

KALENDÁŘ

NÁROD

TISKARNA ČESKÝCH BENEDIKTINŮ

1637 S. Allport Street Chicago 8, Illinois

1957

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVENUE

Chicago 8, Illinois

Telefon: HAYmarket 1-2090

**Otevřte si bankovní účet u nás
POUZE BANKA VÁM MŮŽE POSKYTNOUTI
ŠEKOVÝ ÚČET.**

Vklady jsou pojištěny Federal Deposit Insurance Corporation,
dle vládního zákona,
na \$10,000 pro každého vkladatele.

BEZPEČNOSTNÍ SKŘÍŇ K PRONAJMUTÍ.

Člen Federal Reserve System.

Krémové
barvy

\$10⁹⁰

Píčesové, zelené,
pinkové, modré

\$13⁹⁰

Tištěné, píčesové, růžové,
zelené, modré

\$15⁹⁰

PROŠÍVANÉ PŘIKRÝVKY

děláme **ZDARMA** na zakázku
Z DODANÉHO VLASTNÍHO
PEŘÍ nebo VLNY

*Stačí, když u nás koupíte sypankovinu a my vám ušijeme
přikrývku ZDARMA. Zárukou vaší spokojenosti je naše
31-letá zkušenost a odborná znalost
ve výrobě těchto přikrývek.*

Slovanští věrozvěstové svatí Cyrill a Metoděj —
symbolický výjev, jak oba svatí bratři se vznášejí
nad Velehradem a nad moravskými kraji . . .

NÁROD

ČESKO-AMERICKÝ KALENDÁŘ

1957

Obsahuje část kalendářní, poučné čtení, povídky, básně,
kroniky, adresáře a různá vyobrazení.

Ročník 62.

TISKEM A NÁKLADEM TISKÁRNY ČESKÝCH BENEDIKTINŮ,
1637 ALLPORT STREET, CHICAGO 8, ILLINOIS.

POZNÁMKY K ROKU 1957.

ČTVERO SUCHÝCH DNŮ.

První týden v postě 13. 15. a 16. března; Svatodušní týden 12. 14. a 15. června; 18., 20. a 21. září; 18., 20. a 21. prosince.

ZASVĚCENÉ SVÁTKY.

SVÁTKY, O NICHŽ OBCOVÁNÍ MŠE SV. JE PŘÍKAZEM:

Každá neděle v roce; Nový rok 1. ledna; Nanebevstoupení Páně 30. května; Nanebevzetí Panny Marie 15. srpna; Všechny Svatých 1. listopadu; Neposkvrněné Početí P. Marie 8. prosince; Hod Boží vánoční 25. prosince.

NÁRODNÍ PATRONOVÉ

Blahoslavená Panna Maria bez poskvrny hříchu počatá, jejíž svátek se slaví 8. prosince, je patronkou Spojených Států; sv. Jan Nepomucký, 16. května, sv. Prokop, 4. července a sv. Václav, 28. září, jsou patronové Čechů; ssv. Cyril a Metoděj, 5. července, jsou patronové Moravanů a Slovanů vůbec.

STÁTNÍ SVÁTKY.

Všechny neděle v roce; Nový rok; narozeniny A. Lincolna, 12. února; narozeniny Jiřího Washingtona, 22. února; Zdobení hrobů, 30. května; Prohlášení nezávislosti, 4. července; Dělnický den první pondělí v září; Den díkůvzdání, čtvrtý čtvrtek a někde třetí čtvrtek v listopadu; Hod Boží vánoční.

V některých státech i Velký pátek, jakož i jiné dni bývají od presidenta neb guvernéra státu, za takový svátek prohlášeny.

Na státní svátky je veřejné úřadování zastaveno. Směnky prošlé na některý z těchto svátků jsou splatné až dne následujícího. Pouze směnky prošlé na Velký pátek anebo Zdobení hrobů jsou splatné ten den před tím. Smlouvy, uzavřené nebo podepsané na národní svátek, nemají platnosti před soudem.

O POSTECH ZDRŽELIVOSTI A ÚJMY.

Půst zdržlivosti zakazuje požívání masitých pokrmů, ale neobmezuje střídme užívání jiných pokrmů, jichž možno i vícekrát za den dosyta se najísti.

Půst újmy je ten, který omezuje počet jídel a množství jídla a dovoluje pouze jednou za den dostatečně se najísti, což nemá býti před polednem. Ostatní dvě jídla — pokud je jich třeba k zachování životní síly — jsou dovolena, nemají se však obě dohromady rovnati jednomu plnému jídlu. Svačiny mezi jídlem dovoleny nejsou, tekutiny, jako mléko, káva, čaj, ovocné šťávy, pivo, jsou dovoleny.

Požívání masa a ryb při témže jídle je dovoleno.

Všichni, kdo dokončili svůj sedmý rok, jsou podrobeni půstům zdrženlivosti.

Všichni, kdo dokončili dvacátý první rok a dosud nepřekročili padesátý devátý rok, jsou vázáni posty ujmy.

Půst zdrženlivosti zakazuje požívání nejen masa, ale i masité polévky a všech výtažků z masa, jako beef-tea, jakož i škvarků, špeku atd. Vejce a mléčné výrobky jsou dovoleny. Sádla a jiných tuků možno užití pouze k přípravě pokrmů.

DNI ZDRŽENLIVOSTI.

Každý pátek v roce je dnem zdrženlivosti, leč by některý zasvěcený svátek připadl na pátek. Vyjímkou je doba čtyřicetidenního postu, během které se přísný půst musí zachovat, i kdyby na ten den připadl svátek.

POZMĚNĚNÁ — ZMÍRNĚNÁ — PRAVIDLA POSTU A ZDRŽELIVOSTI.

Církev svatá, naše Matka, ukládá (jako zákon, který je nutno zachovávat) pravidla postu a zdrželivosti, aby pěstovala ducha pokání, aby povzbudila sebezápor a sebedmrtvení, aby vedla své děti po stopách Božského Spasitele. — Jsou to pravidla upravená dle církevních zákonů a pozměněná — zmírněná — výsadami udělenými Svatou Stolicí našim biskupům.

ZDRŽELIVOST (OD MASA A MASITÝCH POKRMŮ.)

Každý (katolík), kdo má víc než 7 let, je vázán zachovávat zdrželivost.

ÚPLNÁ ZDRŽELIVOST

Žádné masité pokrmy, ani polévka z masa, ani masitá omáčka) nesmí se požívat v tyto dny: Všechny pátky v roce — popeleční středu — svatvečer Nanebevzetí Panny Marie (14. srpna) — Štědrý den — a na Bílou sobotu dopoledne — (tedy jen tři a půl dne kromě pátků.)

ČÁSTEČNÁ — NEÚPLNÁ — ZDRŽELIVOST

Jedno masité jídlo za den se dovoluje v tyto dny: Středy a soboty suchých dnů a svatvečery: svatodušní a přede Všemi Svatými (celkem 10 dní.)

PŮST (ŮJMY):

Každý, kdo má více než 21 roků a nezačal šedesátý rok svého věku, je vázán zachovávat půst.

Postní dny jsou: všechny všední dny v postě, čtvero suchých dnů a 4 svatvečery: před Svatodušní nedělí, před Nanebevzetím Panny Marie, před Všemi Svatými a Štědrý den.

V postní den pouze jedno jídlo do syta je dovoleno za den. Ostatní dvě jídla — pokud je jich třeba k zachování životní síly — jsou dovolena, nemají se však rovnat obě dohromady jednomu plnému jídlu.

Maso může býti požíváno při hlavním (plném) jídlu — ovšem krom pátků, Popeleční středy, svatvečera Nanebevzetí Panny Marie a Štědrého dne.

Svačiny mezi jídlem dovoleny nejsou — tekutiny, jako mléko, káva, čaj, ovocné šťávy, ano.

Kdyby trpělo zdraví nebo schopnost práce — zákon neváže. Třeba se však optat a poradit se zpovědníkem nebo farářem.

STRAN POSTNÍCH PRAVIDEL.

Postní pravidla jsou církevním nařízením, které Církev má právo a moc pozměnit dle potřeby různých krajín a okolností. Změnu platnou pro celou Církev může učiniti Sv. Otec, hlava Církve, kdežto biskupové mohou učiniti změnu v postních pravidlech jen pro svoji diecési, kdykoliv to důležitá příčina vyžaduje. Každý katolík se tudíž má řídit postními pravidly, jež bývají oznámeny v jeho farnosti každého roku před zahájením čtyřicetidenního postu.

LEDEN

JANUARY — 1957

1. Úterý	Nový Rok. Obřezání Páně.
2. Středa	Nejsvětější Jména Ježíš.
3. Čtvrtek	Jenověfa, panna, Cyria a Primus. Daniel.
4. Pátek	Angela z Foligno.
5. Sobota	Telesfor, papež. Šimon, sloupovník.

Neděle Zjevení Páně

6. Neděle	Zjevení Páně, svatých Tří Králů
7. Pondělí	Kletus, mučedník; Lucian, kněz.
8. Úterý	Severin, věrozvěst.
9. Středa	Julian a Basilissa; Agatha (Háta) muč.
10. Čtvrtek	Thekla, panna, Vilém, arcibiskup
11. Pátek	Elekta, Hygin, papež a mučedník.
12. Sobota	Menard, poustevník; Arnošt, opat

Neděle 1. po zjevení Páně. 12letý Ježíš v chrámě. Luk. 2

13. Neděle	Bohumír, řeh., Leoncius, biskup, Jarmila.
14. Pondělí	Hilár, b. a. učitel C.; Felix Nolský, kněz.
15. Úterý	Maurus, opat; Pavel, poustevník; Isidor
16. Středa	Honoratus, b.; Marcel I., papež.
17. Čtvrtek	Antonín Veliký, poust.; Milvida, princ.
18. Pátek	Nastolení sv. Petra v Římě, Marketa.
19. Sobota	Kanut, král, a m.; Jindřich, b. a věrozv.

Neděle 2. po zjevení Páně. Svatba v Káni Galil. Jan 2.

20. Neděle	Fabián, papež a m.; Šebestián, muč.
21. Pondělí	Anežka Římská, p. a m.; Pavel I., papež.
22. Úterý	Anastás, voj. a muč.; Radim, Gaudenc, b.
23. Středa	Zasnoubení P. Marie, Rajmund Penafort.
24. Čtvrtek	Timotheus (Bohuslav) b. a m.; Urban, b.
25. Pátek	Obrácení sv. Pavla, Marces, pluk.
26. Sobota	David, král; Vojslav, řeh., Polikarp, b.

Neděle 3. po Zjevení Páně. Služebník setníkův. Mat. 8

27. Neděle	Jan Zlatoústý, biskup a učitel Církvevní.
28. Pondělí	Cyril Alexandrský, biskup.
29. Úterý	František Saleský, biskup
30. Středa	Felix IV., papež a mučedník
31. Čtvrtek	Jan Bosco, kněz, Petr Nolaskus, zakl. ř.

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☾ Nový měsíc 1. ledna
- ☾ První čtvrt 9. ledna
- ☾ Úplněk 16. ledna
- ☾ Poslední čtvrt 22. ledna
- ☾ Nový měsíc 30. ledna

★ ★ ★

PRANOSTIKA LIDU.

Krátký masopust, dlouhá zima.

V lednu sníh a bláto, v únoru tuhé mrazy za to.

Častý déšť v lednu, mrví hojně hřbitovy.

Když roste tráva v lednu, roste špatně v červnu.

V lednu-li roste tráva, nedroda se očekává.

Když leden mokrý bývá, jistě vína nedolívá.

Leden tuhý a drsný prospívá osení.

Na Nový rok déšť, o Velikonocích sníh.

Je-li teplý leden, z korce mandel jeden.

Jsou-li červánky v novoroční den, jistě přinesou samou slotu jen.

Na Tři Krále zima stále.

V den sv. Pavla poustevníka: pěkný den, dobrý rok; větrný den, mokrý rok.

Na Jméno Ježíš ku kam-nům nejbliž.

ÚNOR

FEBRUARY — 1957

1. Pátek | Ignác biskup z Antiochie, Brigita
2. Sobota | Očišťování Panny Marie; Hromnice.

Neděle 4. po Zjev. Páně. O utišení bouře na moři. Mat 8

3. Neděle | Blažej, biskup a mučedník.
4. Pondělí | Ondřej Korsiní, b.; Gelosius, dítě; Gilbert
5. Úterý | Háta (Dobromila) m.; Domicián, vévoda.
6. Středa | Dorota, p. a m.; Julián, lékař.
7. Čtvrtek | Romuald, opat; Juliána, vdova.
8. Pátek | Milada, abatyše (česká) Jan z Mathy.
9. Sobota | Cyril z Alexandrie, Apolonia, p. a muč.

Neděle 5. po zjevení Páně. O rosévači. Mat. 13

10. Neděle | Školastika, abatyše.
11. Pondělí | Zjevení Panny Marie Lurdské, Adolf, b.
12. Úterý | Sedm servitů, zakladatelů řádu.
13. Středa | Gilbert, b.; Kateřina Ricci, panna.
14. Čtvrtek | Valentin, kněz a mučedník; Bruno, v.
15. Pátek | Jiřina, panna.
16. Sobota | Řehoř X., papež; Jiliana, p. a m.

Neděle Devítník. Podob. o dělnících na vinici. Mat. 20

17. Neděle | Flavián, Romulus a Solon.
18. Pondělí | Simeon, biskup a mučedník.
19. Úterý | Konrád, opat.
20. Středa | Oldřich, kněz; Nikefor, mučedník.
21. Čtvrtek | Eleonora, královna; Mořic, mučedník
22. Pátek | Lazar, mnich.
23. Sobota | Petr Damiani, Klaudius, mučedník.

Neděle 1. po devítníku. O rozseváči semen. Luk. 8.

24. Neděle | Felix, III., papež.
25. Pondělí | Matěj, apoštol; Valburga, panna.
26. Úterý | Markéta Kortonská, kajčnice.
27. Středa | Leander, biskup; Gabriel od Bol. P. M.
28. Čtvrtek | Roman, opat.

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☾ První čtvrt 7. února
☼ Úplněk 14. února
☾ Posl. čtvrt 21. února

★ ★ ★

PRANOSTIKA LIDU.

Je-li únor teplý, třeba hospodařiti se senem, neboť jaro se opozdí.

Na Hromnice o hodinu více.

Svatá Háta bývá na snůh bohatá.

Jasno na sv. Romana věští dobrý rok.

Na sv. Blažeje kamínek se ohřeje.

Je-li v únoru zima a sucho, bývá horký srpen.

Větry na konci února zvěstují neúrodný rok.

Noc po sv. Petru značí budoucnost.

Únor bílý pole sílí.

Jak dlouho skřivan o Hromnicích zpívá, tak dlouho se po nich neozývá.

Svatý Matěj láme led, není-li ho, zrobí hned.

BŘEZEN

MARCH — 1957

1. Pátek	Albín, biskup; Hermes, mučedník.
2. Sobota	Anežka česká, pana; Simplicius
Neděle 2. po Devítníku. Uzdravení slepce; Luk. 18	
3. Neděle	Kunhuta, císařovna; Kamila, panna.
4. Pondělí	Lucius, papež; Hadrián, věrozvěst.
5. Úterý	Kazimír, králevic; Theofil.
6. Středa	Popelec
7. Čtvrtek	Tomáš Akvinský, uč. C.; Eržen b.
8. Pátek	Jan z Boha, zak. řádu; Beata, panna.
9. Sobota	Františka Římská, v.; Dominic Savio.
Neděle 1. postní. O pokušení Pána Ježíše. Mat. 4	
10. Neděle	40 mučedníků v Sebaště.
11. Pondělí	Angela z Foligno, zakladatelka řádu.
12. Úterý	Řehoř, Veliký, papež.
13. Středa	Suché dny, Kristina, m.; Patricia.
14. Čtvrtek	Mathilda, královna, Alexander, m.
15. Pátek	Suché dny, Klement Hofbauer.
16. Sobota	Suché dny, Longin, m.; Izák Jogues.
Neděle 2. postní. Proměnění Páně. Mat. 1.	
17. Neděle	Jan Sarkander, mučedník; Patrick, b.
18. Pondělí	Cyril Jerusalemský, b. a uč. C.; Eduard
19. Úterý	Josef, Pěstoun Páně
20. Středa	Eufrasie, muč.; Heribert, kněz
21. Čtvrtek	Benedikt, opat a zakladatel řádu
22. Pátek	Kateřina Janovská
23. Sobota	Alfons; Turibius, biskup
Neděle 3. postní. Vymítání němého ďábla. Luk. 11.	
24. Neděle	Gabriel, Archanděl
25. Pondělí	Zvěstování Panny Marie
26. Úterý	Haštál, mučedník; Ludger, biskup
27. Středa	Jan z Damašku
28. Čtvrtek	Jan Kapistrán
29. Pátek	Ludolf (Slavomil), biskup
30. Sobota	Amadeus, bl. vévoda
Neděle 4. postní. Nasycení 5,000 mužů. Jan. 6.	
31. Neděle	Guido, opat; Benjamin, mučedník

ČTVRTI MĚSÍCE

- Nový měsíc 1. března
- První čtvrt 9. března
- Úplněk 16. března
- Posl. čtvrt 23. března
- Nový měsíc 31. března

★ ★ ★

PRANOSTIKA LIDU.

Březen za kamna vlezem.

V březnu-li stár, boj se mar.

V březnu prach a v dubnu bláto — rolníkoví kyne zlato.

V březnu prach co zlato a stříbro, ale sníh pro obilí jed.

Každá mlha v březnu přináší za 100 dní dešť nebo bouřku.

Březen suchý, duben mokrý, květen větrný, pytle obilím a sudy vínem naplní.

Mrzne-li na den 40 mučedníků, přijde ještě 40 ranních mrazů.

Na sv. Řehoře pluje led do moře. Na sv. Řehoře lenoch sedlák, který neore.

Mrzne-li na den sv. Gertrudy trvá zima ještě 40 dní.

Pěkně-li na sv. Josefa, bývá dobrý rok.

DUBEN

APRIL — 1957

1. Pondělí	Hugo, biskup
2. Úterý	František Paulánský, zakladatel řádu
3. Středa	Richard, biskup; Irena, panna a muč.
4. Čtvrtek	Isidor, biskup
5. Pátek	Vincenc Fererský, řeholník
6. Sobota	Celestin I., papež

Neděle Smrtelná. Židé chtějí P. Ježíše kamen. Jan. 8.

7. Neděle	Jiří, biskup
8. Pondělí	Albert Patriarcha
9. Úterý	Maria Kleofášova
10. Středa	Juda Barsabáš, učedník Páně
11. Čtvrtek	Lev I., Veliký; Gemma Galgani, p.
12. Pátek	Sedmibolestné Panny Marie
13. Sobota	Hermenegild, králevič

Neděle Květná. Slavný vjezd Ježíšův do Jerus. Mat. 21

14. Neděle	Justín, mučedník; Lidvína, panna
15. Pondělí	Anastasie a Basilissa
16. Úterý	Bernadetta Soubirous, p. z Lurd
17. Středa	Annicet, papež; Innocent, biskup
18. Čtvrtek	Zelený čtvrtek
19. Pátek	Velký pátek
20. Sobota	Bílá sobota

Neděle Hod Boží Velikonoční. Vzkříšení Páně. Mar. 8.

21. Neděle	Hod Boží Velikonoční
22. Pondělí	Pondělí Velikonoční
23. Úterý	Vojtěch, biskup a muč., patron český
24. Středa	Jiří, mučedník; Fidelis, mučedník
25. Čtvrtek	Křížový den
26. Pátek	Panna Maria Dobré Rady, Anastás, p.
27. Sobota	Zita, panna; Peter Kanisius, učitel C.

Neděle 1. po Vel., či Bílá. Ježíš zjevuje se apošt. Jan 20.

28. Neděle	Pavel z Kříže, zakladatel řádu
29. Pondělí	Marek, evangelista Páně
30. Úterý	Kateřina Sienská, panna

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☾ První čtvrt 7. dubna
- ☾ Úplněk 14. dubna
- ☾ Posl. čtvrt 21. dubna
- ☾ Nový měsíc 29. dubna

+ + +

PRANOSTIKA LIDU.

Je-li suchý duben, malá naděje na úrodný rok.

Když záhy trn rozkvétá, záhy se žito vymetá.

Čím kvete trní později, tím méně se urodí sena a obilí.

Mokry duben a pak květen chladný, k sýpkám a senu přístup snadný.

Nerad tomu sedlák bývá, když mu v dubnu neprší.

Větrný a suchý duben zastaví veškerý vzrůst.

Sníh dubnový jako mrva pohnojí.

Kvetou-li stromy hodně koncem dubna, bývá mnoho ovoce.

Na sv. Jiří vlaštovky již víří a luka jdou do sena.

O sv. Jiří vylézají hadi a štíři.

K V Ě T E N

MAY — 1957

1. Středa	Svátek sv. Josefa, patrona dělníků
2. Čtvrtek	Athanas, biskup a učitel C.; Zikmund
3. Pátek	Nalezení svatého Kříže
4. Sobota	Monika, vdova; Florián, voják a muč.

Neděle 2. po Velikonocích. Ježíš Jobrý pastýř. Jan. 10.

5. Neděle	Pius V., papež, Irena, mučednice
6. Pondělí	Valerian, biskup; Evodius, mučedník
7. Úterý	Stanislav, biskup; Albert, rolník
8. Středa	Zjevení sv. Michaela, archanděla
9. Čtvrtek	Řehoř Naziánský, biskup
10. Pátek	Isidor, rolník
11. Sobota	Filipa a Jakuba,

Neděle 3. po Velikon. Maličko a neuzříte mne. Jan. 16.

12. Neděle	Pankrác, mučedník; Nereus, muč.
13. Pondělí	Servác, biskup; Dominika, panna
14. Úterý	Bonifác, mučedník
15. Středa	Jan De La Salle, kněz; zakla. řádu
16. Čtvrtek	Jan Nepomucký, mučedník český
17. Pátek	Paschal Baylon, řeholník
18. Sobota	Felix z Kant., řeholník; Venantius, muč.

Neděle 4. po Velikon. Ježíš přislubuje Utěšitele. Jan. 16.

19. Neděle	Petr Coelestin, papež a poustevník
20. Pondělí	Bernardin Sienský, řeholník
21. Úterý	Theobald, arcibiskup
22. Středa	Rita, vdova; Julie, panna a muč.
23. Čtvrtek	Ondřej Bobola, mučedník
24. Pátek	Panna Maria Pomocnice Křesťanů
25. Sobota	Řehoř VII., papež

Neděle 5. po Velikon. Proste a bude vám dáno. Jan 16.

26. Neděle	Filip Neri, vyznavač
27. Pondělí	Křížový den; Beda, ctih., učitel církevní.
28. Úterý	Křížový den; Vilém, vyznavač.
29. Středa	Křížový den; Cyril, mučedník.
30. Čtvrtek	Nanebevstoupení Páně
31. Pátek	Panny Marie Královny nebes i země

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☉ První čtvrt 7. května
- ☽ Úplněk 13. května
- ☼ Posl. čtvrt 21. května
- ☿ Nový měsíc 29. května

★ ★ ★

PRANOSTIKA LIDU.

Ssv. Pankrác, Servác a Bonifác jsou ledoví muži.

Před Servácem není léta, po Serváci s mrazy veta.

Chladna o Jakubu a Filipu jsou zlým znamením pro polní plodiny. Je-li však v čase tomto tepleji, nadchází pěkné a příznivé počasí. To platí též, když počasí je deštivé.

Prší-li na prvního máje, nedaří se píce pro dobytka.

Když máj vláhy nedá, červen se předá.

V máji aby hůl pastýři ani neoschla.

Teplý květen, studený červen; studený květen, teplý červen.

Havlovo žito, Urbanův oves, co z toho bude, potom mi pověz.

Roj, který v máji se rodí, za plný vůz sena stojí.

Do sv. Ducha nesvílekej kožicha.

ČERVEN

JUNE — 1957

1. Sobota | Theobald, švec; Klarus

Neděle 6. po Velikonoci. O Utěšiteli Duchu sv. Jan 15.

2. Neděle	Pontikus, jinoch, muč.; Blandina, muč.
3. Pondělí	Genesius, muč.; Klotilda
4. Úterý	František Caraca, řeholník
5. Středa	Bonifác, věrozvěst
6. Čtvrtek	Norbert, biskup
7. Pátek	☞ Robert, opat
8. Sobota	☞ Vigilie Svatodušní

Neděle Hod Boží Svatodušní. Seslání Ducha sv. Jan 14.

9. Neděle	Hod Boží Svatodušní
10. Pondělí	Pondělí Svatodušní
11. Úterý	Barnabáš, apoštol
12. Středa	☞ Suchý den; Jan z Fekundy, kněz
13. Čtvrtek	Antonín Paduánský, řeholník
14. Pátek	☞ Suchý den; Basil Veliký, b. a uč. C.
15. Sobota	☞ Suchý den; Vít muč.; František Regis

Neděle Nejsv. Trojice. Učte všechny národy. Matt. 28.

16. Neděle	Nejsvětější Trojice
17. Pondělí	Alena Foretská, panna a mučednice
18. Úterý	Efrem, jáhen, učitel církevní
19. Středa	Gervás a Protás, muč.; Juliana Falk.
20. Čtvrtek	Boží Tělo
21. Pátek	☞ Alois z Gonzagy, ř.; Demetria, p. a m.
22. Sobota	Paulin, biskup; Alban, mučedník

Neděle 2. po sv. Duchu. O veliké večeri. Luk. 14.

23. Neděle	Eberhard, biskup; Felix, muč., Edeltruda
24. Pondělí	Narození svatého Jana Křtitele
25. Úterý	Prosper aquitanský spisovatel
26. Středa	Jan a Pavel, muč.; Virgil, biskup
27. Čtvrtek	Ladislav, král; Adelaida, kněžna, vdova
28. Pátek	☞ Nejsvětější Srdce Páně
29. Sobota	Petra a Pavla, apoštolů

Neděle 3. po sv. Duchu. O ztracené ovci. Luk. 15.

30. Neděle Památka svatého Pavla

ČTVRTI MĚSÍCE

☉ První čtvrt 5. června
 ☽ Úplněk 12. června
 ☼ Posl. ;tvrt 20. června
 ☿ Nový měsíc 27. června

★ ★ ★

PRANOSTIKA LIDU.

Červen studený — krčí
 sedlák rameny.

Medardovo kápě (8)
 čtyřicet dní kape.

Prší-li na sv. Víta, bý-
 vá špatná sklizeň žita.

Sv. Vít kořen štíp, sv.
 Petr ten ho natrh, sv.
 Prokop kořen dokop, sv.
 Markýta (10.) vede žence
 do žita.

O Janu-li kukačka ku-
 ká, pěkný čas sobě vyku-
 ká.

Na Boží Tělo jaký den,
 dlouho se potom vrací
 ten.

Do sv. Jana Křtitele
 nechval ječmene.

ČERVENEC

JULY — 1957

1. Pondělí	Nejsvětější Krve Páně
2. Úterý	Navštívení Panny Marie
3. Středa	Lev II., papež; Pavel, muž.; Otto věro.
4. Čtvrtek	Prokop, opat, patron český
5. Pátek	Cyril a Metoděj, věrozvěti Slovanů
6. Sobota	Tomáš More, mučedník

Neděle 4. po sv. Duchu. Zázračné lovení ryb. Luk 5.

7. Neděle	Benedikt XI., papež
8. Pondělí	Alžběta, královna
9. Úterý	Bl. Veronika Juliana, řeholnice
10. Středa	Felicita a 7 synů muž.; Oldřich, řehol.
11. Čtvrtek	Pius I., papež a mučedník
12. Pátek	Jan Gualbert, zakl. ř.; Berta, královna
13. Sobota	Markéta, panna a mučednice; Milada

Neděle 5. po sv. Duchu. Spravedlnost fariseů. Mat. 55.

14. Neděle	Bonaventura, uč. C.; Hroznata, muž.
15. Pondělí	Jindřich, císař; Vladimír, vyzn.; Donald
16. Úterý	Panna Maria Karmelská
17. Středa	Alexius, žebrák; Ondřej Svorada
18. Čtvrtek	Kamil De Lellis; Emilián, otrok a muž.
19. Pátek	Vincenc z Pauly, zakl. ř.; Vavřinec
20. Sobota	Jeroným Aemilliani, z. ř.; Pavel, muž.

Neděle 6. po sv. Duchu. Zázračné nasycení. Marek 8.

21. Neděle	Konstantin, opat; Julia, panna a muž.
22. Pondělí	Maria Magdalena, kajčnice
23. Úterý	Apollinaris, b. a muž.; Libor, biskup
24. Středa	František Solano, řeh.; Kristina, p. a m.
25. Čtvrtek	Sv. Jakub, starší, apoštol
26. Pátek	Jáchym a Anna, rodiče Panny Marie
27. Sobota	Pantaleon; Celestin; Maurus; Lucie

Neděle 7. po sv. Duchu. O falešných prorocích. Mat. 7.

28. Neděle	Innocenc I., papež; Viktor, I., papež
29. Pondělí	Marta, učence Páně; Marcela
30. Úterý	Abdon (Bořivoj) a Sennen, mučedníci
31. Středa	Ignác z Loyoly, zakl. ř.; Mikuláš Krzew.

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☉ První čtvrt 4. července
- ☾ Úplněk 11. července
- ☼ Posl. čtvrt 20. července
- ☾ Nový měsíc 27. července

+ + +

PRANOSTIKA LIDU.

Jak teplý sv. Jakub,
tak studené Vánoce.

Jaké počasí panuje o
sv. Jakubu, takové panuje
v prosinci až do Vánoc.

Na sv. Magdalenu rádo
pršívá, protože mnoho pla-
kala pro Pána.

V den Sedmi bratří když
prší, sedm týdnů dešť do-
vrší.

Je-li na sv. Vincence
slunečno, bude hojně ví-
na.

Hezký den na sv. Hav-
la slibuje mnoho ovoce.

Zvětšují-li mravenci na
sv. Annu své hromady,
lze očekávat tubou zimu.

Ženci na pole, včely a
pole.

Když dne ubývá, horka
přibývá.

SRPEN

AUGUST — 1957

1. Čtvrtek	Petra v okovech; Petr Julian Eymard
2. Pátek	Alfons z Liguori, zakl. ř. Štěpán I., p.
3. Sobota	Antonín Gazotie, b.; Lydia; Hermelus

Neděle 8. po sv. Duchu. Nespravedlivý vladař. Luk. 16.

4. Neděle	Dominik, zakl. řádu; Eleterius, muč.
5. Pondělí	Panna Maria Sněžná; Oswald, kralovic
6. Úterý	Proměnění Páně; Sixtus II., papež
7. Středa	Kajetán, zakl. ř.; Donát, b.; Oldřich, b.
8. Čtvrtek	Hedvika, královna; Cyriak, Largus, mm.
9. Pátek	Jan Křt. Vianney, kněz; Samuel, kněz
10. Sobota	Vavřinec, jáhen, mučedník; Hugon, b.

Neděle 9. po sv. Duchu. Pláč nad Jerusalemem. Luk. 19.

11. Neděle	Zuzana, panna a muč.; Filomena p. a m.
12. Pondělí	Klára, zakl. řádu; Diana, služka a muč.
13. Úterý	Jan Berchmans, řeh.; Kassian, učitel
14. Středa	Vigilie Nanebevzetí Panny Marie
15. Čtvrtek	Nanebevzetí Panny Marie; Tarcicius, m.
16. Pátek	Roch; Theodor; Diomedes, lékař
17. Sobota	Hyacinth; Mamas; Anastás

Neděle 10. po sv. Duchu. O publikánu. Luk. 18.

18. Neděle	Helena, císařovna; Klára z Montefalko
19. Pondělí	Jan Eudes, kněz; Sebald, kralevič
20. Úterý	Bernard, opat a uč. C.
21. Středa	Johanna Františka de Chantal, zakl. ř.
22. Čtvrtek	Neposkvrněné Srdce Panny Marie; Tim.
23. Pátek	Filip Benicius, ř.; Sidonius (Zdenek)
24. Sobota	Bartoloměj, apoštol; Januar, Nabor, mm.

Neděle 11. po sv. Duchu. Uzdravení hluchého. Marek 7.

25. Neděle	Ludvík; Pontian; Patricie; Peregrin
26. Pondělí	Zeferina, p. a m.; Fortunát, jáhen a m.
27. Úterý	Josef Kalasanský, zakl. ř.; Aroncius, m.
28. Středa	Augustin, biskup a uč. C.; Hermes, muč.
29. Čtvrtek	Stěti Jana Křtitele, Sabina, m.
30. Pátek	Růžena Línská, p.; Felix a Adaukt
31. Sobota	Raymund Nonatus; Dominik, chlapec

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☾ První čtvrt 2. srpna
- ☾ Úplněk 10. srpna
- ☾ Posl. čtvrt 18. srpna
- ☾ Nový měsíc 25. srpna

PRANOSTIKA LIDU.

Srpen začíná jak červenec skončil.

Čeho srpen nedovadí, toho září neusmaží.

Když jsou v srpnu velké rosy, zůstane obyčejně pěkné počasí.

Mlhy na lukách a potocích zvěstují stálé, teplé počasí.

Parna na sv. Dominika zvěstují tuhou zimu.

Vavřinec, první pozímec.

Bartoloměj svatý odpoledne krátí.

Krásně o Vavřinci a Bartoloměji, na dobrý podzim měj pevnou naději.

Z počátku-li srpen hodně hřeje, budoucí se zima sněhem stkvěje.

Srpen má nejkrásnější počasí v roce.

Z Á Ř Í

SEPTEMBER — 1957

Neděle 12. po sv. Duchu. Milosrdný Samaritán. Luk. 10.

1. Neděle	Jiljí, opat, poustevník; Benigna Ferrero
2. Pondělí	Štěpán, král; Justus, biskup; Kalista
3. Úterý	Bronislava, p.; Dorota, p. a m.; Pius X.
4. Středa	Růžena Viterbská, panna
5. Čtvrtek	Viktorin, b. a m.; Judita (Jítka), král.
6. Pátek	Vavrinec Justiniani, b.; Manus, opat
7. Sobota	Melchior, muž.; Regina, p. a m.; Jan, m.

Neděle 13. po sv. Duchu. O desíti malomocných. Luk 17.

8. Neděle	Narození Panny Marie; Hadrián, muž.
9. Pondělí	Pulcheria, císařovna
10. Úterý	Mikuláš Tolentinský, r.; Sebestián, kněz
11. Středa	Protus a Hyacinth, mm.; Felix, muž.
12. Čtvrtek	Jména Panna Marie; Kvido, kostelník
13. Pátek	Amat, b.; Kateřina Janov., vdova
14. Sobota	Povýšení svatého Kříže; Krescens

Neděle 14. po sv. Duchu. Dvěma pánům sloužit. Mat. 6.

15. Neděle	Sedmero Bolestné Panny Marie
16. Pondělí	Ludmila, česká kněžna a mučednice
17. Úterý	Stigmata sv. Františka Serafinského
18. Středa	Suchý den; Josef Kupertinský
19. Čtvrtek	Januar, b. a m.; Arnulf, biskup
20. Pátek	Suchý den; Susana, p. a m.; Eustach
21. Sobota	Suchý den; Matouš, apoštol

Neděle 15. po sv. Duchu. Vzkříšení mládence. Luk. 14.

22. Neděle	Tomáš z Villanovy
23. Pondělí	Linus, papež a mučedník
24. Úterý	Gerald, biskup a muž.; Liberius
25. Středa	Kleofáš, uč. Páně; Firmin, biskup a muž.
26. Čtvrtek	Eusebius, papež; Cyprian a Justina, mm.
27. Pátek	Kosmas a Damian, lékaři a mm.
28. Sobota	Václav, kníže český a mučedník

Neděle 16. po sv. Duchu. Uzdrav. vodnatelného. Luk. 14.

29. Neděle	Michael, Archanděl
30. Pondělí	Jeroným, kněz učitel C.; Alfred, řeholník

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☉ První čtvrt 1. září
- ☽ Úplněk 9. září
- ☾ Poslední čtvrt 17. září
- ☼ Nový měsíc 23. září
- ☉ První čtvrt 30. září

PRANOSTIKA LIDU.

Na pěkný podzim dlouhá zima.

Jasný Jiljí zvěstuje pěkný podzim.

Jaké počasí se na Jiljí ukazuje, takové se po celý měsíc udržuje.

Po Panny Marie Narození vlast'oviček rozloučení.

Září vínečko vaří a co září nedovafí, říjen dopře.

Po hojných deštích v září zimnímu osení se daří.

Na sv. Maurice (22.) nesej pšenice, budeť samá metlice.

Na sv. Václava každá plaňka dozrává.

Kolem sv. Michala daří se nejlépe zimní setba.

Dozrají-li žaludy před Michalem, bude tuhá zima.

Po sv. Matouši čepici na uši.

Ř Í J E N

OCTOBER — 1957

1. Úterý	Remigius, biskup; Areta, mučednice
2. Středa	Andělů Strážných
3. Čtvrtek	Terezie (Květinka Ježíšova)
4. Pátek	František Aissiský, zakl. ř.; Edvin
5. Sobota	Placid, opat; Bruno, zakladatel řádu

Neděle 17. po sv. Duchu. Největší příkázání. Mat. 22.

6. Neděle	Bruno, zakl. ř.
7. Pondělí	Královna Posvátného růžence
8. Úterý	Bridigta, vdova
9. Středa	Dionys, b. a muč.; Demetrius patriarcha
10. Čtvrtek	František Borgiáš, řeholník; Paulinus, b.
11. Pátek	Mateřství P. Marie; Placida, p. a m.
12. Sobota	Pelagia, kajčnice; Maximilian, biskup

Neděle 18. po sv. Duchu. Mrtvici ran, uzdraven. Mat. 9.

13. Neděle	Edvard, král; Gerald, hrabě
14. Pondělí	Kallistus, papež a muč.; Fortunata, p.
15. Úterý	Teresie, pana, řehol.; Leonard, opat
16. Středa	Gerard Majela, řeholní bratr; Havel, opat
17. Čtvrtek	Markéta M. Alacoque, řeholnice; Hedvika
18. Pátek	Lukáš, evangelista; Julian, poust.
19. Sobota	Petr z Alkantary, řehol.; Laura, vdo. a m.

Neděle 19. po sv. Duchu. O rouše svatebním. Mat. 22.

20. Neděle	Jan Kentský, kněz; Arthur, král
21. Pondělí	Voršila, p. a spolumučednice; Hilarion, o.
22. Úterý	Kordula p. a muč., Maria Salome, uč. P.
23. Středa	Theodoret, m. Roman, b. Bonifác II., p.
24. Čtvrtek	Rafael, archanděl. Armella, služebná.
25. Pátek	Evarist, papež, mučedník
26. Sobota	Antonie, řeholnice; Apollinaris, opat

Neděle 20. po sv. Duchu. Uzdrav. syna úředníka. Jan 4.

27. Neděle	Ježíš Kristus Král
28. Pondělí	Šimon a Juda, apoštolové; Cyrilla, p. am.
29. Úterý	Zenobius, lékař; Narcis, biskup
30. Středa	Asterius, biskup; Theodegar, vyznavač
31. Čtvrtek	Vigilie Všech svatých; Volfgang, biskup

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☾ Úplněk 8. října
- ☾ Posl. čtvrt 16. října
- ☾ Nový měsíc 23. října
- ☾ První čtvrt 30. října

♦ ♦ ♦

PRANOSTIKA LIDU.

Opadá-li v říjnu listí,
bude mokrá zima.

Když říjen blýská, zima
plíská.

V říjnu mráz a větry,
leden, únor teplý.

Říjen a březen rovni si
bývají ve všem.

Přijde-li v říjnu mráz a
vítr, bude leden mírný.

Sv. Šimon a Juda často
přinášejí sněh.

Divoké husy na odletu,
konec i babímu létu.

Svatá Terezie zasazuje
zimní okna.

Na sv. Havla dobytek
do chléva.

Sv. Havel češe se stro-
mů poslední jablko.

Jak den sv. Voršily po-
činá, tak i zima končí.

Když dlouho listí ne-
padne, tuhá zima se při-
krade.

LISTOPAD

NOVEMBER — 1957

1. Pátek	Slavnost Všech svatých, (žádný půst)
2. Sobota	Památka dušiček

Neděle 21. po sv. Duchu. Nemilosrdný služebník. Mat. 18.

3. Neděle	Hubert, biskup; Silvia, Jindřich Richter
4. Pondělí	Zachariáš a Alžběta; Miles, Emerich
5. Úterý	Karel Boromejský, arcibiskup; Modesta
6. Středa	Leonard, poustevník; Emilián, kněz
7. Čtvrtek	Engelbert, arcibiskup; Arnošt, opat
8. Pátek	☩ Maurus, b.; Klarus, kněz; Bohumír
9. Sobota	Theodor, vyzn. a muč.; Alexander, m.

Neděle 22. po sv. Duchu. Slušili dávatí daň. Mat. 22.

10. Neděle	Ondřej Avelino, řehol.; Justus, věrozvěst
11. Pondělí	Martin, biskup; Menas, vojin a mučedník
12. Úterý	Martin I., papež; Nilus, poustevník
13. Středa	Stanislav Kostka; Všeck sv. Benediktinů
14. Čtvrtek	Josafat Kuncevič, arcibiskup; Homobon
15. Pátek	☩ Albert Veliký, uč. C.; Leopold, Arnulf
16. Sobota	Edmund, arcibiskup; Otmar, opat

Neděle 23. po sv. Duchu. Dcera Jairova. Mat. 9.

17. Neděle	Gertruda, Veliká, abatyše; Řehoř Tour.
18. Pondělí	Roman, muč.; Dionys, papež; Odo, opat
19. Úterý	Alžběta, kněžna; Ponciána, panna a muč.
20. Středa	Flix z Valois, zakl. ř.; Sebal, b.; Isák, m.
21. Čtvrtek	Obětování Panny Marie; Kolumbán, opat
22. Pátek	☩ Cecilie, p. a m.; Maur a Štěpán, mm.
23. Sobota	Klement, papež; Adela; Řehoř, biskup

Neděle 24. po sv. Duchu. O posledním soudu. Mat. 24.

24. Neděle	Jan z Kříže, řehol.; Flora a Marie, p. a m.
25. Pondělí	Kateřina, p. a muč.; Jakub Rozsekany, m.
26. Úterý	Konrád, biskup; Marcel, muč.; Leonard
27. Středa	Virgil, biskup; Basilius a Saturnius, mm.
28. Čtvrtek	Řehoř III., papež; Anna, vdova, Rufus
29. Pátek	☩ Saturnin, b. a m.; Filomen, m.; Pafnuc
30. Sobota	Ondřej, apoštol; Justina panna a muč.

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☉ Úplněk 7. listopadu
- ☾ Posl. čtvrt 14. listopadu
- ☾ Nový měsíc 21. listop.
- ☾ První čtvrt 29. listop.

★ ★ ★

PRANOSTIKA LIDU.

Hřímá-li v listopadu,
bude úrodný rok.

Kvetou-li stromy podru-
hé, potrvá zima až do
května.

Pozdní bouře znamená
velkou úrodu obilí.

Chodí-li husa před sv.
Martinem po ledě, chodí
po sv. Martinu v blátě.

Svatý Martin přijede na
bílém koni.

Jaké počasí na sv. Ka-
teřinu, takové je v příš-
tím lednu.

Sníh na sv. Ondřeje
vzešlému žitu nepřeje.

Pocasí na den Obětová-
ní P. Marie zvěstuje prů-
běh příští zimy.

At' Kateřiny nebo kříže,
počne-li mrznout, tedy top-
te chýše.

PROSINEC

DECEMBER — 1957

Neděle 1. adventní. Budou znamení na nebi. Luk. 21.

1. Neděle	Eligius, zlatník; Edmund Campian, muč.
2. Pondělí	Bibiana, p. a m.; Hippolyt, m.; Pavlína
3. Úterý	František Xavérský, věrozv.; Kassian, m.
4. Středa	Barbora, p. a m.; Theofanes, kněz a muč.
5. Čtvrtek	Sabas, poustevník
6. Pátek	Mikuláš, biskup; Bertruda, vdova
7. Sobota	Ambrož, b. a uč. C.; Agathon, vojín a m.

Neděle 2. Adventní. Jan ve vězení. Mat. 11.

8. Neděle	Neposkvrněné Početí Panny Marie
9. Pondělí	Leokadie, p. a m.; Julian, b.; Valeria, p.
10. Úterý	Mechiades, p. a m.; Eulalia a Julie, mm.
11. Středa	Damas, papež; Daniel, poust. Germana
12. Čtvrtek	Panny Marie Guadalupská
13. Pátek	Lydie, p. a m.; Otilie, fchol.; Nikodem
14. Sobota	Spiridion, biskup; Eptropla

Neděle 3. Adventní. (Gaudete). Svěd. Janova. Jan 1.

15. Neděle	Eusebius, biskup a muč.; Faustin, muč.
16. Pondělí	Adela, cís.; Albina, p. m.
17. Úterý	Olympias, vdova; Lazar, vzkř.
18. Středa	Suchý den; Rufus a Zosim, mučedníci
19. Čtvrtek	Timotheus a Maura, muč.
20. Pátek	Suchý den; Petr Klav., ap. černochů
21. Sobota	Suchý den; Tomáš, apoštol; Eugenie

Neděle 4. adventní. Připravujte cestu Páně. Luk. 3.

22. Neděle	Flavián, muč.; Beata, panna a muč.
23. Pondělí	Kristina, p. věrozv.; Viktorie; Migdon
24. Úterý	Vigilie: Štědrý den; Adam a Eva
25. Středa	Narození Páně; Anastasie, muč.
26. Čtvrtek	Sv. Štěpán, prvomučedník
27. Pátek	Jan, apoštol; Maximus, b.; Theodor
28. Sobota	Mladátek; Troadius, jinoch; Viktor

Neděle po vánocích. Simeonovo proroctví. Luk. 2.

29. Neděle	Tomáš, arcibiskup a m.; Krescence, b.
30. Pondělí	Melanla, ml. p.; Roger, b.; Eugen, b.
31. Úterý	Sylvester, papež; Kolumba, panna a muč.

ČTVRTI MĚSÍCE

- ☉ Úplněk 7. prosince
- ☾ Posl. čtvrt 14. prosince
- ☼ Nový měsíc 21. pros.
- ☽ První čtvrt 29. pros.

+ + +

PRANOSTIKA LIDU.

V adventě-li kruté mrazy panují a dodrží, zůstává 18 neděl studeno.

Zelené Vánoce — bílé Velikonoce.

Vánoce v jeteli, Letnice ve sněhu.

Má-li sv. Barbora bílý fěrtoch, bude hodně trávy.

Chodí-li husa o Barboře po ledě, chodí o Vánocích po blátě.

Svatá Lucie noci upije.

Jaký prosinec, takový je příští červen.

Když v prosinci mrzne a sněží, úrodný rok na to běží.

Jitřní jasné a obloha čistá, úroda hojná příští rok jistá.

Naše práce a počínání záleží na Božím požehnání.

TABULKA HLAVNÍCH POHYBLIVÝCH SVÁTKŮ.

	Devítník (Septuagesima)	Popelec	Velikonoce	Hod Boží Svatodušní	První neděle adventní
1944	6. února	23. února	9. dubna	28. května	3. prosince
1945	28. ledna	14. února	1. dubna	20. května	2. prosince
1946	17. února	6. března	21. dubna	9. června	1. prosince
1947	2. února	19. února	6. dubna	25. května	30. listopadu
1948	25. ledna	11. února	28. března	16. května	28. listopadu
1949	13. února	2. března	17. dubna	5. června	27. listopadu
1950	5. února	22. února	9. dubna	28. května	3. prosince
1951	21. ledna	7. února	25. března	13. května	2. prosince
1952	10. února	27. února	13. dubna	1. června	30. listopadu
1953	1. února	18. února	5. dubna	24. května	29. listopadu
1954	14. února	3. března	18. dubna	6. června	28. listopadu
1955	6. února	23. února	10. dubna	29. května	27. listopadu
1956	29. ledna	15. února	1. dubna	20. května	2. prosince
1957	17. února	6. března	21. dubna	9. června	1. prosince
1958	2. února	19. února	6. dubna	25. května	30. listopadu
1959	25. ledna	11. února	29. března	17. května	29. listopadu
1960	14. února	2. března	17. dubna	5. června	27. listopadu
1961	29. ledna	15. února	2. dubna	21. května	3. prosince
1962	18. února	7. března	22. dubna	10. června	2. prosince
1963	10. února	27. února	14. dubna	2. června	1. prosince
1964	26. ledna	12. února	29. března	17. května	29. listopadu
1965	14. února	3. března	18. dubna	6. června	28. listopadu
1966	6. února	23. února	10. dubna	29. května	27. listopadu
1967	22. ledna	8. února	26. března	14. května	3. prosince
1968	11. února	28. února	14. dubna	2. června	1. prosince
1969	2. února	19. února	6. dubna	25. května	30. listopadu
1970	25. ledna	11. února	29. března	17. května	29. listopadu
1971	7. února	24. února	11. dubna	30. května	28. listopadu
1972	30. ledna	16. února	2. dubna	21. května	3. prosince
1973	18. února	7. března	22. dubna	10. června	2. prosince
1974	10. února	27. února	14. dubna	2. června	1. prosince
1975	26. ledna	12. února	30. března	18. května	30. listopadu
1976	15. února	3. března	18. dubna	6. června	28. listopadu
1977	6. února	23. února	10. dubna	29. května	27. listopadu
1978	22. ledna	8. února	26. března	14. května	3. prosince
1979	11. února	28. února	15. dubna	3. června	2. prosince
1980	3. února	20. února	6. dubna	25. května	30. listopadu
1981	15. února	4. března	19. dubna	7. června	29. listopadu
1982	7. února	24. února	11. dubna	30. května	28. listopadu
1983	30. ledna	16. února	3. dubna	22. května	27. listopadu

Jména svatých v Americe užívána.

Odvozeniny z křesťanských jmen.

Kde jest více svatých pod stejným jménem, možno si vybrati jiné datum (než co zde podáváme) jistého svatého. Na př: Františků jest více: Borgia 10 říj., De Paul 2. dub., Saleský 29 led., Xaverský 3 pros. Podobně jiní svatí.

Abe,	Abraham,	5 únor.	Arnand,	Arnold,	8 čce.	Betty,	Elizabeth,	18 čer.
Aby,	Abraham,	16 břez.	Arnauld,	Arnold,	8 čce.	Bill,	William,	20 čce.
Abie,	Abraham,	9 říj.	Art,	Arthur,	21 čce.	Birdie,	Bertha,	4 čce.
Achil,	Achilles,	15 květ.	Artie,	Arthur,	21 čce.	Blanche,	Blanca,	5 čce.
Achim,	Joachim,	16 dub.	Ary,	Aaron,	21 čce.	Blase,	Blasins,	3 únor.
Ada,	Ida, Editha,	15 čce.	Asta,	Augusta,	27 břez.	Bob,	Robert,	29 dub.
Adele,	Adelaide,	16 pros.	Aubin,	Albin,	5 únor.	Bonny,	Bonaventura,	14 čce.
Ado,	Ado,	16 pros.	Aubine,	Albina,	16 pros.	Bride,	Brigitta,	23 čce.
Aggie,	Agnes,	21 led.—2 břez.	Audrey,	Alderic,	7 led.	Brush,	Ambrose,	7 pros.
Aemil,	Emilian,	8 srp.	Audrey,	Ethelreda,	23 čer.	Bryan,	Bernard,	20 srp.
Aemilia,	Aemiliana,	5 led.	Austin,	Augustine,	26 květ.	Burga,	Walburga,	1 květ.
Almee,	Amata,	13 pros.	Austin,	Augustine,	28 srp.			
Ainy,	Amata,	13 pros.	Aveline,	Eva,	24 pros.	Camille,	Camilla,	14 čce.
Al,	Albert,	21 list.	Avelline,	Andrew,	10 list.	Campion,	Edmund,	16 list.
Al,	Adalbert,	3 dub.	Axel,	Absalon,	2 břez.	Canty,	John of Kanty,	31 květ.
Alan,	Alanus,	26 říj.				Janute,	Canutius,	19 led.
Albie,	Albina,	16 pros.	Bab,	Barbara,	4 pros.	Carlos,	Charles,	4 list.
Aldrich,	Aldrikus,	7 led.	Barb,	Barbara,	4 pros.	Carmela,	Maria,	16 čce.
Aleck,	Alexander,	18 břez.	Babet,	Elizabeth,	5 list.	Carmen,	Maria,	16 čce.
Alec,	Alexius,	17 čce.	Babett,	Elizabeth,	8 čce.	Carrie,	Caroline,	14 čce.
Alex,	Alexius,	12 únor.	Babe,	Barbara,	4 pros.	Catty,	Martha,	22 únor.
Alfons,	Alphonsus,	12 srp.	Babie,	Barbara,	4 pros.	Cecily,	Caecilia,	22 list.
Alonso,	Alphonsus,	2 srp.	Baldwin,	Barbara,	8 led.	Cella,	Caecilia,	22 list.
Alger,	Algeric,	1 pros.	Barbe,	Barbara,	4 pros.	Celina,	Caecilia,	22 list.
Agny,	Algeric,	1 pros.	Baraby,	Barnabas,	11 čer.	Charlie,	Charles,	4 list.
Airy,	Algeric,	1 pros.	Barhard,	Bernard,	20 srp.	Charlotte,	Caroline,	14 čer.
Alice,	Adelaide,	16 pros.	Barney,	Bernard,	20 srp.	Cherie,	Pulcheria,	10 září
Alicia,	Adelaide,	16 pros.	Barry,	Finbarr,	10 září	Chetry,	Caritas,	1 srp.
Alick,	Alexander,	21 září	Bart,	Bartolomew,	24 srp.	Chiara,	Clara,	12 srp.
Alix,	Alexander,	21 září	Barthel,	Bartholomew,	24 srp.	Chim,	Joachim,	20 břez.
Allen,	Hilarius,	13 led.	Bartley,	Bartolomew,	24 srp.	Cholly,	Charles,	4 list.
Allie,	Adelaidie,	16 pros.	Bastel,	Sebastian,	20 led.	Chris,	Christopher,	25 čce.
Alma,	Maria,	8 září	Bastian,	Sebastian,	20 led.	Chrissy,	Christiana,	24 čer.
Alwis,	Aloysius,	21 čer.	Beatte,	Beata,	8 břez.	Christina,	Christiana,	24 čer.
Alois,	Aloysius,	21 čer.	Bee,	Beatrix,	18 led.	Clair,	Clarus,	8 list.
Almaerei,	Anna Maria,	26 čce.	Bea,	Beatrice,	29 čce.	Clare,	Clara,	12 srp.
Amy,	Amator,	12 září	Bebba,	Elizabeth,	18 čer.	Claude,	Claudius,	9 čce.
Ame,	Amator,	12 září	Bel, Bella,	Elizabeth,	18 čer.	Claus,	Nicholas,	6 pros.
Alme,	Amator,	12 září	Belle,	Elizabeth,	18 čer.	Colin,	Nicholas,	10 září
Amelia,	Amelberga,	10 čce.	Ben,	Benjamin,	31 břez.	Coline,	Columba,	17 září
Andy,	Andreas,	30 list.	Benedetta,	Benedicta,	21 břez.	Columkille,	Columba,	17 září
Anne,	Anna,	26 čce.	Benedetto,	Benedict,	21 břez.	Connie,	Conrad,	26 list.
Anita,	Anna,	26 čce.	Betto,	Benedict,	21 břez.	Constance,	Constantina,	10 září
Annette,	Anna,	26 čce.	Benito,	Benedict,	21 břez.	Cora,	Cordula,	22 říj.
Annie,	Anna,	26 čce.	Bennet,	Benedict,	21 břez.	Cy,	Cyrus,	31 led.
Annunciata,	Marla,	9 dub.	Bernie,	Benedict,	21 břez.			
Ansel,	Anselm,	21 dub.	Benoit,	Benedict,	21 břez.	Daisy,	Margaret, Cor.	22 únor.
Anastae,	Anastasia,	28 říj.	Ben,	Benno,	16 čer.	Dan,	Daniel,	21 pros.
Anstys,	Anastasia,	28 říj.	Beppo,	Joseph,	19 břez.	Danny,	Daniel,	21 pros.
Antoinette,	Antonia,	4 květ.	Bert,	Bertha,	4 čce.	Derby,	Jeremiah,	1 květ.
Antonette,	Antonina,	1 břez.	Bertie,	Bertha,	4 čce.	Dave,	David,	29 pros.
Anty,	Anastasia,	28 říj.	Bert,	Herbert,	16 břez.	Davey,	David,	29 pros.
Anusia,	Anna,	26 čce.	Bertram,	Bertrand,	29 čce.	Delia,	Brigitta,	1 únor.
Archie,	Archelaus,	23 srp.	Bess, Bessie,	Beata,	29 čce.	Denis,	Dionysius,	8 dub.
Arend,	Arnold,	8 čce.	Betty,	Elizabeth,	18 čer.	Denise,	Dionysia,	6 pros.
Armand,	Herman,	7 dub.	Bettina,	Elizabeth,	18 čer.	Dick,	Richard,	3 dub.
Army,	Herman,	7 dub.	Betha,	Elizabeth,	18 čer.	Diego,	Didacus,	12 list.

Miego,	Jacob,	6 říj.	Gabe,	Gabriel,	24 břez.	Julie,	Julius,	19 srp
Dion,	Dionysius,	3 říj.	Garrett,	Gerard,	24 září	Juliet,	Julia,	21 čce
Dirk,	Theodoric,	1 čce.	Gaston,	Vedastus,	6 únor.			
Dix,	Benedict,	21 břez.	Gene,	Eugene,	8 led.	Karel,	Charles,	4 list
Dodd,	Theodoric,	1 čce.	Geoffrey,	Godfrey,	8 list.	Karl,	Charles,	4 list
Dol,	Dorothy,	6 únor.	Gertie,	Gertrude,	17 list.	Kate,	Catherine,	25 list
Dolly,	Dorothy,	6 únor.	Gil,	Gilbert,	4 únor.	Kathleen,	Catherine,	25 list
Dolores,	Maria,	23 břez.	Gladys,	Claudia,	30 říj.	Kitty,	Catherine,	25 list
Dolph,	Adolph,	11 břez.	Grace,	Gratia,	1 květ.	Kelly,	Celsus,	18 čce
Dor,	Theodore,	16 srp.	Greg.	Gregory,	12 břez.	Kenny,	Canicus,	11 říj
Dora,	Dorothy,	6 únor.	Griffith,	Ruffinus,	26 srp.	Kerstin,	Christina,	24 čer
Dorinda,	Dorothy,	6 únor.	Grita,	Margaret,	22 únor.	Kit,	Christophorus,	25 čce.
Dort,	Dorothy,	6 únor.	Gus,	Augustus,	7 říj.	Klas,	Nicolas,	22 břez.
			Guy,	Vitus,	15 čer.	Klaus,	Nicolas,	22 břez.
			Gwen,	Blance,	5 čce.	Knute,	Canute,	19 led.
			Gwen,	Gwendoline,	28 břez.	Kurt,	Conrad,	26 list.
Ed,	Edward,	13 říj.	Hal,	Henry,	15 čce.	Larkin,	Lawrence,	5 září
Edmond,	Edmund,	20 list.	Hank,	Henry,	15 čce.	Larry,	Lawrence,	5 září
Egmond,	Edmund,	20 list.	Hanna,	Anna,	26 čce.	Laurie,	Lawrence,	5 září
Effie,	Euphemia,	16 září	Hans,	John,	16 květ.	Lena,	Helen,	17 srp.
Eileen,	Helen,	17 srp.	Harriet,	Henry,	15 čce.	Lenon,	Magdalene,	22 čce.
Elaine,	Helen,	17 srp.	Harry,	Henry,	15 čce.	Leon,	Leo,	11 dub.
Eli,	Elias,	20 čce.	Harvey,	Hervens,	1 čer.	Lew,	Ludwig,	25 srp.
Elisha,	Elisaeus,	14 čer.	Hattie,	Hedwiga,	17 říj.	Lewis,	Ludwig,	25 srp.
Eliza,	Elizabeth,	8 čce.	Hawkin,	Henry,	15 čce.	Lex,	Alexius,	12 únor.
Elia,	Helen,	17 srp.	Heine,	Henry,	15 čce.	Libby,	Elisabeth,	18 čer.
Ellen,	Helen,	17 srp.	Heinz,	Henry,	15 čce.	Lillie,	Ludmila,	16 září
Eileen,	Helen,	17 srp.	Hemma,	Emma,	29 čer.	Lillian,	Ludmila,	16 září
Elisha,	Elisaeus,	14 čer.	Hobart,	Hubert,	3 list.	Lionel,	Leo,	11 dub.
Ellis,	Elisaeus,	14 čer.	Hugh,	Hugo,	1 dub.	Lizzie,	Elisabeth,	18 čer.
Elmer,	Vladimirus,	15 čce.	Ignace,	Ignatius,	31 čce.	Lola,	Caroline,	14 čer.
Elmo,	Erasmus,	2 čce.	Ike,	Isaac,	31 dub.	Lora,	Lawrence,	18 květ.
Eloy,	Eligius,	1 pros.	Inez,	Agnes,	21 led.	Lotty,	Caroline,	14 čer.
Else,	Elizabeth,	19 list.	Isbel,	Elizabeth,	19 list.	Lou,	Ludwica,	31 led.
Elsie,	Elizabeth,	19 list.	Ivan,	John,	25 čer.	Louise,	Ludwica,	31 led.
Emeric,	Alberic,	26 led.	Jack,	John,	16 květ.	Louis,	Ludwig,	25 srp.
Emerson,	Alberic,	26 led.	Jake,	Jacob,	1 květ.	Luce,	Lucia,	13 pros.
Emery,	Alberic,	26 led.	James,	Jacob,	1 květ.	Lucy,	Lucia,	13 pros.
Emil,	Aemilius,	8 srp.	Jan,	John,	27 pros.	Luigi,	Aloysius,	21 čer.
Emily,	Aemilia,	30 čce.	Jane,	Joanna,	24 květ.	Lulu,	Ludwica,	31 led.
Emmie,	Emma,	29 čer.	Janet,	Joanna,	24 květ.	Mabel,	Amabilis,	13 září
Enmon,	Edmundus,	20 list.	Jarvis,	Gervase,	19 čer.	Madeleine,	Magdalene,	22 čce.
Ena,	Eugenia,	25 pros.	Jasper,	Casparus,	6 čce.	Madeline,	Magdalene,	22 čce.
Ermin,	Herman,	7 dub.	Jean,	John,	24 květ.	Madge,	Magdalene,	22 čce.
Erna,	Ernestina,	7 list.	Jeanne,	Joanna,	24 květ.	Maggie,	Magdalene,	22 čce.
Ernst,	Ernest,	7 list.	Jeannette,	Joanna,	24 květ.	Maisie,	Margaret,	22 únor.
Essie,	Esther,	7 břez.	Jeff,	Godfried,	8 list.	Mamie,	Maria,	8 září
Estella,	Esther,	7 břez.	Jeffrey,	Godfried,	8 list.	Mae,	Maria,	8 září
Estelle,	Esther,	7 břez.	Jenkin,	John,	23 říj.	Marie,	Maria,	8 září
Ethel,	Adelaide,	16 pros.	Jenny,	Joanna,	22 srp.	Marge,	Margaret,	10 čer.
Etta,	Henrica,	10 čer.	Jerry,	Jeremiah,	16 únor.	Margy,	Margaret,	10 čer.
Evan,	John,	24 čer.	Jessie,	Joanna,	24 květ.	Marion,	Maria,	8 září
Eveleen,	Eva,	24 pros.	Jim,	Jacob,	1 květ.	Marjory,	Margaret,	10 čer.
Eveline,	Eva,	24 pros.	Joan,	Joanna,	24 květ.	Mat,	Mathilda,	14 břez.
			Joe,	Joseph,	19 břez.	Mat,	Mattheus,	21 září
Fanny,	Frances,	9 břez.	Josie,	Joseph,	19 břez.	Mat,	Matthias,	24 únor.
Fay,	Fides,	1 srp.	Joyce,	Jucund,	14 list.	Maud,	Magdalene,	28 květ.
Fe,	Fides,	1 srp.	Juan,	John,	8 únor.	Maurice,	Mauritius,	22 září
Felice,	Felix,	14 čer.	Judd,	Jeremiah,	1 květ.	Max,	Maximian,	11 únor.
Ferry,	Ferdinand,	23 čer.	Jude,	Thaddaeus,	23 říj.	May,	Maria,	8 září
Flo,	Flora,	29 list.	Jula,	Julius,	19 srp.	Mayme,	Maria,	8 září
Floy,	Florence,	20 čer.				Meg,	Margaret,	10 čer
Frank,	Francis,	29 led., 4 říj.						
Fred,	Frederick,	27 květ.						
Fritz,	Frederick,	18 čce.						

Michel, Michael,	29 září	Robin, Robert,	7 čer.	Threse, Theresa,	15 říj.
Mick, Michael,	29 září	Roger, Rogerus,	4 led.	Tiffany, Epiphany,	21 led.
Mike, Michael,	29 září	Rolf, Rudolph,	27 čce.	Tilda, Mathilda,	14 břez.
Miles, Malachy,	3 list.	Rollo, Rudolph,	27 čce.	Tillie, Ottilia,	13 pros.
Millie, Aemilia,	12 list.	Rolston, Rudolph,	27 čce.	Tim, Timothy,	24 led.
Mina, Wilhemina,	25 čer.	Romie, Roman,	22 květ.	Tim, Timothy,	24 eld.
Miriam, Maria,	8 září	Rone, Ronald,	20 srp.	Tina, Christina,	24 čce.
Molly, Maria,	8 září	Rory, Roderick,	13 břez.	Tina, Valentine,	14 únor.
Moritz, Maurice,	22 září	Ray, Roderick,	13 břez.	Tom, Thomas,	21 pros.
Morris, Maurice,	22 září	Royce, Roderick,	13 břez.	Tommy, Thomas,	7 břez.
Murphy, Muredachus,	13 srp.	Rudy, Roderick,	13 břez.	Tracy, Theresia,	15 říj.
Murray, Muredachus,	13 srp.	Ruffin, Rufinus,	30 čce.	Trand, Gertrude,	25 list.
		Ruffo, Rufinus,	30 čce.	Trine, Catherine,	25 list.
Nance, Anna,	26 čce.	Ruprecht, Rupert,	27 břez.	Trix, Beatrix,	29 čce.
Nanette, Anna,	26 čce.	Rurik, Ruderic,	13 břez.	Trude, Gertrude,	17 břez.
Naninka, Anna,	26 čce.	Rutger, Ruderic,	13 břez.		
Nash, Ignatius,	31 čce.	Ruy, Ruderic,	13 břez.	Ugo, Hugo,	29 dub.
Nat, Nathanael,	24 srp.			Ulla, Ursulla,	21 říj.
Nat, Natalie,	1 pros.	Sadie, Sara,	4 září	Ulric, Udalric,	4 čce.
Ned, Edward,	13 říj.	Sally, Rosalia,	4 září	Val, Valentine,	14 únor.
Neillie, Helen,	17 srp.	Sam, Samuel,	20 srp.	Val, Valerian,	14 dub.
Nick, Nicholas,	6 pros.	Sander, Alexander,	18 břez.		
Niles, Nicholas,	6 pros.	Sanders, Alexander,	18 břez.	Valeska, Ladislaus,	28 čer.
Niels, Nicholas,	6 pros.	Sandro, Alexander,	18 břez.	Van, Henry,	10 čce.
Nina, Anna,	26 čce.	Sandry, Alexander,	18 břez.	Vence, Vaclav,	28 září
Nora, Helena,	17 srp.	Savy, Francis,	3 pros.	Vince, Vincent,	28 září
		Selina, Coelina,	15 pros.	Vilma, Wilhelmina,	10 led.
Olaf, Olavus,	29 čce.	Sepp, Joseph,	19 břez.		
Ole, Olavus,	29 čce.	Seymour, Maurus,	15 led.	Wallie, Walburga,	27 únor.
Olive, Oliva,	3 čer.	Shamus, Jacob,	1 květ.	Wally, Walter,	4 čer.
Oliver, Oliver,	1 čce.	Si, Josias,	1 září	Walt, Walter,	4 čer.
Olo, Odilo,	1 led.	Sid, Sidonia,	23 srp.		
Oscar, Anscharus,	3 únor.	Sig, Sigfried,	15 únor.	Warren, Guarine,	6 únor.
Owen, Eugene,	8 led.	Sylvie, Sylvia,	3 list.	Watkin, Walter,	4 čer.
		Sinclair, Clara,	12 srp.	Wence, Vaclav,	28 září
Paddy, Patrick,	17 břez.	Sis, Caecilia,	22 list.	Wendel, Wendelin,	20 říj.
Paula, Paul,	26 led.	Sissot, Caecilia,	22 list.	Wilkin, William,	29 čce.
Pat, Patrick,	17 břez.	Sita, Zita,	27 dub.	Will, William,	6 dub.
Patsey, Patrick,	17 břez.	Sol, Solomon,	25 čer.	Willem, William,	6 dub.
Pearl, Margaret,	13 čer.	Stacy, Anastasia,	28 říj.	Wilma, Wilhelmina,	10 led.
Pete, Peter,	29 čer.	Stanley, Stanislaus,	13 list.	Winnie, Winifreda,	3 list.
Phil, Philipp,	1 květ.	Stasie, Anastasia,	28 říj.	Winny, Winifreda,	3 list.
Pierce, Peter,	29 čer.	Steve, Stephen,	26 pros.		
Polly, Maria,	8 září	Stine, Christina,	24 čce.	Xaver, Francis,	3 pros.
Pop, Robert,	7 čer.	Sue, Susanna,	11 srp.	Xina, Christina,	24 čer.
Ptolemy, Bernard,	21 srp.	Susie, Susanna,	11 srp.		
				Yago, Jacob,	29 čce.
Quentin, Quintianus,	31 říj.	Tad, Thaddeus,	28 říj.	Ynes, Agnes,	21 led.
		Ted, Thaddeus,	28 říj.	Yvette, Jutta,	1 čce.
Ray, Raymond,	23 led.	Teeny, Martin,	11 list.		
Reta, Margaret,	10 čer.	Terry, Theodore,	16 srp.	Zach, Zachary,	15 břez.
Reynold, Richard,	4 květ.	Terre, Theresia,	15 říj.	Zander, Alexander,	21 čce.
Rita, Margaret,	22 květ.	Tessie, Theresia,	15 říj.	Zeke, Ezekiel,	10 dub.
Richie, Richard,	3 dub.	Thierry, Theodoric,	1 čce.	Ziska, Frances,	9 břez.

ZNÁSOBTE TAŽENÍ LÁSKY

Projev J.M. nejdp. opata Ondráka k 5. červenci 1956

Drazí čeští katolíci!

Již jen sedm let nás dělí od velkého jubilea pokřesťanění našeho národa — od jedenáctistého výročí příchodu svatých věrozvěstů Cyrila a Metoděje na staroslavný Velehrad. Na toto jubileum se chceme náležitě připravit celonárodní duchovní obnovou, abychom — s Boží pomocí — na svobodném Velehradě, na jeho nádvoří, mohli o slavném výročí s celým národem radostně, vítězně, v Boží přízni pěti: “Kolik to bouří nad vlastní se sneslo — o život bylo zápasit nám v boji — mohutné sídlo Svatopluka kleslo — Velehrad víry bez pohromy stojí; apoštolů to dílo požehnané: dědictví otců zachovej nám Pane. Velehrad náš ten rozkvétá vždy znova — nižádná moc už nám ho nerozboří — pokud náš národ v hloubi srdce chová — důvěru k Matce, která divy tvoří; Maria za nás prosit neustane: dědictví otců zachovej nám Pane.”

Sedm zbývajících let do tohoto výročí nechť je sedm let plných úsilí každého věrného českého člověka o národní posvěcení — o to, aby celý národ, všechen lid v Československu, krajané ve světě a exulanti, dosud nemající možnost návratu, tedy všichni, aby posvětili své duše Kris-

tem a Jeho svátostmi, prostě, aby otevřeli svá srdce pro království Boží a tím pro děšť milostí Božího požehnání. Podle toho, jak dalece se to podaří, bude vytvořen předpoklad pro skutečný mír v národě, pro život svobody, radosti a blahobytu.

Každého roku v předvečer svátku svatých Cyrila a Metoděje jsou vyhlašovány tři zvláštní úmysly. Toto vyhlašování úmyslů a jejich plnění je součástí oné uvědomělé přípravy na slavné cyrilometodějské jubileum. Hrdinní biskupové v Československu dosud nejsou zdaleka svobodní, aby se mohli svobodně sejít a na své svobodné biskupské konferenci sami úmysly vyhlásit. Arcipastýřové posud svobodně promluvit nemohou. Pokud tento stav pronásledování bude jim znemožňovat výkon jejich pastýřského úřadu, budete slyšet výzvy od nás z opatství svatoprokopského z Lisle. My zde, na americké Sáze, se modlíme o to, abychom vás vždy vyzvali podle úmyslů vašich hrdinných biskupů. Pro další rok přípravy na slavné cyrilometodějské jubileum se vyhlašují tři úmysly, které navazují na úmysl roku uplynulého.

Úmysl první: příkladným, uvědomělým životem víry a vlastního posvěcení ved'te

J.M. nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B.

děti a mládež a vůbec veškeré své okolí k pravé víře Kristově a k životu křesťanských ctností a křesťanské velikosti.

Úmysl druhý: každodenně se modlete za svobodu svých vězněných biskupů, kněží, řeholníků a řeholnic a nevinně vězněných a za svobodu celého národa. Veškerým svým jednáním dokažte, že stojíte pevně s trpícími a tak posilujte je i sebe v utrpení.

Úmysl třetí: znásobte aspoň desetinásobně tažení lásky.

Úmysl první hovoří o vlastním posvěcení a příkladu. V době, kdy komunismus se

snází vytvořit z člověka, zvláště ještě nedospělého, bytost proradnou, nástroj zločinnosti, udavače, vraha, vůbec jej duševně znetvořit do podoby zvrhlé, peklu podobné, aby byl povolný satanské zlobě operující v komunismu — v té době je třeba víc než kdy jindy usilovat o člověka svobodného, člověka Božího, člověka vítězího, jehož nezraní zákeřný komunismus. Takový svobodný, protože s Bohem spojený člověk, bude proto vítězný, protože odolá dnešním nástrahám pekla. Svým příkladem nezranitelnosti povede i druhé. O to tedy jde: posílit řady oprav-

dových křesťanů. U nich se zastaví nápor komunismu. Lidé posvěcení jej zatlačí a zachrání i své děti. Proto prosím, jistě i jménem vašich biskupů, spoutaných či jinak sevřených, zvláště jménem arcibiskupa Berana, který má ve svém hesle: "Eucharistie a práce," abyste častým obcováním s Eucharistickým Králem zahájili tažení spásy duší a spásy národa. Naplňujte nejen kostely, víru svou projevujte nejen radostným chvalozpěvem nábožných písní, ale hlavně duchovní obrodou u zpovědnice a posilou u mřížky oltářní přijetím Krista svátostného.

Úmysl druhý je jistě všem jasný: modlitbou a činy pomáhat vězněným pastýřům, duchovním a laikům a prosit za národní svobodu. Opravdu každodenně — a ne jen jedenkrát — za jejich svobodu prostě. My katolíci si svou svobodu a mír modlitbou a obětmi vybojujeme. Bůh jistě dá vězněným pocítit, zvláště ve chvílích jejich opuštěnosti, že jste s nimi v křesťanském obcování. Daleko lehčeji setrou pot s čela, daleko lehčeji se posadí na vězeňské kavalci, daleko lehčeji se jim začnou otevírat vrata žalářů, protože vaše modlitby a oběti budou pozvedat vězeňské závory. Modlete se za své vězněné pastýře a za své vězněné drahé, zvláště při raním a poledním vyzvánění Anděl Páně, třikrát Zdravas a Otče náš. Večerní vyzvánění Anděl Páně nechť patří vašim pastýřům, kteří ještě unikli pronásledování a vašim drahým, kteří jsou v nebezpečí zatčení. Prostě Boha a nebeskou Matku za jejich svobodu a za svobodu národní. A vy, drazí, kteří nejste ještě omilostněni darem víry, ale sympatisujete s trpícími, stůjte aspoň v tichosti v době, kdy zvon vybízí k modlitbě Anděl Páně a ve chvílích zvonu vyzvánění vzpomínejte a jak umíte, po svém se také modlete za hrdiny dneška. Jim nechť patří chvíle, když zvon k modlitbě vybízí. Jim nechť také patří vaše častá modlitba růžencová. Vůbec každé zvonu vyzvánění nechť je vám signálem k modlitbě za vězněné, za svobodu, za šťastný návrat exulantů a za vlastní spásu a spásu duší našich bližních.

A úmysl třetí: znásobit aspoň desetinásobně tažení lásky — ten nechť rovněž vy-

plňuje váš křesťanský život. Vždyť je třeba tolik lásky rozprostřít po krajích vašich, v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, po Slovensku a po Podkarpatské Rusi, — rozprostřít ji všemi těmi krásnými krajiny rozzechvěnými a zbičovanými nenávistnou zlobou, charakterisovanou dnes šibenicemi a tábory nucené práce. V posledních letech přechasto vstupovala do vašich domovů policie či jiní činitelé režimu — přechasto odvlékali vaše nejdražší. Dosud stín jejich návštěvy, plné nelásky, nevymizel. Nuže, drazí věrní křesťané a lidé dobré vůle, taktním a lásky plným způsobem nestě do takových domů poselství lásky. Obšťastněte příbytky zkoušených bližních projevy upřímné křesťanské lásky, plné dobrých skutků, plné dobrého slova a opravdové pomoci. Nejméně desetinásobně se činy lásky snažte vyvážit všechnu zlobu, která udeřila do života vašich bližních. Tolik je u nás vdov, tolik už sirotků, tolik dětí odtržených od rodičů, tolik lidí postižených a také tolik bratří a sester svedených — jménem všech těch prosím o vaši lásku. Vyjděte se srdcem plným lásky a dobrých skutků, s náručím objímající každého bližního, vše z lásky k Bohu a k bližnímu, aby se ve vlastech vašich naplnilo největší přikázání Boží: Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, ze vši síly své, ze vši mysli své a svého bližního jako sebe samého. Toto největší přikázání Kristovo je třeba uplatnit v každodenním životě, aby jeho uskutečňováním roztála nenávist a láska vše objímala a do vašich domovů se vracel mír. Jděte, drazí, jděte ještě dnes ke svým známým jakkoli postiženým a potěšte hrdiny dneška — lidi v koncentračních táborech, potěšte zkoušené, nemocné a buďte vlídní i k těm svedeným. I oni, více než byste předpokládali, potřebují lásky. Jejich nesmrtelné duše, odlákané komunistickou ideologií do neradostného prostředí komunistické zloby, jsou rovněž povolány ke spáse.

Drazí! Láska přemáhá všechno a přemůže i zlobu komunismu. Velké tažení lásky může vytvořit divy převratné — zachránit národ před dalšími pohromami. Jen uvažte: za dnešního stavu světa by

válka byla pekelným, apokalyptickým rejem atomických a vodíkových zbraní. Celá města a celé kraje by byly do základů vypáleny a lidé vyvražděni atomickým prachem. Není možno si přát, aby takto se projevila lidská nenávist, či aby pomocí nukleárních zbraní byla vybojována svoboda. Nad tyto zbraně, nad tuto zkázu, je silnější zbraň — láska. Láska je odvrací a bez níh dobývá vítězství. Vyhrává triumfy trvalé. Zažehněte proto v národě oheň lásky, který spálí komunistickou nenávist. Necht' je to mohutný žár lásky k Bohu, lásky k lidem, k lidem trpícím i chybujícím. Dosáhnete převratu láskou všechno prostupující. K tomu je třeba aspoň zdesetinásobit tažení lásky, aby každý dobro činil, lásku oplácel láskou. V tom je velké mysterium vaší svobody a spásy. Zamyslete se nad tím dobře. Životem víry, modlitbou a láskou vyplňte s námi, kteří na vás neustále myslíme a pro vaše osvobození zdejší i věčné se snažíme stále podle svých sil pracovat, další rok přípravy na slavné jubileum cyrilometodějské, aby se opravdu zdařilo to, co je již dnes přáním takřka všech vás v Československu, ano i mnohých těch svedených: aby se podařil s Boží pomocí návrat svobody, šťastnější život národní a aby se podařilo především to, co je přáním Božím: aby národ žil životem velikosti svých svatých patronů a dědiců.

I do krajanské katolické Ameriky a Kanady se obracím: I naše krajanská Amerika a Kanada, která je nám všem tak drahá, poněvadž je naše, může se zapojit a již se také zapojuje s celým národem za železnou oponou a s uprchlíky do příprav cyrilometodějského jubilea. Totéž možno říci o české katolické Vídni, kde cyrilometodějská myšlenka našla tolikrát nadšení a dále lze to říci i o jiných krajanských střediscích ve světě. Drazí krajané! Ve svém prostředí můžete vytvořit ještě větší duchovní pouto s trpícím lidem v Československu. Potřebujeme více kněží, více řeholních povolání. Toho dosáhneme svatým životem rodin, svatým životem osad. Tím se splní první úmysl roku. Druhý neustálou modlitbou a obětmi za naše krajanské kněze a jejich biskupy. Tolik je

potřebují! Vždyť Církev zde v Americe a jinde ve svobodném světě, bohatší na statky duchovní i zčásti hmotné, musí dnes pomáhat velkému misijnímu dílu Církve a apoštolovat, aby Amerika, Kanada, Rakousko a jiné země byly vpravdě křesťanské. Pomozte ustaraným kněžím nésti jejich starosti, pomáhejte všestranně svým katolickým institucím v jejich práci. Tu v Americe pomáhejte zvláště Národnímu svazu českých katolíků a našemu tisku v jejich prosbách — a to vše, prosím, klad'te jako oběť za Církev mlčící v Československu a za svobodu našeho lidu ve vlasti našich rodičů. A úmysl třetí: znásobit tažení lásky nejméně desetkrát, i tento úmysl má i zde přece takovou možnost rozvoje. Utvořme si život vzájemně lepší: život lásky. Bude se nám lépe pracovat. Ale co hlavní: budeme tím více v milování Božím a v Jeho požehnání.

A drazí exulanti! Víte dobře, jak mé srdce je vám otevřené, jak Vás mám stejně rád jako vaše otce a matky za železnou oponou a své bratry a kraajny. Vás zvláště si přeji oslovit a vás zvláště chci vyzvat k životu, jímž se snažíme prostřednictvím rozhlasových vln uchvátit vaši krásnou vlast, do níž chceme — a o to rovněž pracujeme — abyste se ve zdraví a šťastně vrátili a spojili se opět se svými nejdrazšími. Zajisté mnohý z vás je již nasycen jistou neplodností exilu, kterou působí neláska a sobecké či pudové touhy. Kdyby bylo více víry v našem lidu, více příkladů svatosti, exil by byl lepší, svornější a tvořivější. Začněte proto zvláště vy naplňovat trojí úmysl dalšího roku příprav na cyrilometodějské jubileum. Posvět'te svůj život, modlete se vroucně za svobodu a pracujte pro ni, modlete se a pracujte úsilovně, hlavně v lásce. Té je nejvíce — víc než desetinasobně — třeba. Vím, že mnohým z vás bylo ukřivděno, mnohým vám zvláště těžce, v exilu je mnoho nevyváženo, je v něm ostrův nastavených někdy jako kolem hranic na česko-německém pomezí, že železná opona zapadá mezi vámi navzájem i ve svobodném světě. Neláska strhává jednoho po druhém z vás dolů, nespravedlnosti a s nimi i křik o vině přehlušují práci, jakoby mělo

být podáno svědectví, že si svobodu nepřejete. Drazí exulanti! Při pohledu na kříž, na ukřižovanou Lásku, jistě najdete nejlepší cestu ve vašem exilu. Je to cesta následování Krista, cesta lásky. Upravte k sobě cesty láskou. Po lávkách lásky a v lásce žádejte nápravu. *Charitas vero aedificat* — láska opravdu buduje. Zdesetinasobená jistě mnoho dobrého zbuduje.

Několik slov bych rád řekl také kněžím krajanům. Nabádejte, prosím, ještě více věřící krajany k soustavnému povznášení a oslavování dědictví otců, drahé víry cyrilometodějské. Snad nikdy naše krajan-ská Amerika nemohla a nebude moci více duchovního dobra vykonat jako právě v této době. Totéž platí o krajanské Kanadě, Vidni a jiných krajanských koloniích ve světě. Každé uvědomělé povznesení víry a křesťanských národních tradic v našich řadách má velký ohlas u zmučeného lidu v Československu. Slyší o tom z rozhlasových stanic, promlouvajících ze svobodného světa a tento hlas je slyšet téměř v celém národě. Každý drobný čin víry, naděje a lásky tam zazáří a přinese posilu.

A vy kněží-exulanti, seminaristé v Nepomucenu, Turině a katoličtí laikové: i vám chci zvláště říci několik slov ocenění a proseb. Žijete ve svobodném světě, shromažďujete zkušenosti a připravujete se pro práci v jednou osvobozené vlasti. Nový život, *Vinculum*, záslužné knižní publikace, celá řada vašich činů, vaše radostná spolupráce, toť nadějná příprava na misijní práci pro domov. Podejte si ještě více ruce ke společné práci pro nastolování království Kristova. Váš exil, kolikrát tak trpký — mám zvláště na mysli těžkou

práci kněží mezi uprchlíky — bude snažší, když se budeme s důvěrou jeden o druhého více opírat, víru, naději i lásku šířit měrou neumdlévající. Ujišťuji vás svými neustálými modlitbami a v čem bude mně možné vám pomoci, v lásce rád učiním, abychom společně co nejvíce mohli přispět k oslavě Boha, Církve a národa a dosáhnout národní obrody v duchu Kristově a to ještě dříve, než nađeje slavné výročí příchodu svatých věrozvěstů na Velehrad.

Drazí lidé v Československu, krajané a exulanti! Od chvíle, co je v našem středu socha Matky Boží, určená pro Prahu, od chvíle symbolického usmíření, jistě všichni vidíte a cítíte zřetelně změny k lepšímu. Matka Boží je prostřednicí všech milostí a bývala prostřednicí českého národa, který k Ni choval lásku snad jako málo který národ na světě. Jejím prostřednictvím spějme k svému cíli duchovní obrody jedinců i národa. Pod její záštitou pracujeme neustále. Pod jejím praporem jdeme, jako poutníci kráčeli k Velehradu a na jiná poutní místa s touto písní na rtech: "Vypros, čeho třeba nám, našim dětem, rodinám, zachraň polí úrodu, žehnej národu. Metodějův národ haj, naši farnost, šíř kraj. Vypros k dobru milosti, síly v starosti. . . Vyslyš naše volání — za smilování. Pros za nás, o Panno mocná, pomocnice v každý každý čas, Maria, o Matičko, oroduj za nás."

Končím prosbou k vám všem, nebudiž mezi vámi lhotejních! Jde o veškeré národní bytí a vaši spásu. Proto: *Sursum corda* — vzhůru srdce, aby se stalo skutkem: *adveniat regnum tuum* — přijď království Tvé.

Maria neopustí

Národ v bolesti drásá otázka: co že bude z nás?
Z americké Sázavy však zaznívá nadějí plný hlas:
fanfáry radosti vítězným jásáním zvěstují,
přes mraky oceánu Čechy sílí — povzbuzují:
Jen vytrvejte! Maria neopustí, neopustí vás!

Na kraji hned při vjezdu do americké Sázavy,
návštěvníka přemile se dotkne — zastaví
sloup bílý, štíhlý, vysoký — sloup, jenž vypráví,
že na něm socha přelíbezná z mramoru,
exil sdílí, zrak má obrácený k nebi, nahoru...

Madona svobody upřeně k nebeským výškám vzhlíží,
v přednesu prosby, by národ její bez obtíží
zpět vešel v rozpjatou náruč Církve svaté
a odhodil vše, co zrádné je, co proklaté,
co nepřineslo českým zemím klid
— co jen vneslo, čím je národ bit.

Mariánský sloup v místě Prokopově již způsobil,
že stín před pražským Týnem zmizel — se ztratil;
v chvění věrný Bohu český lid se raduje,
v šedých dnech radost obětmi prokazuje,
v příkladu Krista kráčí — Jej oslavuje.

* * *

Již Božího hněvu netřeba se bát,
ve zbožné radosti lze opět psát:
Matka Boží že je usmířena,
hanebná pohana je odčiněna,
přijde, přijde lepší čas...

Mariánský sloup přijde do Prahy zas,
přijde, až bude lépe, v onen čas,
až z Hradčan od velechrámu svatého Víta
vyjde primas český, s ním hrdinů suita,
až velekněžsky všem žehnat bude zas.

* * *

Zatím Madona v exilu ruce k nebi spíná,
za Čechy prosí, oroduje u svého Syna:
"Národ můj nemá již kyje, palcáty, sudlice,
má rány koncentráků, má okovy, svázané ruce,
k Tobě je zvedá, by sňata byla vina..."

Nachází pravé poznání, zdroj Pravdy, Života,
v hlubinách smutku zjistil, co hmotná němota
nedovedla dát — že dovedla jen ukovat
řetězy otroctví a řady žalářních vrat,
dny šedé — životem sotva lze je zvat.

Lid můj skoro všechen již přec poznává,
že obroda nutná v národě zas dozrává,
za smysl žití, dějin, službu Tobě uznává.
Nadchází nová doba, nový křesťanský věk,
národ můj, Synu, k Tobě přichází zpět!"

* * *

V českých zemích vychází červánků svobody jas:
zpěv písní mariánských k nebi se vznáší zas,
květem hýří sochy, muka, kapličky, v májový čas.
Z českých luhů ozvěnou k soše v Lisle z daleka zní:
"Žije Maria! Český národ se radostně spojuje s Ní!"

E. P.

Biskupův tatínek

Otec líbá prsten nově-
konsekrovaného biskupa

SCHYLENÝ kmet seděl v první lavi-
ci v historické katedrále San Fer-
nando 22. února 1956. Na jeho
vráscitém obličejí bylo lze pozorovat
hluboké dojetí, jeho dvě zářící oči pod hu-
stým obočí byly upřeny vpřed na oltář.

Už mu bylo 85 let a přišel tu na konse-
kraci nového biskupa a tím biskupem byl
jeho vlastní syn.

Pro Aloise J. Mořkovského konsekrace
biskupa Jana Mořkovského bylo něco, jak
to sám řekl, "čeho si nezasloužím."

Zjev šedivého otce klečícího v první la-
vici, těm, kteří jej znali, byl dojmavější
než slavné úkony, které se odbývaly u
hlavního oltáře. Jeho přítomnost dodala
slavné události lesku, jakého jí nemohly
dát ani veliké řady církevních hodnostářů.

Pan Alois Mořkovský prožil mnoho svě-
toborných událostí od 17. června roku
1870, kdy se narodil ve Frenštátě. Prožil
poslední léta skomírající Rakouské říše,
mezi čímž pomáhal svým rodičům při tkání
látky. Po smrti svých rodičů pouze desíti-

letý Aloisek přijel se svým strýcem do Ameriky a tak se octnul na novém jevišti.

Jeho nové zaměstnání bylo rolničení. Na Bluffu, nyní Hostýn, pracoval na roli svého strýce, ale později vstoupil do služby u Američana v Moulton, aby se důkladně naučil anglické řeči.

Rolnická práce nevyhovovala dokonale touhám mladého Aloise, chtěl být zároveň i učitelem. Roku 1890 počal navštěvovat tehdejší Moulton Institute a později Teachers' Normal College v Huntville.

Seznámiv se s Marií Raškovou, roku 1898 ve chrámu sv. Jana Křtitele v Koerth mladý rolník a student Mořkovský vzal si ji za družku. Roku 1901 složil zkoušky v ústavu pro učitele a hned na to přijal první úřad jako učitel v Old Sweet Home, který mu přinesl \$222.00 celoroční mzdy.

Byl to skromný začátek, ale vedl k padesátileté úspěšné činnosti. Vedle vyučování stále zůstával i rolníkem. Vzdor tomu je s vděčností pamatován dodnes ve Sweet-home, Moulton, Vyšehrad, Ammansville, Praha, Shiner, Wied, San Antonio a Hallettsville jako učitel a dnes s velkou úctou nazývají jej profesorem.

Bůh obdařil manžely Mořkovských desíti dětmi - sedm synů a tři dcery. Nejstarší Alois dokončil kněžská studia v benediktinském klášteře v St. Meinrad, Indiana, roku 1924 a byl vysvěcen na kněze v San Antonio. Nyní je děkanem v Hallettsville. Jan, který byl sedmým dítětem, byl vysvěcen na kněze v Římě 5. prosince 1933. Nyní je biskupem.

Po celou dobu konsekrace svého sedmého dítěte Alois Mořkovský byl pohřížen v hlubokou mlčenlivost. — Byly to okamžiky jistě plné tiché modlitby a vzpomínek.

Alois Mořkovský má stále dobrou paměť a dopodrobna pamatuje primice svého dobrého přítele Patera Bedřicha Kuřátko, které slavil v Hallettsvillu. Tehdy mladý primiciant se sklonil malému Aloiskovi a tříletému Jeníkovi a ptal se jich, zdali z nich také budou kněží.

Pak přišel den, kdy Pater Alois slavil své primice v Shiner. "To tam bylo lidí v tou neděli," vzpomínal staříčkový otec. "Shiner ještě nikdy něco takového neviděl." —

Přišly však i okamžiky hlubokého smutku. — Bylo to roku 1937, kdy milovaná choť se svým nejmladším synem Alfonsem přišla k zabití v automobilovém neštěstí. — Tu praví: "Měl jsem aspoň to potěšení, že Jeník byl přítomen a mohl udělit svému nejmladšímu bratru, který skonal ještě dříve, než mohl být dopraven do nemocnice, udělit svátosti umírajících. —

Pozůstalé dívky rodiny Mořkovského aspoň částečně nahradily ztrátu, která dolehla na otce Mořkovského. — Emil, Jindřich, paní Hrnčírová a vdova po Josefovi zůstávají v San Antonio, Ladislav je ve Fort Worth, paní Kocianová bydlí v Panna Maria a paní Kallusová a vdova po Alfonsovi v Hallettsville vynakládají nejlepší péči na svého otce — nemají však s ním mnoho starostí, poněvadž staříčkový Alois Mořkovský se ještě dovede sám o sebe starat.

Když pan Mořkovský mluví, všichni uctivě dávají pozor, ne proto, že už je mu 85 let, nebo proto, že je otcem biskupa, ale proto, že jeho vyprávění je vždy velmi zajímavé. Podle Patera Aloise, když jeho otec mluví, jak staří, tak mladí napínavě poslouchají, aby jim ani slovo neušlo. Je schopný vždycky nést zajímavý rozhovor s kýmkoliv mluví. —

Alois Mořkovský zažil mnohé zkušenosti, o kterých může vyprávět. Mohl by vyprávět o rolničení, o práci v bance, o své redaktorské činnosti u Nového Domova v Hallettsville, neb o svém vládním zaměstnání jako censor a tlumočník, neb o svých zkušenostech jako zastupující učitel též v Hallettsville — tento úřad zastává ještě dodnes.

Pan Mořkovský vždy miloval chůzi a věřil v pravidlo, že člověk si má hledět uchovat dobrý fyzický stav. Ještě před několika roky se u něj projevoval čilý pohyb, ale v poslední době musí si usnadňovat chůzi pomocí hůlky.

Z jeho pokolení pan Mořkovský jest jediným pozůstalým nositelem jména Mořkovských. Jeho dva bratři oba zmeřeli bezdětní. Dnes může hrdě pohlednout na své

dítky a v nich vidí obrození rodu Mořkovských jak v řadách laických, tak i v duchovních.

Před banketem, který se odbýval v hotelu Plaza na počest biskupa Mořkovského po jeho konsekraci, p. Mořkovský řekl: "Co mně nejvíce těší, je to, že náš Jeník je prvním českým texaským rodákem, který se stal biskupem." — Pak se obrátil a dal se

do řeči s důst. Oktavcem, C.S.S.R., z New Yorku.

Alois Mořkovský byl svědkem mnohých světaborných událostí od svého dětství, které ztrávil na Moravě. Ale žádná událost nebyla pro něj tak ohromnou jako ten okamžik, když po konsekraci v hotelu Plaza poklekl před svého "Jeníka" a políbil jeho biskupský prsten!

Pan učitel

BOŽENA NĚMCOVÁ

EMOHLA jsem zapomenout na Chvalín, kde jsem chodila do školy. Často ještě z domu jsem tam docházela, a když jednou za rok pan učitel nás navštívil, byl to pro mne svátek.

Ale potom jsem přišla z domu a šest let jsem ve Chvalíně nebyla. Po šesti letech přišedši domů na návštěvu, ptám se hned, co dělá učitelova rodina? Pravili mi, že stará paní umřela, vnučka že se vdala a pan učitel že stůně. I nedalo mi, chtěla jsem ho ještě jednou vidět, a druhý den jela jsem do Chvalína. Když jsme přijeli k suchému vrchu, pod nímž býval močál, nebyla bych se tam poznala, neboť byl celý stromky posázen, močál vysušen, cesty všude spraveny, okolo cest také stromy nasázeny; zkrátka krajina okolo Chvalína stala se mnohem přívětivější. I ptám se vozky, jak se to stalo, a ten mi pravil: "Ted' je to zde všecko jinačí, než to bývalo za starých hospodářů — dříve nedbali o nic, raději všecko propili, ale co jsou ti mladší hospodáři, to jsou jiní chlapíci. A to je všecko, že tu mají hodného učitele; dříve neuměl nikdo ani svého jména podepsat, a teď vám zná ta mládež psát jako nějakí pisáři." —

Vzpomněla jsem na rozmluvy páně učitelovy a přála si, aby každé zrnko, co zasil, do půdy dobré bylo padlo.

Vjeli jsme do zámečku, paní kmotra přijala mne s radostí, ale hned mi řekla: "Holečku, přijela jsi k smutné slavnosti, pan učitel má dnes pohřeb!" Ustrnula jsem leknutím. Já se tak na něho těšila, a už jsem ho neměla vidět než mrtvého.

"Co mu jeho milá žena umřela, od té doby nebylo v něm života, jako by mu žily podťal. Chrádl, až předevěřem tiše, jako by svíci zhasil, skončil v Pánu. Bylo nás tam několik při jeho smrti; se všemi se rozloučil, a žákům že zanechává svoje požehnání, aby nezapomněli na jeho slova." Tak mi paní kmotra vypravovala a obě jsme plakaly.

Odpoledne šly jsme do školy, kde nás přijali slzíci. Ležel v rakvi stařeček ten milý, jako by spal, blažený mír rozestřen byl po pěkné jeho tváři, které jsme nikdy neviděli rozhněvané, bílé vlasy splývaly mu na černý rubáš a ruce, které nás nikdy rády netrestaly, nýbrž jen žehnaly, složený ležely přes prsa, držíce křížek. Okolo těla všude byly zastrkány obrázky a květiny, dárky vděčných žáků a žákyň.

V sednici, na záspí, všude stály davy lidu.

Tu náhle rozstupují se lidé a do světnice přikvapí dva mladí muži v cestovním oděvu. Byli to sirotci, jichž se nebožtík v útlém věku byl ujal a jimž stal se dobrým pěstounem. Oba vrhají se na rakev a pláčíce líbají čelo a ruce svého dobrodince. Nemohli se od rakve ani odtrhnout a jen želeli, že otce svého živého již nezastihli.

“Když jsem viděla, že otec schází,” šeptala mi dcera páně učitelova, “chtěla jsem těm chlapečům psát, protože vím, jak ho milovali, ale otec nechtěl, že by se vytrhovali ze svého zaměstnání, abych jim mysli nekalila. “Dost jsem odměněn, že se stali z nich hodní a počestní muži!” pravil mi; a když k smrti se blížil, s Bohem se smířil a okolo něho jsme stáli, pravil: “Zde je můj úkol dokonán; umru pokojně a děkuji Bohu, že žehnal práci mojí!” to byla jeho poslední slova.”

Co hřbitov hřbitovem stál, nebylo na

něm tolik lidí a tolik pláče jako o pohřbu páně učitelově. Na hřbitovní zdi sedělo plno dětí, kteréž, nemohouce se skrze dav lidu protlačit k hrobu, na zeď vylezly. U hrobu měl pan farář dojemnou řeč, v kteréž celý život nebožtíkův obecenstvu v paměť uvedl. Když domluvil, nebylo v celém shromáždění suchého oka.

Potom oba schovanci a čtyři mladí hospodáři spouštěli rakev do hrobu; hlasitě zaplakaly děti u hrobu stojíce: “Ach, náš dobrý pan učitel!” Cítily jako já a mnoho, přemnoho jiných, že se klade do hrobu srdce, které žilo pro blaho svých bližních zrovna jako pro své vlastní.

Mramorový kříž se zlatým nápisem, přelčenutý jasanem, stojí na jeho hrobě, ale krásnější a trvalejší je pomník, kterýž sám si vystavěl v srdcích svých vděčných žáků a žákyň.

ZRNKA MOUDROSTI

S mlčením obrátíš kdežkolivkoli, a s křikem zvrátíš na rovném poli.

Chvatky zmatky — kvapky mají hapky.

Bez opatrnosti i moudrost slepá.

Sirku na dvakrát—holbu piva najednou.

Huba malá dírka — ale velká stírka.

Člověk všecko snese—jen dobré časy ne.

Zvykej dobrému a zlé na mysli nepřijde.

Kam rád chodí táta—tam i synek chvátá.

Lakota čertova rachota — lakomství je moře beze dna.

Není na světě bylinky, která by měla tak slabé kořínky jako lidské vděčnost.

Kdo mnoho mluví, buď lže nebo se chlubí.

Lenoch se vyleží, nedbal nedbá. — Proto se lenoch strhal, že nechtěl dvakrát jít.

Almužna neochudí—modlitba neomešká.

Teplý chléb i pro zdravého jed.

Koho rozum nevede, toho škoda povede.

Návštěva ve staré vlasti

PODLE L. RITTRA
NAPŠAL JAN VRBKA.

ILÝ synovče, byl bych velmi rád, kdybys obdržel místo lesníka na velkostatku, neboť jak víš, hraničí moje pozemky, které chci propachtovati, s lesy velkostatkářovými, jenž svými lesními zřízenčí úzkostlivě je chrání, aby mu nikdo ani větvičku z lesa neodnesl. Kdybys byl v jeho službách, nemusil bych se obávati vkročití do lesa, jako nyní. Tak hovořil bohatý mlynář Stejskal ke svému synovci Jiřímu, mladému myslivci, jenž byl u něho návštěvou.

“Vy dobře, strýčku, víte, jak mně záleží na budoucnosti,” odpověděl Jiří, neboť neobdrží-li toto místo, musí moje drahá Věruška do služby ve městě. Odloučení to by mne velmi bolelo. A co se týká mého postavení ve službách velkostatkářových, víte dobře, jak jsem dbalý svých povinností, ale nenahlížím, čím bych vám mohl prospěti, kdybyste vkročil do lesa, jehož bych byl strážcem. Vám přece nikdy nenapadne odnáseti dříví z cizího lesa — ale jak mně, mohlo něco podobného jen napadnout?”

“Hlupáčku!” zabručel mlynář do vousů, “co bys si o mně myslil?”

V tom bylo zaklepáno na dveře.

“Kdo by to v tak pozdní hodině mohl být?” zvolal nevrle mlynář, “moji lidé jsou všichni doma!”

“Snad nějaký krajánek,” řekl Jiří, “jenž se cestou zpozdil a hledá přístřeší před hrozící bouřkou.”

“Krajánek sotva,” pravil mrzutě mlynář, “spíše nějaký pobuda, aby nám po vyspání něco ukradl.”

Klepání se opakovalo mnohem hlučněji, načež mlynář otevřel. Starý muž, jenž se objevil ve dveřích, zdál se býti velmi unaven. Zevnějšek jeho nesvědčil o tom, aby se ho lidé báli, jen velká jízva na čele hyzdila jeho dobráckou tvář, která vzbudila mlynářovu pozornost.

“Co vás sem vede tak pozdě?” obořil se na něho mlynář.

“Jsem zdaleka,” odpověděl muž, “a doufám, že naleznu přístřeší u dobrých lidí. Velké

moře leží mezi mojí starou a nynější domovinou."

"A což ta jizva na čele," zvolal mlynář, "tu jste si ulovil na moři?"

Hluboce vzdychnuv, pravil cizinec: "To je památka na ostré nože Indiánů, kteří přepadli naši osadu, a tak mnohého z nás ještě více poznamenali."

Jiří, jenž pocítoval soustrast s cizím mužem, přimlouval se u strýce, aby mu poskytl nocleh, ale ten nejevil žádné ochoty a zhurta pravil: "Když jste cizinec, proč nehledáte nocleh ve vesnici; zde je mlýn a nikoliv hostinec!"

Jaksi zaražen, ale vlídně odvětil příchozí: "Nejsem zde tak cizí, jak by se zdálo — vy jste přece mlynář Stejskal!"

"To jsem již odjakživa," pravil nadutě mlynář.

"Budete se tudíž pamatovati," pokračoval starý muž, "že vaše manželka měla dvě sestry, z nichž jedna se provdala za lesního Netala."

"To byl můj otec!" přerušil ho překvapeně Jiří.

"— a jednoho bratra," dodal cizinec.

"Bratra," zvolal prudce mlynář, "který jest mrtev, jakož i obě sestry, a tím je také vše vyřízeno. Co ještě chcete?"

"Obě jsou mrtvy!" pravil stísněně cizinec, "s těmi se tedy již neshledám. "Kdo vám však řekl, že i bratr —"

"— jest mrtev," přerušil ho mlynář, "utopil se při bouři na moři. Zde nedělal dobrotu, proto chtěl utéci do Ameriky. O tom se dověděla moje manželka, ještě než udělala závět' — ale co se s vámi budu bavit, nemám času, jděte jen svojí cestou a nechte mne na pokoji!"

"Ta závět'!" pravil stařec s bolestnou ironií. "Jen abyste toho nelitoval, že jste svého starého švakra přivítal tak nelidský!" Po těchto slovech se obrátil, aby odešel.

Jiří ho zadržel a pravil: "Nemějte za zlé, že strýc je mrzut, pojďte se mnou, můžete u mne přespát, je to blíže než do vsi."

Dojat, pravil k němu ve mlýně nevtaný host: "Ano, poznávám ve tvé tváři tahy mé sestry, a jak se zdá, zdědil jsi po svém otci

jeho neohroženou povahu. Rád chci být tvým hostem!"

Oba vyšli, a mlynář zavřel prudce za nimi dveře s opovrhlivým pohledem na Jiřího. V lijáku a stálém hromobití došli do bytu Jiřího, kdež on ze svých skrovných zásob radostně pohostil svého dosud neznámého strýce. Poseděli delší chvíli a při bližším poznávání svých povah radovali se oba ze shledání, načež se uložili ke klidnému spánku.

Tak spokojeně nespál mlynář Stejskal. Příchod švakrův ho velmi rozrušil. Děsné sny pronásledovaly ho po celou noc. Zdálo se mu, že švagr Bedřich po odchodu z domova došel až ke břehu moře, kdež vstoupil na loď. Sotva však tato vyplula z přístavu, přikvačila hrozná bouře, která zmítala lodí jako se skořápkou, až prudkým nárazem na skalisko se ztroskotala a zmizela v hlubinách. Z hlubin moře, v nichž loď se potopila, počala pojednou vystupovati lidská postava, v jejíž tváři shledával podobu švakrova a děsil se, když blížila se k němu. Chtěl vykřiknout, ale nemohl — chtěl utéci, ale jeho nohy byly jako přikovány ke břehu moře. Postava měla v ruce listinu, jež mu připomínala manželčinu závět' a když se až k němu přiblížila, srazila ho k zemi a sedla mu na prsa. — Když se mlynář z hrozného snu probudil, byl zpocen a vzpomatoval se teprve po delší době. Již dříve zdálo se mu častěji o poslední vůli manželčiny, ale nikdy nebyl tak schvácen a uděšen, jako této noci. Tyto časté sny o závěti byly následky jeho chování po dobu nemoci jeho manželky, k níž nepřipustil žádných návštěv, aby se nikdo nedověděl, že blíží se konec jejího života a ona s ním nemluvila o své závěti. Po její smrti vykázal se mlynář písemnou poslední vůli zesnulé, podle níž on byl jediným dědicem celého jejího jmění. Zesnulá byla majitelkou mlýna po svém prvním manželu a v této době byl u ní zaměstnán Stejskal jako mlynářský chasník. Dovedl si získat její přízně a vdova se za něho po uplynutí jednoročního smutku provdala. Hned po její smrti kolovaly o poslední vůli různé pověsti, které Stejskala velmi rozčilovaly; proto také cizince, jenž se prohlá-

sil za bratra zesnulé mlynářky, hrubě vykázal z mlýna.

* * *

Na pahorku u pokraje lesa, odkud byl krásný rozhled do kraje a zvláště pod ním rozloženou velkou vesnici, seděli na trávě tři lidé. Přicestovalý Bedřich pohlížel vzrušeně, se vzpomínkami na své mládí v rodné vsi, do údolí, na kostelíček se hřbitovem, kdež odpočíval tak mnohý z jeho známých a příbuzných. Vedle něho seděl Jiří s jeho Věruškou a poslouchali vypravování strýcovo o jeho osudech, jež bylo tak dojemné, že mladá dívka se častěji přitulila k svému milenci a zvlhlé oči její svědčily o upřímném soucitu se starým mužem.

Vypravoval jim, jak ve své mladé vzrůcenosti zapletl se do hádky, a její následky že ho donutily, aby opustil svoji rodnou ves a vlast a zachránil se útekem do Ameriky. Tam prožil mnoho let v bídě a nouzi, až se mu konečně podařilo, založiti si vlastní živnost, jež utěšeně kvétala. Až jednoho dne nastala velká pohroma. Klidnou jejich osadu přepadla divoká tlupa Indiánů, proti jejichž zbraním jen ztěžka uchránil svůj život, ženu a děti. Jeho jizva na čele svědčí o hrozném boji, jež musil podniknouti na záchranu. Po této pohromě přesídlil na bezpečnější místo, kdež po úsilovné práci zřídil si nynější domov, v němž v kruhu své rodiny prožívá své šťastné stáří.

Svou návštěvu v rodné obci odůvodnil tím, že dověděl se od jistého vystěhovalce o úmrtí své sestry a z touhy po své staré vlasti, že odhodlal se k daleké cestě. Oba mladí lidé naslouchali napjatě vypravování starého strýce, a tak mnohá slzička skanula po hezké tváři Věrině. Jiří zval hosta k delšímu pobytu v jeho skrovné domácnosti a litoval, že nemá dosud místa lesníka, o něž žádal, aby mu mohl poskytnouti větší pohodlí a lepšího pohostění. Strýc ujíšťoval, že je u něho úplně spokojen a slíbil, že pozdrží se jak nejdéle mu bude možno.

* * *

Několik dní po objevení se svého švakra v obci setkal se mlynář Stejskal s obecním drábem, jenž byl zároveň úředním poslíčkem. S šibalským výrazem ve tváři vy-

ptával se ho, jestli má již příslušný rozkaz ohledně vyskytnuvšího se cizince v obci. Dráb tajuplně přisvědčil a dodal, že se mu bude v nově upravené šatlavě jistě líbit, až na to, že snad ho budou obyvatelé vedlejšího svinčíku rušit svým chrochtáním v rozjímání o jeho dalším osudu. Toto poslední pronesl s jizlivým smíchem a přijal podávanou mlynářovu pravici, z níž mu zůstal v jeho ruce stříbrný peníz.

Zlomyslný a nepoctivý mlynář nespokojil se však jen s udáním na svého švakra, kterého označil jako podezřelého a nebezpečného pobudu pro obec, ale pomluvil ještě u velkostatkáře ze zlosti Jiřího proto, že poskytl Bedřichovi přístřeší a uvěřil mu, že je jeho strýcem. Výsledek byl, že uprázdňené místo lesního zadáno bylo jinému žadateli. Tímto rozhodnutím zničena byla naděje Jiřího a Věrušky na sňatek, neboť dívka byla dcerou chudých rodičů a aby jim nebyla nadále na obtíž, bylo předem ujednáno, že půjde do města sloužit a čekati, jestli Jiřího poměry se zlepší a přání jejich se splní. Po zprávě o zamítnutí žádosti Jiřího o místo lesního u velkostatkáře měl její odchod do města nastati již v několika dnech, kteroužto dobu prožívali mladí lidé, v tesklivé náladě. A tak sedávali milenci v podvečer v malé zahrádce, kterou Věruška z lásky ku přírodě starostlivě ošetřovala, oddáni svému bolu nad zničenou nadějí na štěstí. Slibovali si lásku i věrnost, i když budou odloučeni od sebe delší dobu.

Nešťastný Jiří neměl však jen starosti o sebe, ale i o svého strýce, pro něhož přišel jednoho dne obecní dráb a odvedl ho na obecní úřad. Byl odhodlán, kdyby ho po svém návratu od Věruščiných rodičů nezahladil doma, odebrati se na úřad, aby ho obhájl a z vězení vysvobodil. Jak se mu ulehčilo, když, vraceje se, spatřil strýce sedící na lávce před domem a s jeho tváří zářil klid a spokojenost. Po uvítání sděloval strýc, že starosta obce našel jeho průkazní listiny v úplném pořádku a po podrobném výslechu ho propustil. Když Jiřímu vše pověděl, žádal, aby ho ponechal chvíli o samotě, že by si chtěl vše v mysli srovnati, co ho ve staré vlasti čekalo, potěšilo, ale

také zarmoutilo. Jiří mu ochotně vyhověl, neb byl rád, že může dojít k Věrušce a sdělit jí výsledek strýcova předvolání.

Když strýc Bedřich osamotněl, oddal se přemýšlení. Ošemetné jednání švakrovo zahladilo a vyrovnilo mu v mysli jednání Jiřího, k němuž přilnul s upřímnou láskou. Vzpomínal svých milých za mořem a v duchu zvolal nadšeně: "Brzy budu opět, u vás, jen až vyřídím svůj úmysl ve staré vlasti a dopřeje-li mi Bůh, abych št'astně překonal dalekou cestu!"

* * *

Mlynář Stejskal trpěl stále hrůznými sny, neboť bylo dosti příčin k neklidnému spánku. Jeho udavačství na švakra se nezdařilo, a mlynářovo zamýšlené propachtování panských pozemků, jež se mělo již uskutečnit, zhatilo se nenadálou okolností, že velkostatek zakoupil advokát z nedalekého města pro neznámého kupce, jenž nabídl nepřiměřeně velkou částku a hotově ji hned složil s podotknutím, že nový majitel dostaví se v nejbližších dnech, aby statek převzal.

* * *

Jednoho dne vydal se strýc Bedřich časně z rána do města a když se k polednímu vrátil, pravil k Jiřímu, jenž toho dne neměl službu:

"Milý Jiříku, až do této chvíle byl jsem hostem, a věř mi upřímně, že tvoje pohostinství ze skrovných prostředků mne velmi došlo. Dnes budiž tomu opačně, budeš mým hostem!"

Po těchto slovech vyňal ze svého tlumoku láhev vína a různé zákusky a pobídl ho k malé hostině. Překvapen vyhověl Jiří pozvání a po doušku vína rozproudila se mu krev v těle, že zapomněl na všechny své strasti.

Při přátelském hovoru sdělil mu strýc, že cestou z města dověděl se, že dnes přijde do obce nový majitel velkostatku, aby jej převzal, při kteréžto příležitosti by Jiřímu doporučoval, aby se mu představil. Jiří s radostí souhlasil a zanedlouho kráčeli spolu do vsi. Když došli na nádvoří velkostatku, spatřili tam mnoho místních občanů, kteří přišli, aby poznali nového majitele a zvědavost jejich vzrůstala každým okamžikem.

Mezi přítomnými byl i mlynář Stejskal, jehož vzezření svědčilo o velkém neklidu. Před vchodem do budovy stáli dřívější majitel, advokát a starosta v důvěrném hovoru a připraveni, aby nového majitele uvítali.

Když strýc Bedřich s Jiřím v nádvoří se objevili a mezi ostatní účastníky se vřadili, počal starosta čísti kupní smlouvu, sepsanou podle všech právnických pravidel, ač po příchodu výše zmíněných již nikdo jiný se nedostavil. Všichni byli tím překvapeni, ale nejvíce pak Jiří, když uslyšel své jméno jako nového majitele. Když však k němu přistoupil starosta a podal mu kupní smlouvu, byl jako omráčen.

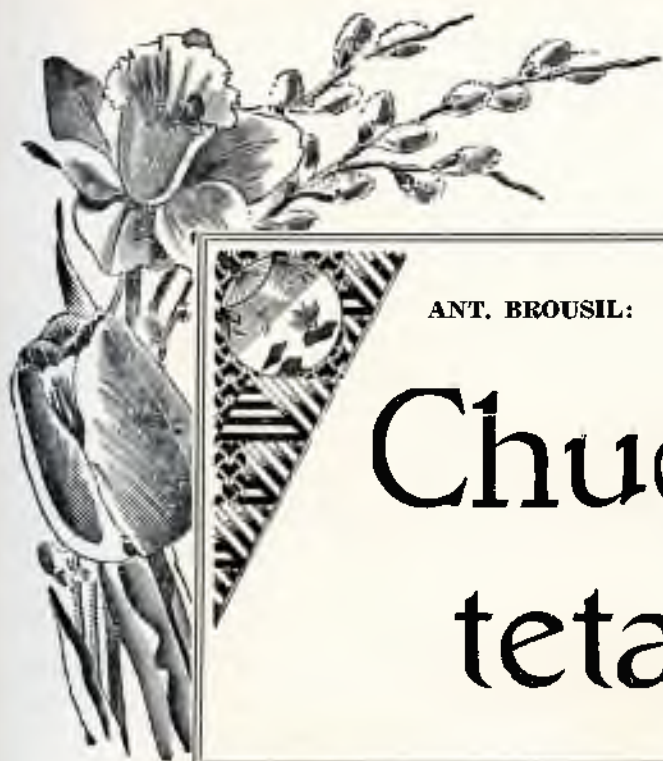
Z tohoto překvapení vysvobodil ho strýc a pravil k němu:

"Milý synovče! Shledal jsem, že z nedostatku příjmů ti není možno, abys se oženil s hodnou dívkou, již miluješ, proto jsem ještě před odjezdem do Ameriky chtěl přání vaše uskutečnit. Ode dneška jsi majitelem tohoto velkostatku, ale vyhrazuji si vykonati první skutek tvého práva!" Poté pokročil k svému švakrovi, mlynáři Stejskalovi a pravil: "Pravá a jediná platná poslední vůle mé zemřelé sestry, vaší manželky, byla mi po její smrti zaslána důvěrným přítelem sestřiným a jest nyní uložena u zdejšího úřadu. V této poslední vůli mně přikázáný podíl na jejím jmění daruji místním chudým. O původu poslední vůle, již vy jste se vykázal, bude zahájeno soudní řízení, které se bude také zabývatí vámi spáchanou krádeží většího množství dříví z lesa tohoto velkostatku. Pro tyto skutky budete na nějaký čas obyvatelem přístřeší vedle svinčíku, do něhož jste chtěl dostati mne."

Po těchto slovech vyzval starosta drába, aby mlynáře odvedl.

Štěstí, jež se na Jiřího usmálo, sdílela s ním jeho Věruška, nepochybuje ani chvíli, že by po nabytí tak velkého jmění se jí chtěl vzdát; věděla dobře, jak vroucně ji miluje.

Strýc pobyl u št'astných snoubenců ještě několik dní, načež se vydal na dalekou cestu za oceán, kdež ho toužebně očekávala rodina a dočkala se št'astného jeho návratu.

ANT. BROUSIL:

Chudá teta

A návsi naproti kostelu má stará Voldánka svůj malý stánek. Na květovaném ubruse leží chutné rozloženo drobné pečivo, kterým již po leta obchoduje. Od Květné neděle stojí tu také košíček s malovanými vejci na stolku. Dovedné ruce stařeni vyrysovaly na nich kvítka a prűpovědky tak krásně, že děti se na ně jen třásly; každé ráno musila Voldánová košíček znovu naplniti.

Dnes, na Bílou sobotu, je stařena od časněho rána již na svém místě. Ačkoli je pěkné jarní ráno, zebe jí trochu, cupitá tedy kolem stolku sem a tam, aby se zahřála. Z otevřených dveří kostela ozývá se temně zpěv; mše sv. jde ku konci.

Teď je po mši a lidé hrnou se z kostela ven. Brzy je Voldánčin stůlek kupci obklopen. Ručky malých tahají matky za sukně a hltaří chtivýma očima pestrá vajíčka.

Po půlhodině se lidé rozběhli. Jen několik dětí zůstalo seděti na stupních ke kostelu a hrají si s kuličkami. Když se blíží těžký mužský krok, dělají spěšně místo. Ale není to farář, jak si myslely, je to bohatý sedlák Sosna z dolejší vsi. Otlý muž v šedivém soukenném kabátě, na vestě houpe se mu těžký zlatý řetěz a z nahnědlé vráskovité tváře s dlouhým špičatým nosem vyzírají dvě lživé oči do světa.

Sosna sedává v kostele v jedné z prvních lavic, když jde ofěrou okolo oltáře, dává okázale pětikorunu na talíř. Také v obecním výboru mívá velké slovo.

Dnes se sedlák schválně zdržel na hřbitově. Stál dlouho se skloněnou hlavou u hrobu svých rodičů. Bedlivý pozorovatel byl by však snadno shledal, že to s jeho pobožností není valné. Jeho sklopený zrak zabloudil každým okamžikem ku bráně, tam, kde stál stůlek staré Voldánky. Když

se kupci rozešli, opustil i on pomalu své místo.

Prodavačka rozevřela široce svá hnědá očka, když se sedlák odměřeným krokem k ní blížil. Jakub Sosna je jejím vlastním bratrem. Ale už od třiceti let nestará se o ni, protože se proti vůli rodičů provdala za chudého řemeslníka, kterého měla od srdce ráda. Ani když ovdověla, nestral se o ni, jen že ledabyle odpovídal na její pozdrav a vyměnil s ní na půl úst několik slov.

Co asi ho dnes k ní vede?

Drobná žena založí si mimoděk své dosud kulaté ruce v bok, když se Sosna s ní dává do řeči.

"Teplo je!" povídá sedlák, zvedne čepici a vjede si prsty do prokvetlých vlasů.

Stařena neodpovídá, ale pokradmu dívá se na bratra. Ten činí na ni dojem člověka, který má něco na srdci a neví, jak s barvou ven.

"Co chceš?" spustí konečně babka. "Dělej, dělej, ať povíš svou řeč. Jdou sem lidé!"

Viděla před tím dobře, jak se bratr, než k ní přistoupil, na všechny strany ohlížel. Vynutilo jí to na rty trpký úsměšek. Víť to již dávno, že se bohatý Sosna za svou chudou sestru stydí, která se svým malým obchůdkem jen taktak se živí. Také teď, když na ni promluvil, ohlížel se ještě kolem.

"Co jsem chtěl říci, Veruno," dá se teď do řeči. "Už jsi asi slyšela od lidí, že si mladý Voneš ze Stolína namlouvá naši Anežku. Byl bych rád, aby z toho něco bylo. Vonešův otec má velkou parní pilu. Anežka dostala by se do dobrého místa."

"A tak!" Voldánka jen přikývla.

Sosna pokračuje, jako by si sestrina úštěpku nevšímal, s chvatem dále. "Ted' o velikonocích se to má rozhodnouti. Pozvali jsme mladého Voneše na svátky. Včera večer přišel." Otlý muž chvíli hledá vhodné slovo a konečně vykládá rozpačitě: "Hled', Veruno, nedělalo by to dobrý dojem, až ti mladí lidé půjdou do kostela, a ty bys tu stála se svým krámkem. Bylo by mně to nemilé, kdyby —"

"Kdyby se tvůj budoucí zet' náhodou dozvěděl, že ta chudá prodavačka je tvojí sestrou a bohaté nevěsty tetou. Není-liž prav-

da?" přerušila ho babka a oči se jí jen zajiskřily.

"Měj přece rozum, Veruno!" povídá Sosna a mne si červené tlusté ruce. "Hled', škodu mít nebudeš, naopak!" Zarazí se. Stařena přehlíží si ho pronikavým pohledem, že si ani netroufá nabídnouti jí odškodněnou, jak si to původně umínil.

"Myslím, že bys mohla potřebovat nový plot k zahrádce," zkouší to nesmělým hlasem.

Veruna tře si svůj dlouhý nos: "Pokud budu živa, plot ještě vydrží. Jdi si, Kubo, nemohu ti pomoci!"

"Tak si dej přece něco říci! Nesešlo by mi na tom, i na domek novou střechu. "Zase musil se odmlčet. Veruna si nápadně odkašlala. Potom naklonila se přes stůl a povídala mu tiše, ale uštěpačně: "Jdi, Kubo, jdou sem lidé."

Sedlák šilhá pokradmu po cestě dolů. Skutečně: představený a hostinský od "Hvězdy" ukázali se tam pod topoly. Jakub Sosna se musí uhnouti. Zlost a zklámání pohrávají si s vráskami jeho tváře. S mrzutým trhnutím těla obrací se k odchodu.

S vítězným pohledem hledí za ním stará Veruna. Ale dlouho nemůže se těšiti svému pokojí. Asi za hodinu přizene se k ní spěšnými kroky švakrová, jejího bratra druhá žena. Utírá si cípem zástěry tučný obličej s červenými, žilkovitými tvářemi. Také ona přehlédla napřed opatrně celé okolí, než s hlukem postaví před Verunu na stolek obemný košík. Beze slova začne hned z košíku vykládati: hroudu jako zlato žlutého másla, oškubaného kohouta a notný kus domácího salámu.

Veruna tuší souvislost tohoto jednání; ale ani libá vůně chutného vnaidla nedovede vzbuditi v ní chtivost.

"Co pak mám já s těmi věcmi dělati?" staví se udivenou.

"Je to trochu něco k svátkům. Schovej si to jen rychle pod stůl!" Paní Sosnová praví to lichotivým hlasem. Ale stařena kroutí, klidně se usmívajíc, hlavou: "Máslu mám sama a ten tvrdý salám mi neslouží. A kdyby i měkký byl, darovat nedám si nic — aspoň ne od vás." Položila balíčky zase do košíku a tlačí zaraženou selku od stolu. "Budeš mít asi dnes dost

práce, Anno, nezdržuj se tedy! Řekni jen Kubovi, že už jsem velice zvědavá na Anežčinu budoucího. Musí tu jistě přejít kolem. Nakonec odkoupí mně několik vajíček pro své děvče. Při tom můžeme se hned seznámiti!"

* * *

Dnes zdá se býti staré Veruně den dlouhým. Ani pletení punčochy ji už netěší. Sedne si tedy na kládu, která tu na blízku leží, položí ruce v klín a dá si sluníčkem zahřívati záda. Touží dnes více než kdy jindy po klidu své světničky.

Za časného odpoledne přijde na stařenu dřímota. V tom začnou hodiny na věži bít a stařena se vzbudí z dřímoty. Zmateně ohlíží se kolem. Právě se jí zdálo, že Kuba před její stánek natáhl voliké, červené platno . . . Trvá to chvíli, než se vzpomene.

Když se zase ohlédne, vidí dole mezi topoly kráčet párek. Dívčiny modře pruhované šaty připadají stařeně být známy. Dívá se v tu stranu trochu bystřeji a poznává svou neteř Anežku. A ten mužský po její straně nemůže být nikdo jiný než její nápadník, mladý Voneš. Zdá se to býti statný junák. Stará spokojeně kývá hlavou. Má Anežku ráda a přeje jí hezkého ženicha od srdce. Dívka je také z celé rodiny jediná, které se za ni, chudou příbuznou, nestydí. Ačkoliv to otec rád nevidí, přichází k ní často na půlhodinky a vypráví jí vždycky něco milého.

Už jako malé děvčátko bývala Anežka ráda u ní. Ztratila matku a hledala lásku, kterou doma nenacházela, u své staré tetky. Veruna vedla děvčátku ruku, když se s vráskatým čelem škrabalo své první "i" na břidlicovou tabulku. Vždycky leželo jablíčko nebo kousek čokolády nebo koláček pro její mlsnou papulku v tetině košíčku pohotově. A její panenky šatila dovedně a vkusně teta Veruna. I jí často spravila sukénku, když tato dostala trhlinu.

Ne, to děvče nepodědilo po rodičích jejich směšnou pýchu. Až dosud aspoň nikdy nepřehlédla své staré tetky.

A dnes? Srdce staré ženy klepá nepokojně. Dopolodní zkušenosti vzbudily její nedůvěru. Mohlo by se státi, že se Anežka dala svým zpyšnělým otcem zastráhati a že

se staré chudé tetě vyhne, aby nemusila dávatí svému průvodčímu vysvětlení. Mimoděk hledí stařena na svůj ošumělý oblek.

Ted' se to rozhodne.

Za topoly dělí se cesta. Nechce-li se Anežka s ní sejít, musí ted' se svým průvodcem zabočiti do postranní ulice.

* * *

Mladí lidé shlédli již dávno šedivou babku. Ženich, hezký to tmavovlasý hoch, ví již také, že ta stařena je Anežčinou tetou. V železničním voze, kterým mladík přijel, vyprávěl spolucestující, zdejší soused, široce a dlouze o poměrech Sosnovy rodiny. Mladého muže dotklo se nepříjemně, když slyšel, jak rodiče jeho vyvolené za starou tetu se stydí. A jen proto, že tato je chudobná a že se svým krámkem před kostelem své živobyti jakž takž protlouká.

On sám i jeho rodiče neznají takové vypínavé pýchy. Jeho děd s babičkou žili původně také ve skromném poměrech a jen neúnavnou pílí domohli se blahobytu. Na zvětšených podobiznách, které visí v parádním pokoji nad pohovkou, vypadá jeho děd s vlněným šálem okolo krku jako prostý dělník. Teprv babička se šátkem na hlavě! A přece je otec ukazuje každému návštěvníku s hrdostí a říkává: "To jsou moji milí rodiče, kteří položili základ k mému blahobytu. Bůh jim děj lehké odpočinutí!"

Svéma jasnýma šedýma očima pozoruje mladý Voneš tajně dívku po svém boku. Bolelo by ho, kdyby byla po rodičích zdědila něco z jejich pošetilé pýchy. Ncdovede si vůbec ani představit, že by se mohla Anežka na někoho jen opovržlivě podívat.

No, však uvidí! Bude-li se chtít staré tetce vyhnouti, pak se v ní zklamal, pak škoda té lásky, která se k dívce v jeho srdci rozněcuje. Je mu až horko při této myšlence. Proto ji také násilím potlačuje. Mimoděk bere Anežku za ruku a namáhá se dávatí pozor na její veselý hovor. Rozpaků na ní není viděti. A ted' — mladík si oddychne — Anežka jde klidně přes rozcestí a zahýbá směrem ke kostelu. Mladý Sosna skrývá svou radost. Aby dívku ještě lépe vyzkoušel, táže se jen tak na oko: "A kam to míříš? Chceš snad tam k té žebračce?"

Přes Anežčinu tvář přelétne jemná červeň. Noha jí vázne. "To není žádná žebračka!" povídá s důrazem. "To je moje teta."

"Tak? Ta osoba patří do vašeho rodu?" Mladík praví to zdlouha a vytáhne obočí do výše. "Máte to ale vznešené příbuzenstvo!" připojuje s uštěpačným přízvukem.

S rozšířenými očima, jež bolestí potemněly, dívá se na něho dívka. Tak mluví k ní muž, jehož jméno vždy s úctou a s ostýchavou něžností vyslovovala! — Jak se může člověk jen klamat!

"Teta je hodná, poctivá žena. Mám ji ráda!" Praví to chvějícím se hlasem. "Všichni lidé nemohou býti bohatí. Ale myslím: dobré srdce stojí za víc než pytel peněz. Velice by mne bolelo, kdybys měl o tom jiný názor, Václave. Potom — potom bylo by lépe — kdyby's —," hlas jí selhal. Chce chvatně vyprostiti svou ruku z jeho. On však s úsměvem kroutí hlavou.

"Ne, ne, Anežko! Co jednou pevně držím, to už nepustím." S vroucím pohledem hledí jí hluboko do očí. "Ty dobré, hodné děvče! Teď' teprve vím, co v tobě mám. Hled', chtěl jsem jen tvé srdce vyzkoušet a proto

jsem mluvil tak ošklivě a ublížil ti. Já však trpěl s tebou to mně můžeš věřit. — Nehorši se, Anežko! Jinak bude se tvá teta divit. Dívá se sem již hodnou chvíli. Pojďme k ní!"

"To také myslím. — Ale ty zlý; mne tak trápit," praví Anežka vyčítavě, ale již zase kouká jí šotek z modrých očí. Odechne si zhluboka. Václav sklání se k ní rychle:

"A chceš ho, toho zlého chlapa? Chceš to s ním zkusit?" Pohnutím chvěje se mu hlas. A ona zvedne oči a podívá se na něho se zářícíma očima tak oddaně . . . A tento pohled pověděl mu všechno.

"Moje drahá, má jediná!" jása on tlumeným hlasem.

A potom šli — ruku v ruce ku stařeně, která se rozpačitě dívá s jednoho na druhého.

"Teto Verunko!" Tak volají jakoby jedněmi ústy a tisknou jí ruce. A potom jí jí vypráví Václav tu velikou novinu. "Tak jsme se našli, tetičko! Zítra, na Boží Hod, jsou zásnuby. A vy musíte být při tom, já sám si pro vás přijdu." A obrací se k Anežce: "To se bude tvůj tatík divit . . .!"

O KOHOUTU SV. VÍTA

Nejstarší zemský patron sv. Vít zobrazuje se velmi často s kohoutem. Badatelé o vývoji odznaků to odůvodňují různými historickými doklady. Prostince o tom vypravuje lidové podání z Plzeňska: Rybář na řece Mži pod Kouřimovem upsal d'áblu jedinou svou dceru, když mu čert vystaví přes řeku most. Zloduch již dokončoval klenbu posledního pilíře, tu litoval rybář svého úpisu a v největší úzkosti vzýval sv. Víta o pomoc, vyhodiv mu do povětří ko-

houta. Ten zakokrhal. Čert nesnáší kohoutího zpěvu od těch dob, co pohnul sv. Petra k lítosti nad zapřením Krista. Těž zde kohout znemožnil čertu stavbu mostu dokončiti. Ze zápisu pamětní farní knihy v Čestolovicích z r. 1797 patrno, že výslovně si lid přál černého kohouta na obraz svatovítský. Dříve kolem svátku sv. Vítu ze dvorů kolem Prahy odváděli uživatelé s desátky hlavnímu chrámu svatovítskému kohouta. —Š.—

KUŘÁCI POZOR NA RAJSKÁ JABLÍČKA

Naši zahrádkari se asi podíví, když je napomeneme, aby při ošetřování rajských jablíček (tomatoes) nekouřili a dobře si umyli ruce od stop tabáku, jinak nakazí rostlinou tabáčným prachem nebo tabákovou močkou. Je tomu skutečně tak. Vědecky bylo dokázáno, že rajče je citlivé na různé virusové onemocnění. Virus proniká

do rostliny pranepatrným zraněním, lidskému oku neviditelným, zejména u mladých, dosud rostoucích dílů. Důsledek je: různá zkroucení rostliny a listů zrudné útvary, odumírání listů a chorobné zbarvení plodů. Na tabáku se daří celé řadě virů, které pak, přejdou-li na rajče, silně je nakazí.

MILOSLAV JAVORNÍK:

Ze zapadlé lesní samoty

POLEM bukovské myslivny hřměla rána za ranou. Pan hrabě s loveckou družinou a vzácnými hosty zatahovali na vysokou. Upocení honci, unavení dlouhým běháním po pláni s chutí proběhli št'avnatou zeleň rozsáhlé louky, přeskočili potok a již vcházeli do stínu hustých korun smrkového lesa.

Nadháněcí, v levé ruce držíce čepice, v pravé hole, hřmotně bušili jimi do tlustých kmenů, že se lomozem chvěl celý hvozď. Střelci občas rukou setřeli pot se zardělého

obličjeje, posunuli lovecký klobouk furiantsky do týla a již zase s ručnicí k ráně napřaženou hnali se do mlází, kde podezřeले praskaly větve. Štvaná zvěř zoufalými skoky prechala hloub do lesa.

Psi jako střely míhali se v pestré směsi vysokých šněrovacích a těžkopadných lesáckých bot. Jejich štěkot a křik honců nebral konce.

Hrabě lesním rohem brzy vlevo, brzy vpravo dával znamení, aby řetěz se buď zúžoval nebo uvolňoval. Zdálo se mu, že podniká válečnou výpravu v čele svých vo-

jáků, jimž kdysi jako plukovník velel, ale dnešní manévr se mu nedařil, neboť holemi ozbrojené vojsko ječivým signálům nerozumělo. Teprve lesmistr musil ostatním tlumočiti pánovy rozkazy. Bylo tu spěchu a horlivosti mezi lesním personálem, že nohy div o kořeny si neuráželi. Každý velmožného pána chtěl přesvědčiti o své úslužnosti a obratnosti. Nejtíže ovšem zase dopadaly stížnosti na hajné, kteří byli na panském řebříčku nejnižší. Brzy vybrali nešikovné lidi k nadhánění, brzy byla zvěř hubená, brzy bylo jim slyšeti, jako by o cesty se nestarali, a výčitky všeho druhu hrnuly se z úst bukovského revírníka na hlavy nebožáků.

"A to jste o tom nepořádku, pane revírníku, nevěděl dřív?" opřel se mu hajný Sluka, když ho vinil z nedbalosti, že nedal cestu spraviti. Měl již toho planého mluvení až po krk. "Vždyť jste tudy ráčil choditi denně několikrát a o výmolech jste se ani nezminil!"

"Člověče bláznivý, zas mne budete dopalovat?" rozehrával se revírník Černý. "Já snad bude na sebe brát zodpovědnost za vaši nedbalost? Či chcete, abych sám vzal lopatu a kamením jámy zaházel? Pan hrabě málem by byl s koně spadl."

"Však je to také nápad," hučel Sluka, "s takovým bujným hřebcem do lesa!"

"Co to mluvíte, Sluko? Dejte pozor, aby vás tahle slova nemrzela," hrozil již doopravdy revírník. "Co dělá pan hrabě, dobře dělá. . . . Co máte jen poslouchat a ne předpisovat, co by se mělo dít. Takhle to nepřivedete asi nikam," dodal mírněji a dobrácká jeho tvář se zachmuřila. . . . "Víte — jaká se od nás všech vyžaduje poslušnost! Možná, že i já dnes nějakou důtku dostanu," zdlouha mluvil a tísnivá předtucha se mu plížila do hlavy. Vzpomněl si před chvílí, že si Sluka zažádal o povýšení k práci v kanceláři. Jsa dosti vzdělán, pro nedostatek jiného zaměstnání vstoupil do hraběcí služby. V potulkách po lesích ztrávil několik let, a když již tak tomu plahočení po lese přivykl, nechtěl s rodinou z místa se již hýbat. Doufal, že aspoň po čase dostane se na vyšší místo.

K revírníkovi v řeči více si dovolil, neboť

věděl, že je mu nakloněn, ale dnešní jeho domluva jej přece zamrzela. Což pak on je všim vinen, že každý jen jemu výčitky na hlavu sype? Tu jej lesní plisnil, že neumí ani na psy dohlédnouti, tu zas příručí také si smočil, jak prý je zvěř vyhublá — jako by hajní vodili ji na pastvu. . . . ještě ten mu musel přijít v cestu. Dobře, že odkvapil již k hraběti.

Kruh zúžoval se kolem paseky, sklánějící se dolů k louce, ovenčené hustým a listnatým porostem. Vedle paseky pod cestíčkou se černalo několik uhlířských milířů.

Namodralý dým tiše se valil korunami sosen — podle skalní stěny — do výše.

Starý uhlíř Závora uměl si k pálení vždycky dobré místo najíti. Hezky za větrem u skály urobil si z tyčí boudu, drnem a kletím přikryl, takže se podobala brlohu jezevce, ale bylo v ní teplo. Nedaleko ze studánky proudila voda, studená a čistá jako křišťál. Vždycky se to nepodaří, aby bylo blízko hojně pramenité, čisté vody, mnohdy uhlíři musí vzíti za vděk i vodou z potoka k vaření, ale Závora, než se někde usadil — celé okolí v lese důkladně prohlédl, až místo vhodně si vyhledal. Však věděl, že tu pobude několik měsíců a že bývají na podzim dni hodně chladné, je tedy třeba opravdu teplého hnízda.

Zrovna ulévají hořící uhlí se synem, vystupující po prkenných žebříkách, když tu padlo na blízku několik střelných ran. "Kozel nám byl dlužen zas tohle nadělení," mrzel se Závora, hladě upoceně vlasy umouřenou rukou. To hulákání a lomoz bylo mu proti mysli. On nejraději poslouchal zpěv ptáků, bublání praménku a tiché šumění lesa. Hlučnému styky s lidmi dávno odvykl.

"Snad nechtějí tu skálu křikem zbořiti?" tázavě pohlédl na syna a začernalé tváře stáhly se mu k úsměvu. Žel, že vypadl úsměv starého zálesáka trochu kysele. Kdy také jemu přišlo něco k smíchu v těch hlubokých lesních úvalech, kde lišky dávaly dobrou noc a zajáci přáli dobrého jitra? S němou tváří není žádné pořizení, a syn Josef, kdo ví, nač stále myslel?

"To je jistě sám milostpán ze zámku," udeřil se pojednou do čela, a sivé oči ulekaně zpod hustého obočí vypouklil. Co si stu-

deného sahalo mu na hrdlo. "Se straně sejdou přes cestu zrovna sem," rozvažoval, "a nás vezmou na skřípec." Tohle ještě scházelo, aby milostpán se s nimi dal do hovoru, jak pak by oni, prostí lidé, dovedli s ním mluvit! A Závora stál, jako by byl zkameněl.

Než dobrý nápad šlehl mu hlavou. Což musíš mu jít do rány, nemůžeš se mu vyhnout? Zkušená hlava snadno poradí, jak z nesnáze vyvázat. "Povídám, Josefe, bylo by lépe vlézt do boudy, není to tu jisté. Každou chvíli přeběhne nějaký kus, a koule za ním zafičí. Mohlo by se stát, že by trefila některého z nás. Schováme se raději," navrhoval synovi a ten ochotně přisvědčil.

Tiše ulehli na slámu do boudy a pozorně naslouchali. Honci byli již u cesty pod pasekou. Hrabě ptal se lesmistra, kde jsou lidé, kteří mají na starosti pálení uhlí.

"Osvícenosti, ti zalezou jako lišky do díry. Mají boudu u skály a tam nejspíše jsou ukryti."

"Což pak oni ve dne nepracují?"

"Ve dne i v noci, Osvícenosti," vysvětloval revírník, aby mu lesmistr nějakou nesnáz nezpůsobil. "Oheň musí opatrovati stále, a tak spánek jen chvílkami ve dne si nahražují."

Hrabě s odpovědí tou se spokojil. "Ovšem, je to namáhavá práce," prohodil u znale, a zas stoupalo se dále. Černému spadl balvan se srdce, ale Závorovi neodpuštěl. "vy zálesácké duše," hrozil za zády hraběte sevřenou pěstí k milířům. "Mítí vás po ruce, seděl bych vám oběma černou kůži s těla. Oni by spali do soudného dne."

A revírník sebou škubal jako uvázaný, máje v té chvíli jedině na mysl, aby mohl si odskočiti k těm černým taškářům. Honci znovu se řadili, aby zatáhli les za skálou; Černý zatím příkradl se tiše k boudě.

"Měl bych jim něco vyvésti, abych je za to spaní potrestal. Člověk musí se celý den v parnu plahočiti, a tihle chlapi provalují se tu pěkně v chládku. Však jim to přijde draze!" Tiše nahlédl do skryše. Dva páry šibalských očí zableskly mu vstříc.

"Hromské duše! . . . láteřil Černý. "Tak, vy tak? Milíře nechají hořet a sami si tu

leží. Potom se řekne: Máte zde pěkné chasníky, místo práce kradou v lese dříví, nebo líčí na zvěř. Což si děláte z dobrých lidí blázný?"

"Kdo si dělá z pantatínka blázný?" udiveně ptal se Závora, jako by nerozuměl, svadlými koutky rtů nepokojně škubaje.

"Nestavte se hloupým!" rozkřikl se revírník. "Proč pak jste zalezli do boudy?"

"Což na tom parnu musíme se pořád smažiti?" klidně mluvil starý uhlíř, palcem mačkaje popel v začouzené dýmce.

"Nemusíte, ale pana hraběte měli jste uvítati. Sháněl se, kde prý jsou lidé od těch milířů. Však měl radost, když se mu řeklo," zaprášil si revírník, "jak lidé za jeho peníze pracují!"

"Je-li možná?" udiveně kroutil Závora šedivou hlavou, slovo za slovem jak nit soukaje. "My jsme nic takového neslyšeli." A pan revírník cítil jakési nepříjemné šimráni po zádech, jako by jej studenou vodou poléval. Osmahlý obličej zrudl, nabíhaje v měděnou barvu.

"Což musíte všechno slyšet?" zahoukl na uhlíře, aby zakryl své rozpaky a holí zuřivě bodal do drnu.

"Ostatní slyšeli jsme všechno, —" klidně jistil Závora, po čtyřech vylézaje z boudy. "I to, jak se za nás pantatínek přimlouval," dodal lichotivě Josef a nikoliv marně.

"Nu, já vaši práci rozumím," udobřoval se on. "Potřebujete také oddechu, ale podruhé nebud'te pořád v té díře jako krtek rozumíte? S Bohem!"

"Pán Bůh rač dát št'astnou pořízenou!"

Uhlíři zvedli usmolené placatice a zas dál vážili vodu v putynkách a oheň ulévali.

"Bodejt', št'astnou pořízenou, když mi dřív uděláte ostudu," bručel revírník, odcházeje za ostatními.

"Aby se s nimi člověk zbláznil, at' se stane, co se stane, všechno se svezí na mou hlavu, jako po hrmosvodě."

"Pěkně děkuji pana hraběte vítati," smál se mladý uhlíř, když byli s otcem samotni: "Ten by měl asi radost, když bychom mu tak chtěli políbiti ruku," a při těch slovech pohlédl na své černé, opálené dlaně.

"Za mých mladých let libal vrchnímu i rychtář," uchytl se řeči otec. "Což pak vy,

holobrádkové, pamatujete! Dnes nechtějí děti líbat ruku tátovi, což pak cizímu."

A starý Závora byl již ve svém oblíbeném proudu, jak za jeho dětství mládež byla zvedená.

Josef uměl ty chalozpěvy na staré časy skoro již nazpaměť. Nejraději odskočil si v takovém rozhovoru do paseky utrhnouti několik malin, nebo se podívati do mlází někam na očko, neuváz-li tam zajíc. Měl políceno blízko v houšti i na vysokou. Aby tak dnes na jeho oka přišli! Srdce mladého pytláka opravdu sevřelo se úzkostí, neměl svědomí zrovna čisté. — Než se vrátil z lesa, otec na staré zlaté časy zapomněl a zase vžil se do přítomnosti.

"Josefe, uvař oběd! Málem bychom byli pomněli na jídlo," hovořil.

A Josef ochotně rozběhl se znovu do blízkého mlází, aby přinesl něco dříví. Rozdělal oheň, přistavil hrnec s vodou na dva kameny a vařil polévku. Zapražil — nakrájel čerstvé hříbky, a co se polévka vařila, zadělával mouku na mise. Kuchař byl výborný, ale jedlík také dobrý. Lesní vzduch trávil jim při práci znamenitě, dnes však Josefovi oběd přece nechutnal. Každé sousto hořklo mu v ústech při vzpomínce, že by mohl někdo oka vypátrati. — Ta hanba a ty nové domluvy otcovy! Z celého okolí na deset mil uváděl by mu zase všechny příklady, kam vašeň pytlácká lidi zavědla a kolik jich připravila o život, kolik o jmění. Z panské služby byli by propuštěni a kam by se potom vrhli?"

Dusné myšlenky tížily mladou hlavu a trpké, nekonečně se vlekoucí chvíle čekání byly krutým trestem nezřízené vášně. A přece, jak pěníla se mu krev při vzpomínce na statného srnce, kterého nedávno ulovil! Marné všecko. Je-li něco v léci, tolik lidí jistě to vyslidí. A mladý Závora, opřen o lopatu, smutně věsil hlavu.

Výstřely vždy víc se vzdalovaly a řidly počtem, až zase vše umlklo. Vše si oddechlo, jen srdce mladého pytláka nepokojně bušilo. Nebýti zde otce, jak by se rozběhl do houštiny; jako kočka vplížil by se tam, aby se přesvědčil, zda není vyzrazen. Ó, ty hrozné, mučivé chvíle čekání a nejistoty! To nekonečné kolísání mezi strachem před

možným prorazením — a radostí z neočekávané kořisti, na kterou se těšil.

Řetěz honců pomalu zatím se stahoval v uctivé vzdálenosti a pod vedením hajného Sluky srazili se v chomáč.

"Zbývá nám ještě jednu stráž protáhnouti, Osvícenosti," přiblížil se k němu s uctivou kolonou lesmistr.

"Apropos, málem bych byl zapomněl. U rybníka pod strání mohli bychom stříleti ještě nějakou kachnu nebo vodní slípku." zvolal hrabě. "Bude-li libo — pánové!"

"S radostí, s radostí —" hlučně hosté souhlasili . . .

"Již ta krásná partie stojí za to, abychom blíže si ji prohlédli," pravil jeden z nich, ukazuje pravicí dolů od myslivny k zeleným lukám.

Všichni hned zamířili dalekohledy přes stráž k rybníku, zapadlému v husté rákosí a tmavé olše. Jemný závoj modravých par tiše vznášel se nad lesklou hladinou. Za širokou vodní plání ležela svěží luka, protátá uprostřed zaprášenou silnicí. Vysoké topoly a zkrvácené jeřáby vyzáblymi pažemi ukazovaly cestu.

"Moje pani chtěla býti také přítomna závěru honu —", s úsměvem hovořil hrabě ke svým hostům.

"Považovali bychom to jistě za veliké významání," zdvořile ukláněli se střelci, "budeme-li moci pod touto zelenou klenbou ve svém středu uvítati vzácnou hostitelku."

"Nevím, nevím . . ." žertovně ustupoval hrabě, "půjde-li přímo do lesa. Ono miluje spíše projížďku člunem po rybníce."

"Máme však, pánové, už čas. Slunce pomalu již sestupuje," vzpomněl náhle a dal znamení k poslednímu tahu.

Obklíčili stráž habry a břízami porostlou a zvolna sestupovali. Padlo několik ran a několik zaječích životů. Zajáci chudáci, když přestaly prve rány hřměti, těšili se, že již vyvázli, a zatím útěk na život a na smrt začínal znovu. Smečka psů vrazila v osamocení v jakýs chomáč bříz a nizoučkého smrčí a zuřivě se rozštěkala. Hrabě opatrně blížil se skrze ostružiníky a přes vysokou metlici. Chvilkami se zastavil a pozoroval, zda vyrazí nějaká zvěř, ale psi ne-

přestávali štěkati a z hustého mlázi nevycházel.

Zvědavě rozhrnul šelestící větve a stanul jako přikován. Bílé lokty mladé břízy, jako zlomeny skláněly se k zemi, a ohnutá šije sténala pod nezvyklým břemenem. Zadrhnuta ve žlutém drátu zpola ve vzduchu visela mrtvá laň . . . Kol hrdla krvácel široký pruh, sedřený od ostrého drátu, který při smrtelném zápasu nemilosrdně se jí zařezával do hrdla. Z tlamy vystupovala rudě zardělá pěna, srážející se na konci lízáku v špinavé krvavé kapky. Krásné oči zkaleny hleděly tak příšerně, jako by se v nich soustředily všechny ty přestálé smrtelné bolesti, strach uštvaneho zvířete, šílená zoufalost, němé výčitky a žaloby na lidskou ukrutnost. Smrtelný zápas ušlechtilého zvířete jistě byl hrozný. Svědčilo o tom i okolí; listí z bříz bylo serváno, mech v širokém kruhu udupán.

Vlhké oko laně tak prosebně hledělo, že se hrabě nemohl ubránití pohnutí. Zatím již ostatní shromáždili se kol nezvyklého divadla, prohlízejíce soustrastně mrtvou laň, zatím co hraběcí lesníci, zaražení, očekávali hrozící bouři.

"Krk bych za to dal, že to neudělal nikdo jiný, než ten krahulík od milířů," pomyslí si revírník, "Počkej, kloučku," sliboval mu v duchu, "však já s tebou zatočím, až tě dostanu pod palec! Já ti přišlápnu paty, že tak brzy do houští nepolezeš! A ten starý kulich vejří očima, dív člověka neprobodne, ale na kluka nedohledne, co tropí v lese!" Dlaň jej zrovna svrběla . . .

Dusné ticho, věstící bouři, těžce svíralo myslivcům dech. Věděli všichni, že hrabě v takových případech nezná milosrdenství, zvláště dnes — před hosty.

Sluka povážlivě zbledl, neboť stráž patřila k jeho hájemství.

"Jak krásné to zvíře," litovali hosté laně. "Takový kus v nynějších lesích málo kde je k nalezení."

"A brzy byla by položila několik kolouchů . . ." řekl jeden z nich.

Tato poznámka tím více hraběte podráždila.

"Kdo tuto stráž hlídá?" ptal se blednou-

cího revírníka a bílou rukou nervosně škulbal na bradě prořídý vous.

"Hajný Sluka."

"Zas on? To již přesahuje všechny meze!" rozhněval se hrabě a zničujícím pohledem přeměřil vinníka.

"Ničemo!" zasípěl, "takhle konáš službu? Peníze béřeš a les nehlídáš? Potom není divu, že ohromné sumy peněz na mých statcích se ztrácejí, když živím takové lidi, kteří mne jen nesvědomitě vykořisťují. A proč svou službu řádně nezastáváš?"

"Osvícenosti . . ." koktal hajný zaražen, zoufale mačkaje klobouk v ruce. "Včera jsem byl . . ."

"Včera jsi byl hajným," dodal hrabě přísně, "a dnes se mi klid z očí, nedbalých služebníků nepotřebuji!" A velmožný pán, mírniv rozhořčenost, obrátil se ke vznešeným hostům, kteří kynutím hlavy rozsudek zpečetili. Nač živiti darmojeďa?

Sluka stál jako ohromen. Přemáhaje své rozčilení, bez pozdravu, aniž by na někoho pohlédl, zvolna odcházel. Báł se na někoho pohlédnouti, aby nepostřehl v obličeji stopy výsměchu a škodolibosti. Svě neviný byl si vědom, ale posměch byl by mu zatemnil mysl, že by se nezdržel, aby něco vážného neprovedl . . . Tiše, jako ve snách, vzdaloval se z osudného místa.

Hrabě rozmrzen, dal znamení ku skončení lovu. Účastníci honu, zaklesnuvše smrkové snítky za klobouky, vraceli se k myslivně, aby prohlédli ulovenou kořist. Poražené zvíře byl veliký počet, ale chmurná nálada již nedala se zaplašiti.

Bukovský revírník také neušel důtce; více však jej rmoutilo propuštění Sluky ze služby. Tak se chudák těšil na brzké povýšení, a zatím místo povýšení dostalo se mu okamžitého propuštění. A doma několik dětí a nemocná žena.

Slukovi po cestě dnešní příhoda hrozivěji a stále hrozivěji vystupovala před zraky. Do duše rozechvén klesl na hustou travu u břehu rybníka. Podepřev ručnici o kmen olše, usedl na opácnou stranu a hlavu složil těžce do dlaní.

Slunce sklánělo se již k modravým horám, zlatíc svými paprsky zachmuřený les i pestré moře žlutnoucích zalenajících se

lánů. Zozehřátý vzduch chladnul, schylovalo se již k večeru.

Slukovi přeletěl dounpák přes hlavu s tichým šelestem a spokojeně vrkaje, usedal do hnízda k mladým. Vodní slípky a štěbetavé kachny v rákosí chvílkami zašustily, rovněž spěchající k odpočinku, a zas jen ten jednotvárný bzukot komárů chvěl se lesním vzduchem.

Ze zlaté pšenky pod lesem ozval se třaslavý hlas křepelky . . .

"Svolává děti" — táhl roj myšlenek Slukovi lebkou — "našla snad zrnko — a o to jediné chce se s nimi rozdělit. Co ty dnes přineseš dětem? Neseš jim chleba, abys je — nasytil? Neseš nemocné ženě vlídné slovo? — Smutná útěcha, až jí řekneš, že jsi ze služby propuštěn."

Krev valila se Slukovi k hlavě při vzpomínce na své propuštění.

"Skývu chleba, tak trpce zaslouženou, jsem tak nezaslouženě pozbyl. Co jsem se jen pro ten žvanec po lesích naplahočil" — žaloval hajný v samomluvě. "Ve dne, v noci, v parnu, mrazu. Pro kus dřeva život jsem nasazoval, srdce kolikrát jsem zapřítí musil, abych svým neublížil a nyní za všechno, za všechno jako psa mne odkopl — jdi si najít smrt pod jiným krovem! — Kam se nyní vrhnouti, čeho se chopit, abych zachránil před hladem sebe i rodinu? Smrt — jediné smrt byla by vyvážnutím z tohoto bludiště všech hrozích strastí — Jediné stisknutí — a bude všemu konec" — šeptal v šíleném rozechvění a chopil se ručnice.

Dusot koňských kopyt vyrušil jej z chmurných myšlenek. Silnicí k lesu přijížděla koňmo hraběnka. Její rásný černý šat odrážel se od bujné barvy hnědouše, lesklé, jako čerstvě vyloupnutý kaštan. Loukou přiklusala ku břehu rybníka.

U hráze přivázala hnědouše ke staré vrbě sama vstoupila do loďky a již chopila se vesla. Několika údery dostala se doprostřed širé hladiny.

Hajný skrz rákosí pozoroval, jak obratně s loďkou se zatačela rychlostí střely, brázdíc lesklou vodní pláň. Teď zaveslovala k rákosí, kde mezi růžovými jeho klasy pluly nádherné velké květy leknínu. Široké, tmavé listy tiše splývaly po vodě, se všech

stran obklopujíce svěží poupata. Hraběnka snažila se urvat několik květů veslem, aby se mohla jimi pochlubit.

"Divné choutky —" mumlal hajný mezi zuby. — "V přebytku dovede žít leckdo — ale krvavými mozoly si vydělávat tvrdou skývu chleba — to je jiné. — Ovšem, velcí páni nevěří bídě — co jiní zkusili — to je netlačí. — Pro laň zničení několik životů je jim maličkost!"

"Pro laň" — opakoval hajný v samomluvě, jako by sám toho srovnání se zhroutil, a šumící rákosí tiše mu odpovídalo.

Tleskot vesel pojednou jako jiskra padl v troud šilící mysle Slukovy a již trs žhavých myšlenek zajiskřil mu lebkou. Žluč rozlila se v jeho srdci, až křečovitě sevřela se jeho dlaň v hrozíci pěst.

"Laň, za laň!" zaspělo to hadím jazykem a již krvavé požáry vzplály hořící pomstou v duši nešťastníkově.

"Necht' pozná," ušklíbil se divoce, "cenu lidského života!" — Hrozná myšlenka jako upír přissála se k jeho srdci . . .

Ručnice tiše zaměřila k loďce, a oko, vnitřním žářem krvavě naběhlé, horečně hledalo předmět pomsty. Jen bílé ruce v šeru kmitaly se po kraji loďky, či to byly květy leknínové?

A co Slukova dlaň křečovitě tiskla studenou pažbu k líci, jiné myšlenky plížily se mu do hlavy. Ty bílé ruce, ty přece už někdy zblízka viděl. Ale kdy? — Ano, tehdy při návštěvě hraběnky v hájnovně. Tenkrát jimi hladila osmahlé tváře jeho dětí, kudrnaté vlásy lesních divochů.

"Jak jste št'asten, že máte dívky," šeptala tehdy truchlivě, když Sluka uctivě pomáhal jí do kočáru. I toho si všimnul, jak potom smutná schoulila se do kouta uvnitř, aby přemýšlela o svém bohatství i o své chudobě — — —

Lehoučky výkřik rozlehl se šerem, a vlny temně zašplouchaly. Hraběnka, příliš se nahýbajíc s loďky po bílých květech vodní růže, spadla do vody . . .

Ruka, svírající zbraň, klesla a ručnice zaduněla pádem do husté trávy.

"Přehni rychle odtud!" šeptal mu ďábel v duši. "Tak lehká a sladká bude tvá pomsta. Nikdo se o tom nedozví, žeš ji ne-

zachránil. Jak se popaseš na bolesti zoufalého manžela, jaké skvělé to bude zadostučinění za vytrpěné příkoří!" A zas v té tmě duševní zaplály bílé květy — — —

"Za vinníka na nevinné oběti se chceš mstít?" ptalo se ho probuzené svědomí. "Lidský život chceš obětovat své vášni?" tázala se ho víra. "Pamatuj na děti, pamatuj na ženu! Ukaž, žes lepším nad soud lidský!" šeptal mu vnitřní hlas a z vítězil. Duše Slukova s hrůzou setřásla se sebe těžké pokušení.

Rychle odhodil klobouk a svrchní šat. rozhrnul rákosí a již několika mocnými rozmachy ocitl se v širé pláni jezera. Však byl také svrchovaný čas. Hraběnka v zápase s vlnami již umdlávala.

Sluka, přípluv až k ní, obejmul ji silnou paží a prodíraje se kořeny vodního rostlinstva, s hrozným namáháním sám už skoro polomrtev, šťastně dostal se k lod'ce. A když potom složil vzácné břímě s lod'ky na břeh dychtivě přiložil ucho k hraběncině hrudi. Srdce radostně v něm zabušilo. Dýchala! Její život byl zachráněn.

Radost z vykonaného šlechtěného skutku rozlila se Slukovi celý tělem, div že nezavýskl. Opatrně zahalil zachráněnou svým kabátem a chopiv ji do náručí, kvapil strání vzhůru k myslivně, kde hrabě se svými hosty chystali se již k odchodu.

Ličiti výjev, který následoval, není třeba.

Sotva, že první zděšení minulo, všichni se hrnuli k šlechtěnému zachránci, vděčně tisknouce mu ruku. Ani vzácní hosté nezdráhali se mu dáti najevo své uznání, možná, že se i zastyděli za své dřívější jednání.

Lékař, který na rychlo byl zavolán, prohlásil, že není žádného nebezpečí, neboť pomoc šťastnou náhodou přišla ještě včas.

"Řekl jsem vám, že ode dneška nebudete mým hajným," rozpačitě mluvil hrabě, chápaje se ruky Slukovy; "jako revírník budete zajisté opatrnější na oka, nežli jste byl dnes. A na mé dřívější ukvapené jednání," dodal tiše, 'brzy zapomeňte. Že moje paní bude držeti nad vámi ochrannou svou ruku, můžete býti jist!'"

"Šťastný člověk," šeptali ostatní panští myslivci, závidíce hajnému tohoto nenadálého povýšení. O tom ale nikdo nevěděl, jak trpkou zkouškou duševních útrap musil dříve projít, než k tomuto cíli šťastně doplul.

Jedině Černému svěřil se s tím nový revírník. —

Slunce tiše zapadlo za lesy, a měsíc již klopotně putoval závějí jasných hvězd, rozsetých po obloze, zvědavě nahlížeje v ozářená okna myslivny.

Na loži dosud ležela hraběnka, probírajíc se ze svého leknutí a její ochránce, kleče, líbal její bílou ruku, jež doposud svírala v zat'até pěsti osudný lekninový květ.

ZRNKA MOUDROSTI

Chudoba je jediné břemeno, jež se stává tím těžším, čím více lidí je společně nese.

*

Je třeba mnoho slov, aby se jediné slovo vzalo zpět.

*

Čím méně žena rozkazuje, tím více muž poslouchá.

*

Příbuzní nejsou nám vždy přáteli, ale přátelé jsou nám vždy příbuzní.

*

Na ženatého muže dívá se mladá dívka jako na loterní los po tahu.

Nelze milovat světa celého; máš-li v lásce ptáky, musíš nenávidět kočky.

*

Někteří lidé neustále velebí staré zlaté časy a zapomínají při tom, že náš špatný moderní dnešek také bude jednou představovat staré zlaté časy.

*

K bohatství je třeba štěstí, ale není třeba ku štěstí bohatství.

*

Některý badatel a učenec je jako návěští u cesty: ukazuje pocestným pravou cestu, aniž by sám po ní šel.

Dědictví

Gustav R. Opočenský

O ránu silně přšelo, ale po desáté hodině se vyjasnilo. Ale prejzové střechy předměstských domků leskly se ještě vodou a jiřinky a astry v zahrádkách střásaly závanem větru veliké dešťové krupěje.

Na pískem vysypané pěšině před domkem kameníka Kalouska objevil se listonoš. Zestárlý a shrbený pod tíhou služební brašny přehazoval v chůzi netrpělivě dopisy a noviny.

Konečně našel, co hledal, a zazvonil u dveří.

Kaloušková, která v tuto hodinu, bývala obvyčejně sama doma, přišla otevřít.

“Dobré poledne,” pozdravil muž z pošty. “Máte tu psaní, Rekomando.” Kalouškové se roztráslý ruce. Byla to bojácná, ustrašená žena, která nikdy mnoho řeči nenadělala a sebe nepatrnější věci se dala přivést z rovnováhy.

“Pro pána krále!” křičovala se. “A odkud?”

“Z ciziny. Tak a tadyhle mi to podepište!” žádal listonoš, který už hleděl, aby byl o dům dále.

Kaloušková dlouho obracela nešťastné psaní mezi dveřmi domku, až si vzpomněla, že jí uteče mléko na plotně. Bouchla domovními dveřmi a běžela do kuchyně.

Ve čtvrt na jednu měl už psaní z cizích končin v rukou otec rodiny, Kalousek. Byl to statný padesátník, spíše už k šedesátce; práce na čerstvém vzduchu mu šla k duhu, jenom na nohy občas naříkával. Nechtěl již prý už tak sloužit, jak sloužily.

Opatrně roztrhl obálku a četl psaní nad talířem kouřící se polévky. Psaní bylo německé, ale Kalousek byl na vojně četařem a později pracoval několik let v bavorských lomech. Nedělala mu tedy němčina potíží. Přečetl psaní a jediným pohybem levé ruky odstrčil talíř do polovice stolu. Pak začal číst znova.

Kaloušková visela očima úzkostlivě na jeho rtech. Ale Kalousek dočetl a začal znovu, ačkoli věděl, že jeho žena už hoří nedočkavostí.

"Nevím, mám-li tomu věřit, co tady čtu." povídal zvolna kameník, skládaje pečlivě dopis do obálky. Byl to rozvázný člověk a nikdy se neukvapil.

"Víš-li pak, co je v tom psaní? Řeknu ti to, ale napřed si sedni na lavici, ty jsi takový strašpytel!" pokusil se o žert. "Píše nám tady jeden advokát z Helsinky, to je ve Finsku — Ty stejně nevíš, kde ta země leží — tedy ten advokát píše, že dědíme po nějakém strýci, který se před mnohými roky odstěhoval do Ruska a zakotvil v tom Finsku. To by se shodovalo, maminka mi vždycky vyprávěla o svém vlastním bratranci, který se vystěhoval do nějaké cizí země, když já jsem ještě nechodil do školy. Ale zdá se mi, že ho maminka jmenovala Josef, kdežto tady stojí zřetelně Jan. Snad si to pletu já po tolika letech anebo se v cizině přejmenoval, tam jde všecko!" usuzoval kameník.

"A je toho hodně?" dychtivě se otázala Kaloušková.

"Moc. Právník, který prý strýce Jana zastupoval, píše, že to dělá na naše peníze asi šestkrát sto tisíc. Něco prý padne na útraty s pozůstalostí, na kolky a jiné věci, ale vždycky toho ještě dost zbude!" usmíval se Kalousek.

"Nebeský pane!" vzdychala Kaloušková. "Co tomu řeknou děti!"

Měly se to brzy dozvědět. Do světnice vlétla dcerka Madlena, osmnáctiletý divoch s rozeuchaným kaštanovým mikádem a velikýma modrýma očima.

Ještě než mohla pozdravit, dozvěděla se od matky vácnou novinu.

"Jéjkote, mami, to jsme teda bohatí!" spráskla ruce Madla. "To si budu moci koupit takové šaty, jako má Isa doktorovic! Jsou takové krásné, červené a bílé tečkované a u pasu a u krku mají ozdobu z hedvábí smetanové barvy! Sláva, sláva!" křičela, točíc se uprostřed světnice, která sloužila Kalouškovým za kuchyň i obytný pokoj.

"Abys, ty fanfárum, nemusela nejdřív myslet na parádu!" hněval se Kalousek, a-

le nemyslel to tak zle.

Toho dne minul oběd u Kaloušků neklidně. Všichni tři seděli nad plnými talíři a držíce v rukách lžice, šermovali jimi ve vzduchu, obírajíce se svým nenadálým štěstím a plány do budoucna.

"A vedlejší světnici dáš hned zítra vymalovat, mami!" nakazovala Madla mezi dvěma lžicemi bramboračky. "Zařídíme si ji jako opravdový pánský pokoj. Já vyberu u Šmídů záclony a kobereček, ty vytáhneš z almary ty nové povlaky na peřiny a tatínek musí koupit nějaké obrazy, aby to u nás přece trochu k světu vypadalo, až nám přijde někdo gratulovat!"

Smála se a vyskakovala na své židli jako posedlá, až ji musel otec okřikovat. To pomohlo.

"František o tom ještě neví!" vzpomněla si matka. "Madlo, až půjdeš odpůldne do šití, řekneš paní Schovánkové, že přijdeš o půl hodiny později, a skočíš za ním. At' se taky chudáček potěší!"

"No, jo, aby maminka zapomněla na svého mazánka!" řeklo děvče trochu štiplavě. "Ale tohle udělat mohu, Beztoho mi odpůldne nepůjde ta práce nijak od ruky! Ani bych ke Schovánkové dnes vůbec nemusela chodit!"

"Nono, jen neblázni, Madlo!" řekl otec ostře. "Nemysli si, že když dědíme, nebudeš vůbec nic dělat a jen se parádit a chodit po procházkách. To ti nesmí ani napadnout! Já už si mohu odpočinout, já už jsem se nadělal dost, ale přece neuteču mistrovi teď, když je před dušičkami nejvíce práce na pomnících!"

Madla se zamračila. Patrně si svůj budoucí život představovala docela jinak.

* * *

František Kaloušků byl tovaryšem v kovářské dílně na docela jiném konci města. Poněvadž to měl domů víc než půl hodiny, byl na oběd u mistrové.

Když uviděl Madlu spěchatí po ulici ke kovárně, podívil se. "Co tu ta holka chce? Snad se nestalo nic doma?"

Ale když uslyšel z úst Madliných příjemnou zprávu, padl sestře kolem krku.

"Ach, Madlenko, Madlenko! Teď si budu moci koupit kolo, na které už tak dlouho myslím!" volal radostně.

Paní Schovánková, když se dozvěděla, jaké štěstí potkalo Kalouskovic rodinu, sama řekla Madle, že dnes odpoledne nemusí už do šití chodit.

"Beztoho by dnes ta tvá práce za mnoho nestála", řekla dobromyslně. "Máš teď v hlavě jiné věci než šicí stroj a žehličku. Můžeš se jít trochu proběhnout po městě. Musíš se přece lidem trochu pochlubit!"

Celé odpůldne běhala Madla po známých a kamarádkách. Navečer, když se vracela domů potkala mladého člověka v železničářské bluze. Byl to Karel Nováček, dělník na dráze, a bylo veřejným tajemstvím na Podměstí, že má Madlu Kalouskovou rád.

Madlu jaksi toto setkání zamrzelo. Podívala se na Karlovu širokou červenou tvář, řídký knír, světlý až do běla, na jeho upracované, veliké ruce a prošoupané pracovní kalhoty a zamarčila se. Nějak se jí ten hoch dneska protivil. Bylo jí hanba přiznati si to dnes, když měla plnou duši štěstí a veselí.

Karel jí podával ruku. "Nebudeš se teď za mě stydět, když jste bohatí, Madlenko?" ptal se. Pokoušel se při tom o úsměv, který však dopadl všelijak, jen ne vesele. Znal dobře Madlenino dobré ale nestálé srdíčko a bál se příštích věcí.

"Copak jsem se už někdy za někoho styděl?" odseklo děvče uražené.

"No, no, nezlob se, Madlenko, já jen myslil — — —"

"Ty vždycky něco máš, Karle. Není dne, aby ti nestrašily nějaké mouchy v hlavě!" hněvala se Madla teď už téměř doopravdy.

Slovo dalo slovo a po několika minutách rozčileného hovoru rozházeli se milenci pohněvání a zamarčení.

V té době už Frantík vyjednával u obchodníka o koupi pěkného pánského kola.

"Tři sta vám dám hned zítra, ty si vyzdvihnu ze svých úspor ze zálohy. Ostatní doplatím, až nám to dědictví přijde! Je vám to vhod, pane Poláčku?" naparoval se před obchodníkem.

"Ale, to víte, že s tím souhlasím, pane Kalousku! Zítra si můžete kolo odvézt, prohlédnu je ještě řádně, a připravím vám přední i zadní lampičku, aby bylo v náleži-

tém pořádku", kýval hlavou obchodník, který měl radost z neočekávaného obchodu.

Příští neděli vyjel si mladý Kalousek po prvé na novém kole. Zvonil na celé město a vypínal se na něm jako mladý pán. Ať vidí lidé, že Kalouskovi dědili!

* * *

Už tři neděle čekali Kalouskovi na finské dědictví.

"Budu asi volán na městský úřad nebo k soudu," vykládal Kalousek sousedům. "Myslím, že to taky musí projít zdejšími instancemi."

A prošlo. Jednoho chladného nedělního rána objevil se v pískem vysypané uličce před Kalouskovým domkem četník. Nebyl v plné zbroji, nýbrž jenom ve vycházkovém obleku. Ale přece se stará Kalousková lekla, jak mu otvírala.

"Aha, už mě jde vyzvat, abych se dostavil někam na úřad kvůli tomu dědictví. Snad to přišlo na hejtmanství. Kdopak by se v tom vyznal!"

"Vy jste dostal asi před měsícem doporučený dopis z Finska, vidíte, pane Kalousku?" spustil četník úředně.

"Ano. Od jednoho advokáta z Helsinky." odpovídal ochotně Kalousek.

"Vidíte, o ten dopis mi právě jde. Ukažte mi jej, ale s obálkou!"

Kalousek vytáhl ze stolku drahocenný dopis. Strážmistr jej vzal do ruky a dlouho jej prohlížel.

"To je zajímavé!" povídal, jako by sám k sobě. Pak se obrátil ke kameníkovi: "Víte, že ten dopis vám nepatří?"

"Jak to, pane strážmistře?" ulekl se Kalousek.

"Už je to tak. Jaké tady máte číslo domovní?" otázal se četník.

"Šedesát jedna."

"Nu tak, a tady na obálce je číslo sedmdesátosm. Ani vy, ani listonoš jste si toho nevšimli," pokračoval strážmistr.

Kalousky se zmocnilo neblahé tušení. "Snad dokonce ten dopis nepatřil ani nám? To by bylo hrozné — tři neděle žít v té pěkné domněnce a teď . . ."

Nedokončil. Jeho oči ulpěly nedočkavě na četnickových rtech. Kalousková na lavici tiše plakala.

"Opravdu vám nepatřil. V čísle sedmdesátém osmém na Podměstí — znáte to stavení, je to taková chajda na spadnutí, zůstává tam teď vdova Pelíšková — bydlil před dvacetiosmi roky taky nějaký Kalousek, který se jmenoval jako vy, Jan. Možná, že jste ho znal, přestěhoval se do Prahy, kde před třemi roky umřel. Jeho rodina žije od jeho smrti v bídě. Těm se to dědictví bude taky dobře hodit, nehledě k tomu, že jsou skutečně oprávněnými dědici."

Kalousek sklonil hlavu, v níž se divě honily všelijaké myšlenky. A najednou viděl před sebou svého jmenovce, na kterého se dobře pamatoval. Byl také kameník, ale aspoň o deset roků mladší než on.

"Nu, co se dá dělat," řekl resignovaně. "Tak si ten dopis vezměte s sebou, když vás pro něj poslali, pane strážmistře!"

* * *

Těžko se loučili Kalouskovi s myšlenkou na dědictví. Frantík vrátil kolo a byl rád, že je vzal obchodník nazpět. Ovšem, těch několik nedělních projížděk ho stálo hez-

kých pár korun z jeho úspor, neboť obchodník strhl si slušný peníz za opotřebování. Nu, jen co se vyučí, koupí si za své peníze, pokud možná ještě lepší a hezčí!

Ještě hůře byla na tom Madla. U paní Schovánkové dala výpověď a s Karlem se rozešla nadobro.

Nebylo jí tedy do smíchu.

V neveselých myšlenkách se procházela jednoho říjnového podvečera na zahrádce. Zahrada byla už pozdním podzimem pustá; jenom několik aster živořilo ještě na záhonech ve strachu před nočními mrazy.

Pojednou slyšela za sebou známé kroky. Rychle se ohlédla.

"Madlenko", pravil známý hlas, "slyšel jsem, co tě stihlo, a jdu tě potěšit. Koukej, vždyť peníze nejsou všecko, jenom když jsi mladá a zdravá! A pak ti chci také říci, že mě přeložili do topíren a přidali mi třicet korun týdně. Co myslíš, mohli bychom se už vzít, ne? Či jak dlouho chceš ještě čekat?" Mladý muž v modré železničářské bluze otevřel vrátka u zahrádky a Madlenka mu vlétla do náruče.

ZRNKA MOUDROSTI

I když mnohá zdvořilost je jen lží, je také mnohá lež pouhou zdvořilostí.

*

Nejen vždy nutnosti, ale někdy také zbytečnosti jsou to, jimiž si ztrpčujeme život.

*

Jestliže jsi někomu ukřivdil, naprav čin svůj záhy; čerstvé rány rychle se hojí.

*

Návštěvy podobají se dešti, jenž nás omrzí, když je každodenní, a toužíme po něm, když ustal na dlouho.

*

Lidské oko je oknem duše. Když uvnitř bývá teplo a zevní svět studený, okno se zamžije.

*

Kdo tě oklamal nejprve, zle ti učinil; kdo oklamal po druhé, dobře ti učinil.

*

Strom, jenž má nejvíce květů, nemívá vždycky též nejvíce ovoce; kdo příliš mnoho slibuje slovy, vykoná nejméně činů.

S ničím na světě nejsou lidé spokojenější, než se svou troškou rozumu: čím méně ho mají, tím jsou sebou spokojenější.

*

Ten, kdo chtěje osvědčit svoji upřímnost, říká lidem do očí hrubosti, je jako hrnčič, jenž, aby dokázal dobrou jakost svých výrobků, otlouká své nádoby lidem o hlavu.

*

Člověk nelíbí se vždycky proto, že mluví moudře a dobře, ale mluví moudře a dobře, protože se líbí.

*

Stává se, že ruce některých lidí jsou čím dál špinavější, čím více jedna ruka druhou myje.

*

Chyba obyčejného muže podobá se kapesním hodinkám, jež špatně ukazují: škodu má jen jediná osoba. Chyba muže vysoce postaveného je však jako chyba věžních hodin, podle nichž se řídí celé množství.

KAREL V. RAIS:

Touha po domově

PLYNULO již několik neděl od té chvíle, kdy starý Lejhanec odvedl hochy na učení do Vídně, mezi nimi Ferdu babičky Pacalovy a Neradova Jeníka...

Jednoho dne vozil starý Nerad na starostovo pole u vrbiček hnůj. Kola vrčela a jednotvárný tlapot duněl do půdy na kámen zmrzlé.

Sjeli s kopečka, objeli rybníček, jehož zčeřená hladina modravého svitu ocelového vroubena jest skrčenými olšinami a vrbovím.

U staré olše, jejíž koš přikloněn byl k rybníku, v jehož hlubině jakoby stále něco hledala, Nerad se zastavil, hlavu dal stranou a naslouchal.

Šedý vůl povznesl hlavu a také polevil v kroku. S cesty mezi shrbenými, starými jabloněmi zněl zpěv mladého hrdla:

"Stojí hruška v širém poli,
vršek se jí zelená..."

Na zatáčce objevil se hoch; hodně vykračoval a rozháněl se krinkovkou. Na zádech nesl notný uzal.

Nerad opět kousek popošel, ale již zastavil se nadobro; vůl i vůz po něm. "I pro pána — to je Ferda!" nahlas povídal Nerad a vůl natáhl krk.

"Dej Pán Bůh dobrýtro, nebo pomalu dobrý poledne, Nerade, dávají vás z Vídně pozdravovat!" blíž se volal hoch.

"Jsi to ty, hochu, nebo nejsi?" ptal se Nerad a hřbetem dlaně přetíral si oči.

"Jsem, strejče, jsem! No pozdrav vás Pán Bůh!" a chytiv Neradovu velkou modročervenou ruku, potřásl jí.

"I kluku skrčená, kde se tu bereš? Co pak už nejsi ve Vídni?" a Nerad směje se vycenil bílé zuby a zahleděl se Ferdovi do tváře.

"Už jsem tady, strejčku, a nešel bych tam za nic! Nestůně babička?" a svítící oči starostlivě zahleděly se na Nerada.

"I kdo pak by tam byl, sebral jsem se a běžím k babičce. Pořád jsem ten stesk v sobě dusil, ale nešlo to, spát jsem nemohl, ouzko mi bylo, že snad babička stůně, až jsem si pomyslí, nač to má být všecko dobré, abych já byl tam a babička tady, abychom vzdychali oba — sebral jsem se a jsem tu!" a Ferda rozjařen brínkovkou zatloukl do kamení.

"I ty kluku, i ty kluku jedna!" smál se Nerad.

"Já bych je Němce neviděl," opět Ferda vypravoval a oči mu jen zasvítily. "Ten pan mistr si chodil jenom ruce za zástěrou

a zíval, mistrová ječela a my kluci dřeli. K tomu jíst málo a zimy hodně; v takovém kumbálu jsme spali vždycky po dvou na staré posteli, čtyři učedníci a dva tovaryši, každý z jiného konce světa, ale promrzlý jeden jako druhý. Páni tovaryši se od mistra naučili nosit ruce pod zástěrou a pohlavkovat, a my kluci to měli odtahovat — i to by mi Němci přišli!”

“I ty kluku, i ty kluku jedna!”

“Práce byla pěkná, ale jenom stoly a židle, všechno do skladu. Když bylo po dřeni v dílně, začalo dřeni v kuchyni. Dvě děvečky jen poroučely, člověk nestačil sloužit — a k tomu děti; mají jich šest, ještě to leze a už dělají pány. I kdyby ono to bylo u nás na dvorku nebo na návsi, ale to člověk světa neuvidí!”

“A co pak náš Pepíček?” Při té otázce Nerad vyhlížel jako dítě, jež se bojí. Ústa měl otevřena, oči přivřeny, jako by se chystal k pláči.

“Nemá to ale lepší, jenom že jich tam je víc, na jednoho tolik nepřijde, ale nebát on se maminky — nevím, nevím!” a Ferda zahrozil někam do prázdné dálky.

“Chud’as —” vzdychl starý a již mu slza vytryskla.

“Neříkejte to tetce, darmo by rámusila; Pepíček si už zvyká, má tam známé.”

“Tak jsi je viděl všechny?”

Ferda zadíval se do Neradovy tváře a řekl klidněji:

“Filomenku a Toníka jednou — kdo pak je tam může hledat, to máte jako odtud do Paky dům vedle domu, jeden jako druhý; běhejte, shánějte, když jste celý den dřel. Inu, strejčku, já bych tam nebyl za nic, radši budu pohánět, aspoň budu doma. Poslouchejte, věřte mi — vydychnout si tam nemůžete, a takhle po práci abyste si chtěl vyběhnout a kouknout se světa, to byste si dal!”

“A jak se vám vedlo na cestě —”

“To jsme se vám, strejčku, cestou do Vídně naplakali. Na noclehu jsme vždycky spali s Pepíkem vedle sebe a pořád jsme šeptali o všem tady u nás; Lejhanec kolikrát zle bručel, ale my se skrčili a šeptali dál. No, byla zlá ta cesta, ale tam to teprve začalo! Když jsem přišel do svého místa, myslel jsem, že uteku hned, a pořád

mi nešlo do hlavy, že jsem to tady v tom náramném městě já, pořád jsem čekal, že se z toho musím probudit — ale ne a ne!”

“Chudáci děti!” vzdychl Nerad a hledě k zemi bičem do prázdná pošvihoval.

“Chudáci — vaše tetka by se nám vysmála! Inu, víte, Pepík není jako já; já byl tak zvyklý do větru, pořád v poli, a teď mne najednou zavřeli jako kanára. Viděl jsem jenom prkna a tříšky, slyšel jsem jenom hoblíky, písničky, že jsem se to poslouchat nemoh’, a bublání a nadávky — strejčku, věřte mi, vy byste taky utek’! A v neděli — no, šli jsme po těch ulicích a nestačili jsme se vyhýbat! Ani se mnou nechtěli chodit, smáli se mi, že jsem hloupý horák, že drkám do lidí, že nekouřím a nechci do hospody. Inu, domy jsou zámky, kostely, že jste to jakživ neviděl, co pak je proti nim packý klášter, ale co je to platno! Všecko se kolem vás blýští a kroučí, ale abyste si chtěl vyběhnout na kopec — toto! — a v těch kostelích brebentí, že jim slova nerozumíte. I já bych tam nebyl za nic!”

Nerad poslouchaje měl kolem rtů jemný úsměv údivu.

“Ten císařský zámek jsi také viděl?” ptal se.

“I viděl. Já myslel, že je na kopci a samá zlatá věž, ale není. Kolem dokola máte domy a samé domy!”

“Ale kde pak jsi, kluku, sebral peníze?”

Ferda pohleděl naň tázavě.

“No — na cestu!”

Ferda zasykl a vesele zakýval.

“Z domu jsem měl zlatý osmdesát; zlatý čtyřicet jsem přinesl do Vídně — tuhle šedesát nových ještě mám!” a sáhnuv do kapsy, vyndal pytlíček z rezného plátna, rozvázal jej a vybrav tři dvacetníky, cinkal jimi na dlaně.

“Co jsi jedl?”

“Chleba, skoro pořád chleba, a co na noclehu dali. I když má člověk nějaký groš v kapse, leckde dají zadarmo najíst. To musím říct, že má Lejhanec ty noclehy dobře vyhlídnuty, kolikrát tam nad námi plakali, ti Němci v Rakousích taky. Já jim vypravoval o naší babičce — no, poslouchali a neřikali nic, ale když viděli, že pláče, měli nás rádi. Co pak cestou, to se

šetřilo, ale ve Vídni jsem leckdy tři krej-cary utratil za skrojek chleba. Já měl pořád hlad a druzí se mi smáli, protože měli dost; říkali mi nedojedený horák, a dávali mi, co sami nesnědli. Mohl jsem mít víc; když jsme odváděli věci, kolikrát dva krej-cary padly, ale já to v chlebě projedl, proto mám jen šedesát nových. Pelášil jsem odtud, strejčku, ale nohy nebolely!"

"Že jsi, kluku, trefil!" smál se Nerad.

"Pořád jsem se ptal — no, mezi Němci jsem to lámal všelijak, smáli se mi, ale pověděli přec. Je jich mnoho, že nám rozumějí. V Čechách to šlo vesele, to jsem šel jako pán! Jen když jsem tady, víckrát mne tam žádný nedostane, at' si říká kdo

chce, co chce. Smáli se mi tam, že jsem babiččin, ale to je mi jedno!"

"Babička se bude zlobit —"

"Ba nebude, já ji znám, bude ráda. Když se tak budu dřít doma, živi budeme, a já z talířků zobat nemusím. Budu čeledínem! No, s Pánem Bohem, ještě si popovídáme!"

A Ferda vesele vykročil ke vsi.

Nerad stoje hleděl za ním. Vůl hlavu máje skloněnou, přezvykoval.

"Vždyť vy byste, strejčku, taky utek', ještě z povzdálí Ferda volal.

"No, bjé, starý, bjé!" pobídnul Nerad a vůz opět zadrnčel.

A za rybníčkem zněl jarý zpěv:

"Stojí hruška v širém poli,
vršek se jí zelená..."

LOUKA, KTERÁ SE RDÍ KRVÍ

U obce Rychnova na Skutečsku je louka, která je zvána "Rychnovskými krvavkami". Každoročně z jara zardí se četnými rudými květy vstavačů. Obyvatelé Rychnova vyprávějí, že prý se rdí krví na znamení, že kdysi se na ní odehrálo strašlivé drama. Podle pověsti byl za třicetileté války tento kraj několikrát navštíven vojenskými výpravami Švédů, kteří zle nakládali s lidem a drancovali. Také chudá obec Rychnov byla řádněm Švédů značně ochuzena a obyvatelstvo poděšeno. Utýraný lid v úzkosti a ze strachu před zběsilostí tlup

se ukryl, utíkal se do hlubokých okolních lesů. Jednou vtrhli Švédové nenadále do obce, a když zde nikoho nenalezli, umínili si, že vyhledají obyvatele domů v lese. Použili lsti. Drancovali v obci, a když s nepořízenou odtud odtáhli, za lesem otočili a nepozorovaně brali se zpět k obci. Ženy vyšly na louku. Tu se proti nim vyřítli Švédové. Vznikla hrozná a krvavá bitka, při níž bylo mnoho osob usmrceno a nakonec tlupa Švédů pobita. Louka byla prý tehdy pokryta krví. Proto prý se podnes ještě rdí.

JAK MUZIKANTI SLAVÍVALI POSVÍCENÍ

Podle lidové tradice na Podlipansku slavívali za starých dob muzikanti posvícení tři dny. V neděli, v pondělí a v úterý.

V úterý to bývalo nejlepší. Jeden z muzikantů vzal nůši a šlo se po vsi s kapelou. Když přišli do stavení, hospodář si pokládal za čest i povinnost dát, co muzikantská hrdla ráčila.

V posledním domě ve vsi dostali podle obyčeje nastrojeného kohouta, kterého pak jeden z hudebníků vedl na provázku do hos-

pody, kde kohoutovi zahráli "marš" a pak ho slavnostně st'ali. Kolem stolu, na kterém ležel bezhlavý kohout, tančilo se až do rána. Ráno z kohouta vyškubli trojí peří: z hlavy, z křídla a z ocasu. Kohouta vrátili do stavení, odkud pocházel a péra se schovala na příští posvícení. — Původ tohoto svérázného zvyku je prastarý a jistě není dalek zvyků pohanských. Na jeho provádění se však ještě za našich dob pamatují staří lidé z okolí Vyšerovic.

PATRONOVÉ ZAHRADNÍKŮ A SADAŘŮ

V sadech začínají práce na podzim. Kdes na českém jihu založil kdos sad a při něm obnovil starobylá Boží muka, v nichž chce nechat jedno pole pro obrazy patrona sadařů nebo zahradníků. Na dotaz, koho voliti, sdělují, kteří světci bývali u nás k tomuto patronátu zvoleni.

Jako ochránce sadů, sadařů i obchodníků s ovocem býval nejčastěji sv. Křištof, Adam s Evou a sv. Dorota. O sv. Křištofu vypravuje legenda, že ten kmen, jehož užíval jako podpory při brodění se řekou, po přenesení Ježíška zabodl do břehu a tam ihned zazelenal, rozkvetl a druhý den poskytl ovoce.

Biblický příběh o zakázaném stromu rajs-kém, pod kterým zhřešil Adam s Evou, bývá často zobrazován jak v bibli, tak při vyobrazování našich prvních prarodičů. Hrnčíři dokonce na všech odznacích svých tento stromek s ovocem zasazují do zahradnického květináče, což zajisté dalo podnět též k zahradnickému patronátu těchto prvních dvou lidí.

O sv. Dorotě je známo, že její soudce se před popravou chtěl světci posmívat, vyzývá ji, aby mu poslala z ráje nějaké květy a ovoce. Po popravě skutečně objevilo se pachole s košíkem a přineslo v době zimní tři hrušky a tři růže; proto vyobrazuje se často svatá Dorota s košíkem ovoce nebo růží, jindy tento košík při ní drží pachole.

Titíž světci jsou patronové zahradníků, kterýžto patronát má své světce a ochránce také ze svého vlastního cechu, jako sv. Adalardusa, příbuzný Karla Velikého, který v klášteře, ač z vysokého rodu, volil býti prostým řeholníkem-zahradníkem. Sv. Fokas byl zahradníkem v Sinope. Sv. Tryfon byl zahradníkem; při mučení přinesl mu anděl korunu, ozdobenou nebeskými květy. Z mnichů zahradnictvím se zabýval též svatý Sevenus.

Francouzové uctívají jako patrona zahradníků a sadařů sv. Fiakra (též patrona

kočích, vozků, poněvadž na náměstí jeho kostela v Paříži měli povozníci své hlavní stanoviště). Tento světec, zobrazovaný s rýčem, vystavěl si v lese celu a potom klášter; dostal povolení pěstovati zeleninu na tak velkém pozemku, kolem něhož vlastnoručně vyryje brázdu za den. Pod jeho kročejí utvořila se brázda sama, stromy samovolně se kácely a tak získal klášteru velké zahradnictví.

Ojediněle je patronkou zahradníků sv. Anežka Římská, která se maluje podobně jako Panna Maria se zavřenou zahradou. Obrazně tu naznačuje zavřená zahrada neporušenou čistotu.

Cech pražských zahradníků má na jednom cechovním praporu výjev po zmrtvýchvstání Krista, jenž se zjevuje Máří Magdaleně jako zahradník.

Zahradníci ctíli také sv. Sebastián, neboť o jeho svátku podle lidové pranostiky, stromy dostávají mizu. Ve Francii zvláště je oblíben zelináři, kteří pěstují celer. Podnět k tomu dala jejich modlitba: "Vide, Domine, infirmitates nostras et intercedente beati Sebastiano, martyre tuo, celeri nobis pietate succurre..."

Francouzští obchodníci ovocem uctívají sv. Linharta z Limoges, který poustevničil a živil se jen rostlinami a lesními plody. Tím ovšem není tento námět úplně vyčerpán.

Je též dobře známo, že v ikonografii svět-ců květiny, ovoce, stromy hrají značnou úlohu a jest nekonečná řada světců, které poznáváme jen podle atributů rostlinných; nejrozšířenějším znakem jest palma mučednická.

Zahradníci z Nových Sadů na Moravě konávají procesí k Panně Marii do Modřic — okolo svátku sv. Bartoloměje — na památku, že na Její přímluvu před více než sto lety jeden zahradník se uzdravil.

Jiné patrony ovšem vzývali zase vinaři a rolníci.

Ztracená

Alois Dostál

DENNE vycházel z menšího domku prostřed zahrady statný muž středních let, výrazné tváře, hlubokého, laskavého oka. Na sobě měl dlouhý kabát bělavé barvy, na hlavě tvrdý lesklý klobouk a v ruce hůl s kostěnou rukojetí.

Byl to pan Martin, který po smrti své vzorné manželky prodal v Alenconu ve Francii svůj obchod zlatnický a přestěhovav se do Lisieuxu, věnoval se výhradně vychovávání své rodiny. Ani se už necítil zcela zdrav, aby pokračoval ve své živnosti. Zvolil si toto město, poněvadž tu měl příbuzného, lékárníka, který se mu postaral o vhodný byt.

Když se objevil na ulici, mnohé oko sousedů na něm utkvělo a hodnou chvíli ho sledovalo. Pozornost ona věnována nejenom panu Martinovi, ale i té, kterou vedl za ruku. Byla to jeho nejmladší dcera, právě asi čtyřletá. Ta poskakovala vedle otce, někdy ho předběhla, opět se vrátila, dotazovala se zvědavě, dětinný pohled naň upřela. Jmenovala se Terezie, ale doma ji nazývali Terezičkou nebo Terezkou, že byla posud malá, a aby naznačili lásku, jakou k ní měli, říkali jí: "Naše milá Terezička!"

Dívka líbila se lidem svým zjevem, chováním, přítulností k otci. Její tvář byla přímo andělská, v ní odrážela se nevinnost duše a dobrota srdce; zrak upíral se na

každého bez bázně, jemný vlas splýval kolem hlavy v drobných pletencích. Všechny tahy byly souměrně, ústa jako by měla pronášeti pouze milá slova, vysoké čelo zářilo bělostí.

Terezička byla prostě, ale vkusně oblečena; o to se staraly její sestry, především nejstarší, Pavlína.

"To je krásná dívka!" zalétlo časem k uším paně Martinovým.

Ten úsudek ho mohl těšiti, ale přece se obrátil a prst přiložil k ústům, aby naznačil, že si nepřeje, aby před dcerkou bylo tak mluveno, aby nebyla pro tělesné přednosti chválena a neprobudila se v ní pýcha.

Otec hned začal o něčem mluvit, aby dceřinu pozornost od pochvalné řeči odvrátil. A zdálo se, že Terezička poznámek těch neslyší a nedbá.

Než přece nemohl starostlivý otec zameziti, aby se kolemjdoucí na jeho dceru s potěchou nedívali, za ní se neohlíželi, ano, aby ji laskavě neoslovovali a s ní nemluvili:

"Na procházku? Ovšem, máme pěkné počasí."

"Kousek cesty," přisvědčoval pan Martin. "pro osvěžení po vyučování."

"Aby té maličké u nás tvářička zčervenala," přisvědčovali sousedé.

Rodina Martinova měla rozměřený čas. Ráno navštěvoval otec s Terezičkou kostel,

potom Pavlína mladší sestry učila; odpoledne byla obvyklá procházka do přírody. Byl-li ten onen chrám otevřen, zastavili se v něm na chvilku. Doma střídala se práce s modlitbou, neboť členové rodiny byli velice pobožní, jak je matka vychovávala a otec k modlitbě vedl.

Ještě jednoho společníka měli na vycházkách. To byl pes Tom, ušlechtilé zvíře s bělavou srstí, s dlouhýma ušima, se svislým ohonem. Tom čekal netrpělivě, až pan Martin s dcerou vyjde, aby je doprovázel. Vida je, vesele vyskočil. Mohl volně pobíhati, neboť byl zcela ochočený a nikomu ničeho neudělal. Jenom se podíval, v kterou stranu jeho pán půjde, a už letěl kupředu. Na zavolání se hned vrátil a šel klidně.

Pes chtěl doprovázeti svého pána, když tento šel s dcerkou ráno do chrámu na mši svatou. Vyskakoval jako by prosil, lichotil se a upřeně hleděl na Terezičku, aby se přimluvil.

"Snad by mohl zůstat venku a čekat," navrhovala dívka. Že by tady někomu uškodil, při jeho dobrotě a mírnosti, nedalo se mysliti. Byl tedy vzat na zkoušku. Projevoval radost, chtěl běžeti za město, ale vrátil se, vida, že pan Martin jde ke kostelu. U toho se zastavil.

"Zůstaneš zde," nakazovala Terezička, "a počkáš, až vyjdeme! Tam nesmíš!" ukázala do vnitřku chrámu.

Pes si lehnul opodál na dlažbu a trpělivě čekal. Lidé chodili kolem, dívali se na něj, ale ani si jich nevšimnuli.

A pan Martin s Terezičkou prodlévali v chrámě dosti dlouho. Martin usednul v lavici, ale dívka šla až k oltáři a zde poklekla. Sepjavši ruce, vroucně se modlila.

Přítomní lidé pozorovali malou dívčinku a obdivovali se její zbožnosti. Teď by ji nazvali nejenom hezkou, ale i pobožnou. Tvář její zářila vroucími city, které ze srdce rozlévaly se po celé útlé bytosti.

Mše svatá skončila; Terezička se dále modlila a vydržela by tu kdo ví jak dlouho, kdyby její otec nepovstal a nešel pro ni. Dotknul se ramene jejího, šeptaje: "Půjďme!"

Terezička se ještě poklonila, pokřižovala a následovala otce z kostela.

A hle, pes ještě čekal! Pojednou vyskočil a už byl u pana Martina a jeho dcerky, projevuje radost nad shledáním. Jenom ještě hleděl, kam půjdou. Nebyla doba obvyklé procházky, jenom navštívili některé obchody, nakoupili zboží a vraceli se domů. Nyní pes směle šel do krámu a přijal kousek chleba, který mu obchodník podal.

V příštích dnech ani nebylo třeba napomenutí, sám ulehnu u dveří chrámových a čekal, až dozní varhany a lid půjde z kostela.

Pavlína sestru vyzkoušela ze všeho, čemu se učily. Maličká dobře obstála a se zanícením vypravovala o Spasiteli, jak udravoval lidi, vyučoval a pomáhal.

Paní lékárníkové se při tom zalily očmi slzami, a šťastný otec se odvrátil, jak byl dojat.

"Dítě, dítě," šeptal ujec a myslí jeho mu pronikla myšlenka, co Terezičku v životě čeká, jaké osudy se budou mihati v životě jejím.

"Čekáš, čekáš? Hned tu bude tvůj pán," mluvili vycházející na psa.

Ten si prohlížel návštěvníky a teprve vyskočil, když mezi nimi byl pan Martin s Terezičkou.

Nejstarší sestra měla v Terezičce učelivou žákyni. Tato pro tělesnou slabost nemohla veřejnou školu navštěvovati a také byla posud příliš mladá. Po vědách však toužila, ráda by četla a psala. Pavlína byla ve všem obeznalá a vzala ono vyučování na sebe. Její sestry chodily už do školy.

Záhy znala Terezička z paměti příběhy ze života Přítele dítek, hravě se naučila modlitbám a před svátky vánočními sestavila a napsala lístek Ježíškovi, jaký dárek by chtěla o Štědrém večeru pro sebe, pro otce, sourozenky i pro psa, na kterého nikdy nezapomínala. Nežádala mnoho, přání její mohlo býti snadno splněno.

Ujec, lékárník Guerin, hodně k tomu přidal, že bylo v rodině veselo.

Terezička podnikla také koncem jara zkoušku z učení před domácími. K ní pozvání byli též lékárníkovi a nejbližší sousedé. Nikdo si hned ani nepovšimnul, že

do učebny se vplížil pes, stranou ulehnu a naslouchal.

Nyní měla Terezička více volna, mohla se pohybovat častěji po zahradě, kde rodina pěstovala květiny a zeleninu a také doprovázela otce na vycházkách. Dostala nějaký peníz, nedávala jej do pokladničky, ale měla při sobě. Také od svého oběda oddělila nějaké pečivo a vložila do kabelky.

Otec dobře tušil, proč to dělá, co zamýšlí. Jak u dveří chrámových, tak na ulici, na cestě vyskytovali se lidé potřební, prosebníci, kteří vztahovali ruce, aby jim podána byla almužna. Již na jejích zevnějšku bylo znáti bídu, malomocnost, nemožnost, prací rukou svých dobývati si vezdejšího chleba. S churavým tělem se vláčeli, na rozcestích usedali nebo sem byli přivedeni.

Pan Martin mnohému podal almužnu, poučuje dcerku: "Na úroky Boží dává, kdo chudým, nemocným ruku pomocnou podává."

To si dobře Terezička zapamatovala a otce svého chtěla napodobit.

Potkali muže, jenž se vlekl o berlich, často se zastavuje.

"Co bych mu dala?" ptala se Terezička. "Koláč nebo peníz?"

"Peníz mu bude milejší, na jiné věci nemá u sebe koše nebo uzlíku," vysvětloval otec.

Terezička tedy obdarovala chromého žebráka penízem.

Jindy potkali stařenu, která měla na ruce košík. Aniž by se ptala otce, podala stařence pečivo. Ovšem obdarování děkovali, a dívka to působilo velkou radost. Pan Martin často sám dal dcerušce almužnu, aby ji podala potřebnému, jenž srdečně děkoval.

"Aby ti, andílku, Bůh požehnal a přede vším zlým tě po celý život ochraňoval!" děkovala stařenka.

Terezička obrátila se k otci:

"Proč mne ta žena nazývá andělem? Vždyť jim přece nejsem."

"To ti jenom chce tak zalichotit," vysvětloval pan Martin. "Takových slov nedbej a hled' při almužnách, aby nevěděla levice, co činí pravice."

Při nepříznivém počasí Terezička si hrála doma, v zimě v teplém pokoji, v létě v zahradním altánu. Stavěla si malý oltářík, na který dala svatý obraz, po stranách svíčky. Před oltáříkem konala denní pobožnosti. Sestry jí přidávaly ubrus, květinové okrasy, otec udělal stupínky. Oltářík se všem líbil, zastavovali se u něho, hleděli na modlíci se Terezičku a náhodou přítomný ujec prohodil: "Kdyby aspoň chlapcem byla a připravovala se pro duchovní stav!"

Ač posud malá, přece Terezička hleděla býti platnou v zahradě, aspoň plela, zalévala podle návodu otcova. Když bylo napilno, když se česalo ovoce, sklízela se zelenina, zapomínáno na obvyklé vycházky. Vždyť byli venku, na zdravém vzduchu, pohybovali se; Terezička odnášela též ovoce do komory.

K česání přihlížela mládež za hradbou. Tak ušlechtilých stromů, tak pěkného ovoce nebylo v sousedních sadech.

Terezička zeptala se otce, směla-li by děti obdarovati.

"I dej jim," svoloval pan Martin, "když nám nechaly ovoce na pokoji!"

Dívka tedy s radostí dávala hrušky i jablka do nastavených rukou i čepic, odmítajíc všechny díky.

"I na koledu si také přijďte," zvala. "ale musíte zpívat pěkné koledy."

Děti ochotně slibovaly.

S Terezičkou pravidelně chodil otec, nebo některá sestra. Samotné neradi ji pouštěli, byla posud malá a v městě se ještě dobře nevyznala. Nebylo nebezpečí, že by se jí něco zlého stalo, ale mohla by zablouditi, bála se psů, hned by snad neuskočila před povozem. Domácí se lekali předem, co by se dělo, kdyby jejich milované dítě přišlo k úrazu.

A Terezička tak ráda vycházela, s takovou ochotou každého z domu doprovázela!

Kdysi následovala otce, který šel nakoupit zboží pro domácnost. Pes Tom ležel na dvorku, nevěda o té vycházce. Jinak by jistě také běžel spolu.

Přešli několik ulic, a pan Martin vstoupil do krámu. Terezičku něco zajímalo, že zůstala venku. Však se otec brzo vrátil.

Chvilí vybíral, obchodník se s ním dal do řeči, posléze bylo zapláceno a pan Martin opustil krám. Rozhlédnuv se, pátral, kde čeká Terezička. Po té nebylo však ani památky. Kam se uchýlila?

"Terezičko, kde jsi?" zavolal otec.

Nikdo se nehlásil — neodpovídal.

Pan Martin se uleknul. Kam se dcera ztratila? Tázal se kolemjdoucí ženy, neviděla-li tu někde malou holčičku v bělavých šatech.

"Neviděla," odpovídala oslovená. "Ostatně jenom krátkou dobu jsem na ulici."

Pan Martin zašel do boční ulice. Ani tady Terezička nebyla. Dva muži zde spravovali cestu, ustrašený otec se tázal, neviděla-li tudy nějaké dítě.

"Dva chlapečci kolem přeběhli," oznamovali sousedé.

"To bylo dězvě, které hledám," děl pan Martin a vrátil se.

Stařena, na kterou se obrátil, také o ztracené nevěděla, ale bručela, že nyní rodiče málo dávají pozor na své děti.

Výtku onu zaslechnul otec a velice ho zarmoutila. Kdo více se mohl starati o děti, než on, a zvláště o nejmladší!

Ještě na některé lidi se pan Martin obrátil. Jedni nepotkali nikoho, jiní se pamatovali, že by viděli dívku o mnoho větší a urostlejší. Někteří Terezičku znali; ta dívka, kterou potkali, to zcela jistě nebyla.

Zarmoucený otec vzpomněl na zpřízněného lékárníka. Snad tam zašla a na něj čeká? Rychle se tedy bral do lékárny.

Lékárník Guérin, spatřiv pana Martina, domyslí se, že se něco stalo a hned se ptal na příčinu zděšené tváře. Domníval se, že je třeba léku.

"Terezička se mně ztratila a marně ji hledám," oznamoval pan Martin.

"V takovém městě, jako jest Lisieux, není se světa a snadno se nalezne," míní lékárník.

"Přece mne mrzí, že jsme se odloučili!"

"Snad se nemohla dočkat a šla napřed domů," usuzoval lékárník.

"Podívám se. Ale že by takovou cestu sama konala — — —"

Pan Martin se obrátil k domovu. Nikdo ho dávno neviděl tak pospíchat.

Dcery se ulekly, že jde bez Terezičky.

"Kde jest?" hned se po sestře ohlížely.

Otec vypravoval, co se mu přihodilo. Ta příhoda všechny rozladila.

"Půjdu ji také hledati!" hlásila se Pavlína, berouc šálu na ramena. "Proběhnu několik ulic."

Ani pan Martin nemínil zůstat doma. Jenom se podíval na zahradu, není-li Terezička v altánu u svého oblíbeného obozu.

Nevšimnul si, že vyskočil pes Tom a také vyrazil ze stavení.

Pustili se do ulic, pátrali, vyptávali se kolemjdoucích. Záhy od úst k ústům letělo, že se ztratila pana Martinova Terezička. Kdekdo měl o ni zájem.

"Takové hodné dítě, taková spanilá dívenka! Kde asi jest? Kam se poděla?"

Pan Martin posléze se dostal až k obchodu, v němž kupoval a kde každá stopa po Terezičce mizela. S ním sem přiběhl také Tom.

"Nebohá Terezičko, kde jsi?"

Pes napjatě naslouchal a při slově Terezička pozvedl hlavu. Potom očeníchal výklad obchodu, cestu a pojednou pádl kupředu. Za hodnou chvíli se vrátil a počal kňučeti. Udělal několik kroků a zase se vracel.

Pan Martin mu porozuměl. Tak si pes obyčejně počínal, chtěl-li, aby byl následován, měl-li nějakou stopu. Šel tedy pán za ním postranní ulicí, až přišli ke kostelu karmelitek, jehož dveře byly pootevřeny. Tu Tom stanul a zase radostně zakňučel.

Martin vstoupil na práh, rozhlédl se chrámem, v tu dobu prázdným a slabě osvětleným. Když déle hleděl, spatřil u oltáře malou postavu. Jak se zaradoval, poznáv svoji dceru, hledanou Terezičku! Chtěl k ní jíti, na ni promluvit, ale na chvíli se zdržel a dívku pozoroval. Jak vroucně se modlila, jak upjatě hleděla na oltář! Jistě nevěděla, co se kolem ní děje! Její duše zalétala k nebesům, k Tomu, jež tak milovala.

Šťastný otec v tu dobu netušil, že dcera jeho jednou vstoupí právě do řádu karmelitek, v něm povede svatý život a šťastně skoná . . .

A právě do karmelitského kostela touha ji vedla neodolatelnou silou.

Posléze pan Martin vzpomněl na úzkost svých deer a starost příbuzných a známých. Musí je upokojit sdělením, že Terezička je nalezena. Postoupil tedy dále a dotknul se ramene dívčina. Modlíci se s sebou trhla a teď si uvědomila, že odešla, aniž by to oznámila.

“Vyjdeme!” řekl otec.

Terezička pokorně šla, jsouc si vědoma své viny.

Venku je uvítal Tom, vysoko radostí vyskakuje. Pan Martin ho pohladil po hlavě. Namířili rovnou k domovu.

“Tedy nalezena?” oslovovali je lidé. “A kde byla maličká?”

“Tam, kde tak ráda prodlévá,” odpovídal otec. “V kostele.”

“Pravda, jest velice nábožná! Jenom když se nikam jinam neztratila.”

“Tak mne to tam táhlo,” omlouvala se malá dívka.

“Ale příště předem oznámíš, kam půjdeš,” určoval pan Martin.

Zastavili se v lékárně, aby ujce a tetu upokojili.

“Malá příhoda,” usmíval se lékárník, hledě s láskou na Terezičku. “Ale nahнала jsi nám dosti strachu!”

Pan Martin zde i jinde naznačoval, kdo vlastně maličkou našel: že to byl věrný a oddaný pes Tom.

“Hodné zvíře a raduje se z nálezu,” ukazovali lidé na Toma, který vysoko skákal.

Také doma byla Terezička s radostí přijata. Sestry ji objímaly a líbaly. Měly strach o ni, hledaly ji; teď byla opět mezi nimi, živá a zdravá!

“Zatoulala se do kostela ke karmelitkám,” vysvětloval otec.

“Snad bys nás neopustila?” vyčítala Pavlína.

“Odpust’te mně všichni!” prosila Terezička a oči se jí zalily velikými slzami.

“Už je odpuštěno!” řekla sestra, a Terezička opět putovala z náruče do náruče těch, kteří ji velice milovali.”

ZA TŘI TISÍCE ROKŮ

Za tři tisíce roků,
ach, co tu bude změn,
a co tu bude skoků
přes hroby slavných jmen!
Jak jinak bude kráčet
si vojín, král i kněz,
však orat, sít a vláčet
se bude jako dnes.

Za tři tisíce roků,
ach, co tu přejde béd,
co radostí, v dob toku
přes širý Boží svět!
Však oráč bude zticha
si s čela stírat pot,
a trpělivá lícha
mu bude rodit plod.

Za tři tisíce roků,
ach, to bych viděl rád,
jak plání, na hor boku,
klas bude žlutě vlát!
Jak zelenati všude
se bude luh i lán
a v pohádkách jen zbude,
že otrok byl a pán.

Jos. V. Sládek.

Nebyla to náhoda

Vladimír Hora toulal se pražskými ulicemi bez cíle a vrázel nevědomky do chodců, kteří se po něm s nelibostí ohlíželi. Tak se dostal Národní třídou až na nábreží. Zhlédl se bezmyšlenkovitě na lesklou hladinu Vltavy, a pak se opět vmísil mezi chodce. Neviděl však ani auto, které silně zabrzdilo, když přecházel ulici, až teprve bláznivě, rozhorleně upozornění řidiče ho vrátilo trochu skutečnosti. Vzdech ulehčení vydral se mu z prsou. Přesto, že jeho myšlenky za zaměstnávaly číslicemi směnky, která bude co nejdříve předložena k placení jeho otci, — skutečnost to strašná, — přece jen by to bylo horší, kdyby byl býval zmrzačen, nebo dokonce zabit pod koly auta.

Vladimír byl synem zámožných rodičů ze Šumavy, z velkého statku. Chtěli mít ze svého syna pána, dali ho na studii, ale v poslední době měl otec s ním jen samé starosti. Vladimír se chytil špatné společnosti a otcí docházel jeden účet za druhým. Marně synu domlouval, marně prosil. Syn slíbil, ale sliby neplnil. Poslední otcův dopis byl již horlivý! Vladimír si z něj opákoval úryvek: "Obdržím-li ještě i sebe-menší účet, který bych měl za tebe zaplatit, opakuji, že nic nedám a kromě toho tě vy-dědím. Nechci mít syna, který dělá hanbu našemu jménu."

"Co dělat, co dělat?" přemýšlel Vladimír. "Otec bude neoblomný, ale já mám ještě tento dluh . . ."

Nevěděl ani, jak došel k domovu. Bydlil ve starém činžáku v Štěpánské ulici. Nebylo ještě pozdě. Mechanicky otevřel do-

movní dveře a stoupal pomalu po schodech nahoru. Vsunul klíč do zámku, ale nemohl jím otočit. Vzal za kliku, dveře povolily. Obýval druhý pokoj, musel tedy jít přes pokoj svých spolubydlících. Sahal po vypínači, ale nemohl jej nalézt. Šel tedy po tmě dále. Vrazil do židle, která z hlukotem dopadla na podlahu. Zahuboval, ale v tom ho polila ostrá záře elektrického světla z dveří, které se prudce otevřely a v záplavě uslyšel polekaný výkřik. Otočil se a jeho zrak se setkal s ustrašenými očima mladé dívky. Vladimír se ulekl, horko jej zalilo. Rozhlédl se po místnosti. Vše bylo cizí. To nebyl jeho pokoj. Jak se sem jen do stal?

Neznámá dívka se vzpamatovala rychleji nežli on. Řekla chladně: "Co si přejete pane, a jak sem přicházíte?!"

"Odpust'te, slečno, vidím, že jsem se zmýlil v poschodí. Opravdu, nerad jsem vás polekal. Nemohu za to, nevím, ani jak se to stalo. Odpust'te mi to."

"Prosím, aby jste odešel, nebo zavolám strážníka," pravila dívka rázně.

"Není třeba, odejdu ihned. Jsem Vladimír Hora, slečno, a bydlím zde v domě u paní Lenkové. Můžete se přesvědčit. Prosím ještě jednou za odpuštění, že jsem vás tak polekal. Na svou omluvu mohu říci jen tolik, že jsem byl velmi zamýšlen. Tento byt je ve stejné rozloze jako u nás a to mne zmátlo."

Vladimír se uklonil a odešel.

Hana Svatošová zamkla za ním chvatně dveře, ale pak si rozmyslila a potichoucku otevřela. Opravdu slyšela, jak kráčí o pos

chodí výš, slyšela odemykání dveří a pak bylo ticho. Pomalu vracela se zpět. Musela se již i usmátí té příhodě. Tu užířela něco na stole. Byly to pánské rukavice. Vzala je do ruky a bezradně je prohlížela. Snad se pro ně vrátí. Čekala, ale čekala marně. V domě bylo ticho, jen z ulice bylo slyšeti houkání aut a zvonění elektrik z blízké Ječné ulice. — Tak skončila Haně tato zvláštní neděle.

Druhého dne, když přišla z obchodu, ptala se, nebyl-li zde nějaký pán. Její bytná se na ní zvědavě podívala. Nebyla zvyklá, že by k Haně docházely návštěvy, dokonce již ne pánské. Proto poněkud podezíravě odpovéděla: "Nebyl tu nikdo, slečno, vlastně nevím; nebyla jsem odpoledne doma, dost možná, že vás tu někdo hledal."

Hana zarumělila pod jejím pohledem, ale nevysvětlila nic.

Celý týden uběhl, aniž by se Hora sháněl po svých rukavicích. Hana je nosila v kabelce, doufajíc, že ho třeba potká a bude mu je moci odevzdati. Ale minul týden, aniž by ho byla spatřila. Rozhodla se, že mu rukavice pošle. Ale toho dne ho právě potkala. Smekl klobouk a zadíval se jí do tváře. Jak dobře si zapamatoval její hladký úsměv! Začervenala se a když jí chtěl minouti, zavolala tiše: "Pane Horo!" A aniž by co jiného řekla, podávala mu jeho rukavice. Přijal je v rozpacích (patrně zapomněl, kde je ztratil), pak řekl s poklonou: "Děkuji vám," Nežli mohl říci více, byla již pryč, zmizela mu s očí.

Byla opět neděle. Ulice byly v ranních hodinách prázdné. Hana šla svátečně ustrojena do kostela. Když se oetla v parku na Karlově náměstí, uslyšela za sebou rychlé kroky. Nyní se zastavily přímo u ní. Haně se rozbušilo poplašené srdce. Nemýlila se, byl to Vladimír Hora. Slyšela jeho pěkný, hluboký hlas, kterým jí prosil, smíli ji doprovodit. — Vešli do chrámu. Začali zpívat. Vladimírovi se zjevil celý jeho bývalý život. Jak se za sebe styděl! Bolestně ublížil rodičům, hluboce je zranil svým životem. Těžce na něho doléhaly důsledky jeho lehkomyšlnosti. Neuměl se již

ani modlit. Díval se jen na zmučeného Krista a šeptal: "Odpust', odpust'." Jak jinak dovedla Boha prosit a k němu se modlit dívka vedle něho!

Vyšli z kostela. Vladimír šel s hlavou sklopenou vedle Hany. Cítil se zahanben před ní a zároveň byl zmítán touhou, povědět jí o všem, co ho tížilo. Sešli po schodech dolů a dali se k vyšehradu. —

"Slečno Haničko," začal Vladimír, "jsem v této době velmi nešťastný, ale kdyby mi mohla věnovat trochu pozornosti, jsem jist, že byste ze mne mohla udělat znovu dobrého člověka."

"Jak můžete tak mluvit," namýtala překvapená dívka, "vždyť mne ani neznáte a nemůžete mi tudíž důvěřovat!"

"Mám dojem, jako bych vás znal již dávno. Snad jste žila v mých snech, dokud jsem byl jinoch, blížila jste se vždy ke mně jako svědomí po prohýřené noci a byla jste na stráži, abych nepodlehł špatnostem docela."

"Ale naše podivné seznámení se . . ."

"Všichni mladí lidé se nějak seznamují, a já jsem byl toho večera opravdu velmi nešťastný! Jsem jist, že to nebyla náhoda, která tehdy vedla mé kroky do cizího bytu. Nyní se mi zdá, že budu moci splnit všechny sliby dané otci. Jen kdyby mi chtěl uvěřit. Alespoň jednou ještě . . ."

A otec skutečně uvěřil. Nespokojil se však psaním dopisů, nýbrž zašel do Prahy, aby synovi peněžní záležitosti důkladně prozkoumal a zavedl v nich pořádek. Ukázalo se, že otcovská ráznost dovede působiti i na úpravu účtů vzniklých z lehkomyšlných závazků. Při té své návštěvě v Praze seznámil se otec Vladimírův též s Haničkou. Byl překvapen její roztomilostí a vážností zároveň. Vyžádal si adresu jejích rodičů a není pochyby, že schválil volbu synůvých rodičů a schválil volbu synovu.

J. Teichmannová

NAPSAL J. Š. BAAR:

Mrtvé uctivě pochovávají

I.

BAKOVĚ ticho, skromné štěstí usadilo se konečně v nízké chalupě Josefa Stáňa a jeho ženy Marie. Dlouho nemohlo nalézt cestu k nim, bloudilo kolem, ukázalo se na chvíli a opět zmizelo na dlouho, až konečně přišlo a teď už neodcházelo . . .

Hned po svatbě jaké to byly zlé časy! Od tmy do tmy — od slunka do slunka, plazil se po poličkách Stáňa se ženou, do úpadu se dřeli, hrubě ani najíst času si nepopřáli, jen aby zadluženou chalupu z nejhoršího vytrhli . . . A ještě se vším ani hotovi nebyli, půl vsi, celá dolejší strana za potokem na prach shořela i s jejích chalupou, kůlnou a stolůlkou. Vynesli a vyvedli, pravda, všečen svůj dobytek i nábytek, pár grošů pojistného také dostali, i dobří lidé se našli a pomáhali, ale přece jen Stáňa se ženou po každé si vzdychli při vzpomínce na to, jak těžce si tohle nové stavení pořídili. Do dluhů se znova zapletli a řádku let to opět trvalo, mnoho odříkání to stálo, než měli chalupu čistou.

Dočkali se však toho, všechno přežili a naplňovalo je hrdostí, když si vzpomněli na

vykonané dílo. Už necítili bolesti, zapomněli na tvrdé, krví podlité mozoly, na všechno odříkání a Stáňa, když v neděli odnesl poslední desítku dluhu do záložny, právem připadal si jako hrdina. "At' tohleto někdo po mně dokáže," řekl toho večera furiantsky v hospodě, "barák dvakrát vyplatit, jednou postavit, děti vychovat, každému být práv, nikomu krejcaru dlužen a to všechno téměř rukama."

"Svatá pravda," ochotně svědčili sousedé — "toho by nikdo nedokázal, dřít se jako kůň, málo a špatně jíst, skoro nespát —"

"Však teď bude jinak," těšil se Stáňa a těšila se i jeho žena.

"Hle, děti už i ve škole odrostly, zastanou nás, pomohou a není víc třeba každý groš na dlani třikrát obrátit, než ho vydáme —" mluvila v důvěrných chvílích s mužem.

"Ted', až krmníka vychováme — neprodáme už ho, ale pěkně zabijeme, vyudíme a to budou časy."

"Já také s každým vajíčkem, s každou kapkou smetany a hručkou másla nepoběhnu do města na trh."

"Nu, rozhazovat nebudeme, ale jako lidé budeme žít a ne jako žebráci. Musíš si ku-

pit nějaký kloudný šátek na hlavu — hedvábný, jako selky nosí, a šaty, abys mohla zase mezi lidí, do kostela.”

“A ty zimní kabát, pěkný, soukenný, ať na to praskne jalovička.”

“Kdepak celá jalovička!” usmál se Stáňa, “pod stopadesát ji nedám a za to se oblečeme oba jako baroni.”

“I dětem koupíme. Fanda, jen si všimni, jak roste, zrovna kyne před očima, co nevidět a máme nevěstu.”

“Nejprve se jednou bude muset Pepa oženit, tomu předáme chalupu, za dvě tisícovky mu ji pustím, stojí bratru za čtyři, a až se rozhlásí, že naše dcera má dva tisíce věna, pane, to bude ženichů — ichučů,” zasmál se štěstím a blahem chalupník.

II.

“Což Stáňům, těm je hej, ti už jsou na koni,” počali sousedé pomalu závidět a všimat si, jako by znovu rozkvetla.

“Bože, tetka, vy zrovna mládnete,” divili se na potkání, když teď po zimě vycházela jen tak v jupičce a na lehko ke kupei, nebo k hokyni, anebo k sousedce na kousek řeči. Zardívala se blahem a štěstím, říkájíc: “Však jsem už něco zkusila na světě, přejte mi to, ať také užiju lepších časů.”

Čtyřicet roků už ji letos o Hromnicích minulo, ale cítila se teď opravdu mladou a svěží jako nikdy. Život ji těšil, všechno prací a bídou utisknuté veselí se v ní probudilo, těžké starosti odletěly jako černé mraky a za nimi na obzoru jejího života zamoдрalo se čisté nebe a zasmálo se zlaté sluníčko. Celý skoro rok žila takový klidný, vyrovnaný život, zvykla mu a zamilovala si ho.

A tu náhle pozorovali na ní doma změnu. “Co se asi mámě stalo, že už si nepívá?” řekl starostlivě jednoho dne Stáňa na poli dětem, “nehněvate ji?”

“Nevíme, tatínku, ani už není tak veselá jako bývala,” odpovídaly tesklivě děti.

Stáňová opravdu chodila se strašnou starostí v hlavě. Hrozná nejistota svírala ji hrdlo a zlé tušení zaplavovalo ji celé nitro.

“Bože, Bože, vždyť to snad ani není mož-

ná v mém stáří, snad se mýlím, ba jistě se mýlím,” řekla si chvíli — ale hned v zápětí jako by ji okřikl hlas: “Nemýlíš se, pravda je to.” “A co tomu řeknou lidé? Takové velké děti už mám.”

“Jaká hanba? Nejsi poctivou ženou? Nemáš muže?”

Tak se svářily v ní ty hlasy dlouho, a dlouho díval se na ni muž mlčky, čekaje až sama se mu svěří a poví, co ji trápí.

Ale konečně nemohla to už déle vydržet.

“Prosím tě, co je ti, že nespíš, jen vzdycháš, s boku na bok se převaluješ — bolí tě něco?” udeřil jednou na ni náhle v noci, když se probudil a slyšel ženu plakat.

To už věděla jistotu a svěřila se mu, co ji čeká. Ano, čeho se nenadáli, to se stane, co už nečekali — to přijde — chovat zase bude — už to ví jistě. Dítě čeká . . .

“A to je pěkné nadělení,” zaklel Stáňa a vytřeštil oči do tmy . . . Měsíc nesvítíl a ani jedinká hvězdička netřpytila se na zamračené obloze a nedívala se okénkem do světnice. Jen šedivé mraky hnál ostrý vítr po obloze a prudce třásl korunami stromů, obalenými květem a listem . . .

Stáňová dala se teď do pláce skoro hlasitého. “Kolíbku už jsi rozsekal a spálili jsme ji, prádýlko už jsem rozdala, z příněk nadělala jsem polštářů — kde já smutná teď všechno zase seženu?”

“A dřit — znovu se dřit budem musít, abychom nové věno našetřili — anebo okrást musíme Pepu s Fandou — takové neštěstí zas, takové neštěstí,” hořekoval i muž . . .

III.

Příchodem nového dítěte opravdu kamsi do hluboké propasti propadlo se spokojené štěstí Stáňovic. Uletělo kamsi a všem se zdálo, že navždy, že už se nevrátí nikdy. A ten, kdo je zaplašil, vyhnal — ten ležel tiše a klidně, bez starosti a výčitek v košíku na prádlo na lavici u kamen.

Ani ke křtu do kostela s ním otce nešel. “Leda pro blázný lidem,” příkře to odmítl, když ho babička vyzvala, aby ji alespoň on doprovodil, když už za kmotry nechtějí nikoho požádat. A tak sama donesla kloučka na faru, sama mu i jméno vybrala.

"Tak máte Františka," hlásila při návratu matce, ale ta se ani neusmála, jako by se jí to netýkalo.

I potom styděla se ven, mezi lidí vyjít, jen aby se vyhnula jízlivým, uštěpačným a škodolibým řečem, neboť na setkání volali na ni ženské i mužští: "Nu tak, Stáňová, zas máte na koho hospodařit, co?"

"Umíte-li pak ještě chovat?"

Stáňová neodpověděla, ale cítila, to všechno že způsobil ten synek, který už na svět přijít neměl a přece přišel, okradl ji o její klid, spokojenost a štěstí, zmátl všechny plány i rozpočty do budoucna. Hle, otec znova se musí dřít, znova všechno si odpírat, aby i tomuto nejmladšímu nahospodařili věno, jemu všechno budou muset dát, i to, co si chtěli ušetřit na stará kolena, na přilepšenou . . . K vůli němu — nejmladšímu dítěti — musili strádat i starší — Pepa s Fandou.

Pouze jen nejnutnější a ještě s křikem a nerad kupoval jim otec, honil je do práce na panské, aby groš nějaký vydělali a on sám s matkou jako dřív zastával zase všechnu práci doma . . .

Tak všichni zanevřeli na toho hošíka, který rostl jako ve stínu, bez úsměvu a lásky, bez vlídného slova a něžných polů — ale přece rostl a sílil jako na vzdory všem. Úporně, křikem a pláčem domáhal se svých práv, pití a jídla a když vyrostl a "na vlastní nohy se postavil", tu i z domova utíkal, po vsi se toulal, společnost zvířat miloval, s kočkou, psem si hrál, často s nimi jedl, ba i spal, pouze domov, světnice ho netěšila . . .

Zhusta cizí lidé přiváděli Františka domů a žalovali: "Málo chybělo a byl by se utopil, tak tak, že jsem ho jistě vytáhl za sukénku."

"Tu ho máte a dejte si přece pozor na něho, jen jako zázrakem nic se mu nestalo — ač jsem jel přes něho párem koní a vozem."

"Zde vám ho vedu, ale lépe ho vychovávejte, sic vyroste z něho lotr, už teď hází kamením a není mu ani celých pět let, málem že nevyrazil naší Ance oko."

Stáňová synka hned ještě před lidmi ztrestala, aby je přesvědčila, že dítě dobře vychovává a hlasitě se omlouvala: "Ne-

vím, po kom jenom je, žádné naše dítě nebylo tak zvlčilé, ztrestám ho, biju ho, vadím se a všechno marné. Víc mne nemohl Pán Bůh potrestat, než že mi dal takového nezdaru, život nám všem otrávil, štěstí naše zkazil, ó já nešťastná, já —" a ulevovala si hořkým pláčem . . .

IV.

V takovém prostředí rostl Frantík. Vyčítal jaksi dětským pudem, že ho doma nemají rádi a proto z domova utíkal. Nikdo ho tam nikdy nepohladil, nikdo si s ním nehrál, nikdo mu píseň nezaspíval, pohádku nevypravoval, ale všem a všude jaksi překážel, zdržoval je, všichni se na něho hrubě obořovali, nadávali mu, tvrdě ho bili a trestali, ba když neposlechl a stále z domova utíkal, venku se toulal, tu ho doma na klíč zamykali a aby ani oknem utéci nemohl, přivazovali ho ke stolu.

Jako v žaláři za nohu ukován, tak seděl Frantík na špinavé podlaze a toužebným zrakem hleděl oknem ven na modré jasné nebe. Sluníčko tam svítilo, ptáci volně poletovali, děti se vesele smály — jen on tu sedí sám a sám jako ve vězení. Chvilí zlostí i lítostí plakal, ale pak vzdorně smračil čelo a prudce trhl provazem. Ne, nepřetrhne ho, je to silná šňůra, maminka věší na ni prádlo, a čím víc se Francek trhá, tím hlouběji se mu zařezává do nožičky. Zoufale se rozhlédl tichou světnicí. Zrak stočil se mu ke kamnům, kde celý roj černých much obléтал neumyté mísy a hrnce, jak je tam maminka po obědě ve spěchu postavila. Plechové lžice se tam leskly a — i nůž tam svítí. Ach, nůž! Na ten kdyby dosáhl, znamenalo by to svobodu.

Oči od něho nemohl odtrhnouti, obě ručičky po něm vztahoval — ale marně, nedosáhne k němu i když se na břicho položí a jako červík se plazí. Co dělat? Takhle stolem kdyby mohl pohnout, jenom o krok ho od zdi odtáhnout, vyhráno by měl.

Jako malý mravenec vítězně zápolí kolikrát s mnohem větším břemenem — tak dal se Frantík s chutí do práce. Neslyšel už hlasy dětské ani ptačí, neviděl slunce ani oblohu, nemyslí na přisnou matku ani otce, ztratil vědomí času i místa, pot řinul

se mu s čela, zoubky zatínaly se do rtů, očka námaloou vystupovala mu z důlků, vzdychal a stenal, odpočíval a znova do práce se dával, až konečně pohnul šťastně stolem, odtáhl stůl z rohu doprostřed světnice, ještě krok, ještě kousek, ještě píd', malé hnutí jen, a už zavýskl! Nůž ocitl se v jeho ruce a František přerázl svoje pouto.

K večeru, když se Stáňovic vrátili s pole unavení, udření, musili uspořádati pravý hon, než chytili Francka. Děti jim o něm pověděly a pomohly jim ho honit. Nevzdal se dříve, dokud uštván a úplně vysílen k zemi nepadl. Stáňa ho domů musil donést a ani si nevšiml, jak chlapci z pravé nožičky dosud visí přeráznutá šňůra, teprve doma matka, když po přestálém trestu k spánku ho ukládala, všimla si toho a odvážala mu ji.

Celou noc probděl hoch v horečce, zmítal sebou, křičel, vstával, chtěl utíkat, ale ráno se ztíšil a ležel jako zabítý. Nespal, ale také nemluvil, nehýbal sebou, prsíčka prudce se mu dmula, namáhavě, sípavě dral se mu krátký dech okoralými rety, tváře pálily mu jako oheň a oči jako by skleněné hleděly mrtvě ke stropu.

Fanda s Pepou odešli na panské a otec s matkou zamkli dveře a šli na vlastní pole.

Sám a sám zůstal doma Franček — ale dnes ne provaz — nýbrž zlá nemoc nějaká poutala ho k loži. Ručičku nemohl pozvednout, nožičkou nemohl pohnout, hlavičku nemohl obrátit, tak zeslábl náhle a na prsou jako by těžký kámen ležel, dusil ho a tížil, nedovolil mu posadit se na loži a svalit ten kámen s prsou na zem. Snad ho uduší, umačká, v uších mu zase něco hučelo, v krčku mu cosi pískalo, v očích se mu mlhavá kola dělala. "Maminko," zavolal nevědomky, "mám žízeň". Ale nic — jen hluboké ticho — němé a nelítostné, necitelné, protože mrtvé — leželo kolem.

V.

Třetího dne František umřel.

"Libě, bez bolesti, sladce usnul," vyprávěla o tom Stáňová sousedkám, "na nic si nenařikal, jen žízeň ho trápila; postavila jsem proto k loži džbánec s vodou, a když jsme se vrátili s pole, už nedýchal, ležel s

hubičkou pootevřenou a očkama zakalenýma, skrčený jako ptáček, ke zdi přitlačený, jako by smrti uhýbal, když po něm sahala."

Tak suše, lhostejně to povídala, jako by se ani o její dítě nejednalo, ba přemáhat se musela, aby nedala na sobě znát, jak ji to těší, jak si zase oddychne a jaké štěstí je vlastně tou smrtí potkalo.

I Stáňa bručel, stěžoval si, co starostí a pochůzek a jaké zase neočekávané vydání mu ten hoch způsobil. K obvodnímu lékaři musí pro lístek, k starostovi, na faru, k hrobníkovi, truhláři — venku na poli práce volá, čeká a on všeho musí nechat a funus shánět. Ale také jen tak na oko, jen pro jméno, aby se neřeklo si stěžoval.

Když přišel pan doktor a prohlédl mrtvolku, skoro se rozhněval a zle se vadil s rodiči: "Hoch měl jistě zápal plic a mohlo se mu pomoci, proč jste mne nezavolali?"

"Nevěděli jsme," omlouvali se, že by to mohlo býti k smrti, ani si mnoho nenařikal, předrží to, myslili jsme si."

"Kdyby se jednalo o tele, o vepře, o dobytče vůbec," ulevoval si lékař už na odchodu, "to se shání pomoc, volá se zvěrolékař — ale dítě? Což je o dítě! Ale to jsou už poměry přímo kanibalské."

Stáňa se ženou i dětmi pokorně mlčeli, neodmlouvali a teprve když odešel, usmáli se radostně. "To věřím," povídala Stáňova, "chytroušek je, chtěl by, jak někomu píchne v boku, už aby ho volal, cestu a léky platil a nač? Kdo má umřít, umře. Umřít konečně musíme všichni a náš František už to má přeskočeno, vystrojíme mu zato pěkný funus."

"Holky se mne ptaly, vezmeme-li družičky a mládence," ozvala se teď Fanda.

"K čemu to," hned v zárodku ten návrh potíral otec, "to věřím, to oni by chtěli zase jednou zadarmo se napít a vytancovat."

"Když umřel Ládiček Nových, Karlíček Mlynářovic, ba i Ančka z pazderny — všichni měli družičky, já sama také byla a tuhle Pepa také šel, co si pomyslí, jinde všude jsme jedli a pili za cizí a sami nic nedáme."

"Ta holka má pravdu," přidala se k Fandě matka, "pomluvíli by nás a nestojí to za to."

"To není jen družby a družičky napojit,"

bránil se ještě otec, ale už na hlase bylo znát, že se vzdává, "to hned abych také hudbu zjednal, po dvou zlatkách muzikantům vyklopil a ještě je k tomu v hospodě napájel a — pane — muzikanti, ti umějí táhnout — pijí jako bez dna."

"At' už to stojí co stojí — zahanbit se nedáme," rozhodla teď Stáňová a jakýsi měkký cit rozléval se jí hrudí — to snad láska mateřská náhle se v ní ozvala. — "František přece jen byl také naše dítě, žádné věno už mu nemusíme dát, něčehož nic od nás nebude chtít, vystrojíme mu krásný pohřeb, aby naň ve vsi pamatovali."

"Nu — jak si přeješ," svolil muž a přípravy pohřební počaly.

VI.

"Smrtná bába" — stará Vávrová — dostavila se k Stáňovým jako na zavolanou. Byla uznanou autoritou ve výpravě pohřbu dětských i velkých. Věděla, co se slušelo i patřilo o pohřbu panny, mládence, matky, muže a poradila svědomitě, k úplné spokojenosti.

"Tak povězte, co a jak si přejete, kolik chcete na to obětovat?" počala Vávrová s výsledkem.

"Nu, rádi bychom vystrojili pěkný pohřeb —"

"S družičkami?"

"Ano, ano," svědčili horlivě.

"Mládenci také mají je provázet?"

"Ovšem, aby byly páry."

"A hudbu?"

"Také."

"Kněze a zpěváky až do domu anebo jenom od kostela?"

"O tom jsme ještě nemluvili, to nám nezapadlo."

"Nevadí, poradím vám, od toho jsem tady. Když byste si tedy přáli, aby pan farář s ministranty a kostelníkem, pan řídící se zpěváky přišli až sem do vsi a k vám do domu, musíte pro ně zjednat příležitost — a dát knězi i učiteli nejméně po šesti zlatkách, ale věřte je to však zato tuze krásné, dojemné, zpívá se v domě i po cestě, ale když máte hudbu, může zahrát muzika v domě nějaký smutný kousek, cestou hraje marše, pan farář s panem řídícím če-

kají na pohřeb před hřbitovem, doprovodí ho ke hrobu a požádají si po zlatce, nejvýše po dvou . . . tak jak chcete?"

Stáňová s mužem podívali se na sebe a chvíli mlčeli. To stačilo Vávrové, poznala, na čem je a hned pokračovala.

"Kněze až domu brát je zbytečnost, přepjatost, to jen sedláci si mohou dovolit."

"Také si myslím," radostně svědčil Stáňa.

"Nic zbytečného a přepjatého nechceme," svědčila i Stáňová, "ale přece zas, aby nás lidi nepomluvili."

"A to Bůh chraň a uchovej," rozpalovala se Vávrová, "když já to mám nastarosti, spolehněte na mne, žádné zbytečné výlohy nedělám, ale jen co musí být. Tak se oblečte, Stáňová, musíme spolu do města."

"A co tam?"

"No — pohřební parádu přece nakoupit — zde nedostanete ani věnec, ani bílé fáby mládencům, ani pentle na křížek a lucerny, chlapeček v rakvi musí býti jako andělíček v bílém rubáši, vy s Fandou potřebujete smutek, alespoň černý šátek na hlavu, jedna družička musí býti bílá pod závojem, ta ponese atlasový polštářiček se zlomenou svicí, k zahradníkovi musíme pro kousky myrty nebo rozmarýny. Fanda doma tady mezitím všecko vydrhne a umyje. Pepa přiveze s kravkama forku písku z lomu a rozhází se po zápraží, až na ves, umete dvůr a hnůj i močůvku postele čistou slamou, a vy, Stáňo, skočte k truhláři, bude už mít rakev hotovou až na barvu, tak že vzkazují, aby byla stříbrná a s krajkou, potom se stavte na faře a ve škole, u kostelníka objednejte zvonění a u hrobníka hrob."

"A což hudba?" starala se Fanda.

"Mlč a neskákej mi do řečí — však já na nic nezapomenu."

"To je taková prostoreká žába, musíte ji to odpustit," omlouvala ji hned Stáňová trnouc strachem, aby se bába nerozhněvala a neopustila je, co by si bez ní počali?

"Tak tedy hudbu si vyjednáte u Krejčíka — osm mužů i s bubnem — a pak můžete do hospody — hněv na stranu — do "nové hospody" musíte a ne "na starou", ač vím, že tam nechodíte, ale v nové hospodě mají sál a na staré nic, tam zamluvte

pro dvanáct párů oběd — on šenkýř už ví — dávají se párky se křenem a pivo.”

Tak komandovala bába Vávrová, všichni ji uctivě, ba skoro zbožně poslouchali a navlas rozkazy její také splnili.

VII.

Mačkaje úmrtní lístek v ruce, stál Stáňa toho dne odpoledne ve farní kanceláři. Všechno už oběhal, i malé hrany už zvonky odcinkaly, jenom faráře nechal si až naposledy.

“Tak pouze výkrop si přejete?” optal se ho kněz.

“Ano, výkropek jenom bych prosil u hrobečku, aby to mnoho nestálo, jsme chudí lidé, na ruce živi.”

“A v kolik hodin přijdete?”

“Pan učitel myslí kolem osmi, abychom tu byli, než bude po mši svaté, aby sem znova nahoru nemusili a školy nezanedbal.”

“Nebude to brzy? — Máte sem od vás dobrou půl hodiny.”

“I nebude — kdepak brzy v osm hodin — to my jsme ranní ptáci, vstáváme časně, ve čtyři už býváme vzhůru.

“Dobrá tedy — ale ne abyste nás pak nechali čekat, máme s panem řídícím ještě jiné povinnosti —”

“Bez starosti, v osm hodin jsme zde jako na koni.”

Když se vrátil domů, šla u okna Vávrová s brejlemi na nose z tylu šerpy, věnec z umělých květin ležel na posteli, světnici voněla vadnoucí rozmarýna, a Stáňová s dcerou pozorně poslouchaly. Vávrová je poučovala, jak si mají o pohřbu zítra počínat a hlavně jak mají plakat. “Lidé si všeho všimnou a potom buď pochválí nebo i pomluví. Zvláště vy, Stáňová, jako matka už zde ve světnici a hlavně potom na hřbitově musíte hezky hlasitě volat nad rakví: můj zlatý holoubku, proč jsi mi uletěl? mé kuřátko drahé, kam jsi mi odešlo? můj mučedníčku malý, proč jsi mne opustil? všichni at’ mi pomrou, jen ty kdybys mi zůstal — ty — mé nejdraší a nejhodnější dítě.”

Stáňové se až srdce trásló lítostí a jak babičku poslouchala, slzy jako bohatý hrách padaly jí po tváři, tak ji to dojalo.

“Jenom, maminko, jestli si to budete všechno pamatovat?” bála se Fanda, které se také velice líbilo.

“I bude, dceruško, žádná starost, až uvidí rakev, kněze, lidi, uslyší zvony, hudbu a zpěv, dovede to právě tak, jako to uměla tetka Nová nad Ládičkem, kterou celá ves chválila, jak si pěkně vedla.”

“Ruce, maminko, musíte roztáhnout, na rakev padnout, já vás budu chytat a zvedat, jako jsem to o pohřbu Nových viděla,” radila dcerka.

“Také se pamatuji,” vzpomínala si teď i sama Stáňová, “jak Novačka chtěla i do hrobu skočit, muž ji držel vši silou, ona se mu drala z náruče a křičela: pust’te mne, pust’te mne za mým drahým dítětem, co já si tu bez něho počnu! Celý hřbitov s ní tenkrát hlasitě plakal, a všichni si libovali, že už dávno se tak nevyplakali jako o tom funuse.”

“Tatínek s Pepou by tu také měli být, aby to slyšeli,” litovala Fanda, ale vtom otec jako na zavalanou vešel.

“Tak jak jste kde pochodili?” optala se hned za tepla Vávrová a Stáňa podrobně vypravoval. Babička jen souhlasně hlavou kývala — až teď náhle se zastavila, šit přestala, brejle s nosu stáhla a přísně se podívala na Stáňu: “V osm hodin,” pravila, “že nás farář čeká?”

“Ano, poručil v osm hodin že musíme být na hřbitově.”

Vávrová vstala a podepřela si boky. Ohněm zarsřely jí oči, hněvem tváře se jí zruměnily a ústa stáhla se k jedovatému úsměvu.

“Tak jen at’ čeká. K smíchu. V osm hodin se tak holky začnou strojit — bude rád, přijdeme-li v deset. Kdo to kdy slyšel, aby pořádný pohřeb konal se ráno v osm hodin. To bychom už byli snad po devíti doma a co dělat do poledne? Přece se sluší a patří, aby hudba odvedla mládence a panny rovnou do hospody a k obědu.”

“To snad abych se vrátil a řekl mu to, on i řídící, oba tuze mi kladli na srdce, aby to jistě nejděle v osm bylo, že mají pak ještě jiné povinnosti.”

“A to by stálo za to! Pohřeb jde především! Však oni neuteknou a ozvou-li se, nebudeme také mlčet a nebojte se, farář se hádat nebude, něco vám sice řekne, až mu ponesete zlatku, ale vy mu odpovězte, že na chudého si každý troufá, kdyby umřel

boháč, že by mu nebylo zatěžko čekat třeba do poledne, ostatně že to tak nenecháte, že si postěžujete v novinách a uvidíte, jak hned zkrátne.”

Stáňovi se ulehčilo. “Zaplat’ Pán Bůh,” řekl si v duchu, “ta Vávrová je přece jen tuze šikovná ženská, jako advokát dovede člověku poradit” — svlékl se ze svátečních šatů a šel za Pepou poklízet kravky.

VIII.

Jako na trní přešlapovali kolem kostela farář s řídícím. Zpěváčkové a ministranti hráli si venku na honěnou, na pasáka, na barvy, všechny hry už vystřídali a pohřeb nešel.

“Osmička už dávno jela — pomalu bude devět a oni nejdou,” stěžoval si pan řídící.

“To máte náš lid! Třikrát jsem mu řekl: určete si sám hodinu, zařídím se podle toho, ale tu hodinu pak dodržte.”

“Jsou — bohužel — ve všem tak nepřesní, i děti posílají mí do školy jako stádo, některé přijdou už v sedm, jiné teprve kolem devíti, ne a ne zvyknouti je pořádku.”

V tu dobu už družičky byly hotovy s raním úklidem, myly se, česaly, vlasy si rozpouštěly a vytahovaly z nich papírky. Mládenci leštili si boty — pouze Vašek Rubešů plným tryskem jel ještě pro fúru řízků — aby odpoledne měl pokoj.

Pomalou scházeli se u Stáňů i lidé. Ve velké světnici na dlouhé lavici pokryté bílým ubrusem ve stříbrném papírem polepené rakvi a s věnečkem na hlavě ležel František. Levé oko měl pootevřené, jako by posílhal, kdo všechno přistupuje k rakvi a klade do ní obrázek. Čelíčko mírně vraštil a nosík trochu nakřčoval, jako by mu bylo nepříjemné, že lidé štětičkou z klasů stříkají mu svěcenou vodu do tváří. Hudebníci stáli venku na dvoře a ti jediní hartusili, aby se šlo, že už je hnedle deset.

“Počkejte ještě, nemám tu pára,” úpěnlivě prosila sirá jedna družička upjatě hledíc do vsi ke statku Rubešovic.

“Už se může jít,” vydechla konečně. To v té chvíli vyřítil se ze vrat Váša a uháněl sem. Družička se šerpou šla už naproti; v zubech sice svírala špendlík, ale přece se neubránila, aby mu neřekla: “že už konečně jdeš — všechno k vůli tobě čeká.”

Uvnitř pokynula Vávrová a Stáňa s Pepou vzali víko, aby je dali na rakev. Hlasitý pláč se ozval, to Stáňová s Fandou se rozplakaly přesně podle návodu, ale svého slova rozumět nebylo, protože hned také na dvoře vpadla hudba. Hrála “Loučení, loučení” tak dojemně, že všichni poslouchali raději muziku, než Stáňovou. Než se dohrálo, už vynesli dva mládenci rakev — na dvoře položili ji na máry a stará Vávrová hned seřazovala průvod. Napřed křížek, za ním děti, pak šest párů s hudbou v čele, hoši se šerpami — družičky s věnečky, po nich sama a sama bílá dužička s polštářem pak rakev nesená druhou polovinou zjednaných mláďenců a dívek. Konečně šla Stáňová s mužem a Fanda s Pepou. Bylo smlouveno, že Stáňová omdlí na hřbitově a proto už teď kráčela jakoby zlomená.

“Hle, tu to sebralo, sotva se vleče,” upozorňovaly se ženy, krácející v průvodu za rakví.

Vyšli ven do širých polí. Zvuky smutečního pochodu zatřepetaly se pod modrou oblohou a doletěly až na hřbitov k farnímu chrámu.

“Už jdou,” jako jedněmi ústy řekl řídící a kněz.

“Už konečně jdou,” vykřikla kostelnice na zvonici.

“Už jdou,” přiběhli ministranti se zpěváčky.

“Je to dost, že už jdou,” mrzutě zabručel hrobník, a kněz odešel do sakristie obléci obřadní roucho.

“Mají muziku,” poznamenal zlostně kostelník, podávaje farářovi štolu s pluvialem, “ale s námi budou smlouvat na krev — ani nás do domu nechtěli.” Farář neodpověděl a sáhl po breviři. Potom, když už i kostelní okna řinčela pod pádnými údery bubeníka, vyšel ven a před hřbitovními vraty se zpěváky vsunul se do průvodu. Pan řídící zazpíval, kněz vykropil rakev i hrob a tichým hlasem řekl před sebe: “Tak pochovejte ho.”

Kritická chvíle, nejdůležitější okamžik se přiblížil.

IX.

Stáňová až dosud šla za rakví i stála u ní celá v sebe zhroucená, podpírána s jedné strany mužem a s druhé Fandou. Vzdycha-

la jen a na sucho plakala do bílého šátku, kterým si chvílemi utírala upoceně tváře.

Ale teď všemi jako by projela elektrická jiskra.

Čtyři mládenci chopili se provazů, hrobník se sehnul, aby vytáhl tyče pod rakví podložené, účastníci pohřbu natahovali krky a stavěli se na špičky a Stáňová jako bodnutá rychle ohrnovala si svrchní sukni, aby se neumazala, a s výkřikem: "neberte mi ho, synáčka mého malého," svezla se na kolena do hlíny a oběma rukama vrhla se na rakev vznášející se nad hrobem.

"Maminko, maminko, pamatujte se," volala Fanda, Stáňa ji od rakve odtrhoval, na věži rozplakaly se zvonky, hudba několik kroků odtud spustila "Kde domov můj?" — ale všechno překřikuje, nade vším vítězí zoufalý hlas: "Pro Krista Pána, ne, ještě ne, nespouštějte ho," — leč rakev už pozvolna klesá níž a níž na dno hrobové.

"Počkejte! Zpátky! Nahoru rakev vytáhněte," křičí matka a všichni myslíme, že je to výron ryzí bolesti mateřské, hraničící se šílenstvím, bolesti, jež nechce se poddati a chápati neúprosnou skutečnost — nutnost rozloučit se s dítětem, a nikdo se proto nechystá rakev znova z hrobu vzdvihnouti, naopak hoši pustili konce provazů, hrobník je vytáhl a stočil do klubka, už i první hrudky země hází kněz na rakev když náhle zvedla Stáňová hlavu a zlostně vykřikla: "Muži, věnec!"

Všechno po tom slově kolem utichlo. Hudba dohrála, zvony umlkly, kněz se domodlil.

Ach ano — věnec! V tom rozčilení a v těch starostech, aby všechno dobře provedli, nikdo nevzpomněl na věnec z umělých květin, přibitý na víko rakve, pouze ona — matka — hleděla stále naň a čekala, kdy on — její muž, který sám věnec přibíjel a jediný věděl, kde a jak oba hřebíky otočit, aby to dlouho netrvalo, kdy tedy už po věnci sáhne a sejme ho s vika. A zatím hle — už chystají se rakev spustiti, už ji zvedají, ba už ji i spouští a on nic — nehýbe se — "hlupák, hlupák, na všechno zapomen!" spílala mu v duchu, tím zuřivěji plakala, scénu protahovala myslíc, že se přece dovtipí, vzpomene si. Ale marně všechno.

Není pomoci, musí to říci, ani Fanda, ani Pepa si toho nevšímají, jako slepi jsou a na věnec už padá hlína, šustí v jeho květech a listech, nic nezbyvá, musí to říci a vykřikla proto to spasné slovo: "muži, věnec!"

A Stáňa se ihned vzpamatoval. "Počkat — počkat," poručil i ruku napřáhl tak velitelsky, že už ani dlaň se nehnula a ani hrudka země nepadla na rakev. "Toho věnce by bylo škoda zaházet, ten si vezmeme, ten musí přijít nahoru, navrch hrobu," neopatrně ve zmatku prozrazoval část rodinné porady.

Hrobník rovnýma nohama skočil do hrobu, bruče: "máte to říct včas," a olupoval Františkovi rakev o jedinou a poslední ozdabu.

* *

"Měla jste tam být, nebylo by se to přihodilo," žalovala pak po pohřbu Stáňová babičce Vávrové, která jen průvod vypravila ze vsi a pak zůstala doma u Stáňů hlídat stavení a uvařit jim kávu.

"A copak se vlastně stalo?" zvědavě ptala se babka "vždyť už jsem mluvila se sousedkami a všem se to hrozně líbilo, krásně, tuze krásně a příkladně prý jste si vedla, už aspoň dobrou půli roku takový pohřeb prý osada neviděla . . ."

Stáňová se zardívala tou chválou jako pivoňka a Fanda za ni pověděla, co a jak se stalo. "Tatínek málem by nám to byl spletl, na věnec zapomněl a už ho hlínou zahazovali, mohli jsme teď kupovat nový o dušičkách," a zálibným zrakem hleděla na pestré kvítí věnce, které vykonalo svou povinnost a které Fanda sama přinesla zpět ze hřbitova a opatrně uložila zase prozatím na postel.

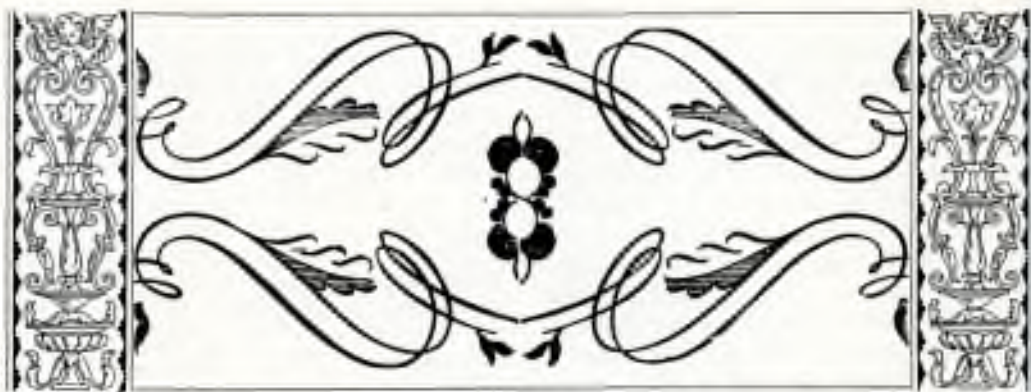
V hospodě točily se párky až do půlnoci.

Druhého dne k večeru, když Stáňa vše vyrovnal, i účet v hostinci, seděl sám se ženou a počítali, co je stál pohřeb.

"Je to krvavý peníz — skoro dvě stovky," povzdychla si žena — "ale at', přece jen nás měl Pán Bůh rád a velké štěstí nás i naše děti potkalo, že si toho chlapce vzal. Můžeme směle říci, že o dva tisíce jsme bohatší."

"To jsme."

A oba — otec i matka — opět po dlouhé době blaženě se spolu a na sebe usmáli.

Mluvte s ním, když rozumu nemá!

AUG. LUZNÝ

ONEK Dohnalů byl lehké zboží. Lehké tělem i duchem. Byl slabší, pomenší. Také práce se před ním netřásla. Nerad se ukvapil. Tak, co můžeš učiniti dnes, nechej na zítřek. Za to byl veselého, čilého ducha.

Kde je pivo, tam jsem já,
upiju si, co se dá!

To bylo jeho pořekadlem. Ale že by jej zmáhalo to pivo, to ne. On zmohl je. Hrál se divadlo? Tonek byl při tom s nějakou švandou. Muzika, ples? Tonek nesměl scházet. Karty? Vždyť ty ruce musí také něco dělat. A neslouží-li jim lopata, či kosa — slouží ty nesvaté obrázky.

Dostal Tonek po nebožce matce hezký podíl na jejím přínosu. Ale jak už byl lehký, hleděl se té starosti oň pomalu zbavit. Ubývalo, ubývalo. Jak také jinak při takové lehkomyšlnosti? Otec ovdovělý tu sice byl, ale což ten mohl! Pro silný záduch sotva vyšel přede dveře, sotva mluvil. A pak byl Tonek už plnoletý — co s ním pořídíš?

Otce to jednou v noci chytlo. Těm varhanám pod hrudí došel dech. Znenadání v několika hodinách byl na pravdě Boží.

Všeci v dědině starali se teď o Dohnalovy děti, už dospělé. Ale jen tak od plíce a ústy.

“Co teď Tonek počne? Aby se oženil! Ale na gruntě dluh. A je to staroba, takový sbor. Kloudného děvčete, co je za sebe, na to nedostane. Přínosem asi tak tak že dluh zaplatí. Sestrám oběma aby splatil. Ba — to by byla každá hloupá, aby se na to dala. Nejlip nechat místo sestře a sám se uchytit čeho, toho.”

Tonek měl ještě jakýsi zbytek z podílu po matce. Vdál-li se na grunt sestra, ještě mu podíl z gruntu přibude.

“Že je Tonek lehký? To není ještě nejhorší. Však byli jiní nelepší. Snad se ustálí a pak donese do domu groš, hotový groš. Ten se mu vezme, aby neměl pokušení. A pak až bude pod komandem...?” uvažovala domkařka Běhalová.

“Ty, Terka, měla bys se kolem toho Tonka Dohnalového mět,” radila Běhalka dceři. “Nějak mu nadběhnout. Víš, tatík — Pán Bůh mu tam odpust’ — byl takový hospo-

dář nehospodář. A jsou tu ještě ti malí. Ten dloužek bychom přínosem Tonkovým odhodili, chaloupku spravily a ještě zbudě."

Terka neřekla tak ani tak, ale srdce jí poskočilo. Že je Tonek lehký? Toho na něm neviděla, jako druží. Nebyla tuze lepší. Beztoho se nosila jako selská. Muziku a jiné zábavy by nebyla vynechala za nic na světě. Byla rostlá, mrštná, pohledná. A na to jdou lehčí hoši jako moucha na med, jak slavík na červa.

A už kudy chodila, tudy sítě soukala. "Přece — chasník z místa, to není obyčejný nádeník. A potom taková kopa! To mně s ním bude veselo! Užiju světa i vdaná. Kam on, tam já. Provedu to! At' je jak je! Každá cesta dobrá, jen když k cíli vede."

"Co pak se zase dnes tak findíš, Terezo? Vždyť jest odpoledne. Vem si odpolední šaty. Hned to ošumtíš a obnosíš."

"Ale maminko, vždyť je dnes hasičský ples! A Tonek bude mezi hasiči."

"To leda! Už neříkám nic. Kdyby byla obyčejná muzika, to bych si tam šla sama sednout, abych tě viděla, jak budeš vzácná. Ale ples? To jen platícím."

A Tereza se nastrojila! Do tváří se štipat nemusila. Bezto kvetly planým mákem. A až se roztančí, může od ní sirka chytit, jak bude Terka hořet.

Tonek už celé odpoledne hrál karty.

"Jenom přijde-li Tonek pro mne?" napadlo ji cestou k sálu. "Musí! A ne-li, půjdu já pro něho. A — však on provádívá všechny. To vidět, že má dobré srdce, když nemůže vidět, aby některá pořád stála."

A Tonek zase proháněl do kola kde kterou. Terka byla také v kole s kterýmsi mládcem. Ale jen tak lhostejně se točila. Očima točila jenom po Dohnalovi. Pro svého tanečníka neměla řeči. Jen jako ze sna sem tam planá odpověď.

Ale Tonek dnes náhodou dlouho — aspoň jí se tak zdálo — na ni nekápl.

"Ty Frantino, pojďme se procházet."

A již vlekla kamarádku i s druhou kolem. Jednou do kole obešly jakoby nic. Při druhém kole "znenadání" trochu uklouzla, zrovna před Tonkem, že bylo třeba zachytiti se jeho ramene.

"Terko, ty jsi dnes na hladko okutá," smál se Tonek.

"No však, kdyby člověk o tě nezavádil, ani bys sám nezavádil."

"Ale co plkoceš? Vždyť jsem tě ani tuze neviděl!"

Ani ji tuze neviděl! A přece se červenala — šat i tvář — nade všechny. Jindy by mu byla odsekla. Ale dnes? Zapři se, Terezo! Protahovala teda řeč, protahovala, smála se, i na oko durdila. Jenom se udržet u Tonka, až zahrají. Pak mne vzít musí.

A vzal. Jako příko litala s Tonkem v kole. Připjala se naň jako pijavice.

Tonek už si dnes upil. Jenom jím to hrálo. Hezká tvář Terky usmívala se naň jarním slunkem, rozpálené skráně sálaly letním sluncem — Tonek chytal.

"To je přece jenom kvítko, ta Terka! Že jsem si toho dosud nevšíml!" projelo mu hlavou i očima.

"S tebou, Tonku, je přece rajsý tanec," lichotila Terka. "Do smrti nám dvěma mohli hrát."

Noc v samém lítání uletěla ptačím letem.

"Ale já dnes, myslím, doma dostanu," tesknila Tereza před Tonkem. "Jsem tu dlouho. Vždycky mi hubují mamka, že se zahazuju s tím kovářovým. Ale když bývá za našim! Tož jak s ním nejít?"

"Tak tě dnes zavedu já," nabízel se jí ochotně Tonek.

A doprovodil ji. Chtěl si také na těch planoucích rtech smlsnout. Ale Terka jej odbyla z rozverným smíchem:

"Nepokoušej — nekoupíš!" A hop do dvorka.

Tonek dal dobrou noc a vracel se do hostince. Při tom za ním letěl a do uší mu padl nářev:

"Nalíčím já na tě žitný klas,
nalíčím já na tě žitný klas;
abys přišel, můj zlatý holoubku,
abys přišel, můj zlatý holoubku,
zítra zas!"

* * *

Stará Kutálková chodila po vejších dům od domu, doma i po okolí. Také byla živé noviny. Kde se co zmetlo, nic jí neušlo. Na plesu nebyla. Ale hned ráno po něm

věděla, jak byla která oblečena, jak byla která vzácná.

"A ta fiflena Běhalova vám litala! No, nemá toho jména nadarmo. A že ten Dohnalů si jí tolik všimal! Však všechny protáčí, ale včera jako by pro jiné oči neměl."

"Inu, jaký šel, takovou potkal. Vrána k vráně vždycky sedá," pohodila hlavou Sekerová. Stála na zápraží. A tož jak mohla vajčárka jít kolem a nezastavit se na nějaký ten plk?

"No, lehký je, pravda. Ale mladost — radost," povzdychla si vajčárka nad uprchlou svojí mladostí, radostí.

"No, tak mně nedáte lhát."

"Ale když si té Běhalové tak tuze všimal. No pravda, na to staré sbořisko Dohnalovo moc chytrého nechytne. Ale když už ne selskou, nejsou tu jiné onačejší? Jako třeba vaše Ulálka. At' už ona k nim neb on k vám; aspoň jest děvče do práce a do hospodářství."

"No, pro ten tanec ještě si tu Terku nebere," mínila Sekerka.

"Bere — nebere. Já teda už neřikám nic, ale uvidíš, přinde na mou řeč."

A zvedla významně prsty do výšky, jakoby, že je vševědoucí.

"Brrrumbumbum!" zarachotilo to tetkám za zády, až sebou trhly.

"Jemináčku! To jsem se lekla! Ty pokušíš starý, div ta vejce neupustím."

"O vejce by nebylo. Ale řeč se vám zamotala," štipl obecní rozkazovač Zapletal. Byl slota šprýmař, třebas i při tom hubnování a rozkazování. A všechno mu ušlo i u starosty. Včera na příklad oznámil bubnem nejprve rozkazy starostovy a na konec k všeobecnému smíchu a křiku přidal: "A na ples hasičský pod pokutou má každý jít!"

Také ted' se možně a sebevědomě na ulici rozkřikl. Po úředním raportě zase mu šibalství nedalo. A tak na vědomost ještě dával:

"Tetce Kutálkové zemdlel jazyk. Mají se teda dneska všechny roby u ní sejít s cepy — "na oklipy!"

"Brrrumbumbum!" ... jako puntík řeči a hlášení. A již mířil Zapletal dále, ani se neohlédnuv po strnulé Kutálkové. Ženy

naň pokřikovaly, Kutálková jen zat'ala zuby a hajdy dolů koncem.

* * *

Nalíčím já na tě žitný klas,
nalíčím já na tě žitný klas;
abys přišel, můj zlatý holoubku,
abys přišel, můj zlatý holoubku,
zítra zas!

Ráno po plesu Běhalova Terka vzpomíná na včerejšek, vlastně i jitrní dnešek. Jako vojevůdce-dobyvatel přehlížela v duchu šance, postavené na polapení vyhlídnutého.

"Tož jak pak ti stojí akcie u Dohnalů? Začalas co?" zvědala matka.

"Hm — na provázku jsem jej dovedla až k našemu."

"Jenom at' se ti neutrhne!"

"Však o to jde! Mohla byste k Dohnalům zaskočit, zda by nám Tonek nedovezl to dříví z lesa. My to naložíme, on postojí ... Jenom co se vidá — to se v sobě shlídá."

"Tož třebas."

A odpoledne se jelo pro dříví. Terka, jindy také trochu uhýbavá, dnes nakládala v potu tváře. Tonek sice chtěl pomáhat, ale nedala mu.

"To pro tebe není. Jsi ted' hospodářem. Na to jsme my ženy — práci podělati. Hospodář jen poručí a dohlídne," lahodila lehtivému mladíku dívka.

"Poručit jak poručit, jenom je-li komu? Pacholka nemám a sestrám neporučím."

"No tak se ožeň! Ženě poručíš, vždyť bude pro tebe," nadhodila Běhalka.

Terka — jakoby se jí to netýkalo.

Tonek přeložil dýmku z koutku do koutku a bafal silněji.

"A víš co, Tonku? Máte-li na pilno — však jsou žné přede dveřma — tož nač budeš daleko hledat?" vbízela se Terka. "Co bychom ti platili od dovozu, odděláme u tebe. A můžeš nás mět, kdy chceš."

"No bat' tak," přisvědčovala stará. "A pak, at' si Terka něco přivydělá. Domek máme. A chvála Pánu Bohu, zle nám není, třebas ten můj starý byl nehospodář. Ale Terka spoří a ukládá, aby kdysi nesedla do holého domku."

Tonek pokyvoval hlavou, přehodil zase dýmku z koutku do koutku a bafal ještě silněji.

"No a co ty? Budeš pořád tak? Pravda, sestry ti dům zastanou. Ale přece jenom — dům bez hospodyně, jako chlév bez krávy."

"A co vy víte! Tady jest dobrá rada drahá!"

"Dobrá rada od upřímných přátel zadarmo. Víš, ten dluh na gruntě tě žere. A pak podíl s sestrám. Nech jím to a raději vezmi podíl od nich. A přízeň se na domek. Není tolik práce, není tolik starostí. Peníze si uložíš. Domkaři čistému — lépe než zadluženému sedláku. Podívej se na nás. Jsme v domě samy roby, bez hospodáře. A je nám zle? Pravda, zase říkají: ženská bez muže, jako chlév bez kůrky! Ale my jsme si střidou i kůrkou."

Terka jenom shrabovala třísky kousek dál. Ale byla samé uši.

"No, nedbala bych také, aby nám už přišel muž do domu. Ony ty menší děti ženských se moc nebojí. Tož to jen, aby měl jím kdo poručit, aby to nezvitřilo."

Tonek výmluvnosti Běhalčině nebránil. Pobídl koně a jeli.

Doma Terka zase nedala Tonkovi skládat. Takové práce ona si podělá sama. A podělá, i kdyby může měla. Dobře jej hostily, i pro pivo poslaly. At' vidí, že mu přejí, že mu u nich bude dobře.

Pak nastaly žně. Běhalovy obě chodily pracovat k Dohnalům. Po žních věnec či dožatá a zase to či ono. Zámínek si Terka vždycky našla. A tak zamotávala a zajímala lehkomyšlného Tonka víc a víc. Začal o ni stát, ji přivíkat, za ní docházet. Zámínek mu také nechybilo.

Ba, má svět pravdu! Nechá Tonek grunt v tom stavu sestře. At' se na tom zboru rasuje. Na Běhalové chaloupce mu zůstane hotový groš. Bude levněji živ!

* * *

Amále Sekerové Pán Bůh krásy nepřidal. V lékárně ji nekoupíš na trhu nedostaneš. Tož kde vzít?

Sedávej, panenke, v koutě,
budeš-li hodná, najdou tě!

Ale ji dosud nenašli. Zdravá, statná, pracovitá, hospodárná, samé dobré vlastnosti. Ale teda trochu nepohledná. Oči jí poněkud vyvstávaly.

Už měla čas. Nebyla blázen po vdavkách. Ale snad by také nezahodila.

Matce její ta řeč Kutálčina přece nedala. A když Dohnalova Anna začala hledat na grunt ženicha, bylo vidno, že Tonek ustupuje.

"Při pořádné ženě také by spořádněl," uvažovala Sekerka. "A pak, není to tak zlé s tím lehkým životem. Nač se měl dít, selský synek? A že se rád poveselil? No, mladost — radost. A dobré srdce má. Snad by jej Málka udržela."

Najednou zmizely Tonkovy vlastnosti nelichotivé a vystupovaly dobré. Jen kdy na něho? — — —

"A tož, co jsem neříkala?" ozve se z čista jasna Kutálková před ní u dvorka. I na pozdrav zapoměla pro ty noviny. "Už ho ta běhula Běhalova drží. Však to jméno nadarmo nemá, darebnice taková. Ale to bych nebyla Kutálkovou! Však já tomu ještě nadběhnu. A zůstane Teréza záprtkem, jako ta vejce, co mne jimi onehdá napálila. Považ, děvče, mezi desíti tří! To je svědomí k chudobné, spravedlivé ženě?"

Sekerka pozvala bábu dovnitř a osladila jí jazyk.

Brzo bylo po poradě, aby se drahý čas nemařil. Kdo ví, jak daleko již Tonek s tou Běhalovou jest.

Jinde tluče vajčárka na dveře neb na okno. Ale dnes k Dohnalům šla dvorem.

"Tož, Aničko, jak jak? Nesou, nesou? Však já od vás nejraději беру. Vejce jak mramorové, každé živé. Ne jak u Běhalky, podvodnice šejdivé. Nevím, čím ty slípky krmíš, že se ti to tak daří? Však to není rodem, ale chovem."

"No, jen mi jich neuřkněte, tetka!"

"Ale co žvacholíš! Co jsu já cigánka? A komu záleží na dobrém vejci, jako mně?"

"Ale dnes odejdete s prázdnou. Schovávám sama."

"No bať, budeš brzo potřebovat, když se na tě chodí ženiši dívat."

"Ba, kdybyste řekla — na chalupu."

"A co chalupa, kdyby v ní nebyla taková hospodyň jako ty? Však už jsi jí pomalu od mala, dej Pán Bůh nebožce matce věčnou slávu! Víš, já pochodím světa. A hany ti nedám. To ne! A co Tonek? Co ten?"

“A kdož za ním chodí!”

“No pravda,” obrací slovo vajčárka, “kdo by za ním chodil! To musí chodit on! Ba ani by nemusil daleko. V dědině mu všudy otevrou. A sami nadběhnou. Ale co po takové, o níž zpívají:

Nechodil já za ňou,
sama přišla za mnou,
jako ta ovečka
za zelenou travou!

Co se vbízí, to nesklízí. Jako ten pocháb Běhalčín, Bože, mně hřích odpust’! Já být matkou, já — já bych jí močeným provazem ty roztančené nohy zkontrolovala. A ten jazýček projatý bych jí na strouhátku odřela. Ale to — jaká matka, taká Katka. Však Terka, jaká šla, takového našla. Uvidíte. Já neříkám nic, ale přijde na mou řěč.”

“No, jak si kdo ustele, tak si lehne. Já se o druhé nestarám.”

“To je vždycky má řeč. A nač se teda o ni pálit? Však nám po ní nic není.”

Anně Dohnalové již to trvalo trochu dlouho. Nebyla nikdy řečná. Ale Kutálková stále se okončela.

“Škoda, škoda, že těch vajec mi nemůžeš nechat. V celé dědině nedostanu takových. Leda ještě u Sekerky. To jak byste k sobě do učení chodily. Zvláště ta Málka. Pořád to opatruje, jako ty. Panečku, s tou by chasník ud’ál trefu, jako s tebou. Krásy se nenajíš. Ale práce jí od ruky letí. Než si pomyslíš, už je hotova. Kdyby si chtěla vyběhat ženicha a šla světu na oči, už dávno byla v teple. Ale ona je taková domácká. Však na vás co chvíli vzpomene, takové má dobré srdce — jak věřil vy sirotci se tu sami oháníte. — Víte, co se k sobě hodí, to po sobě hledí!”

“A co by po nás kdo hleděl?”

“Ba svěru ne! Včera říkala Sekerka: Tak ty Dohnalovi děti spolu dobře hospodaří jak mravenci. A tichočko jak kuřátka spolu. Těm každý aby přál dobrého. Jenom co by se dobře provdala ta děvčata. O Tonka není, ten se neztratí.”

“Což ten se starostí nepřejí.”

“A co by se staral? Leda o pořádné děvče. A vezme-li si starostlivé, spořádané, jako je třeba Málka — však já neříkám

nic, — co mu bude? Ona, pravda, do vdavěk se nežene. Ale co se k sobě hodí, to se vždycky spojí. To je má řeč. Pravda, zmínit se jí, že by Tonek mohl se k nim přiznat, to ne, jak jest ona skromná a on smělý! Ale panečku, to by seděl pěkně! Já ne, že bych tento! Já neříkám nic, ale přinde na mou řeč. A za měsíc po svatbě mně budete všeci žehnat. Málka a Tereza! Kdepak! Nepřirovnávajíc! Musil by mít Tonek oči v botě, aby to neviděl. A Málka — ”

Nedopověděla. Nemohla. Tonek stál před ní a ukazoval bičem k vratům, kudy cesta od Dohnalů. Vyslechl to všechno, aspoň z většiny, nepozorovaně, vrátiv se právě od Terky, dnes už najisto zamluvené — své Terky.

Kutálková neměla chuti chápat. Ale hrozivý pohled a nový pokyn bičem nedal jí děle pochybovat. Beze slova — jak na koni vyjela na náves a zastavila se teprve za kolikerým domem.

To udělali jí, Kutálkové! Staré, spravedlivé osobě, která neublíží! — No, jen počkej, to nemáš prominuto!”

V neděli na to spadla Anna Dohnalova se svým a Tonek s Běhalovou Terezou.

Ted’ uhořelo i do Sekerové. Čekala venku na Kutálkovou.

“Tož slyšelas? A ty jako bys ze světa zmizela. Cos nešla povědět, co a jak?”

“Ach, tak se třesu zlostí! Ale ty nehořekuj. To bys měla zetě! Takový surovec!”

Jak ji vyprovodil ani se nepřiznala.

“Ale přece jsi se zmínila o nás?”

“No ještě se ptej! Tak — ale tak jsem jim to vyložila, že ani panáček na katechismu tak nepoučí. Do zlata jsem Málku zasadila, i tebe. Už jsem to měla jako jisté. A čert mu oči zalepí tou Terezou! No, mluvte s ním, když rozumu nemá!”

* * *

Měla Terka do roka svatbu i pohřeb. Povila, a nechala Tonkovi sirotečka.

Ku podivu! Jindy lehký Tonek nyní vystřízlivěl tou ranou. Jaksi zvažněl. Zvláště když viděl tehyni brzo po pohřbu zase pletichati.

Při námluvách ujednáno jen, že do roka vládne každý svým, Terka i Tonek. Po

roce společně všim. Ted' se Běhalce vše zhatilo. Dcera pryč, přínos pryč — a sirota tu, jí na starost. A má těch svých nedospělých dost. Domek po Terce-matce bude dítěti, Tonek bude vládnout. A Bůh nebeský sám ví, jakou jí nevěstu přivede do domu. Však tak nezůstane. A co potom? A co ted'? — A nelze odkládat, aby ji Tonek nepřekvapil.

V neděli vydala se Běhalka do Hynkova k sestře. Pošmurno bylo, jako v té duši její. Někdy slunko na chvilku vyrazilo, a Běhalce zase kmitla se v hlavě nadějná myšlenka a zase zašla za mrak — nové starosti, jako to slunko v dubnu.

"A vítám tě! Co pak nám neseš?" vítá ji sestra na Hynkově.

"Ale — co nesu, Zlé i dobré. Jak se dá."

Politovali nebožku Terezu i jiné dokola kolem.

"Tož slyšíte, proč jsem přišla. Mohla by vaše Klára k nám. Pochová to dítě, poklidí. Však je má kdo ošetřit, ale jde o zetě. Bude-li si Klára rozumět, možná dost, že zůstane pak na vždycky."

Příbuzní byli chápaví, zvláště sestra, jako matka. Klára se nezachovala. To svoobodného odráží. A pak je v řeči trochu šeplová a ňuhňavá. A Tonek vdovec s děckem. Šlo by to snad tudy, dostati Kláru z domu.

Viděl Tonek Kláru již několik dní. Ale neptal se, proč tu jest. Mazlila se s tím drobečkem až přemrštěně. O otce jeho starala se ještě více. Nadbíhala, kudy tudy. Ale Tonek jakoby dřívější lehkou mysl se ženou byl pochoval. Pravda, nevzali se oba z lásky, ale snesli se. Ted' mu bylo někdy v domě protivno do zadušení.

Málo se doma zdržel. Běhalka sice měla v očích dalekohled, ale nedohlídala se. Všelijak jej zabavovaly doma, ale neudržely.

* * *

Sekerova Málka ryla si zahrádku. Sama, pravda, nebyla jako růže květ, ale to kvítí byla její radost. V zahrádce, za okny, všady toho měla. A vlastního pěstování. I v tom se zračila její čistá duše a dobré srdce. Do vdavek za každou cenu, se však nehнала. Ty loňské námluvy s Tankem vlastně sháněla matka s Kutálkovou. Ona jakoby nic nebylo.

Ryla tedy a litovala té pustoty, jakou zima zanechala po záhonech. Už aby jí to rostlo a kvetlo. Tamhle byla loni rezeda, tady macošky a sedmikrásky, tam to a ono. A dnes oko její tu tu nic nepotěší.

"Ach není tu není, co by mne těšilo
ach není tu, není, co mne těší!"

Co mne těšovalo, s vodou uplynulo,
ach není tu, není, co mne těší!"

Tonek šel zamyšleně kolem. Zpěvem se zastavil a hleděl na děvče kopající. Vzpomněl si na Kutálčiny námluvy a jaký taký vzkaz Sekerové.

"Což, do práce jest! A pořádek vidět všady. Nechybil bych s ní. Vážná dívka, dobrá žena. Miluje kvítí, snad by si zamilovala opravdu i to moje — toho sirotečka." Tak se to rojilo Tonkovi v hlavě.

"Ale urazil jsem je. Ostatně — urazil? Že jsem té klepně ukázal vrata? -- Není, není, co by ji těšilo — — snad na mne přece myslela. Nebyl bych se zříkal zrovna ani tehdy, ale ta baba." — Jak jarní mráčky na obloze se mu to letem v hlavě míhalo.

"Pomáhej Pán Bůh, Málko!"

"Dejž to Pán Bůh! Aha, to jsi ty, Tonku? — Myslela jsem, že se vyhýbáš našemu. A — mohl bys pomoci sám."

"A našla bys potom, co tě těšovalo?"

"Budu-li kopat a sázet sama, najdu sama. Pomůžeš-li, najdem spolu."

Ale nebylo v těch slovech záluďu, jen tak trochu z rozvernosti dívčí škádlení.

"Tož ty sázej — já budu zalívat. A vodou to zase připlyne, co uplynulo," narážel. A už byl brankou u ní a pro vodu.

"Ale co tě? Vždyť je vláhy dost! Nesmíš tak náhle. Štěstí trvalé — chodí pomalu."

Postál tedy a popovídal. Jaksi mu tu bylo volněji, srdečněji. Domů se neměl.

"Ale ty jsi mi pěkný tatík! Tady stojíš a dítě ti doma třeba pláče. Jste vy muži tvrdoši!"

"Však právě proto mi to nedá dom."

"Málko?"

"Co máš?"

"Málko! Máš to děcko moje na mysli. Nechtěla bys se o ně starati se mnou? Přinesu ti ten kvítek sem do zahrádky, mezi

to tvé kvítí. A budeš-li mět srdce pro sirotu, budu já mět pro tebe."

Hleděla na něho, do země a zas na něho. "Zapomeň na to, že jsem loni vyhnal tvého posla."

"Posla? Jakého posla?"

"No Kutálkovou, skrzevá ty námluvy."

"Vyhnaš ju? Tos dobře měl. Mně není třeba naháněčů. Kdo chce brát, at' přijde sám!"

"Však jsem tu. Bez okolků: Chceš?"

"Ty ženeš útokem! Neříkám ne! Přijdi v sobotu k nám, povím to matičce. A zatím si rozvaž, co ti řeknu: Domek dostanem až po matčině smrti. A to ještě — až podle chování."

"O to se neboj. Už jsem našel rozumu. Tak v sobotu!"

Podali si ruce a rozešli se...

Sekerka honem zapomněla loňské trpkosti.

V neděli po oháškách bylo s Kutálkovou ještě hůř než po těch loňských. Sekerova s Tonkem ohlášku! A bez ní! Bez ní!! A ta falešnice! Sekerka jí ani muk, co kuje!

"Loni jsem jí byla dobrá. A ten poplach mne vyhnal. A teď si ji vezme sám od sebe. Jsem celá pitomá. Ale počkejte, ošemetý! Ještě není ruka v rukáve! Z toho prosa nebude kaše, z té mouky nebudou svatební koláče. Na to tu jsem já, Kutálková!"

U Běhalů bylo Boží dopuštění. Klára ani neví, jak přišla z kostela. Kvapem svázala huzílek a do Hynkova. Ani tetě slova nedala, ani dětem. Jenom hněvivě mrskla okem po kolébce. Byla jako ještětka.

Na dvorku se srazila s vajčárkou.

"Ale jdi, poplachu! Převalila bys člověka. Však právě tě hledám."

"Mne? Proč?"

"No, snad nejdu za tím slavným ženichem vašim, Bláznisko takové!"

"A tož s takovou jde!" chápala nyní Klára.

A taková padla ovšem u Kláry na dobrou půdu. Vrátila se s tetkou do jizby. Ale teď bych musil být nejzručnějším stenografem nebo mít s sebou fonograf, abych zachytil všechny ty řeči a výlevy. A to bych ještě nestačil. Neptejte se! Jako když mlýn spustí na troje složení...

Pomalu se tu domlívalo, klapáčky se prázdnily, klepání sláblo...

"Ale včil teda, necháte si to líbit, Běhalo, Klárko? obracela teď vajčárka vodu na svůj spád."

"Co poděláme? Pozdě býka honit."

"I — jen mu ukažte sena — on půjde za vámi sám."

"Jak to myslíte?"

"Sekerová mu dá holou dceru a chalupu nechá sobě. Dobře má! Však nevím, kam dal Tonek oči. Kdyby po děvčacku co bylo, nebyla by zostala dotád' sedět. Dejte Kláře s Tonkem připsat domek, otec at' ji třeba jenom slíbí nějaké sto. A o kousek řeči na toho budana Sekerčina se postarám já."

"Baže -- je to budan takový! A obloudí jej!"

"No tož vidíte samy. A nedáte mi lhát. Ne, že bych chtěla posoudit a pomluvit. Chraň Bože! To u mne není. Ale rozehnat, co k sobě nepatří. A patří-li nebo ne, to musím vědět já. A děcko mu nedávejte, to vám povídám! Jenom se nedejte! Já bych musela nebýt Kutálkovou, abych jim to nezkartila. Ještě neříkám nic, ale přinde na mou řeč."

Běhalka ovšem takovou pomocnici v trápení nepustila s prázdnou.

* * *

"Tož budeš strojit svatbu, svatbu, Sekerko!" sladila se vajčárka kamarádka "falešnici" přes plot... "Však se mi to kolikrát zdálo v noci, jako o té svatbě Málčině."

"A dejte pokoj s vašimi sny. Kdo věří snům, lapá vítr."

"No a vidíš, já lapla pravdu. Či ne! Inu, co se vleče, neuteče. Však jsem to tenkrát Tonkovi rozložila, jaké je Málka zlato. I ty. A vidíš, ono to v něm přece uvázlo. Poznal se konečně. O, co Kutálková načne, dodělá! Však mne znáš!"

"A dostalas prý tehda hned výslužku od Tonka. Nebudu aspoň dlužnicí já!"

"Co — dostala? Nic jsem nedostala když byl rozvichořený, jak bez rozumu."

"Ale vždyť prý ti naložil, až ti celá vrata musil otevřít."

"Tož tak on odplácí? Mne roznášet, mne pomluvit před obcí! Jsem já toho hodná? A takovému grobiánovi ty dáš dceru?"

"Ale když pak jsi to loni sama navázala, sama začala. Co se vleče — neuteče, povídalas."

"A babský smrad se vleče — i uteče!" zahřměl Tonek za vajčárkou. A již ji před sebou strkal od plotu.

Slota jedna, vždycky jej d'achman přinese zrovna k nejlepšimu.

"No — jenom pomalu, pomalu! Nemosíš do mne strkat. A tak ty se starou poctivou osobou? Ještě tu nejsi pánem! — Aspoň vidíš včel, Sekerko, jak on ctí staré osoby. To máš pěknou čák u na něm. Bože nestrestej! Za mé poctivé namáhání a raději — taková od plata. Inu, komu není rady, tomu není pomoci. A kdo chce kam, pomozme mu tam!"

"S Pánem Bohem si nechala pro sebe. Kde pak také? Taková faleš ve všech, taková bezbožnost!

Běhalka už byla na trní. Vyšla i druhá ohláška, třetí bude zítra. A vajčárka jako by se byla propadla. Není jí doma, není jí u kostela, není jí v dědině.

Až za týden po Málčině svatbě, když už byl Tonek odstěhován, vidí ji s putnou a s košem jít ulicí.

"Kutálková! — Kutálková — — slyšíte? — Co pak u nás straší smrt, že nejdete? Čtrnáct dní vás čekám."

Co dělat? Raději by se Kutálková neviděla. Ale už třeba se zastavit.

"To jste to pěkně zastavila a zkartila! Čekám a čekám, — — a je po všem! Byla jste ve světě? Či jste ani necekla?"

"Bat' — necekla! Ale mluvte s ním, když rozumu nemá!"

Tož tak to máte. Tonek Amálu nechtěl — a tož neměl rozumu. A když ji pak chtěl a bral — zase rozumu neměl!

ZVONĚNÍ PROTI MRAZŮM

V některých pohraničních vískách zachovával se až do zrekvidování zvonů za první světové války obyčej zvoniti proti bouřím a na mraky. Nejednou se stalo, že sjel při tom do kostelní nebo zvoníčky blesk a zvoníka omráčil. V obcích obstarával dříve toto zvonění kantor za obilí. Někde byli zvoníci voleni při obnovování purkmistrovského úřadu, jako v Třebenicích a dostávali za to buď plat nebo pivo. Přesně jim uloženo, kterým zvonem smějí kdy vyzváňeti a zároveň přesně označena doba od kdy do kdy budou zvoniti. V Lichovicích volili zvoníky každoročně v první polovici

května. Hned po volbách dostal každý zvoník závdavek $1\frac{1}{4}$ mázu ($2\frac{1}{4}$) piva, potom při každém zvonění, o poutích a posvícení a svátcích. Tím se stal tento "úřad" jisdatelů vyhověti, zvoleno v roce 1723 místo dosavadních 7, nových 13. V roce 1728 vypili při volbě celý sud piva, ale městská rad jim přidala práce, aby totiž z jara, zejména na ledové muže zvonili. V jiných městech nalézáme záznamy, že zvonívalo se i za krutých mrazů, ač jest to zvonům nebezpečno a ne ojediněle a vzácný zvon při tom pukl. A. Š.

ZLATÉ SANĚ.

V Třebochovicích v museu nalézá se horní část t. zv. "zlatých saní" s bohatě vyřezávanými ornamenty a zlacenými postavami andělů. O saních těchto vypráví místní tradice, že pořídil si je z marnivosti sedlák R. Projížděl se s nimi po městečku, a byl to prý nádherný zjev, zvláště když slunce opřelo se o bohaté jejich zlacení. Sedlák chtěl se širšímu okolí pochlubit se svými saněmi a vyjel si na nich do Josefova. Bylo to v době, kdy císař Josef zde stavěl pevnost a častěji sem dojížděl. Když projížděl

třebochovický sedlák k městské bráně, vojenská stráž, v domnění, že je to císař, troubila nastoupit do zbraně. Hned ale poznala svůj omyl a sedlák podroben přísnému vyšetřování. Po zabavení saní a ostré důtce propuštěn, saně mu vráceny později. Sedlák musil se vrátit domů pěšky. Příhoda ta nezůstala utajena, složena o ní jarmareční písnička, která byla zpívána v Třebochovicích v hospodě. R. to přijímal jen s humorem, sám prý jednou s ostatními tuto písničku o sobě zpíval. —Š—

ALBÍNKA

Vzpomínka z dětských let

VLASTA JAVOŘICKÁ

ATŘÍ k rázovitým postavám, které krásily mé jaro. Ubohá Albínka! Vidím ji dnes jako živou před sebou, takovou babičku maličkou, skrčenou, snědou, k tomu ve tváři a zvětralou, jako ty žulové balvany, na něž je náš horský kraj tak bohatý. Přicházela občas k nám do domu, k mému otci, pro nějaké prášky, nebo mazání.

Bydlela, chudinka, v jedné vesnice v pazderně, jako obecni chudá a na růžích právě neměla ustláno. Ostatní, s kterými bydlela, často ji utiskovali a nejednou jí i důkladně nabili. Hledala pak u mého tatínka útočiště, často hlasitě a dětinsky plakala, někdy pustě zlořečila. Byla chomyslná a jak už to bývá, všem zdravým — hlavně pak pánům klukům — pro posměch. Často jsou zdraví hloupější než blázni.

Jakmile se Albínka v našem městečku objevila, už za ní bylo hejno kluků, ba ani dospělí si neodpustili, aby za ubohou neběhali.

Bylat', ostatně, na Albínku také správná podívaná a tím dlužno všech smíchu lačné omlouvat.

Albínka byla velikou parádnicí a jen se chtěla strojit. Obnošené, skromné šaty nepřijímala, na ty se opovržlivě podívala a dárkyni je s několika, ne právě zdvořilými poznámkami vrátila. Zato bývala velmi nadšena, daroval-li jí někdo klobouk se závojem, sít'kované rukavičky, plesové střevíčky, at' měly třeba podpačky úplně ušmatlané a utlučené, nebo bílé punčochy. A což teprve paraplíčko! Ach, paraplíčko bylo u Albínky vřeholem všeho štěstí. Měli jsme tehdy veselou služku Karlu. Ta, jakmile Albínku spatřila, nelehala si jíti na půdu a po mé matince nebo sestře nějakou parádu tam vyhledat.

Často přicházela ta ubohá parádnice v tunikové sukni, jaké už se dávno a dávno nenosily, v bílé halence s potrhanými rukávy, sít'kované, či háčkované, ba někdy i kožené rukavičky na ruku, vlasy namuchlané v packy a kudrlinky a na nich široký, starý klobouk s peřím nebo květinami, nejednou přes obličej i závoj, co na tom, že měla úplně rozbité boty, nebo dokonce dřeváky, ba, bývala i bosa. Měla takové ubohé, ukopané, potlučené nohy. Jednou přišla k nám, sedla si na schody

a usedavě kvílela. Sliny jí tekly z úst, slzy tekly jako hrachy.

Tatínek měl v ordinaci nějaké pacienty a vyhlédl na schody.

"Ale, koukněme se, Albínka! Copak pláčete, Albínko? Co se vám stalo?"

Ve vzlykotu a stkání požalovala si, že jí nezbední kluci sebrali dřeváky a zahodily do hnojůvky.

"Tak si je zase vytáhněte," poradil jí tatínek.

"Což můžu, váženéj pane doktore? Dyt' mám rukavičky!" brečela chudák hlasitě a ukázala ruce v potrhaných rukavicích.

"No, to je něco jiného," bodře se zasmál tatínek, "a kteří kluci vám to udělali?"

"Tady ti, darebáci!" a celé lamento nadávek a proklínání. Tatínek si nelenil; vyhlédl do průjezdu, kde se chechtala celá spousta uličníků z celého města.

"Nestyďte se, kluci!" spustil tatínek na ně, "zahodit jí dřeváky? Hned jí je vytáhněte, nebo si mne nežádejte!"

Ale pánům klukům se do toho nechtělo! Prosím vás! Tahatí dřeváky z hnojůvky není nic příjemného. A přece si to s mým tatínkem pokazit nechtěli. Mohlo se přihodit, že některý bude stonat a takový doktor může mu dáti užívání hořké jako jed! Nebo při očkování může mu napálit neštovice, že se nebude smět čtyři neděle koupat! A mimo to, byli rádi s tatínkem za dobré, k vůli černému kašli nebo osypkám. Když bylo v obci více případů, šel se tatínek podívat do školy a mohl ji i na dva, tři dny zavřít. A to měli nejenom rádi kluci — ale i páni učitelé.

Smával se tomu, že sotva ve třídě otevřel dveře — dříve nežli žáci spustili své obvyklé: "Po-chvá-len — buď!" — dali se do hurónského kašle, aby věděl, že opravdu je kašel rozšířen, a nedali mu s panem učitelem ani mluvit. Nutili se k tomu vši silou.

Proto vše našli si hůlku a tahali dřeváky z louže, oprali je Albínce u pumpy a hodili pod schody.

Někdy také přišla Albínka s kyticí v poli natrhanou v ruce, nejednou ji měla i v manžetě, a chlubila se, chudák, že přijede dnes její miláček, že budou mít svatbu atd.

Lidé se jí smáli. Kde by vzala miláčka?

Taková ošklivá, stará bába! Působilo to ovšem strašnou legraci.

A někdy přinesla uzlík uvázaných hadříčků; jednou v tom byl zavázaný otlučený váleček na nudle; jindy zamotaný cucíček jako hlavička; jednou dokonce tam měla uraženou, otlučenou, umouněnou sošku Panny Marie. A tu: "To je moje dět'átko! Líbí se vám, je hezky, vidíte? Celá já!"

Někdy zase řekla: "Měla jsem dět'átko, ale umřelo mi, chudinka! Lidi mi ho nepřáli." Nosila také při sobě pár kousků dětského prádla.

Nešťastný lidský tvor, všemi posmíváný, všemi pohrdáný, žijící jen proto, aby se měli ostatní čemu smát a na kom si vylévat zlé rozmary a špatné vtipy.

Nejednou ji uličníci porazili do bláta, nejednou jí pro nic, za nic nabili.

A přece, ubohá Albínka prý byla kdysi krásným, mladým, velmi půvabným děvčetem.

Byla dcerou bohatého sedláka z našich hor. Měli pěkný statek a pouze jedinou dceru Albínku. Lidé jim až zazlívali, že jí dali takové panské jméno, že s ní dělají takové cavyky. Maminka si na ní zakládala, pěkně si ji strojila, hleděla, aby se Albínka něčemu naučila, tatínek se v ní jenom vzhlížel. Měl ji tak hrozně rád a jenom toužil, aby se dobře provdala. Však Albínka měla nápadníků plno; selští hoši by ji byli brali a jak brali — však statek byl krásný, nezadlužený a Albínka jako obrázek. Jen se smála; bílé zuby jí blýskaly, černé oči jen sršely.

Kterého z těch vesnických hochů si asi vyvolí? Taková otázka hýbala celou vsí a všechny selky rády by své syny byly usadily na pěkném statku. Jak se její rodiče jmenovali?

Nevím sama; možná, že Novotní.

Tak tedy k Novotným přiženit syna, to by každá matka byla ráda! A která měla syna mladšího, že věděla, ten že Albínku nedoroste, ta byla nerada a na ty ostatní se mrzela.

Albínka však byla pořád sama. Chlapcům se smála, a když jí přinesli pouti, cizím dětem to rozdala a jenom se smála. O malovaně také bud' žádnému malovny

nedala, nebo je podělila stejně a se žádným nedělala nic zvláštního. Bylo jí už devatenáct let a ona pořád nic. Sám tatínek už by to byl rád viděl, aby si nějakého ženicha našla, ba, ostatní tatíci už mu tak všelijak dávali na ruku, že by své syny nepustili bez přínosu a že by se dalo o tom mluvit. Ale starý Novotný pouze rameny krčil.

"Dyt' mám jenom ji — co bych na ni kvaltoval? Až přijde ten pravej, však se potom rozhodne pojednou."

Ten "pravej" přišel, ale starostlivému tatíkovi to nebylo právě po chuti.

Do vsi přišel nový četník. Hezký hoch! Vlasy měl jako smůla černé a oči se mu zvláštně třpytily. A jak mu slušela ta četnická uniforma! Byl v ní jako topol — štíhlý a veliký — inu, junák!

O posvícení přišel k muzice.

Bylo to po prvé a děvčata jen po něm pokukovala. Copak jejich hoši. To byli selští synkové, chalupníci a tu a tam nějaký řemeslník. Truhlář — švec — kameník — — — Četník byl pán a uměl se také panský chovat. Děvčatům zrovna srdečka tloukla, když se mezi ně zahleděl a očima mezi nimi pátral.

"Holky, koukejte se! Holky — ten má voči! Ten má knoflíky! Koukejte se, jak mu to sluší!"

"Holky, kerou si vybere, kerou?"

A všechny jen toužily, aby si vybral každou z nich. Nebylo pochyby. Jako všem, tak i jemu se zalíbila Albínko Novotných. Šel pro ni — uklonil se a už ji unášel v náruči.

Albínka tančila jako vítr — on si nezadal; kroužili, až radost bylo na ně pohledět. Albínka myslila, že je v nebi — on byl všecek nadšený. Vesnická muzika, temná šenkovna, čadící lampy, a přece, co to bylo krásy!

Albínka se v náruči hezkého četníka jenom chvěla a toužila, aby ten valčík hráli stále. Děvčata jí záviděla . . .

"Hled'te, Alba! Věděly jsme to, že se na ni chytí!"

"Jápak ne! Je to četník! Víme to, že si vybere tu nejbohatší!"

A když přišla Albínka mezi ně, vyčastovaly ji hořkými slovy: "Četník!"

"Namluvila sis pána!" Albínka byla celá mrzuta.

"Co máte, holky! Což sem si ho namluvila? Proto, že s ním tancuju?"

Albínka měla zlost, plakala potají a nashvával s četníkem tančila zas a zas.

Nu a když navečer přišel pod okno a chtěl, aby vyšla trochu do zahrádky — což je to něco zlého postáti s ním pod lipami u kříže a trochu si popovídat. Však četník je člověk světa zkušený a ví, co je kde nového. Albínka pak nebyla ani za humny, sotva tak ve Vydří na pouti, nebo na Křemečnicku a v Trešti na jarmarku. Tak se po prvé sešli s nějakou rozechvělou radostí a nesměle si podali ruce.

Postáli pak chvilčku. On ji doprovodil až ke vratům, uklonil se jí, zasalutoval. Albínka pak, již se dosud nezalíbil a nezavděčil žádný hoch, nemohla ani usnouti, pořád si myslila jenom na četníka a vyslovovala v sladkém šeptání jeho jméno: Rudolf. Bylo na venkově tak neobvyklé a vzácné. Líbilo se jí ze všech jmen nejlépe.

U nich na vsi byli sami Josefové, Antoníni, Honzové a Matěji. Benešův Jakub byl sice hezký hoch — ale — Jakub — to jméno se Albínce nelíbilo ani trochu. Ale Rudolf — to bylo něco jiného!

Nazítří přišel pod okno hned po ránu. Šel do služby, měl lesklou výzbroj a vše na něm zářilo jako slunečko.

Albínce až oči nějak zaslzely. Měla v okně muškáty a rozmuškáty, růžičky a všechny květy, rozmarýnu a mořskou cibuli. V zahrádce voněl Boží dřevce a kvetly měsíčky, také tam kvetla reseda a tu přece znáte, jakou má vůni!

To vše bylo dekorací k pučící idylce lásky. Četník uměl krásně mluvit a byl zcela, zcela jiný než vesničtí hoši.

Albínka už věděla, že ho má ráda, na jiného nemyslela. Od rána do večera neměla jiných myšlenek, leč na Rudolfa.

Seděla-li pod kravou a po svém zvyku zpívala, vybírala si takové písničky, v nichž se opěvala láska — šla-li na trávu, rozhlížela se po světě a myslila si, že ještě jakživo tak rozkošně nesvítí sluníčko, ja-

ko dnes, a ty sedmikrásky! Albínka si ještě nikdy nepovšimla, jak jsou bělostné!

Za několik dní ji vyhledal, když na mezi pod lesem žala travu. Řekl jí, že tam tudy měl cestu. Vedla ho mimo a — jaké štěstí. Uviděl tu své slunečko — — —

Albínka byla rudá jako pivoňka a oči klopile k zemi. Ach, jak byla štěstná!

Potom ji vyhledával častěji . . . vždy ji našel, byť mu nepověděla, kam půjde.

Když svázeli sena, přišel také na louku a dal se do povídání s panem Novotným. A tak pěkně hovořil, jako by se s nimi znal odjakživa. Jindy potkal Albíninu maminku a také se s ní zapovídal.

Tatínek s tím vším měl veliké starosti a nebylo mu právě vhod, že Albínku vyhledává pán. Přál si, aby se nějaký dobrý hospodář přiznal na jejich statek.

Přesto však nemohl to vše mnoho zakazovat. Albínka byla jeho miláčkem; ještě jí ničeho neodepřel a teď by měl?

Ostatně, nemohl by ani proti četníku rázně vystoupit. Za jedno mu byl zcela příjemný a nebyla v něm žádná pýcha a žádná zpupnost. Tak pěkně domácky hovořil a Novotnému to skorem lichotilo. Četník byl v těch dobách na vsi příliš velkým a obávaným pánem.

Tak se pouze odhodlal Albínce raditi. "Heleď — děvče moje — bylo by lepší, kdyby sis s tím četníkem nic nezačínala. My potřebujeme hospodáře a tak—"

Dále se nedostal, protože se Albínka dala do pláče — jala se štkáti a ulehla do komůrky. A mamince potom pověřila, že už co živa bude, jiného si neoblíbí, že jen Rudolf bude jejím manželem a žádný jiný, že už nikoho ráda mítí nebude.

Ostatně, že už mu slíbila a slib že se zrušit nemusí!

To byla starost u Novotných. Hospodář nad tím hlavu věšel a také panímáma. Bála se, aby tatík nezačal horší, aby nezakazoval; nevěděla, jak by to s Albínkou přežilo, bála se její bolesti a přece jí šlo také o statek.

Představovali si to až dosud tak pěkně; statek předají dětem a přece budou s nimi dále hospodářit, budou nad nimi bdít, za ně také pracovat, pokud Pán Bůh dá.

A přijdou-li vnoučata, tot' se ví, že přijdou, však Albínka je zdravá jako špalíček a všechno vydrží!

A najednou přijde takový žandár a přes všechny krásné plány udělá štrych. Teď teprve to začalo Novotného doopravdy mrzet, že neměli více dětí, také syna. Co však se dá dělat, když jest již pozdě? Nutno se všemu podrobit, však se hrálo jen o štěstí jediného dítěte.

"Inu, co platno," povídal tatík, když s panímámou drželi válečnou poradu — "co platno. Přeci holku nevobětujeme mrtvému gruntu. Máme jenom ji a je hodná, eště nás nezarmoutila. Uděláme jí po vůli. Dyž četníka chce — s Pánem Bohem — at' si ho tedy vezme! My budeme grunt držet pokád' se dá a potom — no potom zas nák bude. At' je po vůli Boží."

Albínce pak nebránili.

Tak mladí lidé užívali sladké lásky, ale pořád to šlo v bázni Boží.

Panímáma Albínku na noční toulky nepouštěla, a šla-li k muzice, vždycky šla s ní a s ní zase domů.

Pantátovi potom vypravovala, jak se holka baví a jak se k ní Rudolf pěkně chová, ne jako vesničtí hoší, kteří rádi všelicos nepěkného žvaní, a když některý svou holku popleská, jen se ta prohne. K tanci ji vyzvou kývnutím a některý ji po sále vláčí až bédno pohledět. Četník pěkně "fajnově" vodí Albínku pod paží, a když mají tančit, uklání se jí. Inu, pán!

A tak mladá láska kvetla. Kvetlo krásné tělo, kvetly bílé kopretiny na mezích, kvetly žluté pryskyřčiny a červené slzičky.

Trvalo to rok a ten uplynul jako krásný sen. Ó, škoda, že nebyl bez konce! Potom byl Rudolf přeložen kamsi na bavorské hranice a povýšen na strážmistra.

Rodiče Albínčiny to zarazilo! Bude-li se chtít teď ženiti? Bezradně hleděli na sebe. Že už by museli Albínku dát? Ach, budou bez ní? Mamince šly hned slzy do očí. Co však platno — dceru vychovali, navždy si ji nenechají!

Albínka byla zaražena; když jí pověděl, že dostal přeložení, vzhledla k němu tázavě a polekaně; on však ji hned potěšil:

“Naše rozloučení bude pouze dočasné, miláčku. Jak se ubytuju, hned si pro tebe přijedu.” A to byla blažená naděje.

Být s ním pořád a pořád. Takhle, přijde-li v neděli odpoledne k nim do zahrádky a sedí tam sebeděle do soumraku, přece přijde chvíle, kdy musí domů, ale potom nebude mít už nižádné jiné doma, bude stále s ní.

Jaká blaženost!

Radostně se na něj usmála a řekla:

“Nu, vydržím to teda nějakou chvíli bez tebe, ale dlouho to nesmí trvat.”

Než odešel, Rudolf s Novotným promluvil. Docela vážně poprosil tatínka, aby mu Albínku dali a maminku ujistil, že ji má tuze — tuze rád!

Rodiče tonuli v slzách. Maminka zcela veřejně propukla v pláč, tatínek slzy polykal pouze potají. To upřímné vyznání Rudolfovo je dojalo. Byli zvyklí, jak to u sedláků chodí, že se napřed dojednávají otcové; prou se o věno, smlouvají, třikrát se rozejdou o nějakou kravičku nebo jalovici, než se svatba uskuteční.

Tady o věnu nebylo promluveno, a když tatínek začal, Rudolf se pousmál a zamluvil to.

Loučení bylo slzavé, Albínka plakala po celé půldne, co u nich prodléval a nechutnaly jí ani koblihy, které maminka k té příležitosti usmažila, pořád měla oči v studánkách.

Večer ho vyprovázela a dlouho, dlouho si šeptali.

Konečně se rozloučili a nikdo neměl tušení, že švarný četník dosáhl na rozloučenou zelený věneček Albínčin.

Rudolfovi se na novém místě líbilo. Přece to jest veliký rozdíl, býti podržným nebo šéfem. Ale služba byla těžká.

Ani si to s počátku tak neuvědomil, teprve, když se v novém působišti poohlédl. Bylot' to místo velmi odpovědné a právě v průsmyku, kde nejvíce pašeráků do Bavor přechází. Těžká služba!

Ani to Albínce nepsal. Zbytečně by ji postaršil a rodiče by se také strachovali — naposledy by mu ani Albínku nedali!

S velkou ostražitostí a opatrností konal

svou službu, ale s velikou také svědomitostí. V té době byli četníci vychováni v oddanosti k říši, které sloužili a jejíž chleba jedli.

Často sám a sám v hlubokých lesích, tam kdesi za Čerchovem, sledoval stopy pašeráků, s rukou na pušce, v srdci s vzpomínkou na Albínku.

Až jenom bude jeho! Až jenom si ji přiveze! Potom se mu veseleji bude chodit v těch hlubokých lesích, po kamenitých cestách a tak nebezpečných! Pak bude jiný návrat pod střechu, k teplému krbu, k srdci, které ho miluje. A bezpečněji mu bude, když ho po každé, než vyjde, zbožně pokřizuje . . .

Drahá, drahá Albínko! Jaké štěstí a už blízké — stačí jen ruku vztáhnout. Měli před svatbou.

Maminka chtěla, aby se brali až na podzim. Albínka však mu napsala a proto spěchal. Spěchal co mohl — aby maminka nezvěděla. Ne, ne! Do hanby své děvče uvrhnout nechtěl!

Albínka mlčela a maminka neměla tušení — na brzkou svatbu však přistoupila.

“Což platno,” řekli si s tatínkem, “co má bejt, at' je!”

A chystali potom, co bylo třeba. Plát na měla panímáma pro dceru celé kusy; silné na prostěradla, ubrusy a podolky, slabší na cíchy, tílka a spodničky — vše domácí, lněné — a jen se to svítilo! Truhla toho byla nabitá, že by ji šest chlapů neuzvedlo. A což těch peřin! Měla toho pro Albínku na šest postelí a bylo to její chloubou. Když v létě vynesla celé to bohatství na zahradu, rozvěsila na rahno a dala slunečku do toho pražití, zastavovaly se sousedky a pokyvovaly spokojeně i závistivě: “No jo, to je bohatá nevěsta!”

A tu najednou . . .

Ne, neštěstí nechodí po horách, ale po lidech. Na horách, ovšem, Rudolfa potkalo, ale horám neublížilo — jenom strážmistru Rudolfovi . . .

Bylo to v jedné tmavé, listopadové noci . . . Šli pašeráci — nesli tabák přes hranice — cukerin . . . Srazili se s patrolo. Četníci byli dva, pašeráků sedm.

Padly rány z revolverů . . . od četníků pouze do vzduchu, aby smělce, kteří na

vyzvání státi nechtěli, zastrašili — od pašeráků však sotva a proti tváři, aby se zbavili svědků svého přestupku. Mladší četník skryt byl za stromem, ale strážmistr Rudolf . . . Pouze rukama rozhodil — jméno Boží zastenal a padl!

Vzpomněl-li při tom na Albínku? Nikdo nezvěděl — žádné pozdravení nezvěděl. Neměl k tomu času . . .

Albínka se tolik těšila na Rudolfovo psaní. Uměl to tak hezky skládat, ba, bylo to lepší, jako když s ní mluvil. To jí to vše řekl jednou — tady si mohla jeho sladká slova přechystit třikrát i desetkrát a mohla si je přechystit ještě po čase znovu a znovu.

Když šel poslíček s brašnou, vybíhala mu vždy v ústřety — zdaleka už ho čekala, a přinesl-li psaní, s nevýslovnou radostí je přijímala, tiskla je k ústům a líbila, potom je ukryla za šněrovačku a často sebe zkoušela a škádčila tím, že je hned neotevřela, nebo ve své komůrce je panně Marii obětovala, pod její sošku je zastrčila a slíbila, že je bude čísti až potom — až odpoledne!

A pak pracovala a tak hrozně se těšila, až si je otevře a přečte . . .

A když k tomu chvilka nadešla — ach, jaké to bylo štěstí!

Ale teď, co se to jenom stalo? Týden již co mu psala a psaní nejde — osm — devět — deset dní — — —

Albínka vybíhala denně na silnici, oči si rukama zastírala, aby lépe viděla, na-proti poslíčkovi v blátě a sněhu chvátala a zklamaná se vracela — — —

Co to znamená, že psaní nepřichází? Co se jenom stalo, že Rudolf nepíše? Svěřila se mamince a čekaly potom dvě. A když do týdne nic nepřišlo, koupily v neděli v Třešti zálepku a dcera napsala znovu. Třeba se psaní ztratilo? Maminka to v takové starostlivé chvíli svěřila tatínkovi.

“Aby tak potom na holku zapomněl! Aby se ho tam chytila náká iná!”

“No, tak tam napíšem!” sedlák hned na to. “Albínka nemuší ani vědět.”

Ještě tam sedlákovo psaní ani nadošlo, když Albínka dostala svou zálepku zpět a na rubu bylo připsáno:

“Adresát zemřel.”

Ani hned smyslu těch slov nepochopila. “Helejte, maminko. To je přeci ta moje zálepka a tady je připsaný — adresát — zemřel. Jaký adresát? Co je mi do cizích lidí? Já sem přeci napsala svému Rudolfovi, dyť je to tady zřetelně napsaný, podívejte se.”

Ale maminka se zalekla. Tak se v ni zrovna krev srazila!

“Co to povídáš, holka, vokaž! Pudu s tím za tatínkem.”

A potom s hospodářem stáli jako zdrčení nad zálepkou a srdce jim úzkostlivě bušila.

Několik dní hrozného neklidu a strachu. Přijde-li také ten pantátův dopis zpět? Oba rodiče spáti nemohli . . . leželo jim to na prsou jako balvany. A dopis přišel! Neotevřený sice, ale vyjadřoval mnoho — vše — — —

A nejstrašnější bylo, že ho dostala do rukou prvá Albínka. Pásla po listonoši a čekala ho, vybíhala mu vstříc.

Na rubu kuvertu bylo napsáno:

“Pan Rudolf Štefl padl při srážce s pašeráky — — — 12. listopadu byl pohřben. — C. k. četnická stanice.”

Viděli jste padnout břizu, když do ní sjel blesk? Tak padla Albínka! Rozhlédla se nechápavě — potom zvrátila hlavu a klesla . . .

Odnesli ji na lůžko a maminka tak srdce-lomně hořekovala, že by se ustrnul kámen . . . Dlouho trvala mdloba Albínčina. Zavolali kovářku a Novotný ji Bohem zapřísahal, aby jeho miláčku pomohla, aby ho k životu vzkřísila . . . Zoufale si do vlasů zajížděl, ke kříži na stěně se obracel. Maminka dceru omývala a dělala, co poroučela kovářka. Daly jí k srdci pijavky i na krk, aby krev odváděly.

Tak se jim podařilo Albínku přivést k životu, ale tím jí také udělaly zle.

Strašné vědomí a jistota hrozného neštěstí. Albínka kvílela jako meluzína, bědovala, vlasy si rvala. A když prvý, nejhorší výkřik zoufalství pominul, přišel těžký, přetěžký smutek. Albínka se vlekla

jako stín — oči jí vyhasly — tvář nabyla změněného výrazu kruté bolesti — — — A mluvila jen o smrti . . . Za tři dny onemocněla, dostala velké bolesti do střev, do břicha, do kříže — — — a zatím, co kovářka i maminka se lekaly, zdali si snad nějakého jedu nevzala, stalo se něco docela neočekávaného . . .

Albinka porodila; bylo to předčasné a malý tvoreček byl úplně neschopný života . . .

Rodiče byli zoufalí! Víme ze starých tradic, čím na počátku minulého století byla padlá dívka!

Jaká hanba, jaká potupa pro rodný krov!

Ó, velké soužení přišlo na Novotných grunt. Sedlák si jen vlasy škubal a selka? Zešla jako stařenka.

Albinka ležela netečně na lůžku bolesti — dět'átko měla u sebe — bylo bídné, studené a jevilo jen slabé známky života. Zdálo se, že Albinka ničeho nechápe — hleděla do prázdna a vzdávala se kovářčiným rukám . . .

Maminka usedavě plakala. Měly takovou krásnou, vyšívanou koptnici, tolik se těšila, až ji budoucí paní strážmistrová použije — byla po prababičce a všech ženských v tom rodě byla to pýcha. Ted' však jí použití nemohly — svobodná a padlá nesměla býti zahalena koutnicí co druhé, počestné matky!

Druhého dne Albinka dostala prudkou horečku — — — Měla žhavou hlavu a jen v podvědomí stýskala . . . Robě už bylo mrtvé, ale nesměli je od ní vzít, propukla ve zmatený křik a zuřila, když se o to pokoušeli — — —

Kovářka jí dávala na hlavu křenové listí, vařila "sejrkovo", "černý kořen", "jitrocel", za krk zase pijavky, vše, co se dalo, ale horečka se stupňovala . . .

Konečně se vypravil sedlák pro doktora. Víte, v těch dobách na vsi doktor byl osobností nevídanou a vzácnou.

Přijel; vyšetřil nemocnou a pokrčil rameny a prohlásil: "Zánět mozkových blan. Není pomoci, jen zázrak by se musel státi."

Nešťastní rodiče! Poslali pro kněze a

prosili o ten zázrak. Klečeli na kolenou a prosili Boha, aby k vůli nim ten zázrak udělal.

"Proč bys nemohl!" křičela panímáma zoufale, "křísils mrtvé, uzdravoval malomocné — proč ne naši Albinku!" Celé týdny trval zápas se smrtí. Byl úporný a doktor řekl sedlákovi:

"Děkujte Bohu, dopadne-li to špatně — jinak bude ještě hůř!"

Ale kteří rodiče by prosili o smrt pro své dítě? Chtěli, aby žila. Dnem i nocí dávali obklady, led na hlavu, na srdce.

Po čtyřech nekonečných týdnech Albinka vstala. Začala se ploužit po domě a starat se o své dět'átko. Že bylo dávno zahrabáno, balila si váleček na nudle a laskala jej. Mluvila zmateně jen o svém Rudolfovi — chystala se na svatbu . . .

S hrůzou rodiče poznali, že je šílená! Byla tupá a netečná, jenom když uviděla četníka, hnala se po něm — vrhala se mu kolem krku — snad by ho byla usmrtila. A zuřila — — —

Rodiče byli skláceni — doufali dlouho, že snad přece přijde k sobě — prosili o to . . . Marně!

Jednou jim nějak ušla, dostala se do stodoly a zapálila . . . Tak přišli Novotní o mnoho majetku. Bylo nutno dát ji do ústavu a platili na ni — — — Otec kvapem scházel a chřádl — — — hospodářství upadalo — — —

Konečně to prodali a o peníze přišli! Přišli Prušáci — vše se změnilo. Novotných majetek se tenčil a tenčil — — —

V pozdějších letech Albinku z ústavu propustili; byla neškodná a tupá — — —

A tak jsem poznala Albinku. Dlouho chodila po vsích, parádila se a čekala svého ho miláčka — — —

Jest tomu již dávno . . . Všichni súčastnění na tomto dramatu již odpočívají — — —

Z nešťastného Rudolfa již nebylo ani kostičky, také staří Novotní se odebrali na onen svět. A Albinka?

Nevím ani, kde odpočívá, snad teprve ve hrobě našla pokoj a za hrobem svého Rudolfa.

SVATÝ ANTONÍN PADUÁNSKÝ PATRONEM ÚRODNÉHO DEŠTĚ

Mezi dosti vzácné světce, kteří byli vzývání o mírný blahodárný deštiček k zachování a osvěžení úrody zemské — k nimž náleží v první řadě sv. Vojtěch — patří též sv. Antonín Paduánský. Původ tohoto patronátu možno hledat ve Francii, kde nějaký čas sv. Antonín sám rolnickými pracemi se zabýval. Záhy tam byl uctíván jako ochránce osení a obilí a vzýván již ve XIV. století zvláště před zasetím obilí případnou modlitbou: "Požehnej, ó Pane, tato semena a přispěj pro zásluhy našeho blaženého Otce, sv. Antonína, aby se rozmnožila a stonásobnou úrodu přinesla! Jich plody ochraňuj před nepohodou, bouří a bleskem, Ty, který sám kraluješ..."

Podobně v ostatních zemích stal se sv. Antonín spíše patronem proti nemírným deštům a záplavám, k čemuž vznikaly asi různé výjevy, spjaté s bouřemi a deštěm ze života světce. Podobně i u nás na jižní Moravě v Dol. Kounicích vystavěli kapli sv. Antonína a zavázali své potomky na věčné časy, světití svátek sv. Antonína jako zasvěcený zvláštní slavnost, aby chránil osení a vinice před krupobitím a zlým povětrím. Na Netolicku chodí od r. 1827 procesí z Černěvs na sv. Antonína do Lomce na podobný úmysl.

Ale více dokladů máme, že vzýván býval v našich zemích sv. Antonín jako přímluvec o blahodárný déšť v dobách sucha. Mimořádnou takovou pomoc doznala farnost měřinská na Moravě roku 1781; od svátku sv. Jiří do 13. června nespadla ani kapka vody s nebe. Nebe bylo neustále jako žhavá výheň. Veliká část setby uschla v zemi, sotva pětina obilí vzešla. Rolníci z okolí požádali farní úřad společně se sousedními farnostmi o pořádání průvodu na svátek sv. Antonína k panské kapličce téhož světce. Sešlo se z tří farností (totiž měřinské, bohdanovické a zhořenecké) na několik tisíc ctitelů svatoantonínských; v průvodu šlo i čtyři sta dětí. Všichni vykonali vroucí pobožnost u kaple sv. Antonína. Ještě o svátku svět-

cově spustil se tichý déšť na večer (bez bouře) a potrval tři dny. A co ještě podivuhodnějšího! Nevzklíčivší dosud setba v osmi dnech vzešla a nikdo nepamatoval takové úrody, zvláště ovsu, již se toho roku tamní rolníci dočekali. Podobných dokladů bylo by možno citovat více.

Zvláště v ohledu tom byla pověstná kaplička sv. Antonína na kopci u osady Starovice na Hustopečsku, dosud zvaném "U svatého Antoníčka", jež bývala kaplí poutní, žel nešťastnými josefínskými reformami zrušena roku 1778. Ale ještě i potom z dalekého okolí chodívala sem procesí za vyprošení deště a potřebné vláhy pro úrodu zemskou. Také z některých studánek a kapliček svatoantonínských dovážena poutníky domů voda, aby jí bylo skropeno pole a vyprošena příhodná vláha.

Kromě sv. Antonína býval za déšť vzýván ještě svatý Vojtěch, proslavený svým zázrakem na Zelené Hoře, a velmi řídce i sv. Heribert, (zemř. 1021), arcibiskup kolínský. Oproti tomu je celá řada světců vzývána u nás proti bouřím a dešťovým přívalům, z nichž v Čechách nejuctívanější byli sv. Jan a Pavel. Tento sv. Jan nazýván "Janem Buriánem". — Ant. Šorm.

Na S V A T E B N Í

cestě

V. Lehr.

ELIČKA ředitelovic vyjezdila si své štěstí "na kole". Byla dceřuska ředitele cukrovaru na venkově, kde společenské styky její omezeny na úřednictvo cukrovaru a nemnoho inteligence v okolí.

Helička měla o hodně mladšího bratra studenta, s nímž podnikala v létě časté výlety na kole. Uměla výborně jezdit a ovládala své kolo mistrně.

A jednou v čas sklizně řepné, kdy cukrovary počínají pracovat, pověřil ji otec poselstvím na vzdálený velkostatek, odkudž dováželi řepu do cukrovaru. Slečna Helička vsedla na kolo a s větrem o závod letěla po silnici k cíli své cesty.

A náhoda tomu chtěla, že na velkostatku byl právě přítomen synovec majetníka velkostatku, mladý a dvorný pán. Ten s podivem uvítal nezvyklého poslíčka a vyslance z cukrovaru, a že sám byl také výborným jezdcem na kole, nabídl se hned, že slečnu domů doprovodí.

Stalo se — a nebyla cesta oběma ani dlouhá, ani nudná. A po první návštěvě u ředitele cukrovaru následovala druhá a třetí a bylo jich potom už bezpočtu.

Mladí lidé se navzájem poznali a zamilování byli hned od prvního setkání.

A mladý pán z velkostatku nejezdil ještě ani rok za slečnou Heličkou, když strýc mu předal velkostatek a den sňatku byl ustanoven na poslední dny před adventem — před sv. Kateřinou.

* * *

Tož tedy — slečna Helička se vdává. Byl už pozdní podzim, ale krásný a slunný a sličná nevěsta pojala zvláštní úmysl: pojede na svoji svatební cestu na kole.

Dobrá — ženich byl přáním roztomilý nevěsty své nadšen, ani rodiče nenamítali ničeho; když bude s takovou bláznivinou spokojen manžel, rodičům je to také vhodné. ač pan ředitel — otec — míní, že on by takovou větroplášku usadil pěkně na kamna a ne na kolo.

Ani matce nevěstině to nešlo na ženský rozpočet; jak je možno po tak vzrušujících dojmech, jaké sňatek s sebou přináší, vsednout na kolo a letět s větry o závod po nejistých cestách. Kdyby ten výlet byl po železnici, nebo třeba v kočáře — no, s Pánem Bohem — každá doba má svoje práva i požadavky a Helička si může leccos dovolit. Ale na kolo vsednout po oddavkách — at' jde Hela "na kolo" s takovým úmyslem.

A pan ženich také tak — jen at' Heličce hezky ve všem povoluje — to bude pěkné manželství!

Ale dobrá matička jen tak na vrabčích strach se durdila — ve stínu duše těšila se ze štěstí jediné dcery a byla by Heličce povolila i na oblaku jet na svatební cestu, což teprv na kole!

Pro svatební výlet na kole bylo dlužno přizpůsobit všecek svatební pořádek. Sňatek v kostele ustanoven na desátou hodinu, poté byl oběd a po obědě ve dvě hodiny mladí manželé odjedou na kolech. Den je krátký — dlužno každou chvilku rádně rozpočítat, aby někde neuvázli — na svatební cestě.

Všecko bylo rádně předem ustanoveno — směr cesty i konečná stanice svatebního dne — ale mladí snoubenci se tajně usnesli v překypujícím štěstí, že pojedou jinak — nazdařbůh.

A svatební den se přiblížil. Sjelo se panstva se všech stran a v plném lesku bohatství rozvinul se svatební průvod. Nevěsta v měkkém, bílém aksamitu v oblaku závoje teplounce jímala svým zjevem a řada družiček byla kyticí sličných dívčích květů nevěstina prostředí. A kolkolem byly všechny dámy samý hedváb a drahý plyš, a barva k barvě, lad a nádhera.

Snoubenci poklekli u oltáře a za chvilinku byli svoji.

Podzimní slunéčko smálo se vstříc št'astným snoubencům, když ruku v ruce vyšli svoji z kostela a v bujném trysku letěla řada kočárů k domovu rodičů nevěstinych.

A ráz naráz následoval chod hostiny — dlužno rychle postupovat, aby rozvržený pořádek byl zachován. Po druhé hodině zmizela nevěsta od tabule z dvorany a za

nedlouho přišla usměvavá rozloučit se s hosty v úboru cyklistky.

A byla krásná jako měkký podzim, plný bujného blahobytu. Flanel a teplý loden v barvě srnčí objímaly mladé tilko, klobouček seděl šelmovsky na svatebním účesu, v němž z myrtového vínku uvízlo několik zelených lístečků a na bílé flanelové halenke pod kabátem tajila se myrtová snítka — odlesk svatební.

A ženich byl podle ní.

S dovádívou lehkovážností št'astného mládí chopila se mladinká paní stroje — dešť' pozdravů a přání, a již uháněla s chotěm svým po silnici v dál od shromážděných hostů, kteří za nimi se dívali s balkonu i z oken.

Št'astná nevěsta byla teď s chotěm svým sama — úplně sama — a letěli spolu po rovné silnici jako dva motýli, dohánějíce se v laškovném letu.

A v bujně dívčí rozmarnosti zabočila po jednou mladinká paní nevěsta na postranní cestu a úprkem letělo s ní kolo v neznámou končinu. A ženich-manžel ovšem za ní.

Přeletěli ves a i druhou — cesta obrátila se k lesu a mladinká nerozumná paní tam.

A nebylo již jasno, ani slunce nesvítilo, jako při odjezdu novomanželů. Od západu vyvstaly studené a těžké mraky a náhle rozvřel se mocný víchř a fičel krajinou.

Mladický svévolný rozmar opustil mladou paní a hledala teď pěkně ochranu u manžela. Víchř opíral se o ně se strany a stěžoval z míry jízdu po nerovné lesní cestě — až posléze nebylo možno ani na kole jeti a mladí manželé s námahou vlekli svoje železné oře.

I šero již pomalu houstlo sklánějícím se dnem i od mraků. A vesnice nikde v dohledu. — Špatnou cestu zvolila mladá paní a na návrat nebylo lze ani pomyslit.

Tedy jen chutě ku předu — vždyť nejsou snad někde v americké préríi a lidské obydli tu přece někde poblíž musí být.

A bylo. — Mladí manželé dostali se k rozdrbané hájovně zrovna když se spustil studený dešť' a víchř se rozvzteklil do nejvyšší míry.

V lese klátily se stromy a poléhaly jako žitné pole, víchř smetal zoranou prst' s

pole, nežli dešť ji promočil, a chaloupka hajného čepýřila se větrem rozdrchaná jako kvočna — jako dikobraz; došky stály stebelinou vzhůru a víchr je jako hračkou trhal se střechy a metal je v koruny lesních stromů.

Mladinkou paní přešla bujnost i smích a mladý choť uznal za nezbytné poprositi za přístřeší v rozdrchané chaloupce.

Je přece lépe mezi lidskými tvory, třeba pod rozervaným krovem, nežli v divoké slotě nečasu potloukati se za noci neznámým krajem.

Mladí manželé vysadili svá kola na vysoké zápraží chatrče a v tom již také otvíraly se pohostinsky dveře. Napřed vešla mladinká paní — zhýčkaná a vychovaná v blahobytu i v přepychu. Nízká předsíň — hlavou ke stropu bylo lze dosáhnout. V levo žebřík na půdu, za žebříkem 2 nebo 3 husy, dál nějaké harampátí — v pravo vchod do vlastního příbytku. Do dveří i mladá paní musila se hodně shýbnout a zvednout nohy přes vysoký práh.

Příbytek nebylo lze přehlédnout pro nastalou tmou i pro kouř z dýmky hajného, který náhodou byl doma. A dvě nebo tři děti zde přebíhaly a vřeštěly — mohly být také čtyři — nebylo toho lze rozpoznat. Mezi tím vším chodila a pokřikovala hajná — hromotluk — a tak připadalo, že laje a se vadí, i když se s dětmi laskala.

Uvedené hosty hajný i hajná pobízeli za stůl — mladá paní sedla si na lavici do mísky se zbytkem nějakého jídla a pán šlápl na spícího psa a vyšel do předsínky, aby přinesl s kola svítilničku.

Když přinesl svítilničku, vylezl odkudsi ze zakamen asi pětiletý kluk košiláč a zvědavě si pány i světélko prohlížel.

Mladá paní v tom dusném kouři kašlala, div se nezalkla, a venku bylo Boží dopuštění. Víchr se vztekal, jako by byl z pekelného řetězu utržen a dešť se šikmo řítíl a v proudech se lil z temné oblohy.

Mladé paní bylo k smrti úzko a nic nepomáhalo laskání a útěcha sklíčeného manžela. Najednou zavztekal se víchr ještě zuřivěji — divoký praskot — příšerné trhající lupání a — do světnice lily se proudy vody. Víchr strhal střechu a odnesl pryč.

Mladinká paní úzkostlivě pištěla — choť

její vykřikl a hajný královsky jadrně zaklel na pány, kteří nechali barabiznu tak zchát-rati, hajná hromotluk řvala po dětech a děti ječely jako při šlápnutí krokodílčata — hajný vyběhl do sloty podívat se z venčí na pohromu a za chvíli se vrací a řve jarým turem: "Jděte do chlívků — ten stojí" — a neptal se: půjdete, nepůjdete — chytil děti, jak se mu které pod ruku namanulo a šup s nimi někam ze dveří ven.

Po dětech vyšoupl tam i mladou paní, která se úzkostlivě držela manžela. "Hlavu sehnout!" — řval hajný mladé paní do týla u nějakých dvířek — ale mladá paní nesehnula hlavu s dostatek a klobouček zůstal někde venku. A vlezli do nějaké místnosti nízké, že hlavu zvednout nebylo možno, a byl zde ostře znatelný výpar kozí. "Paničko — sednou si takhle do kouta — tam je čistá sláma" radí hajná, která sem strká děti.

A víchr vzteká se zuřivěji a zuřivěji a pro hukot lijavce a divoký šumot lesa skorem slova neslyšeti — v tom zas odněkud troubí řvoucí hlas hajného v pekelný tanec živlů: "Léno!"

Hajná hromotluk přirazila dvířka a mladý manžel rukou ohmatával okolí — nahmatal slámu a usadil na ni svou mladou choť, která se ho nespouštěla, takže byl přinucen usednout s ní a byl by málem sedl na hlavu jednomu z dětí.

Hajný ani hajná se nevraceli a mladí novomanželé pozbyli řeči úzkostí a z vědomí své viny: ona, že z dívčí rozmarnosti zabočila na neznámou cestu, on, že mužným slovem nevzepřel se lehkomyšlně její svévali. Únava i přestálá úzkost neminula se s účinkem u mladé paní nevěsty, kteráž konečně usnula v náruči ženichově v kozím chlívků.

I panu ženichovi přiklížil spánek oči a probudil se až ráno s nevěstou ve svém náručí, když ho něco pořádně drcalo do zad. Byla to koza.

Takový byl svatební nocleh bohaté nevěstinky; z dívčího nerozumy a pošetilé svévole dala se neznámou cestou a nenadálá víchřice jí zapěla divokou píseň svatební — v kozím chlívků.

Ráno vylezli nedobrovolní nocleháři z kozího chlívků a mladé paní zase se vrátil

smích i dobrá nálada. Ač ji tělo bolelo z nezvyklé polohy, když sedíc noc přespala, přec nezdržela se smíchu, když z kadeří ženichových vybírala slámu a pavučiny a on navzájem ji a se slamou i nedotčené listky ze svatebního vínku.

Hajný byl už v lese, vyšel tam ještě za noci a hajná pod Boží oblohou vařila na ohništi v chatrči snídani a zle také lála na účet vrchnosti, která již dávno slíbila vystavět myslivnu novou a nevystavěla nic, až ji teď vítr odnesl.

Ona s mužem v noci zachraňovala svůj majetek, odnášeli vše do sklípka — i obě kola nenadálých hostí tam zastrčili, aby nevzala zkázu, kdyby víchr byl barabiznu do základu pobořil.

Ale nepobořil ji tak zcela: kozího chlívku ušetřil nadobro, neboť ten stál za skalním útesem, kam víchr nemohl. Mladá paní si vzpomněla na fotografický aparát a pan choť pořídil snímek svého svatebního noceľhu.

A ten byl věru podařený.

Karel Dostál-Lutinov:

ROLNICKÁ

Vychází slunko, jarý den,
hrá rosa v osení,
též rolník št'asten a svoboden
chce slavit vzkříšení,
chce tělo sílu, volnost duch,
kde svoboda, tam Bůh.

Sedlák je míru milovný,
on nenávidí zbraň,
když třeba, cep zná bojovný
a potře vrahů saň.
Hajme své rodné půdy pruh,
kde půda, tam je Bůh.

Chléb dává králi, žebráku
ta tvrdá naše pěst,
nutíme hroudu k zázraku,
z ní člověk stvořen jest.
Mohutně zem náš brázdí pluh,
kde práce, tam je Bůh.

Skřivánci pějí nad hlavou
a chválí Boží svět,
a z meze ručkou modravou
nám kyne jarní květ.
Tu modlitbou se vznáší duch,
kde zbožný duch, tam Bůh.

Rolník zná práce slast i strast,
on cení práci všech,
rodinou velkou je mu vlast
a bratrem každý Čech.
Milujem svornost, družný ruch,
kde láska, tam je Bůh!

Zda "v pátek — všechno nazpátek?"

Když roku 1877 četl v novinách peckovský kaplan dp. Josef Hovorka volání našich krajanů vystěhovalců v Americe, přihlásil se do této služby misijní v zámoří. Divnou shodou okolností se stalo, že vyjel ze svého působiště v pátek, v pátek vystou-

pil v New Yorku na americkou pevninu, v pátek přijel za svým biskupem do Omahy a v pátek nastoupil svou činnost v Abie, Nebr., tehdy jedné z nejdlejších osad v Americe. A vydržel na nehostinném místě mnohem déle než kterýkoliv jiný kněz.

MARIE SADOVSKÁ:

Vytrvalé prosby vyslyšeny

VĚTNICE moje je vypravena moderním zařízením a nábytkem a proto se do ní nehodí staré rodinné fotografie, svatební podoby, přes to však si je přeji mít. Jsou to dva obrázky. První představuje mého dědečka a babičku. Babička, v jejím svatebním oblečení, jež je stará, ale pěkné a výstrojné i s květinami. Dědeček

s výrazem radosti na obličeji, skrze kterou ale pronikla poněkud nejistota, což je lehce k porozumění. Obrázek byl vzat před oltářem. Vedle tohoto obrázku hodlám mít svoji svatební podobu — avšak kdykoliv se na ní podívám, zakalí se mi zrak. Kdybych neviděla babiččin obrázek, nebylo by tomu tak.

Je potřeba, abych sdělila začátek. Na-

vštěvovala jsem beznáboženskou kolej a tam jsem se seznámila se studentem Evženem, a ten nejen nebyl katolík, ale nebyl vůbec nic, pokud se týkalo náboženství. Navštěvoval různé kostely, když byl pod dozorem jeho matky, ale nic se v něm neujalo a proto zůstal úplně bez náboženství. Často jsem se domnívala, že jsem mu neměla věnovati žádnou pozornost.

Tuto domněnku jsem se snažila v sobě překonat. Připomínala jsem si u sebe, že takových známostí s nekatolíky je velký počet. Takové a podobné námitky se mezi sebou srovnávaly, ale v srdci mém pro ně nebyla přízeň. Taková neutěšená moje známost trvala sedm měsíců a nastala otázka sňatku. Tu jsem se podle svého katolického učení a svědomí obrátila k Evženovi a řekla jsem mu, jak se věci mají. Že je potřeba jíti ke knězi, který bude poučovati o náboženství; že bude nutno, aby Evžen podepsal smlouvu, ve které slíbí, že nebude klásti překážky mně ve vykonávání náboženských povinností a výchově dětí ve víře katolické. Jak se velmi často děje, tak i v tomto případě, Evžen nebyl ochoten takovým požadavkům vyhověti a namítal. Jeho láska však byla silnější než nepřízeň, a tak setrval se mnou, a spolu navštívili v této záležitosti důstojného pána Alfonsa, faráře naší osady. Výsledek byl velmi uspokojivý a moje radost byla značně oživena.

Důstojný pan Alfons v letech studentských byl vynikajícím ve sportu a zvláště ve hře míče a doposud měl značný zájem a to účinkovalo velmi příznivě na Evžena a tak se rychle sprátelil s celým jednáním farářovým. Já ale jsem nespolehala úplně na výsledek této návštěvy a setrvala jsem v prosbách o příznivý výsledek. Konala jsem na dále návštěvy v kostele a zúčastnila jsem se každý den mše svaté a přistupovala jsem ke Stolu Páně a denně jsem vysílala velký počet prosebných vzdechů k Bohu a prosila jsem neustále: Bože, prosím Tebe, zasáhni do srdce Evžena a dej mu poznati cestu světla.

Žel, výsledek ale byl zcela opačný. Evžen se mnou vykonal několik návštěv na faru, ale mnou vyprošované světlo neviděl a řekl, že nehodlá více ke knězi chodit;

mé žádosti a pobádání ho neobměkčily a řekl: "Toto je nejsměšnější náboženství ze všech, o kterých jsem slyšel. K čemu je potřeba zpověď? Já nemohu pochopit, jak se někdo může takové věci podrobit. A já nejsem u sebe jistý, že bych dovolil mé ženě jíti k některému muži a sdělovat mu všelijaké věci, které mají býti soukromé mezi mužem a ženou."

Snažila jsem se mu vše vysvětliti a řekla jsem: "Ale Evžene, z tvé řeči je vidět, že tomu nerozumíš. Kněz není muž ve zpovědnici. Je prostředníkem, skrze kterého mluvíme s Bohem."

Na to Evžen namítal: "Proč je potřeba prostředníka. Proč tedy nejednati s Bohem přímo."

Ach, lidé dobří! Jak mnohokrát jsem slyšela tuto námitku. Znam dobře, že Evžen by nikdy nebyl katolíkem, kdyby mu Bůh neudělil zvláštní milost. Poznala jsem, že kdyby člověk žádal sebe více o milost — jeho žádosti nebudou postačitelny bez pomoci jiných a proto je velmi důležité, aby ještě někdo jiný klepal na bránu nebeskou, než bude milost udělena. Proto jsem se modlila úpěnlivě s toužebným očekáváním, jaký bude výsledek a jaký bude účinek na smýšlení Evženovo, který nejvil lásku k ničemu, co bylo třeba jen zdaleka katolické, vyjma mě.

Důstojný pan Alfons ovšem poznal naše postavení, varoval mě a řekl: "Evžen je velmi nepříznivý naší víře. Obávám se, že výsledek nebude dosti uspokojivý, i když bude ochoten přicházeti na cvičení." Odporučoval mi, abych známost s Evženem zrušila, já však jsem takový krok považovala za nemožný. Stále jsem se domnívala, že se najde nějaké východiště z mého nepříznivého postavení. Důstojný pan Alfons mi připomenul: "Heleno, je pouze jedna správná cesta ve tvém případě."

Porozuměla jsem, co tím míní, nebyla jsem však dosti silná, abych se Evžena vzdala. Proto jsem se dále horlivě modlila s velkou naději, ale mé naděje byly stále více provázeny nezdarem. Evžen byl leteckým vysloužilcem z celosvětové války a nyní byl opět povolán k vojenské službě do války v Korei. Tím vznikla nová velká otázka. Evžen přišel

a řekl: "Budeme oddáni než odjedu, nebo ne?" Myslím, že bylo tisíce katolických dívek v podobném postavení jako já. Kolik se jich rozhodlo správně, nevím, ale vím, že jsem se přidržela rozhodnutí nesporného, protože jsem se rozhodla s Evženem ujetí a nechat se oddat civilním úředníkem — tajně. Neřekla jsem rodičům ani přátelům o mém úmyslu, spakovali jsme cestovní vaky a v sobotu jsme spolu odjeli v Evženově automobilu. V srdci svém jsem se styděla někomu sdělit o mém úmyslu. Znali jsme vzdálené městečko, ve kterém bylo možno bez obtíží sňatek uzavřít před zákonitým úředníkem — to byl nyní cíl naší cesty. Byla jsem velmi rozrušena, ale necítila jsem se šťastnou. Jeli jsme městečkem, kde bydlela moje babička, sama; byla úplně osamocena a mne se zmocnila touha navštívit ji — a sdělit jí, že se necháme oddat. I tázala jsem se Evžena, zdali je ochoten zastavit u jejího domku. Dodala jsem, že si přeji sdělit jí o našem záměru, neboť si velmi přeji, aby o tom někdo věděl.

Evžen na mě pohlédl rychle a tázavě řekl: "Nebude se snažit, aby tě přemluvila, abychom svého úmyslu jsme zanechali?"

Se smíchem jsem mu odpovéděla: "Babička? Ty neznáš babičku. Ta se nikdy nesnažila přemluvit někoho od pevného úmyslu jeho. O takových věcech říká, že si každý sám připravuje nápis na svůj pomník."

"Na svůj vlastní pomník?" tázal se Evžen a slova jeho byla provázena projevem značné zvědavosti.

Řekla jsem dále: "Takové je její příslíví. Ona tím míní, necht' je život jakýkoliv, že se všechno skončí pod pomníkem, ale je to nápis, jenž na pomníku naznačuje, jaký je tvůj život posmrtný."

Evžen se smál vesele. Byl to jeho hlas, který vždy byl postačitelý, abych v srdci svém zapomněla na všechno ostatní. Na to řekl: "Podle toho je to znamenitá osoba a opravdu, rád bych ji poznal."

Tak se Evžen setkal s babičkou a ta dávala na jevo uspokojení nad tím, co viděla. Řekla jsem jí, že jsme ujeli a necháme se oddat. Neřekla na to ani slovo, ale dala mi pokyn, abych šla do její ložni-

ce a trochu se uspořádala. Očekávala jsem, že půjde se mnou, ale ona zůstala stát u dveří a tak jsem se octla o samotě. Domnívala jsem se, že hodlá mluvit s Evženem, což mě ale nerozrušilo. Sundala jsem klobouk a uznala jsem, jednání babičky za správné, neboť obličej můj byl zaprášený a neuspořádaný, následkem větru a prachu za naší jízdy. To mě vzpružilo a chopila jsem se mé ruční kabelky a sedla před zrcadlo ke stolku, abych dala do pořádku svou úpravu, která v pravdě nebyla náležitá pro nevěstu. Stolek byl velmi úhledný, starodávný, darovaný babičce její matkou, tedy mojí prababičkou. Na stolku byl postaven obrázek, babičky v její svatební den. Byla zahalena celá v bílém šatě. Její pokrytá hlava dosahovala k oltáři. Na oltáři rozsvícené svíčky byly jako svatozář okolo její hlavy pokryté bílým závojem, který použila též moje matka v den jejího sňatku, ale dnes již byl stářím sežloutlý, zetlelý a rozpadával se. Vedle ní stál dědeček vzpřímen, postavy značně vyšší než byla babička. Oči jeho na obrázku se zdály býti upřené na mě. Rychle jsem poklopila obrázek na stolek a povstala od stolku. Tyčka barvičky na rty mi vypadla z ruky a zakutálela se pod postel a pudrový prášek jsem rozsypala. Rychle jsem se pustila hledati tyčku pod postelí a když jsem ji vytáhla a vzpřímila jsem se, zrak můj padl na krucifix, zavěšený nad postelí. Na jedné straně krucifixu byl zavěšen obrázek na kterém byla skupina babiččiny rodiny ve které byla též moje matka. Na druhé straně byl zarámovaný list dosvědčující sňatek mé babičky a dědečka. Byl značně ozdoben a byl to ve skutečnosti nádherný obraz na kterém velkou ozdobu tvořily podoby andělíčků a ne šotkové lásky; mezi andílky se velmi dojemně vyjímal skupina Svaté Rodiny. A nahoře nad celou ozdobou bylo velmi zřetelně lze čísti, že je to katolický certifikát o uzavření sňatku. Tu jsem se tázala sama u sebe: jaký bude certifikát, který obdržím já a můj Evžen od smířícího soudce, ke kterému jsme jeli uzavřít náš sňatek. Bude též tak pěkný a bohatě ozdobený nebo to bude pouze kousek papíru, na kterém bude napsáno, že jsme byli ou-

dání. V srdci mém se rozhostila citelná bolest a poznala jsem i kdyby to byl tak pěkný certifikát, nebude pravdivý. Ne — budu s Evženem oddána, nechť obdržíme certifikát jakýkoliv. Nebude náš certifikát mít ani cenu papíru a inkoustu na něj upotřebených.

Na to jsem si připomenula, že budeme později oddáni knězem a vzpomněla jsem si na několik přítelkyň, jež něco podobného podnikly, ale jaké ty jejich sňatky byly? Stála některá taková nevěsta s radostí a klidem u oltáře v bílém panenském šatě a pohlížela některá na svého ženicha ostychavě? Kde pak! Nikdy ne. A nyní si připomínám, že tyto nevěsty také nikdy nevystavovaly své svatební fotografie. A proč? Bylo to proto, že jejich sňatek jim nepůsobil potěšení?

Připamatovala jsem si fotografie mého prvního svatého přijímání, obrázek vzatý, když jsem byla u biřmování, obrázky graduální. Všechny tyto události byly pro mě radostné, vyvolávaly u mě jakési nadšení a hrdost. Matka má můj obrázek, když jsem byla pokřtěna a celá rodina se shromáždila okolo mě. A nyní, když se mám podrobiti nejdůležitějšímu obřadu v mém životě, že má být bez kněze?

Vyšla jsem z ložnice, ve které jsem v té chvíli zapomněla na moji ruční kabelku, ale držela jsem v ruce babiččín svatební obrázek. Domnívám se, že babička okamžitě poznala můj stav, když jsem otevřela dveře ložnice, neboť jsem držela obrázek křečovitě a prsty moje byly bílé, napjetím tohoto držení. Nepromluvila ani slovo a já jsem celé mluvení vykonala a po té Evžen mě zavezl zpět domů. Netřeba připomínati, že byl velmi rozzloben. Vzal si zpět ode mě snubní prsten, který zastrčil do kapsy, aniž by se na něj podíval. Řekl mi pouze, že mě považuje za blázna. Na to ještě dodal, že doufá, že se mi podaří najít někoho, kdo všechny ty věci vykoná, jak si přeji.

Neměla jsem dosti odvahy, abych mu přála podobně, aby též našel společníci, jež bude podle přání, ve skutečnosti já

jsem si nepřála, aby ji našel, protože jsem si přála mít ho sama.

Čekala jsem den za dnem; čas mijel, ale od Evžena nepřicházela žádná zpráva. Modlila jsem se za něho jako všechny dívky za muže, který jim odešel. Nenašla jsem žádnou úlevu v tom, že jsem ho ve skutečnosti sama poslala pryč. Odsuzovala jsem proto hrubě sebe samu a považovala jsem se proto za pošetilou. Ale, každé ráno, a když jsem přijímala Tělo Páně a též vykonala nověnu jako prosbu za návrat Evžena ke mně, pocíťovala jsem ve svém svědomí, že jedním správně. Milovala jsem Evžena, ale nemohla jsem se proto vzdáti své víry.

Když Evžen odcestoval do zámoří za svou vojenskou povinností a před odjezdem ani nepřišel dáti mi s Bohem, poznala jsem, že je konec všemu a nemám více příležitost získati jeho lásku. Ano, věděla jsem to zcela určitě, ale nebylo to dostatečné odvrátit mě od prosb i neustávala jsem v mých modlitbách, které jsem ještě rozmnožila, konáním nověny ke svatému Judovi, který je patronem v beznadějných případech. Moje prosby nyní byly poněkud změněny a prosila jsem Boha, aby Evžena chránil od úrazu ve válečné vřavě a udržoval ho v bezpečí, a aby mu udělil milost vésti život, jenž je podle vůle Boží.

Moje rozhodnutí neprovdati se za Evžena bylo z nejtrapnějších v mém životě, dvacet jeden rok trvajícím. Když ale pohlednu na dva svatební obrázky na mém stolku, jsem vždy potěšena tímto mým rozhodnutím, jež bylo správné. Babička krátce před její smrtí mi darovala ten její svatební obrázek i s malým stolkem. Závoj, který jsem měla na hlavě v den mého sňatku, se zdá býti kratší než je na obrázku babičky, ale to je protože jsem vyšší postavy než babička. Pro tuto výšku též svíčky na oltáři netvoří svatozář okolo mé hlavy. Přes to vše, obrázek je velmi milý a bude mi možno s velkou radostí a s čistým svědomím, jednoho dne jej odevzdat mým vnoučatům.

Nyní ještě něco o mém ženichovi — inu, byl to Evžen, což se samosebou rozumí. Již jsem připomenula, že jsem k mým prosbám přidala nověnu ke svatému Judovi.

Po celé dva roky byl Evžen ve vojenské službě. Po celou tu dobu jsem od něho neslyšela ani slovo, ale přes to vše moje důvěra byla pevná, neochvějná. Po té době jsem obdržela dopis od Evžena. Byl poslán z vojenské nemocnice v hornaté krajině v Korei. Ve vojenské letecké službě byl sestřelen nepřítelem a pohřešován dvanáct hodin, než ho kamarádi našli. V té době v opuštěnosti Evžen pocítil milostivou ruku Boha a když byl po tak strávené noci nalezen a ošetřen, byl to jiný člověk. Byl přivezen do nemocnice

více mrtvý než živý. Mohu připomenouti, že tak bylo podle těla, v duši jeho ale byl nový člověk, nyní probuzený k novému životu, a tento život v něm byl mnohem mocnější než kdykoliv do té doby od jeho narození.

V dopisu Evženem napsaném v nemocnici byla slova značně pomíchána, neuspořádána. Ke konci jeho bylo srozumitelně napsáno, že se modlí a doufá, že na něho ještě čekám. A nyní, rozmilý svatební obrázek na mém stolku může každý vidět jako důkaz, že jsem na něho čekala.

O lásce mateřské

Mateřská láska nejčistější,
nejvznešenější jistě cit,
nic, co nám dává život zdejší,
s ní nedovede závodit.

Mateřská láska divy tvoří,
svou něhou mosty překlene,
i tam vždy v mocný požár hoří,
kde zdá se prosta plamene.

Mateřská láska nezná mezí,
je schopna každé oběti,
podobna důstojnému knězi,
jenž víru v Boha posvěti.

Mateřská láska vlastní žití
dá ráda vždycky pro dítě
a jako jasná hvězda svítí
vždy, v noci jako v úsvitě.

Mateřská láska nezměněna,
ať změní se i celý svět,
buď požehnaná matka — žena,
ta nedovede zevšednět.

Karel V. Kuttan.

MARIE SADOVSKÁ:

Lampička u Panny Marie

SROUDNÍ rada Arnošt Posejpal osaměl v pokoji. Manželka se třemi dcerami odešly do města nakupovat a on zůstal doma, aby vyřídil korespondenci. Ale dávno již nepsal; složil hlavu do dlaní a dumal. V pokoji se stmívalo a do šera prokmitalo červenavé světélko olejové lampičky, hořící u starobylého obrazu Panny Marie. Ráno rozsvítil to světlo a ještě hoří! Pan rada se na ně zadíval a vzpomínal na svá mladá léta.

Před jeho vnitřními zraky se vynořovaly výjevy z dětství, kdy s nebožkou maminkou, velmi zbožnou ženou, modlíval se u obrazu Matky Boží, kdy s ní jezdíval na pouti a se zájmem naslouchal jejímu vypravování náboženských příběhů. Potom si představoval, co prožíval v době studií a v letech svého manželství. Byl třetí rok ženat, když mu matka zemřela. Když přijala svátosti umírajících a loučila se se svými drahými, tu pravila Arnoštovi: "Tobě jako nejstaršímu jsem odkázala starobylý obraz, který naše babička přivezla z Hostýnka. Víš dobře, že každou sobotu svítila u obrazu lampička a že jsme se u něho večer všichni společně modlili. To byla naše příprava na den Páně. Zachovávej tento krásný zvyk a zůstaň dobrým katolíkem!"

Arnošt se slzami v očích slíbil, že splní matčinu závěť. Ó ano, splnil ji, ale jen částečně. U obrazu hostýnské Madony rozsvěcoval každou sobotu lampičku a večer se tu modlil se svou rodinou mariánské modlitby, jež mívala jeho roditelka tak ráda, zejména desátek: "který Tě Panno na nebi korunoval." Při něm nebožka matka skonala. Růženeček, jež mu pečlivá ta vychovatelka přivezla kdysi z pouti, choval jako vzácný klenot a je-li někam, brával jej s sebou jako talisman, který ho měl chránit před neštěstím. Aak dalece tedy plnil odkaz mtačin.

Ale to ostatní, čeho po němo žádala? Byl dobrým katolíkem, praktickým katolíkem? Až dnes si tuto otázku předložil. Dříve o tom nepřemítal; v záplavě různých prací a starostí, souvisících s jeho povoláním, na to zapomněl. Divné! Proč dnes mu připadla ta věc na mysl? Soudní rada se zarazil, překvapen a zmaten těmi myšlenkami, jež se mu hrnuly do hlavy. "Jsi dobrým katolíkem, praktickým katolíkem?", naléhal vnitřní hlas dále. "Žiješ tak, jak žila tvoje maminka a jak tě k tomu vedla?" Soudní rada povstal a nervosně začal procházeti po pokoji, jako by chtěl zaplašit ty myšlenky. A přece — proti jeho vůli vnitřní hlas dále hovořil. Vytýkal mu, že zanedbává účast na boho-

službě a že nepřiklekl již kolik let ke zpovědnici, vytýkal mu i jiné věci. Rada zase usedl a svěřil bezmocně hlavu. "Ach věru, nejsem, jakým mě chtěla mít maminka," pravil sám k sobě. "Světlo u obrazu Panny Marie rozžihám, ale ve svém vlastním srdci jsem nechal lampu víry uhasnout, té nerozsvěcuji. V srdci je temno — temno. Svět zlomil ve mně vnitřní sílu víry. Přiliš jsem se oddal světu, ptal jsem se při všem jednání, co tomu řekne svět a z falešných ohledů lidských, z lichých ohledů společenských jsem se dal strhnout proudem, jaký se valil kolem mě — proudem náboženské lhostejnosti. A současně se mnou byla do proudu stržena celá rodina." Radovi se stáhlo hrdlo jakýmsi žalem, dosud nepoznaným. Bylo mu tak podivně, chtělo se mu padnout na kolena před Bohem — tam u svatostánku, kde tak ráda prodlévala jeho maminka, schýlit šij a žalovat na sebe, pokorně žalovat.

Tu vrzly dveře, ozvaly se hlasy. Rada se nutil do úsměvu a zdánlivě vesele, bezstarostně uvítal své milé. Když vyslechl jejich zprávy o tom, co v městě koupily, pravil vážně: "A teď se pomodlíme u památného obrazu za maminku. Myslil jsem na ni, když jste byly pryč a podivná tesknota mě schvátíla."

"Ale tatičku, tesknostě se neoddávej! Však babička naše — tvoje matka je na věčnosti šťastná," pravila jedna z dcer."

"Ona je šťastná, to vím, ale jestli my budeme také šťastní? Ta myšlenka mě prve znepokojovala."

"Musíme věřit a doufat," pronesla paní radová.

"Musíme více nábožensky žít. Víte co? Uděláme si společně pout na Hostýnek."

"Ano, tatínku a půjdeme tam všichni k sv. zpovědi," zajásala dcera Marie.

"Věru, tatičku, měli bychom jít k sv. zpovědi my dva spolu. Tak dlouho už jsme u ní nebyli," pronesla chot' radová.

"Rozhodně, maminko, půjdeme," odvětil její manžel. "Teď je ještě chladno, ale až se oteplí, tak asi v červnu, nebo v červenci pout' vykonáme. A dobře se na ni připravíme. Najdeme si katechismus i Písmo

svaté a všechno prostudujeme, abychom opět dobře znali náboženství, v němž naši rodiče vychovali. Musíme se vrátit ke kořenům, našimi předky zasazeným, ke kořenům katolického života."

"Máš pravdu. Musíme dělat to, co dělávaly naše maminky, abychom jednou tak šťastně umíraly jako ony."

"O to se právě jedná — o šťastnou smrt. Já vždycky v hloubi duše chovala přání, abych zemřel tak, jako maminka. Rozhodně chci být zaopatřen před smrtí. Kdyby se něco se mnou stalo, tedy mne zavolej hned kněze!"

Pan rada se podíval výrazně na manželku. V jeho pohledu se zračila přisnost a zároveň i prosba.

"To víš, že bych ti kněze zavolala. Ale na smrt ještě nemyslí. Ty musíš dlouho dlouho zůstat mezi námi!"

"Inu, chci si tu na světě ještě pobýti, ale na smrt je třeba pamatovat. Ta se neptá chceš odejít, ale pojď!"

"A nyní budeme konat pobožnost — k obvyklým modlitbám připojíme ještě Zdrávas za šťastnou hodinku smrti."

Pan rada poklekl, žena a dcery následovaly jeho příkladu. Všichni se společně modlili.

V pondělí si pan rada stěžoval, že je mu nevolno, že zůstane déle ležeti. Byl u něho pensista a často si déle poležel, když se cítil ráno unaven. Asi o desáté hodině vstal a už si pochvaloval, že je mu lépe.

"Maminko, najdu si katechismus a budu se připravovat k důkladné svaté zpovědi. Až budeš mít po práci, budeme se připravovat spolu."

"Však ještě máme čas — půjdeme přece na Hostýnku."

"Není tolik času. Raději začít hned," a pan rada hledal, hledal, až kdesi v zadu v knihovně našel zaprášenou, zapomenutou knihu — katechismus. Vzal jej uctivě do ruky a zahloubal se nad tím. Po obědě zase se jím obíral a teprve ke třetí hodině se vypravil na procházku. Chodíval denně sám na oblíbená místa za městem; říkával, že má v přírodě rád samotu. "Na zpáteční cestě se stavím u kolegy na partii šachu a před sedmnou hodinou přijdu k večeři."

oznamoval svým domácím. Rozloučili se s veselou tváří a odešel. Po jeho odchodu se daly strážkyně domácnosti do uklízení — "gruntování" — jak se říká a nepozorovaly ani, jak utíká čas. Schylovalo se k večeru, když vzpomínaly, že již brzy přijde tatínek a že nutno chystat večeri.

Paní radová se rozhodla, že půjde k uzenáři něco koupit, a že se chce také trochu projít a dcerám určila, aby zatím práci dokončily. Když vyšla ven, pocítila jakési bodání u srdce. Stísněnost se jí zmocnila, nevěděla proč. Napadlo ji, že se bude modlit k Panně Marii. I jala se v duchu odříkávat Zdrávasy. Tu vidí náhle před sebou shluk lidí. Co se děje? Ani nevěděla, jak se to stalo — náhle se octla u svého manžela, jež se snažily čísi paže pozdvihnouti.

"Klesl k zemi na ulici, ranila ho mrtvice," ozývaly se hlasy.

"Tatičku, tatičku! Drahý muži!" Paní nemohla více promluvit.

"Zavolej kněze — kněze! Ó je, velební páni ted' nejsou doma!" prohodil kdosi.

"Matičko Boží, pomoz! At' najdu kněze!" zaštkala paní.

"Zde jsem. Právě se vracím z procházky," ozval se zvučný hlas. Všichni uctivě ustoupili, spatřivše místního děkana. Ten se sklonil k radovi, jenž mu stiskl ruku. "Věřím, věřím, chci se zpovídat," slyšeli okolostojící. Kněz rukou pokynul, aby lidé dále ustoupili. Schýlil svou tvář co nejblíže ke tváři nemocného a za chvíli mu udělil rozhřešení. "Doneste pana radu k lékaři a já tam hned přijdu se svatými oleji," řekl děkan a chvatně odešel.

Paní radová plačky provázela svého muže, který už nemohl mluvit, ale jen očima dával najevo, že ví o její přítomnosti. Jednoho ze známých poslala pro dcery a sama zůstala u lékaře.

"Zde je všechna pomoc marna," prohlásil lékař. "Jen injekci mohu dát, více nic se nedá dělat." Lékař dal injekci a kněz, který přišel se svatými oleji, udělil poslední pomazání. Potom byl zavezen pan rada do svého bytu, kde skonal — máje v rukou růženec, drahou to památku po matce.

V hrozné bolesti doprovázely vdova s dcerami milovaného zesnulého na poslední cestě. V zármutku byla jim útěchou slova pana děkana: "Váš drahý je na věčnosti zachráněn, neboť zemřel v milosti Boží. Té milosti se mu dostalo tak podivuhodným způsobem!" Potom ličil, jak zvláštním vnuknutím byl přiveden do té ulice, kde ranila pana radu mrtvice. Jindy se vracívá z procházky jinou ulicí a tehdy učinil výjimku. Přišel právě včas — dokud byl ještě pan rada při plném vědomí, dokud mohl vzbudit lítost nad hříchy a s věřicím srdcem přijmout rozhřešení.

"Tot' zvláštní milost — jaké se dostává bytostem na přímluvu Pany Marie," dodal kněz.

"Ano, můj manžel uctíval Pannu Marii," řekla vdova. A vypověděla vše, co se vztahovalo k starobylému obrazu Madony Svatohostýnské.

"Matka Boží nezůstane nám dlužna," řekl vážně kněz. "Ona odměnila, velmi štědře odměnila vašeho manžela za to, že k Její počtě rozzíhal lampičku u Jejího obrazu a že se k Ní modlil."

K oslavě Nejvyššího třípytí se hvězdy, kvetou kvítka, hučí moře, zpívají ptákové; ale daleko vzácnější a vznešenější je sláva, kterou Mu člověk vědomě a svobodně vzdává modlitbou. (Gihř.)

PES

KAREL RAIS

O silnici z Jičína do Králové Dvora, na posledním táhlém návrší před vesnicí O. loudal se muž asi pětaticetiletý. Byl ramenatý, přihrbený; nohy jako schvácené těžce tlapaly. Opálené tváře leskly se mu potem, jenž na nich tvořil celé stružky; pod silným černým obočím vyzíraly veliké modré oči, pod nosem černal se hustý knír, jenž dozajista nikdy veliké péče neužil. Na hlavě měl šedý smačkaný klobouk, z pod něhož vyplývaly husté černé vlasy, na skráních již probělené, na těle vyrudlý oděv a boty prachem šedivý.

Stoje na konci návrší, s něhož silnice hadovitě vinula se do rozlehlého dolu, rozhlížel se krajem.

Byl západ horkého letního dne. Žhavé slunce, vznášející se již nad ohnivou hlubinou, do níž brzy mělo klesnout, rozlévalo pálicí světlo po lánech polí, jež kolkolem se strakatěly. Žita, pšenice a ječmeny byly již ve stodolách, na polí zůstaly jen ovsy, jetely, brambory a řepy. Tráva po příkopě, svadlé květy, listí na slivách kolem cesty i to zapálené ovoce byly ovátý pra-

chem. Z luk, strakatých květy chrastavce, totenu, kopretin a svízele, vála omamná vůně, jež se v tom žhavém vzduchu velmi těžce dýchala.

Lesy na pahorcích, jež celé údolí ovrubují, v plné záři zapadajícího slunce stály němý, bez hnutí. Ani ševel z nich nevylihnul, ani hlásku nevyletělo. Tam vzadu za vzdálenými lesnatými pahrbky, k severní straně pod samým nebem modrala se čepička krkonošské Sncžky, na východě, právě naproti silnici stál starý, rozlehlý Zvičín s kostelíkem na vrchu a skrčenými vískami mezi lesy na dolejšímu úbočí.

Poutník zahleděl se dolů k vesnici. Z košů ovocných stromů vyčnívaly jenm střechy chalup a statků, a ve středu vypínala se bílá kostelní věžka s cibulovitou, červenou střechou.

Přimhouřil oči, jakoby zelení proniknouti chtěl mezi stavení.

Byl to Antonín Lubas, zámečník z tovární v Vysočanech; šel se podívat domů...

Scházeje oklikami s návrší, zastavil se a patřil do blízkých polí. Ted' radostně zamával holí, a rty se usmály. Skloniv se

na hráz do stínu staré jabloně, natáhl nohy, podepřel hlavu o ruku a pořád se usmívaje, zíral po láněch.

Na blízkém jetelišti malý, zavalitý rolník nakládal jetel na vůz. U voje stály připraveny dvě krávy, červenobílá straka a opálená ploska, jež široké huby pohružovaly do hromady jetele a nabravše paličkatých stvolů, mutlaly s plnou chutí.

Stráž, na které Lubas ulehl, byla plna povadlého kvítí a mezi ním zprahlá tráva hnědých i narudlých klasů, mateřídouška, dýšící suchou vůní, a svítící slzičky. Od květu ke květu honily se bzující mouchy trpytných tilek, drobní modráčkové a okáči.

Rolník již na jetelišti shraboval, co pod rukama zůstalo; pak sebral, čeho krávy nedojedly, hrábě ze zadu vozu zastrčil do jetele, také kosu do něho zasekl a vzav oprat', navlečenou na klíce podsední straky, řekl: "bje!" a již vozovou cestou zatačel na silnici.

Byl krátký zavalitec, velké, již ojiněné tmavovlasé hlavy a nízkých nohou s dlouhými tlapkami. Všechno oděv jeho byl podle městského střihu, ale byl odřen, a jen na něm visel. Šel vedle krav skloněn, nevšímaje si ničeho. Vyjev na silnici škubl opratí, a když krávy zastavily, chtěl si vylézt na jetel: ale tu vystoupil proti němu Antonín Lubas.

Sedláček se lekl a na krok ucouvl.

"Pozdrav vás Pán Bůh, tatínku," pravil Lubas, a než se sedláček vzpamatoval, políbil mu hnědou promodralou ruku a vzal jej kolem krku, aby jej políbil.

Stařec uhnul hlavu a hleděli si do očí.

"Co pak mne už neznáte?" usmívaje se řekl mladý.

Otec odtáhl mu ruku a couvnuv ještě o krok, hleděl na syna. "Tondo — co tu hledáš?" ptal se rozechvěn a polekán.

"Snad jste se mne nelek! Pozdrav vás Pán Bůh!" a znova vzav otce kolem krku, políbil jej na ústa.

Starý pořád ještě stál zaražen, nemoha se vzpamatoval.

"Vy se mne opravdu bojíte?" smál se syn.

"Kde se tu bereš?" drsně ptal se otec. Černé oči mu jiskřily, a popelavé vráščité

tváře, krátkým strniskem porostlé, byly plny strachu a podivu.

"I tak mi napadlo, že se zas jednou podívám domů; vždyť jsem tu nebyl tolik roků!"

"Co pak jsi bez práce?"

"Byl jsem tuze udřen, tři neděle jsem ležel, a když jsem se sebral, povídám ženě a dětem: Podívám se domů, tolik let jsem tam nebyl a tatínka neviděl, trochu se oblažím! Ale nestůjme a sedněme si spolu na jetel, nejel jsem na něm, co jsem z domu!" mladý vřele hovořil.

Potom vyhoupl se na jetel, otec pobídl krávy a již opět jeli.

Kola po tvrdé, vyschlé silnici jednotvárně drnčela. Slunce bylo již za vrchy, a vyhořívající západ, rozsekán žhoucími paprsky, svítil jako blednoucí žhavé železo. Stráně k východu skloněné pokrýval černý stín, západní zářily ještě přizloutlým, stále se temnicím svitem. Na větvích topolů rvali se a ječeli rozčepýření vrabčáci a nad lukami bolestně hýkala čejka, jejíž černobílé tělo míhalo se v jasném vzduchu. Roj holubů bystře zaletěl ke vsi — jen jen se bělostná a sivá křídla zakmitla vzduchem.

"Všecko je to tu, jako bývalo, když jsem s vámi jezdíval z polí a doma nás čekala maminka," po chvílce ozval se syn.

"To jsou léta, brachu, už to skoro ani nepamatuju."

"Já zas všecko; tamhle rezímek stojí na vršku právě tak, jako stával, snad ani trochu nevyrost —"

"Je to dávno — vždyť jsi už také starý," skoro mrzutě podotkl otec, stále tak starostlivě zíraje v dál.

"Za to vy jste se nezměnil; když jsem po silnici zahýbal, myslel jsem si: počkejme, co pak mají letos tuhle na našem poli, není-li tam pak zas jetel — a vida, byl tam jetel a vy jste se v něm namáhal jako tenkrát — leda že jste trošinku šedivější. Pravda, je to dávno, když si vzpomenu, co jsem užil dření, rozumím tomu, ale jinak jako bych byl včera odtud odešel."

"Jsi pořád ve starém?"

"Pořád ve Vysočanech, i kde bych co sháněl, líp nebude."

"Kolik máš dětí?"

"Jen tři, jak jsem vám jednou psal; roste to, už chodí do školy všechny tři. A co dělá Ferda?" ptal se mladý.

"Jako Ferdijand," vážně odpověděl otec a popatřiv na syna, sešpulil rty, "co pak Ferdijand, ten už je v osmé škole, teď skládal tu maturiku a po vracích půjde do Prahy."

"Tak nebude knězem?"

"Nemá k tomu kale chuti, chce na dochtora, no, budeme se držet, aby to dokázal; bude to stát peníze náramné, ale když tak převýborně studýruje, bylo by škoda, abych ho z toho strhl. Počkej, jestli ho uvidíš, to se na něj podíváš! Dívá se skrz brejle a rozkládat už umí jako hotový advokát. Ó, co pak Ferdijand!" a vážně zakývav, opět sešpulil ústa.

"A co pak dělá — maminka?" slovo "maminka" pronesl syn zdlouha, slabiku po slabice.

"Je zdravá," starý chladně odpověděl.

Již vjížděl do vsi. Po zahradách kolem skloněných chalup i baráků, doškových i šindelových střech, běhaly děti, kolébaly se husy, vykračovali kohouti a slepice. Na dvorečkách bylo plno života, obyvatelé skládali obilí, jetel nebo směsku, ukládali ruchadla a brány, odnášeli vymláčenou slámu, klepali kosa, až to do dálky zvonilo. Tu chvátala panímáma, nesoucí na zádech loktuši žlutého listí řepového, tam baráčník vezl na trakaři nažatých natí bramborových. Po návsi bučely krávy a mekaly klusající kozy, jež hejna dětí hnala z pastvy a zastavila u rybníčka, aby se dobytek napojil. Sekáči mlčky a vážně vraceli se z díla, a vyleštěné kosa jim svítily na ramenou.

Všichni ti lidé, vidoucí na voze chalupníka Lubase cizího člověka, zastavovali se a prohlíželi jej od paty k botám.

Mladý Lubas, nechtěje se s nikým vítat, položil hlavu do jetele a díval se na oblohu temně modrou, po níž lehce plovaly florové obláčky.

Vůz zastavil — starý Lubas stál u brány do dvorka své chalupy; ze stavení chvátala žena, aby odvalila kámen a otevřela.

Antonín honem seskočil a jak se brána otevřela a vůz vjížděl, přiskočil k panímá-

mě. "Pozdrav vás Pán Bůh," pravil vlídně podáváje jí ruku.

Panímáma sebou škubla a ustoupila.

"Tot' jsem se musel změnit, že mne žádný nepoznává," zasmál se a potáhl knír.

"Pro pána, kde pak ty se tady bereš?" vyjekla a podanou ruku chladně potřásla.

"Jdu se taky podívat domů, maminko!"

"Domů? Co pak tě to najednou napadlo z takové dálky se vydat?" hovořila tenkým hlasem a malá očka těkavě si jej prohlížela.

Byla prostřední, kostnatá osoba, asi pětadvacátice. Řídké vlasy měla nad čelem rozčísnuty, lícní kosti vysedlé, dlouhý, špičatý nosík, v ústech všechny bílé zuby a dlouhý, tenký krk.

"I tak to na mne sedlo! Člověk je den ze dne v tom ohni a čmoudu, v samém uhlí a železe a rád zas jednou zajde do polí a do luk," odpověděl vesele.

"Co pak u vás nesejou?" ptala se s úsměvem.

"I sejou, ale to víte, doma je doma."

Ustavičně si jej prohlížel, nuceně se usmívala a byla všechna plna živosti, jakoby již již chtěla ubíhati; ale stála jako zarostlá.

"To bych si do nejdelší smrti nebyla pomyslíla, že dnes přijdeš domů; našeho Ferdijanda čekáme zejtra nebo pozejtří, ale že přijdeš ty —"

"Už jsem tady," zasmál se.

"No, jdi dál," pobídla a již ubíhala za mužem, jenž odpřažené krávy vedl do chléva.

Toník stoje prohlížel si stavení od světlice až za stodolu, rozhlížel se dvorkem a zahradou.

Těžký supot jako z řader člověka skónávajícího a jednotlivé bolestné kvily zavály mu k uším.

Před budkou u chléva stál rezavý huňáč; hřbet měl prohnutý, proudy srsti visely skoro k zemi, chundelatou, dlouhými suchanými chuchvalci srsti porostlou hlavu měl vztyčenou, přední nohy širokých tlapek nataženy. Kničel, jako když dodělává.

"I podívejme se, snad to není Ořech?" povídal si Antonín a přikročil směrem k psovi. Jak to huňáč spatřil, učinil skok do výše a již letěl mu naproti. Provaz, který

měl kolem hrdla, uvázan byl k železnému kruhu a ten navlečen na bidlo, táhnoucí se po stěně pod střechou od chlěva až skoro ke dveřím do síně. Již byl u Lubasy; skákal mu až k hlavě, bezzubou tlamou chytal jej za ruce, propířel se mu kolem nohou, ploužil se kolem něho po samé zemi, kničel, vyl, štěkal hned prudce, divě, zas vesele ňafal, sténal jako úpící raněný, řval jako šelma, hvízdál jako srnče...

Pak odskočil zpět, černýma vlahýma očima, v huňatých proudech skoro ukrytýma, zahleděl se na hosta, chvěl růžovým, vplazeným jazykem a vrtěl ohonem.

"Ořech — na mou pravdu je to Ořech — a poznal mne — Ořechu, Ořechu, Oříšku!" radostně rozechvěn, mazle se se psem, volal Lubas. Pes prohnul hřbet, skrčil se, vyzdvihl hlavu a tmavýma očima vroucně naň popatřil. Jak ho Toník popleskával, pes stál jako přilepen, celé tělo se mu chvělo, dýchal jako uhoně.

"Oříšku — Oříšku — když on mne chundeláč stará poznal!"

Když Lubaska za mužem doletěla do chlěva, tázala se rozechvěna:

"Prosím tě, kdes ho sebral?"

"Čekal na mne u silnice."

"Co tu chce, řekni mi co tu chce?"

"Což pak já vím? Vždyť jsi slyšela, že se přišel podívat domů."

"Domů — domů — řadu roků tu nebyl, myslila jsem, že už dá pokoj, a najednou se přijde podívat domů," ryla tlumeně, ale ostře.

"Můžu já za to?" broukl.

"Pro nic za nic nepřišel v takovou dálku, bude snad chtít peníze, nebo je bez práce a chce se nám tady uhnízdít — ale to si na mne nepřijde!"

"I podle řeči se přišel jen podívat —"

"To se řekne, jen podívat, a když se pěkně usadí, pak se nehne!"

"Proč by se nehnul, ví, že svoje dostal."

"Uhlídáš, uhlídáš, že se nebude chtít hýbat, ale at' si nemyslí —" a vyběhla ven z chlěva.

Antonín ještě stál na záspi a dováděl se psem.

"Podívejte," volal, "Ořech mne poznal, ani bych tomu byl nevěřil, že je to možná;

tatínek ani vy nemohli jste mne poznat — a ta nemá tvář člověka pozná!"

"Snad po hlase," řekla chladně, spěchajíc do světnice.

Za chvíli šel také tatík do světnice a pobízel syna: "Už pojď k večeři, at' to nevystydne!"

Toník ve světnici postavil sukovku do kouta, svlékl kabát a s kloboukem pověsil jej na věšák u dveří.

Ve světnici stálo všecko jako před lety, poznal každý obrázek, džbány a porcelánové hrnečky na polici.

"Pojď, tuhle máš trochu kafe, nadrob si a jez, není ho mnoho, nečekala jsem tě," švitořila Lubaska.

"I nemám tuze hladu, jedl jsem cestou," odpověděl a sedl za stůl. Paže položil na desku a zíral po světnici.

"Jako bych byl včera odešel," povídal.

"Pane, to to utíká! Ferdijand byl tenkrát hošek a dneska má osm škol i maturitu. Z toho se, pane, udělal člověk! Silák je, ustrojit se umí, študýruje pořad na eminenec — no, bude z něho dochtor. Bude to sic ještě pár roků trvat, ale snad to vydržíme; až bude tím zlodějíčkem, pak se mu peníze pohrnou," všecka blažena vyprávěla matka.

"Utíká to, utíká! Kdo by řekl, že jsem tu skoro deset roků nebyl, a dvacet pět že je tomu, co umřela maminka," povzdychl si syn.

"Ten pes dnes dělá jako blázen, totě kníkotu a vytí, měl bys ho jít párkrát přetáhnout, kdo pak to má poslouchat," hubovala žena.

"Je to věrnost u zvířete a láska ku podivu!"

"A co pak dělají doma — žena, děti?" honem ptala se panímáma.

"Vzkázaly vás pěkně pozdravovat, všeko je to zdrávo. Děti rostou jako z vody, každé je jako tuřín, jí to pořad a pořad mají hlad, člověk nestačí vydělávat," smál se.

"Jsou tvoji, musíš se starat! Vždyť ty umíš vydělávat a Marjánka může pomoci, vždyť nemusí pořad obskakovat kolem plotny a shánět, co by bylo lepší," smála se a očka mžourala jí potměšile.

"Ta se nashání — milá maminko!" řekl trpce a vyčítavě.

"Máš tuze dobré řemeslo — my za měsíc nevyděláme, co ty za týden!"

"Je to platno, takové dření den ze dne člověka zmáhá; už jsem si pomyslel, že je potřeba trochu odpočinku."

"Pro páníčka, je mu pětáctýřicet roků a chtěl by odpočívat! Podívej se tuhle na nás, od rána do večera jsme pořád jako ve větru."

"A není to na vás vidět jako na mně, to že pracujete na zdravém, čerstvém vzduchu a já pořád v horku a čmoudu. Jen si všimněte mých zad a noh — je to tíže práce!"

"Ještě bys mohl skály lámat!"

Starý při té řeči klidně pojídal a teprve nyní se ozval.

"Chudák Ferdijand, ten zas přijde zvedený; měl tu maturiku a to je, pane, robota! Knih má vyrovnáno jako my tamhle dříví, a sotva slunce vyjde, je nad tím, než zase zajde, a pak ještě dlouho ponocuje. Při tom se kale nenají, co pak těm studentům dají! Ale co je pravda, nikdy nenaříká!" a všechnen ten chvalozpěv vypovídal jako na kazatelně.

"Je z něho pán, hotový pán, tady na vsi mu to tuze nevoní, nemá kale s kým porozprávět; kdo pak těm jeho moudrům rozumí, ani se mnou mnoho řečí nenadělá, pořád je jen ve svém," velebilvě pokračovala matka.

"Jak pak nevěstu — žádnou ještě nevyhlíží?" usmál se syn.

"Co by ti to napadlo, ani bych na to nedopustila! Aby se na něj někdo nějaká žebračka pověsila a omámila ho! Až bude doctorem, pak ať hledá, tu mu třeba pomůžu; po takovém pasou jinačí! Blázen by byl, aby si teď s něčím začal — takový člověk!"

Když Toník dojedl, pravil: "Půjdu si na zahradu, bude tam pěkně. Kam pak mne dáte ležet? Nejraději bych na půdu do sena, jak jsem spával, když jsem tady chodil dělat."

"I když chceš, to můžeš, sena máme půl půdy a voní, až člověka zaráží."

Když vyšel na zahradu, Lubaska zle se mračíc bublala:

"Vidíš, nepovídala jsem to? Chce si pry odpočinout, proto přišel. To by mi tak scházelo, aby se tu usadil, a žena a tři klazani aby přišli za ním. Ale ať se nechystá, tady jsem já paní, své tři stovky po mémě dostal, ať dá pokoj!"

"Jen zas neblázni!" broukl muž.

"Ty ho neznáš, jen počkej, až na tobě bude chtít podíl z chalupy. Ale to by si dal, proto jsem nepřišla a nevzala si strejce starého, aby to rozdal cizímu!"

"Ještě jsem nerozdával —"

"Na to nikdy nepřipustím, aby Ferdijand byl pro cizího okraden!"

"Ale kdybys nemluvila —"

"Potřebuje on zdravý, čerstvý vzduch, nevidáno, páni, jen když je dost peněz a je zač koupit, nic člověku nechybí!" —

Toník lehl si na zahradě do trávy pod starou rozekleslou jabloní. Oči máje široce rozevřeny, zíral do koše sněti, obalených černými chumáči nehybných listů, mezi nimiž prokmitala hvězdnatá obloha. Vzduch byl vlahý a ze zrosené trávy dýchal chlad. Za stodolou chalupy cvrček prováděl svou brusičskou písničku.

Hlavou mladého Lubasa táhly vzpomínky na léta, kdy se v panské dílně učil, jak potom jako pomocník pracoval a vracel se domů pouze vyspat. Byly to doby! — Dřeni a dření, a nikde úsměvu, lásky, srdečnosti, jen škaredé pohledy, nevlídná slova.

Nad záspí řínělo, a starý chundeláč přecházeje pořád radostně kňučel a hafal.

* * *

Mladý Lubas pospal si na půdě rodné chalupy do Božího dne. Vyskočiv pospíšil k vikýři a zahleděl se na náves. Celá obloha byla jediná slitina bílých beránek, mezi nimiž na mále vyhlížel světlý blankyt. Východ zatažen byl bílým závojem, jímž paprsky prozařovaly, ale slunce proniknout nemohlo.

Ves byla opět živa; zase hrčely vozy a prázdné trakaře, drůbež chodila po dvorcích nebo se kácala v rybníčku na návsi.

Lubas zahleděl se k protější chalupě a pozoroval ramenatého rolníka, jenž vůz ze dvora vystrkoval na náves.

Po chvíli po dřevěných, rupavých schodech sešel dolů k snídani.

"Dej Pán Bůh dobrýtro!" pozdravil.

"Dobrytro," odpověděla matka, "jak pak jsi se vyspal? My, pane, špatně, ten pes nám nedal, celou noc a celou noc dělal jako blázen. Pán Bůh mne chraň, abych měla ještě jednou takovou noc, hlava mne brní. Ale dostal, pane!"

"Chud'as Ořech, dostává pro mne, smutně usmál se syn a obrátiv se k otci, pravil: "Ale tenhle starý Boreš se pořád drží, člověk na něm ta léta nevidí."

Starý podíval se naň udiven. "Starý Boreš ten už je pět roků v hrobě."

"A kdo je to tam?" ptal se syn, ukazuje oknem.

"To je Josef -- ale je na vlas, jako starý býval, zrovna tak všechno dělá, chodí, hlavu kloní. Starý odešel, mladší zrovna takový nastoupil -- tak to na tom světě chodí!"

"Za to se tuhle podívej na blázna Mulilu -- ten je pořád stejný."

"Pořád -- a kolik mu asi je?" ptal se syn, zíraje na skrčeného, rozedraného mužika, jenž běžel návsí.

"Pokud se pamatuju, je pořád takový."

Antonín posnávav, vydal se do kostela. Na záspi zastavil se u Ořecha, pohladil mu hřbet a drže jej za tlamu, zahleděl se mu do očí. "Ty dobráku," povídal mu odcházeje.

Na návsí seděli již dva umounění košiláci, trhajíce ostříbřené žebříčky a knoflíčky odkvetlého slezu. Na starých kostelních hodinách zpola odřených číslic, bylo půl sedmé.

Toník rozviklanými dřevěnými vrátky vešel na hřbitov a rozhlížel se po rovech, jež byly obrostlé hotovým lesíkem bujně vypučelých travin, mezi nimiž pestřily se různé květiny. Sem tam z bujného květenstva vyčníval hlinitý rov buď ještě úplně holý nebo řídkou travinou obrůstající.

Lubas zamířil k levé zdi; tam bylo místo, na kterém před dvaceti pěti lety zahrabali maminku.

Když došel, zachvěl se -- Kolem bylo vše srovnáno, bujně porostlé, jenom nepatrné pahrbečky značily bývalé rovy. Ale ve kterém je maminka?

Nechali to zpustnout -- Postavil se ke zdi a klobouk drže v ruce, zalitýma očima hleděl na drahé místo, ve kterém ztrouchnivěla nejdražší bytost.

Jako by byla nebývala! letělo mu hlavou. Doma není po ní památky a na hřbitově také ne...

"Dívám se, dívám, a zdá se mi, že bych vás, příteli, měl znát --"

Toník povznesl hlavu a usmál se. Na stezce proti němu stál slabý občanek; na hlavě měl starou čapku, kolem ní rozeuchané šediny; všecek přede těla jeho byl zakryt modrou zástěrou plátěnou, za níž měl zastrčeny ruce a velký červený šátek.

Lubas hned tkalce Vaníčka poznal; jaký býval před lety, takový stál tu i dnes.

"Pane, měl byste, měl," zakýval, když Vaníček marně přemýšlel.

"I pramilione, vždyť je to Lubas, Toník Lubasů -- no, nejsem já hned v hlavě doma? Pane stará kotrba, ale zná věc," švitořil a již stál u Toníka a tiskl mu ruku.

Potom usedl na jeden pahrbeček, loket opřel o koleno, bradu o dla. a zahleděl se na známého.

"Ale měli u vás radost, že jste přišel?" zachechtal se ostře a stranou mžoural na Lubasa.

Ten se usmál.

"To bylo asi leknutí -- snad jste nepřišel pro peníze?"

"Pane, není pro které --"

"A kdyby bylo --" a tkadlec se usmál. "Hledal jste tu maminku, vidíte, holenku, tady je to dávno překopáno a zadupáno zas. Víte, Toníku, klátím se tady mnoho roků a tak mi leđaco je k smíchu; znám věc v každé chalupě léta a léta jako žádný. Jako vezměte to u vás: vaše maminka jako by byla jaktěživa na světě nebývala; a kdo tady vzpomene, jak váš tatík uměl na ni dupat a stavět se jako křeček, a že dnes mlčí a nosí uzly za Ferdijandem. Nemám pravdu? Holečku, znám věc! Tak co -- pořád tam u Prahy?"

Lubas přisvědčil.

"A dření je v jednom kuse, ne? Vždyť je to na vás vidět. A pobudete, pobudete?"

"I zas půjdu, chtěl jsem se jen podívat domů."

“Domů” — a Vaníček opět se zachechtal. “Jestli pak jste si všiml, že tatík nosí, co synáček odloží? Pane, dělá pána v kabátě, div šosy neplouží. Ale já taky klepu jako nebožka Kolářka — pojd’me se pomodlit, pojd’me!”

A zvolna, nemluvíce, vešli do starého kostelíčka. —

Lubaska, jakmile Toník odešel do kostela, chvátala vedle k Ježkům.

Mladý Ježek, chalupník, byl Toníkův bratranec a kamarád z mladosti.

“Víte-li pak, lidičky zlatí, že nám přišel Tonda do stavení?” spustila, sotva zavřela.

“Povídaly naše děti, nevím, kde to sebraly,” přisvědčila Ježková, válejíc na la-
vičce u kamen prádlo. Byla ještě mladá, ale zhubenělá, vpadlých, bezbarvých tváří; měla jen košili, u krku málo zdrhnutou, a starou modračku plandavou.

“Já vám jsem celá pryč, z ničeho nic mi ho na večer přiveze z pole. Bůh ví, co tu ten člověk chce, celou noc jsem s tím nespala, oka jsem zamhouřit nemohla. Aby se nám tu tak usadil a všechno to přitáhlo za ním! Čekáme našeho Ferdijanda a z ničeho nic přijde ten! Po tolika letech přide, a kdyby, lidičky, za krejcar přinesl. Kdyby mi byl ten šátek koupil, ale má on asi jednu prázdnou a druhou vysypanou.”

“Snad přišel pro peníze?” odvětil Ježek, pobafuje z krátké dřevěnky. Byl úlehlý silák, pěkně světlých vlasů a knírků.

“Prosím vás, co by mohl chtít?” zabědovala.

Ježek pokrčil rameny: “Inu, taková lidé pořád potřebujou, a co byste si počali, kdyby řekl: “Chalupa je tatínkova, a já jsem taky jeho syn! Nemám pravdu?”

Lubaska se zlostně zasmála.

“Inu, tatínkovi jsou oba, ale Ferdijand je můj!” a oči div jí z důlků nevyletěly. “Prosím vás, lidičky, jestli sem k vám přijde, vyzvěďte na něm, co chce. Musím honem domů, kdyby náš Ferdijand přišel, aby měl něco uchystáno, beztoho, chudáček, přijde vyzralý, měl teď učení náramné, prosím vás, v poslední škole a udělal tu maturiku!” a již zase uháněla.

“Ta má naháňky,” zasmál se Ježek, když na záspi zmizela.

“Měl by skoro pravdu, kdyby se o něco hlásil, co pak není syn? K nám on Toník taky přijde, ale kdyby chtěl vypůjčovat, ne abys půjčil! Do smrti bysme se s tím neshledali, kde bys ho po světě sháněl!” povídala Ježková.

“I to bych byl leda bez rozumu. Ale slyšelas, že ani za krejcar nepřinesl?”

“To ji pálí; bodejt’, bude jí za všechno nosit parádu, leda by rozumu neměl. Ale co mu mám podat? Takoví řemeslníci z fabriky žijou panský.”

“Snad bys nestrojila — at’ si ukrojí chleba s máslem, nevidáno, já k němu do smrti nepřijdu.”

“Ale je to, lidé, otec, kde by si to byla nebožka na něj pomyslíla, že tak dítě odstrčí!” Tato slova pravila sípavým hlasem třetí přítomná osoba, které však nebylo vidět; na peci za kamny skrčena ležela hospodáře Ježka matka, výminkářka, jež už dva roky nemohla na nohy.

“I prosím vás, panímámo, staří lidé bývají stejní; jiná zas dělá, jakoby měla jen jednoho syna, jakoby se od něho hnout nemohla, a druzí pak jsou rádi, že se musí starat jenom nejstarší,” smála se Ježková.

Na peci bylo pak úplné ticho. —

Vraceje se z kostela, Toník skutečně zamířil k Ježkovým. Když vešel, hospodyně ještě válela, a muž stál uprostřed světnice, ruce v kapsách.

“Jestli pak mne tady poznají,” smál se Lubas, patře na oba.

“Kdybych nevěděl, že jsi doma, nepoznala bych,” odpověděl a podával mu ruku.

“Sedněte si u nás, švagře,” zástěrou utírajíc lavici, srdečně pobídla Ježková.

“No, na chvíli,” usmál se. “Tak jak se pořád máte?”

“Zaplat’ Pán Bůh, dření dost a peněz málo. A jak ty se pořád máš?” ptal se Ježek.

“Děkuju pěkně, u nás je to stále stejné.”

“Dobře se ti vede, vid’, co pak dobrý řemeslník má pořád ještě časy a neztratí se.”

Hospodyně přinášela bochník skrojeného chleba domácího a pomazánku s beránkem.

“Ukrojte si u nás, švagře,” pobízela.

"Zaplat' Pán Bůh, vždyť jsem před chvílí snídal," odpověděl.

"Tak pobudeš, pobudeš?" vyzvídal Ježek.

Lubas vrtěl hlavou. "Co bych tu dělal," trpce odvětil.

"I človíčku, ta vaše má naháňky," spustil Ježek, "už tu prve byla, abysme vyzvěděli, proč jsi přijel a jestli pobudeš. Celou noc prý nespala a lamentovala jako posedlá."

"Ta vás asi ráda uviděla, vid'te, švaře, vždyť čekají Ferdinanda. Je to spravedlnost na světě, jedno dítě všecko, druhé nic!" rozkládala Ježková.

"Inu, kdybych byl na tvém místě, jen tak bych neodešel," opět začal Ježek, usednuv proti bratranci. Tři stovky po mamince jsi dostal, ale, co ti dal tatínek? Co pak se nebožka maminka na chalupě nenadřela, aby ted' shltla všecko tahle s tím Ferdijandem? S tím jsou pořád ceremonie, až se tomu celá vesnice směje."

"I proto jsem nepřišel, chtěl jsem se jen podívat domů," řekl klidně.

"Ale rozumu byste neměl, abyste mlčel; chalupa je dobrá, tatínek dře od rána do noci — vždyť to nemusí všecko jeden spolknout! Já myslím, že tam budou ještě hotové uložené peníze, mají na všecko štěstí," přidávala žena.

"Jsou to těžké věci," usmál se Lubas, "jak pak mám po tatínkovi něco žádat, když ona poroučí, až bych odešel, měl by od ní zle."

"I tot' víte, mají ho s Ferdijandem pro pošklebek, ale on to nevidí, pořád jen vede svou: 'Náš Ferdijand — náš Ferdijand'."

"A co dělá tvá maminka?" ptal se Lubas Ježka.

Ten smutně pokrčil rameny, ale žena rychle odpověděla:

"Ta chudinka už dva roky leží tamhle za kamny a nemůže na nohy; je to tak na světě, co některý člověk vytrpí!"

Na peci se nic nehnuło.

Hovořili ještě chvíli o prošlých letech, o dětech, o úrodě, až Antonín vstal a pravil:

"Tak jsem vás viděl, zas půjdu."

"I posed'," chladně pobídl Ježek; ale Toník už bral klobouk.

"Ani jste si u nás chleba neukrojil," vyčítala hospodyně.

"Zaplat' Pán Bůh, a mějte se tu hezky, s Pánem Bohem!" Podal oběma ruce a vyprovázen až na zásep, odešel domů.

"Ale je udřen," pravila Ježková, když se z venčí vrátili a zasykla.

"Vždyť má kolik dětí, na parádu nezbude."

"Prosím tě, takovíhle lidé mají pořád jenom žaludek na mysli; ani chleba si neukrojil — kde pak on máslo, kdyby to bylo maso!" —

Když se mladý Lubas vrátil domů, matka v koutě u kamen oškubávala kuře. Starý ve stodole řezal řezanku, ale jak syna zahlédl, chvátal do světnice; byl bez kabátu a bez vesty, ale přepásán odřenou, širokou zástěrou.

Toník hodil klobouk na postel a kabátu nesvléknuv, usedl ke stolu.

"Tak jsi zas byl v našem kostelíčku?" úlisně se usmíval tatík, usedaje proti synovi.

Syn přikývl.

"Farář stárne, vid', už chodí bídně, ale na našeho Ferdijanda tuze drží, pořád se mne ptal: Tak jak Lubas, má-li pak už tu maturiku?"

"Zařízla jsem mu kuře, přijde-li, bude mít po cestě hlad," promluvila matka.

"Tak jak u Ježků — viděli tě rádi, vid'?" opět začal otec. "Jestli pak ti přece něco podali na přivítanou?"

"Honem běžela pro chleba s máslem," odpověděl Toník.

"I toté div divoucí — to jsou, pane, lakoty!" živě spustila matka. "Ta nebohá stará máma leží už dva roky na peci a živobytí má — darmo povídat!"

V tom Antonín povstal.

"Tak zas půjdu —"

"Kam se chceš vydat?" ptal se otec udiven.

"Kam? Zas domů, já vím, že se mne dočkat nemůžou, že hoši pořád vybíhají a vyhlízejí mne. Mám je kluky rád, jak přijdu na večer z práce, je to kolem mne a škrtí jeden přes druhého. A po Marjance se mi taky stejská," vřele mluvil syn.

"I pro pánicka, co by tě to napadlo, ted' odcházet, vždyť jsi sotva přišel; snad přece počkáš na Ferdijanda!" všecka rozehrána volala matka a spráskla ruce.

"Půjdu, možná že dnes nepřijde a třeba by mne nerad viděl," zadíval se na ní.

"Ó, to našeho Ferdijanda neznáš, to bys viděl, jak se umí chovat. Je mi dost divno, že tu již není, ale nejpíš se ještě loučí se všemi těmi profesory, měl u nich vážnost velikou!" vykládal otec a oči máje široce rozevřeny, špulil ústa samou pýchou.

"I půjdu, pozdravujte ho ode mne, řekněte, že jsem čekat nemohl, a až s ním přijdete do Prahy, stavte se u nás. Uvidíme vás rádi, naši hoši dědečka a strejčka vesele uvítají. Každou chvíli jim musím o vás vypravovat."

"Aspoň počkej s námi až po obědě," zase matka pobízela, "já sic jako Marjánka vařit neumím, ale přece něco ukuchtit dovedu, to víš, náš Ferdijand už taky má jaječek."

"Děkuju pěkně, stavím se v Jičíně u dráhy."

"Ale, ale, teď začíná pršet, ještě zmokneš," starý vážně upozorňoval.

"Pro pána, aby to tak Ferdijanda chytlo někde v poli — má nový slaměný klobouk, čtyři jednušky jsme za něj dali!" naříkala.

Antonín vyhlédáje okny, prohlížel oblohu.

"I nebude to zlé, malý deštík všecko skropí, a lépe se to pojechá," sděloval své výzkumy.

Vzav klobouk a hůl, postavil se uprostřed světnice a vážně zahleděl se na otce.

"Tak přece, přece," švitořila matka a jako zmatena pobíhala po světnici.

"Něco mi ještě, tatínku, musíte udělat, než odejdu!" řekl Antonín vážně.

Otec podíval se naň ulekaným a starostlivým pohledem, matka nepokojně zírala z jednoho na druhého.

"Chci vás o něco poprosit, a nesmíte mi to odepřít —"

"No, na — inu —" jektl tatík, hleděl na ženu, jež vzadu za synem rukama lamentovala.

"Jen tak s prázdnem se od vás přece nehnu, když jsem už takovou cestu vážil —" pořád stejně vážně hovořil syn a zahleděl se k zemi.

Tatík stál jako z kamene, oči měl mračivý, ústa stažena. Žena zmatena přebíhala.

"Našeho Ořecha mi dáte, abych přece něco přivezl dětem," náhle pravil Toník.

Stará hlasitě si oddechla a ústa mužova zůstala chvíli pootevřena.

"Ořecha?" zajektl, "snad bys netáhl chlapa starého do takové dálky? Vždyť už ani zubů nemá a hlídat neumí; když ho vezmu na pole, abych ho sám budil!"

"I jen Toničkovi Ořecha dej, jen mu ho dej! Jsme mu sice zvyklí, ale když je to pro ty děti, jen jim ho dej, ať mají radost!" všecka št'astna, oživělá hovořila Lubaska, a oči jí jenjen hrály.

"A teď tu buďte s Pánem Bohem!" Políbilv otci ruku i ústa, podal ruku i matce.

"Po tolika letech jsi přišel domů a ledva jsi se tu otočil, ty jsi pěkný! Marjánku a všechny tři hochy od nás pěkně pozdravuj, aby byli zdraví a nestonali. Táto, jdi honem, natrhej mu do uzlíku trochu hrušek, aby přivezl něco od dědečka a od babičky!" pobízela rozechvěna.

"Nic už netrhejte, tatínku, pojďte a odvažte mi Ořecha," řekl Toník a vyšel.

Otec odvažuje dovádějícího psa, popleskával ho a lichotil:

"Tak Oříšku, půjdeš s novým pánem. Skoro dvacet roků jsi nám sloužil, nerad tě dávám, ale nedávám tě cizímu, ale vlastnímu synovi."

Huňáč, ucítiv se volným, přiskočil k Antonínovi, radostně vyl a kňučel, lapal mu po rukou a div ho neporazil.

Již stáli v brance. Tu zahleděl se Antonín na Ořecha a pravil vřele: "Tak pojď, Ořechu, pojď, pojedeme spolu daleko. A až přijdu domů, řeknu ženě a dětem: 'Podívejte se, jediné tohle zvíře mne doma poznalo a ukázalo, že mne má rádo!' Buďte tu s Pánem Bohem!" Potom syn se psem vyšli.

Tiše a jemně přšelo.

Svěží, čerstvá vůně vanula nad celou vískou. Vrabčata skrývala se do snětí a a rozčepýřená křídla roztahovala nad zavými tílky.

Listí se chvělo a jednotlivé těžké kapky s lesklých, osvěžených lupenů pleskaly na vlhkou půdu...

BOHUSLAV BROŽEK:

U Tousarů

HUMORESKA

ALIČKÝ baráček při silnici, ústící do vsi. Půl z kamene, důkladná opuková, asi metrová zed', druhá světnice zroubená ze širokých klad. Kolik čtveračín viděly ty čtyři kamenné stěny, když tam bydlel svobodný krejčí, a za jeho otce, poctivého klempíře. Dosud vidím drobnou jeho postavu, jeho žlutou beranici, již nosil ve všední dny, v neděli i ve svátek. Hodný človíček, veselý jako jeho synové, Jan a Stanislav. Ovšem, časy se změnily. První podlehl lítici válečné, druhý je dnes zámožným živnostníkem, váženým občanem. A snad se sám zasměje a vzpomene, vždyť on sám uměl tolik lidí boдрým humorem rozesmát.

*

"Tohle všecko nic není proti tomu, když Toušar vandroval z Bosny pěšky přes Uhry domů," říkali lidé, když se někdo pyšnil tím, či oním velikášstvím. A zmíněný také se nenechal dlouho prosit, když někdo žádal, aby mu o svých cestách vyprávěl.

"To víš, hochu, chtěl jsem se taky kouknout do světa, a tak jsem putoval až do Bosny. Pracoval jsem tady, pracoval jsem tam, ale při klempířině jsem žádných slasti neměl. Musil jsem dělati, co mi přišlo do ruky, žil jsem den ze dne a přece

se mi zatesklo po Čechách. Je to hanba, ale musím říci, že jsem nejen neměl v kapse nic, ale otrhaný jsem byl až běda. Na zdařbůh vydal jsem se na cestu pěšky. A než jsem přišel do jižních Uher, vypadal jsem, že se hanba bylo na mě podívat. A tu se nade mnou smíloval jeden židáček, s nímž jsem se němčinou smluvil, až na to, že zůstal jsem úplně bos. Jak jsem vypadal! Obnošený frak, sahající mi po kolena, na hlavě vysoký cylindr a - - bos. A tak jsem putoval, lidé se kouleli smíchy, když mne spatřili, ale co dělat, musil jsem jíti, chtěl-li jsem se domů dostat."

"A z čeho jste, prosím, byl cestou?" dotíral některý všetečka.

Usmál se pot'ouchle a zadýmal prudec v porcelánce.

"Co Pán Bůh na poli a stromech a dobří lidé do ruky nadělili," odpovídal bez ostychu. "Prostonárodně řečeno — syčel jsem, ale nejvíce na farách a u židů."

"A jak to dlouho trvalo, než jste se dostal domů?" znívala obyčejně další otázka.

"Přes dva měsíce," ochotně odpovídal Toušar. "A u židů a na farách jsem se nejvíce stavěl, proto, poněvadž tam jsem se mohl dorozumět němčinou," dodával vždy na vysvětlenou. Ale dále se nerad

o tomto putování svém zmiňoval. Snad měl na ně nemilé vzpomínky, na uherské četníky, krátce v jeho dalším vypravování zela vždy veliká mezera, kterou on z vlastního popudu nikdy nevyplnil.

Po jeho smrti usídlil se v polovičce domku, z opuky vystavěné, syn Stanislav a počal samostatně krejčovati. V druhé bydlila jeho nevlastní matka s dcerkou, leč o ní se zmiňovati nepatří do rámce našeho vypravování.

Toušar byl svoboděn, starší bratr Jan pracoval kdesi ve vzdálené továrně, byl ženat a měl rodinu. Veselého krejčího oblíbili si záhy jeho kamarádi ve vsi, práci byl zahrnuta malá světnička jen jen zvučela veselím místní omladiny mužského pohlaví, již se skrovná dílna Stanislava Toušara stala místem denních dostaveníček.

Mladý krejčí byl vzorem veselého člověka, prožil na svá léta mnoho.

Vyprávěl, jak jednou namluvil si kdesi na Tanvaldsku děvče. Šel za ní na dostaveníčko. Zrádkyně měla však ještě jednoho milence a nechť, aby se sokové srazili, zavřela milého Stanislava do prázdného chlívků po vepři, namluvíc mu, že až páni — byla služkou — usnou, že ho propustí a pak že teprve se náležitě při svitu měsíčku pomilují. Falešnice falešná, buď to při miliskování s druhým nápadníkem na něho zapomněla, nebo to udělala schválně, neotevřela mu a musil tam zůstat celou noc. Po tmě nechtěl dělat rámus, těšil se stále, že milenka ho s otevřenou náručí přijde vysvobodit, až v tom bláhém čekání usnul. Probudil se, zimou jektaje zuby, až ráno, a poznav, že už je bílý den, začal mlátiti na stěny svého vězení a křičeti plným hrdlem o pomoc.

Té se mu také záhy dostalo. Hranatý chlap s býkovcem v ruce mu otevřel dvířka. Toušar vylétl z chlívků jako divý a rozhlížel se po přítomných osobách mužského i ženského pohlaví.

"Kde je ta falešnice?" zařval a spatřiv dotýčnou, chtěl se na ni vrhnout.

Robustní muž s býkovcem, na pokyn slušněji oděného človíčka, patrně hospodáře, jej zadržel.

"Pomalu, pomalu," řekl chladně a vý-

znamně a zatočil obuškem ve vzduchu. "Co jste zač a jak jste se dostal k nám do prasečího chlívků, he?"

Toušar cítil, že by se tomuto hromotlukovi marně vzpíral. Ovšem, nejvíce kalil jeho bojovnou náladu málo příjemný pohled na býkovec. A proto, snaže se všemožně opanovati, vyprávěl stručně své dobdrodružství, kterak falešná milenka poskytla mu útulku místo ve svém náručí — ve chlívků po vepři!

"Mohl jsem tam zmrznout a podívejte se, vždyť mám celé šaty zkažené!" dokládal, obraceje se k slušně oděnému muži, jenž dosud nemluvil a kterého určitě pokládal za majitele hospodářství.

Dotýčný chvíli ještě mlčel, kynul však podomkovi, aby s býkovcem odstoupil stranou, prohlížeje okamžik ještě zevnějšek mimoděkého vězně, usmál se posléze.

"Věřím vám, neboť v tomto obleku byste sotva dobrovolně a bez příčiny nocoval v prasečím chlívků," řekl vliďně. "Zloděj taky asi nejste, poněvadž zde jste nemohl nic ukrásti."

Otočil se a pohledem utkvěl na Stanislavově věznitelkyni.

"Marie, pojd'te sem," řekl zkrátka a dívka bez váhání uposlechla.

"Znáte toho pána?" ptal se krátce, ukazuje na Toušara.

"Trochu ho znám od vidění," řekla bez obalu.

"A proč jste ho zavřela do chlívků a nechala jste ho tam celou noc?" zněla další otázka.

"Protože je to dotěrný protiva a chtěla jsem se ho tímto způsobem zbavit," odpovídala dívka, pohlédnouc nyní hanebně zrazenému nápadníku posměšně do očí.

Tento opět sebou trhl, jako by chtěl opět po ní skočit. Byl opět zadržen čeledínem s býkovcem, zasyčel jen vztekale mezi zuby:

"Zrádná zmije!"

"Dejte si pozor, abych vám nevyškřábala oči, vy hanebníku," hrozila dívka.

"Ale vždyť jste mne sem pozvala a do chlívků zavřela podle vašich slov jen na tak dlouho, až páni usnou," ohrazoval se Stanislav.

"My ovšem nemáme času poslouchat

vaše hádky," rozhodl konečně majitel. "Vy, pane, jděte laskavě po svých a po druhé buďte obezřetnější a s vámi," hodil hlavou směrem ke služce, "si o této věci ještě promluvíme!"

Celou tuto historii uměl mladý krejčí vyšperkovat tak, že se poslouchači do slova kolikrát váleli smíchy. A což když přišel na návštěvu jeho starší bratr Jan. Byl to chlapík veselý. Mnoho a mnoho nocí ztrávil u bratra, přespal jen na tvrdé pohovce, aby pak časně z rána opět pospíchal ku svému povolání.

Stanislav Toušar svojí veselostí a též uměním, získal záhy tolik práce, že sám na to nestačil. Najal si dva kamarády z vesnice, též krejčí a ti pracovali u něho za mírnou mzdu, někdy zdarma, podle toho, jak bylo práce a za stravu. A poněvadž i oni byli chlapíci vykutálení, často to smíchem a veselím v malé světničce jen hřmělo. Noví spoludělníci Toušarovi jmenovali se Fárka a Lusek. Oba hotoví komedianti, ač zevnějškem se velice lišili. Fárka byl statné, hřmotné postavy, ten se spíše hodil na koňaře, než na krejčího. Obyčejně si tropil jeden z druhého žerty, a nerozhněvali se nikdy, když si i z nich někdo vystřelil.

K Toušarovi do světničky chodíval i neškodný obecní tulák Jaroslav Žourek. Byl člověkem neškodným, stále s prostomyslným úsměvem v zarudlé lici, páchnoucí dýmku v ústech. Tu jedinou vadu měl, že kdysi přísahal, že pracovat nebude a této přísaze zůstal věren. Lidé mu toho arci zazlívali. Žourek pracoval jen tenkrát, když už ho k tomu žaludek nutil, jinak byl živ jako pták v oblacích. Měl už tak svoje známá místa, kde mu podali jisti, či trochu tabáku do dýmky. A on jim za to povyprávěl o svém cestování, o arestech, v nichž si tu i onde pro potulku poseděl, o zlých a dobrých policajtech a četnicích v různých městech.

"V Brodě to v arestě nestojí za nic," vypravoval. "Tam člověku dají o půl desáté čtvrtku chleba, v poledne oběd a to musí stačit na celý den."

"A co, když máš půst?" dotazovali se ho, když jednou se v Toušarově "sněmovně" rozpovídal o svých zkušenostech.

Usmál se a vyhulil z porculánky hustý kotouč štiplavého dýmu.

"Když mám půst? Šoupnou mi tam ráno konev vody, a to máš, človče, živo-bytí na celý den."

Musíme podotknout, že Jarka nebyl nijakým zločincem. Zavřen býval pro potulky a jen jednou se mu stalo, že měl v T. ostřejší konflikt se strážníky. Na to však nerad vzpomínal, jenom byl-li v obzvláště dobré náladě.

"Tenkrát jsem bloumal po T.," vyprávěl jednou, když si ho u Toušarů naladili obědem a balíčkem tabáku. "Byl jsem trochu z rázi," — jinak lihoviny málo pil — "a popěvoval jsem si po ulici. T——ští policajti mě dobře znali a jeden z nich ke mně přijde, abych po městě nebulákal a hleděl se co nejdříve ztratit."

"A vy mně nemáte co poroučet," povídám mu, jak jsem tak byl v rázi. On na mne zostra, já mu odpověděl, až mne popadl za límec, že prý mě odvede do šatlavvy. Jindy bych si to byl nechal beze všeho líbit, ale tentokrát, že jsem byl opilý, začal jsem se bránit, takže se mnou nemohl nic svěsti. Přišel mu však druhý na pomoc a tu byli se mnou ovšem brzo hotovi. Snad by bylo bývalo ještě všechno dobře dopadlo, ale já jsem jim za všechnu dřinu se mnou ještě nekřest'ansky vynadal.

Když mne strčili do díry, měl jsem strach, že mi nařezou. Neudělali to, ale pomstili se mi jinak. Když jsem se přes noc z opice vyspal, nechybělo mi nic, než aby mě pustili. K tomu se však neměli a já bych to byl i vydržel, kdyby mne nebyla po včerejší opici trápila nehorázná žízeň. Hladu jsem neměl, i fajfku s tabákem mi nechali, ale nemohl jsem dostat ani krapet vody, ač jsem ze začátku nadával, později prosil a pak už skoro brečel o krapet něčeho mokrého. Policajti jako by nadobro ohluchli. Jak mi, zlatí lidé, tenkrát bylo, to mi nevěříte, kdybych to vypravoval tisíckrát. V krku a v žaludku jsem to měl jako v rozpálené peci a věřte, bylo mi tak zle, že jsem už na konec musil lízat jazykem kamennou zeď, která se v jednom rohu při zemi potila. Bylo to mizerné, těch kapek tam bylo málo,

jazyk jsem si skoro prodřel do krvava, ale ne a ne se ochladit. Mnoho to nepomohlo, ačkoliv jsem lízal skoro hodinu. Potom, když už mne jazyk opravdu bolel, nechal jsem toho a ležel jsem jako mrtvý. Teprve k večeru mne policajt pustil.

"Dej si podruhé pozor," hrozili mi na odchodu. "Jak ještě jednou uděláš u nás rámus, zavřeme tě bez jídla a pití na týden!"

To si můžete pomyslit, jak jsem utíkal domů. Ve městě jsem se ani nezastavil a do smrti nejdelší nechci nic mít s těmi t— skými policajty!"

Jarka měl jinak nesmírný strach před četníky. Toho hleděli využít veselí kumpáni. Fárka sehnal od ochotnického spolku kostým rakouského žandára i pušku s bodlem si opatřil. Lusek pozval Jarku k Toušarovi, kde ovšem byli i jiní veselí společníci shromáždění. Vyčastovali ho, dali mu i doutníky a když byl v nejlepším, povídá náhle Lusek starostlivě:

"Poslouchej, Jaroslave, tak se mi zdá, že tady před chvílí chodil četník a sháněl se po tobě. Co pak jsi to zase provedl?"

Jarka, jak slyšel tato slova, zbledl a rázem přešla mu chuť i na kouření. Zastrčil dýmku do kapsy a zdvihl se k odchodu.

"Musím už jít," povídá a díval se do okna. Lusek k němu přiskočil a pravil:

"Co tě to napadá! To bys mu zrovna vběhl do drápů. Jen buď hezky tady, a i kdyby sem náhodou přišel, schováme tě tady a zapřeme tě!"

Oslovený chtěl ještě něco namítat, ale v tom se mihla kolem okna vysoká postava Fárkova v přílbě a s bodákem na ručnici. Jarka, jak zahlédl zalesknouti se zbraň, zmateně se rozhlédl a než se kdo z přítomných nadál — šups — už byl pod postelí, zalezl jak mohl nejhloběji ku zdi, kde ani nedutal. Přítomní snažili se všemožně utlumit smích, když ozvalo se energické zaklepání na dveře a Fárka, hraje výtečně svou úlohu, hřmotně vešel do světnice.

"Hledám tady Jaroslava Žourka!" počal silným, podle možnosti změněným hlasem. "Mám ho zatknout a odvésti do arestu!"

"Já nevím, pane vachmajstr, (nezapo-

meňme, že to bylo před první světovou válkou; pozn. aut.) ale neviděli jsme ho," odpovídal Lusek, dávaje všem přítomným znamení, aby nevybuchli v smích.

"To není pravda; mám jisté zprávy, že se tu zdržuje!" hřmotil pseudo-čteník Fárka dále. "Mám nařizen, kdybych ho nemohl chytit, abych po něm střelil!"

Jak při této řeči bylo asi chudáku Žourkovi pod postelí, lze si snadno domyslet. Tiskl se křečovitě ke zdi, a ač tato police nebyla ani dost málo záviděníhodná, skoro ani nedýchal.

"Opravdu, my, ale o něm nevíme," nevinně na to Lusek.

"Lžete!" hřimal Fárka. "Prohledám tu každý kout a když ho najdu, zatknou i vás, poněvadž se ho ujímáte."

A nyní horlivě šukal po světnici, mezi tím, co přítomní tajili v obličejích smích a chytali se za břicha.

"Protože nikde není, podívám se ještě pod postel," pokračoval nepravý četník, snímaje pušku s ramene. Sehnul se a díval se pod postel.

"Aha, ptáček je tam!" prohlásil vítězoslavně. "Jaroslave Žourku, polezte ihned ven, odvedu vás s sebou do basy!"

Jaroslav nic, jako by se nechumelilo, tiskl se ke zdi a ani se nehýbal.

"Tedy po dobrém nepolezete?" pokračoval jeho trýnitel, "nuže, tedy po vás ve jménu zákona střelím!"

A vstrčil loveckou pušku, opatřenou bodákem, pod postel.

To už bylo Žourkovi příliš mnoho.

"Pomoc! Pomoc!" zařval v zoufalé úzkosti. "Vždyť on je vstavu opravdu mne zastřeliti."

"Polez honem ven." Lusek se sklonil pod druhou stranu postele. "Co bys počal, kdyby tě tam opravdu bouchl?"

Za úpěnlivého nářku soukal se Jarka pomalu z pod postele. Nyní se však už nikdo z přítomných neudržel a celá světnice otfásla se salvou hromového smíchu.

Když vylezl, díval se kolem sebe všecek pitomý. Teprve když Fárka odhodil přílbu a pušku a strhl s obličejě falešný vous, dostal se k řeči.

"Ke všem komediantům! Z toho by člověk mohl dostat padoucnici," bručel si

mrzutě a honem vytáhl z kapsy dýmku, aby si oblíbeným požítkem vynahradil přestálý strach.

Dostal hojně tabáku i něco peněz za přestálé utrpení, ale vzdor tomu vyhýbal se dlouho Toušarově domku. A stálo to Fárku i Luska mnoho pěkných slov, a balíčků tabáku, než si dal opět říci . . .

Jak už řečeno, starší bratr Toušarův Jan, často bratra navštívil, pobavil se ve společnosti veselých kumpánů. Když zdržel se někdy do noci, vyspal se na tvrdé pohovce, hodil na sebe řídkou houni a spával, jako když ho do vody hodí.

Jednou hezky dlouho v noci ze soboty na neděli pocítil opět Stanislava nenadálou návštěvou. Ve světnice bylo tma, obvyklé zat'ukání na dveře, jímž se bratři dorozumívali — nepomáhalo.

"Stáňa nebude asi doma," řekl si Toušar starší. "Nic nevadí, vlezu oknem a vyspím se na pohovce. Až brácha půjde domů — podiví se."

Odstoupil k levému oknu v průčelí, které opatrně přiléhalo, a jež uměl známým způsobem z venčí otevíratí.

Učinil tak bez námahy a vhoupl se zlehka do místnosti. Napadlo ho sice, aby si posvítil, leč zapudil ihned tuto myšlenku. Blížil se směrem k pohovce, a když ji nahmatal, usedl vážně, chtěje si po tmě zouti boty.

Ale běda! Ucítil, že dosedl na lidské tělo, dvě svalnaté ruce ho uchopily za hlasitého nadávání za hrdlo.

Byl to Fárka. Toušar s Luskem odešli kamsi do zábavy a on hlídal. Ulehl oblečen na pohovku, krásně snil, až byl probuzen vetřelcem, jehož ve spaní nepoznal a který si mýnil z jeho břicha učiniti lenošku. Poněvadž souměrně ku své robustní postavě byl i odvážný a silný, vzpamatoval se brzo z prvního překvapení a stiskl hrdlo Toušara staršího.

Ten zůstal leknutím všecek ztrnulý. Nenadálý a nepředvídaný útok ho zbavil nadobro rozvahy a jakmile cítil, že ruce, svírající z počátku jeho krk, poněkud povolily, vyškubil se, vrhl se směrem k otevřenému oknu, střelbětě se naň vyhoupl a zmizel v noční tmě.

Fárka však také nelenil. Rozzloben, že mu lupič, za kterého nenadálého návštěvníka považoval, uniká, hnál se za ním touž cestou, kterou unikl on a pronásledoval ho po okresní cestě.

"Ty mi, darebáku, neutečeš," myslil si. "Jak tě dopadnu, zmáčknu ti krk ještě lépe, než prve, nařežu ti, pak tě svážu a dovedu ke starostovi!"

Jakkoliv prchající, strachem nutkán, napínal všechny síly, bylo jisto, že dlouhému Fárkovi neuteče. Když konečně cítil, že je nadobro vyčerpán, zůstal státi, oddávaje se osudu na milost a nemilost.

"Heč, chlapíku, že jsem tě dostal!" zájásal pronásledovatel a dostihnuv prchajícího, chopil ho za ramena a smýkl jím tak prudce, div že neupadl. "Ted' pojecháš pěkně se mnou zpátky a cekneš-li, krk ti zakroutím!"

"Pro pána krále — to jsi ty — Fárko?" vykřikl v tom pronásledovaný.

Oslovený se zarazil.

"Tisíc hromů — tenhle hlas!" řekl trochu zaraženě.

"Co pak neznáš Toušara Jana?" řekl uštvaně onen. "Vždyť bys mne byl, chlapíku, nejprve málem zaškrtil a ted' bych si byl uhnal soucotiny, jak si mě prohnal!"

"A proč tedy neotevřeš zobák, abych věděl, kdo to je?" durdil se Fárka. "Ale to nehvízdneš, vkradeš se do světnice, jako zloděj, svalíš se mi na břicho, že bys mi všechny vnitřnosti vymáčkl, to se pak ne, div, že jsem se dopálil a trochu pevněji jsem ti stiskl hrdlo."

"Inu, jsme vinni oba," doznával Jan Toušar. "Měli jsme se navzájem oslovit a mohli jsme mítí tento běh o závod ušetřený."

Oba se tím pochlubili, ale záhy je to mrzelo. Vždyť ty výsměšky o zlodějích a pronásledovatelů jim brzo byly více než protivnými a dlouho trvalo, než se po jiné taškařici na vše zapomnělo.

*

Kde jsou ty krásné dny mládí, kdy ve starém Toušarově domku známá světnička zvučela veselím. Dnes tam už stojí nový domek, cizími lidmi obydlený, ale tolik upřímných taškařic nikdy neuvidí.

J. Š. BAAR:

SYN

STARÁ cestárka vyšla si dnes z baráčku a posadila se na stráň ke stádečku žlutých housátek, které tu pásala její nejmladší vnučka Marjánka. Lesy voněly, luka květila a hlavně teplé slunéčko májové hrálo, a to všecko vylákalo ji ven ze světničky na dvorek, z dvorku do polí, až došla sem na stráň porostlou hezkou travičkou a posázenou mladými stromky třešnovými. Vodička pod strání bublala, stromky potichu, šepem svěřovaly si nějaké tajemství, ptáci zpívali, ale to všecko stará cestárka neslyšela, protože ohluchla na stará kolena a tím jaksi osiřela. Život táhl se kolem ní mlčky, a nic se nedovídala o jeho stránkách veselých i smutných. Nechtělo se ani vlastním lidem křičet na babičku a povídat jí novinky a události dne, a tak oddalovala se světu, zvykla samotá a hlavně těšila se vzpomínkami.

Hle, i teď, sotva si usedla a slunéčko zulíbalo její starou, šátkem na babku pevně ovázanou hlavu, už se to v ní rojí a hýbe . . . Zesláblým zrakem k modrému nebi se zadívala a jako po té obloze táhly se jemné, jako nadechnuté bělavé obláčky — tak duší její táhly se události jejího chudého, prostého života, sevřklé srdce prudčeji zatepalo a babička viděla se dítětem . . . Zde na té stráni právě tak jako tamhle Marjánka s prutem v ruce pásávala husy, hrávala si na slepou bábu a

než se nadála — utekla léta a jest z uí už bába hluchá a pomalu i slepá . . .

Ovšem těch osmdesát let, pod kterými se jí záda hrbí, nebyla hračkou . . . Dokud měla muže, bylo jí hej — ale potom dolehl kříž života. Za hřbitovní zeď se synkem sirotkem doprovodila nebožtíka cestáře a zůstala jako kůl v plotě. Krávu měla a zbavit se jí nemohla a nechtěla, protože "kravička půl chlebička." Vyžínovat strouhy podél silnice chodila nová cestárka, a tak ona musila se plazit po mezích, na hřbetě nanosit krávé trávy a sena, z lesa stlaní i dříví — až pod břemeny klesala, popruhy zkrvalily jí ramena, tlustý krk jí naběhl, na otlaceném, mozoly posetém hřbetě hrb narostl, v uších jí hučet počalo, jako by u splavu stála, až ohluchla docela a hluboké, němé ticho ji obklopilo . . .

Ale buď Bohu za všecko chvála! Syna vychovala, živobyťi vytloukla, barák bez dluhů mohla mu odevzdat a co na tom, že se zmrzčila . . .

Pravda, není už do těžké práce, ale chůvičku mladým, když se oženil s Polesných Madlou, dlouho dělala. Dítě za dítětem přicházelo, a hned v peřince ona se ho ujímala, vypiplala každé a než je chodit naučila, už zase nové leželo na kolébce.

Ale hle, teď už i Marjánka od báby odběhla, čiperná dívenka jako cibulka se z ní udělala, a po ní už se mladým asi nenarodí žádné dítě. Vždyť už i kolébku na půdu vynesli a tak jí — staré cestáře

— konečně kynou tiché, bezstarostné dny. Do Božího kostelíčka může si vyjít, zdřímnout si, mladým oběd uvařit, radovat se z dětí a těšit se spokojenému životu . . .

Tak myslí babička, šťastné, blažená rozhlíží se se stráně po tom Božím světě a sedí tiše na sluníčku jako oukropeček . . .

Aha, Marjánka tamhle si na ni vzpomněla a běží sem k ní. Suknička vlaje kolem ní a bílé nožky jen se míhají, jak letí k babičce. Má ji ráda a celým dětským srdčekom dosud na ní visí. Vždyť babička ji vychovala, učila ji modlit, pohádky jí povídala, na ruce nosila, ptáčky a kytičky jmenovala. Také cestářka má svou nejmladší vnučku nejradši. Vrásčité její tváře už zdaleka se na ni usmívají a dutým, bezbarvným hlasem, jakým hluší mluvívali, volá ji vstříc: "Tak poj' má čečetko, poj'."

Marjánka příběhla jako divá. Usedla si bábě k nohám, pozorně a dlouho hleděla jí do tváře a jako by ani necítila, jak ji bába hladí a zaplétá husté vlásy, náhle, z ničehož nic chytá babičku za krk, sklání ji k sobě jako starou haluz vrbovou a volá ze všech sil: "Bábo, vohnite se — já vám něco povím."

Babička ochotně sklání svoji šedivou hlavu až k samým růžovým líčkám dítěte a s radostným úsměvem se ptá:

"Ták cák mi chceš řect, má děvečko zlatá?"

"Máma se na vás tuze vadila," vyhrklo náhle z dítěte přímo do nastaveného ucha stařenčina.

Jako by nehřálo májové slunce, ale jako by ostrý vítr mrazivý náhle zadul, tak zachvěla se pojednou stará cestářka. Bezzubé čelisti se zatřásly, oči zamžikaly, ruce křečovitě objaly dítě, v naběhlém, tlustém krku hrčel chvíli dech — až konečně vydralo se jí ze rtů:

"Tak? Máma se vadila — ha proč pa'?"

"Protože ste živá ha nejdete humřit. Máma povídala, že huž vás nepotřebujem, že huž sme šichni velký, sami humíme běhat ha žádnýho chlapečka hani divčičku si víc nekoupíme, habyste je mohla chovat."

Slzy skočily stařence do očí. Pěkná nálada její rázem se rozplynula, bílé beránky zmizely a černý, zkázonosný mrak vylézal na zešerelý obzor její duše.

"Ha komu pa' to máma povídala?" ptá se po chvíli a dychtivě čeká.

"Tátovi!" vykřiklo dítě.

Dusné, mrtvé ticho zavládlo teď kolem, ale v stařeckém srdci matčině rozpoutal se strašný boj. Táta byl jejím synem. Co asi povídal? Co řekl své ženě volající smrt na jeho matku? Má se optat tohoto dítěte? Ne, raději se neoptá. Což kdyby byl přisvědčil své ženě? Ach, to by znamenalo smrt — ztrátu lásky syna nepřezíje . . . Cítí, jak ji ledová ruka sahá až k srdci a svírá jí je, že ani vydechnout nemůže. Ne — za nic na světě se neoptá — raději chce v nejistotě — v němém tichu svém stále žít . . . Ale ne, to přece není možné, aby vlastní krev se jí tak odizila — přece jen vyřkne tu otázku — optá se — děj se děj — ať ví jistotu . . . Jako na skřípci jest její duše — bolí ji srdce, tělo, hlava, všecko — snad si zvětší bolest, ale není pomoci — optat se musí — i kdyby odpovědi nepřežila . . . Umře pak lítostí jistě, hned zde na té stráni zelené umře — ale slyšet musí, co řekl syn. Ruce jí klesly, pustila Marjánku z objetí a namáhavě, zvolna se ptá:

"Berouško má — pověz mi pravdu — cák říkal táta?"

"Táta?" rozpomíná se Marjánka, zvětšuje tím bolest babiččinu, prodlužuje její muka, až konečně prostičkým hláskem, který dosud lhát neumí, vykládá bábě: "Táta se s mámou vadil. Povídal: Mlé, mámo, hned mlč. Bába si ten kousek jídla vod nás zaslouží! Chalupu nám vohlídá, voběd huvaří, prádlo vypere, mlč ha nikdyž hajť huž hani slova neslyším proti bábě!"

"Dítě, zlatý dítě, eště jednou mi to pěkně, pomálu ha zřetelně vopakuji", prosí stařena, šátek s ucha stahuje, hlavu k samým ústům dětským tiskne, ústa otevírá a poslouchá, ne — neposlouchá — — ale takřka ssaje odpověď, kterou dítě ještě hlasitěji vykřikuje. Dusí se zrovna, ale už ne bázní — radostí, závratnou — velikou radostí zaplazuje se srdce její, v uších jí hučí, jako by se zvony rozjásaly, ptáci rozepěli, hudba rozehrála. Srdce jí buší, jako by se štěstím rozpuknout chtělo, oči jí slzí a rty se usmívají . . . Náhle a prudce schvátla vnučku ve svoji náruč,

přitiskla ji k vychudlým prsům a vášnivě ji líbala . . .

"Bábo, cák se vám stálo? Proč pa' plačete?" táže se udivená vnučka.

"Pověz mi ještě, zvonili huž na májovou pobožnost?" místo odpovědi znovu se táže stará cestářka.

"Zrovna zvoní," odpovídá Marjánka.

"Tak žeň huž hezky demů," rozkazuje ještě babička a jako mladice cupe k baráku. Hodila na sebe jenom lepší sukni a s růžencem v ruce upaluje ke kostelu.

Nikdo se dnes v celém chrámu před oltářem mariánským vroucněji nemodlil než stará cestářka.

Modlila se za — syna . . .

OTČE NÁŠ!

Jak ctíti Tebe, vznešený Ty Otče náš,
by úcta naše se ti zalíbila
tam v jasném nebi kde věčné sídlo máš,
a byla Tobě příjemná a milá.

Jak Syn Tvůj učil lid se k Tobě modlití,
tu denní prosbu přijmi poníženou,
ta bude zajisté se Tobě líbiti,
kdy říkáme ji s myslí zanícenou.

Ty vyslyšíš tu naši prosbu pokornou,
v níž úcta, láska naše obsažena,
i potěší Tě zbožnou, vřelou myslí svou,
jak modlí děd se, vnouče, děva, žena.

Až dojdem cíle, až nás k Sobě zavoláš,
ó neodmítmi, žal kdo z vin svých cítí.
Ty shovívavý, předobry Ty Otče náš,
dej milostivou tvář svou všem nám zřítí!

Dr. M. Kovář.

MALÝ HRDINA VÍRY

Následující příhoda se udála v malé albánské vesnici Ilbahu. Náš malý hrdina ztratil své rodiče, zbožné a bohabojné to lidi v útlém věku a octl se tak zcela sám mezi mohamedány. Malého hochu se ujal jeho strýc, rovněž přívrženec Mohamedův a vzal jej k sobě. Osmiletý hoch byl rád, že našel přístřeší a proto děkoval strýci za jeho dobrotu. Brzy se však malý hoch měl dozvědět, že to nebyl pro něho otcovský dům, neboť jeho strýc nevynechal ani jedné příležitosti, aby svého synovce neodklonil od svaté katolické víry a nepřivedl jej k mohamedanismu. Strýci nebyla žádná lest příliš špatnou, žádné násilí dosti hrubé k dosažení svého účelu. Hoch však zůstával stále trpěliv a především pevný ve své víře, kterou jeho zbožná matka příliš hluboko do jeho srdce vštěpovala. Jednoho dne stanul záští na-

plněný Turek před dveřmi svého synovce a spatřil klíčovou dírkou, jak malý hoch klečí před prostým křížem a vroucně se modlí. Tušil snad ubohý hošík, že mu nastává těžká chvíle? Modlil se o sílu a vytrvalost ve svaté katolické víře, aby nepodleh nástrahám svého ďábelského strýce? Od tohoto okamžiku rostla strýcova zášť do bezmezna. Jednoho večera, když se hoch opět modlil, vešel strýc rozzuřen do pokojíku k chlapci, strhl pln záští se stěny kříž, dal jej chlapci a nařídil mu, aby na něj plivl. Malý mučeník neztratil však mysle a vzav kříž s uctivou bázní do obou rukou, vtiskl vroucí polibek na probodené srdce Spasitelovo. V tom zazněly dva výstřely a bez hlesu klesl malý hrdina víry mrtev k zemi, svíraje rukama kříž, co zatím jeho čistá, nevinná duše se vznášela k Bohu, pro něhož trpěl a umíral . . . Opravdový hrdina!

Jeho vlastní volba

A. KRAUS

VERE postranního vchodu do majestátného sídla vévody frýdlanského Albrechta z Valdštejna na Malé Straně v Praze se pomalounku otevřely. Na schodě zůstal stát vytáhlý, hubený človíček. Vypadalo to, jako by pan Severin Táhlo, dvorní krejčí frýdlanského vévody, byl nespokojený. Byl skoro zrovna tak zamračený, jako ten podvečer nad Prahou.

Vskutku, potkala ho mrzutá příhoda. Pan vévoda dnes nebyl právě vlídně naladěn. Severin Táhlo mu přinesl nádherný plášť z bílého hedvábí a vévoda neprojevili žádnou radost, ani si plášť nezkusil, jen se ledabyly na přinesený oblek podíval a prohodil:

“Móda se mění. Nechci ten plášť. Ponech si ho a tu máš dukát za práci. Za tři dny přijdi, vezmeš mi míru na švédský kabátec s krajkovým límcem. K tomu se nosí vysoké jezdecké boty přes kolena. Netřeba mi více úboru z bílého hedvábí, jak to předpisují na císařském dvoře.”

Mistrovi to bylo líto, že nemohl vévodovi způsobit radost. Dupal o náladě vévody ještě na ulici před vchodem. Nevěděl,

má-li jít domů na Hradčany, nebo se podívat ke svým zákazníkům. Než učinil krok se schodů, zarazil mistra dupot koní a hrkot příjíždějícího vozu.

Počká si a podívá se, kdo přijel do Prahy od Brusky Píseckou branou. Hled'me, čtyřpřežení. Jací to nádherní bělouši. Komu patří? Podle znaku měli by to být Lobkovičtí. Okna vozu jsou zastřena, ale právě teď kdosi poodhrnul záclonku a dívá se na Vladštejnův palác. V okně vozu je jakási sličná paní; druhá sedí v pozadí a drží na klíně jakousi sošku. Jedou pomalu k Malostranskému náměstí.

Krejčí Táhlo cupitá zvědavě za vozem. Aspoň se podívá, kam jedou. Možná, že uvidí něco zajímavého. Co si ho přímo nutí a láká, aby povoz sledoval. Podívejme se, zastavují u karmelitánů — a čekají zde mnichové a zástup lidí.

Vyčouhlý mistr Táhlo vidí dobře, jak z vozu vystupuje šlechtična a podává jednomu z karmelitánů sošku Jezulátka. Mnich líbá podobu Božského dítěte, ukazuje ji spolubratřím, lidu a pak odchází do kostela. Lidé se nerozházejí.

Severin Táhlo je jako na trní. Přebíhá od skupiny ke skupině lidí, vyzvídá, za-

chycuje různé poznámky, špičati uši, jen aby všechno pochytil, co se to zde děje, aby mohl doma povědět sousedovi, jeho ženě a tchýni, čeho byl náhodou svědkem. S Baltazarem Plecháčkem je přece jako jedna rodina. Na Daliborce má plno přátel, co jim poví, když nic ještě podstatného neví?

A brzy se mu dostalo poučení. Sama paní Polyxena Lobkovicová vyšla před kostel a shromážděnému lidu, který držel v rukou pochodně a louče, vykládala dlouze a obsírně, jak její paní máteř, rozená Manriquezová de Lara, dostala toto líbezné Jezulátko jako svatební dar, když se vdávala za českého pána Vratislava z Pernštejna. Přivezla si sošku ze Španěl do Litomyšle. Opatrovala Jezulátko ve vlastní domácí kapliče. Po jmenování pana Vratislava nejvyšším kancléřem království Českého, přestěhovali se do Prahy. Vzali s sebou také Jezulátko. V pernstýnském paláci na Hradčanech uctívaly usměvavé Jezulátko přední dámy země a šířily jeho úctu do svých sídel na venkově.

Jako vzácný poklad odevzdala paní Pernštejnová Jezulátko na smrtelném loži své nejmilejší dceři paní Polyxeně Lobkovicové. Bude jí prý útěchou v těžkých dobách. A ty věru nedaly na sebe věru čekat. Z oken pražského hradu vyhodili do příkopu místodržitele Bořitu Martinice a Viléma Slavatu. Ujala se jich paní Polyxena. Pod ochranou Pražského Jezulátka byli jisti. Nevydala je ani Thurnovi, který vtrhl násilím do paláce. Paní Polyxeně nevadilo, že byla dána i do vazby za svůj milosrdný skutek. U milostného Je-

zulátka nacházela útěchu ve všech bédách a nesnázích.

Když se stala vdovou, převezla sošku do Roudnice a posvědcovala své vdovství konáním dobra.

A nyní volá ji dcera Slavatová do Jindřichova Hradce.

Bude tam mnoho práce. Tchán Slavata stůně — děti dcery jsou malé a na panství tolik bídy, kterou zavinila současně válka. Ačkoliv z duše nerada, přece se musí rozloučit se soškou Jezulátka, protože se domnívá, že milostná podoba Božského dítěte má zůstat v Praze, neboť město je zkoušeno nad míru a neví se, jaké ještě pohromy na ně čekají. K dobru jiných vzdá se svého nejdražšího pokladu. Odevzdá je do rukou zbožných otců karmelitánů.

Lid poslouchal. At' měšťan, či sluha, všichni byli dojati.

A přece byla mezi nimi výjimka tam, kde by ji nikdo nečekal. V koutě mezi kostelem a klášterem stál mladý novic Cyril a neposlouchal to, co povídá paní Polyxena. Jemu dnešní událost přinášela jen příjemnou změnu do klášterního života. Vnímal dech světa. Jezulátka si valně nevšímal. Jiné myšlenky mu probíhaly hlavou. Asi před týdnem ho navštívil strýc, rotmistr Kechl. Vychvaloval mu vojenský stav a haněl řeholní kutnu. A vévoda Valdštejn si prý svých vojáků velice váží. Co za klášterními zdmi? Venku kyne bohatství, kořist, důstojnosti a rozkoš.

Z těch strýcových řečí zůstal mladičký fráter Cyril všecek omámený. Rojilo se mu to hlavou jako ve včelím úle. A teď cítil dech světa — volnost — zástupy — křik — světské radosti. Kéž se brzy vrátí strýc Kechl. Půjde s ním do světa a bude jedním z těch, kteří právě se rozcházejí tmavou nocí za povozem paní Polyxeny do svých domovů. Mistr Táhl běžel za vozem na Hradčany.

Když kostel a klášter ztichl a vyprázdnil se, řeholníci vykonali pobožnost před Jezulátkem. Těšili se nadějí, že nastane klášteru i městu lepší doba.

Jenom bratr Cyril cítil ve všech údech olověnou tíž. Sotva se udržel na klekátku: Zas nějaké přídavky v modlení! Bez-

výrazným pohledem se díval kamsi do zdi vedle sošky Jezulátka. Jen co přijde strýc — udělá všemu konec!

Zima přikvapila dříve, než bylo žádoucí. Chumelilo se, že nebylo viděti na krok. A v té chumelenici běžel přes dvůr kláštera starý bratr Gracián křepce jako mladík. Ani kapuci si nenatáhl přes téměř holou hlavu. Pospíchal do své studené cely, jako by se ani dočkati nemohl. Proč tak pospíchá?

Převor P. Ludvík dovolil bratřím, aby každý směl po tři dny míti u sebe sošku Jezulátka a těšiti se jím ve volných chvílích. A stařec Gracián si vážil té milosti a každický volný okamžik probděl před Jezulátkem, s nímž rozmlouval od srdce k srdci. A dnes je u něho Ježíšek poslední noc. Však také staříčkový bratr nezamhouřil oka. Podívoval se a žasl nad tím milostivým světlem, jež se linulo kolem hlavy Jezulátka.

Novic Cyril byl na řadě hostiti milostnou sošku. Bratr Gracián mu ji předával s litoostí.

“Bratře Cyrile, opatruj Jezulátko, aby si na tebe nestýskalo.”

“A co by,” odvětil lhostejně novic.

Sotva za bratrem Graciánem zapadly dveře, uzavřel bratr Cyril sošku ve skřínce ve stěně, ani se na Jezulátko kale nepodíval. Potom odešel uklidit refektář. Zšel si do knihovny a také páteru novicmistrovi. Pojednou měl mnoho všelijakých pochůzek po klášteře. Cele se vyhýbal, jako by jej tam něco páliło. Teprve večer, když už nebylo vyhnutí, když už musil — vstoupil do své kobky. A zrovna na lůžku.

Však co to? Tam od skřínky ve zdi pronikal dětský pláč. Jak bolestné je to štkání! Proniká až k srdci!

Ne, ne. Bláhové přeludy. Je tím vina klášterní samota a stále to přepjaté modlení. Už aby tu byl strýc.

Novic Cyril se obrátil na bok. Tak se nejlépe a nejrychleji usíná. Marně! Ze skřínky kvílel hlásek, takový pokorný a odevzdávaný dětský pláč, nad nímž srdce usedalo.

Ne, nepodívá se tam. Usnout — zaspát všechno — beztoho jej příliš záhy vzbudí

klášterní zvon na půlnoční modlení. — U snout.

Skoro usínal, když jej probudil znovu onen tklivý pláč. Nevydrží to, člověk není kámen bez srdce.

Vstal, otevřel přístěnek — a padl na kolena. Nebeská zář jej oslepila. Klečel u vytržení s rukama sepjatýma před Božským robátkem a plakal zrovna tak usedavě a vzlykavě, jak to slyšel před chvílí.

Bratra Cyrila vyrušil ze zbožných modliteb zvon, který svolával mni chy na půlnoční modlení. Nerozvažoval dlouho. Vzal něžně do náručí sošku Jezulátka, políbil ji na znamení slibu, že už Božské dítě nikdy více nezarmoutí a odnášel svůj poklad do chóru. Tam pokorně poklekl uprostřed bratří a vyznával se hlasitě ze svého věrolomného záměru opustit klášter a vrátit se do hříšného světa. Až dosud neměl pravé lásky, ale dnes v noci mu Jezulátko otevřelo oči.

A spolubratři se radovali z toho obrácení novice Cyrila, usmívali se a zpívali matutinum s takovou vroucností a něžností, že se zdálo, jako by samotní andělé zpívali s nimi.

Poněvadž měšťané pražští si přáli uctívati Jezulátko, bývala soška vystavována přes den na hlavním oltáři. Zvláště k ve-

čeru se tísnilo v kostele mnoho věřících. I mniši konávali před soškou večerní rozjímání a modlitby.

Jednou za večerní pobožnosti mezi lidem nastal podivný šum a neklid. Lidé se nápadně ohlíželi k hlavnímu vchodu.

“Podívejte se — to je on — to je on!”

U portálu stála vysoká postava, zahalená do širokého pláště. Klobouk musil sundat a každý poznal vévodu frýdlantského, vítěze v mnohých bitvách, zbožňovaného generála císařských vojsk.

Valdštýn, když meškal právě v Praze, vycházel toho roku za zimních chladných večerů postranní brankou ze svého paláce. Klobouk obyčejně vtisknutý hluboko do čela, límec i kapuci vysoko přes uši. Služebníci si šeptali, že chodí ke hradu do Zlaté uličky k alchymistům. Dovedou prý nejen proměnit jakýkoliv kov ve zlato, ale leckterý rozumí lépe hvězdám než nebožtík Tycho de Brahe. Hvězdám vévoda věří.

Ale generalissimus nezapadl vždycky ke svým hvězdopřavcům, ač ho to tam mocně táhlo, nýbrž častokráte se zastavil i v kostele u karmelitánů a poklonil se Jezulátku, jehož něžná tvář se mu vryla do myslí.

Nedlouho potom objevila se na hlavince Jezulátka zlatá korunka, zdobená perlami a drahokamy. V Praze se obnovovaly kostely, stavěla se Loreta, při malostranském kostele sv. Mikuláše byla založena kolej. A všude přispíval neznámý dárcem značnou podporou. Někteří však tušili, že mezi osobou záhadného Valdštejna a neznámým dárcem jest úzká spojitost. Než, nestálý je život válečníkův.

Jednou v podvečer klečel před Jezulátkem pouze bratr Cyril. Dlouho však nebyl v kostele sám. Kdosi se k němu krádemu přiblížil až do presbytáře. Strýc Kechl se nahnul k synovci a naléhavě přemlouval novice:

“Hochu, nech modlení. Hrabě Vchynský tě přijme za pobočníka. Už jsem s ním o tom mluvil. Víš, co to znamená? Hrabě je důvěrníkem Valdštejnovým. A jeho hvězdy ukazují závrtné štěstí — velikou budoucnost. Neváhej a pojď! Dal jsem si sestavit horoskop pro sebe i pro tebe. Žením se totiž — a vidíš, přece na

tebe myslím. Jednej tedy rychle a odhod' to roucho klášterníka!”

Cože? Ani to neposlouchá. Upírá jen oči na Jezulátko. Celý se změnil!

“A nevěstu mám už také pro tebe — bohatou a krásnou. Slyšíš?!”

“Strýče, tu je moje láska!” A bratr Cyril ukázal na sošku Božského Jezulátka.

“Ale zanech hlouposti! Zítra odjízdim! Pojed' se mnou, vícekrát se ti podobná příležitost nenaskytne!”

“Nikdy neopustím klášter, i kdybych za to ztratil vzechno ostatní na světě.”

V tu chvíli se otevřely dvěře od sakristie a do kostela vcházel řeholníci k večerní pobožnosti. Rotmistr Kechl chvatně odešel jako pokušitel postříkaný svěcenou vodou.

Druhého dne vévoda frýdlantský opustil Prahu i se svým štábem. Jeli verbovat novou armádu. Švédové postupují k Českým zemím. Neblahá třicetiletá válka strhla Valdštejna do svého proudu. Šalebné přeludy mámily a vábily na scestí. Hvězdy prý nelhou a ukazují nejpříznivější konstelaci. Jen uchopit příležitost a nebát se. Císařská koruna se leskla před poblouzenou myslí jako lákava bludička.

A ještě jednou se octl frýdlantský vévoda v Praze. Přijel vypudit Sasíky, kteří vtrhli do Prahy jako loupeživá horda a plenili a drancovali všechno, na co přišli. Ale tenkrát si Valdštejn už na Jezulátko nevzpomněl. Měl plnou hlavu jiných plánů, nesmírně spletilých a tajemných. Prováděl dvojí hru. Na oko sváděl boje k prospěchu císaře, ale ve skrytosti nepřestával sprádati sít', vlastního prospěchu. A v té šalebné hře uvázla i tak vypočítavá hlava, jako byla Valdštejnova. Zrada se mstila zradou. Ze sítě se vynořila kalená ocel, která probodla vévodovou hrud'. Než, tvář mrtvého Albrechta z Valdštejna jevila na rudém koberci vznešený, nadzemský mír. Viděl snad v poslední chvíli milostnou sošku z kostela bosých karmelitánů v Praze? Možná že ano, neboť Jezulátko nezapomíná na žádný dobrý skutek, kdyby to byl jen projev pokory a kratičká modlitba.

A s vévodou padli do sítí i jeho nejdůvěrnější přátelé a spoluspiklenci, hrabě A-

dam Trčka, Vilém Vchynský a generál Illov. Děsnou zoufalostí nejvíce rozškolebena byla tvář mladinkého pobočníka hraběte Vchynského, jakéhosi Neumana.

Hrozná zvěst o krvavé tragedii v Chebu otřásla rotmistrem Kechlem. V novém manželství nebyl štěstí a teď aby se skrýval, neboť jej podezřívají, že prokazoval Valdštejnovi příliš důvěrné služby. Kechlovi šlo o život i o čest. A ve své tísní si vzpomněl na Jezulátko.

Než, v jakém stavu našel klášter o kostel! Konvent byl vydrancován a v kostele bylo všechno zpřeházeno, polámáno, rozbito. Saští žoldnéři dovedli své dílo provádět dokonale. Po Jezulátku nebylo ani památky.

Rotmistr marně pátral i po karmelitánech. Zbyli prý v klášteře jen dva, ostatní odešli před vpádem Sasíků do Bavor. Co se stalo s těmi, kteří zůstali, nikdo nevěděl. Možná, že byli utraceni. Jen kdyby bratr Cyril zůstal naživu a vrátil se — myslil si Kechl. Možná, že se nalezne Jezulátko. Jako člověk, jehož bída naučila se modlití, vzýval v duchu rotmistr Kechl Božské Dítě, aby mu pomohlo. A nebyl sám. I jiné stihlo neštěstí. Časy byly zlé. Mnozí přišli o všechno. Řádily nemoci dosud neznámé a někteří se z válečných hrůz i na rozumu pomátli.

A do těžce zkoušené Prahy se kteréhosi dne vrátili karmelitáni. Vedl je na kněže už vysvěcený páter Cyril.

Stanul ve zpustošeném kostele a zaplakal. Zpustošení na svatém místě dojmalo i druhé bratry. Kde je však Jezulátko? Ukradli je? Oltář nestojí na svém místě, sochy rozbity, obrazy rozpíchány se válí v rozštípaných lavicích. Kde je Jezulátko?

„Bratři, nezbývá než vyčistit kostel. Dám se ihned do práce, neboť“ bez milostné sošky nechci zde zůstat.“

A Otec Cyril vyvezl toho večera několik vozíků rumiště a dychtivě pátral po sošce. Než nenalezl ji ani dalšího dne. Ssutin bylo mnoho a muselo se odklízet opatrně.

Nedlouho nato, když Otec Cyril přišel po ranních bohoslužbách na pracoviště do zpustošeného kostela, našel tam hubeného čahouna, shrbeného a plačícího. Vedle něho seděl na zemi zakrnělý hošík

bezvhládných nohou, žalostně malých. Těličko jeho bylo zbědované, ale hlava se podobala hlavičce roztomilého andělíčka.

Truchlivý obraz ve zpustošeném chrámě. A ten človíček, jenž tak usedavě plakal, nebyl nikdo jiný než krejčí Severin Táhlo. Přemáhal chvílemi pláč a těšil sedícího chlapce.

„Neplač, pacholíčku, neplač.“ Ale sám sklonil hlavu až k dlažbě a rozeštkal se.

Otec Cyril je chvílečku pozoroval. Nevěděl, jak by dobrého muže potěšil. Zeptal se jen tichounce, jak se chlapec jmenuje.

František, důstojný otče, ale já mu říkám Serafínek, protože — no jen se mu podívejte do očí.“

Opravdu, andělsky nevinná očka.

„A to je váš jediný chlapec?“

„Ale není to moje dítě, důstojný otče, jsem svobodný a jsem tady z Hradčan. Před lety, právě tehdy, když sem paní Polyxena přivezla sošku Jezulátka, povídala nám lidem před kostelem, proč se zříká milostné sošky. Odjížděla právě k dceři do Hradce a říkala, že v tom kraji musí připravit k vánočním svátkům hodně sladké kaše. Byl jsem zvědavý, jestli ta kaše je skutečně sladká a tu jsem se pustil na Hradecko a zůstal jsem na panství pana Slavaty až do nedávna. A tam na Hradecku jsem se seznámil tuhle se Serafínkem. Je to opuštěné dítě a k tomu ještě chré. Žádný ho nechce. Povídám si, dítě potřebuje lásky a ty nikoho nemáš, vem si ho za vlastního . . .“

V očích Otce Cyrila se cosi zatřpytilo. Viděl, jak se chlapec tulí se krejčímu, jako by to byl jeho skutečný otec.

„Vid“, Serafínku, máme se rádi. Pořád jsem chlapci sliboval: Jen počkej, až se to ve světě uklidní, pojedeme do Prahy. To uvidíš krásu. Ale nejprve tě zanesu k milostnému Jezulátku. A teď, když jsme tady, snad není po něm veta? Snad ho ti raubíři nerozbili?“

Krejčí se roztřásl pláčem. Serafínkovi kanuly po lících slzy jako hráchy. Otec Cyril si k nim klekl na zem.

„My tři si musíme vymodlit to štěstí, abychom našli milostnou sošku. Zaútočíme společně modlitbou na nebe. Snad

dá Bůh a podaří se nám vypátrat Jezulátko."

Tři ctitelé Jezulátka, kněz, trpící dítě a prostý muž se modlili, aby našli milostnou sošku.

Potom krejčí Táhlo si vzal Serafinka na záda. Ponese ho takto až do jejich příbytku na Hradčanech. Otec Cyril je kousek doprovázel.

"Kolik je ti, Serafinku, let?"

"Velebný otče, bude mu asi deset. Hošík to přesně neví a ostatní také ne," odpovídal za hocha Táhlo. "U stolu Páně ještě nebyl. Chtěl bych právě vaši důstojnost poprosit . . ."

"Mám krásný pláštík, tuhle od strýčka," zajíkal se Serafínek a tiskl krejčího kolem krku.

"Pláštíček k sv. přijímání by měl. Pěkný, z bílého hedvábí a vyšíváný. Dostal jsem jej, velebný otče, od samého Valdštejna zrovna ten samý večer, kdy paní Polyxena přivezla z Roudnice Jezulátko."

Chtěl povídat dále, ale hrdlo se mu nějak stáhlo bolestnou vzpomínkou. Musil by totiž žalovat na svého přítele Baltazara Plecháčka, u něhož dříve bydlil drahnou řadu let, děti mu živil, dolary od Valdštejna jim daroval, a teď, když se vrátil do Prahy se Serafínkem, Plecháček ho nechtěl přijmout na byt. Za dobro se špatně odměnil nevďěčník jeden a ještě k tomu zhrubl. Stal se podomkem v pivnici "U Hrachů". Přicházel domů málokdy ve střízlivém stavu a tudíž se mu stal mravokárce Táhlo nepohodlným. A chtěl se nastěhovat ještě k tomu s tím lazárkem!

Sotva krejčí se Serafínkem opustili chrám, chopil se Otec Cyril lopaty. Ale údivem skoro by mu vypadla z ruky. Z jednoho kouta, nejvíce zaházeného rumišťem, zaslechl tichounký dětský pláč. Právě takový, jako oné noci . . . Otec Cyril nezapomene na ten pláč, kdyby žil sto let. Ale nejen pláč, nýbrž i žalostný hlásek bylo slyšet:

"Smilujte se! Smilujte se nade mnou a já se smiluji nad vámi!"

Jezulátko! Jezulátko mluví!

Otec se dal hbitě do práce. Holýma rukama hrabal, odhazoval trámy, prkna a

hlínu. Klečel na kolenou a podhrabával se pod rozbitý oltář.

"Jezulátko!" vykřikl mnich.

Na smeti pod oltářem ležela pohozená soška.

"Děťátko Boží, děkuji ti, že já nehodný jsem směl tě nalézt. Maličký Ježíšku, dítě z ráje!"

A celá bytost Otce Cyrila jásala a rozplývala se něhou.

"Nebožátko, jak tě potupili a zohavili! Nemáš ručičky, nemáš nozičky. Jsi zbídačelý, jako ta moje zem a její děti!"

Ručičky rozdrčené, nozičky ulomené, ale tělíčko je celé a hlavička přelíbezná je neporušena. Proto jsi prosil o smilování . . . Bude tvá soška, Ježíšku, opravena, bude — jistě bude.

Převor, Otec Dominik, měl radost z nalezené sošky, ale zchladil horlivost Otce Cyrila.

"Milý bratře, podívejte se kolem sebe. Všude je potřeba oprav. A kde vzít na to peníze? A Jezulátko může opravit jen nejlepší umělec, kterému musíte královsky zaplatit. Ostatně, kde najdete teď takového umělce?"

Zarmoucený Otec Cyril si odnesl sošku do své cely. Pravda, klášter se podobal

hladomorně. Bída a nouze stolovaly s bratry. Ale což neřeklo Jezulátko:

"Smilujte se nade mnou a já se smiluji nad vámi?"

Páter Cyril proklel celičkou noc před milostnou poškozenou soškou a jako matka chorému dítěti, sliboval Ježíškovi, že mu rány vyléčí stůj co stůj.

Časně zrána navštívil Otce Cyrila strýc Kechl. Nepřišel s prázdnými rukama. Kuchyň karmelitánů s podivem uviděla po dlouhé době ryby a sýr, bílý chléb a luštěniny. Jak si to jen řeholníci zasloužili?

To Jezulátko. Kechl projevoval jen svou vděčnost za záchranu. Šlo mu o hrdlo, ale prostřednictvím paní Polyxeny Lobkovicové, bývalý Valdštejnův rotmistr dostal milost. I v rodině Kechlově se trochu vyjasnilo.

"Kdybys mne býval tehdy poslechl," — ani nemohl dopovědět. "Musíme pomoci Jezulátku!"

"Otec převor nemá peněz!"

"Všechno zaplatím. V Zahání jsem našel umělce. Podle přání paní Polyxeny Lobkovicové má vytesati z rudého mramoru kněžnina otce, pana Vratislava. Bude to jistě arcidílo. Jsem rád, že jsem ho našel a doporučil paní Polyxeně. Myslím, že pro Jezulátko udělá to nejlepší. Jen jestli mi sošku klášter svěří? Musil bych jet se soškou až do Zaháně, a to co nejříve."

Proč by mu sošku nesvěřili? Paní Polyxena byla zpravena o tom, co se má stát s Jezulátkem. Po rychlém poslu odpověděla, že souhlasí, ale prosila Otce Cyrila, aby před odnesením sošky z Prahy došel ještě s Jezulátkem k hraběnce Libštejnské z Kolovrat, která těžkou nemocí trátla řeč i sluch a byla tak nemocná, že lékaři se vzdávali jakékoliv naděje na uzdravení. Sotva páter Cyril přinesl k nemocné milostnou sošku, nabyla vědomí a po učinění slibu, že Jezulátko štědře obdaruje, náhle ozdravěla. Její choť, pan Jindřich, radostí až plakal. Ihned připravil pro Jezulátko stříbrnou lampu, diamanty vykládaný relikviář, koupil čtyřicet velkých voskových svíc a složil značný peníz na sloužení mší svatých a na opravu kostela.

Po celé Praze se rychle roznoslo, že hraběnka Libštejnská byla zázračně uzdravena od Jezulátka. A již zde bylo poselství od hraběte ze Šliků, aby pro milosrdenství Boží neodváželi z Prahy sošku dříve, než by navštívili jeho paní. Smrt prý by byla pro ni vysvobozením z její hrozné duševní nemoci, která ji dohání k zoufalství, ale protože smrt nepřichází, je pro ně poslední nadějí Jezulátko.

A vskutku — i k ní bylo Božské Dítě milostivé.

"Jako by se mne spadla všechna pouta," říkávala potom šlechtična. Pro Jezulátko byla ochotna obětovat všechno.

Kechl žehral, že soška má být co nejříve opravena a že se odjezd nemá zdržovat, ale musilo se vyhovět ještě nemocným paním Ludmile Lokšanové, rozené Černínové z Chudenic a hraběnce Marketě Valdštejnové.

Sotva ozdravěly i ony, roznemohl se na smrt karmelitánský převor Otec Dominik. Jak mohlo Jezulátko odejet, když mělo tolik práce?

Řeholní rodina vzývala Jezulátko za uzdravení svého převora. Za několik dní se představenému ulevilo. Sliboval, že se bude všemožně starat o rozšíření účty k milostné sošce.

Nejpřednější rodiny šlechtické a měšťanské přinášely karmelitánům dary a prosily o přímluvu u dobrého Ježíška. Ko-

stel i klášter se opravoval, jenom chudinka Jezulátko zůstávalo stále ve stejném stavu.

Otci Cyrilovi bylo bolno v duši, když viděl, jak Jezulátko všude pomáhá a na jeho opravení se nedbá. Lidé vždycky myslí spíše na své bolesti, než na zájmy Boží.

Jednou vpoledvečer vracel se Otec Cyril s Jezulátkem od lože nemocného dítěte. Ještě slyšel v uších jásot uzdraveného, když tu v potměšlivé klášterní chodbě zahlédl dvě skrčené postavy. Poznal je rázem. Krejčí Táhlo a chudáček Serafínek.

Čekají již na něho dlouho? Že by chtěli vidět Jezulátko? At' tedy jdou s ním do cely. Neměl k tomu přivolit.

Něžného Serafínka při pohledu na pahýly Jezulátkových ručiček jala taková lítost, že zbledl, přitiskl se křečovitě ke krejčímu a náhle klesl v bezvědomí do jeho náruči.

Taková byla soustrast chudého dítěte se zuboženým Jezulátkem. Táhlo naříkal a bědoval, neboť si myslel, že Serafínkovo soucitné srdíčko hořem puklo. Otec Cyril sháněl vodu. Přispěchal jiný bratr a než Serafínka vzkřísili a krejčího uklidili, byl zde i převor Dominik a s ním Kechl.

Chlácholili mrzáčka, vždyť Kechl přišel, aby sošku už jistojistě odvezl k umělci do Zaháně. Ale Serafínek se nedal potěšiti.

"Jak to musilo Ježíška bolet!"

A znovu upadal do mrákot.

Všichni byli hluboce dojata. Žádné z těch panských dětí a nemocných neměl podobnou soustrast s Ježíškem. Otec Cyril se sklonil k Serafínkovi a šeptal mu něžně:

"A což ty, Serafínku, tys přece taky nemocný. Nechtěl bys, aby ti Jezulátko uzdravilo nožičky?"

Andělsky čisté zraky chlapcovy se dlouho stápěly v očích kněze. Potom dítě zavrtělo hlavičkou.

"Ne, nechci zázrak. Jezulátko má pro mne něco lepšího."

V cele bylo na chvíli ticho, neboť se všem zdálo, že prostorem vane něco z nadpřirozena.

Na štěstí byl zde hovorný Kechl. Zítra odjede se soškou. Zatím co bude umělec pracovat, obstará pro Jezulátko nádherný

stánek, celý z křišťálu a zlata. Sama jeho paní na to věnuje své věno. Jezulátko bude mít velkolepý domeček. V kostele se postaví mramorový oltář. Požádají pana kardinála Harracha, aby všechno posvětil. Na hlavičce Ježíškově se objeví nová zlatá korunka. Celá Praha se sejdě na slavnost. Otec Cyril promluví oslavnou řeč.

"A nejlépe by bylo, kdyby Jezulátko dostalo i nějaké šatečky. Dříve mívalo pláštíček," rozpomínal se Kechl.

"Šatičky!" vyjekl Serafínek jásavě.

"Byly by to první šatičky, pokud vím," uvažoval Otec Cyril. "Bylo by to roztomilé a důstojné. Ale šatičky pro malého krále by musily být i bohaté. A pláštíček k tomu. Nu, uvidíme, uvidíme."

Byl čas, aby se Táhlo se Serafínkem odebrali domů nahoru na Hradčany. Nebylo ještě radno chodit v noci po Praze. Kechl je doprovodil až k Lobkovickému paláci, nahoře na Hradčanech u Daliborky, kde nyní bydlil krejčí Táhlo se svým svěřencem. Obývali malinký zahradní přístavek. Právě ptačí hnízdo, pro ty dva jako stvořené.

Tam u okénka stál mistrův pracovní stůl, kde přistříhoval a šil. Vedle trůnila dobře vycpaná Serafínkova stolička. Hošík chtěl dělat všechno, co dělal strýc, jak nazýval mistra. Spolu zpívali, spolu se modlili a spolu i pracovali. Chlapec v jemných ručkách hotovil jen věci maličké, sobě pro hračku. Dovedl však napodobit všechno, i nákladný kabátec s načechraným okružím. Mnohdy se Serafínek do toho síti zabral až příliš horlivě. Když jeho tvářičky zaplály, oči se zaleskly, nařizoval mistr odpočinek.

"Raděj něco povídej. Šij si, když nejsem doma, aby ti ušla dlouhá chvíle."

Kdykoliv zavolali mistra někam do paláce, ukazoval mu večer Serafínek, co všechno za den udělal. A mistr býval hrdý na jeho drobná arcidíla. Nemálo se tedy podivil, když v následujících dnech po návratu ze zaměstnání u pana Michny z Vacínova, Serafínek mu nic neukazoval, ničím se nechlubil. Jednou, dvakrát mistr neříkal nic, ale když se to tajemné mlčení opakovalo a ani podle odstřížků se

nemohl domyslit, co chlapec dává dohromady, stala se mu ta věc podezřelou.

"Copak jsi dnes ušil, Serafínku? Ani jsi mi nic neukazoval, ničím se mi nepochlubíš, Ukaž, cos urobil."

Serafínek se zarděl do krvava, přitiskl obličej na hrud' pěstouna a šeptal vzrušeně:

"Ne, neukážu, dokud to nebude hotové! milý strýčku." odvětil chlapec.

"Tak přece tajemství, dušičko, přece!"

Dole pod Petřínem v oněch dnech zastavoval u karmelitánů ne jeden šlechtický povoz. Jednou, dvakrát, čtyřikrát žádáno Otce Cyrila do hovorny. Vždy v důležité věci.

A opět tu byl kočár. Po hraběnce Šlikové přijela hraběnka Libštejnská z Kolovrat.

"Prosila bych snažně o míru na šatečky pro Jezulátko. První šatečky! Samozřejmě musí je mít ode mne. Po zázračném uzdravení jsem si dnes vyjela poprvé a rovnou k vám. Ušiji vlastnoručně šatečky z nejdražšího zlatohlavu, krajkoví kolem krčku a ručiček bude nadýchnuté jako z mořské pěny. Porad'te mi, důstojnosti, mám posázet pláštěček rubíny nebo smaragdy?"

Takové rozpaky neměl Otec Cyril ještě nikdy v životě. Mluvil se před tím o rubínech, smaragdech, perlách, safírech, brokátu, až se mu z toho dělaly mžítiky před očima. Nejhorší bylo, že tomu pranepatrně rozuměl.

Či šatečky vlastně obleče Ježíškovi? Uzdravené dámy žádaly přednost. Jak to zařídit, aby se z nich žádná neurazila? A paní Polyxena? Chce ušít šatečky modré a protká je perlami, jimiž si proplétala vlasy ještě za života manžela.

Potom přijel starý pan Slavata, nejvyšší kancelář země České a žádal Otce Cyrila, aby přijal od jeho milé snachy Františky první šatečky pro Jezulátko. Jsou prý ušity z lásky a vděčnosti za jeho zachránění po vyhození z pražského Hradu. Ať se jen na ně podívá, jak jsou krásné! Skutečně, až oči přecházely! Zelené, těžké hedvábí a na něm zlato — zlato — samé

zlato! Brilanty srší ohněm v lemu, na křížku i ve sponě. I prsten pro Jezulátko přináší.

Tak se projevovala vděčnost českých srdcí.

Paní Ludmila Lokšanová přivezla jemnou výšivku a fialové šatečky ametysty vroubené. Markéta z Valdáštejna chystá šatečky purpurové, na něž dá rodinné klenoty. Královský purpur zlákal jejího nešťastného manžela, za což zaplatil krví. Necht' to tedy vyjadřuje nachová brava.

Otec Cyril si stíral pot s čela. Tohle bude pěkná historie. Které šatečky vyvolit na oslavu? Které? — —

A něžné ruce šlechtičen šily neúmorně dále. Obětovalo se to nejdražší.

Praha čekala toužebně na Jezulátko. Poblíže bílých věží svatojiřských, v domečku na zahrádce šilo neduživé děcko, více anděl než chlapec, také něco pro Ježíška. To Dítě betlemské miluje přece bílou barvu, je Nevinnost sama. Všechno tedy ať je bílé, běloučké. Jenom tváře Serafínkovy žhnuly rudě námahou a vnitřním žářem.

Jednou pozdě večer, když Serafínek i mistr Táhlou už spali, zabušil jim někdo prudce na okno.

"Prosím vás, otevřte! Jsem zde cizí a pronásledují mne dva podezřelí chlapci. Nesu něco vzácného . . .!"

Mistr Táhlou spěšně vpustil hosta dovnitř. Příchozí rozhalil plášť, otevřel pouzdro a . . .

"Jezulátko!" zajásalo to jizbou. Krejčí se svezl na kolena. Serafínek seděl na loži s rukama sepjatýma. Jezulátko přišlo k nim. Jak je to možné?

Příchozí byl sám zaháňský umělec. Opravil brzy sošku a protože Kechl dlouho nepřicházel, vydal se sám s Jezulátkem do Prahy. Stále mu cosi říkalo, aby neprodával, jako by to Božské Dítě samo jej pudilo. A u samého cíle málem by zažil nemilé dobrodružství. Všude číhá loupežná chátka. Utíkal sem k Hradčanům a přeskočil plot u zahrady. Zdá se mu, že je u dobrých lidí.

U dobrých? Málo řečeno. Hošík jásá a plesá radostí, objímá mistra a žadoní,

aby mu podal z truhličky připravený balíček. Teprve teď cizinec pozoruje, že má chlapec chromé nožičky..

Serafínek rozvinil před užaslým krejčím bělostné šatičky pro Jezulátko, ušité z o-noho pláštíku, jenž měl chlapce zdobiti při prvním svatém přijímání.

Šatičky byly ušity mistrně, vyšívány zlatými nitkami a zdobeny kraječkami.

Umělec mlčky držel sošku a Serafínek oblékal Jezulátko. Šatičky se hodily výborně, ač byly šity bez míry.

Ačkoliv krejčí byl tím vším skoro zdrcen, přece se opanoval a nepronесl o tom hlasitě úsudek. Jen se podíval mlčky na umělce, který ihned vystihl, že se zde děje něco vážného, co není jen tak samo sebou. A všichni byli šťastni jako by byli přítomni nejposvátnějšímu obřadu.

Jezulátku slušel bělounký ornátek přelíbezně. Malá krejčovská jizbička se změnila ve svatynku, kde se až do rána zpívalo a modlilo.

Ráno, ještě před svítáním, zaháňský umělec se rozloučil. Půjde zpět. Však oni Jezulátko odevzdají, kam patří. Nemusí se o ně bát, je v nejlepších rukou. A po tom, co viděl, nechce, aby mu u karmelitánů děkovali.

Zmizel tak podivně, že Táhlo by málem tvrdil, že to nebyl člověk, ale anděl. Musel Jezulátko odevzdat u karmelitánů. Bez Serafínka nepůjde. Posadil chlapce do vozičku, vezli sošku oblečenou do bílých šatiček a opatrně sjížděli s Hradčan pod Petřín.

V sakristii kostela Panny Marie Vítězné se konala vážná porada. Uprostřed na dlouhém stole byla rozložena skvostná roucha pro Jezulátko. Jedno nádhernější než druhé. Kolem shromážděné dámkyně, převor kláštera, Otec Cyril a sám kardinál Harrach, jehož musili pozvat, neboť volba byla těžká a mohlo snadno přijíti k mrzutosti. Stejně byli všichni v napětí.

Kardinál postupuje od roucha k rouchu, bere do ruky, prohlíží chvíli, děkuje, podivuje se, ale všechno nějak zastřeným hlasem, neboť cítí, kolik párů očí sleduje každý jeho výraz ve tváři, každické stažení

rtů. Najednou kardinál se udiveně zadívá na šlechtičny a povídá:

"Milé dámy, stále mi cosi našeptává, abychom přenechali samému Jezulátku volbu šatiček. Jak to učiní? To nevím, ale nemusíme toho věděti předem. Vše se může rozhodnouti v posledním okamžiku, nebo nějakou příhodou. Jen vyčkejme, až se Jezulátko vrátí!"

U dveří někdo zašramotil. Vchod do sakristie se otvírá a ve dveřích stojí mistr Táhlo. Na jeho ramenou sedí Serafínek, jehož ručky svírají a pozvedají sošku Jezulátka, jež ještě oblečeno do bělounkých šatiček.

Zjev byl tak náhlý, že žádný z přítomných nebyl mocen slova. Je to snad vidění? Ne, skutečnost! To dítě na ramenou hubeného muže se zardívá a zdraví jásavým hláskem:

"Pochválen buď Ježíš Kristus!"

Arcipastýř odpovídá skoro sám:

"Na věky věkův. Amen!"

Teprve teď se probírají z ustrnutí ostatní. Údivu a otázkám potom není konce. Krejčí Táhlo vypovídá široce a zdoluhavě, Serafínek se jen rdí a cítí se v sedmém nebi.

Jezulátko zvolilo tedy skutečně samo. A věru před jeho volbou se sklonily i pyšné hlavy šlechtičen. Pojednou se jim zdají všechny ty drahé látky a drahokamy prosty půvabu. Ani jejich ruce nejsou hodny dáti Jezulátku první roucho. Tam to dítě ubohé zmrzačené, nalezlo právem milost v očích Jezulátka. A Božské Dítě ukázalo, koho miluje, kdo je jeho srdci nejbližší.

Ke slavnosti nastolení Jezulátka v bílých šatečkách šlechtičny nic nenamítaly. Jejich šaty přijdou na řadu až později. Ale v den slavnosti měl ještě někdo jiný bělounký pláštěk — chromý Serafínek. Otec Cyril mu podal Živého Boha ve svatě hostii, dámy připravily šaty a dary. Kechl s chotí vystrojil hostinu. Ale hošíček se nechal nositi pouze od milovaného strýčka Táhlo.

A byl to Serafinkův poslední slavný den na tomto světě. Purpurové růže na jeho líčku planuly čím dál tím žhavěji a stravovaly hubené tělíčko. Jezulátko si potom brzy povolalo svého miláčka do nebeského ráje.

Krejčí Táhl se stal pravou rukou Otce Cyrila. Chodíval s ním a poslouchával jeho ohnivá kázání, jimiž se snažil vštípit do českých srdcí úctu, lásku a důvěru k milostnému Pražskému Jezulátku.

Píseň k Milostnému Pražskému Jezulátku

Píseň i doprovod složila etib. sestra
M. Cecillie de N.D

O Praž-ské Je-zu-lát-ko, Dě-
tát-ko mi-lost-né, u Te-be jest tak
slad-ko zra-ně-né du-ši mé.

O Bož-ské Je-zu-lát-ko, Dě-
tát-ko mi-lost-né, o Praž-ské Je-zu-
lát-ko o přij-mi-pros-by mé!

Návrat z cizíny

Pět roků tomu. Právě jako dnes kraj celý smál se v žatvy zlatém šatě.

V tom skvostný povoz silnicí se blíží a staví teď. Na pole mého mez pán jakýs nohu se stupátka níží a hledí vážně na mé chasy ples.

Zvědavě kráčím k podivnému hosti. On vznesl ke mně zraky zadumané: “To pole Bártovo?” děl. — “Moje pane; já s Bártovou je koupil usedlostí.” — Tvář svěsil s dumou ve sklopeném zraku.

“A pravda-li, že pochovali Bártu? —

“Tři léta již ho černá země kryje.”

“A Bártová?” — zrak jeho lpí mi na rtu.

“Ta u mne, pane, na výměnku žije.”

Zrak jeho zasvit', rozjasnil se skorem. Že pěšky půjde—znám-li stezku borem? Svůj průvod pánu nabídl jsem pak a záhy větví zastínil nás mrak.

Ba, hádankou čím dále byl mi víc. Hle, zbytečným jsem vůdcem v šeru háje; co stezek tam a skrýší—všechny zná je.

Zná jeho tajemství všech rub i líc:
ví o balvanu, pod jasany skrytém,
ví o stoletém dubu rozložitém,
ví o místě, jež krásné chová ryzce,
ví o potůčku, jenž se tají v blíže,
zná samovrahův smutný, pustý hrob,
kde větev jedle pošmourná se sklání
a jako krev se kopec jahod chrání,
pomíjen lidmi, ptáčků jenom zob . . .
Zná lidi ve vsi živé, dávno tlící,
jak by byl rodákem. A přece jen
češtinou bídnou mluví, divně znicí,
vždy brkotá, z paměti slovece loví —
hůř než okresní náš hejtman nový.
K mým otázkám vždy mlčí zamyšlen.
Tu na mysl mi přišel Bártův syn.

Na věži kostelní v tom zazněl zvon.
A rázem ve vsi, na polích se tají
zvuk srpů, výskot, šumný ruch i shon.
Již proudy slavnými se rozlévají
po snivých strních, zmlklém údolu
posvátné zvuky v mocném hlaholu.
Tu náhle cizinec, obnaživ hlavu,
rozpráhl ruce, na kolena kles'
a zaryl divé prsty v lesní travu
a vtiskl obličej u vonný vřes.

I mněl jsem, že se pomátly mu smysly,
jak počínal si: líbal zemi, štkal,
a volat chtěl; však hlahol nesouvislý,
se z prsou peho pouze dobýval.

Když posléz obličej od země zdvih',
tu hrály perly v lících zbrázděných,
a tam, kde tváře své byl tiskl na ni,
též tráva leskla se jak rosou ranní.

I pravil ke mně pak: "Jsem Bártův syn!
Kdys opustil jsem této vísky klín
a za přeludem štěstí, jsem se honil.
Čas mnohý v klamných paprscích jsem
clonil
skrál bujnou, hrdou — pak ji objal stín.
Překrásné oko, jež mi lásku lhalo,
jak dýka stkvoucí hrud' mi probodalo,
ochladli druzi, minul štěstí klam
a v mrazu cizoty jsem zůstal sám.

Tu poznal jsem, že chudá, rodná ves,
otcovská střecha, vetchá, šindelová,
jasnější blaho, sladší kryje ples,
než celý svět ho v loktech širých chová.
Tu poznal jsem, podušky zlatý lem
a hedvábí že žalost neodnímá;
jen na tom drahém srdci mateřském
i neštěstí a vina sladce dřímá".
Tak vzdychal, volal; já pak neodhalil
v té chvíli trpké neštěstí mu všecko;
že matčin zrak i duch se stářím zkalil,
že nespátří a nepozná své děcko.

Jdem ke vsi. Ó, jak zdravil šedou střechu
v úponkách révy, v zelenavém mechu,
ty staré známé milé předměty,
jež dvorcem, chatou byly rozsety!

A hle, tam na lavičce podle stěny,
berličkou ruce majíc podeprény,
uprostřed slunečnic a slezu květů
stařenka sedí, odumřelá světu.
A je tak malá, schoulená a sivá —
víc páry stín, než lidská bytost živá.
Den hasnoucí jí zlatí tváře vrásky
a zraků navždy uzamčená víčka —
tak sedává tu z lidí cizích lásky
bez duše příbuzné, bez přítelíčka.

Však nyní před ní klesá drahý syn,
skrál chorou ukládá na její klín,
na její roucho lkavé tiskne svoje rety
a rosí okem bledé jeho květy.
Tu třesavé, hle! vine ruce ona
kol kadeří, jež první sníh mu schvátil,
i protrhla se šerá ducha clona:
"Můj Václav," šepce —
"Václav můj se vrátil!" — — —

Což vypravovat dále! Krátce choval
ji v loktech syn, co klenot opatroval,
pak pohrobil ji v lůno rodné půdy
a sám k ní zemdlené pak složil údv.

Hrob jediný, jak víte, oba jímá
a lehká mu dojistá černá zem;
vždyť na tom drahém srdci mateřském
i neštěstí a vina sladce dřímá!

Svatopluk Čech.

KRONIKA

PRVNÍ UNIONISTICKÝ KONGRES V AMERICE

SE SEŠEL ZA ÚČASTI PŘEDSTAVITELŮ VYSOKÉ HIERARCHIE,
VYNIKAJÍCÍCH UČENCŮ A UNIONISTICKÝCH PRACOVNÍKŮ.

JEDNÁNO S PRAVOSLAVNÝMI A STAROKATOLÍKY.

První Unionistický sjezd v Lisle měl nejen opravdu vysokou theologickou a vědeckou úroveň, ale zároveň vyzněl v mohutnou manifestaci za jednotu všech Slovanů ve společné víře katolické pod duchovním primátem římského papeže. Za tento cíl, dále za svobodu Církve v zemích zotročených komunismem a za obrácení Ruska byly také obětovány všechny bohoslužby ve sjezdových dnech.

Sjezdu se zúčastnili dva členové posvátného sboru nejvyšších knížat Církve: J. Em. kardinál-arcibiskup chicagský Samuel Stritch a J. Em. kardinál arcibiskup z Pekingu Tomáš Tien, dále dva arcibiskupové: J. Exc. světitel arcibiskup chicagský William D. O'Brien, titulární arcibiskup Konstantin Bohachevský, apoštolský exarcha řecko-katolických Ukrajinců východního obřadu z Filadelfie. Na sjezdu byl dále přítomen J. Exc. sídelní biskup jolietské diecése Martin McNamara a vynikající kazatel misionář J. Exc. biskup Cuthbert O'Gara, který mnoho let působil misijně v Číně a který byl po 22 měsících vězněn čínskými komunisty v samovazbě. Sjezdu se kromě nejdp. arcibiskupa Bohachevského zúčastnili tři další biskupové slovanského rodu: J. Exc. nejdp. biskup Jan Ludvík Mořkovský z Amarillo, Texas, J. Exc. kníže-biskup lublaňský Řehoř Rožman (Slovinec), který nyní působí v exilu v Clevelandě, a J. Exc. biskup Štěpán Kocisko (rusinského původu), nový světitel biskup u apoštolského exarchy Rusinů ndp. biskupa Mikuláše Elka v Pittsburghu. Z opatů byl přítomen ndp. opat Gerald Benkert O.S.B., z opatství Marmion v Auroře a ndp. opat Richard Felix z

opatství Benet Lake, Wis. Dále byli přítomni četní další církevní hodnostáři a zástupci mnoha řeholních řádů, katolických universit a seminářů. Mezi účastníky a řečníky sjezdu byli velmi početně zastoupeni zástupci celé řady slovanských národů, Češi, Slováci, Rusíni, Chorvati, Slovinci, Poláci, Ukrajinci i Rusové. Byli přítomni přední současní unionistické badatelé a pracovníci nejen ze Spoj. států, ale i z Evropy.

Na sjezd se také ve velkém počtu sjeli kněží-exulanti z Československa z nejrůznějších míst Spoj. států i z Kanady — z kanadských kněží-exulantů přijel vdp. provinciál kanadských kapucínů Dr. Václav Anselm Špaček, O.Cap., z Blenheim, torontský farář české osady sv. Václava dp. Jar. Janda a dp. Jiří M. Svoboda z Winnipeg.

Mezi přítomnými kněžími bylo několik desítek kněží byzantského ritu, kteří přijeli z různých končin Spoj. států.

Hosté z Evropy

Z Evropy přijel na sjezd rektor papežské kolleje "Russicum" v Římě vdp. Dr. Boh. Horáček, S.J., který byl spolu s moderátorem sjezdu dp. profesorem Harvardské university Dr. Františkem Dvorníkem zároveň poradcem sjezdu, a který se na sjezdových jednáních podílel také významnými přednáškami. Z Belgie přicestoval jako delegát vynikajícího belgického unionistického střediska, benediktinského převorství Chevetogne, dp. Jiří Landzaat, O.S.B. Z Německa se sjezdu zúčastnil ředitel katolické misie pro uprchlíky dp. Dr.

Z Unionistického sjezdu. Moderátor sjezdu prof. Dvorník přednáší. Zleva nejdp. opat Ondrák, prof. Dvorník, nejdp. biskup Rožman, nejdp. biskup Kocisko a dp. Jirí Landzaat, O.S.B.

Alexander Heidler, který působí v Mnichově jako redaktor náboženského vysílání rozhlasu "Svobodná Evropa" do Československa. Sjezdu se dále zúčastnil i milý host z Rakouska, kněz-exulant dp. František M. Omasta, který je dobře znám našim čtenářům ze svých článků pod pseudonymem "Maria".

Z New Yorku přijel český duchovní správce osady P. Marie Ustavičné Pomoci dp. Martin Oktávec, C.S.S.R., který je zároveň kaplanem newyorské odbočky Národního svazu českých katolíků. Z Texasu se sjezdu zúčastnil dp. Alois W. Nesvadba.

Zástupci krajauského a exilového života.

Prvního unionistického sjezdu v Lisle se také zúčastnili četní pracovníci krajauského a exilového života. Při slavnostním pátečním zahájení byl přítomen předseda Národního svazu českých katolíků Jan W. Voller, prof. Dr. Josef Čada a soudce Frank H. Bicek, k nedělnímu slavnostem přijel dále nestor česko-amerických novinářů, státní senátor Frank J. Svoboda z Clevelandu, Ohio, kromě toho byli přítomni četní pracovníci Distriktního svazu českých katolíků a dalších katolických organizací.

Z exilových pracovníků se sjezdu zúčastnili četní pracovníci a členové Čs. Orla v exilu a Cyrillometodějské ligy — z Kanady přijel předseda zemské skupiny CML Václav Vostřez a řada dalších pracovníků a členů CML. Z Denver, Colorado, přijel místostarosta Čs. Orla v exilu Dr. František Hradil, a přijeli četní další

hosté z různých končin Spoj. států. Početná byla také účast členů Sdružení čs. exulantů v Chicagu.

Z Washingtonu přijel jako zástupce Hlasu Ameriky Dr. Josef Sadlík, z New Yorku se sjezdu zúčastnil za křesťansko demokratickou unii pro střední Evropu býv. poslanec Dr. Bohuslav Bunža a za Free Europe press Dr. Fr. P. Uhliř.

Zástupci pravoslavné církve a starokatolíků.

Sjezdu se také zúčastnilo několik duchovních a asi patnáct laiků pravoslavné církve. Na sjezdu byly vedeny s těmito příslušníky pravoslavné církve obsáhlé diskuse. Příslušné dispute byly také vedeny s přítomným zástupcem amerických starokatolíků z New Yorku. Zástupci starokatolíků již před sjezdem poslali svolavatelé sjezdu ndp. opatu Ambroži L. Ondrákovi, O.S.B., příspěv, ve kterém tlumočili svoje přání vrátit se nazpět do katolické Církve pod přímát římského papeže. Toto rozhodnutí bylo na sjezdu znovu potvrzeno.

Jinak prvnímu unionistickému sjezdu poslal velmi srdečný pozdrav také rumunský ortodoxní metropolita z Paříže a rumunský ortodoxní biskup Ionescu z Detroit.

Slavnostní zahájení sjezdu.

První unionistický kongres na půdě Ameriky byl slavnostně zahájen právě na svátek sv. Václava v pátek večer. J. Exc. nejdp. biskup Martin McNamara celebrol v kollejní kapli

za přítomnosti všech hostů slavné pontifikální požehnání, a poté se všichni účastníci shromáždili ve slavnostně vyzdobené zasedací síni v kolejniím gymnasiu. V prostorné síni byla v popředí vedle předsednického stolu umístěna také velká tabule s podobami všech předních horlitelů a průkopníků unionistického hnutí. Mezi přítomnými vzácnými hosty zahajovacího večera byl také nejvyšší duchovní představitel řecko-katolických Ukrajinců ve Spoj. státech, J. Exc. arcibiskup Konstantin Bohachevský, apoštolský exarcha Ukrajinců ve Filadelfii.

Sjezdová jednání zahájil modlitbou opět J. Exc. nejdp. biskup M. Namara z Joliet a poté ujal se slova předseda a svolavatel sjezdu, J. M. nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B., který pronesl významný projev o potřebě unionistického úsilí právě v této době. Jako další řečník ujal se slova moderátor sjezdových jednání, český byzantolog světového jména dp. Dr. František Dvorník, který se stal řádným profesorem byzantských dějin na Harvardské univerzitě jako první Čech a první katolický kněz v dějinách této university. Dp. profesor Dr. Dvorník, jehož vědecké dílo je zároveň vynikajícím přínosem do unionistického snažení, promluvil ve své přednášce oslavné tradici a významu památných unionistických kongresů velehradských. Poté následovala přednáška rektora papežské kolleje "Russicum" v Římě vdp. Dr. Boh. Horáčka, S.J., která obsahově pojednávala o otcovském zájmu Sv. Stolice o unionistické snahy. Dp. Klauď Viktor, O.S.B., z opatství sv. Prokopa, pronesl obsažnou a zajímavou přednášku o unionistických snahách svatoprokopského opatství.

Vřelý a srdečný pozdravný projev pronesl dále ukrajinský přítomný ndp. arcibiskup-exarcha Konstantin Bohachevský, jehož slovansky zanícený projev byl doprovázen nadšeným potleskem přítomných.

Poslední cesta čs. exulanta Josefa Maliny

V sobotu ráno 29. září se konal pohřeb čs. exulanta Vojtěcha Josefa Maliny, který působil v klášteře sv. Prokopa jako oblat řádu sv. Benedikta, a který tiše skonal po dlouhém bolestném utrpení v mužném věku 52 let. Svě utrpení snášel hrdinně a radostně je obětoval za svobodu své vlasti, za trpící církev v Československu a za úspěch unionistického sjezdu, jehož se už nedomáhal. Zanechal po sobě krásnou a čistou vzpomínku v srdcích všech, kdo znali tohoto dobrého, skromného a obětavého syna moravské země.

Zádušní mši sv. za zesnulého sloužil v kolejnií kapli vldp. převor Aleš Macháček, O.S.B., a poté se ubíral dlouhý smutný průvod na tichý klášterní hřbitov v Lise, kde byl zesnulý uložen k poslednímu odpočinku. Zesnulého Josefa Malinu doprovázel na poslední cestě ndp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B., s celou kláš-

terní družinou, podle rakve kráčeli Čs. Orli v tradičních krojích a dál následoval teskný průvod, ve kterém bylo vidět řadu kněží-exulantů, kteří přijeli na unionistický sjezd, a mnoho dalších účastníků sjezdu.

Na paměť arcibiskupa Stojana.

V sobotu ráno, těsně po pohřbu čs. exulanta Vojtěcha Josefa Maliny, sloužil v kolejnií kapli tichou pontifikální mši sv. J. Exc. nejdp. kníže-biskup lublaňský Řehoř Rožman, který obětoval tyto bohoslužby u příležitosti 33. výročí smrti velkého apoštola slovanského unionismu, nezapomenutelného olomouckého arcibiskupa svatě paměti Antonína Cyrila Stojana. Bohoslužeb se zúčastnili četní účastníci sjezdu.

Zdařilá sobotní zasedání.

V sobotu se konala třetí sjezdová zasedání. Na nichž se vystřídala v přednáškách celá řada vynikajících unionistických badatelů. Moderátor sjezdu dp. profesor Dr. Dvorník přednesl při ranním zasedání významnou přednášku o původu rozkolu mezi východem a západem. Přednáška profesora Dvorníka, který je autorem vynikajícího díla o cařihradském patriarchovi Fotiovi, a který vnesl do neblahých událostí rozkolu svými objevy nové světlo, vzbudila u přítomných velkou pozornost. Při večerním zasedání přednesl pak profesor Dvorník další přednášku o pokřesťanění Ruska. Také tato přednáška se opírala o nové objevy. Z dalších badatelů delegát belgického unionistického převorství Chevetogne dp. Jiří Landzaat, O.S.B., promluvil o činnosti tohoto vynikajícího evropského unionistického centra. Profesor křesťanské filosofie na universitě Notre Dame dr. Elias Denissoff, který je ruského původu, promluvil opět o ruských názorech na unionistické snahy. Dp. dr. Jozef Papin, slovenský badatel, který je rovněž profesorem university Notre Dame, přednesl obsažnou přednášku o ruském filosofu Solovjevovi a jeho unionistických ideách. O duchovních ideách ruského misijního apoštolátu při svatoprokopském opatství promluvil dp. Dr. Athanas Reszec z opatství sv. Prokopa. V diskusi pak promluvil chorvatský theolog dp. Dr. Vladimír Vančík z Chicaga. Kratší projev přednesl přítomný zástupce university Fordham dp. Clement Englert, C.S.S.R.

Rektor papežské kolleje "Russicum" v Římě vdp. Dr. Boh. Horáček přednesl zároveň český pozdravný projev, ve kterém tlumočil sjezdu pozdravy J. Em. kardinála Evžena Tisseranta, děkana kardinálského kolleje a sekretáře posvátné kongregace pro východní církev.

J. Em. kardinál Stritch čestným doktorem svatoprokopské kolleje.

V rámci sobotních zasedání konala se zároveň v opatství sv. Prokopa v odpoledních ho-

J. Em. kardinál Samuel Stritch obdržel čestný doktorát práv kolleje sv. Prokopa od J. M. nejdp. archimandrity Ambrože L. Ondráka, O.S.B., kancléře svatoprokopských učilišť.

dinách mimořádná slavnost, při níž byl J. Em. kardinál Samuel Stritch, arcibiskup chicagský, poctěn hodností čestného doktora svatoprokopské kolleje.

Slavnostního přivítání nejdp. kardinála se zúčastnili všichni přítomní hosté. Prostranství před hlavní kollejní budovou poskytovalo malebný obraz: Příjezd kardinálův očekával před vchodem do kláštera čestný špalír Kolumbových rytířů čtvrtého stupně s červenými plášti, a mezi účastníky slavnostních chvil bylo vidět četné církevní hodnostáře a zástupce řeholních řádů v nejružnějších církevních úbolech. Na hlavní kollejní budově zářila v slunci papežská, americká a československá barva.

J. Em. kardinál Stritch přijel s doprovodem čestné stráže automobilů illinoiské státní policie. Za stálého slavnostního houkání policejních sirén, jeden za druhým předjížděly před klášterní vchod čestné policejní automobily a za nimi posléze následoval kardinálův vůz, který nese značku: Illinois 1. V okamžicích

kardinálova příjezdu se zároveň rozeznělo na přivítanou všech pět zvonů na klášterní budově.

S J. Em. kardinálem Stritchem přijel zároveň J. Exc. světicí arcibiskup chicagský William D. O'Brien. Nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B., který byl přioděn v církevním úboru archimandrity byzantského ritu, přivítal vzácné hosty po východním způsobu. Kněz východního obřadu podal J. Em. kardinálu Stritchovi kříž a pan kardinál pak podával kříž k políbení přítomným členům hierarchie, ndp. optovi, biskupům a dalším hodnostářům.

Krátce poté se odebral slavnostní průvod do skvostně vyzdobené dvorany kollejního gymnasia, v níž v popředí na vyvýšeném podiu byl připraven oltář pro nedělní východní bohoslužby. Když J. Em. kardinál Stritch zaujal místo na trůnním křesle čelem k přítomným, přednesl J. Exc. nejdp. arcibiskup O'Brien invokaci, v níž vyslovil vroucí prosbu za zdar unionistického kongresu. Poté přednesl dp. Brendan

G. McGrath, O.S.B., latinsky i anglicky projev o poctě, kterou svatoprokopská kolej uděluje J. Em. kardinálu Stritchovi za jeho velké zásluhy. Diplom čestného doktora práv svatoprokopské kolleje předal nejdp. kardinálovi za dlouhotrvajícího potlesku přítomných nejvyšší představitel svatoprokopské kolleje J. M. ndp. opat Ambrož L. Ondrák.

Poté ujal se slova sám J. Em. kardinál Stritch, který v hluboké promluvě vřele ocenil unionistické snahy svatoprokopského opatství a zásluhou vychovatelskou činnost svatoprokopské kolleje. Závěrem pak udělil všem přítomným požehnání.

Nedělní zasedání.

Při nedělním závěrečném dopoledním zasedání pronesl J. M. nejdp. opat Ambrož L. Ondrák významný projev, ve kterém zároveň ohlásil další program svatoprokopského opatství o unionistické práci a o činnosti Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje. Poté dp. Regis N. Barwig, O.S.B., přečetl řadu pozdravných projevů, které sjezdu došly z celého světa. Po-

zdravný telegram poslal také president Dwight D. Eisenhower a četné projevy poslali církevní i občanští představitelé slovanských národů, katolických organisací a universit. Sjezdu došel také pozdravný projev jménem celého polského episkopátu, jež poslal z Varšavy sekretář polského episkopátu, varšavský generální vikář biskup Zygmunt Choromański. Prvnímu unionistickému sjezdu v Americe postali pozdravné projevy také pracovníci čs. katolických exilových organisací z nejrůznějších končin světa, kromě Spoj. států také z Kanady, z evropských zemí, z Afriky i z Austrálie.

Při čtení pozdravných přepisů bylo také oznámeno, že při slavných odpoledních pontifikálních bohoslužbách bude též přečteno poselství, jež dal sjezdu tlumočit Sv. Otec Pius XII.

Čestná přehlídka orelské skupiny.

V nedělních odpoledních hodinách se na prostranství před hlavní kolejní budovou konala také čestná přehlídka oddílu Čs. Orla v exilu a delegace Svazu Slovanského Orelstva.

Čs. Orlí nastoupili k přehlídce ve svých tra-

Záběr z unionistického sjezdu. Východní mše svatá, kterou celebroidal nejdůstojnější archimandrita Ambrož Ondrák s jedenácti koncelebranty.

J. Em. kardinál Tien světi kříž Církve mlčící

dičních krojích a zástupci slovanských orelských skupin v malebných lidových krojích, s prapory jednotlivých národů.

Přehlídku vykonal J. Exc. nejdp. kníže-biskup lublaňský Řehoř Rožman, který pronesl k účastníkům zároveň slovisky srdečný a povzbudlivý projev. Přehlídce přihlíželi též J. Exc. nejdp. biskup Jan Ludvík Mořkovský a J. M. nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B.

Příjezd J. Em. kardinála Tiena.

Bylo nádherné sluneční odpoledne, když se postranství před svatoprokopským opatstvím

zaplnilo tisícovými zástupy, které očekávaly příjezd nejvyššího představitele katolické Církve ze země zotročených komunismem, J. Em. kardinála Tomáše Tiena, arcibiskupa z Pekingu, který nyní působí ve Spojených Státech. Uprostřed ve velkém půlkruhu před hlavním kolejním vchodem se seřadily k slavnostnímu uvítání vzácného hosta Kolumbovi rytíři IV. stupně s červenými pláští, dále Čs. Orli ve svých tradičních krojích a zástupci slovanských i jiných národních skupin, jichž kroje malebně zářily v podzimním slunci. K uvítání se zároveň shromáždili zástupci farních řá-

dů a seminaristé, a do opatství přijížděly stále další a další automobily s účastníky nedělních oslav a stále další a další hosté přicházeli do opatství.

Vyhrazená parkoviště byla do posledního místa zaplněna nekonečnými řadami automobilů a snad ještě nikdy předtím nebylo klášterní zátiší svatopropokské dějištěm tak rušných a slavnostních chvil.

Zástupy ztichly v napjatém očekávání, když od silnice, vedoucí k opatství, se začalo ozývat stále silnější houkání policejních sirén, které oznamovaly, že J. Em. kardinál Tien přijíždí. Za chvíli poté už vjížděly na prostranství před hlavním vchodem kolleje automobily illinoisské státní policie, které doprovázely J. Em. pana kardinála jako čestná stráž. Zvony svatopropokského opatství vyzváněly na pozdrav, když J. M. nejdp. A. Ondrák vítal — opět po východním způsobu — J. Em. pana kardinála. Nejdp. kardinála zároveň pozdravili přítomní biskupové: nejdp. biskup Mořkovský, nejdp. biskup Rožman, nejdp. biskup Kocisko, dále nejdp. biskup Cuthbert O'Gara, kazatel při odpoledních východních bohoslužbách, přítomní opat. arcikněz východního obřadu Basil Gapanovič a další hodnostáři.

Posvěcení kříže Církve mlčící.

Poté odebral se J. Em. kardinál Tien ve slavném průvodu, přioděn v purpurový kardinálský plášť "Cappa magna", k symbolickému kříži Církve mlčící, který byl postaven nedaleko nové sochy Panny Marie, určené pro Mariánský sloup v Praze. Vysoký kříž, zhotovený ze dřeva, se dojmavě vyjímal ve své prosté strmé kráse. Byl ozdoben korunou z ostnatého drátu, která připomínala všem přítomným utrpení Církve v zotročených zemích a kolem kříže byla ohrada z ostnatého drátu. Podél kříže vlály na vysokých stožárech také vlajky trpících slovanských národů, a dole u kříže bylo postaveno pět prázdných symbolických křesel, na nichž byly položeny trnové koruny, připomínající mučednictví církevních hodnostářů v zotročených zemích, kteří byli pozváni na unionistický sjezd a kteří nemohli přijet. Na třech křeslech byly položeny znaky brdinných kardinálů: Stepinace, Mindszentyho a Wyszyňského, na dalším podobizna statečného pražského arcibiskupa Berana; páté křeslo symbolisovalo hrdinné biskupy v Československu a ostatních zotročených zemích.

Kříž Církve mlčící posvětil za pohnutého ticha J. Em. kardinál Tien jako nejvyšší církevní představitel ze zotročených zemí. Poté byl přestřižen ostnatý drát, který symbolicky připomínal utrpení Církve v zemích komunistických koncentračních táborů. Jménem Svazu Slovanckého Orelstva byl položen ke kříži krásný věnec a závěrem pak pronesl krátký

projev o utrpení zotročených národů, a o poslání slovanckého unionismu zástupce Svazu Slovanckého Orelstva, Dr. Theodosij. Jménem Čs. Orla v exilu byl položen také krásný věnec k nové soše P. Marie v exilu.

Slavná pontifikální liturgie východního ritu.

Po dojmavé slavnosti u kříže Církve mlčící se J. Em. kardinál Tien odebral s členy hierarchie, s biskupy a opaty, opět ve slavném průvodu do dvorany kolleijního gymnasia, kde J. M. nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B., celebroid slavnou pontifikální liturgii východního ritu, a odznaky hodnosti archimandrity a se zlatou korunou na hlavě. Před započetím slavných bohoslužeb bylo přečteno poselství, které unionistickému sjezdu tlumočil Svatý Otec Pius XII.

Slavné bohoslužby byly obětovány za jednotu ve víře, za obrácení Ruska a za trpící Církev v zotročených zemích. Bohoslužby ve staroslovanském jazyku zanechaly ve všech přítomných nehlubší dojmy a byly dojmavě doprovázeny církevními zpěvy asi padesátiletého východního sboru byzantsko-slovanského exarchátu v Pittsburghu. Přítomní biskupové a opati byli při bohoslužbách přítomni v kněžišti. Slavnou východní liturgii opravdu památně a nezapomenutelně vyvrcholil první unionistický kongres v Lisle. Průběh bohoslužeb byl zároveň anglicky vysvětlován účastníkům bohoslužeb. Po bohoslužbách pronesl ndp. biskup Cuthbert O'Gara promluvu, ve které připomněl přítomným zároveň utrpení katolické Církve v rudé Číně, kde působil jako misionář, a kde byl leta vězněn od čínských komunistů. Slavnými bohoslužbami byzantského ritu byl důstojně ukončen první unionistický sjezd na půdě Ameriky, který byl pořádán v duchu slavných unionistických sjezdů velehradských, a který se jistě trvale přiřadí k nejvýznamnějším činům v dějinách slovanského unionismu. S.

Svatý Otec blahopřál a udělil požehnání Unionistickému sjezdu.

V předvečer prvního Unionistického sjezdu v Americe obdržel J. M. nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B., zvláštní letecký přepis ze státního sekretariátu z Vatikánu. Dopis byl napsán jménem Svatého Otce a podepsal jej Jeho Excellence nejdp. Msgr. Angello Dell'Acqua, který po J. Exc. arcibiskupu Montinim je úřadujícím státním sekretářem a tlumočí poselství Svatého Otce. Taková poselství mají charakter dopisů Svatého Otce. V dopisu z Vatikánu ze dne 20. září se praví doslova:

"Nejdůstojnější Otče!

Připis, který jste zaslal a v němž uvádíte, že ve Vašem klášteře se bude konat theologie-

Z Unionistického sjezdu: přivítání J. Em. nejdp. kardinála Tomáše Tiena. Na obrázku zleva: J. M. opat Richard Felix, O.S.B., z Benet Lake, Wis., J. Em. kardinál Tien, J. M. archimandrita Ambroz Ondrák, O.S.B., J. M. opat Gerald Benkert, O.S.B., z Aurora, Ill., prelát Gapanovič. V druhé řadě zleva J. Ex. kníže-biskup lublaňský Řehoř Rožman, J. Ex. biskup Cuthbert O'Gara, C. P., J. Ex. Jan L. Mořkovský.

ký kongres zabývající se návratem rozkolných křesťanů v jednotu s katolickou Církví, velmi potěšil Náměstka Kristova v Římě, který Vám tímto dopisem s radostí oznamuje, že nejen vkládá velké očekávání do Vašeho jednání, ale zároveň posílá Vám své blahopřání a přání úspěchu a to z celého svého otcovského srdce.

Skutečnost, že budete se zabývat záležitostmi tak velké důležitosti, ukazuje zdravou životnost Vašeho kláštera, toho kláštera, který již v řadě případů získal zásluhu v apoštolátu mezi věřícími východního obřadu a prací v tomto apoštolátu odpovídal na nejtoužebnější naděje katolické Církve, která si nade vše přeje, aby dívky, oddělené tragickým a dlouhým odloučením, se navrátily do její materské náruče a přijaly nauku a řád Církve.

Vaše úsilí je jasně soustředěno přímo k tomuto cíli. Svatého Otce potěšilo, když seznal, že šíříte lásku a s toužebnou láskou pracujete pro církev Kristovu podle Kristova vlastního příkladu. Svatý Otec rovněž spatřuje časovost a váhu Vašich tvrzení, o nichž chcete jednat, a na základě nichž jste vzali na sebe úkol prozkoumat ony příčiny, které svého času nešťastně oddělily řadu velmi vzkvétající církve od

kořene jednoty — aby tak se mohla uplatnit
patriční možná náprava.

Proto Jeho Svatost nepochybuje, že získáte hojně znalosti z takového kongresu. Jeho Svatost chová pevnou naději, že řada těchto znalostí ve velkém počtu vzejde nejen z velikosti Vašich návrhů a Vaší horlivosti a zásad, ale především z pravé horoucí lásky vás všech, kterou chováte k rozkošným bratřím. Taková láska, ve chvíli, kdy usmíruje mysl nekatolíků, kteří jsou často odrazováni předsudky, nedovolí také mnohým příslušníkům křesťanství, aby setrvali daleko od svého otcovského domova, a Vás podnítl víc a více, abyste jim poskytli pomoc a obraceli se k Bohu bez ustání s prosbou, aby sám Bůh povolal všechny bloudící do jednoty Církve.

Náměstek Kristův unesen touto nadějí prosí našeho Vykupitele, aby dal úspěch Vaším studii a Vaší práci a na důkaz své náklonnosti uděluje v Pánu nejvyšší láskyplně Vám a všem, kteří se budou na kongresu podílet, své apoštolské požehnání.

Zůstávám Vám oddaný

A. Dell-Acqua.²¹

ZÁŠADNÍ PROJEV NEJDP. OPATA AMBROŽE L. ONDRÁKA, O.S.B., NA UNIONISTICKÉM SJEZDU

Sešli jsme se na svátek sv. Václava, patrona a mučedníka země české, a v roce, kdy si připomínáme 1000. výročí od narození jiného slovanského světce, sv. Vojtěcha, velkého misionáře a mučedníka. Zároveň jsme se sešli v předvečer 33. výročí smrti velkého unionistického apoštola arcibiskupa Stojana, muže svaté paměti, který patří mezi kandidáty blahřečení a dále se scházíme ve výroční den poslední unionistické schůze na Velehradě. Před osmi lety biskupové Československa a unionističtí pracovníci se naposledy sešli na Velehradě k práci unionistické, která však byla komunistickým režimem násilím znemožněna. Zahajujeme tedy v této velké svobodné zemi misijní unionistickou činnost, která byla potlačena na památném Velehradě a která má nesmírný úkol: pomoci přivodit sjednocení odloučených bratří v jednotě víry. Pohlédneme-li na minulost vpravdě historických velehradských unionistických sjezdů, tu vidíme, jaké prozíravé dílo bylo tam zahájeno a rozněcováno. Dnes můžeme směle říci, že komunismus proto mohl proniknout a zotročit slovanský svět, poněvadž chyběla jednota víry. Bezbožecký nápor už nemusel vytvářet situaci pomocí své známé formule: *divide et impera*. Křesťanský svět v době jeho náporu byl rozdělen. A z tohoto hlediska dílo velehradské, dílo metropolitů svaté paměti, arcibiskupa Šeptického a arcibiskupa Stojana, se jeví jako nejprozíravější a nejmoudřejší apoštolský čin, jemuž Svätí Otcové vždy tolik žehnali a jejichž podpoře se těší také naše unionistické snažení svatoprokopské.

Myšlenka sjednocení křesťanů apoštolské víry, která má za cíl překlenout láskou, pochopením a pravdou tragické, devět set let trvající schizma, tedy nejen zůstává v dnešní době živou, ale je doslova zajisté součástí fatimského proroctví, jistým praktickým vyplňováním slov Panny Marie: Rusko bude obráceno a přivedeno k mému neposkvrněnému srdci. V tomto vědomí se zde scházíme z různých částí Ameriky a světa a v tomto vědomí jsou s námi duchovně spojeni přemnozí pracovníci unionističtí, které lidská zloba zahнала do všech krajů světa, a dále ti mučedníci víry a mučedníci pro sjednocení, kteří dnes trpí hořký úděl za železnou oponou a mnozí z nich nelitostný žalář dvacátého století. Vědí o našem snažení. Rozhlasové stanice už řadu týdnů oznamují do zemí za železnou oponu, že zde v Lisle, v opatství svatoprokopském, se obnovují dočasně umlčené sjezdy velehradské a oživuje se myšlenka sjednocení křesťanů apoštolské víry. Katolický lid za železnou oponou nese tuto zprávu od úst k ústům, i do

žalářů a všude se spojují ruce k modlitbě za úspěšnost sjezdu a posjezdové práce. Pro modlitby za obrácení Ruska, za sjednocení ve víře a pro myšlenku unie železná opona neexistuje. Neexistují také pro ni vzdálenosti. Proti ní jen budou stát jako překážky nástrahy bran pekelných.

Proto tento sjezd klademe k nohám Matky Boží unie a zároveň prosíme všechny slovanské patrony za přímluvu a vyprošení Božího požehnání. Dívám se s velkou nadějí do budoucnosti jako se díval zakladatel unionismu v tomto opatství, můj předchůdce svaté paměti opat Prokop Neužil, který si přál zde v Americe rozvinout myšlenku unie do největších rozměrů. Pracoval často nepochopen. Budoval dílo, které zraje v těchto časech k oslavě Boží, Matky Církve a k obrácení Ruska. Opat Prokop tvořil zde v Americe totéž, co tvořili velcí nadšení apoštolé sjednocení. Proto v těchto dobách, kdy dílo Šeptického, Stojanovo, Slomškovy je potlačeno, kdy Velehrad je dočasně umlčen, přenášíme za podpory Svaté Stolice a s jejím nadšením souhlasem Unionistické sjezdy sem na půdu svatoprokopskou s tím, že budeme za umlčený Velehrad a za umlčené pracovníky, kteří jste zaniceni apoštolským duchem a chcete pracovat pro návrat svobody v Rusku, svobodu a jednotu víry.

Unionistický sjezd má úkol sjednocovací. Jím chceme uvědoměle zahájit tažení a práci pro jednotu všech křesťanů apoštolské víry a vytvářením této jednoty rozšiřovat Království Boží na světě a zastavovat nápor všech nekřesťanských ideí, které snadno pronikají křesťanskými zeměmi, protože křesťané nejsou jednotní.

Nebylo by správné srovnávat náš unionistický sjezd s předložským shromážděním Světové rady církví v Evanstoně. Tam se shromáždilo tisíce zástupců všech možných protestantských vyznání s některými zástupci odloučených bratří a hledali společnou základnu, která nalezena nebyla. My základnu pro sjednocení máme: apoštolskou víru. Chybí nám jen vyplnění Kristovy prosby v předvečer Jeho umučení: "Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, kteréž jsi mi dal, aby jedno byli jakož i my." Z lásky ke Kristovi chceme pracovat pro tento vznešený úkol: aby byl jeden ovinec a jeden pastýř. Nejsou nás zatím tisíce, ale nejsme roztrženi bludným učením, jen ne-jednotou. Stovky zanícených pracovníků chce se podjat úkolu, pracovat pro jednotu. A proto

se scházíme, abychom uvědoměle pracovat začali.

Jsem rád, že máme mezi námi zvláště bratry pravoslavné a starokatolíky. Jsem si jist, že Bůh dá a všichni se sejdem v jednom ovčinci a pod jedním pastýřem. A neobyčejně si také vážíme přítomnosti nejdůstojnějších pánů biskupů a opatů a vás všech, kteří jste zaníceni apoštolským duchem, a chcete pracovat pro obrácení Ruska, svobodu a jednotu víry.

A nebyl bych úplný, kdybych z tohoto místa také zároveň nepoděkoval těm, kteří mají zásluhu o konání tohoto sjezdu a o jeho přípravu. A zároveň jsem rád, že je mezi námi vynikající učenec světového jména profesor Harvardské university důstojný pán doktor František Dvorník, jehož dílo o patriarchu Fotiovi a řada dalších objevných prací na poli cyrilometodějském a na poli dějin Byzance nesmírně přispívají k myšlence jednoty. Jeho nadšená spolupráce s myšlenkou spezdu a spolupráce jako moderátora na jeho přípravách si již zaslouží mimořádných diků.

Opatství svatoprokopské, které se podjalo úkolu oživení slavných sjezdů velehradských, chce rovněž veškerými silami přispět k myšlence unie a zpevňovat oba pilíře, pilíř modlitby a pilíř práce, na nichž je úsilí po sjednocení křesťanů postaveno. Myslím, že bude nejlhodnější, když tedy dnes vypočtu, čím naše svatoprokopské opatství chce — jak je to také přáním Svaté Stolice — být nápomocno unionismu. Bude to jakýsi nárys našeho unionistického snažení:

1) Opatství sv. Prokopa bylo Posvátnou kongregací pro východní Církev ustanoveno střediskem Apoštolátu svatých Cyrila a Metoděje ve Spojených státech. Proto stěžejním jeho úsilím bude rozšířit tento apoštolát po celé Americe a než nadejde jedenáctisté výročí příchodu svatých Cyrila a Metoděje na Velehrad roku 1963, budeme se snažit získat do apoštolátů milion členů. Dále se budeme snažit uplatnit tento apoštolát také v sousední Kanadě a mezi českými, slovenskými a všemi slovanskými i jinými uprchlíky, kteří jsou dnes rozváti po celém světě, a zároveň se budeme snažit živit myšlenku apoštolátu pomocí rozhlasu také za železnou oponou.

2) Opatství sv. Prokopa bude se nejen starat o rozšíření Apoštolátu svatých Cyrila a Metoděje, ale bude apoštolát a myšlenku unie podporovat svými modlitbami a vyprošovat pro ně všude po Americe širokou, možno-li celoamerickou akci modliteb a asvatých přijímání, aby se vyplnilo přání metropolitů svaté paměti Antonína Cyrila Stojana; denně milion svatých přijímání a modliteb za sjednocení ve víře, které se pak jistě stane skutečností. V této akci opatství a při něm po sjezdu zřízený se-

kretariát pro unii bude kontaktovat všechny nejdůstojnější pány biskupy a s jejich schválením všechny jejich kněze a podřízené, dále všechny řeholní domy a tak pracovat, aby pro myšlenku unie byl zaujat takřka všechen americký katolický lid. Současně bude o totéž žádat prostřednictvím rozhlasu trpící biskupy, kněze a lid i v trpících zemích.

3) Opatství sv. Prokopa v duchu své tradice a v duchu podpory unionistických snah bude se snažit rozšiřovat úctu k Panně Marii Unie a ke všem světcům, o nichž se dílo unie opírá.

4) Opatství sv. Prokopa, které je pověřeno prací pro unionismus, chce s Boží pomocí a pod ochranou Panny Marie, Matky Unie, tak dlouho misijně pracovat pro sjednocení, pokud přes stomilionová rodina odloučených bratří se nesjednotí v jednom ovčinci a pod jedním pastýřem. V tomto směru opatství svatoprokopské bude i nadále jakýmsi mateřským domem, z něhož budou vycházet neustálé unionistické impulsy a bude zakládat a vytvářet nové benediktinské domy a instituce s cílem unionistickým.

5) Opatství sv. Prokopa dá v nejbližší době život — a to již mohu radostně oznámit — dalšímu východnímu benediktinskému převorství, které bude založeno v Chicagu a bude základem pro misijní působnost do Ruska. Je naším přáním založit jednou benediktinské misijní opatství u Moskvy na Velké Rusi, u Minsku na Bílé Rusi a u Kijeva na Ukrajině a možná i v jiných krajích slovanských.

6) Opatství sv. Prokopa zároveň chce pomoci jednou — jakmile nastane doba opravdového míru a svobody ve světě — oživit benediktinského ducha v Československu, zvláště na Sázavě, s úkoly unionistickými. Pošle opětovně do Československa své misionáře s úkolem pomoci obnovit či založit nové domy řehole sv. Benedikta, bude-li možné, bude se snažit o totéž i v jiných zemích slovanských.

7) Opatství sv. Prokopa ve snaze zajistit toto rozsáhlé misijní úsilí k podpoře myšlenky unie vyhláší na tomto prvním Unionistickém sjezdu v Americe nábor pro toto dílo. Budeme hledat i mladé nadšené kandidáty pro misijní zacílení na Východ, kteří se stanou kněžími a bratřími, budeme hledat také obláty a vůbec všestrannou pomoc.

8) Opatství sv. Prokopa v zájmu myšlenky unie chce neustále udržovat živý kontakt se všemi unionistickými středisky.

9) Opatství sv. Prokopa bude podporovat myšlenku svým tiskem — Národem, Katolíkem, Vůdcem a vydáváním unionistického časopisu.

10) Opatství sv. Prokopa podpoří myšlenku unie také prostřednictvím svých školských institucí zvláštními unionistickými přednáškami a zvláštní příležitostnou činností.

11) Opatství sv. Prokopa žádá tento sjezd, aby po způsobu velehradského byla obnovena činnost Velehradské akademie, která bude vydávat potlačené Acta Academie Velehradensis a vnášet do myšlenky unie nové pohledy a tak na poli vědeckém pracovat k sjednocení.

12) Opatství sv. Prokopa zřídí při kolejni knihovně, které hodlá dát brzy nový dům, zvláštní unionistické oddělení.

13) Opatství sv. Prokopa zřídí ve shodě s Apoštolátem svatých Cyrila a Metoděje a v duchu Velehradské akademie Unionistický institut při opatství sv. Prokopa se zvláštním unionistickým sekretariátem. Tento sekretariát bude mít za úkol prakticky pomáhat uvést v život unionistické snahy opatství sv. Prokopa, Apoštolátu svatých Cyrila a Metoděje a Unionistického institutu a současně bude tvořit již stálý úřad pro přípravu příštích unionistických sjezdů.

14) Opatství sv. Prokopa vyzve všechna benediktinská opatství a všechny benediktinské domy, také sesterské, ke spolupráci na unionistické práci, jak o ní žádal Svatý Otec Pius XI. ve své výzvě k benediktinům roku 1924 v apo-

štolském listu opate-primasovi. Mohu již radostně oznámit, že sesterský benediktinský klášter Nejsvětějšího Srdce v Lísle a misijní dům sv. Scholastiky v Lísle se nadšeně připojují k našemu unionistickému tažení.

15) Opatství sv. Prokopa vůbec otevírá dveře všem, kteří jakýmkoliv způsobem chtějí pomáhat apoštolátu sjednocení. Chce natrvalo se svými institucemi být domem, kudy budou procházet a z něhož budou vycházet snahy a kroky, které konečně jednou přivedou nesjednocené křesťany do jednoho ovčince a pod jednoho pastýře, jímž je římský biskup, nástupce sv. Petra.

Opatství sv. Prokopa se podjímá s vámi a za radostné podpory Svaté Stolice této unionistické práce v době, kterou Svatý Otec Pius XII. nazval největší misijní hodinou lidstva. Nemáme pro tuto práci větších finančních prostředků, které jsou rovněž zdrojem pomoci, ale odevzdáváme vše do rukou Božích, pod ochranu Panny Marie, Matky Unie a slovanských světců a společně s vaší pomocí pevně doufáme, že se podaří vykonat vytčené úkoly pro čest a slávu Boží, k oslavě matky Církve, pro náboženskou svobodu v dnešním Rusku a jednotu víry, která sjednocením posilněna bude stálou hradbou proti všem přívalům všech seestných a temných ideologií a záštitou svobody, blahobyti a míru lidstva a jeho bezpečnou cestou ku spáse.

Prázdná křesla na Unionistickém sjezdu — u kříže Církve mičící. Zleva: kardinála Stepinace, kardinála Mindszentyho, kardinála Wyszyńskiego a arcibiskupa Berana.

DVĚ PRVNÍ ČESKÉ OSADY V TEXASU OSLAVILY STOLETÍ

DUBINA

Dubina, první česká osada v Texasu založená výpravou Moravanů hostila ve svých hranicích tisíce návštěvníků a bývalých osadníků v neděli 1. července 1956, kdy oslaveno bylo stoleté výročí založení. Byli přistěhovalci z Čech a Moravy v Texasu již dříve, byl zde český kněz dp. Menzl před 200 lety mezi Němci v New Braunfels; Dr. Dignowity byl v San Antonio před 120 lety, rodina Lešíkarova byla v Cat Springs od r. 1840, Matěj Novák přišel do Prahy v 1855, ale až v roce 1856 překročila první společná výprava Moravanů řeku Colorado západně a založila společné své bydliště na Dubině, takže historicky je a zůstane Dubina první českou osadou v Texasu. Toto století bylo oslaveno církevně i občansky v neděli 1. července. Ráno byla jubilejní pontifikální mše svatá sloužena ndp. Janem Mořkovským, světcím biskupem v Amarillo, jenž Dubinu spravoval, když byl kaplanem v blízkém Weimar. České kázání přednesl známý kazatel a vlastenec dp. Alois Nesvadba. V poledne byl slavnostní oběd, pak piknikové pobavení celý den. Večeří a tancem skončila tato významná oslava založení této osady.

O příchodu Moravanů na Dubinu, kde postaven první kostel k počtě svatých Cyrila a Metoděje v Texasu, vyprávěl již zesnulý soudce Aug. Haidušek v řeči přednesené při slavnosti v Dubině 4. listopadu 1906, pořádané v 50. výročí založení první české osady v Texasu, následovně:

“Bylo to začátkem srpna 1856, kdy můj otec, bydlící v malé dědině Myší na úpatí hůrky Kazničova, mezi Frenštátem a Příborem v severovýchodní Moravě, rozhodl se vystěhovat se do Ameriky. Zároveň s námi vystěhovali se z té vesnice Ignác Pustějovský a Valentin Holub. Jeli jsme na vozech do Bohumína, kde setkali jsme se s jinými rodinami, které se též stěhovaly do Ameriky. V Bohumíně jsme vsedli na vlak a jeli do Bremen; tam jsme se zdrželi několik dní. Konečně nás vzali na malou bárku a vezli po řece do Bremenhaven, kde jsme přisedli na větší plachetník, který nás dopravil do Galvestonu v Texasu. Plachetník byl asi 100 stop dlouhý a měl dva stěžně. Byla to pravá kocábka u porovnání s loděmi, na nichž přijíždí dnešní přistěhovalci.

Hned první noc nás postihla bouře. Naši lodí vlny házely jako kouskem dřeva. Do smrti nezapomenu na sténání a bédování cestujících, zvláště ženských. To trvalo přes celou noc a téměř celý následující den. Potom byla plavba dost dobrá, ale trvalo to skoro 14 týdnů, než jsme přistáli v Galvestoně.

“Druhý den ráno můj otec a několik jiných, mezi nimi i já, přeplavili se do Galvestonu, který byl tehdy malým městem. Vrátili jsme se na malém parniku, který dotáhl náš plachetník k většímu parniku, na nějž naložili zavazadla všech cestujících a dopravili nás zálivem Buffalo Bayou do Houstonu na svátek Všech svatých, kde jsme vystoupili na pevninu.

“Byli to Konstantin Chovanec a Josef Janda z Trojanovic; Benjamin Klimíček, Ignác Šrámek, Josef Kalich, Ignác Mužný, Josef Peter a František Marák z Tiché; František Sugarek z Klokočova, Ignác Pustějovský, Valentin Holub, a můj otec Valentin Haidušek z Myšího, a František Kosa ze Sklenova. Dále Jan Konvička, svobodný a svobodné ženské Johana Brož, Rozalie Holub a dvě jiné dívky z Frenštátu.

“Následujícího dne časně ráno, vydali jsme se na cestu na vozech tažených pěti páry volů. Za šest dní jsme dojeli do Cat Springs, okres Austin, kde jsme nocovali v lesíku. Přišel k nám našinec, zdá se mi, že se jmenoval Matušík, a tak zhanil Texas, že několik rodin se usneslo vrátit se do Galvestonu a odtud jeti do státu Iowa, kde bydlel Holub z naší vesnice. Brzy na to přišel mezi nás Čech Hirsch, který byl usazen v Cat Springs a ten nás přemluvil, abychom zůstali v Texasu, že do Iowy přijdeme v největší zimě, která je tam tak krutá, jako ve staré vlasti a tak jsme zůstali. Setrvali jsme v Cat Springs dva týdny a mezitím můj otec, dále Josef Peter, Josef Kalich a František Marák vypravili se na přehledy. Když se vrátili, nemohli dost vynachválit okres Fayette. Pravili, že krajina je krásná, zem úrodná a že kus pozemku již si tam zamluvili.

“Zároveň s nimi přijely dva vozy a na těch jsme se vypravili do La Grange. Bylo to ke konci listopadu roku 1856 když nás sem (na Dubinu) dovezli a složili pod “live oaks”, celý rok zelené duby, na Holubovém pozemku. (Místo je označeno pamětní deskou.—Poz. red.)

“Bylo po poledni, severák dul a při tom padala poledovice. Promokli jsme a neměli žádného přístřeší mimo dubů. Na několik mil v okolí nebylo žádného osadníka. To bylo pláče a nářeků, že zde musíme zahynout.

“Rozdělen veliký oheň a přichystána večeře. V noci se málo spalo, neb bylo zima a přšelo. Druhý den se vyjasnilo a každý, kdo byl práce schopen, musel dělat. Do večera téhož dne byl postaven na našem pozemku dům, v němž jsme potom bydleli celých šest měsíců a to dosti pohodlně. Obydlí bylo zbudováno primitivně. Otec ráno našel dva rozsochaté stromy neda-leko sebe. Usekl dlouhé žerďe, které byly jed-

ním koncem opřeny do země a druhým koncem šikmo položeny na stromy, pomocí vlákna z divoké révy připevněny na krokve. Zatím co mužové konali tuto práci, ženské žaly trávu, jež byla několik stop vysoká, a vázaly ji v došky, které jsem vozil na koníku ke stavení. Těmi došky bylo pokryto obydlí. Střechou neteklo ani za nejprudších lijáků. Josef Peter dal postavit boudu z trávy, podobnou těm, v nichž jsme bydleli. Měli jsme se rádi; nebylo mezi námi různic, ani hádek; při práci jsme si ve společnosti pomáhali. V obydlí tom jsme setrvali až do roku 1867, kdy otec farmu prodal a koupil jinou, asi tři míle západně od Schulenburg, na níž dosud bydlí můj bratr Hynek.

"Jakmile byly pro všechny postaveny boudy, začali jsme čistit pozemky a orat, pak dělat rygle, dřeva na ohrady, a než nadešla doba k setí, každý měl připraveno několik akrů. Kukuřici jsme seli stopu od sebe a nechali stát 3 až 4 stonky, majíce za to, že sklídíme větší úrodu. Když kukuřice začala kvést, přijel k nám Američan John Prude. Právě jsme posledně obdělávali kukuřici. On nám protřhal několik řádků tak, jak měla kukuřice být. Nám se to nelíbilo, myslili jsme, že nám to zkazil. On při tom ukazoval a mluvil, ale my mu nerozuměli co povídal, neboť nikdo neznal anglicky. Kukuřice již Prude protřhal, vydala klasy, ale neprotřhaná jenom prázdné stonky.

"Všech zde usazených 6 rodin udělalo jen jeden balík bavlny a ten nebyl moc těžký. Naložili jsme je na saně a dovezli do La Grange na prodej.

"První rok se nám vedlo skutečně zle, neboť nebylo ani jedné rodiny, aby kdo z ní zůstal zdravý. Všichni onemocněli skoro stejnou dobou na zimnici a horečku, které se nemohli zbavit. Já však onemocněl a to jistě proto, že jsem byl již tehdy své mysle a k tomu ještě nedobrý, tedy zimnice mne nechala. Znal jsem již trochu anglicky, jezdil jsem pro doktora, a jak dovedl, tak tlumočil. Při tom jsem dával léky a nosil čerstvou vodu, aby nemocní netrpěli žízní. Všichni jsme měli studánky, z nichž jsme čerpali vodu. Po tomto zlém prvním roku pak byli zdraví skoro všichni po celou dobu co pamatuji.

"Druhý rok byl však horší prvního, protože nebylo co jísti a také nebylo zač koupiti, neb každý spotřeboval první rok všechny peníze, jež přivezl z Evropy.

"Pro kukuřici jsme jezdili do La Grange k mlynáři Němci a na Bluff k doktoru Meyenbergovi. Platili jsme \$2 za bušl kukuřice, a ta nebyla nejlepších. Za mouku jsme platili \$20 za sud (196 liber). Maso bylo dosti laciné, ale všechno ostatní hodně drahé.

"Druhý rok už jsme uměli rolničit. My mladší jsme se už domluvili anglicky. Američané k nám jezdili zdaleka, aby uviděli přistěhovalce.

Chovali se k nám velice vřdně a učili nás, jak se co má dělat. Druhý rok jsme sklídili dobrou úrodu, jak kukuřice, tak bavlny a potom jsme měli vždy pěkné úrody, takže jsme brzy zapomněli na svízele, jež jsme měli na začátku.

"Když po čtyřech letech přijeli za námi noví přistěhovalci, někteří z nich se divili stavením, v nichž jsme bydleli. U nás se zastavilo několik rodin, mezi nimi Valentin Gallia, spolužák mého otce. Po obhlédnutí našeho stavení, které bylo dosti úhledné, pravil: "Ale přátelé, já měl lepší chlívek pro prasata, než je toto stavení. A otec mu odpověděl: "To je pravda, ale já raději bydlím v této chatě jako americký občan, nežli abych bydlel v paláci pod rakouskou vládou!" My jsme byli prvními našinci, kteří se usadili na záp. straně řeky Colorado.

"Z těch starých, jež se zde usadili, žijí dosud a paní Syzínková. Jiní odešli a zanechali nás Valentin Holub, František Kosa, paní Janáková zde mladé, někteří však jsme už též starými a nebude dlouho trvat, a půjdeme za nimi. Naše místa zaujmou ti mladší."

Potud řeč pana Hajduška. — Jeho otec je pochován na hřbitově texaské Prahy, též bratr Hynek, on sám v La Grange, kde býval okresním soudcem a uznávaným vůdcem českého lidu v Texasu.

Návštěvníci Dubiny mohou spatřit dub, pod nímž výprava Moravanů měla svůj první domov. Další zajímavostí a historickou Dubiny je dům pionýra Josefa Petra, spojený s bývalým obchodem, kde bylo shromažďováno okolních krajanů a kde býval i zvěřinec v parku. Neméně je obydlí rodiny Pytlouaných na Dubině — jedině toho druhu ve státu Texas.

Tato rodina přijeli do Dubiny od ruských hranic. Postavili obydlí na způsob ruského s vysokou, sráznou střechou. Trámy jsou ručně tesané z okolních stromů, zdi z domácích cihel, 18 palců silné. Možno též vidět původní Petrovu chatrč, kde bývaly slouženy mše svaté než první kostel svatých Cyrilla a Metoděje byl postaven. Nynější kostel byl postaven r. 1906. Msgr. Antonín Drozd z Weimar je nynějším duchovním správcem v Dubině. V tamní škole vyučují cti. sestry. Než sem Moravané přišli, říkalo se tomu kraji "Na Navidad" podle blízkého potoku. Po příchodu Moravanů zvaná Bohemian Navidad. Moravané osadu pojmenovali Dubina, podle množství dubů v tom okolí.

Dubina dosud podržela ráz pionýrské krajiny před sto lety a měla by být prohlášena za státní park k zvěčnění památky českých přistěhovalců, kteří se odtud rozcházeli dál do Texasu a zakládali osady. Jednoty a zvelebovali každý kraj, kudy přišli.

Nejvíce o pokrok Dubiny zasloužila se rodina

Josefa Petra, otce prvního českého člena státní legislatury. Synové Josefa Petra druhého dosud žijí. Jsou to Dr. Leo Peter, dosud činný co lékař v Schulenburgu a Emil Peter, bydlící

na původním statku Petrovém na Dubině a dlouholetý varhaník v kostele svatých Cyrila a Metoděje.

"Nový Domov, Hallettsville, Texas.

OSLAVA STOLETÍ TEXASKÉHO HOSTÝNA V TEXASKÝCH ROZMĚRECH

To, co se událo na texaském Hostýně v neděli 20. května 1956, není možné nikde jinde než v Texasu a to právě jen na Hostýně. Sjelo se tu se všech částí Texasu na 10,000 Čechů moravského rodu k oslavě stoletého trvání hostýnské osady. Ozývala se tu česká řeč, dále česká hudba, české projevy — a podávalo se české jídlo.

Ještě dlouho se bude na Hostýně debatovat, jestli tu byl nyní větší počet lidí než roku 1926, když texaský Hostýn navštívil královéhradecký biskup a později pražský arcibiskup a kardinál Karel Kašpar, nebo nyní, když Hostýn měl ve svém středu českého biskupa, texaského rodáka, J. Exc. nejdp. Jana L. Mořkovského. Ani tehdy ani nyní, nikdo nepočítal hlavy a tedy se musíme spokojit jen s odhady. Jisté však je, že nával lidí byl ohromný, jakého hostýnské okolí snad ještě nikdy nevidělo.

Slavnost započala slavnou mší svatou u lurdské jeskyně vedle kostela, kterou sloužil hostýnský rodák a nynější farář dp. Adolf Janda. Jemu přísluhoval jako jáhen další hostýnský rodák dp. Karel Kolek, O.S.B., z opatství sv. Prokopa v Lisle. Podjáhnem měl být dp. Pavel P. Kašpar, bývalý farář Hostýna, který se postaral o jeho zvelebení v době jeho 20leté duchovní správy. Nemohl se však včas dostavit a na jeho místě asistoval další bývalý hostýnský farář, dp. Edward Janský z Yoakumu, Tex.

Anglické kázání měl svěťící biskup arcidiecése San-antonské nejdp. Leven. Biskup Leven ve svém kázání vyzvedl skutečnost, že katolická víra v okolí hostýnském nebyla přinesena misionáři, nýbrž přinesli ji sem zbožní laičové, kteří se tu ze zámoří usadili a vyzval potomky oněch pionýrů k pokračování v katolické akci, v níž jejich předkové jim dávali vzácný příklad.

České kázání měl svěťící biskup z Amarillo. J. Exc. nejdp. Jan Mořkovský. Biskup Mořkovský též dal původní budovatele Hostýna za příklad nynějším texaským Čechům. Upozornil na to, jak od samých začátků českomoravští přistěhovalci se dovedli přizpůsobit každým okolnostem. Dnes Hostýn je kvetoucí venkovské okolí, které v mnohých věcech stojí v popředí nejen v Texasu, ale i v celé Americe — a ve věcech víry budovatelé Hostýna dovedli se přizpůsobovat potřebám času. Skvělým živým důkazem toho je Katolická Texaská Jednota, která tu byla před 90ti lety založena.

Hned po mši svaté byl uspořádán slavnostní průvod, který znázornil 100 let pokroku. V čele průvodu jel "Float" — alegorický vůz — znázorňující lod'. Tato lod' znázorňovala, že Hostýn byl založen příchozími ze zámoří. V čele měla nápis S. S. Hostýn. Na této lodi se vezlo 10 zbývajících hostýnských osadníků, kteří přijeli ze zámoří. Mezi nimi se vyjímal bývalý hostýnský farář, pocházející z Hovězí na Moravě, důstp. Pavel P. Kašpar.

Pak následovaly sáně, tažené spřežením trochu divokých volů. Sáně připomínaly způsob, jakým původní osadníci na Hostýn připutovali. V Texasu je nyní velmi těžko sehnat koně a tím více voly, kteří by byli naučení táhnout povoz. Museli tedy pořadatelé jítí hodně daleko, aby je našli. Za tímto povozem následovalo několik kočárů (buggy), pak několik přes 30 let starých aut. Pak následovalo dalších několik malebných alegorických vozů, znázorňujících dnešní činnost hostýnské osady. Byly tu pěkně upravené vozy představující spolky, Katolickou Jednotu Texaskou, Katolickou Jednotu Žen Texaských, Mariánskou družinu a "Society of the Christian Doctrine." Nakonec jelo v šiku několik desítek členů V.F.W. z okresu Fayette.

Hned po slavnostním průvodu hostýnské osadníci měli problém nasytit asi deset tisíc lidí. V tom ohledu se zdá, jako by byli vedeni nějakým nadpřirozeným vnutnutím. Všichni byli za necelou hodinu v úplném pořádku a uspokojivě nasyceni. A nechybělo ničeho a zbylo pouze několik desítek bochníků chleba. Což když uvážíme, že do poslední chvíle se nedalo říci, zdali přijedou tři tisíce nebo deset tisíc lidí, musí se považovat za velmi zvláštní náhodu.

Bylo též zajímavé, jak si hostýnské umělecké prakticky pomoci uskládnouti potraviny a nápoje. Obstarali si totiž několik chladících vložáků a tam měli vše, nejen bezpečně uschované, ale i hotové k užívání. Byl to praktický důkaz toho, co nejdp. biskup Mořkovský ve svém kázání vytkl. Dovedou se přizpůsobit.

O jedné hodině započal řečnický program. K tomu účelu lod' SS. Hostýn byla postavena uprostřed hostýnského nádvorí, na které se řečníci shromáždili a přednášeli své projevy. Řečnický program řídil dp. Edward Janský. Prvním řečníkem byl nejdp. biskup Mořkovský, který v anglické řeči blahopřál osadě hostýn-

ské. Dp. Karel Kolek, O.S.B., vyřídili pozdrav všech 12 hostýnských rodáků, kteří jsou v řádu sv. Benedikta v Lisie. Dále vyzval všechny texaské Čechomoravany, aby svou vděčnost za víru, která jim byla přinesena ze zemi svatých Cyrilla a Metoděje, ukázali tím, že budou hojně podporovat Nepomucenu v Římě, které má za úkol zachovat víru tam, odkud jsme víru zdědili. Pak bylo představeno několik významných hostů, mezi nimiž byli staří otec nejdp. biskupa Mořkovského, pí. Habartová, předsedkyně Katol. Žen Texaských, p. Ivan Parma, předseda K.J.T., Jindřich Parma z Ennis, který, pokud se ví, je nejstarším žijícím hostýnským rodákem, pak 88letý Alois Kallus z Weid, který pokud víme, byl nejstarším přítomným bývalým osadníkem hostýnským.

Vdp. Alois Mořkovský, velkokaplan K.J.T., jako velkopředseda téže Jednoty, vyřídil blahopřání a pozdrav hostýnským za Jednotu.

To nejlepší se nechává naposled. Řečnická část programu byla totiž zakončena řečí důstp. Pavla Kašpara, který k slavnosti se dostavil až z dalekého Oregonu. Když jeho hlas zazněl, zdálo se jako by se tu vrátil kus starých časů. Důstp. Kašpar před více než deseti lety působil na Hostýně celých 20 let a za jeho správy texaský Hostýn dosáhl svého největšího jak hmotného, tak duchovního rozkvětu. Mnozí z Hostýna se na něj těšili a ne jeden mimo Hostýna tu zvláště přijel, aby se s důstp. Kašparem shledali. Důstp. Kašpar ve své řeči vyzvedl některé významné události v dějinách texaského Hostýna, počínaje s příchodem rodin Josefa Jandy, Aloise Klímička, Benjamina Klímička,

Valentina Kolíbala, Františka Kozy a Františka Maráka, kteří přijeli z Moravy a tu u Hostýna se usadili. Zmínil se též, že ještě sám r. 1923 pochoval manželku Josefa Jandy, která byla poslední z těchto zakladatelů Hostýna, který se původně jmenoval Bluff. Jako další zajímavost v tomto spojení poukázal, že nynější farář hostýnský je potomkem oné Jandovy rodiny.

V Texasu naši krajané si zůstali věrni katolické víře, a jeden z nástrojů, které k tomu přispěly, byla Katolická Jednota Texaská, která byla před více než 80 lety tu založena. Důstp. Kašpar vzpomínal též krásný den na Hostýně, kdy právě před 30ti lety tu zavítal tehdejší královéhradecký biskup Karel Kašpar. Museli bychom tu takřka celé hostýnské dějiny uvést, kdybychom měli podat celý výťah z řeči důstp. Kašpara. Důstp. Kašpar jako vždy jindy mluvil s velkým nadšením a jeho slova byla tímtež nadšením přijata celým shromážděním.

O 2. hod. v osadní síni byla předvedena česká beseda a to ochotníky z Moravie. Veliký zájem vzbudil mládík Arnošt Janák z nedalekého La Grange, který se spustil na padáku s letadla z výše 3,000 stop. Davy lidu, kteří přišly na Hostýn, se valily na vhodné místo, aby mohly pozorovali skok. Mladý Janák, který byl několik roků v armádě Strýčka Sama u parašutistů, měl již za sebou mnoha zkušenosti a vše provedl bezvadně za velkého jásotu diváků.

Osada Hostýn leží asi 90 mil severně od mexického zálivu, asi 100 mil západně od Houstonu, 110 mil severovýchodně od San Antonio a 65 mil jižně od Austinu v okresu Fayette, 5 mil západně od okresního města La Grange.

VELKOLEPÉ JUBILEJNÍ OSLAVY 100. VÝROČÍ ZALOŽENÍ OSADY SV. JANA NEPOMUCKÉHO V ST. LOUIS, MO.

Taktéž jiná osada oslavila v minulých letech sté výročí. Bylo to 23. května 1954. Osada svatého Jana Nepomuckého v St. Louis, Mo., není jen nejstarší českou osadou ve Spojených státech, ale zároveň i mohutným pilířem ušlechtilého dalšího katolického snažení.

K osadě položil první základy roku 1854 dp. Jindřich Lipovský, ale v plném slova smyslu novou osadu vybudoval teprve Monsignor Josef Hessoun, nadšený vlastenecký kněz-pionýr, který byl svým vděčným lidem nazýván "tatiček Hessoun". Tento název je jistě až příliš výmluvným svědectvím toho, jaké lásky a úcty si Msgr. Hessoun získal za svého dlouholetého působení v St. Louis.

Bylo to působení vskutku požehnané. Msgr. Hessoun nejen že vybudoval českou osadu a postavil kostel, ale vystavěl i vzornou katolickou školu, kterou navštěvovalo dokonce až 1,500 dětí. Msgr. Hessoun, který dobře pochopil zároveň nadozríný význam českých ka-

tolických novin pro krajané a pro rozvoj krajského snažení, založil též český list "Hlas", který s krátkou přestávkou vycházel asi 80 let. Byl dále též uvědomělým průkopníkem krajského spolkového života a svépomocných snah. Založil ve své osadě První Ústřední Jednotu, z níž vyrostla Katolická Ústřední Jednota, která je jednou z největších krajských svépomocných organizací ve Spoj. státech.

Celé kněžské a pionýrské působení Msgra Hessouna je navždycky nerozlučně spjato s osadou sv. Jana Nepomuckého v St. Louis, kterou Msgr. Hessoun přivedl k velkolepému a všestrannému náboženskému rozmachu.

Krajská katolická Amerika proto s vděčností vzpomínala u příležitosti 100. výročí založení osady sv. Jana Nepomuckého v St. Louis vzácného kněze-průkopníka Msgra Hessouna.

Vzpomněla zároveň i všech ostatních kněží, kteří se podíleli svým snažením na rozmachu osady a kteří pokračovali ve snahách Msgra

Hessouna. V těchto tradicích pokračoval i dp. Václav F. Línek, který pro vleklou chorobu se však musel vzdát již před lety úřadu činného duchovního správce. Rovněž nynější farář osady dp. Vojtěch J. Prokeš s příkladnou a obětavou horlivostí pečuje o všestranný duchovní rovoj osady. (Dp. Línek již není mezi živými.)

Jubilejní oslavy k počtě 100. výročí založení osady sv. Jana Nep. byly opravdu velkolepým holdem vděčnosti všem, kdo se zasloužili o vznik a rozvoj osady a byly zároveň krásným projevem díky Bohu, který pionýrskému dílu českoamerických kněží štědrě požehnal. Všichni, kdo se zúčastnili nedělních oslav, zachovají si na ně jistě nejkrásnější vzpomínky.

Krásné sluneční ráno se klenulo nad končinami, ve kterých stojí chrám sv. Jana Nep., v St. Louis, když se začal řadit slavnostní průvod, aby prošel památnými místy, kde byly před 100 lety kladeny základy k první české osadě ve Spojených státech. Chrám sv. Jana Nep. se přioděl k této příležitosti s celým svým okolím do sváteční nálady, kterou slavnostně doplňovaly vlajky na budovách. Slavnosti započaly vyzváněním původního zvonu z prvotního dřevěného kostela a poté za zvuků hudby kráčel památnými místy průvod, ve kterém šly bubenicí sbory z osady sv. Ondřeje, zástupci osadních spolků s prapory a Katoličtí rytíři američtí. Průvodu přiblížili v ulicích četní obyvatelé města St. Louis.

O půl jedenácté hodině se pak odebral do chrámu sv. Jana Nep. slavný církevní průvod, ve kterém kráčela dlouhá řada monsignorů a kněží. Posléze kráčel v průvodě, doprovázen čestnou stráží, nejdp. arcibiskup Ritter ze St. Louis, přioděn v pontifikální bohoslužebná roucha a žehnaje shromážděným zástupům.

Útulný, radostně světlý a slavnostně vyzdobený chrám byl zcela zaplněn věřícími, když nejdp. arcibiskup Ritter celebrou slavnou pontifikální mši svatou a když starobylým chrámem radostně se nesly povznášející církevní zpěvy. Nynější farář osady, dp. Prokeš přečetl pak před slavnostním kázáním blahopřejné projevy, které došly k jubileu osady od Svatého Otce, od apoštolského delegáta ve Spoj. státech nejdp. arcibiskupa Ciccognaniho, od nejdp. biskupa L. B. Kučery z Lincoln, Neb. a od nejdp. opata Ambrože L. Ondráka, O.S.B. Zároveň byl přečten blahopřejný projev presidenta Dwight D. Eisenhowera.

Poté se ujal slova k slavnostní promluvě vdp. Pavel C. Reinert, S. J., president university St. Louis, který ve svém kázání krásnými slovy ocenil velký význam osady sv. Jana Nep. v katolickém životě města St. Louis a průkopnickou práci kněží, kteří ve spolupráci s osadníky vybudovali příkladnou osadu, jež se všestranně zasloužila o náboženské povznesení obyvatel v St. Louis.

Dojímavě působilo, když do sanktuaria byl přivezen dp. Václav F. Línek, čestný farář o-

sady sv. Jana Nep. v St. Louis, který se pro bolestnou vleklou nemoc již před řadu let musel vzdát úřadu faráře a zanechat svého příkladně horlivého působení pro rozvoj osady.

Dp. Línek ve své české promluvě pohnutými slovy vzpomněl počátků českého náboženského snažení v St. Louis, z něhož nakonec vyrostla krásná a kvetoucí osada, již patří jedno z nejčestnějších míst v krajanské katolické Americe. Dp. Línek slovy, plnými vděčnosti a lásky, vzpomněl svého působení a přečetl pak se zánícením kněze-vlastence krásnou báseň, kterou k 100. výročí založení osady sv. Jana Nep. napsal Msgr. W. C. Hradecký, známý spisovatel a básník a farář v Duncan, Iowa.

Celebrant slavných bohoslužeb, arcibiskup Ritter, vzdal ve své promluvě krásné arcipastýřské uznání všem, kdo se zasloužili o vybudování a rozkvět osady sv. Jana Nep., a zvláště také poděkoval osadě za štědrý dar na nemocnici pro dívky. Zmínil se též, že jedno křídlo bude pojmenováno po nezapomenutelném Msgru Hessounovi.

Po promluvách pak opět pokračovaly slavné pontifikální bohoslužby, doprovázené krásnými církevními zpěvy, které zpíval místní chorální sbor. Zpěvy zanechaly v účastnících bohoslužeb hluboce povznášející dojem. Vybral je k této slavnostní příležitosti profesor R. J. Stanovský, který již mnoho let působí v St. Louis a který je bratrem zesnulého již preláta Stanovského, kanovníka svatovítského.

Po bohoslužbách se konala v osadní siní slavnostní hostina, již se zúčastnil nejdp. arcibiskup Ritter a nejdp. biskup Hurley z Belize v Britském Hondurasu. Slavnostní hostiny se dále zúčastnili všichni kněží, kteří byli přítomni slavným pontifikálním bohoslužbám, dále hosté z Chicaga a Clevelandu, pracovníci osadního a spolkového života v St. Louis a četní další hosté. Při slavnostní hostině pronesl projev farář osady sv. Jana Nep., dp. Vojt. J. Prokeš, který ve své řeči vzdal díky všem, kdo se zasloužili o krásný průběh slavnosti, kdo se podílel na jejich uspořádání a poctili je svou přítomností. Slavnostní hostina měla všestranně zdařilý a příjemný průběh — díky obětavým osadním pracovníkům, kteří ji pomohli připravit. Večer se pak konal v osadní siní slavnostní banket, jehož se zúčastnila kromě účastníků církevní oslavy a polední hostiny celá řada dalších významných hostů. Ořadníkem večerního banketu byl známý spolkový pracovník pan Jan Klarič.

Farář osady dp. Vojtěch J. Prokeš při tomto slavnostním jubilejním banketu ve své řeči znovu vzdal vřelými díky všem, kdo se zasloužili o radostný průběh a úspěch jubilejních slavností osady, která se po 100 let snažila věrně sloužit Bohu a duším a pokračovat v pionýrských tradicích Msgr. Hessouna a jeho nástupců.

MSGR. JAN MOŘKOVSKÝ POVÝŠEN NA BISKUPA

J. Exc. arcibiskup Amleto Giovanni Cicognani, apoštolský delegát ve Spojených státech, oznámil 27. prosince, že Svatý Otec jmenoval Msgr. Jana Mořkovského, dozorce škol v arcidiecési San Antonio, Texas, titulárním biskupem v Hieronu a světicím biskupem u biskupa Laurence J. FitisSimmona v Amarillo, Texas.

Nově vyvolený biskup se narodil 16. srpna 1909 v Praze, Texas, jako syn Aloise J. Mořkovského, jenž nyní bydlí v Hallettsville, Tex., a zesnulé Marie Terezie Mořkovské, rozené Raškové. Navštěvoval osadní a veřejné školy v Yoakum, Praze, Flatonii a Shiner a seminář sv. Jana v San Antonio, a Severoamerické koleje, universitu Propagandy a Gregorianskou universitu v Římě, kde dosáhl doktorátu teologie. Na kněze byl vysvěcen v Římě 5. prosince 1933 kardinálem Marchetti-Selvaggenim. Po svém vysvěcení pokračoval v dalších studiích na katolické universitě ve Washingtonu.

Od roku 1936 působil jako kaplan na osadách ve Weimar a v San Antonio. Roku 1945 byl jmenován farářem osady sv. Lva v San Antonio a roku 1954 farářem osady sv. Marie Magdaleny, rovněž v San Antonio. V letech 1940 a 1941 byl profesorem kanonického práva v semináři sv. Jana v San Antonio. Arcidiecésním dozorcem škol byl jmenován v roce 1943; byl prosynodním soudcem a prosynodním zkoušejícím učitelem duchovenstva od roku 1944, a členem arcidiecésní stavební komise od roku 1945. Od 1944 do 1947 byl členem arcidiecésní administrativní rady. Nově vyvolený biskup též je duchovním ředitelem Rady katolických žen v San Antonio a arcidiecésním ředitelem Legie služnosti.

Nový biskup Mořkovský se vždy hrdě hlásil k českému rodu, stejně jako jeho bratr vdp. Msgr. Alois Mořkovský, farář v Hallettsville, Tex., a patří mezi vynikající a nadšené příznivce všech českoamerických katolických snah a benediktinského tisku. Po dlouhá léta je odběratelem časopisu Katolík a měsíčníku Vůdce. Nový biskup zastával také úřad kaplana Katolické jednoty texaské a Katolické jednoty žen texaských a byl předsedou odvětví Amerických Čechů v Texasu. V poslední době je duchovním správcem místních odvětví spolků K. J. T., K. J. Ž. T. a Katolického Dělníka v San Antonio.

Otec nejdp. biskupa Mořkovského se narodil před 86 lety ve Frenštátě na Moravě. Za svých mladších let býval učitelem. Po nějakou dobu byl zaměstnán v redakci Nového Domova v Hallettsville a na stará kolena se vrátil ku svému bývalému zaměstnání a vypomáhá v osadní škole v Hallettsville jako učitel.

Matka nejdp. biskupa Mořkovského, která zemřela asi před 21 lety, se narodila v okresu Fayette v Texasu.

Nejvyšší radostná zpráva o povýšení Msgr. Mořkovského se jako blesk roznesla po celém českém katolickém Texasu a vši českou katolickou Amerikou. Opat opatství svatoprokopského nejdp. Ambrož L. Ondrák, Národní svaz českých katolíků a Tiskárna českých benediktinů byli mezi prvními gratulanty nově vyvolenému biskupu českého rodu.

SLAVNÉ VYSVĚCENÍ MONSIGNORA JANA L. MOŘKOVSKÉHO NA BISKUPA

Přes 200 roků stará historická katedrála San Fernando byla již po sedmkrát svědkem biskupské konsekrace, když nejdušp. Jan Ludvík Mořkovský, rodák texaský, první zdejší kněz českého původu, byl vysvěcen na biskupa ve středu ráno 22. února 1956. Biskup Mořkovský, býv. farář osady sv. Máří Magdaleny v San Antonio, se stává titulárním biskupem Hieronu a světicím biskupem v Amarillo. Konsekraci vykonal nejdp. apoštolský delegát ve Spojených státech Amleto Giovanni Cicognani z Washingtonu. Nejdp. Mariano S. Garriga, biskup v Corpus Christi a nejdp. Sidney M. Metzger, biskup v El Paso, rodilí Texané, byli spolusvětiteli.

Obřadu svěcení byli přítomni 4 arcibiskupové. Kázání přednesl arcibiskup ze San Antonio nejdp. Robert E. Lucey. Dále bylo přítomno 12 biskupů a čtyři opatové, mezi nimiž byl nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B. z Lisle. Mezi 36 domácími preláty a papežskými komořními byl nejdp. Martin M. Křížka, farář osady blah. Anežky České v Chicagu. Dále bylo v katedrále přes 200 kněží, mezi nimi dp. Karel Kolek, O.S.B., ředitel Tiskárny českých benediktinů. Dva rytíři sv. Řehoře Velikého: Dr. Edwin L. Mueller ze San Antonio a p. Jan Voller z Chicaga, tvořili čestnou stráž apoštolskému delegátu a asi 30 rytířů Kolumbových arcibiskupům, biskupům a opatům.

Monsignori a kněží se shromáždili v opatrovně sv. Antonína a kráčeli v církevním průvodu na náměstí, kde se k nim připojili arcibiskupové, biskupové a opatové a jejich kaplaní, a malebné, imponantní procesí pokračovalo podél ulice Trevino ke katedrále, která byla naplněna do posledního místa. Ve velkém zástupu lidu bylo 194 řeholnic.

Apoštolskému delegátovi přisluhovali nejdp. Msgr. Patrik J. Geehan, jako arcikněz; vdp. Msgr. Antonín F. Drozd a dp. Bohumil Kuřátko jako čestní jáhnové; dp. R. Ribn, notář; vdp. Alois J. Mořkovský, jáhen, dp. Viktor Raška, podjáhen; Msgr. Donald M. Carroll z Washingtonu, Msgr. Bernard Popp a Msgr. Alexander Wangler byli obřadníci. Dále assistovali sku-

Ze slavnosti stříbrného jubilea biskupa Kučery —
nejdp. biskup žehná věřícím.

Green Bay, nejdp. John L. Paschang z Grand Island, Neb., nejdp. Lambert A. Hoch z Bismarck, N. D., nejdp. Jos. A. Durick, světící biskup z Mobile-Birmingham, Ala., a nejdp. biskup Yuen z Číny.

Z opatů se slavných děkovných bohoslužeb zúčastnili nejdp. opat Cuthbert McDonald, O. S. B., z Atchison, Kan., nejdp. opat Stephen A. Schappler, O. S. B., z Conception, Mo., nejdp. opat Baldwin Dworschak, O. S. B., z Collegeville, Minn., a nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O. S. B., z opatství sv. Prokopa v Lisle, Ill.

Velká účast českých kněží

Mezi více než 40 českými kněžími byli při bohoslužbách přítomni: vynikající literární pracovník krajanské katolické Ameriky nejdp. Msgr. W. C. Hradecký z Duncan, Ia., nejdp. Msgr. Rudolf Bandas, rektor semináře sv. Pavla v St. Paul, Minn., nejdp. Msgr. Jiří Biskup, generální vikář v Dubuque, Ia., nejdp. Msgr. Josef Tupý z diecése Lincoln, nejdp. Msgr. Jeroným Pokorný z diecése Lincoln, nejdp. Msgr. Fr. R. Hrubý ze Cedar Rapids, Ia., ústřední duchovní ředitel Katolického Dělníka, nejdp. Msgr. M. V. Němec z Wahoo, nejdp. Msgr. Wm. Řežábek z diecése Lincoln, nejdp. Msgr. Josef Gregor z Ioway, nejdp. Msgr. Fr. Kopecký, dp. Valentin Skluzáček, O. S. B., z opatství sv. Prokopa v Lisle, Ill., dp. Tomáš Havlik, O. S. B., rektor koleje sv. Prokopa v Lisle, Ill., dp. Karel Kolek, O. S. B., ředitel česko-amerického benediktinského tisku a kaplan Dist. svazu českých katolíků, dále dp. Francis Tony, Cicero, dp. Vilém Plachetka, Chicago, dp. Jiří Žižkovský ze St. Paul, Minn., dp. Bonifác Tomek, O. S. B., z Abie, dp. Karel Rada z Brainard, dp. Štěpán Skluzáček z Ioway, dp. Gregory Petrus, dp. Otto Ekhaml, dp. Frant. Leiblinger, dp. Edward Kolář, dp. Navrátil, dp. E. Tuček, dp. Fr. R. Flíček, dp. Leo Shedivý, O. S. C., z Hastings, dp. Václav Beránek, dp. Jan R. Pastorák z diecése lincolnské, dp. Josef Syrový z Iowa, dp. Klement Kubeš z Clarkson, dp. František J. Oborný z Dodge, dp. Karel J. Oborný z Verdigre, dp. Val. Hlubek z Iowa, dp. Jos. Poseděl z Chicaga, dp. Jan Smutný, dp. Jan Prachař, dp. Václav Sladký a dp. Ludvík Světinský z diecése lincolnské.

Přítomnost významných hostů

Slavných bohoslužeb v katedrále se zúčastnil též guvernér státu Nebrasky Viktor G. Anderson, dále předseda nejvyššího soudního dvoru státu Nebrasky Robert Simmons, lincolnský mayor Clark Jeary, kancléř státní university Clifford Hardin a býv. guvernér Nebrasky Robert Crosby. Byli dále přítomni i zástupci protestantských církví a židovské náboženské obce. Účast významných představitelů veřejného života a zástupců protestantského i židovského vyznání byla výmluvným dokla-

dem, jaké mravní autoritě a vážnosti se těší nejdp. biskup Kučera ve státě Nebraska.

Bohoslužeb se dále zúčastnili četní příbuzní nejdp. biskupa Kučery, všichni přední laičtí pracovníci lincolnské diecése, zástupci krajanských katolických institucí, česko-amerického katolického tisku i katolických organizací čes. exilu, zejména Cyrilometodějské ligy a Československého Orla v exilu.

Mezi zástupci krajanských organizací byl mimo jiné přítomen též předseda Katolického Dělníka p. V. F. Jelinek, jeden z nejzaslouzejších pracovníků krajanské katol. Ameriky.

Při bohoslužbách, doprovázených krásnými církevními zpěvy, pronesl slavnostní promluvu J. Exc. nejdp. arcibiskup Edward J. Hunkeler z Kansas City, Kan., který ve své hluboce procitěné promluvě pojednal o vznešenosti a významu úřadu biskupského a zdůraznil, že celých 25 let dosavadního arcipastýřského působení nejdp. biskupa Kučery bylo vyplněno neúnavnou apoštolskou prací pro rozkvět lincolnské diecése, jež je jednou z nejlépe spravovaných diecéseí ve Spojených státech.

Jubilejní banket v hotelu Cornhusker

Po jedné hodině odpolední se pak konal v hlavním tak zvaném Pionýrském sále největšího lincolnského hotelu Cornhusker a v přilehlých dalších sálech k počtě jubilej nejdp. biskupa Kučery slavnostní banket, jehož se zúčastnilo přes 750 pozvaných hostů. Prostorový sál byl k slavnostní příležitosti skvěle vyzdoben. Čestný stůl pro jubilanta, umístěný na vyvýšeném podiu v čele sálu, byl okrášen stříbrnou a zelenou dekorací a velkými bílými květy. Všechny ostatní slavnostně upravené Nebrasky, lincolnský mayor, předseda nejvyššího soudního dvora, kancléř státní university stoly byly pak ozdobeny zároveň vkusnou tabulkou s číslem 25 na stříbrném pozadí. Na konci sálu byl pak ve výši upevněn velký nápis: Ad multos annos a na druhé straně obrovské číslo 25, zhotovené z třpytivého stříbrolesklého ledu.

Stoly v sále byly rozestavěny ve dvou řadách. U prvních stolů v první řadě zaujali místo na jedné straně arcibiskupové, biskupové a opati a na druhé straně guvernér státu a býv. guvernér Crosby, kteří se zúčastnili dopoledních bohoslužeb i jubilejního banketu. Rovněž zástupci protestantského a židovského vyznání se zúčastnili též slavnostního banketu.

U druhého stolu zaujali místo nejbližší příbuzní a přátelé nejdp. biskupa Kučery, mezi nimiž byli bratři nejdp. biskupa: dp. Štěpán Kučera, farář v Iowa, Dr. Stanislav Kučera, který je lékařem a další bratr, který je farmářem, dále sestry, které jsou řeholicemi, ctih. sestra M. Božena a ctih. sestra M. Herna. Mezi dalšími hosty u rodinného stolu byl též

dp. Valentin Skluzáček, O.S.B., z opatství sv. Prokopa v Lisle, který je bratrancem nejdp. biskupa a ústřední duchovní rádce Katolického Dělníka nejdp. Msgr. Fr. R. Hrubý. U druhého stolu byl dále přítomen též autor životopisu nejdp. biskupa Kučery Dr. Vladimír Orel, šéfredaktor Národa a Katolika Dr. Vilém Stránecký a redaktor E. Petřík.

Když se nejdp. biskup Kučera dostavil do sálu, byl přivítán dlouhotrvajícím potleskem a povstáním přítomných. Nejdp. biskup poté zaujal místo u čestného stolu na vyvýšeném podiu. U tohoto stolu zasedli spolu s nejdp. biskupem Kučerou J. Exc. nejdp. arcibiskup Gerald T. Bergan z Omahy, dále nejdp. Msgr. John E. Hahn, který byl při banketu obřadní-

Kučera a česko-američtí benediktini s nejdp. opatem Ondrákem v čele věnují snahám o zabezpečení kněžského dorostu pro příští misijsní činnost v Československu.

Za duchovenstvo lincolnské diecése promluvil nejdp. Msgr. Patrick J. Healy, který rovněž ocenil velkou apoštolskou práci nejdp. biskupa Kučery a odevzdal mu zároveň jubilejní dary: duchovní kytici a klíček k novému automobilu Buick, jež kněží nejdp. biskupovi věnovali u příležitosti jubilea. Za laiky lincolnské diecése pronesl pozdravný projev Dr. L. J. DeBacker, který rovněž odevzdal nejdp. biskupovi jubilejní dary jménem věřících.

Obřadník banketu ndp. Msgr. John E. Hahn

Ze slavnosti stříbrného biskupského jubilea nejdp. biskupa Kučery. Nejdp. biskup se ubírá do katedrály.

kem, a řečníci, kteří pronesli při banketu pozdravné projevy: nejdp. Msgr. Maurice Sheehy z Katolické university ve Washingtoně, nejdp. Msgr. Rudolf Bandas, rektor semináře v St. Paul, Minn., nejdp. Msgr. Patrick J. Healy a lincolnský lékař Dr. L. J. DeBacker, rytíř řádu sv. Řehoře.

Pozdravné projevy při banketu

První se ujal při banketu slova obřadník nejdp. Msgr. John E. Hahn, který vřelými a procitěnými slovy zhodnotil význam jubileí nejdp. biskupa Kučery. Poté nejdp. arcibiskup Gerald T. Bergan z Omahy přednesl projev k počtě Sv. Otce Pia XII. Nejdp. Msgr. Maurice Sheehy z Katolické university americké pronesl pozdrav za Iowu a nejdp. Msgr. Rudolf Bandas za Minnesotu. Nejdp. Msgr. Bandas ve svém hlubokém a krásném projevu zdůraznil, že nejdp. biskup Kučera je zároveň věrným pokračovatelem cyrilometodějského odkazu na americké půdě a významnou osobností v řadách americké hierarchie. Nejdp. Msgr. Bandas dále ocenil podporu, kterou nejdp. biskup

tlumočil zároveň pozdravný projev, který došel z Bílého domu jménem onemocnělého prezidenta a blahopřejný telegram od místoprezidenta Richarda Nixona.

Závěrem se ujal slova sám nejdp. biskup Ludvík B. Kučera, který dojatě, se slzami v očích děkoval za všechny dary a projevy oddanosti, jichž se mu u příležitosti jeho jubileí dostalo. Nejdp. biskup ve svém krásném a vroucném projevu vzpomněl zároveň vděčnými slovy svých rodičů.

Vzpomněl také slovy srdečného uznání svých sourozenců a sklonil se ve svých slovech hluboce před mysteriem Boží prozřetelnosti, která jej, chudého hochu z české farmářské rodiny, dovedla až na stolec biskupů lincolnských. Nejdp. biskup ve svém projevu dále s pohnutím ocenil spolupráci kněží a laiků, kteří mu věrně a obětavě pomáhali v jeho snahách. Projevem nejdp. biskupa Kučery byl jubilejní banket ukončen. Četní účastníci ještě dlouhou chvíli potom setrvali v srdečné a přátelské rozmluvě.

POSVĚCENÍ NOVÉHO CHRÁMU PÁNĚ V COLONIAL HEIGHTS, VIRGINIA

Zajisté jedním z nejpamátnejších dní v dějinách osady sv. Anny v Colonial Heights, Va., zůstane neděle 9. října 1955, neboť toho dne byl slavnostně posvěcen nový zděný chrám Páně. Za krásného podzimního počasí, které toho dne panovalo a za účasti všech osadníků a velkého počtu našeho lidu z okolí Petersburgu, J. Exc. ndp. biskup Jos. H. Hodges, D. D., světící biskup z Richmond, Va., za přísluhy dp. Jakuba J. Geoquina z Richmond a dp. Pavla V. Hellera z Fals Church vykonal svěcení.

faráři a osadníkům k uskutečnění jejich přání, postavení nového chrámu Páně a pochválil osadníky za štědré přispění k vybudování důstojného přibytku našemu Spasiteli. Zároveň je ujistil, že ty dary, které na nový chrám obětovali, jim milostivý Bůh mnohokrát vynahradí. Také poděkoval dobrodincům mimo osadu, neboť jejich přispění moc osadě pomohlo. Mnohé dary přišly od přátel dp. faráře Štěpána Šrahulka, O.S.B. a také od ctitelů sv. Anny.

Po církevní slavnosti v kostele, odebralo se duchovenstvo do nedalekého velkého domu,

Nový kostel v Colonial Heights, Virginia.

Slavnou mši svatou na poděkování Pánu Bohu a za dobrodince sloužil dp. Štěpán Šrahulek, O.S.B., farář osady Božského Srdce Páně v New Bohemia, jenž do osady sv. Anny v neděle a svátky dojíždí. Jemu přísluhovali dpp. Cornelius Selhuber, O.S.B., z Richmond, co jáhen a Karel W. Gerloff z Petersburg co podáhen. Obřadníkem byl vdp. Msgr. Justin D. McClunn, J.C.D., kancléř diecése. Slavnostní kázání přednesl ndp. Msgr. Francis Byrne. Jeho příležitostné kázání se všem zamlouvalo a bylo vyslechnuto s velkým zájmem všech přítomných. Po ukončení mše svaté promluvil ku všem přítomným ndp. biskup a blahopřál panu

patřícího rodině Karla Kotaska a tam se zúčastnilo chutného krocaního oběda se vším příslušenstvím. Oběd byl připraven místními pečlivými osadnicemi. Večer pak byla večeře pro všechny osadníky. Po večeři byla volná zábava, které se zúčastnili všichni přítomní.

Krátký nástin historie osady sv. Anny

Bylo to na počátku tohoto století, kdy se přistěhovalo 10 katolických rodin do okresu Chesterfield, severozápadně od města Petersburg. Toho času byl postaven kostel sv. Jana Nepomuckého v české osadě v okresu Dinwiddie, kam dojížděl český kněz dp. Jan Koniček

z New Bohemia, v okrese Prince George. Těch 10 nově přistěhovaných rodin dojíždělo vozem a koňmi na služby Boží do tohoto kostela (sv. Jana Nep.), kde jim bylo možno slyšet slovo Boží v mateřské řeči. Někteří konali tuto cestu 10 až 15 mil i za špatného počasí. Když roku 1912 dp. Koníček zemřel, na jeho místo nastoupil dp. Leopold Štefl. Ten pokračoval v práci započaté dp. Koníčkem mezi tamnějšími krajany. Dp. Štefl o zvláštních událostech dojížděl do Chesterfield okresu a sloužil mši sv., jako na první pátky v měsíci a konal nedělní odpolední pobožnosti v privátních domech. To trvalo až do roku 1924, kdy tamnější rodiny se rozhodly postavit kapli, kde by se bohoslužby mohly konat. Za jejich velkých obětí a příspěví \$1,000 od Catholic Church Extension Society v Chicagu, jejich plán byl uskutečněn.

Dp. Štefl sloužil o nedělích dvě mše svaté na dvou místech, vždy jednu osadu vynechávaje. Kde mše svatá nebyla, osadníci se snažili jeti tam, kde byla. Tak se to dělo až do roku 1938, kdy dp. Štefl obdržel dovolení sloužit tři mše svaté každou neděli a tak posloužit osadníkům všech tří osad. Avšak nebylo mu dopřáno dlouho tak činit. Roku 1939 na podzim se roz nemocil a odebral se do nemocnice v Norfolk, ze které se již živý nevrátil. Zemřel 14. února 1940. Jeho úmrtím osady osiřely. Nebylo českého kněze v celém státu Virginii. Za nemoci dp. Štefla i po jeho smrti dojížděli do osad dpp. redemptoristé z osady sv. Václava v Baltimore a z osady Panny Marie Ustavičné pomoci v New Yorku. Nejdp. biskup nevěděl, kde by získal českého kněze, který by se ujal osiřelých osad. Obrátil se na dp. Frant. W. Jedličku, který se zúčastnil pohřbu svého dlouholetého přítele dp. Štefla. Ten mu poradil, a-bý požádal nejdp. opata Prokopa Neuzila v Lisle, ten že snad by mu mohl vypomoci. Tak se i stalo. Nejdp. opat Prokop se uvolil českého kněze tam poslat. Ale neměl právě žádného, který by mohl místo nastoupit. Vzpomněl si na dp. Štěpána Šrahulka, O.S.B., který toho času působil v osadě sv. Anny ve Waubun, Minn., a ustanovil ho farářem v New Bohemia na místo zemřelého dp. Štefla a od té doby dp. Šrahulek ujmá se práce mezi českým a slovenským lidem ve státu Virginie, hlavně v okresech Prince George, Dinwiddie a Chesterfield. Slouží tři mše svaté každou neděli a zasvěcené svátky a tak vyhovuje všem třem osadám. Míti tři mše svaté jednu neděli a každou na jiném místě, je dosti obtížné a vyžaduje pevného zdraví. Když toto počalo ochabovat, byl dp. Šrahulek nucen získat pomoc a spoň na jednu mši svatou a té se mu dostalo od benediktinů v Richmond a tak se děje až dosud.

Když začalo přibývat osadníků, místa v kapli nestačilo, počalo se uvažovat o rozšíření a zvětšení kaple, ale to se zdálo velice nevýhodné a proto se osadníci rozhodli postavit

nový kostel na místě výhodnějším, kde by lépe sloužil jak osadníkům, tak i cestujícím. Z toho důvodu zakoupeno 6 velkých lotů při hlavní silnici mezi městy Richmond a Petersburg, asi půl míle od starého kostela a hned u hranic městečka Colonial Heights. V neděli 19. září 1954 dp. Štěpán Šrahulek, O.S.B., za přítomnosti osadníků vyhodil první lopatu hlíny. Pro nedostatek různého stavebního materiálu, stavba kostela se hodně prodloužila, až konečně koncem měsíce července 1955 byla dokončena. Hned se započalo používati nového kostela, ale slavné svěcení bylo odloženo na dobu pozdější, které vykonáno 9. října 1955.

Vydání spojené se stavbou, zařízením i koupi pozemku obnášelo \$85,000 — dosti velká suma pro malou osadu.

BISKUP KUČERA POSVĚTIL CHRÁM SV. JIŘÍ V MORSE BLUFF, NEB.

Nejdp. Ludvík B. Kučera, biskup z Lincoln, posvětil 21. prosince 1955 nový chrám sv. Jiří v Morse Bluff, Neb., a po obřadu svěcení obětoval slavnou pontifikální mši svatou.

Nový chrám je postaven z kovu, s cihelným průčelím a je kombinačním kostelem a síní. Kostel je 39 při 80 stop a za ním je společenská síň, měřící 39 při 37 stop. Náklad budovy, podle faráře dp. Jiřího J. Lívance je \$24,000. Na postavení budovy daroval spolek Catholic Church Extension Society \$2,000.

Stavba byla zahájena v říjnu 1954 a dokončena na podzim 1955. 4,500 hodin práce na budově bylo darováno. Základní kámen položil děkan nejdp. Msgr. Mat. V. Němec, V. F., 25. září, kdy byla v chrámu obětována první mše svatá. Stěny a strop budovy jsou insulovány a strop, stěny a deskoviny jsou z komposičního materiálu. Lavice nového chrámu darovala osada v Central City. Oltář byl přestěhován z prozatímního kostela. Osada byla založena dne 1. července 1945. Prozatím kostelem byla velká síň nad garáží.

Biskupovi při dedikační mši svaté přisluhovali dp. Otto H. Ekhaml, kaplan osady, dpp. Robert Trausch a Norbert Boland jako čestní jáhnové; dp. Antonín Trausch jako jáhen; dp. R. J. Brombach jako podjáhen a obřadníky byli dp. Dr. M. G. DeWitt a dp. Dr. R. F. Sheehy. Kázání přednesl dp. Edvard F. Kolář.

Dp. Lívancovi vypomáhali na stavebním výboru Jiří Muff, Rudolf Straník, Vilém Codr, Vilém Krael, Emil Keller, L. C. Pabian, Edwin V. Hines, Otto Virka, C. J. Hampl, Vilém Vopaleňský, Antonín Nesládek, S. C. Blatný, Jiří Maršálek, Tomáš Ladenburger a Fr. Sullivan.

Novou křížovou cestu darovala kostelu paní Ada McCluhan z Winnebago, Neb., na památku svého manžela, býv. člena osady sv. Jiří. Na nové budově pracovali nejen členové osady, ale též členové osady Božského Srdce v Cedar Hill, která je misií Morse Bluff.

KNĚŽSKÁ JUBILEA

MSGR. AUGUSTIN TOMÁŠEK 50 LET KNĚZEM

Msgr. Augustin Tomášek se narodil 25. srpna 1881 ve Sv. Sidonii na Moravě, na moravsko-slovenském pomezí u Vlárského průmysku. Otec jeho, František Tomášek, maturoval v Brně. Pak jednak učil dítky majitele hutí kolem Vlárky a kromě toho byl státním učitelem v Lednici u Púchova, na Slovensku. Po zavedení povinné maderštiny mu nezbývá než vrátit se na Moravu. Zemřel roku 1885 a zanechává po sobě 7 nezaopatřených dětí. Augustinovi, předposlednímu v tomto počtu, byly čtyři roky. Čtyři bratři Monsignora stali se učiteli. Nejmladší z nich žije ještě jako pensista v Bojkovicích na Moravě.

Monsignor Augustin Tomášek

Matka Tomášková, rozená Marie Podolay, zůstala tu po smrti manžela se 7 dětmi a velkou hubenou pensí. Zesnulému učiteli totiž nezapočítali léta, která působil v Uhrách. I matka odešla na věčnost od díla nedokončeného, protože byli u konce její síly. Monsignorovi bylo při její smrti teprve 16 let. "Matkou" rodiny stala se nejstarší sestra.

Msgr. Tomášek chodil do státního gymnasia, kde i složil zkonšku dospělosti. To už neměl tři roky matku. Jeho vstup do semináře v Olomouci po maturitě byl tedy výsledkem samostatného uvažování, jistě důkladného. Léta předcházející ho naučila přemýšlet důkladně.

V olomouckém semináři si Monsignor pobyl 2 roky. Psal se rok 1904 a do naší vlasti přijel z Clevelandu posel, kněz (pozdější biskup) Josef

M. Koudelka. Přijel hledat pro opuštěné slovenské přistěhovalce slovenského kněze.

Seminarista Tomášek dostal lístek dp. Koudelky na Slovensku, kde byl na prázdninách u své tety. K cestě ke Slovákům za oceán nebylo ho třeba přemlouvat, stačil ten lístek. On totiž měl už před tím tajně namířeno do Ameriky.

Najednou se skutečnost ukazuje ještě krásnější než sen: má jet k Slovákům. A tudíž 4. října 1904 opouští domov, s určením Atlantický oceán-Cleveland, ve společnosti starších seminaristů Oldřicha Zlámala a dvou dalších. Když už byli v Americe, bylo jim řečeno, že ti mladší snad budou posláni na dostudování do Baltimoru, anebo Rochestru. Seminarista Tomášek se rázně ohradil: "Přihlásili jsme se do Clevelandu, tam pojedeme." I jel tedy do Clevelandu, jen málo se z něho kdy vzdálil, je v něm doposud a nemá vůbec pomyslení hnout se z něho. Už rok po příjezdu, dne 14. října 1905 vysvěcen na kněze biskupem Horstmanem. Na to byl poslán na krátkou dobu za kaplana k sv. Ladislavu. Už 11. května 1906 byl tento mladý kněz vyslán do nedalekého Barbertonu, aby tam organizoval slovenskou farnost svatých Cyrila a Metoděje. Úkolu se zhostil s plným úspěchem. Kromě toho z Barbertonu ujal se ještě na vlastní pěst Slováků v Akronu. Začal pro ně konat slovenské bohoslužby v přízemí německého kostela a připravil půdu pro zřízení samostatné slovenské farnosti.

Dne 22. srpna 1908 se po Msgr. Zlámalovi stal farářem u sv. Vendelína v Clevelandě. Tam ho nalézáme dnes po 48 letech. Jeho pobyt v této farnosti je kus dějin a životopisu dobrého kněze, který má laskavé srdce, jasný úsudek, charakter pevně ukovaný tvrdých životních zkoušek. Ve své farnosti našel jen malý dřevěný kostel, tam, kde je dnešní škola. Samotné místo pro budování bylo malé. S plány však musel počkat až po ukončení první světové války. Roku 1919 koupil za 19 tisíc místo, kde stával pivovar. Po krátkém oddechu, v letech 1924-25, postavil nynější kostel a školu za 250 tisíc. Roku 1936 byla postavena osadní síň, s auditoriem, s tělocvičnou, což stálo v té době deprese pouze 57 tisíc. Po druhé světové válce zbudoval dům pro řeholnice-učitelky. Budova stála 120 tisíc. Až nyní přišla řada na vyhovující domov pro kněze; roku 1953 byla postavena za 80 tisíc vkusně vybavená fara.

Msgr. Augustin Tomášek oslavil své zlaté kněžské jubileum v neděli 9. října, pohlížeje na dílo, z kterého má radost i Bůh i hodní lidé. Církev jeho práci uznala hlavně udělením hodnosti papežského preláta, dne 4. června 1947.

Na jubileum se dostavili dva biskupové: arcibiskup Eduard F. Hoban a světitel biskup F. L. Begin. Kázal slovenský benediktinský opal

Theodor Kojíš. K nim se přiřadili početní duchovní a zástupy vděčných věřících. Tomuto věřícímu lidu dal oslavenec čas, srdce i energii.

Ale rád se podíval od práce i domů, a to celkem čtyřikrát. Roku 1913 jel s Msgr. Zlámallem. Pak byl ještě doma r. 1928, 1933 a 1938.

Farnost sv. Vendelína dala za jeho působení Církvi 12 kněží a 36 řeholních sester. Dvě z těchto sester se věnují malomocným na ostrově Jamice.

STŘÍBRNÉ KNĚŽSKÉ JUBILEUM DŮSTP. LADISLAVA K. BRYDLA

Česká osada v Novém Hradci v Sev. Dakotě, jest obrazem české duše. Zachovali si i v kostele českou svéráznost a kostel hradecký je jedním z nejpěknějších kostelů v celém kraji.

V tomto kostele byl vysvěcen na kněze dne 8. dubna 1931 důstp. Ladislav K. Brydl. Narodil se v Alyxandrovce na Krymu 26. dubna 1903. Rodiče jeho byli Jan Brydl a Viktorie, roz. Kostelecká. Bratr Jaroslav je o 2 roky mladší a bydlí v Dickinson. Otec Brydlových hochů byl farmářem u Dickinson. Na farmě však dlouho nežil. Roku 1906 zemřeli oba manželé Brydlovi když bylo našemu oslavenci 3 roky a jeho bratr čítal pouze 1 rok. Osířelí hoši byli odkázáni na dobrou vůli svých příbuzných. Ujal se jich strýc Václav Kostelecký a stal se také jejich poručníkem. Ladislav byl vychován u p. Františka Hibla, kde byl až do roku 1916. Bratr Jaroslav byl u poručníka strýce Kosteleckého, který se o oba hochy pečlivě staral.

Pan Kostelecký pak rozhodl dát hochy na studium, neboť oba byli bystrého ducha. Odebrali se na studia do koleje sv. Prokopa v Lisle. Mladší Jaroslav studoval několik let a pak se vrátil do Dakoty. Ladislav dostudoval všech 12 let v koleji sv. Prokopa v Lisle, Ill.

Kněžské svěcení přijal 7. dubna 1931 v chrámě sv. Petra a Pavla v Novém Hradci. Světitelem byl nejdp biskup Vincent Weherle, O.S.B., tehdejší biskup v Bismarcku. První mši svatou obětoval v Novém Hradci, dne 8. dubna.

Prvním jeho místem byla osada Powers Lake, Sev. Dakota, kde farářoval 3 roky. Potom ho biskup poslal na rok do Stanley, N. D., až se dostal do Nového Hradce, N. D. Přišel právě v suchých letech, kdy nebylo, jak se říká, na růžích ustláno. Osadu v Novém Hradci převzal 1. června 1934. Dlouhů nebylo, neboť jeho předchůdce dp. Jos. Výtisk měl všechno zapláceno.

V roce 1948 postavil se svými osadníky novou katolickou školu, jež se stavěla v těžké poválečné době, kdy nebylo dostatek stavebního materiálu. Škola byla postavena nákladem \$118.000. Dnes mají dluhu jen kolem \$2.000, teč nesjí, opravují kostel a stále něco nového plánují.

Z hradecké osady vyšli dva kněží českého původu. Je to důstp. Jaroslav Bezdiček, farář v Circle, Mont., a dp. Vít Bureš, O.S.B., člen

opatství sv. Prokopa v Lisle. Rovněž několik řádových sester pochází z hradecké osady.

Důstp. Ladislav Brydl byl první novokněz ze semináře sv. Prokopa pro diecési Bismarck; od té doby je jich již celá řada českých i jinonárodních.

Oslava stříbrného jubileu dp. Brydla zahájena slavnou mší svatou 9. dubna 1956 v téměř chrámu, kde byl vysvěcen před 25 lety. Při jubilejní mši svaté přísluhovali jako jáhen dp. J. Bezdiček a jako podjáhen dp. Hugo Backes. Hodnostáři přítomni v sanktuariu byli nejdp. Lambert A. Hock, biskup z diecése Bismarck, nejdp. opat-koadjutor Ignác Hunkeler, O.S.B., z opatství Nanebevzetí Panny Marie v Richardton, N. D. Mši svatou předcházeli dojemný průvod duchovenstva. Rytíři Kolumbovi 4. stupně tvořili čestnou stráž. Kázání přednesl pan biskup. Po mši svaté byl banket pro duchovenstvo a ostatní účastníky, mezi nimiž byl státní velitel Katolických válečných veteránů L. Mahoney. Dp. Brydl je státním kaplanem této organizace.

V pondělí osadníci poctili dp. oslavence večeří. Před večeří předvedly hru dívky z osadní školy. Hra se soustředila na 25 let věrné služby jubilantovi. Msgr. Aberle z Dickinson byl obřadníkem. Nato různé organizace osady darovaly důstp. Brydlovi dary. Mezi dary bylo 25 "stříbrných vajec", dále televizní přístroj a Chevroletka. Po odezdání četných darů, dp. Brydl všele děkoval všem lidem za prokázanou lakavost.

STŘÍBRNÉ KNĚŽSKÉ JUBILEUM DP. ŠTĚPÁNA ŠRAHULKA, O.S.B.

Slavným dnem byla středa 16. května 1956 ve svátek sv. Jana Nepomuckého, neboť toho dne slavně oslavil stříbrné jubileum kněžství důstp. Štěpán Šrahulek, O.S.B., farář osady Božského Srdce Páně v New Bohemia, Va. Slavnosti se zúčastnili nejen místní osadníci, ale také osadníci osady sv. Jana Nepomuckého a osady sv. Anny, kam důstp. Šrahulek dosluhuje.

O 11. hod. ráno započala slavná mše svatá, kterou obětoval dp. jubilár na poděkování Pánu Bohu za obdržení dobrodiní. Jemu přísluhoval dp. Jakub Saul, O.S.B., z opatství sv. Prokopa v Lisle, co jáhen a dp. Cornelius Selhuber z Richmond, Va., co podjáhen. Vdp. Justin D. McClunn, kancléř diecése, byl obřadníkem.

Po evangeliu vdp. Martin Oktavec, C.S.S.R., farář osady Panny Marie Ustavičné pomoci v New Yorku, přednesl slavnostní kázání česky i anglicky. Neobyčejného lesku celé slavnosti dodala přítomnost nejdp. biskupa Petra Iretona, D.D. Celkem se zúčastnilo 36 kněží. Po ukončení biskup blahopřál dp. Šrahulkovi a v kratším proslovu ocenil práci, kterou za dobu 16 let na osadách mu svěřených vykonal. Když nejdp. biskup ukončil, seřadil se průvod sestávající z ministrantů a duchovenstva a odebral

se na faru. Pak po krátké zastávce se jelo na oběd pro duchovenstvo, ministranty, příbuzné a členy chorálního sboru. Po obědě promluvil nejdp. Msgr. Leo Ryan. Po něm zase nejdp. biskup. Reč jejich se vztahovala k slavnosti.

Důstp. Štěpán Šrahulek, O.S.B.

Na konec poděkoval dp. jubilar všem přítomným, až z místa, 80 mil vzdáleného. Pak je žádal, aby na něho pamatovali ve svých modlitbách. Večer o půl 8. hod. byla hostina pro osadníky všech tří osad ve kterých dp. oslavenec každou neděli slouží mše svatou. Hostiny se zúčastnilo přes 200 lidí. Za všechny osadníky blahopřál p. František Bláha a odevzdal mu klíček k novému automobilu, co dar od všech osadníků. Za oltární spouky blahopřála paní Helen Michálek a když ukončila, odhalila na jevišti nový 24-inch TV set, co dar od oltářních spolků.

Dp. Šrahulek se narodil 26. prosince 1896 v Kozojídkách na Moravě. Po ukončení obecné školy vypomáhal doma při hospodářství. Četl hodně o Americe a tak dostal chuť jít do Ameriky. Přijel do Savanna, Ill., za bratrem a tam dostal práci ve strojárně, kde se opravovali parostroje. Při čtení katolických novin "Národ" dověděl se o nedostatku českých kněží mezi naším lidem. Rozhodl se, bude-li to možno, studovat na kněze. Vstoupil do kolleje sv. Prokopa a pokračoval v klasických studiích. Když je ukončil, požádal o přijetí do řádu sv. Benedikta v opatství sv. Prokopa v Lisle, kde byl přijat. Po ukončení jednoho roku noviciátu v opatství sv. Jana v Collegeville, Minn., navrátil se do opatství sv. Prokopa, kde pokračo-

val ve studiích na kněze. Po ukončení studií byl vysvěcen 31. května 1931 v Chicagu.

Hned po vysvěcení odebral se do staré vlasti a tam ve svém rodišti sloužil první slavnou mši svatou. Na začátku září samého roku navrátil se do Lisle a byl poslán na osadu Nanebevzetí Panny Marie v Dwight, Neb., odkud byl následujícího roku poslán do osady sv. Prokopa v Chicagu, kde byl jen 3 měsíce a nato ustanoven kaplanem v osadě Panny Marie Celenské v Berwyn, Ill. Koncem srpna 1937 byl poslán do Walford, Ia., aby se ujal osady Největější Trojice, která osiřela úmrtím dp. Šindeláře. Zde pobyl 2 roky a na podzim 1939 byl poslán do osady sv. Anny ve Waubun, Minn. Když v únoru 1940 zemřel dp. Leopold Štefl v New Bohemia, Va., a nejdp. biskup neměl českého kněze, který by sloužil českému lidu v New Bohemia, obrátil se na nejdp. opata Prokopa Neužila, O.S.B., se žádostí, aby mu v tom vypomohl. Nejdp. opat vyhověl žádosti nejdp. biskupa a ustanovil dp. jubilara farářem v New Bohemia a přífařených osad, jedna v okrese Dinwiddie (osada sv. Jana Nep.) a druhá v okrese Chesterfield (osada sv. Anny.) Místo nastoupil 3. července 1940. Po příchodu do New Bohemia seznal dp. Šrahulek, že osadní budovy potřebují nutných oprav, což za pomoci obětavých osadníků bylo v krátké době vykonáno. Po duchovní stránce také bylo pro všechny osadníky všech tří osad postaráno. Aby mohla být mše svatá ve třech osadách každou neděli a zasvěcený svátek, vyžádal si dp. farář povolení sloužit tři mše svaté. To činil po celých 9 roků. Když seznal, že to už déle nemůže sám konat, sjednal si výpomoc na jednu mši svatou. Vloni mu v neděli a zasvěcené svátky vypomohl benediktin z Richmond, Va. A ten pořádek trvá až po dnes. Je třeba další výpomoc, ale není možno ji získat pro nedostatek kněží. Za ten čas jeho působení ve Virginii byl postaven nový zděný kostel v New Bohemia, který byl posvěcen na podzim r. 1951. V osadě sv. Jana Nepomuckého byla postavena ohně vzdorná rozsáhlá osadní síň, která byla posvěcena a svému účelu odevzdána na svátek sv. Jana Nep., 16. května 1955. V osadě sv. Anny v Chesterfield County byl také postaven nový zděný kostel a byl posvěcen na podzim minulého roku.

DP. J. J. TYDLAČKA OSLAVIL STŘÍBRNÉ KNĚŽSKÉ JUBILEUM

Dítky ze školy Svatého Růžence přednesly program a upřímné blahopřání dp. Jeronýmu J. Tydlačkovi a to při příležitosti 25. výročí jeho vysvěcení na kněze. Program byl přehledem hlavních událostí 25 let, z kterých dp. Tydlačka ztrávil 21 let jako farář osady Panny Marie Růžencové v Rosenberg, Texas.

Dne 30. května 1931 dp. Tydlačka slyšel slova: "Jsi knězem navždy podle řádu Meiche-

dechova," která pronesl biskup Byrne v kapli semináře Panny Marie v La Porte. První působiště dp. Tydlačky bylo v jeho rodném městě Taylor. Tam ztrávil první dva měsíce po svém vysvěcení. Nato byl ustanoven do osady Nanebevzetí Panny Marie ve Waco, kde působil od 6 měsíců. Potom byl přeložen do osady Krista Krále v Houston, Texas.

Roku 1935 onemocněl farář v Rosenberg, dp. J. Květoň a dp. Tydlačka byl ustanoven za faráře osady sv. Růžence. Nebylo to novým územím pro něho, neboť zde poprvé přistoupil k prvnímu svatému přijímání. Jeho otec pomohl postavit první kostel.

Důstp. Jeroným J. Tydlačka

Dp. Tydlačka toužil mít osadní školu. K tomu cíl neúnavně pracoval a v září 1941 se jeho sen uskutečnil; 64 žáků se zapsalo na počátku školy. Postupem času bylo zřejmo, že je zapotřebí nový kostel pro stále vzrůstající osadu. Dp. Tydlačka a jeho osadníci těžce pracovali a brzo měli podstatnou část peněz na bance. Bylo to roku 1950 — o Milostivém létě.

Dp. Tydlačka vykonal rozsáhlou cestu do ciziny, kde navštívil mnohé kostely, aby získal myšlenky pro svůj vlastní kostel doma. Nakupila se však řada překážek, které zamezily počátek stavby nového kostela. Konečně v květnu 1954 byl krásný pologotický kostel, na kterém jsou osadníci Panny Marie Růžencové veli-

ce hrdi, dokončen. Stojí jako stálý pomník na památku víry a obětí dp. Tydlačky a jeho osadníků. Dnes patří k osadě 570 rodin.

Členové osady přijali sv. přijímání v neděli 27. května na oslavu 25. výročí svého faráře. Dp. Tydlačka obětoval slavnou mši svatou. Odpoledne osadníci připravili recepci ke cti svého faráře v auditoriu školy. Dostavilo se hodně přátel dp. oslavence, kteří mu blahopřáli.

V Lankin, Severní Dakotě, se na podzim konaly oslavy zlatého jubilea osady sv. Josefa, jejímž farářem byl až do nedávných let nadšený krajaňský katolický pracovník, pionýrský kněz monsignor Václav F. Mikolášek a jejímž nynějším duchovním je kněz-exulant z Československa dp. Max Picard, duchovní rádce CML ve Spojených státech.

Oslavám byl přítomen nejdp. biskup Leo F. Dworschak z Fargo, N. D., a mnoho dalších kněží. Slavnou mši svatou obětoval farář osady dp. Max Pikard, jáhnem byl dp. Jan Roth z Písku, podjáhnem dp. Ludvík Světinský. Po mši svaté následovalo sv. bifmování a poté slavnostní banket v American Legion Hall, jehož se zúčastnilo 170 hostů. Bohatý oběd obětavě připravily ženy od Oltářního spolku.

Při banketu hrála Brodinova kapela, která je činná již 50 let. Tři z muzikantů: Frank, Jan a Josef Brodinovi v ní hráli již před půl stoletím.

Při banketu pronesli pozdravné projevy dp. John Garlund, děkan z Grafton a dp. Václav Řehoř promluvil česky především k přítomným pionýrům. Vzpomněl záslužné práce Msgr. V. F. Mikoláška. Rovněž p. Josef Matějček, který byl po 28 let osadním tajemníkem, vzpomněl ve svém projevu na spolupráci se zesnulým Msgr. Mikoláškem. Posléze pronesl projev i nejdp. biskup Leo F. Dworschak, který vřelými slovy ocenil oběti a práci pionýrů i po zdějších generacích.

Oslavy zlatého jubilea v Lankin vyzněly všestranně zdařile i radostně. Chrám sv. Josefa byl k oslavám nádherně vyzdoben a rovněž sň byla skvěle dekorována. K památné oslavě byl zároveň péčí nynějšího faráře dp. Maxe Pikarda vydán jubilejní almanach "The Catholic Church in The Prairies of North Dakota," který na titulní straně přináší fotografii zesnulého faráře osady Msgr. iMkoláška a řadu dalších dokumentárních fotografií, jež jsou pestrým doplňkem z přehledným dějinám osady sv. Josefa v Lankin. Památník zároveň přináší na celé straně snímek nové sochy Panny Marie v exilu v opatství sv. Prokopa v Lisle, Ill. a připojený text připomíná, že již Msgr. Václav Mikolášek byl horlilem pro znovupostavení Mariánského sloupu v Praze.

STŘÍBRNÉ JUBILEUM KNĚŽSTVÍ DP. ANTONÍNA F. TŮMA

faráře osady sv. Václava v Omaha, Neb., oslaveno bylo 27. května 1956 velmi důstojně. V 7 hodin ráno obětoval jubilant slavnou mši svatou, při které kostelní pěvecký sbor měl krásný zpěv.

V 5. hodin odpoledne uspořádána byla hostina na oslavence. Dnem jeho vysvěcení je 30. květen. Dp. Antonín F. Tůma narodil se dne 8. října, 1903 ve Spencer, Neb. Osadní školu navštěvoval v Gregory, S. D. a vyšší školu a kollej studoval u sv. Prokopa v Lisle, Ill. Svá bohoslovecká studia ukončil v Kenrickově semináři v St. Louis, Mo. Na kněze byl vysvěcen ndp. biskupem Josefem F. Rummelem, nynějším arcibiskupem v New Orleans, La. První mši svatou obětoval v kostele sv. Václava ve Verdigre, Neb.

Jeho prvním místem byla osada Nanebevzetí Panny Marie v So. Omaze, kde byl kaplanem u faráře dp. Jana Krajčeka; po 6 letech ustanoven za faráře Nejsvětější Trojice v Heun, Neb., kde působil až do 8. května, kdy byl ustanoven farářem osady sv. Václava v Omaze. Za jeho správy zveleben osadní majetek. U Katolického Dělníka je od mládí, zúčastnil se několika generálních sjezdů Katolického Dělníka a je činným ve spolkovém životě.

Po páté hodině byl slavnostní večírek. Byla hostina, které se zúčastnilo přes 300 osob. Po večeři byl program. Obřadníkem byl p. Adolf J. Dvořák. Promluvili přítomní kněží v počtu patnácti. Z českých duchovních byli přítomni: ndp. Msgr. Fr. J. Bárta ze So. Omaha, dp.

Václav Kočárník, farář osady sv. Vojtěcha a dp. Klement Kubeš, farář osady v Clarkson.

Program ukončen závěrečným proslovem, který měl jubilant dp. Antonín F. Tůma, který poděkoval všem za bohatou duchovní kytici a peněžitý dar a za spolupráci. Po 8. hodině večerní byla slavnost ukončena po modlitbě.

DŮSTP. JAROSLAV SKLUZÁČEK SLAVIL STŘÍBRNÉ JUBILEUM

Důstp. S. Skluzáček, farář osady Nejsvětější Trojice v Protivině v Iowě, oslavil stříbrné výročí svého vysvěcení na kněze 6. června 1956. Důstp. Skluzáček obětoval slavnou mši díkyvzdání v osadním kostele, při nichž byl přítomen nejdp. nejdp. Jindřich Rohlman, arcibiskup z Dubuque na odpočinku.

Jubilant se narodil 16. září 1903 v New Prague, Minn. Navštěvoval vyšší školu a dva roky kollej sv. Prokopa v Lisle. Svě filosofické a theologické studie skončil v semináři sv. Pavla v St. Paul, Minn., kde jej vysvětil nejdp. Jos. F. Busch ze St. Cloud, Minn., 4. června 1931. Po svém vysvěcení byl ustanoven za kaplana v Protivině. Roku 1936 byl přeložen do Duncan a v roce 1946 byl ustanoven za faráře osady Nejsvětější Trojice v Protivině.

Dva bratrance důstp. Skluzáčka, dp. Alfred Skluzáček v New Prague, Minn., a dp. Richard Skluzáček v St. Paul, Minn., asistovali jako jáhen a podjáhen. Kázání přednesl nejdp. Msgr. Leo A. Jaeger z Dubuque. Po mši svaté byl banket a recepce. Důstp. Valentin Skluzáček, O.S.B., v Lisle, Ill., je bratrem jubilanta.

PRIMICE

SLAVNÁ PRIMICE DP. JAROSLAVA POLCE

České katolické Chicago, krajané i exulanti, uvítali v neděli 2. října 1955 ve svém středu novokněze Pátera Jaroslava Polce, který právě dokončil studium v Římě a byl v neděli 25. září vysvěcen na kněze nejdp. biskupem Stanislavem Bonou v Green Bay, Wis. Novokněz P. Jaroslav Polc byl vysvěcen pro pražskou arcidiecési, ale zatím bude působit v diecési biskupa Bony. Svou první primiční mši svatou sloužil v opatském chrámu sv. Prokopa o 10. hodině dopolední. Jeho primiční mše svatá byla opravdu slavná. Krátce před 10. hodinou vyšel za slavnostního vyzvánění církevní průvod ze svatoprokopského převorství; nejprve ministranti, pak kněží a za nimi novokněz, kterého do chrámu vedly družičky a posléze J. M. nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B., se svou čestnou kněžskou asistencí a doprovázen rytíři sv. Řehoře p. Janem Vollerem a Dr. Josefem Čadou.

V chrámu přivítal církevní průvod svatoprokopský studentský sbor, který později mši svatou doprovázel. Opatský chrám byl pro tuto slavnost zvlášť pečlivě připraven. Oltář kromě bohatých květin také obohatili ostatky českých národních patronů. Na evangelijní straně dále stál opatský trůn, kde před zařazením mše svaté byl nejdp. opat obléčen do pontifikálních rouch, neboť primiční mše sv. byla o to slavnější, že to byla mše svatá coram abbate — u přítomnosti opata, který jí byl přítomen v pontifikálních rouších a na trůnu.

Před zahájením mše svaté primiciant svolával požehnání Ducha Svatého. Mši svatou obětoval za svého vězněného arcipastýře, archiepiscope Berana, biskupa a trpící Církev a lid v Československu. Novoknězi asistovali jako arcikněž vdp. převor svatoprokopský Josef P. Chváta, jáhnem byl dp. A. Doležal, podjáhnem dp. Dominik Kotek, O.S.B., ceremoniářem dp. Konstantin Viktora, O.S.B. Novokněze vedl oltář nejdp. opat Ondrák, který sestoupil oltář.

trůnu a zahájil s ním stupňové modlitby. V kněžišti byli dále přítomni nejdp. Msgr. Martin Křížka, farář osady bl. Anežky České a kaplan Národního svazu českých katolíků, dále ředitel benediktinského tisku dp. Karel Kolek, O.S.B., Dp. Václav Řehoř z Veseleyville ze Sev. Dakoty, dp. Martin Horák, O.S.B., a kněz exulant dp. Ludvík Světinský, kteří tvořili čestnou asistenci u opatského trůnu.

byl z význačnějších hostů přítomen také etih. soudce Frank H. Bicek, dále úředníci Národního a Distriktního svazu českých katolíků, zástupci benediktinského tisku, představitelé Čs. Orla v exilu, dále rytíř velkokřížník suverenního řádu maltéžského a dlouholetý kanclér tohoto řádu Dr. Josef Pluhář a další představitelé českého katolického života.

V první řadě byla však také dvě místa

J. Ex. biskup Stanislav Bona z Green Bay, Wis., světlí důstp. Jaroslava Polce na kněze

Svatoprokopský chrám byl zaplněn takřka do posledního místa českými katolickými pracovníky a přáteli novosvěcence a exulanty. Kromě rytířů sv. Řehoře p. Janna Vollera a Dr. Jos. Čady, kteří byli přítomni v uniformách řádu,

prázdná. Byla to místa pro primiciantovi rodiče, kteří žijí v Praze a nemohli být primici svého jediného syna přítomni.

Slavnostním kazatelem byl kaplan Národního svazu českých katolíků Msgr. Křížka, který

ve svém kázání, proneseném v české řeči, rozvinul velikost a důstojnost kněžského úřadu a poukázal na důležitost kněžství, neboť kněz je prostředníkem četných milostí pro svěřené lid a vůdcem k jeho spáse. Kazatel dále vyslovil radost české krajské katolické Ameriky, duchovenstva a laiků, která může osobně blahopřát a se radovat, že student z Nepomucena dosáhl kněžství.

Po slavné primiční mši svaté se konalo péči paní Anny Hodoušové a Čs. Orlů v exilu v osadní síni přátelské společenské přivítání primicianta spojené s pohoštěním. Obřadníkem byl ředitel benediktinského tisku dp. Karel Kolek, O.S.B. Zde k primiciantovi promluvil předseda Národního svazu českých katolíků p. Jan Voller, dále za Dist. svaz českých katolíků Dr. Josef Čada a ctih. soudce Frank H. Bicek. Všichni řečníci zvláště zdůraznili radost české katolické Ameriky, že odchovanec Nepomucena se stal knězem a neopomenuli také vyzvednout, že je to vlastně první Američan vysvěcený pro pražskou arcidiecési. Dp. Polc se totiž narodil v české Plzni v Chicagu a jako malých hoch odjel s rodiči do Prahy. Později jako student se vrátil do Ameriky, kde studoval na koleji sv. Prokopa a konečně v Římě.

Nakonec promluvil sám primiciant, který jmenovitě poděkoval všem, kteří mu osobně pomáhali k dosažení kněžství a pomáhali a pomáhají Nepomucenu, které vychovává kněze pro misijní působení v Československu. Dp. Polc také poděkoval za velkou účast při primiční mši svaté a uvedl, že slavnostní ráz své primiční mše svaté nepřijímá pro sebe, nýbrž jako poctu trpící Církvi v Československu.

O třetí hod. bylo pak v chrámu sv. Prokopa slavné požehnání, po němž primiciant uděloval přítomným své novokněžské požehnání.

Splnilo se mu, co chová ve své vzpomínce. Před lety jako ministrant v katedrále sv. Víta byl přítomen při svěcení kněžstva, které uděloval kardinál Karel Kašpar. Zvědavě se protlačil trochu víc do presbytáře až na místo, kam nepatřil. Jeden úzkostlivý monsignor jej však posílal zpět za kněžské řady. Jiný monsignor, rektor semináře Dr. Josef Beran, však mladému ministrantovi radost nepokazil. Zastavil monsignorův rozkaz slovy: "Jen ho tam nechte. Možná, že bude jednou také vysvěcen." A slova Msgr. Berana, který se později stal arcibiskupem pražským, se vyplnila...

P. Jaroslav Polc byl vysvěcen na kněze v neděli 25. září 1955 ráno v nové kapli ústavu sv. Josefa v Green Bay, Wis. Světitelem byl sídelní biskup v Green Bay J. Exc. nedp. Stanislav Bona. Obřadů se zúčastnil také gen. vikář diecése Green Bay, nejdp. Msgr. Josef A. Marx. Svěcení byl zároveň přítomen J. M. nedp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B., a dp. Tomáš Havlík, O.S.B., rektor koleje sv. Prokopa, na niž novokněz P. Polc studoval před-

tím, než odešel na další bohoslovecká studia do Říma.

Spolu s nejdp. opatem Ondrákem a s dp. Tomášem Havlíkem přijel k obřadu svěcení též šéfredaktor Národa a Katolíka Dr. Vilém Stránecký a red. E. Petřík.

DP. VÁCLAV O. BÁRTA BYL VYSVĚCEN V ŘÍMĚ

Dp. Václav O. Bárta, syn p. a pí. Omer Bárta v osadě sv. Patrika ve Fairfax, Iowa, byl vysvěcen na kněze v Římě dne 17. prosince 1955. Novokněz se vzdělával v theologii v Severoamerické koleji v Římě. Před tím navštěvoval školy ve Fairfax a Newhall a vychodil vyšší školu sv. Patrika ve Fairfax a koleji Loras roku 1952.

Dp. Bárta obětoval svou první mši svatou v neděli 18. prosince v katakombách sv. Priscilly. Svou druhou mši svatou obětoval na oltáři sv. Pia X. v basilice sv. Petra. Po desíti denních vánočních svátcích ve Francii a Německu, které trávil se svými rodiči a tetou, kteří se zúčastnili obřadu vysvěcení v Římě dp. Bárta se vrátil do Věčného města, aby dokončil své studie na Severoamerické koleji. V červenci se vrátil do Dubuque, Iowa.

DP. STAŠEK NOVÝM DĚLNÍKEM NA VINICI PÁNĚ

J. Exc. John P. Treacy, biskup v La Crosse, Wis., vysvětil 19. května 15 mladých jáhnů na kněze pro diecési La Crosse. Mezi kandidáty na kněze byl též Leonard C. Stašek z Junction City. Dp. Stašek je synem p. a pí. Staškových, členě osady sv. Václava v Miladore, Wis.

Starší bratr, dp. Jiří Stašek, je asistentem v osadě sv. Joachima v Pittsville. Novokněz má dvě sestry, které jsou řeholicemi v řádu sv. Dominika. Jsou to sestra Marie Hyacinth v nemocnici sv. Josefa v Osmond, Neb., a sestra Marie De Porres v osadě sv. Edvarda v Racine, Wis. Dvě z jeho tetiček, sestra Marie Kalista, Chicago, a sestra Marie Leonardis, Joliet, Ill., jsou benediktinskými řeholicemi.

Dp. Stašek navštěvoval osadní a vyšší školu v Milladore a vyšší školu Jacobs v Stevens Point a na to v koleji sv. Vavřince v Mount Cavalry, Wis. Své filosofické a theologické studie konal ve vyšším semináři sv. Františka v Milwaukee, kde obdržel hodnost bakaláře umění.

Dp. Stašek obětoval svou první slavnou mši svatou v úterý 22. května. Kázání přednesl dp. Oscar Cramer a jeho farář, dp. Hugo Diera byl arciknězem. Jeho bratr dp. Jiří Stašek byl jáhnem a dp. Robert Hansen byl podjáhnem. Obřadníkem byl dp. Karel Herbes z Pittsville. Veřejná recepce pro nově vysvěceného kněze se pořádala 22. května 1956 v síni sv. Václava.

**SLAVNÁ PRIMICE DP. PASKALA D.
HONNERA, O.S.B., V OSADĚ
SV. VÁCLAVA, TÁBOR, S. D.**

Už po druhé šlo, že osada sv. Václava v Táboře, So. Dakotě stala se svědkem slavné primice svého rodáka. Dne 14. června důstp. Paskal D. Honner, O.S.B., syn vážených manželů p. a pí. Albert Honner v Táboře, se dočkal památného okamžiku, kdy jako novosvěcený kněz poprvé předstoupil před hlavní

syna novokažde a udělili mu své rodičovské požehnání. Za osadu mladá dívka z osady mu blahopřála a odevzdala kytici krásných rudě červených růží. Pak v průvodu svých asistentů, včetně dp. Raymunda Komana, O.S.B., místního faráře jako arcikněze, dp. Virgila Trelo, O.S.B., jakožto jáhna, dp. Romana Galiardi, O.S.B., jakožto podjáhna a dp. Marka Horáčka, O.S.B., rodáka z Tábora, nyní faráře v české osadě blízko Alexandrie v Louisianě, jako cere-

**Důstp. Paskal Honner, O.S.B., se svým představeným nejdůstp.
opatem Ambrožem Ondrákem, O.S.B.**

oltář chrámu sv. Václava. Zde v letech svého mládí spolu se svým starším bratrem Romanem Honnerem ministroval při mši svaté. Nyní předstoupil před tentýž oltář, aby slavně obětoval novozákonní obět' mše svaté. Byl to významný den pro něho, jeho rodiče, jediného sourozence, bratra Romana, jeho babičku, příbuzné, přátele a pro celou osadu vůbec.

Ačkoliv v den oslavy Jižní Dakota se nacházela v objetí velkého vedra, slavnost přivábila jak osadníky, tak i přespolní krajany. Přes tisíc jich se dostavilo, takže se do prostorného chrámu ani všichni nevešli. Avšak rozhlas průběh slavnosti donášel všem, kteří stáli na prostranství okolo chrámu.

Slavnost započala přesně v 9:30 ráno. Ve farní rodící důstp. primicianta pozdravili svého

moniaře, dp. Paskal se odebral do chrámu Páně. V malebném průvodu bylo mnoho kněží, špalír dvanácti Rytířů Kolumbových z Yankton ve svých pestrých úkorech, ministrantů, družiček a zástupci různých spolků a osadních organizací.

Za zvuku varhan a zpěvu pěkně nacvičeného osadního chorálního sboru započala primice mše svatá. Po svatém evangeliu následovaly dvě slavnostní kázání v české a anglické řeči. Důstp. Claude Viktora, O.S.B., z Lisle, zdůraznil důležitost i cenu kněžského povolání. J. M. nejd. opat Ambrož Ondrák, O.S.B., zhodnotil stav kněžský, jeho vznešenost a nutnost pro lid na světě. Gratuloval rodičům důstp. Honnera, ocenil jejich nemalé oběti, aby dali svému synovi patřičnou katolickou výchovu a ne-

Záběr z primiční slavnosti. Napravo vedle novosvěcence dp. Paskala Honnera, O.S.B., je farář osady sv. Václava, Tábor, So. Dak., dp. Rajmund Koman, O.S.B.

váhali věnovati jej stavu kněžskému a řeholnímu. Krásný chorál: "Tě Bože chválíme Tebe" zakončil církevní obřady.

O 12. hodině v poledne byl dáván bohatý oběd v městské dvoraně "Beseda". Pak následovaly ještě slavnostní proslovy důstp. Marka Horáčka, O.S.B., který vzpomněl, jak sám před lety se vynasnažil, aby důstp. primiciant se přihlásil na vyšší kollejni studie do Lisle, a jak šťastně zprostředkoval jeho zápis v kolleji sv. Prokopa. Další projev měl důstp. John Hyland, farář osady sv. Jana ve Wagner, So. Dakota, za diecési Sioux Falls.

Farář osady důstp. Raymund Koman, O.S.B., svým vrozeným vzletným způsobem zhodnotil celou oslavu a dal výraz radosti celé osady táborské nad tím, že opět z její řad vzniklo povolání ke stavu kněžskému. Předposlední pak proslov měl J. M. nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B., který zde měl příležitost vysvětlit podrobněji složitou činnost kláštera sv. Prokopa v Lisle, jehož členem důstp. Honner jest. Velmi pochvalně a zasloužené nastínil nejdp. opat dosavadní činnost dp. primicianta, který po 6 let zastupoval zodpovědné místo spolčenika noviců při klášteře a měl nemalý podíl na Ruském apoštolátu unionismu.

Poslední pak proslov měl sám dp. Honner. Vzpomněl svých mladších let, které ztrávil v osadě a jak kdysi při primiční oslavě právě v této síni "Beseda" byl svědkem programu na

počest jiného rodáka táborského, dp. Marka Horáčka, O.S.B. Tenkrát vůbec netušil, že někdy sám bude zde oslavencem, primiciantem. Svůj proslov, dp. Honner, ukončil tím, že poděkoval rodičům, kněžím, ctih. sestrám, důstp. farářům, svým řeholním spolubratrům, pracovníkům a pracovnícím za vše dobré, co pro něho vykonali v minulosti i přítomné slavnosti. K svému anglickému proslovu připojil ještě i česky doušek všem na upřímné poděkování.

Slavné zakončení primičního dne započalo v 6 hodin večer, kdy důstp. Honner měl slavné požehnání. Opět se sešel velký počet lidí. Po sv. požehnání dp. primiciant uděloval své prvo-
kněžské požehnání jednotlivě všem přítomným. Tento obřad trval přes hodinu.

Později v síni "Beseda" následovala recepce, které se zúčastnilo přes tisíc návštěvníků, kteří důst. pánu Honnerovi blahopřáli.

SLAVNÁ PRIMICE DP. FIDELISE ŠINDELÁŘE, O.S.B.

Rok 1955 byl rokem neobyčejné osadní činnosti pro malou osadu sv. Aloise v Calmar, Ia. Nový farář dp. Schmitz nejen se staral, aby vnějšek kostela byl opraven a vnitřek úplně okrášlen, ale aby práce ta byla vykonána bez odkladu včas — na první mši svatou dp. Fidelise Šindeláře, O.S.B., která byla stanovena na měsíc květen roku 1956. Rovněž osadníci

byli čím dál tím více naplnění očekáváním, když se měsíc ten přibližoval a kdy jeden z jejich počtu bude obětovat svou první slavnou mši svatou. Pouze jedenkrát, v červnu roku 1917, byla osada svědkem podobné slavnosti, kdy dp. František Šindelář, O.S.B., strýc novosvěcence, obětoval svou první mši svatou.

Důstp. Fidelis Shindelář, O.S.B.

Den 7. května 1956 opravdu nadešel, a byl to vskutku krásný den. Po třech týdnech studeného deště, nastalo krásné slunné počasí. V 10 hodin ráno byl chrám zaplněn. Průvod se pomalu pohyboval z fary, lodí chrámu do sanktuaria. Průvod s křížem vedl ctih. bratr Šebestián Kuhn, O.S.B., (bratranec celebranta), kterého doprovázeli akolyté Howard D. Turner a Nicholas Dieter, studenti z koleje sv. Prokopa. (Po ukončení svých studií, oba mladíci vstoupili do noviciátu opatství sv. Prokopa, pozn. red.) Za nimi následovalo 12 rytířů Kolumbových 4. stupně v uniformách, 6 dívek s květinami a devítiletá družička Terezie Růžička (sestřenice celebranta) nesla bursu na růžovém podnosu. Za nimi kráčelo duchovenstvo z blízkých osad, mezi nimi msgr. Kraemer, bývalý farář této osady. Potom následovali nejdp. Ambrož L. Ondrák, O.S.B., opat opatství sv. Prokopa v Lisle, Ill.; dp. Mel Uzdrawski, O.S.B., ceremoniář; dp. Klement Šobr, O.S.B., místorektor semináře sv. Prokopa, podjáh: dp. Clarence Frána, jáhen; dp. Frant. Šindelář, O.S.B., farář osady sv. Víta v Chicagu, arcikněz a novosvěcenec dp. Fidelis Šindelář, O.S.B. Nejdp. opat Ondrák přednesl kázání, v kterém zdůraznil potřebu svatých kněží v této době náboženského pronásledování.

Po mši svaté podávaly dámy osady oběd ho-
dnostářům, přespolemu duchovenstvu, rodi-
čům novosvěcence, jeho sourozencům a jejich
manželkám a manželům. Při obědě opět pro-
mluvil nejdp. opat o velké potřebě pravého

řeholního a kněžského povolání. Velký počet
příbuzných a blízkých přátel, odhadovaných na
300 i více, se sešel na recepci v osadní síni.

TŘI ČLENOVÉ SVATOPROKOPSKÉHO OPATSTVÍ KNĚŽIMI

Na svátek Nalezení Svatého Kříže 3. května
1956 byli v katedrále sv. Rajmunda v Joliet,
Ill., vysvěceni na kněze tři členové opatství
sv. Prokopa. Jsou to důstp. Fidelis Shindelář,
O.S.B., důstp. Paschal Honner, O.S.B., a důstp.
Mel Uzdrawski, O.S.B.

Dp. Mel Uzdrawski, O.S.B.

Dp. Mel Uzdrawski, O.S.B., obětoval svou
první slavnou mši svatou v chrámu Neposkv-
něného Srdce Panny Marie v Chicagu v neděli
13. května 1956. Jemu asistovali důstp. Pavel
Petrík, O.S.B., jako arcikněz, důstp. Matouš
Kučera, O.S.B. a dp. Fidelis Shindelář, O.S.B.,
jako jáhen a podjáh: ctih. fráter Juda Ran-
dal, O.S.B., jako ceremoniář. Vdp. převor Aleš
Macháček, O.S.B., přednesl slavnostní kázání.

PRIMICE DP. ALFREDA KALLUSE A DP. JIŘÍ J. OLŠOVSKÉHO

Houston, Texas — 15 mladých jáhnů se se-
mináře Panny Marie bylo vysvěceno na kněž-
ství 26. května 1956 — 12 pro diecési Galveston
— mezi nimi dp. Jiří J. Olšovský — a 3 pro
diecési Austin — mezi nimi dp. Alfred Kallus.
Svěcení v Galvestonu vykonal nejdp. W. J.
Nold, biskup galvestonský; v katedrále Panny
Marie v Austin nejdp. Louis J. Reichner, biskup
austinský.

Dp. Alfred E. Kallus, syn pí. Eleonory Kal-
lusové, 119 sev. Walnut ave., v Luling, se na-
rodil ve Flatonia 27. července 1926. Navštěvo-
val vyšší školu v Luling a do semináře Panny
Marie v La Porte vstoupil na podzim r. 1949.

Své seminární vzdělání dokončil v semináři Panny Marie v Houstonu. Svou první mši svatou obětoval v chrámu Božského Srdce v La Grange v neděli 27. května. Mezi asistujícími kněžími byl též dp. Viktor A. Raška, farář osady Božského Srdce ve Flatonia. Kázání přednesl vdp. Alois Mořkovský, farář osady Božského Srdce v Hallettsville. Dne 28. května obětoval svou první tichou mši svatou v chrámu Božského Srdce ve Flatonia, kde byl pokřtěn.

Dp. Jiří Josef Olšovský, syn p. a pí. Jiří J. Olšovský v Houston se narodil v Garwood 1. ledna 1931. Navštěvoval vyšší školu sv. Tomáše a do semináře Panny Marie v La Porte vstoupil r. 1949. Dp. Olšovský obětoval svou první slavnou mši svatou v chrámu sv. Růženy 27. května 1956. Mezi asistujícími kněžími byl bratranec novosvěcence, dp. Vilém J. Halata, kaplan v osadě sv. Josefa v Woakum, Texas.

DP. ALVIN ŠIMON SLAVIL SVOU PRIMICI

Důstojný pán Alvin Šimon, syn pí. Annay Šimonové a zesnulého Jana J. Šimona, byl vysvěcen na kněze 2. června 1956 v katedrále sv. Pavla v St. Paul, Minn., a v neděli 3. června obětoval svou první slavnou mši svatou v chrámu sv. Václava v New Prague. Jemu přísluhoval vdp. Cyril M. Popelka, jako arcikněz; dp. Alfred Skluzáček jako jáhen a dp. Robert Bastýř jako podjáhen. Richard McCarthy byl obřadníkem. Kázání přednesl důstp. Stanislav Srnec z Veselí, Minn.

Po mši svaté následovala hostina v poledne, kde stoly byly ozdobeny květinami a svíčkami. V pozadí hlavního stolu byla velká malba na zdi, kterou namalovaly sestry sv. Františka, vyučující ve škole sv. Václava, kam kdesi novosvěcence chodíval. Námět malby byl "Jsi knězem navždy" a v prostředku byla postava "Krista Věčného Kněze."

Dp. Robert Dobíhal byl obřadníkem programu, který následoval po hostině. Vdp. Cyril Popelka o radosti v srdcích všech nad dokončením dlouholeté studie a přípravu a blahopřál novosvěcence. Důstp. Šimon vzdal hold svým rodičům, bratrům a sestrám, farářům a kněžím a ctihodným sestrám, kteří mu poskytli pomoc a povzbuzení. Mezi přítomnými kněžími byli přítomni tiito kněží českého původu: dpp. Fr. Tomek z Montgomery, Karel Jirák z Lonsdale, a Jiří Žižkovský ze St. Paul. Důstp. Šimon obdržel četné dary, mezi nimi vyrytý kalich.

Večer byl dp. Šimon celebrantem požehnání. Dp. Alfred Skluzáček a dp. Robert Bastýř podjáhnem. Dp. Šimon byl ustanoven jako kaplan do osady sv. Josefa v Hopkins, kde je farářem důstp. Josef Vacek. Po graduaci z vyšší školy New Prague roku 1944, dp. Šimon sloužil v armádě Spojených států, za druhé světové války, 33 měsíců.

DP. EMIL A. VČELA VYSVĚCEN

Dne 2. června 1956 byla udělena svátost svěcení kněžstva 30 kandidátům na kněžství v prokatedrále sv. Jakuba v Brooklyn, N. Y. Mezi vysvěcenými byl též dp. Emil A. Včela, syn p. a pí. Emil R. Včela z Ocean avenue v Bohemia, L. I. Dp. Včela studoval v tamnější škole sv. Jana Nepomuckého, dále ve vyšší škole Seton Hall, v koleji sv. Františka a v semináři Neposkvrněného Početí Panny Marie.

Důstp. Emil Včela

Svou první mši svatou obětoval v neděli 3. června v kostele sv. Jana Nepomuckého v Bohemia za četného účastenství duchovenstva, příbuzných a osadníků.

VYSVĚCENÍ DŮSTP. ALFREDA E. NOVÁKA, C.S.S.R.

Dp. Alfred E. Novák, C.S.S.R. byl vysvěcen v krásné kapli redemptoristů Neposkvrněného Početí v Oconomowoc, Wis., dne 2. července. Svěcení mu udělil nejdp. Albert G. Meyer, S. T. D., arcibiskup z Milwaukee.

Dp. Novák, třetí alumnus školy Nejsvětějšího Jména v Omaze, je rovněž třetím a nejmladším knězem-synem pí. Marie C. Novákové v osadě Nejsvětějšího Jména. Dva další redemptorističtí kněží-synové jsou dp. František A. Novák, C.S.S.R., v misijní družině v Coopers-town, N. D., a dp. Jindřich J. Novák, C.S.S.R., osadní kněz v Houston, Texas.

Dp. Novák celebrouval svou první slavnou mši svatou v chrámu Nejsvětějšího Jména v neděli 8. července. Asistovali vdp. Antonín Powers, farář osady, jako arcikněz; jeho bratr František Novák jako jáhen; jeho další bratr dp. Jindřich Novák, jako podjáhen. Vdp. Raymond Schmitt, C.S.S.R., býv. farář této osady, přednesl kázání. Dp. Tomáš Ryan, kurátor ka-

tedrály sv. Josefa v Sloux Falls, S. D., byl obřadníkem. Po mši svatě byla hostina ve Fire-side Inn na 38. a Leavenworth ulicích v Omaze. Odpolední recepce se konala v osadní síni Nej-světějšího Jména.

V úterý 10. července se dp. Novák vrátil do svého rodiště v Dwight, Neb. Zde obětoval druhou mši svatou v chrámě Nanebevzetí P. Marie v 10 hodin ráno. Po mši svatě byla k jeho portě konána recepce v osadní síni.

Dp. Novák začal svou výchovu v přípravní škole Nejsvětějšího Jména v Omaze, později navštěvoval kollej sv. Josefa v Krikwood, Mo., na to vstoupil do noviciátu v De Soto, Mo.

Vyšší studie ve filosofii a theologii konal ve vyšším semináři Neposkvrněného Početí v Oconomowoc, Wis. Dp. Novák po krátké návštěvě v Nebrasce se vrátil dne 14. července do Wisconsinu na další rok studií. Později bude v misijním ústavu v Pine City, Minn., na dokončení svého misijnářského vzdělání.

Při obřadech svěcení v Oconomowoc byla přítomna matka dp. Nováka, jeho tři bratříkněží a p. Filip Novák z Omahy, dále jeho dvě sestry, ctih. sestra Marie Alžběta z řádu De Notre Dame, představená školy sv. Terezie v Omaze, p. Alois Maixner z Lincoln, Neb. a přátelé a příbuzní.

MODLITBU ZA SVOBODU TRPÍCÍ CÍRKVE A LIDU ČESKOSLOVENSKA PŘEDNESL NEJDP. OPAT AMBROŽ L. ONDRÁK, O.S.B.

Zasedání Domu zástupců kongresu Spojených států bylo zahájeno 8. března 1956 modlitbou za Československo, kterou přednesl J. M. nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B. Přinášíme v do-slovném znění modlitbu nejdp. opata předne-senou v Domě zástupců:

Všemohoucí Bože, Pane všehomíra, náš nej-větší dobrodínče, který jsi svět tak miloval, že Ji nám dal Svého Syna, jenž nás naučil Tvým pravdám a za nás hříšné podstoupil obět' vykopení na kříži, dnes Tě, trojjediný Bože, před tímto slavným shromážděním volených zástupců velkého amerického národa s ním prosíme za Tvého velkého sluhu, arcibiskupa Berana, primase českého, který pět let strádá ve vyhnanství a žalář i mimo svou diecési a prosíme Tě za jeho spolupřítele, bratry v úřadě biskupském, za arcibiskupa Matochu, biskupy Trochtu, Hloucha, Zelu, Skoupého, Vojtašáka, Gojdiše, Buzalku, Pobožného, Barnáše, Hopko, Tomáška, Píchu, Nesceyho a další, kteří trpí žaláři internací či jiná muka pro Tvé jméno. Prosíme Tě dále za vězněné opaty, stovky kněží, řeholníků a řeholnic i laiků vězněných v koncentracích. Uděl těmto všem statečným vyznavačům a mučedníkům Kristovým pro Jeho zásluhv svobodu iako jsi ji udělil Petrovi, kterého jsi vysvobodil ze žaláře po neustálých modlitbách Církve. Uděl také svobodu všemu lidu Československa a všem utlačeným náro-dům, zvláště statisícům, ba milionům vězňům, trpícím pro jméno Tvé a pro spravedlnost. Necht' brány koncentračních táborů jsou ote-vřeny a necht' je lidstvo osvobozeno jako byl Tvým zásahem osvobozen Tvůj národ vyvole-

ný, únicí v bahylonském zajetí. Necht' všude zavládne mír a svoboda podle Tvé svaté vůle.

Pane, dej hojnost darů Ducha Svého tomuto slavnému shromáždění, Domu zástupců Kon-gresu Spojených států, který v historii se pro-slavil jako nejuvědomělejší demokratický bo-jovník za nozemský řád, založený na Tvé svaté vůli, a který nesmírně prospěl svému národu i ostatním národům světa jak v boji za svo-bodu, tak v bojích za mír, štěstí a blahobyt. Dej, Pane, těmto vůdcům svého lidu veškeré své požehnání. Amen.

TELEGRAM

(odeslán 18. dubna 1956)

Sir Anthony Eden,
10 Downing Street,
London, England

Vaše Excellence,

pokládám za svou povinnost poukázat na skutečnost, že hrdinný pražský arcibiskup Josef Beran spolu s velkým počtem biskupů, opatů, kněží a statisící nevinnými lidmi Česko-slovenska a mnohých jiných zemí žije v kru-tém zajetí vašich hostů z Kremlu.

Prosím nezapomeňte na tyto nevinné mučedníky moderních dob. Jejich svoboda je zá-ležitostí svobody každého národa.

Ambrož L. Ondrák, O.S.B.,
opat opatství svatonokopského,
slovanského misijního střediska
v Americe,
Lisle, Ill.

Ú M R T Í

DŮSTP. KONSTANTIN VIKTORA, O.S.B., NÁHLE ZEMŘEL

Ve čtvrtek 17. listopadu 1955 byl při večeři na převorství sv. Prokopa v Chicagu zachvácen srdeční mrtvicí a náhle zemřel, zaopatřen svátostmi umírajících, důstp. Konstantin Viktora, O.S.B., státní kaplan Katolických veteránů.

Důstp. Konstantin zanechává dva bratry: důstp. Klauda Viktora, O.S.B., novicistra opatství sv. Prokopa a Stanislava Viktora v Hartland, Wis. a dvě sestry: ctih. sestru M. Estellu, O.S.B., která vyučuje školy Panny Marie Lurdské v Chicagu a Lillian, která žije v Chicagu.

Důstp. Konstantin se narodil 23. října 1898 v Chicagu, kde vychodil osadní školu sv. Prokopa. Klasická studia konal v koleji sv. Prokopa a tamtéž vystudoval seminář. Na kněze byl vysvěcen 26. května 1923. Většinu svého kněžského působení strávil v osadě svatoprokopské v Chicagu, kde byl dlouhá léta kaplanem a rovněž často působil v Tiskárně českých benediktinů. Pět let také kaplanoval v osadě Panny Marie Cellenské v Berwyn a na jiných místech. Všude si získal hlavně oblibu mládeže, již se nejvíce věnoval. Řadu let také byl spoluredaktorem časopisu Vůdce, do něhož přispíval hlavně náboženskými články a odbornými rozbory o pravdách víry. Několik let působil také v redakci Národa a Katolika.

V posledních letech věnoval nejvíce času osadě svatoprokopské, zvláště její mládeži. V této osadě také před několika lety oslavil své stříbrné jubileum a v ní také naposledy kázal. Kdo slyšel jeho poslední kázání, které přednesl při slavné mši svaté v neděli 13. list. 1955, sotva kdy na ně zapomene. Kázal na thema nedělního evangelia: "Žeň je sice hojná, ale dělníků málo." Dp. Konstantin poukazoval na potřebu kněžského dorostu, kterého se v dnešní době tolik nedostává a obracel se na rodiče svatoprokopské osady, aby povzbuzovali své děti k duchovnímu a řeholnímu stavu a modlili se za to, aby osada svatoprokopská opětovně dala Církvi další a další dělníky na vinici Páně. Své kázání podal tak, jakoby chtěl každému osadníku říci, co jej nejvíce zarmucuje: že se Církvi nedostává více a více kněží. Snad již tužil, že někdo bude muset nastoupit na jeho místo a proto do svého kázání vložil tolik úpěnlivé a procitěné prosby.

Nikdo z věřících však nevěděl, že důstp. Konstantin je vážně nemocen. Jedině on znal, jak zní lékařský nález: že srdce mu vypořádá službu a že může každou chvíli zemřít. Když farář osady svatoprokopské dp. Petr Mizera, O.S.B., se o jeho zdravotním stavu dověděl, pobídl jej, aby si dal více klidu. Leč důstp. Konstantin mu odpověděl, že bude pracovat, pokud může a zemře-li, tedy při práci. Ještě

odpoledne před svou smrtí se věnoval mládeži a těšil se z jejich úspěchů. Jeho smrt přišla náhle a překvapila, protože nikdo z širšího okolí ji nečekal. Dp. Konstantin si nikdy nestěžoval. Pracoval tiše a skromně. Při tom často fyzicky trpěl. Okolí to málo kdy vědělo

Důstp. Konstantin Viktora, O.S.B.

jako málo kdo ví, kolik bolesti a sebezapření musí kněz podstoupit, aby mohl dobře sloužit svému okolí a spásě duší.

POHŘEB DP. KONSTANTINA VIKTORY O S. B.

Chicago — V pondělí 21. listopadu 1955 rozloučili se s dp. Konstantinem Viktorou, O.S.B., věřící svatoprokopští a Katoličtí váleční veteráni. O 10. hod. začaly v chrámu sv. Prokopa v Chicagu kněžské hodinky za zesnulého česko-amerického kněze. Po nich sloužil nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B., slavnou pontifikální zádušní mši svatou. Arciknězem při kvíem byl převor svatoprokopského převorství vdp. Josef Chvátal, O.S.B., jáhnem bratr zesnulého kněze dp. Klaud Viktora, O.S.B., podjáhnem dp. Dominik Kotek, O.S.B., čestní jáhnem u opatského trůnu dpp. Martin Horák, O.S.B., a Richard Shonka, O.S.B., ceremoniáři dp. Viktor Laketek, O.S.B., a dp. Roman Gallardi, O.S.B.

Po mši svaté pronesl nejdp. opat kázání nad rakví zesnulého kněze. Nejdp. opat ve své promluvě pojednal procitěnými slovy o vznešenosti kněžského stavu, o jeho obtížích a o tom, jak kněží s obětavostí, sebezapírávostí a horlivostí pracují pro spásu nesmrtelných lidských duší. Kněží přinášejí lidem Kristovo poselství lásky, jsou prostředníky milosti a snaží se celým svým působením v chrámu, v osadní

práci i ve všech jiných úsecích činnosti, ve kterých pracují, přivádět věřící k Bohu. Nejdp. opat ve své promluvě zároveň vřelými slovy vzpomněl, že zesnulý dp. Konstantin Viktora, O.S.B., po tak dlouhou řadu let věrně plnil kněžské povinnosti a že takto přinesl svým působením dobro velkému počtu duší.

Po kázání nejdp. opat provedl ještě slavnostní pontifikální výkrop pozůstatků zesnulého kněze, který byl také dlouholetým státním kaplanem Katolických válečných veteránů. Mnoho přítomných bylo dojata, když s kůru se na rozloučenou nesly chrámem, který byl naplněn do posledního místa osadníky a přáteli zesnulého, teskné tóny zpěvu na rozloučenou. Když pak Katoličtí váleční veteráni po skončení pohřebních obřadů vynášeli rakev s pozůstatky dp. Konstantina Viktory z chrámu, pozdravil ještě naposled zesnulého kněze katoličtí skauti zvuky svých skautských trubek.

Dp. Konstantin Viktora, O.S.B., byl pochován za účasti řeholníků svatoprokopského opatství na klášterním hřbitově v Lisle.

DP. EDVARD J. POLČÁK, FARÁŘ OSADY PANNY MARIE VE WEST, TEX., ZEMŘEL

Důstp. Edvard J. Polčák, který 15 roků byl farářem osady Nanebevzetí Panny Marie ve West, Texas, zemřel 28. prosince ve věku 51 roků. Dp. Polčák trpěl několika let na srdeční vadu a jeho stav se stal vážnější. Vstoupil do nemocnice sv. Judy v Brenham 26. prosince a byl při úplném vědomí až do poslední chvíle.

Zádušní mše svatá byla obětována v chrámu Panny Marie v Industry, Texas, k níž patří jeho rodiče, 29. prosince. Nato byly tělesné pozůstatky převezeny do West, kde byly vystaveny v chrámu Nanebevzetí Panny Marie až do času pohřbu. U jeho rakve po celou noc drželi stráž Rytíři Kolumbovi.

Pohřební obřady s pontifikální mší svatou se konaly 30. prosince. Nejdp. Louis J. Reicher, biskup z Austin, byl celebrantem mše svaté a vykonal obřady u hrobu na hřbitově Panny Marie ve West. Dpp. V. A. Svrček z Caldwell a S. L. Kmiecik z Bremond byli čestnými jáhny u pana biskupa; dp. Jan T. Geiser, příslušoval jako arcikněz, dp. F. Bielamowicz jako jáhen, dp. Bernard Goertz jako podjáhen, dpp. Edvard Mátocha a Mořic Deason jako obřadníci. Kázání v anglické řeči přednesl nejdp. Msgr. Jan J. Kearns, gen. vikář diecése Austin. České kázání přednesl nejdp. Msgr. Ignác Valenta, V. F., z Corn Hill. Kněží z třech diecézí: dpp. Tim. Valenta, Jiří Tydlačka, Konrád Kinder a C. Holtman, Jeroným Tydlačka, Jiří Rabroker, Karel Šmíd a Vilém Botík sloužili jako průvodci rakve. Rytíři Kolumbovi 4. stupně tvořili čestnou stráž.

Dp. Polčák se narodil v Industry, Texas, 17. března 1904. Na kněze studoval v semináři P. Marie v La Porte a 25. května 1929 byl vysvěcen na kněze v katedrále Panny Marie v

Galvestonu. Po svém vysvěcení působil v osadě Andělů strážných ve Wallis, kde zůstal pouze několik měsíců. Na to v listopadu 1929 byl přeložen do West, kde ztrávil svůj kněžský život, napřed jako asistent u Msgra. Josefa Pelnaře a po jeho smrti roku 1940 jako farář.

Dp. Polčák zanechává svou matku pí. Frant. Polčákovou v Industry a čtyři sestry: Lillian ve West, pí. Marii Kautzovou v Cuero, pí. F. Markovou v Industry a pí. Alžbětu Warchakovou v Mission.

GENERÁLNÍ PŘEDSTAVENÝ TĚŠITELŮ P. LITOMISKÝ ZEMŘEL V ČSR.

Zakladatel slovanské kongregace Těšitelů z Getseman a generální představený nejdp. Josef Jan M. Litomiský zemřel 6. června 1956 a byl pochován 11. června v Praze na Vyšehradě. Tento vynikající kněz a misionář, zvláště mezi vídeňskými Čechy se narodil 2. března 1888 v Hořiněvsi v Čechách. Po první světové válce založil slovanskou kongregaci kněží těšitelů, která se začala vřichle rozvíjet. Heslem kongregace bylo: všechno k potěše Božského Srdce Páně. Její členové neustálou obětí se zasvěcovali usmířovat Božské Srdce Páně.

Nejdůstp. Jan Litomiský

Těšitelé také spravovali Smírnou kapli v Jerusalemě na Hoře Olivetské; v Československu zvláště poutní místo Klokoty u Tábora. Arcibiskup Beran jím přikázal klášter a kostel Panny Marie Vítězné v Praze, nyní zvaný Panny Marie u Pražského Jezulátka, protože chová milostnou sošku Pražského Jezulátka. Kromě toho spravují český kostel ve Vídni.

Nejdp. Litomiský se před desíti lety vrátil z Vídne do Prahy, odkud hodlal řídit celý na-

dějný vzrůst kongregace. Roku 1950, při komunistickém potlačení řeholí v Československu, byl se svými spolubratry zatčen, vláčen do koncentračních tábořech, kde musel vytrpět tolikerá příkoří, a kde byl také jeho zdravotní stav podlomen. Přesto však i v době věznění byl příkladem svým spolutřpícím. Neustále se modlil: Můj Ježíši, pro Tebe chci trpět.

VELKÝ DOBRODINEC KATOLICKÝCH AKCÍ DŮST. PÁN VÁCLAV CHALOUPKA ODEŠEL NA VĚČNOST

Dlouholetý farář osady Narození Panny Marie v Clevelandu důst. Václav Chaloupka zemřel 15. července 1956. Jeho pohřeb se konal 19. červ. za bojného účastenství kněží a lidu. Dp. V. Chaloupka se narodil 14. října 1878 v Tuklesích (Tukleky), kraj Písek v Čechách. Do Ameriky přijel s rodiči roku 1888. Nový do-

Důst. Václav Chaloupka

mov měl v Clevelandu, kde pak navštěvoval školu sv. Prokopa. Pak pokračoval ve vyšší škole a koleji sv. Ignáce. Vystudoval filosofii a bohosloví v semináři Panny Marie v Clevelandu a byl dne 7. června 1902 vysvěcen ndp. biskupem Ig. Horstmanem. Po vysvěcení byl ustanoven kaplanem u Panny Marie Lurdské, tedy byl kaplanem u velkého slovenského vůdce vdp. Štefana Furdeka. O rok později stal se farářem osady sv. Josefa v Marblehead, Ohio. Dne 9. ledna 1909 důst. Chaloupka se stal duchovním správcem osady Narození Panny Marie a tu působil nepřetržitě až do své smrti.

Za svého 47letého působení na této osadě vystavěl nový kostel, školu, klášter pro sestry

a r. 1936 zmodernisoval faru. Také může s říci, že vystavěl celé osadní zařízení. Ačkoli byl již v pokročilém věku, dobro mládeže mu vždy leželo na srdci. Na Kelley Island zbudoval dětský tábor pro děti osadníků Narození Panny Marie. Později, když tábor byl rozšířen, byl otevřen dětem z jiných osad. Tento tábor se stal oblíbeným místem po celou letní dobu i když už důst. Chaloupka chradl, vždy se rád uchýlil do svého dětského tábora, aby trávil letní dobu mezi drobtinu.

Ačkoli důst. Chaloupka byl Čechem duší i tělem, viděl nedostatek slovenských kněží, proto se naučil slovensky a ztrávil takřka celý svůj kněžský život mezi Slováky. Byl vždy pravidelným čtenářem českých katolických novin a štědře podporoval české katolické akce. Nejvíce se těšily jeho pomoci katolické misijní akce. Mezi jinými na předním místě byly to Medical Mission Sisters, misionářská kongregace Maryknoll. Otcové a sestry řádu sv. Františka, dominikánky v Oxford, O., františkánky v Lacon, Ill., benediktini v Lisle a v Clevelandu, vincentiánky v Perryville, Pa. a Bedford, O. a slovenští jesuité v Kanadě. Po druhé světové válce daroval \$1,000 na CARE balíky pro trpící lid v Československu. Též štědře podporoval studenty v Benediktinské vyšší škole a jesuitské universitě John Carroll. Za svého působení v Marblehead před více než 47 lety ujal se dělnického lidu a pomohl jim, aby se zorganizovali a utvořili si dělnickou unii. Jeho zájem o blahobyt dělníků pokračoval na jeho novém působišti a zasahováním do činnosti dělnických unií přispěl k zlepšení dělnických poměrů v ocelárnách a k zvýšení životní úrovně v domácnostech dělníků.

DP. JAN KRÁL ZEMŘEL 15. ČERVENCE

Dp. Jan Král, farář osady sv. Lukáše v Clearwater, Minn., zemřel 15. července 1956 na rakovinu v nemocnici St. Cloud. Dp. Král se narodil 11. června 1879, syn zesnulých Frant. a Marii Králových. Navštěvoval školu sv. Václava, kolej sv. Tomáše a seminář sv. Pavla. Dne 12. června 1907 byl vysvěcen a svou první mši svatou obětoval 18. července 1907 v kostele sv. Václava v New Prague, ve které se narodil.

Dp. Král poprvé působil v osadě sv. Stanislava v St. Paul, pak v osadě sv. Antonína v Minneapolis. Na pozvání nejd. biskupa Jakuba Trobce se odebral do diecése St. Cloud, kde působil jako farář ve Foreston, v Foley a v Rockville. Roku 1936 se pro nemoc vrátil do St. Paul a zůstal v ústavu Camillus. Farářem osady sv. Lukáše v Clearwater se stal r. 1939 a zůstal tam až do své smrti.

Zádušní mše svatá za dp. Krále byla obětována v chrámu sv. Lukáše 18. července. Modlitby za mrtvé prozpěvovali kněží v 10 hodin ráno. Pontifikální zádušní mši svatou oběto-

val nejdp. James Byrne, světicí biskup ze St. Paul. V kostele bylo přítomno mnoho kněží, hlavně ze sousedních osad, mezi nimi vdp. Cyril Popelka z New Prague a dp. Stalislav Srnec z Veselí. Pohřební obřady na hřbitově sv. Václava v New Prague vykonal vdp. Popelka. Zúčastnilo se jich mnoho místních lidí, velké zastoupení z Clearwater a dpp. Vojtěch Žižkovský ze Savage, V. J. Jiráček ze St. Paul, St. Srnec a Gilbert Endres ze St. Paul.

Ve smrti jej předešli jeho rodiče, bratr František, sestra, pí. Marie Šebková. Zanechává bratra Josefa v New Prague a tři sestry: Annu v Anoka, pí. Emma Topic v Auburn, Calif. a pí. Kristinu Novákovou v Minneapolis.

POHŘEBNÍ OBŘADY ZA DP. EDMUNDA J. NAVRÁTILA

Dne 26. července 1956 konal se pohřeb dp. Edmunda J. Navrátila do chrámu Nanebevzetí Panny Marie ve Dwight, Neb. Dp. Navrátil, kaplan téže osady a dozorce přípravní a vyšší školy, zahynul 23. července při zřícení svého letadla blízko Loma, Neb. Bratranec dp. Navrátila 21letý Jakub Capouch z Alma, Kans., pasažer v letadle, zemřel na cestě do nemocnice v David City, Neb.

Dp. Navrátil se narodil 4. dubna 1927 a byl synem p. a pí. Alois A. Navrátilových, kteří žijí v Loma. Vysvěcen byl na svátek Božího Těla, dne 12. června 1952 v chrámu sv. Lukáše v Loma, kde obřad svěcení vykonal nejdp. Ludvík B. Kučera, D.D., L.L.D., Litt.D. Svou první slavnou mši svatou obětoval v témže chrámu 18. června. Na to byl ustanoven kaplanem v osadě Panny Marie v Dwight.

Mladý kněz konal své vyšší studie v téže škole, které později byl dozorcem a vyšší studie v koleji sv. Prokopa v Lisle, Ill., a v semináři sv. Pavla v St. Paul, Minn. Svá theologická studia dokončil v semináři sv. Meinrada v St. Meinrad, Ind.

Kromě rodičů, zanechává dva bratři, Arnošta a Miloslava; dvě sestry, pí. Ray Kříž a pí. Ted. Bártek, všichni v Loma. Pan a paní Navrátilových obdrželi 4. září 1955 papežskou medaili Pro Ecclesia et Pontifice v chrámu sv. Lukáše v Loma.

SESTRA AUGUSTINA BROŽ, O.S.B., ODEŠLA NA VĚČNOST

Dne 23. srpna po dlouhé chorobě zemřela v nemocnici sv. Josefa v Aurora, Ill., ctih. sestra Augustina Brož, O.S.B. Sestra Augustina O.S.B., vstoupila do kláštera Božského Srdce 1. února 1899 z osady sv. Jana Nepomuckého v St. Louis, Mo. Ztrávila větší část svého života v mateřinci jako prokurátorka a byla velice známá a velmi oblíbená u početných přátel v Chicagu a Lisle. Své zlaté jubileum slavila 8. prosince 1950.

Pohřeb se konal 27. srpna v klášterní kapli Božského Srdce v Lisle a odtud na klášterní hřbitov. Její příbuzní ze St. Louis se pohřbu zúčastnili.

SLAVNÝ POHŘEB MATKY BISKUPA KUČERY

V neděli 3. června 1956 ve věku 90 let zemřela v domově syna Ondřeje paní Marie Kučerová. Churavěla posledních 10 let. Pohřeb se konal v úterý 5. června do chrámu Nejsv. Vykupitele v Montgomery, Minn. v úterý 5. června. Zádušní mši svatou obětoval její syn, důstp. Štěpán J. Kučera, farář osady sv. Jana Nep., ve Fort Atkinson, Iowa. Dva bratrance paní Kučerové přísluhovali jako jáhen a podjáhen. Byli to především důstp. Jaroslav Skluzáček, farář osady Nejsv. Trojice v Protivin, Iowa a důstp. Richard Skluzáček, seminárista. Nejdp. Ludvík B. Kučera, biskup v Lincoln, Neb., další syn zesnulé, postižený srdečním záchvatem, se nemohl pohřbu zúčastnit. Paní Kučerová byla pohřbena na hřbitově Kalvarii v Montgomery.

Paní Kučerová, rozená Marie Skluzáčková, měla devět dětí, z nichž osm žije. Jedna dcera, benediktinská řeholnice, ji předešla v smrti roku 1925. Její manžel, Jan W. Kučera, zemřel v roce 1941.

Při pohřbu bylo přítomno na 40 kněží. Z českých kněží, kromě těch již uvedených, přítomní byli nejdp. Msgr. Edvard Kasal, papežský prelát z Owatonna, Minn.; nejdp. Msgr. František R. Hrubý, farář osady sv. Ludmily v Cedar Rapids, Ia., Valentin Hlubek, farář osady sv. Josefa v Chelsea, Iowa, dp. Ludvík Urbánek, farář osady Nanebevzetí Panny Marie v Little Turkey, Iowa; dp. Edvard Tuček z Lincoln, Neb.; nejdp. Msgr. Josef A. Tupý, farář osady Panny Marie Svatého Růžence v Plattsmouth, Neb.; dp. František J. Tomek, farář osady Nejsv. Vykupitele a dp. Robert Dobřal, kaplan téže osady v Montgomery, Minn. V sanktuarium byl přítomen nejdp. James Byrne, světicí biskup ze St. Paul, Minn. Jemu přísluhovali vdp. Cyril M. Popelka, děkan z New Prague a vdp. Stanislav Skluzáček, děkan z Olivia, Minn.

Kromě biskupa Kučery a důstp. Š. Kučery, pozůstalými dítky jsou Ondřej v Lee Center, Minn. a Edvard v Owatonna, Minn.; ctih. sestra Marie Božena v Bismarck, N. D., Adolf Kučera ve Faribault, Minn.; ctih. sestra Marie Herman, členkyně řádu sv. Benedikta v Bismarck, N. D.; a Dr. Stanley v Northfield, Minn. Rovněž bratr Josef Skluzáček v Lonsdale, nevlastní bratry Albert Skluzáček ve Faribault, František Skluzáček v Lonsdale a Antonín v Los Angeles; a nevlastní sestra, pí. Anna E. Schatz v Montgomery, 30 vnučat a 15 pravnoučat.

NEJVĚTŠÍ AMERICKÝ DOBRODINEC NEPOMUCENA ALOIS POŘICKÝ ZEMŘEL

Dne 7. října 1955 obdrželi jsme od slečny Boženy Bednářové ze San Francisco, Calif., tuto zprávu: "Oznamuji vám smutnou zprávu, že Bůh všemohoucí ráčil k Sobě povolati pana Aloise Pořického. Zemřel ráno o půl třetí hodině 29. září. Trpěl mnoho — nemohl ani jísti, byl sesláblý a nohy měl oteklé. Na smrt byl připraven. Poslední pomazání obdržel týden před smrtí. Ještě ten den při rozhovoru se mnou pravil, jaké to tam asi je na věčnosti, že Bůh je všemohoucí a milosrdný, že se tam shledá se svou manželkou Marií — a možná, že zemře ještě tentýž den 28. září, neb příští den. Pak modlili jsme se společně růženec. Večer pak jsem byla u něho a zůstala až do jedné hodiny ráno. Pak u něj byl nájemník, který později mi zaklepal na dveře a řekl mi,

že pan Pořický právě skončil. Do druhé hodiny ránní ještě mluvil. Pak upadl do bezvědomí a zanedlouho zemřel."

Před dvěma roky pan Alois Pořický psal řediteli benediktinského tisku: "Bůh nám udělil hojnost pozemských statků. Neměli jsme žádných dětí a vždy jsme chtěli využít našeho majetku pro čest a slávu Boží. Pokud žila moje manželka, rozdávala ona. Nyní, když si ji Bůh povolal k Sobě, musím rozdávat sám."

V témže dopisu byl přiložen šek na \$10,000.00 — \$9,000.00 pro Nepomucenum a \$1,000.00 na jiné charitativní účely. Mimo toho, čas od času zaslal další příspěvky na Nepomucenum a jiné dobré účely. Z toho důvodu můžeme říci, že pokud nám známo, pan Alois Pořický se musí pokládat za největšího amerického dobrodince Nepomucena.

ŘEHOLNÍ

ZLATÉ A STŘÍBRNÉ JUBILEUM PROFESE ŘEHOLNÍ V LISLE, ILL.

Na svátek sv. Jana, miláčka Páně, oslavily ctihodné sestry Benediktinky v Lisle zlaté jubileum řeholních slibů tří ze svých sester: sestry Marie Hildegarda Picha z osady sv. Prokopa, Chicago, sestra Marie Otilie Bunda z téže osady a sestra Marie Floretina Fučík z osady sv. Prokopa v Clevelandu. Dále sestry Marie Irmengarda Jandura z osady ssv. Cyrila a Metoděje v Joliet; Marie Gerarda Leštinský, bývalá chovanka sirotčince sv. Josefa v Lisle a sestra Marie Magdalena Pavlas ze Sarona, Wis., oslavily zároveň své stříbrné jubileum.

Nejdp. opat Ambrož Ondrák, O.S.B., obětoval při této příležitosti slavnou pontifikální mši svatou v klášterní kapli Božského Srdce Páně a přijal obnovu řeholních slibů sester jubileantek za asistence a účasti jak kněží z řádu sv. Benedikta, tak i z diecése Joliet.

Nejdp. opat oslovil přítomné, poukávav na vhodnost této slavnosti na svátek miláčka Páně sv. Jana. Řekl, že základ lásky, kterou se právě tento apoštol vyznamenával byl každému katolickému křesťanu Bohem dán při křtu svatém zároveň se základem víry a naděje, jakož i mravních ctností, že však každý se musí přičinit, aby tyto začátky nezůstaly bez ovoce, ale aby vzrůstaly a vzkvétaly v dalších a hlubších ctnostech. Byla to láska k Bohu a k bližním, která vedla řeholní sestry do kláštera a dala jim možnost setrvatí a dočkatí se padesáti nebo dvacetipěti roků v něm. Lá-

ska bude jim i nadále svítit na další léta, která jim Bůh ještě dopřeje.

STŘÍBRNÉ JUBILEUM ŘEHOLNÍCH SLIBŮ V KLÁTEŘE BOŽ. SRDCE V LISLE, ILL.

Na slavnost Proměnění Páně dne 6. srpna se v klášteře Božského Srdce Páně opět konala krásná slavnost při slavné mši svaté. Pět ctih. sester totiž oslavilo 25. výročí řeholního života obnovením svých řeholních slibů. Jsou to: ctih. sestry Marie Consolata Jakubek, O.S.B., z Gary, Ind., Marie Bernadetta Keřka, O.S.B., z osady sv. Prokopa v Clevelandu; Marie Annuciata Bratřovský, O.S.B., z Wahoo, Neb.; Marie Collettina Bartek, O.S.B., z Agnew, Neb., Marie Viktorie Minyo, O.S.B., z osady sv. Šimona v Chicagu. První vyučovala ponejvíce v osadě Panny Marie Svatoňorské v Cicero a Panny Marie Cellenské v Berwyn; druhá měla péči o nemocné a hosty v mateřinci; třetí a čtvrtá vyučovaly na různých osadních školách a v posledních letech působily doma a v sirotčinci sv. Josefa, a sestřička Viktorie konala domácí práce v různých letech, buď v kolleji sv. Prokopa, nebo v sirotčinci sv. Josefa. Přestože jejich zaměstnání byla od sebe velmi rozdílná, všechny stejně zvonicím a jasným hlasem před shromážděným duchovenstvem, řeholní družinou, rodiči, příbuznými a přáteli vyslovily svoje . . . "Co jsem já, sestra Marie . . . před 25ti lety slíbila, nyní opět slibuji, (totiž: stálost, polepšení svých mravů, a poslušnost, čistotu a chudobu podle řehole svatého Benedikta a našich stanov), atd."

ŘEHOVNÍ SLAVNOSTI V NOTRE DAME KLÁŠTEŘE, OMAHA, NEB.

Srpen 1955 byl zase bohatým na významné události v zdejším klášteře. V neděli 12. srpna byla obláčka tři postulantek: Elaine Heroldové, Colone Jones a Rity Rolencové v posvátné roucho Naší Milé Paní.

Při této příležitosti konala se oslava stříbrné řeholní profese sester, které se před čtvrt stoletím poprvé zavázaly svatými sliby podle stanov Chudých Školských sester de Notre Dame. Byly to: Sestry Marie Dolores Pavlíková, M. Kateřina Smíšková a M. Genovefa Fílcencová z osady Nanebevzetí Panny Marie, So. Omaha; M. Majella Pohlová z osady sv. Antonína, Bruno, Neb., M. Veronika Kotěrová z osady sv. Václava v Omaze, M. Immaculata Poláková a její rodná sestra M. Loretta z osady Nejsv. Trojice v Brainard, Neb.

Zpívanou mši svatou obětoval dp. Louis E. Meyer, S. J. Bohoslovec Leonard Fícnec ze So. Omahy mu přísluhoval. Po mši svaté, nežli započaly obláčkové obřady, měl dp. O'Donnell, C.S.C., jenž řídil duchovní cvičení sester, opravdu dojmavou duchovní promluvu. Jeho nadšená, Duchem svatým proniknutá slova platila nejen všem oslavenkám a jejich rodičům, nýbrž i všem ostatním přítomným.

Svěcení řeholních rouch a všechny obřady s obláčkou spojené vykonal Msgr. Jan S. Juriček, duchovní správce chorvatské osady ssv. Petra a Pavla. Dpp. Meyer a O'Donnell mu asistovali. Msgr. František J. Bárta, farář osady Nanebevzetí Panny Marie v So. Omaze a dp. Václav Kočárník, farář osady sv. Vojtěcha, byli též přítomni.

S posvěceným rouchem obdržely svrchu jmenované postulantky nová klášterní jména. Slečna Elaine Heroldová ze Spillville, Iowa, je nyní sestra Marie Zita de N. D., slečna Colone Jones ze Scenic, So. Dak., sestra Marie Charles

de N. D. a slečna Rita Rolene z Brainard, Neb., sestra Marie Karen de N. D.

Obřady řeholní obláčky vždy hluboce zapůsobí na každého, kdo je pozorně sleduje. Ale ještě daleko hlubší dojmy vyvolávají významné liturgické ceremonie řeholní profese, které se zde konaly následujícího dne 13. srpna.

Mši svatou, slavnostní kázání i všechny profesní obřady měl toho dne za asistence kněžstva sám nejdp. arcibiskup Gerald T. Bergan.

V jeho přítomnosti skládaly svaté sliby na tři roky novicky: sestra M. Marilyn Kučerová z Clutier, Iowa, sestra M. Alma Janoušková z Brainard, Neb. a sestra M. Joyce Stechon ze Cedar Rapids, Iowa.

Ve svém srdečném proslovu blahopřál nejdp. arcibiskup na prvním místě ctihodné sestře M. Xaverině Hávové, která téhož dne slavila zlaté jubileum své řeholní profese. Učinila tak při ranní mši svaté obnovením svatých slibů, jež před 50ti roky skládala v generálním mateřiněci v Horažďovicích.

Potom gratuloval nejdp. arcibiskup ostatním oslavenkám, jejich rodičům a přátelům, pokazuje na to, jak velikou milostí je povolání k řeholnímu životu a ke kněžskému stavu. Obě přichází ovšem od Pána Boha. Ale je třeba, aby rodiče i učitelé dívky jim svěřené již od útlého věku k Bohu vedli a jim nepřekáželi, když je Pán Bůh volá ke službě oltáře nebo k vyučování v katolických školách, jak je tomu v kongregaci Školských sester de Notre Dame, jakož i v jiných řádech. V přítomné době je zvlášť zapotřebí přírůstku horlivých pracovníků a pracovníc na vinici Páně.

"Máme toho patrný důkaz v samé Omaze," řekl nejdp. arcibiskup, "v nové katolické škole při osadě sv. Pia X. potřebují 12 řeholních učitelů, ale budou tam jenom čtyři s osmi světskými silami. Kněžského dorostu se rovněž nedostává."

RŮZNÉ UDÁLOSTI

MSGR. POKORNÝ VZDAL SE ÚRADU FARÁŘE OSADY SV. VÁCLAVA

Nejdp. Ludvík B. Kučera, biskup v Lincoln, Neb., oznámil, že nejdp. Msgr. Jeroným B. Pokorný, farář osady sv. Václava ve Wilbur, Neb., se vzdal tohoto úřadu.

Msgr. Pokorný bude dále žít ve Wilber, kde mají domov jeho rodiče, a bude věnovati celý svůj čas diecéšní misijní činnosti a vedení misí a duchovních cvičení mimo diecési.

Msgr. Pokorný se narodil 23. října 1909 ve Dwight, Neb. Studoval na kněze v semináři sv. Pavla v St. Paul, Minn., a v semináři sv. Prokopa v Lisle, Ill. Na kněze byl vysvěcen 20. dubna 1935 v katedrále Panny Marie v Lincoln

a hned po svém vysvěcení byl ustanoven za faráře ve Wilber. Tam za svého působení postavil nový kostel a novou faru. Rovněž založil misii sv. Ludmily ve Swanton, svého času také pečoval o misii sv. Jakuba v Cortland.

Msgr. Pokorný po léta dával duchovní cvičení, misie, čtyřicetihodinové pobožnosti, a dni cvičení v celé diecési i mimo ni. Rovněž vydával dvě publikace, které jsou rozšířeny po celé zemi.

Msgr. Pokorný se stal domácím prelátem minulého jara a jeho obláčka se konala dne 14. června 1955. Téhož dne byl jeho rodičům p. a p. Josef J. Pokorných udělen papežský kříž Pro Ecclesia et Pontifice.

Sirotčinec svatého Josefa se stal kolejní vyšší školou svatého Prokopa

SIROTČINEC SV. JOSEFA ZRUŠEN. BUDOVY PŘEVZALO OPATSTVÍ SV. PROKOPA PRO VZDĚLÁVACÍ ÚČELY

Nejdp. Martin D. McNamara, biskup diecése v Joliet, Ill. a nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B., z opatství sv. Prokopa v Lisle, Ill., společně v březnu 1956 oznámili, že sirotčinec svatého Josefa v Lisle, Ill., bude v krátké době zrušen; budovy sirotčince budou tak přizpůsobeny, aby jich mohlo být použito pro nové umístění akademie kolleje sv. Prokopa, která je ústavem vlastním a spravovaným českými otci benediktiny. Děti, které se nyní nalézají v sirotčinci sv. Josefa, budou přeloženy do jiných katolických ústavů.

Akademie sv. Prokopa začala svou činnost na novém místě v září 1956. Přihlásilo se více než 700 studentů, ale místa je pouze pro 500 a to pro 100 bylo zařízeno ubytování, kdežto ostatních 400 bude dojíždět z okolních městeček.

Moderní tělocvična, v níž je místo pro 2,500 diváků, administrační a školní budova, dvě residenční budovy se 40 akry pozemku tvoří nejlepší zařízení pro vyšší školu. Akademie sv. Prokopa je vzdálena 25 mil západně od středu města Chicaga a leží v půl cesty mezi Lisle a Naperville. Akademie je odbočkou kolleje sv. Prokopa pro nižší třídy. Byla založena v Chicagu r. 1887 a přeložena do Lisle r. 1901. V Lisle uprostřed klidného venkovního ovzduší

ústav vychoval mnoho set mladíků. Akademie je uznána vzdělávacím odborem státu Illinois a po 40 let těší se schválení od organizací North Central Association of Colleges and Secondary Schools.

Sirotčinec v Lisle, který byl vybudován ze štědrých příspěvků našich dobrých českých lidí, určuje se k novému úkolu. Nebude totiž nadále sloužit jako sirotčinec, ale jako vyšší škola, odbočka kolleje sv. Prokopa. Ústav přechází z majetku diecése jolietské a stává se majetkem opatství svatého Prokopa.

Sirotčinec sv. Josefa byl založen českými lidmi, kteří měli veliké rodiny a kdykoliv se stalo, že některé dítě osiřelo, nemělo skutečně, kde

by mohlo nalézt áomov. Sirotčinec sv. Josefa se takových dítek ujímal a péče českých benediktinských sester byla jim náhradou za mateřskou lásku. Z odchovanců sirotčince sv. Josefa vyšli tři kněží, řada řeholních sester a několik set dobře vychovaných laiků. Přestože sirotčinec zaniká, práce, která tu byla vykonána, a zásluhy, které si naši lidé získali podporováním tohoto ústavu, zůstávají. Co bylo zbudováno nepřichází k zániku, ale bude za nynějších okolností ještě lépe sloužit Bohu, Církvi a národu, než za posledních několik let.

V posledních letech rodiny jsou velmi malé a mnohé manželství zůstává bezdětné. Lidé jsou též finančně lépe postaveni, než jak tomu bylo před 40-50 lety. A tak, kdykoliv se stává, že některé dítě osiřl, nachází se mnoho domácností, kde s velikou radostí děti přijímají za své. Z toho důvodu sirotčinec sv. Josefa, jako řada jiných sirotčinců po celé Americe, měl pouze skromný počet chovanců ... a mezi těmi byla jen dosti malá hrstka dětí českého neb vůbec slovanského původu. Z téhož důvodu v chicagské arcidiecési se zrušují další dva sirotčince a chovanci budou umístěni do jiných sirotčinců. Tak se nejen ušetří mnoho peněz a sil, které se budou moci věnovat k jiným do-

bročinným účelům, ale bude též možno použití budov k jiným účelům.

Ústav, který byl vybudován jako sirotčinec sv. Josefa, zůstane nadále jako pomník štědrosti, svorné spolupráce a zdravého křesťanského života a našich českokatolických pionýrů. Byl nad očekávání splnění snu především zvěnělého nejdůstojnějšího pana opata Prokopa Neužila, O. S. B., a mnoha jiných.

Měli bychom zde jmenovat jednotlivce z řad duchovenstva, řeholních sester a laiků, kteří přispěli svým grošem, neb ochotnou prací a starostí, aby ústav mohl úspěšně provádět svoji činnost. Avšak při nejlepší vůli bychom nedovedli je zde všechny do jednoho uvést. Z toho důvodu se o to neodvažujeme. Jsme přesvědčeni, že jak členové správního výboru, tak dárci přispěli svoji ochotou a štědrostí čistě z lásky k Bohu a nevyhledávají uznání v novinách. Bůh jim jistě nezůstane dlužníkem a mnohonásobně je odmění.

Sirotčinec sv. Josefa tedy nebude více potřebovat vaší hmotnou podporu. Doporučujeme vám, abyste své milodary věnovali na Nepomucenum, útulnu sv. Benedikta, tiskový apoštolát a jiné akce Národního svazu českých katolíků.

Nový moderní kostel v české osadě ve West, Texas, zasvěcený Nanebevzetí Panny Marie, byl slavně posvěcen 29. července 1956 biskupem Reicherem z Austinu. Kostel je 165 st. dlouhý a 74 široký.

**VDP. ANSELM VÁCLAV ŠPAČEK JMENOVÁN
PROVINCIÁLEM KANADSKÝCH KAPUCÍNŮ**

Vdp. Anselm Václav Špaček, O. S. M. Cap.

Nejdp. Benignus a St. Ilario Milanese, generál kapucínského řádu se sídlem v Římě, jmenoval Th. Dr. Anselma Špačka provinciálem kanadské kustodie kapucínů.

Vdp. Špaček je dobře znám v Texasu, kde na mnoha místech velmi úspěšně řídil misie. Je též velmi dobře znám z dob druhého odboje, kdy byl kaplanem čs. armády a spolupracovníkem Msgra. Jana Šrámka.

Do Kanady přijel jako kněz uprchlík z Československa roku 1948 a začal v blenheimském klášteře jako kuchař. Během sedmi let postupoval pomalu, ale jistě, a dnes je vrchním představeným všech kapucínů v provinciích notariu a Manitobě.

Vdp. Špaček je dosud členem československé provincie kapucínů a proto jeho jmenování v Kanadě je velmi překvapující, neboť předsta-

vení jsou obvykle vybírání z řad členů provincie. Stává se jen velmi zřídka, aby člen jisté provincie byl postaven v čelo jiné provincie.

**DP. VILÉM PLACHETKA ZVOLEN ZA
KAPLANA KATOLICKÉ ÚSTŘEDNÍ
JEDNOTY**

Dp. Vilém Plachetka byl zvolen za člena rady ředitelů a za národního kaplana Katolické ústřední jednoty. Stalo se tak při výroční schůzi ředitelů ve dnech 10. a 11. prosince. Dp. Plachetka je farářem osady ssv. Cyrilla a Metoděje na 50. ul. a Hermitage av. v Chicagu a stává se nástupcem dp. Vojtěcha J. Prokeše v St. Louis, Mo., který resignoval pro chatrné zdraví.

Ředitelé se sešli ve výkonné úřadovně jednoty v Americké siní, 1436 záp. 18. ul. v Chicagu a před skončením svého nedělního sezení znovu zvolili přítomné úředníky: Edvard E. Hejra z Clevelandu, předseda; Jan J. Krieger ze St. Louis, místopředseda; Frank J. Lidinský z Chicaga, tajemník; W. B. Havel z Chicaga, pokladník a Dr. Josef M. Ruda z Chicaga, lékařský ředitel. Další úředníci přítomni při dvoudenním sezení byli: Vilém A. Brynda, St. Louis; Frank W. Holický, Cleveland; Frank Houdek, Cleveland; Jan S. Klarec, St. Louis; Matouš J. Moudrý, Chicago; Jan Pinkava, Detroit a Karel Pletka, Cleveland. Právník Josef J. Jaroš je rádce skupiny jednoty a se zúčastnil zasedání.

BANKET NA ROZLOUČENOU S MONSIGNOREM VINCENCEM MIČOLOU

V auditorium Katolické jednoty texaské v Ennis, Tex., se sešlo přes 1,000 osadníků a přátel, kteří vzdali hold Monsignoru Vincenci Mičolovi při banketu na rozloučenou 4. dubna 1956. Obřadníkem byl dp. Václav Pechal z Abott. Msgr. Mičola působil přes 21 let v osadě sv. Jana Nepomuckého v Ennis. Nyní byl ustanoven za faráře osady P. Marie Vítězné ve Wichita Falls. Důstp. Pechal ve své řeči poukázal na osadní budovy, které postavil pro osadu sv. Jana Nep., monsignor Mičola nákladem \$600,000, na jeho oddanost ke katolické výchově a na jeho práci v zájmu víry. Pak představil dva býv. kaplany Msgra Mičoly: dp. Bohumila Hrubého a dp. Raymonda Scotta, kteří vzdali věrný hold Msgru. Mičolovi.

Za nového faráře osady sv. Jana Nep. v Ennis byl ustanoven dp. J. V. McCallum z Filadelfie. Bude farářem jak osady sv. Jana, tak i osady Nejsvětějšího Vykupitele. Rovněž přišel do Ennis dp. Emil Slováček, který bude kaplanem a dp. James Reilly, který zůstal v Ennis jako kaplan. Všichni tři kněží budou obývat faru osady sv. Jana Nepomuckého a spravovat obě osady.

ČESKÝ KOSTEL SV. ANTONÍNA V CHATHAM, ONT., OBĚTÍ PLAMENŮ

Dne 6. května 1956 po svatém požehnání v Chatham, Ontario, v Kanadě shořel český kostel sv. Antonína. Po sv. požehnání osadníci se uchýlili do osadní síně pod kostelem, kde se brálo české divadlo "Žertovná dívka." Během představení bylo cítit kouř. Pan Vajdík šel pátrat, odkud by mohl kouř přicházet. Když otevřel dveře do akristie, plameny mu vyšlehly do tváře. Běžel nejprve oznámit shromážděným osadníkům, aby se zachránili a pak se pokoušel uhasit oheň, ale veškeré pokusy byly marné. Krátce po příchodu hasičů udal se dosud nevysvětlitelný výbuch, který zaplavil celý kostelíček plameny tak, že vůbec nic — ani Nejsvětější Svátost — nebylo lze zachránit. Za tři čtvrtě hodiny stály tu pouze

holé stěny a věže obklopující doutnající popel. Původ požáru nebyl doposud zjištěn.

Celková ztráta se odhaduje na \$75,000. Budova byla kryta pojištěním, vnitřní zařízení však nebylo pojištěno.

Farářem osady sv. Antonína byl důstp. Frant. Dostál, T. J., který od jejího založení v roce 1949 bedlivě bděl nad hmotným i duševním vzrůstem svých osadníků.

Nástupcem tohoto obětavého kněze, který byl také duchovním rádce Cyrilometodějské ligy pro Kanadu, se stal koncem roku 1956 důstp. Pelikán, S. J. který přijel do Kanady z Říma, kde byl ředitelem českého vysílání Vatikánského radia do Československa.

Stavba kostela sv. Antonína vlastně vyhořela již po druhé. Na témže místě, kde nyní stojí trosky z kostela sv. Antonína, stála kdysi protestantská modlitebna. Shořela roku 1948.

Češi v Chatham a okolí, většinou pocházející z Moravského Slovácka, si koupili ono místo s vyhořelými stěnami za \$6,000 a použili tyto stěny ku stavbě svého kostelíčka sv. Antonína, který slavně posvětil biskup z London, Ont., nejdp. John Kidd.

NOVÁ SPRÁVNÍ REORGANISACE VE SVATOPROKOPSKÝCH UČILIŠTÍCH

J. M. nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B., jakožto představený svatoprokopských škol provedl v dubnu m. r., kdy došlo k rozsáhlému zvětšení svatoprokopských učilišť, významné změny v příští organizaci škol po vzoru velkých universitních učilišť. Nově byl zaveden úřad kancléře kolleje a učilišť, jímž z moci a povinnosti svého úřadu je sám nejdp. opat. Současně nejdp. opat ruší úřad rektora kolleje a akademie, který až dosud zastával dp. Tomáš Havlík, O.S.B., a pověřuje dp. Havlíka, O.S.B., pro jeho vynikající organizační schopnosti úřadem ředitele akademie sv. Prokopa, která bude mít sídlo v dosavadním sirotčinci svatého Josefa a bude přeorganisována, aby mohla pojmout velký počet studentů.

Dp. Tomáš Havlík, O.S.B., jako ředitel akademie přijal na sebe těžký, zodpovědný úkol: provést všechna příslušná zařízení a přebudování a sestavení profesorského sboru.

Nejdůležitější změnu provedl ndp. opat ve správě kolleje samé. Přenesl úřad presidenta na dosavadního knihovníka kláštera a kolleje, profesora dp. Adolfa Hrdličku, O.S.B., Vdp. A. Hrdlička, O.S.B., rodák z české Nebrasky, vybudoval za 35 let svatoprokopskou knihovnu do nynějšího pozoruhodného rozsahu a úrovně. Tato knihovna, která čítá na 45,000 svazků, je dnes jednou z nejlépe vedených knihoven ve Spojených státech.

Správními změnami nebyla dotčena organizace semináře, v jehož čele zůstává jako rektor vdp. Maurus Mlouhý, O.S.B.

Všechna tři učiliště jsou přímo podřízena kancléři kolleje a učilišť ndp. opatu A. L. On-

drákovi, O.S.B., který je zároveň prezidentem správních sborů všech tří učilišť.

Nová správní opatření v řízení kolleje a akademie staví jak kollej tak akademii na no-

vé základy úplně samostatného života a kollej samé, přebudované organizačně podle vzoru velkých universitních učilišť, dává nové směry rozvoje.

23. ZÁŘÍ 1956 BYLO VZPOMENUTO STÉHO VÝROČÍ ZALOŽENÍ SPOLKU SVATÉHO VÁCLAVA Č. I K.Ú.J.

Oslava stoletého jubilea prvního českokatol. podporujícího spolku ve Spojených státech utkví na dlouhou dobu v paměti všech účastníků, kteří z blízka i z dále sjeli se do St. Louis, Mo., v neděli 23. září, aby spolu s členy spolku sv. Václava č. 1 K. Ú. J., vzdali hold zakladatelům-pionýrům a posílili sebe pro další blahodárnou činnost. Slavnost byla dvojího rázu — církevní a občanská — a vyzněla všestranným úspěchem. Zvláštního lesku dodala slavnosti také účast přespolečných hostů, členů K. Ú. J. a četných přátel, kteří přijeli z Clevelandu, Chicaga, Detroit a odjinud.

Jubilejní slavnost byla zahájena děkovnou slavnou mší svatou v chrámu Páně sv. Jana Nepomuckého a tuto sloužil dp. Vilém Plachetka z Chicaga, duchovní ředitel Jednoty, za asistence dp. Lamberta Hrdličky jako jáhna a dp. Vinc. N. Fausta, podjáhna. Případné krásné a promyšlené kázání přednesl důst. Vojtěch J. Prokeš, místní farář a až do svého vážného onemocnění býval kaplan Jednoty.

Údové spolku sv. Václava, kteří se přede mší svatě shromáždili u osadní síně a doprovázení trapaněčnicků, odebrali se průvodem do chrámu Páně, kde spolu s hosty zaujali vyhrazená jim zvláštní místa, přistoupili ku svatému přijímání. Sbor sv. Cecílie za řízení sbormistra prof. R. J. Stanovského se nadmíru krásně uplatnil při církevních obřadech. Po mši svatě odebrali se členové jubilejního spolku, duchovenstvo a přespoleční hosté do dolejší osadní síně, kde byla servována snídaně.

Občanská oslava stoletého jubilea spolku sv. Václava byla v 7:30 večer v osadní síni na 12. a Lafavette ulicích. U předního hodovního stolu zasedli hlavní funkcionáři, slavnostní řečníci a zvláštní hosté. Modlitbu před jídlem přednesl důst. Vojtěch J. Prokeš a bohatou večeři podávaly švarné osadní dívky oblečené v národních krojích. V kuchyni se opět osvědčily obětavé osadnice, manželky členů bratrského spolku Hessoun, č. 297, právě jako při ranní snídani a obědě. Po večeři se opět ujal slova dp. Prokeš a po zapění národních hymen celým shromážděním za doprovodu pro-

fesora Stanovského a sboru sv. Cecílie, představil důst. obřadník pana Viléma A. Bryndu, ředitele jednoty a předsedu St. Louiské distriktní rady Jednoty.

V zastoupení mayor Raymonda R. Tuckera pozdravil shromáždění p. Jos. P. Sestrič, přednosta veřejné bezpečnosti města St. Louis a po něm blahopřála spolku kongresnice paní Eleonora Sullivan, zástupkyně 3. distriktu v kongresu. Slavnostní řečník dp. Vilém Plachetka, kaplan Jednoty, porovnal počátky Jednoty s nynějším jejím význačným postavením a po něm promluvil předseda Edw. J. Hejra z Clevelandu. Kratším českým proslovem zavděčil se starším posluchačím pokladník pan Václav B. Havel z Chicaga a po něm blahopřál pan Jan S. Klarič, ředitel Jednoty a pokladník místní rady.

Během programu zapěli solisté Rosemarie a Otto Stanovský a Mani Hrbáčková, jakož i sbor sv. Cecílie řadu českých skladeb. Na klavír doprovázel profesor Stanovský.

V závěru povstal místopředseda pan Jan J. Krieger, aby srdečně poděkoval všem účastníkům, jakož i příznivcům za štědrnou podporu snah pořádacího výboru, a zároveň sdělil, že jubilejnímu spolku došla řada telegramů a blahopřejných dopisů, jež pro pokročilost času nebylo možno přečíst, uvedl však jména zasílatelů mimo jiné: prezident Eisenhower, oba spolkoví senátoři z Missouri, W. Stuart Simington a Thomas C. Hennings, Jr.; guvernér Phil M. Donnelly. Zvláštních blahopřáných přípisů dostalo se spolku od nejdř. arcibiskup saint-louisského Jos. E. Rittera a opata opatství sv. Prokopa v Lisle, nejdř. Ambrože L. Ondráka, O.S.B., čestného velkokaplanu jednoty.

Na památku stoletého jubilea prvního českokatolického podporujícího spolku ve Spojených státech, vydána byla 48-stránková knížka, obsahující nadšený článek z éra prof. Čady, K.S.G., jubilejní program, pozdravné projevy církevních vrchností, vyobrazení a řadu blahopřejných projevů, obchodní oznámení a seznam patronů a příznivců.

PRO SVOBODU ARCIBISKUPA BERANA, CÍRKVE A LIDU ČESKOSLOVENSKA

Na jiném místě přinášíme modlitbu, kterou přednesl u příležitosti 5. výročí deportace hrdiného arcibiskupa Berana z Prahy J. M. nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B., 8. března 1956 v Domě zástupců kongresu Spojených států ve Washingtoně. Spolu se zněním této modlitby, ve které nejdp. opat vyjádřil prosbu k Bohu za osvobození arcibiskupa Berana a ostatních vězněných českých a slovenských biskupů a za svobodu Církve a lidu v Československu, přinášíme podrobnější vyličení těchto opravdu historických a pro trpící Československo nejvšé významných okamžiků, které budou jistě trvale patřit k nejpamátnejším chvílím v dějinách krajanské katolické Ameriky, čs. exilu i dočasné ujařmeného Československa. Bylo to také ponejprv v dějinách kongresu Spoj. států, kdy katolický prelát českého původu pronesl úvodní modlitbu v Domě zástupců i v senátě.

V dalších řádcích uveřejňujeme zároveň zprávu o slavných pontifikálních bohoslužbách, které nejdp. opat Ondrák obětoval v neděli 11. března za svobození arcibiskupa Berana, za Církve mlčící a za svobodu Československa v arcibiskupském chrámu sv. Patrika ve Washingtoně.

Zahajovací modlitba nejdp. opata v Domě zástupců

Nejdp. opat Ondrák přicestoval do Washingtonu 7. března a byl po celou dobu svého pobytu ve Washingtoně hostem J. Exc. nejdp. arcibiskupa washingtonského Patricka A. O'Boyleho v arcibiskupské residenci.

K obřadu modlitby doprovodil nejdp. opata do zasedací síně Domu zástupců kongresník českého původu Karel A. Vaník z Clevelandu, který také oznámil, že v příštích dnech dá zanést do úředního listu amerického kongresu Congressional Record také svůj projev na okraj náboženského pronásledování v Československu. Zasedání Domu zástupců bylo zahájeno ve 12 hodin v poledne, a řídil je jakožto úřadující mluvčí Domu zástupců kongresník John McCormack, vůdce demokratické většiny, který rovněž uveřejnil v úředním kongresním listě svůj významný projev o arcibiskupu Jos. Beranovi a utrpení katolické Církve v Československu. Projev kongresníka McCormacka jsme uveřejnili v našich listech.

Kongresník McCormack představil nejprve nejdp. opata shromážděným zástupcům jako mimořádného hosta Domu zástupců a nejdp. opat hned poté byl uveden k čestné katedře, která je těsně před křeslem předsedajícího mluvčího Domu zástupců. Z tohoto místa jsou pronášeny zahajovací modlitby a je to zároveň místo, odkud pronáší své mimořádné projevy prezident Spojených států a čestní hosté kon-

gresu. Zatím co nejdp. opat přistoupil k mikrofónu, byly uzavřeny všechny vchody do zasedací síně a všichni přítomní povstali, aby vyslechli modlitbu nejdp. opata.

Po obřadu modlitby byl nejdp. opat Ondrák v kongresu hostem kongresníka Vaníka na obědě ve zvláštní jídelně, vyhrazené pro členy kongresu. Hosty kongresníka Vaníka byli při tomto obědě také státní senátor Frank Svoboda a přítomní zástupci čs. exilu a zástupci Národa a Katolíka, kteří doprovázeli nejdp. opata.

Kongresník Vaník provázal pak v odpoledních hodinách nejdp. opata kongresními budovami a seznámil jej se všemi historickými zajímavostmi kongresu. Nejdp. opat měl při této příležitosti také srdečné rozmluvy s celou řadou dalších významných členů kongresu.

Nejdp. opat navštívil v odpoledních hodinách v budově senátu též sen. Bendera z Ohio, který je nástupcem zesn. senátora Tafta. Senátor Bender setrval s nejdp. opatem delší dobu v srdečné rozmluvě a uspořádal při této příležitosti ve své úřadovně malou party, jíž byla přítomna družina doprovázející nejdp. opata. Přítomní byli příjemně překvapeni, když sen. Bender s nimi zahájil také rozmluvu česky. Senátor Bender, který mluví pěknou češtinou, prozradil, že je českého původu a že jeho rodina pochází z Moravy.

Nejdp. opat přednesl také modlitbu v senátě

Příští den přednesl pak nejdp. opat Ondrák modlitbu v senátě Spoj. států. Nejdp. opata uvedl k obřadu modlitby do senátu ohijský senátor Bender. Zasedání senátu řídil předseda zahraničně politického senátního výboru sen. Walter George z Georgie. Zasedání senátu bylo mimořádně zahájeno v 10 hodin ráno. Nejdp. opat v úvodní modlitbě opět vyjádřil prosbu k Bohu za osvobození arcibiskupa Dr. Berana a za svobodu Československa.

K obřadu modlitby byli uvedeni do diplomatického oddělení galerie státní senátor Frank Svoboda z Clevelandu, dp. Dr. Ludvík Němec a washingtonští členové Cyrilometodějské ligy, zástupci redakce Národa a Katolíka, býv. posl. Eduard Fusek s chotí a Frank Hynek.

Bezprostředně po ukončení modlitby přistupovali pak k nejdp. opatovi přítomní senátoři, mezi prvními byl sen. Dirksen z Illinois a tlumočili mu své sympatie. Nejdp. opat měl také rozmluvu se sen. R. Hruškou z Nebrasky.

Slavné pontifikální bohoslužby v arcibiskupském chrámu sv. Patrika ve Washingtonu

V neděli o 10. hod. ráno celebroid nejdp. opat Ambrož L. Ondrák, O.S.B., v arcibiskupském chrámu sv. Patrika ve Washingtoně

pontifikální mši svatou. Nejdříve opat obětoval tyto bohoslužby za svobodu arcibiskupu Berana, za trpící a bojující církev v Československu a za svobodu Československa. V památném chrámu, který se nalézá necelou mil od Bílého domu, bylo přítomno přes tisíc účastníků. Bohoslužby byly zahájeny církevním průvodem, který se ubíral ze sakristie za zpěvu Ecce Sacerdos k hlavnímu oltáři.

Bohoslužby byly doprovázeny církevními zpěvy, které zpíval početný sbor chrámu sv. Patricka. Msgr. Philip M. Hannan přinesl při bohoslužbách krásnou a procítěnou promluvu o arcibiskupu Beranovi, která hluboce zapůsobila na všechny přítomné.

Přítomní čes. exulanti byli také dojatí, když ke konci bohoslužeb se nesl chrámovou lodí nápěv čes. hymny. Po skončení bohoslužeb zahrál pak význačný čes. varhanní umělec Dr. J. M. Wuensch na varhany chorál svatováclavský a přítomní čes. exulanti i krajané, jichž počet byl velký, zpívali tento starobylý chorál. Byly to opravdu nezapomenutelné dojemné okamžiky, když se prostornou lodí arcibiskupského chrámu nesl v české řeči chorál, který je československému lidu tak drahý.

Po ukončení slavných bohoslužeb, které byly uskutečněny z podnětu členů Cyrílo-metodějské ligy a s opravdu nevšedně krásným pochopením nejdříve arcibiskupa washingtonského

— přišli pak pozdravit nejdříve opata četní přítomní zástupci čes. exilového i krajanického života. Z washingtonských činitelů čes. exilu byli přítomni bývalý dlouholetý čes. vyslanec v Paříži a ministr Dr. Štefan Osuský a jeho choť, bývalý náměstek předsedy čes. vlády Dr. Štefan Kočvara, bývalý členové čes. vlády: Dr. Adolf Procházka, Dr. Mikuláš Franek, Dr. Lad. Feierabend, bývalý velvyslanec Dr. Juraj Slávik, bývalý armádní generál Antonín Hasal, dále bývalý vyslanec Dr. Hanák, bývalý poslanec Eduard Fusek, generál Eret, choť bývalého čes. vyslance u Vatikánu paní Hana Maixnerová, Miroslav Švestka a mnoho dalších.

Bohoslužbám byli přítomni také exilové a krajanští pracovníci, kteří přijeli z Chicaga, Clevelandu, Baltimore, Pittsburghu a New Yorku. Z Clevelandu přijel, jak jsme se již zmínili, státní senátor Frank Svoboda; z New Yorku člen výboru tamní odbočky Národního svazu českých katolíků Dr. Jaroslav Navrátil; z Baltimore bývalý redaktor Národa a katolík Jaroslav Šmejkal a řada dalších. Mezi přítomnými byla dále též bývalá hraběnka Marie Kálnokyová. Bohoslužeb se zúčastnili také členové redakce Hlasu Ameriky a závěrečná část bohoslužeb s chorálem svatováclavským byla přímo v katedrále sv. Patricka zachycena na zvukový pás a již v příštích hodinách vysílána do Československa.

OBRAZ PANNY MARIE V EXILU OZDOBIL SVĚTOVOU MISIJNÍ VÝSTAVU V ROCHESTER, N. Y.

Město Rochester ve státě New York bylo ve dnech 16. až 23. října 1955 ve znamení obrovské misijní výstavy nazvané "Mission Scenerama", která předvedla přes 200 výstav o misijní katolické činnosti rozprostředné po celém světě. Výstava se konala v novém Památníku války a možno o ní říci, že to byla asi největší světová výstava misijního působení. Přivábila přes 120,000 návštěvníků. Výstava předváděla práci misionářů a vůbec celou velikost církve pro lidstvo a ukázala, že církev nehledí na barvu a rasu, jejím cílem je nesmrtelná duše, kterou chce přivést k Bohu.

Tohoto jedinečného díla se zúčastnilo oddělení benediktinských čínských misí z opatství sv. Prokopa, které mělo na výstavě svou vlastní výstavu, již okrášlilo čínským uměním a jejímž středem byl obraz "Panna Maria v exilu," který vytvořil podle sochy Panny Marie v exilu, určené pro pražský Mariánský sloup umělec velkého jména Standley Gorski. Tento obraz se stal středem pozornosti celé výstavy a pomohl splnit cíl benediktinské čínské výstavy: aby tisíce lidí se modlilo za trpící církev v Číně a po celém světě. J. Em. kardinál Tien v den přivítání sochy Panny Marie v e-

xilu v opatství sv. Prokopa v Lisle výstižně poznamenal: "Panna Maria v exilu nechť reprezentuje všechny pronásledované země a zvláště Čínu, protože tam zvláště trpí Legie Panny Marie." Dále pan kardinál dodal: "Jsem též v exilu a tak půjdeme pospolu."

Oddělení benediktinských čínských misí rozdalo na výstavě přes 80,000 kopií modliteb: "Wan fu Maliya" — Zdrávas Maria v čínském jazyku adresovanou k Panně Marii v exilu a určenou za pronásledovanou církev v Číně. Třináct hodin denně benediktini žádali o modliteb za pronásledovanou církev v Číně a ve světě. A návštěvníci se zastavovali u obrazu Panny Marie v exilu a tisíce modliteb bylo obětováno. Na výstavu se také dostavili vysocí církevní hodnostáři, kteří přišli k obrazu Panny Marie pomodlit se za čínský trpící lid a za pronásledovanou církev. Mezi nejvýznačnějšími návštěvníky u obrazu P. Marie byl J. Em. Tomáš kardinál Tien, nejvyšší církevní hodnostář žijící v exilu, dále J. Em. arcibiskup z Bombaye v Indii Valerián kardinál Gracias, J. Exc. metropolita syromalankarského obřadu arcibiskup z Trivandrumu Mar Gregorios, arcibiskup Celestin Dumian z Afriky,

arcibiskup Granier z Pakistanu, J. Exc. biskupové Pavel Jumaguči z Nagasaki v Japonsku, Arai z Hirošimy, biskup Lane, gen. představený Maryknolů, biskup Kearney z Rochestru, nejd. biskup O'Gara z kongregace Pasionistů a řada dalších. Na výstavu se také dostavil věhlasně známý biskup Fulton J. Sheen, který jako ostatní vysocí hodnostáři nejvýš ocenil obraz Panny Marie a celou výstavu čínského misijního oddělení působícího při opatství sv. Prokopa.

Biskup Sheen měl také několik rozhovorů s dp. J. Saulem, O.S.B., z opatství sv. Prokopa, jemuž zvláště vyjádřil radost nad obrazem Panny Marie v exilu a dodal: "Pokud vládnou nyníější poměry v Číně, není nic důležitějšího než to, co právě konáte, že žádáte modlitby k P. Marii v exilu za pronásledovanou církev."

SVATÝ PAPEŽ PIUS X. TAKTO STANOVL POVINNOSTI KATOLÍKA VŮČI KATOLICKÉMU TISKU

Svatý Otec Pius X. patří k těm moderním papežům, kteří přesně stanovili povinnosti katolíka vůči katolickému tisku a varovali nejen před tiskem nevěrečným, ale současně před tiskem tak zvaným nestranným. V tomto směru je jistě pozoruhodným dokumentem vlastnoruční dopis svatého papeže Pia X., zasláný proboštu vdp. Cicerimu do Castelpsterlengo v Lombardii z roku 1912. Stanovisko svatého papeže je obzvláště platné v dnešní době a plně se dotýká i poměrů ve zdejší životě. Připis sv. papeže Pia X. vdp. Cicerimu otiskujeme proto v plném znění v českém překladu:

"Odpovídáme vlastnoručně na Váš dopis z 15. tohoto měsíce a zplnomocňujeme Vás, abyste vyjevil:

"Pokud se týká tisku, pakliže budete kázat proti špatným listům a všemi silami se snažit rozšiřovat dobré noviny, jestliže budete varovat před odebíráním novin, vydávaných Trust, pak konáte svou povinnost jako dobrý farář a vykonáváte nejenom to, co papež žádá, ale též to, k čemu nás křesťanský smysl a zdravý rozum zavazuje.

"Jak vůbec může kdo schvalovat takové noviny, které se považují za katolické jen proto, že někdy uveřejňují zprávy o audiencích u papeže a tisknou vatikánská prohlášení a při tom se ani slovem nezminí o svobodě a neodvislosti Církve a stavějí se tak, jakoby o takovém boji, který je veden proti Církvi, nevěděly? Takové noviny nejenom že se nestaví proti bludům, ale svádějí lidstvo na seestí. Co však horšího, podporují a zvyšují zmatek, který je zavlněn myšlenkami a hesly proti pravé víře. Obětují kadidlo současným bůžkům a vychvalují knihy, podniky a lidi, je-

Biskup Sheen měl také na výstavě dvě přednášky, již se zúčastnilo přes 20,000 posluchačů. Biskup Sheen v nich zdůraznil důležitost výchovy a vzdělání domorodého kleru a pak poukázal, že Asie a severní Afrika mají vlastní náboženskou a duchovní tradici, která by mohla ukázat cestu ku křesťanství. "Jen postrádají trochu křesťanského ducha, a kdyby tento se u nich probudil, pak by mohli duševně vést jiné národy."

Při ukončení své druhé přednášky biskup Sheen řekl: "Komunismus je hnojivo na čínské půdě, které Čínu připravuje na bohatý vzrůst . . . Je to síla, která zabije klamné tradice z minulosti očistí cestu k pokroku víry až jednou zuřivý plamen komunismu vyhoří. Až bude cesta očistěna vrátíme se zpět — vrátíme se zpět."

jichž vliv je katastrofálně zkázonosný vůči náboženství.

"Mějme soucit s takovými snílky (pakliže mají dobré úmysly), kteří se domnívají, že zabrání četbě špatných knih, když lidem předkládají tisk tak zvaný tolerantní, nestranné noviny, které přinášejí ohromnou škodu dobrým lidem, aniž by k dobrému získaly lidi, stavějící se proti nám. Naši nepřátelé je nenávidí pro domnělé náboženské vzezření. Dobří katolíci v nich hledají světlo a nacházejí v nich pouze tmu; jsouce lační, vysávají z nich toliko jed. Místo pravdy, která by jim dodala síly, aby zůstali pevní ve víře, nacházejí tam důvody, aby v této nejdůležitější záležitosti se stali nedbalými, netečnými a lhostejnými.

"Jak hroznou škodu dělají takové časopisy Církvi a duším! Jak vážnou zodpovědnost svalují na sebe ti lidé — zvláště duchovenstvo — kteří je rozšiřují, podporují a doporučují.

"Pravda nesmí být skryta nebo rozředěna. Naše vlajka musí vlát pouze pro spravedlnost a pouze přímostí můžeme něco dobrého vykonat.

"Naši nepřátelé budou jistě proti nám zuřit, ale budou mít před námi úctu. Tak si je nakloníme, že nás budou obdivovat a postupem času je přimějeme k tomu, aby se navrátili k pravdě. Toto jsou moje zásady. Dávám Vám právo, abyste je při každé příležitosti rozlašoval a to všem, kteří potřebují poučení. Ujistěte je: toto je zásada, které se přidržuje papež, který Vám uděluje své apoštolské požehnání. Dáno ve Vatikánu 20. října 1912.

Pius X., papež.

Adresář českých katolických kněží v Americe

Most Rev. Ludvík B. Kučera, D.D., L.L.D., biskup diecese Lincoln, 2801 Calvert St., Lincoln 2, Neb.

Most Rev. John L. Mořkovský, S.T.D., světící biskup diecese Amarillo, Texas,

Box 2009, Amarillo, Texas.

Rt. Rev. Ambrož Ondrák, O.S.B., opat kláštera sv. Prokopa, Lisle, Ill.

Rt. Rev. Msgr. F. J. Pokluda, apoštolský protonotář, V. G., Wall, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Jiří Biskup, papežský prelát, generální vikář, Chancery Bldg., Dubuque, Iowa.

Rt. Rev. Rud. G. Bandas, S.T.D. et M., St. Paul Seminary, St. Paul, Minn.

Rt. Rev. Msgr. Fr. Bárta, papežský prelát, 5438 S. 22 St., Omaha 7, Neb.

Rt. Rev. Msgr. Ferdinand Čech, papežský prelát, 936 Winnebago St., La Crosse, Wis.

Right Rev. Msgr. Ant. W. Čihák, papežský prelát, 510 16th Ave. E., Cedar Rapids, Iowa.

Rt. Rev. Msgr. J. B. Dudek, papežský prelát, V. G., 1521 N. Hudson, Oklahoma City 3, Okla.

Rt. Rev. Msgr. Josef Gregor, papežský prelát, Oxford Junction, Iowa.

Rt. Rev. Msgr. Václav Hamtil, papežský prelát, 3014 Oregon Ave., St. Louis, Mo.

Right Rev. Msgr. Eliáš A. Holub, domácí prelát, Calder Rd., Beaumont, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Václav C. Hradecký, papežský prelát, P.O. Britt, Duncan, Iowa.

Rt. Rev. Msgr. František R. Hrubý, 201 21st Ave., S.W., Cedar Rapids, Iowa.

Rt. Rev. Msgr. Eduard Kasal, papežský prelát, Owatonna, Minn.

Right Rev. Msgr. F. J. Kasper, 3210 Lexington Blvd., Corpus Christi, Tex.

Rt. Rev. Msgr. Fr. Kopecký, V. F., papežský prelát, Bruno, Neb.

Rt. Rev. Msgr. Martin Křížka, papežský prelát, 2651 S. Central Park Ave., Chicago 23, Ill.

Rt. Rev. Msgr. Oldřich A. Mazanec, papežský prelát, Solon, Ohio.

Rt. Rev. Msgr. Viktor Mlejnek, papežský prelát, Appleton, P.O. David City, Nebr.

Rt. Rev. Msgr. M. V. Němec, V.F., papežský prelát, Wahoo, Nebraska.

Rt. Rev. Msgr. Jan Pivo, papežský prelát, 107 Bluff Ave., Jackson, Minnesota.

Rt. Rev. Msgr. Jeroným B. Pokorný, domácí prelát, Wilber, Nebraska.

Rt. Rev. Msgr. Francis Prokeš, papežský prelát, Lakefield, Minn.

Rt. Rev. Msgr. Vilém Řežábek, domácí prelát, Prague, Nebraska.

Rt. Rev. Msgr. John M. Sklenář, papežský prelát, 328 N. Cedar St., Marion, Kansas.

Rt. Rev. Msgr. Augustin Tomášek, papežský prelát, 2281 Columbus Rd., Cleveland 13, O.

Rt. Rev. Msgr. Josef A. Tupý, domácí prelát, Plattsmouth, Nebraska.

Rt. Rev. Msgr. Ignac Valenta, papežský komoří, Cornhill, P.O. - Rt. 1, Jarrell, Texas.

Rt. Rev. Msgr. J. A. Valenta, papežský prelát, East Bernard, Tex.

Rt. Rev. Msgr. Jan Vaníček, papežský prelát, Granger, Texas.

Rt. Rev. Msgr. Al. A. Žižkovský, S.T.B., papežský prelát, 507 Hall Ave., St. Paul, Minn.

Very Rev. Anselm Václav Špaček, O.F.M. Cap., Ph.D., provinciál kapucínů v Kanadě,

St. Francis Friary, Blenheim, Ont., Canada.

Very Rev. Msgr. Engelbert Bartoš, papežský komoří, Mathis, Texas.

Very Rev. Msgr. Ant. F. Drozd, papežský komoří, děkan, Welmar, Tex.

Very Rev. Msgr. Josef C. Kunc, papežský komoří, East Bernard, Texas.

Very Rev. Msgr. Vincenc Mičola, papežský komoří, Wichita Falls, Texas.

Anděl Jan J., 3181 W. 41st St., Cleveland 80, Ohio.

Anděl Josef M., 13205 Chapelside Ave.,
Cleveland 4, Ohio.

Anders Jan, Rt. 2, Waelder, Texas.

Anders Arnold, Nada, Texas.

Badura Joseph, D. D., 5 Tyler St., Buffalo, N. Y.
Bajo Filipp, O.S.B., Ph.L., 1329 Bellview Ave., Jo-
liet, Ill.

Bastýř Robert, M.A., North Redwood, Minn.

Bauer Benedict, O.S.B., Haugen, Wis.

Bečka Fred, A.M.M., Maryknoll, New York.

Benda John J., 510 16th Ave., Cedar Rapids, Iowa.

Beller Bedřich, O.S.B., St. Joan of Arc, Lisle, Ill.

Beneš Antonín, 1431 S. Austin Blvd., Cicero, 50, Ill.

Beníšek William J., 7367 York Rd., Cleveland, Ohio.

Beránek Václav, Dwight, Nebr.

Bernáček, A., O.M.I., Oblate Fathers, (La Vista)
Godfrey, Illinois.

Bezdiček Valerian, Circle, Mont.

Bílý Edmund, Nada, Texas.

Bílý Edward, North Pleasanton, Texas.

Bílý Václav J., Blessing, Texas.

Biskup Alfons, O.S.B., St. Procopius, Lisle, Ill.

Bitterer Frant., C. SS. R., 1019 N. 5. St., Philadel-
phia, Pa.

Blásko Ondřej, 321 N. Wheeling St., Toledo, O.

Blecha Karel A., 2415 Cass St., LaCrosse, Wis.

Botík William A.

Brakora Antonín G., Swartz Creek, Mich.

Brunner James C., Ganado, Tex.

Brydl Ladislav, New Hradec, N. D.

- Budník M. A., St. Joseph's Church, New Waverly, Tex.
- Bureš Vít, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Celustka Jos. C.S.S.R., 341 Munroe Avenue, East Kildonan, Manitoba Canada.
- Cepiecha Christian, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Cikán Marcellus, 659 E. Jefferson St., Freeport, Ill.
- Cikrit Method F., El Cajon, Calif.
- Ciner Vincenc, Na odpočinku.
- Clupny A. B., Timken, Kans.
- Čádek Fr. W., Odell, Nebr.
- Čálek Richard, Kaplan Loretto Hospital, 615 W. Central Ave., Chicago.
- Čečka J. F., 3003 N. Snelling Ave., St. Paul, Minn.
- Černák Václav F. 1443 S. Keeler Ave., Chicago, Ill.
- Černák Ludvík, O.S.B., 1428 S. Wesley Ave., Berwyn, Ill.
- Černík Beda, O.S.B., Rev., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Černý Ed. A., S.S., St. Mary's Seminary, 5712 Roland Ave., Baltimore, Maryland.
- Čihák Jan Petr, Spillville, Ia.
- Cherf Jan, Very Rev. O.S.B., M.A., Ph.D., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Chrůma Bedřich, C. S. S. R., Las Matas de Forfan, Dominican Republic.
- Chvátal Josef, O.S.B., Very Rev., 1641 Allport St., Chicago 8, Ill.
- Daniel John S., 811 E. Oliver St., Owosso, Mich.
- Dík Clarence, 3785 Independence Road, Cleveland 5, Ohio.
- Dlouhý Maurus, O.S.B., J.C.D., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Dobiáš Fr., Very Rev., Danbury, Texas.
- Dobihal Robert, Montgomery, Minn.
- Dobnikar Ivan, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Dobry Jeroným, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Doležal Adolf, Community Hospital, New London, Wis.
- Doskočil Geo., West, Texas.
- Dostál Fr. A., S.J., St. Anthony Church, Chatham, Ontario.
- Drab Štěpán, Ennis, Texas.
- Drapela Viktor, Berlin, N. Dak.
- Drbal Josef, West Point, Nebraska.
- Dubský Jan, Shields, North Dakota.
- Duchek Josef, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
- Dvořák Karel J. Very Rev., St. John's Hospital P.O. Box 976, San Angelo, Tex.
- Dvorník, Dr. František, 1703 Thirty-second Str., Washington, D. C.
- Ekhaml O., Weston, Nebr.
- Fenci Leonard, S.J., Porcupine, S. Dak.
- Fiala Jan L., 715 Coburn St., Akron, O.
- Filas Fr. L., S.J., 6525 Sheridan Rd., Chicago, Ill.
- First F., Freeport, Minn.
- Flíček Frant. R., Auburn, Nebr.
- Fráňa Clarence, 209 21st St., Ave. W. Cedar Rapids, Iowa.
- Gallik Andrew, Beroun, Minn.
- Gaydos Robert, M., C.S.S.R., Box 3397, Bellaire, Texas.
- Gerlich Emil J., Gainesville, Tex.
- Gorek Ant., Brenham, Texas.
- Habart Fr. J., Broadway, E. 37th, Cleveland 4, Ohio.
- Hain Raymond, S.T.D., Catholic University of America, Washington, D. C.
- Halata, Vilém, Box 447, Yoakum, Texas.
- Haman Bernard, O. S. B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Hamala Josef, Nixon, Texas.
- Hanáček Jan, Box 66, Shiner, Tex.
- Havlík Tomáš, O. S. B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Havlík Bernard J., Goltry, Okla.
- Harvanek R. F., S.J., West Baden Springs, Ind.
- Herda Matouš, O. S. B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Herides Florian, O.S.B., Peter & Paul Church Monquah, Wis.
- Herman Viktor, Schuyler, Nebr.
- Hertvik Václav, O.M.C., Very Rev., Terre Haute, Indiana.
- Hertvik Hilár, O.M.C., 58 W. 5th St., Peru, Ind.
- Hertvik Václav, O.M.C., Very Rev., St. Francis Seminary, Mt. St. Francis, Indiana.
- Hlaváč Václav, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
- Hlaváček Josef, 3327 Lawton, Detroit, 8, Mich.
- Hlobil L., C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
- Hlubek Valentin, Chelsea, Iowa.
- Hodík Rudolf J., Casco, Wisconsin.
- Hodouš Eduard, S. J., West Baden College, West Baden Springs, Indiana.
- Hoffmann, Rud. C., Runge, Texas.
- Holub Benjamin, Sealy, (Neposkv. Početti), Texas.
- Holup Roger O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Horák Martin, O.S.B., S.T.L., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Horáček Mark, O.S.B., R. 3 Box 119, Alexandria, Ia.
- Horn Augustin, O.S.B., St. Gregory Abbey, Shawnee, Oklahoma.
- Hovorka Václav, 824 J. St., Lincoln, Neb.
- Hrdlička Adolf, O. S. B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Hrdlička Jos., C. S. S. R., Saratoga Springs, N. Y.
- Hrdlička Edward, 6420 Clayton rd., St. Louis, Mo.
- Hrdlička Lambert, Sv. Jan Nep., St. Louis, Mo.
- Hrubý Bohumil, Penelope, Texas.
- Hružá Jan, Very Rev. O.S.B., S. Th. L., St. Vincent Archabbey, Latrobe, Penn.
- Hubert Henry, Neva (Deerbrook), Wis.
- Hudík Josef J., 144 S. Keeler Ave., Chicago, Ill.
- Hurčík John A., 1804 S. 9. St., St. Louis, Mo.
- Janáček Balthasar, Edna, Texas, Box 815.
- Janak Hubert, St. Cornelius Church, Karnes City, Texas.
- Janák Roman, Inez, Texas.
- Janda Adolf, (Plum) Rt. 3, La Grange, Texas.
- Janda Karel, Mt. Pleasant, Pa.
- Jande Alois, Wahpeton, N. D.
- Janin Karel, O.P., 5375 Av. N. D., De Grace, Montreal P.O., Canada.
- Janský Eduard, Box 447, Yoakum, Texas.
- Janský Fr. S.J., 221 N. Grand Blvd., St. Louis, Mo.
- Janysek Theodor T., Falls City, Tex.
- Jašek Ladislav, Box 434, Devine, Texas.
- Jelinek Fr., C.S.P., 2411 Tamerack Ave., Portland, O.
- Jelinek Jan, S. J., St. Louis University, St. Louis 3, Mo.
- Jendrušák W., O.S.B., 2875 W. 19th St., Chicago, Ill.
- Jiráček V. J., 398 Superior St., St. Paul 2, Minn.
- Jiřík Karel C., Lonsdale, Minn.
- Johánek Jan, St. Joseph Church, Montpelier, Luxembourg R. 3 P. O., Wis.
- Jurica Edmund, O.S.B., Ph. D., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
- Jurica Hilár, O.S.B., Ph. D., St. Procopius Abbey Lisle, Illinois.
- Kabát Cyril, 735 Deleglise St., Antigo, Wis.
- Kadlec Tomáš, O.S.C., Grafton, Nebr.

- Kalina W. J., kaplan vládního vězení. Box 47, Leavenworth, Kansas.
- Kalina Francis, (Ammansville) Rt. 3, Schulenburg, Texas.
- Kališek J. C., Tisch Mills, Denmark Star Route, Wis.
- Kallus Alfred, Box 671, Cameron, Tex.
- Kallok M., 4944 Swift Ave., Cudahy, Wis.
- Kašný Alkvin, O.S.B., Phillips, Wisconsin.
- Kaspar Pavel P., 516 W. Burnside, Portland 9, Oregon.
- Kerch Rudolph, Stangelville, Denmark, Wis.
- Klarič Jiří, 3519 N. 14th St., St. Louis, Mo.
- Klarič Václav, 5025 Adkins Ave., St. Louis, Mo.
- Klímeček Eduard, Assumption High School, Wisconsin Rapids, Wis.
- Klímček Lad., Sealy, R. 1, Frydek, Texas.
- Klínkáček Fr., D.D., Chaplain U. S. Army.
- Klobouk J., 6301 Alameda, Houston, Texas.
- Knotek Jan T., 3442 N. 38th St., Milwaukee, Wis.
- Knotek Václav, M.M., Maryknoll, N.Y.
- Kočárník Václav, 2617 So. 31. St., Omaha 5, Nebr.
- Kolanda Jiří A., 1911 Green St., Racine, Wis.
- Kolář Fr., Hostýn Hill, Fayetteville, Texas.
- Kolář Basil, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Kolář Eduard, P. O. Box 156, Wahoo, Nebraska.
- Kolář Václav, C. SS. R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.
- Kolek Karel, O.S.B., 1637 Allport St., Chicago 8, Ill.
- Koman Rajmund, O.S.B., Tabor, South Dakota.
- Komaska Karel, 9233 Hopedale Ave., St. Louis, Mo.
- Koniček Pavel, 3909 St. Antoine St., Detroit 1, Michigan.
- Kopp Josef, Moulton, Texas.
- Korab Oldřich J., 272 Broad St., Wadsworth, O.
- Korčák Anton, O.F.M., 501 Fehr Ave., Louisville, Ky.
- Kotek Dominik, O.S.B., 1641 Allport St., Chicago 8, Ill.
- Kouba Karel, 5300 W. 24. Pl., Cicero, Ill.
- Koudelka Karel J., J. C. D., Very Rev., 3442 N. 38th St., Milwaukee 10, Wisconsin.
- Koutník Vilém, Reedsville, Wisconsin.
- Kovář Václav, Heun P.O. Clarkson, Nebraska.
- Kozák Václav P., 1410 W. Scott St., Milwaukee 4, Wisconsin.
- Kozlik Jan, Shickley, Neb.
- Krejčí Albert, Lyons, Nebr.
- Krieger Štěpán, S. J., Regis College, Denver, Colo.
- Krile George, Lidgerwood, N. Dak. (St. John Nepomucene).
- Krippner Jiří, 2408 S. Albany Ave., Chicago 23, Illinois.
- Křížek Jan, S.J., Trinidad, Colorado.
- Křivánek Alois, Vanguard, Sask., Canada.
- Kroupa Jiří, O.S.F.S., Our Lady's Cathedral, 3214 N. Lake St., Oklahoma City, Oklahoma.
- Krupa Štěpán, C.S.S.R., 2111 Ashland ave., Baltimore, Md.
- Kubát Rafael, O.S.B., Chetek, Wis.
- Kubeš Kliment, Clarkson, Nebr.
- Kučera Daniel, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Kučera Edward, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Kučera Jiří, St. Mary Sanatorium, Dwyer, Ind.
- Kučera Karel, St. Anthony's Hospital, O'Neil, Neb.
- Kučera Pavel, O.S.B., 209 W. 11th St., Port Angeles, Washington.
- Kučera Štěpán, Fort Atkinson, Iowa.
- Kučera Mat., O.S.B., 1818 S. Paulina St., Chicago 8, Illinois.
- Kukrál Jan Ev., 722 3rd St., Texas City, Texas.
- Kunc Jos. M., St. Paul Cathedral, 239 Selby ave., St. Paul, Minnesota.
- Kuřátko G., Sweet Home, Texas.
- Kuška Jiří, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Kvasnica Filip, C.S.S.R., 3014 N. 45th St., Omaha 4, Nebr.
- Kvítek Damian, O.S.B., St. Procopius, Lisle, Ill.
- Lana František, St. Paul Church, Traer, Iowa.
- Laketek Gilbert, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Laketek Viktor, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.
- Leiblinger Frant., Loma, Nebraska.
- Lekavý Petr, S.T.D., Wales, N.D.
- Lenc Leonard, 211 N. Center Ave., Bradley, Ill.
- Lenoch Fr. J., 1923 Fillmore St., Davenport, Ia.
- LesCanec John H., St. Michael's Church, P.O. Box 406, Fairbury, Nebraska.
- Ležinský František, Hillsboro, Wis.
- Liederbach Clarence, 2347 E. 83rd St., Cleveland 4, Ohio.
- Liška Robert, S.J., 305 Michigan Ave., Detroit, Mich.
- Livaneč Jiří, Morse Bluff, Nebr.
- Lukáš Jos., Fairview, Alberta, Canada.
- Maček Jos. J., 1911 Green St., Racine Wis.
- Mach Gerald O.S.B., San Beda College, Manila P.I.
- Macháček Aleš, O.S.B., S.T.D., Very Rev., St. Procopius Seminary, Lisle, Ill.
- Maneth Vojtěch, St. Ann's, 210 St. Ann St., San Antonio, Texas.
- Maník Josef, Scappoose, Oregon.
- Marek Walter, 301 N. Division Str., Traverse City, Mich.
- Maruna Fr., 3395 E. 53rd St., Cleveland 27, Ohio.
- Mašin Fr., 3181 W. 41st St., Cleveland, Ohio.
- Masný Robert, O.S.B., 1428 S. Wesley Avenue, Berwyn, Illinois.
- Matl Tomáš, Box 150, Fayetteville, Texas.
- Matocha Edward, Chancery Office, P.O. Box 1057, Austin, Texas.
- Matocha Jan, Panna Maria, Tex.
- Matoušek Jos., S.J., Rockhurst College, Kansas City, Missouri.
- Matoušek Raymond, 17825 Libby Rd., Maple Heights, Ohio.
- Matula Antonín, Ganado, Tex.
- Michalíčka Václav, O.S.B., J.C.D., St. Boniface Church, Chetek, Wis.
- Michálka Arthur, Taylor, Texas.
- Michálka Pavel, Crosby, Texas.
- Miklík Josef, St. Thos. Orph., Lincoln, Nebr.
- Miklík Jos. C., C.S.S.R., jel do Již. Ameriky.
- Mikula Felix, 3395 E. 53 St., Cleveland 27, Ohio.
- Mikulík Kenneth, 3309 Bellaire Blvd., Houston 21, Texas.
- Miller Fr. S., Guardian Angel Church, Wallis, Tex.
- Milota James C., Holy Trinity Church, Protivin, Iowa.
- Mizera Petr, O.S.B., S.T.D., 1641 S. Allport St., Chicago 8, Ill.
- Misna James, Montfort, Wis.
- Minařík Alois H., 3005 N. 76. Ct., Elmwood Park, Ill.
- Minařík Fr. T., 1415 N. Park Ave., Chicago, Ill.
- Mořkovský Alois J., Very Rev., Hallettsville, Texas.
- Možavský Václav J., 3735 Independence Rt., Cleveland, Ohio.
- Necid Oldřich, Rt. 1, Box 170, St. Joseph Novitiate, Ojai, California.
- Němec Lud., St. Robert Belarmine Church, East McKeesport, Pa.
- Nesvadba Alois W., P. O. Box 266, Wallis, Texas.
- Neužil Eduard, 618 E. Davenport St., Iowa City, Iowa.
- Novák František, C.S.S.R., Box 317, Cooperstown, N. Dak.
- Novák Kosmas, O.S.B., St. Joseph Orphanage, Lisle, Ill.

Novotný Vinc., O.S.B., M.A., St. Joseph Orphanage, Lisle, Illinois.

Oborný Fr. J., Dodge, Nebraska.

Oborný Karel J., Verdigre, Nebraska.

Oktávec Martin, Very Rev., C. SS R., 323 E. 61st St., New York.

Ouška Lukáš, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.

Pakosta Fabian, O.S.B., 1428 So. Wesley Ave., Berwyn, Ill.

Palka Pavel, 806 Wheeling St., Toledo, Ohio.

Pastorak Jan B., Plasi, R. D. 2, Prague, Nebr.

Pazourek M., Bee, Nebraska.

Paukert Fr., Good Counsel Academy, Mankato, Minnesota.

Pavelka Alois, East Bernard, Texas.

Pechal Václav, P.O. Box 79, Abbot, Tex.

Pekář Gilbert F., Box 95, Needville, Tex.

Pelikán Adolf, S.J., St. Anthony's Church, Chatham, Ontario, Canada.

Pešek Leo, (Kaplan u letectva).

Petlach Karel, St. Mary Hospital, Columbus, Nebr.

Petránek Aug., C.S.S.R., Saratoga Springs P.O. Box 436, N.Y.

Petránek Karel, Crystal Falls, Mich.

Petrík Pavel, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Lisle.

Petrů Julius, El Campo, Texas.

Petrů Stanislav, Schulenburg, Tex.; (Osada sv. Růženy).

Petrus Řehoř, Deweese, Nebr.

Pitra Štěpán, O.C.S.O., Trappist, Kentucky.

Plachetka Vilém, 5009 S. Hermitage Ave., Chicago, Ill.

Pluháček, Antonín, Elgin, Nebr.

Pokorney, František, 2953 Lowe Ave., Chicago, Ill.

Polc Jaroslav, 44 - 7 st., St. Rose Parish, Clintonville, Wis.

Polyak, Ondřej, C.S.S.R., 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.

Popeka Cyril, M. A., Very Rev., New Prague, Minnesota.

Popeika Jaroslav, S.J., Garnier Residential School, Spanish, Ont., Canada.

Potkovský Benno, O.S.B., Dante, South Dakota.

Poseděl Josef A., 2651 S. Central Park Ave., Chicago 23, Illinois.

Poslušný Venard, O. Carm., 193 Bridge St., Hamillon, Mass.

Prachar John, St. Mary's Rectory, David City, Nebr.

Příbyl Adolf, Dickinson, N. Dak.

Příbyl František, 2408 S. Albany Ave., Chicago, Ill.

Procházka Vavřinec, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.

Pšenčík Henry, St. Mary's, R. 4, Hallettsville, Texas.

Ptáček, Jan, All Saints Church, Cedar Rapids, Ia.

Rada Karel, Brainard, Nebr.

Raděj Edward, 1122 N. 14th & Waldo Boulevard, Manitowoc, Wisconsin.

Raška Viktor A., Flatonia, Tex.

Řehoř Václav, P.O. R. #4, Grafton, Veseleyville North Dakota.

Řemeš Václav A., osada Nanebevzetí P. Marie, St. Paul, Minn.

Rezek V., 916 N. Western Ave., Chicago 22, Ill.

Rezníček Alois, Mermentau, La.

Roth Jan, Pisek, N. Dak.

Roubík Josef, S.J., 6525 Sheridan Road, Chicago 26, Illinois.

Rumplik Ed., 13205 Chapelside Ave., Cleveland 4, Ohio.

Růžička František, Clutler, Iowa.

Saul Jakub, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.

Šecina Jiří, Robstown, Box 367, Texas.

Schejbal Jos. T., 6052 Waterman Ave., St. Louis, Missouri.

Schindler Alfred, 4555 N. Haven Ave., Toledo, Ohio.

Šebesta Eugene, Medford, Wis. (Panny Marie sv. Růžence).

Šírek František J., Saxon, Wis.

Shedivy, Leo, O.S.C., Box 744, Hastings, Nebr.

Šimlík, Dominican House of Studies, River Forest, Illinois.

Šimon Alvin W., 1310 Excelsior Ave., Hopkins, Minnesota.

Šimon Rob., C.S.S.R., 8555 Golf Links Rd., Oakland, Calif.

Skach Karel, St. Mary of the Lake Seminary, Mundelein, Ill.

Skluzáček Alfred, St. Wenceslaus Church, New Prague, Minn.

Skluzáček Jaroslav, Protivin, Iowa.

Skluzáček Jiří, New Market, Minn.

Skluzáček Stanislav, Very Rev., Olivia, Minn.

Skluzáček Valentin, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.

Skoblík Michael, Glencoe, Minn.

Sladký Václav, (P.O. Valparaiso), Touhy, Nebr.

Šlepička, Josef J., Immaculate Conception Church, Charles City, Iowa.

Sloup Ernest, St. Mary's Rectory, David City, Neb.

Smetana Cyrill, Arcadia, Wisconsin.

Smutný Jan, Curtis, Neb.

Sobr Klement, O.S.B., St. Procopius Seminary, Lisle, Ill.

Soukup C. G., O.S.B., St. John's Abbey, Collegeville, Minnesota.

Soukup Alois, 805 Carton Bldg., Cleveland 15, Ohio. (Na odpocinku.)

Spruchavský John, 700 McIntosh St., Fort William, Ont., Canada.

Srnc Stanley J., Vesell, Minn.

Staněk V., 2953 Lowe Ave., Chicago, Illinois.

Štašek Jiří, Durand, Wis.

Stejskal Jan W., S. J., 1911 West 30. Street, Cleveland 13, Ohio.

Straka Jan, 916 N. Western Ave., Chicago, Ill.

Stryk Jeronym J., El Campo, Texas, Rt. 3 (Hillje).

Studený Robert, S.V.D., Holy Ghost Mission, East Troy, Wis.

Svatek Fr., Kellnersville, Wisconsin.

Světlinský Ludvík, Lincoln, Nebraska.

Svoboda Jiří, St. Genevieve, Manitoba, Canada.

Svrček Vojt., O.S.B., 1720 St. Bernard Ave., New Orleans, La.

Svrček Václav A., Caldwell, Texas.

Syrový Josef, St. Mary's Church, Vining, Iowa.

Šzapka Edw. J.

Šašek Placid O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.

Šindelář Fr., O.S.B., Mus. D., 1818 So. Paulina St., Chicago 8, Ill.

Šípek Jos. A., 1445 N. 24th St., Milwaukee, Wis.

Škvarla Ondřej, O.S.B., Phillips, Wisconsin.

Šlechta Albert A., Silver Lake, Minn.

Šmíd Karel

Šofka Jos. F., C. SS. R., 174 Diamond Street, Philadelphia, Pennsylvania.

Štefi Antonín, 710 N. Baird St., Green Bay, Wis.

Šonka Emilian, O.S.B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.

Šonka Richard, O. S. B., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.

Šonka Vilém, O.S.B., Ph. D., St. Procopius Abbey, Lisle, Ill.

Šrauhulek Štěpán, O.S.B., R. 2 Petersburg, Va.

Štěp Joseph, 17825 Libby Rd., Maple Heights, O.

Švehla Václav, Cottleville, Mo.

Talíř Ant. B., St. Mary's Church, Moselle, Rt. 2, (Robertsville), Mo.

Talský Chas., S.C.J., Sacred Heart Provincialate, Rt. 1, Hanesdale, Pa.

Tauš Jan, C. SS R., Duke of Glauster St., Annapolis, Md.

Tarasevich Vladimir, O.S.B., Via Carlo Caltaneo
2, Roma, Italia.
Teplý Josef, S.J., John Carroll University, Cleve-
land, 18, Ohio.
Till Joseph, 120 Arcadia Pl., San Antonio 9, Tex.
Tlapa Richard J., 2414 S. 61st Ave., Cicero, Ill.
Tomanek Jar., Lankin, N. Dak.
Tomek Bonifác, O.S.B., Able, Nebraska.
Tomek Fr., Montgomery, Minn.
Tony Fr., 2414 S. 61st Ave., Cicero, Ill.
Tržil Ludvík, St. Wenceslaus Church, 510 - 16th
Ave. E., Cedar Rapids, Iowa.
Troch Ludvík, Issue, Md.
Tuchek Ed. C., Siročinec sv. Tomáše, Lincoln,
Neb.
Tuček Václav I., v Římě.
Tuma Antonín F., 1430 S. 13th St., Omaha, Nebr.
Turek Antonín, Campbell, Neb.
Tushak Štěpán, Walford, Iowa.
Tydlačka Jeroným, Rosenberg, Texas.
Tydlačka Jiří E., Rt. 4, Caldwell, Texas.

Uhlíř Vác., 3181 W. 41 St., Cleveland, O.
Ulrich Vilém A., S. J., Belize, British Honduras.
Urbánek Ludvík, St. Mary's Rectory, Little Turkey,
Iowa.
Urbanovský Fr., Box 150, Fayetteville, Texas.

Vacala František, 2651 S. Central Pk. Ave., Chi-
cago 23, Ill.
Vacek Jos. P., Interlachen P.O. Hopkins, Minn.
Valášek Edw., Lawrence, Nebraska.
Valenta Marcus, (Praha) Rt. 2, Flatonia, Texas.
Valenta T. J., Bryan, Texas.
Váňa S., S.J., 1911 W. 30th St., Cleveland, O.
Vančura Leo., St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.
Vesecký Jan, Belpre, Kansas.
Veselý Stanislav, O.S.B., St. Procopius Abbey,
Lisle, Illinois.

Větrovec Jos. C. SS.R., Very Rev. 2111 Ashland
Ave., Baltimore, Md.
Viktora Claude, O.S.B., St. Procopius Abbey,
Lisle, Illinois.
Viktora Konstantin, O. S. B., 1641 Allport Street,
Chicago 8, Illinois.
Vinklarek Emil T., (St. John Rt. 4, Schulenburg,
Texas.
Vinklarek A., O.C.S.O., Trappist, Ky.
Vitek Jerome, P. O. Box 215, Wall, Texas.
Vitko Josef, Howells, Nebraska.
Viha Jan J., 883 Progress St., Pittsburgh, Pa.
Vechoc Jaromír, St. Titě Co., Lanolette, Quebec,
Canada.
Vonášek Frant., ve vojenské službě.
Vonesh Ray J., 4822 S. Ellis Ave., Chicago, Ill.
Votruba Jiří, 125 E. King St., Rhinelander, Wis.
Vrablic Cyril, O.S.B., St. Meinrad, Ind.
Vrána Jan, O.S.A., Villanova, Pennsylvania.

Wagner Jan, 120 Arcadia Pl., San Antonio 9, Tex.
Wolf Howard J., Holy Family parish, 13205 Chapel-
side Ave., Cleveland 20, Ohio.
Wolf Lawrence, 13205 Chapelside Ave., Cleveland,
Ohio.
Yanish, Felix, C.S.S.R., 323 E. 61 St., New York 21,
N.Y.

Zabelka Jiří, Marcelus, Mich.
Zachar Albert, Prairieburg, Iowa.
Zeman Edward J., S.J. 2130 Fulton St., San Fran-
cisco, Cal.
Zeman Josef, 7201 - 15 Ave, Brooklyn 28., N. Y.
Zientek, S. A., La Grange, Texas.

Žižka Arnošt, O.S.B., Ph.D., Pineville, Louisiana.
Žižkovský Jiří, S.T.D., L.S.Sc., 2200 Grand Ave.,
St. Paul, Minn.
Žižkovský Vojtěch, Savage, Minnesota.

Adresář českých katolických osad v Americe.

ABIE, NEBR.:
Osada sv. Petra a Pavla. Farář Rev. Boni-
face Tomek, O.S.B.
ABBOT, TEX.:
Osada Nep Srdce P. Marie. Farář: Rev.
ABINGDON, MD.:
Osada sv. Františka Sal. Dojízďí důst. Otcové
Redemptoristé z Baltimore, Md.
AGNEW, NEBR.:
Osada sv. Josefa. Dojízďí Rev. W. Řežábek z
Valparaiso.
AGUA DULCE, TEX.:
Osada sv. Františky. Dojízďí Rev. Geo. Sce-
cina z Robstown, Tex.
ALGOMA, WIS.:
Osada Neposkvrněného Početí Panny Marie. Fa-
rář: Rev. Francis C. Heilmann. Kaplan: Rev.
Josef P. Lutheran. Škola: 230 dětí, vyučuje 5
sester řádu sv. Františka z Alverno, Wisconsin.
ALGONQUIN, ILL.:
Osada sv. Markéty Ilacoque. Dojízďí Rev.
F. A. Kilderry z Cary, Ill.
AMMANNSVILLE, TEX.:
Osada sv. Jana Křtitele: Farář Rev. Francis
Kalina, (R. 3, Schulenburg). Škola: 32 dí-
tek, vyučují tři sestry Vtěleného Slova a Nejsv.
Svatosti z Victoria, Texas. Škola sv. Josefa
(Pecan): vyučují 2 sestry téhož řádu.

ANTIGO, WIS.
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev.
Cyril Kabat.
APPLETON, NEBR.:
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rt.
Rev. V. Mlejnek, P.O. David City, Nebraska.
ASHLAND, WIS.:
Smíšená osada sv. Anežky. Několik českých ro-
din. Farář: Rev. Mark Schludecker, O.F.M.
ATWOOD, KANS.:
Osada Nejsvět. Srdce Pána Ježíše, česko-irská.
Osada sv. Cyrila a Metoděje. Dp. R. Engel,
O. Cap.
AUSTIN, MINN.:
Osada sv. Augustina. Farář: Rev. Will. Griffin.
Pro Čechy dojízďí Rev. Edward Kasal z Owaton-
na, Minn.
BALTIMORE, MD.:
Osada sv. Václava. Farář: Very Rev. Josef
Větrovec, C.S.S.R. Kostel na Ashland Ave.
a škola na N. Collington Ave., blízko Ashland Ave.
Fara: 2111 Ashland Ave. Katolická budova:
Madison a Duncan Strs. Kněží v duchovní správě:
Josef Štěpánek, C.S.S.R., Václav Kolář,
C.S.S.R., Tomáš Kozlovský, C.S.S.R., Václav
Hlaváč, C.S.S.R., Štěpán Krupa, C.S.S.R., Ondřej
Polyak, C.S.S.R., Josef Duchek, C.S.S.R., (voj.
kaplan). Škola: 525 dětí, vyučuje 10 sester de
Notre Dame, 814 Collington Ave.

- BANNISTER, MICH.:**
Smíšená osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Farář Rev. C. Walkowiak.
- BARTON'S CREEK, TEX.:**
Osada ssv. Petra a Pavla. Dojíždí dp. L. Schiel z Cistern. Totéž místo jako Kovář. Tex.
- BEARDSLEY, KANS.:**
Osada sv. Jana Nep. Farář: Kapucín z Atwood, Kans.
- BEASLEY, TEX.:**
Osada sv. Václava. Katolických rodin 42, české a polské národnosti. Dojíždí Rev. Alois Pavelka z East Bernard, Texas.
- BECHYŇ, NORTH REDWOOD P.O., MINN.:**
Osada Bl. Panny Marie. Farář Robert M. Bastýř.
- BECHYŇ, N.D.:**
Osada ssv. Petra a Pavla. Dojíždí Rev. Jar. Tomek z Lankin, N. Dak., dvakrát měsíčně.
- BEE, NEBR.:**
Osada sv. Václava. Farář: Rev. M. Pazourek.
- BEEVILLE, TEX.:**
Smíšená osada sv. Josefa. Farář: Rt. Rev. Msgr. Harold F. Palmer.
- BELLE PLAINE, IOWA:**
Smíšená osada sv. Michala. Několik českých rodin. Dozluhuje Rev. Václav Pánek z Chelsea, Iowa.
- BELLEVILLE, KANS.:**
Smíšená osada sv. Eduarda. Farář: Rev. Cornelius J. Brown, M.A.
- BELLVILLE, TEX.:**
Smíšená osada ssv. Petra a Pavla. Farář Rev. H. O. Gottschalk.
- BEROUN, MINN.:**
Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Andrew Gallik.
- BERWYN, ILL.:**
Osada Panny Marie Cellenské. Farář: Rev. Robert Mastný, O.S.B., 1428 S. Wesley Ave., Kaplan; Rev. Ludvík Černák, O.S.B., a Rev. Fabian Pakosta, O.S.B. Škola: 725 dítek, vyučuje 12 sester řádu sv. Benedikta z kláštera Božského Srdce, Lisle, Ill., a 3 laici. Dům sester: 1431 South Euclid Avenue.
Osada sv. Odila. Farář: Rev. P. J. Buckley. Osada převážně česká. V sobotu dojíždí český kněz z kláštera sv. Prokopa, Lisle, Ill. Škola: 294 dítek, vyučuje 9 Milosrdných sester B.V.M. Adresa: 2306 East Ave.
- BIRCHWOOD, WIS.:**
Osada sv. Jana Ev. Farář: Rev. Clarence Ludwig.
- BISON, OKLA.:**
Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Herman Feyen. Škola: 45 dítek, vyučují ctih. sestry řádu Nejsv. Krve Ježíše.
- BLENHEIM, ONTARIO, CANADA:**
Rt. Rev. Anselm Václav Špaček, O.F.M. Cap. Kostel P. Marie, St. Francis Friary.
- BLESSING, TEX.:**
Osada ssv. Petra a Pavla. Farář: Rev. Václav Bílý.
- BLOOMER, WIS.:**
Smíšená osada sv. Pavla. Farář: Rev. Paul Pitzenberger. Asi 35 českých rodin.
- BLOOMING PRAIRIE, MINN.:**
Osada sv. Kolumbana. Administrátor Rev. John Misiak. Slušný počet Čechů.
- BLUFF CITY, HARPER CO., KANSAS:**
Dojíždí z Klouva dp. F. Jerasa.
- BOHEMIA, L.I., N.Y.:**
Kostel sv. Jana Nep. Farář: Rev. Herman Vankenburg, 5020 — 46. Str., Woodside, L. I., N. Y.
- BOHEMIAN SETTLEMENT, E. JORDAN, MICH.:**
Kostel sv. Jana Nep. Dojíždí Rev. Josef Malinowski z East Jordan.
- BOHEMIAN SETTLEMENT, KANSAS:**
Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Spravuje Rev. O.F.M. Cap.: z Atwood, Kans.
- BOMARTON, TEXAS:**
Osada sv. Jana. Dojíždí dp. P. Mosler z Seymour.
- BOWMAN, NO. DAK.:**
Smíšená osada sv. Karla, asi 15 českých rodin. Farář Rev. Florian Krank.
- BRAINARD, NEBR.:**
Osada Nejsvět. Trojice. Duchovní správce: Rev. Karel Rada. Škola: 8-třídni, 105 dítek. Vyučuje 5 sester z řádu Školských sester de Notre Dame z Omaha, Nebr.
- BRITT, IOWA:**
Osada sv. Patrika. Asi 15 českých rodin. Farář: Rev. Leo O'Connell. Pro Čechy dojíždí nejdp. Msgr. Václav Hradecký z Duncan, Iowa P.O. Britt, Iowa.
- BROCKETT, NO. DAKOTA:**
Smíšená osada. Dojíždí Rev. John Mulvaney z Michigan, N. D.
- BRODERICK, SASK., CANADA:**
Osada ssv. apoštolů Petra a Pavla. 41 slováckých a 5 polských rodin. Farář Rev. John Ostrowsky.
- BROOKFIELD, ILL.:**
Osada sv. Panny Barbory. Silně česká. Farář: Rev. E. Tyrrell, 4016 Prairie Ave. Pro Čechy každou neděli dojíždí tři důstpp. z kláštera sv. Prokopa v Lisle, Ill. Škola: 350 dítek, vyučuje 8 sester řádu sv. Josefa z La Grange, Ill.
- BRUNO, NEBRASKA:**
Osada sv. Antonína Pad. Farář: Rt. Rev. msgr. Fr. Kopecský, V. F.
- BRUSHPALE, MINN.:**
Osada sv. Josefa. Dojíždí Rev. Harold Dimmerling.
- BRYAN, TEXAS:**
Osada sv. Josefa. Farář Rev. Bohuslav J. Valenta. Kaplan Rev. Sylvester Fuchs. Školu navštěvuje obyčejně asi 90 dítek, vyučují 4 sestry Vtěleného Slova a Nejsv. Svátosti.
- CADOTT, WISCONSIN:**
Osada sv. Růženy Limanské, česko-anglická. Farář: Rev. Jos. E. Stenz. Škola: 47 dítek, vyučují 3 sestry Božského Spasitele.
- CALDWELL, TEXAS:**
Osada Panny Marie Lourské. Farář: Rev. Václav A. Svrček.
- CALMAR, IOWA:**
Smíšená osada sv. Aloise. Čechům dozluhuje kněz z Fort Atkinson, Iowa.
- CAMERON, TEXAS:**
Smíšená osada sv. Moniky. 100 českých rodin. Farář: Rev. G. Duda. Kaplan: Rev. Alfred Kalus. Škola: 105 dítek, vyučují sestry Božské Prozřetelnosti.
- CARLTON, WISCONSIN:**
Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Rudolf S. Kerch. (P. O. R. 1, Kewaunee.)
- CARY, ILLINOIS:**
Osada ssv. Petra a Pavla. Farář: Rev. F. A. Kilderry.
- CASCO, WISCONSIN:**
Smíšená osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Rudolf J. Hodák.
- CASTLE ROCK, WIS.:**
Osada sv. Jana Nep. Dojíždí každou neděli, každou sobotu a na svátky Rev. Jakub Mšna z Montfort, Wis.
- CEDAR HILL, NEBR.:**
Osada Nejsv. Lásce Páně. Dojíždí Rev. Jiří J. Livanec, z Morse Bluff, Nebr.
- CEDAR RAPIDS, IOWA:**
Osada sv. Ludmily. Farář: Rt. Rev. Msgr. Fr. R. Hrubý, 209 21 Ave., S.W. V neděli vypomáhá důstojný pán z Loras College, Dubuque, Iowa. Škola: 171 dítek, vyučují 5 Školských sester de Notre Dame, 2107 J. Str.
- Osada sv. Václava, 510 — 16 Ave., E. Farář Right Rev. A. W. Chihak. Kaplan Rev. Ludvík Tržil. Škola osmiletá, 174 dítek. Vyšší čtyřtřídní škola, státem uznaná: 60 studentů, vyučuje 10 sester Božského Milosrdenství, 1230 S. 5th Street**
- CHATHAM, ONTARIO, CANADA:**
Osada sv. Antonína. Farář: Rev. Adolf Pelikán, S. J.

CHELSEA, IOWA:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Valentin Hlubek. Škola: 60 dítek, vyučují 3 sestry de Notre Dame z Omaha, Neb.

CHESTER, IOWA:

Smíšená osada sv. Štěpána. Asi 20 českých rodin. Farář: Rev. Gregor Hemesath.

CHETEK, WIS.:

Osada sv. Bonifáce. Farář: Rev. Václav Michalická, O.S.B.

CHICAGO, ILLINOIS:

Osada sv. Jana Nep., 30. St. and Lowe Ave. Farář: Rev. Václav Staněk. Kaplan: Rev. Frant. Pokorný, 2353 Lowe Ave. Škola: 8-třídni, 180 dítek v pěti světelních, vyučují 5 sester řádu sv. Benedikta z Rogers Park, Ill. Adresa konventu: 618 W. 30. Str.

Osada sv. Prokopa. Farář: Rev. Peter Mizeira, O.S.B. Kaplan: Rev. Dominik Kotek, O.S.B., a Rev. Laurence Procházka, O.S.B., 1641 Allport Str., Škola: Osmitřídni, 325 dítek; vyšší škola: 132 žáků; dětská zahrádka, 30 dítek. Vyučují 13 sester řádu sv. Františka z Joliet, Ill. Dům sester 1714 S. Racine Ave.

Osada sv. Víta, S. Paulina and W. 18. Pl. Farář: Rev. Fr. Sindelář, O.S.B., 1818 S. Paulina St. Kaplan: Rev. Mathias Kučera, O.S.B. Škola: 380 dítek, vyučují 7 sester řádu sv. Benedikta z Lisle, Ill.

Osada Panny Marie Dobré Rady. Farář: Rev. Valerian Rezek. Kaplan: Rev. Jan Straka, 916 No. Western Ave. Škola 200 dítek, vyučují 6 sester řádu sv. Františka z Milwaukee, Wis. Dům sester: 920 N. Western Ave.

Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Rev. Vilém Plachetka, 5009 S. Hermitage Ave. Kaplan: Rev. Francis Dilla. Škola: Osmitřídni, 386 dítek, vyučují 8 sester řádu sv. Františka z Joliet, Ill. Dům sester: 5013 S. Hermitage Ave.

Osada sv. Ludmily, 24. Str. and Albany Ave. Farář: Rev. Jiří Krippner, kaplan Rev. František Příbýl, 2408 So. Albany Ave. Škola: Osmitřídni, 230 dítek, vyučují 7 sester z řádu sv. Františka z Joliet, Ill. Cbydlí sester: 3108 W. 24. Str.

Osada P. Marie Lurdské. Farář: Rev. Václav Čermák, 1443 S. Keeler Ave. Kaplan: Jos. Hudík. Škola: 8-třídni, 516 dětí, vyučují 10 sester řádu sv. Benedikta z Lisle, Ill. Dům sester: 1500 S. Keeler Ave.

Osada Bl. Anežky České, 2651 S. Central Park Ave. Farář: Rt. Rev. Msgr. Martin Křížka. Kaplan: Rev. Joseph Poseděl a Rev. František Vacula, 2651 S. Central Pk. Ave. Škola 8-třídni, 800 dítek vyučují v 12 světelních 14 sester řádu sv. Františka z Milwaukee, Wis. Hudební školu vede sestra varhanice. Dům sester: 2653 S. Drake Ave.

CHURCHLAND, DINWIDDIE C., VA.:

Kostel sv. Jana Nepomuckého. Dojíždí Rev. Štěpán Šrahulek, O.S.B., z New Bohemia, Va.

CICERO, ILLINOIS:

Česko-Anglická osada Panny Marie Královny Nebes, 63. Ave. and 24. Pl. Farář: Rt. Rev. J. L. Rooney, 5300 W. 24. St. Kaplan: Rev. Karel Kouba, Rev. E. Siedlecki a Rev. James F. Halpin. Škola osmitřídni: 630 dítek, vyučují 14 sester řádu B. V. M. K osadě náleží mnoho českých rodin.

Osada Panny Marie Svatohorské. Farář: Rev. František Tony. Kaplan: _____ a Rev. Richard J. Tlapa, 2414 S. 61st Ave., Cicero. Škola osmitřídni, dítek 400, vyučují 9 sester řádu sv. Benedikta z Lisle, Ill. Hudební školu vyučují sestra téhož řádu. Dům sester: 2340 S. 61st Ave., Cicero, Ill.

CISTERN, TEXAS:

Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Rev. Lambert Schiel.

CLARKSON, NEBR.:

Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Rev. Klement Kubeš.

CLEVELAND, OHIO:

Osada sv. Václava, roh Broadway a East 37 Str. Farář: Rev. Fr. J. Habart. Kaplan: Rev. Russell Friedrichsen, C.P.P.S., 2381 E. 37. St. Škola: 192 dítek, vyučují 3 sestry řádu sv. Josefa a 1 učitelka.

Václav Uhlíř. Kaplan: Revs. Vác. Mošovský, Rev. Jan Anděl a František A. Mušin. Škola 8-třídni, 454 dítek, a vyučují 7 sester a též High School, jež navštěvuje 129 žáků a vyučují 8 sester řádu sv. Františka z Joliet, Ill., adresa 4001 Trent Ave.

Osada sv. Vojtěcha. Farář: Rev. Clarence A. Liederbach. Res.: 2347 E. 83rd St, Cleveland 4.

Osada Panny Marie Lurdské, corner East 55. and Hamm St. Farář: Rev. František Maruna, 3395 E. 53rd Street, Cleveland 27, Ohio. Kaplan: Rev. _____ a Rev. Felix Mikula. Škola: 471 dítek, vyučují 9 sester de Notre Dame a 1 učitelka, 3398 E. 59th St. High School navštěvuje 110 žáků, vyučují 6 sester de Notre Dame a 1 učitel.

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Clarence Dik. Kaplan: Rev. Vác. Mošovský. 3785 Independence Rd. Škola: 374 dítek. Vyučují 8 sester Dominikánek, 3777 Independence Rd., S.E.

Osada sv. Rodiny. Farář: Rev. Jos. Anděl, 13205 Chapelside Ave., 20. Kaplan: Rev. Howard Wolf, Rev. Lawrence Wolf a Rev. Edw. J. Rumpik. Škola: 8-třídni, vyučují 11 sester sv. Františka, ška, 2 učitelky. 13211 Chapelside Ave. Žáků 563.

CLEVELAND TOWNSHIP, LEELANAU CO., MICH.:

Osada sv. Josefa. Dojíždí Rev. F. Sniegowski z Maple City, Mich.

CLUTIER, IOWA:

Osada Neposkvrněného Početí Panny Marie a osada sv. Václava Carroll Township). Farář: Rev. František Růžicka.

CLYDE, NEBR.:

Česko-Irská osada sv. Patrika.

COLON, NEBRASKA:

Česko-Irská osada sv. Josefa. Farář: Rev. Dennis L. Barry.

CHESTERFIELD, CHESTERFIELD CO., VA.:

Kostel sv. Anny. Dojíždí Rev. Štěpán Šrahulek z New Bohemia, Va.

COLONIAL HEIGHTS, VA.:

Kostel sv. Anny. Dojíždí Rev. Štěpán Šrahulek, O.S.B., z New Bohemia, Va.

COLUMBUS, TEXAS:

Osada sv. Antonína. Farář: Rev. Alex Kraus.

CONWAY, N. DAK.:

Smíšená osada. Dojíždí Rev. J. J. O'Meara z Park River, N. Dak.

COOPERSTOWN, WIS.:

Smíšená osada sv. Jakuba. Farář: Rev. Josef Bartelme. (P. O. Denmark.) Škola: 68 dítek, vyučují 2 sestry řádu sv. Františka.

CORN HILL, TEXAS:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: Right Rev. Msgr. I. J. Valenta. Škola: 90 dětí, vyučují 3 sestry Vtěleného Slova.

CORPUS CHRISTI, TEXAS:

Osada ssv. Cyrila a Methoděje. Farář: Right Rev. Msgr. Fr. J. Kasper.

CRESCO, IOWA:

Osada sv. Josefa. Asi 30 českých rodin. Farář: Rev. A. C. Woerdehoff. Dojíždí kněz z Protivína Škola: 152 dítek, vyučují sestry Notre Dame.

Osada Nanebevzetí P. Marie. Asi 35 českých rodin. Farář: Rev. E. J. Supple. Kaplan: Rev. Donald F. Sweeney. Pro Čechy dojíždí kněz z Protivína. Škola: 180 dítek, vyučují sestry B. V. M.

CRESTON, IOWA:

Smíšená osada sv. Malachia. Farář: Rev. Marian Kotinek, O.S.B., 407 W. Clark Str. Škola: 104 dítek, vyučují 4 sestry řádu sv. Benedikta z Atchison, Kansas.

CRETE, NEBRASKA:

Smíšená osada Božského Srdce. Farář: Rev. John J. Ekeler. Škola: 8 tříd, 60 žáků. Vyučují 3 sestry z řádu Nejsv. Krve z O'Fallon, Missouri.

CROSBY, TEXAS:

Osada Božského Srdce. Farář: Rev. C. J. Kermet; dojíždí z East Gate. Misie: Eastgate — Sv. Anny.

CROWELL, TEXAS:

Misie sv. Josefa. Dojíždí důst. p. z Vernon, Texas.

CUDAHY, WIS.

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Michael J. Kallok, 1410 Swift Ave. Kaplan: Rev. Bohumil Wlilimek. Škola: 170 dítek, vyučuje 6 sester řádu Služebnic Ducha Svatého.

CUBA, KANSAS:

Smíšená osada sv. Isidora. Dojíždí Rev. Robt. L. Vering, z Clyde, Kans.

CYCLONE, TEXAS:

Osada sv. Josefa. Dojíždí v neděli Rev. M. J. O'Regan, z Lott, Texas.

ČERMNÁ, WISCONSIN:

Osada sv. Martina. Dojíždí každou neděli a v létě též v sobotu k vyučování katechismu Rev. John Pinion z Big River, Wisconsin. Jednou do roka dojíždí český vel. pán z Phillips, Wis.

DAMON, TEXAS:

Osada sv. Cyrilla a Metoděje. Dojíždí dvakrát za měsíc Rev. Gilbert Pekar z Needville, Texas.

DANBURY, TEXAS:

Smíšená osada. (Polovina našinců.) Farář: Rev. Fr. Dobráš.

DANTE, SO. DAKOTA:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Benno Potkovský, O.S.B.

DAVID CITY, NEBR.

Smíšená osada Panny Marie. Farář: Right Rev. Msgr. Alfons J. Lisko. Kaplani: Rev. John Prachař a Rev. Ernest Sloup.

DENMARK, WIS.

Smíšená osada Všechn Svatých. Farář: Rev. Jan Gehl.

DENTON, NEBR.

Osada Panny Marie. Farář: Very Rev. Msgr. Raphael Collins.

DETROIT, MICH.

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Josef Hlaváček, 3327 Lawton, Detroit 8, Mich.

Osada sv. Václava, St. Antoine and Leland sts. Farář: Rev. Pavel Koníček, 3909 St. Antoine Str.

DEVINE, TEXAS:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Ladislav Jašek.

DEWEESE, NEBR.

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Gregor Petrus.

DICKINSON, N. DAK.

Osada sv. Václava. Farář Rev. Adolf Přibyl, 306 Fourth Ave. E.

DILLY, WISCONSIN:

Osada sv. Jana Nep. Dojíždí Rev. Cyril Smetana z Hillsboro, Wis.

DIME BOX, TEXAS:

Osada sv. Josefa. Dojíždí Rev. Jiří Tydlačka z Frenštát, Tex.

DINWIDDIE COUNTY, VA.

Osada sv. Jana Nep. Dojíždí Rev. Štěpán Šrahulek, O.S.B., z New Bohemia, Va.

DODGE, NEBRASKA:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Fr. J. Oborný. Škola: 165 dítek, vyučují ctih. školské sestry de Notre Dame z Omaha, Nebr.

DRY CREEK, NEBRASKA:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Nyní jenom hřbitovní kaple přifařená k Heun, Nebr. Dojíždí Rev. A. F. Tuma jednou za rok.

DUBINA, TEXAS:

Osada sv. Cyrilla a Metoděje. Dojíždějí důstojní pánové z Weimar, Tex.

DUBUQUE, IOWA:

Osada Panny Marie, německá, k níž patří asi 16 českých rodin. Farář: Rt. Rev. Msgr. J. J. Klott, 1584 White Str.; Dembar Nebr. Osada sv. Pavla připojena.

DUNCAN, IOWA:

Osada sv. Václava. Farář: Rt. Rev. Msgr. Václav Hradecký, arcibiskupský rada, (P.O. Britt.)

DWIGHT, NEBRASKA:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Edward Orzechowski, Kaplan: Rev. Václav Beránek. Škola: 12-třídň. V třídách obecné školy 86 žáků, ve vyšší škole 61 žáků. Vyučují vešp. a školské sestry de Notre Dame, z Omaha, Nebr. Škola je státem uznána.

EAST BERNARD, TEXAS:

Osada sv. Kříže. Farář: Rt. Rev. Msgr. Jos. Valenta. Škola: 176 dítek, vyučují 3 sestry Vtěleného Slova a Nejsv. Svátosti z Victoria, Texas.

EAST GATE, TEXAS:

Osada sv. Anny. Dojíždí Rev. E. C. Fowler z Crosby, Texas.

EAST ISLIP, L. I., N. Y.:

Osada Panny Marie, česko-irská. Farář: Rev. Andrew J. Heaney. Škola: 223 dítek, vyučuje 6 sester řádu Notre Dame z Baltimore. Dojíždí důst. pp. Redemptoristé z New Yorku.

EAST JORDAN, MICH.

Osada sv. Jana Nep. Pouze několik českých rodin. Farář: Rev. Josef Malinowski.

EAST ST. LOUIS, ILL.

Osada sv. Cyrilla a Metoděje. Farář: Rev. Štěpán Šrámek, O.S.B., 1125 N. 11th St. Škola: 84 dítek vyučují 2 sestry řádu sv. Františka. V osadě je značný počet Slováků.

EASTMAN, WIS.

Smíšená osada sv. Václava. Dojíždí pro Čechy dvakrát ročně Rev. Jakub Mlsna z Montfort, Wis.

EDNA, TEXAS:

Osada sv. Anežky. Farář: Rev. Batlazar Janáček.

EDWARDSVILLE, ILL.

Osada Panny Marie, anglicko-česká. Farář: Rev. C. A. O'Reilly; dojíždí dvakrát za měsíc důst. p. z osady sv. Václava ze St. Louis, Mo.

EL CAMPO, TEXAS:

Smíšená osada sv. Filipa. Farář: Rev. Julius Petrů, Kaplan: Rev. Patrick O'Callaghan.

ELLINGER, viz Hostýn.**ELMA, IOWA:**

Osada Neposkvrněného Početí. Farář: Rev. Edmond O'Donnell. Pro Čechy dojíždí kněz z Protiřín, Ia.

EMMET, NEB.

Smíšená osada Zjevení Páně. Administrátor důst. p. Václav Kovář.

ENDICOTT, N. Y.:

Slovenská osada sv. Josefa. Několik českých rodin. Farář: dp. Herbert C. Baloga, O.F.M., Conv. Kaplan: dj. Edwin Mihalko, O.F.M., Conv.

ENNIS, TEXAS:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Very Rev. Msgr. Vincenc P. Mičola. Kaplani: Rev. Štěpán Drab a Rev. Edward K. Maher. Škola: 367 dítek, ve vyšší škole 104, vyučuje 13 sester Božské Prozřetelnosti a vdp. V. P. Mičola.

EVEREST, KANSAS:

Smíšená osada sv. Josefa. Farář: Rev. Wm. McTavish.

FAIRFAX, IOWA:

Osada sv. Patrika. Farář: Rev. Bernard L. White. Pro Čechy dosluhuje důstojný pán z Walford, Iowa.

FAIRFAX, SO. DAKOTA:

Osada sv. Antonína. Farář: důst. p. R. F. Dubé.

FALLS CITY, TEXAS:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Theodor T. Janýšek.

FAYETTEVILLE, TEXAS:

Osada sv. Jana. Farář: důst. p. Tomáš Mátl. Důst. p. Fr. Urbanovský misionář pro Mexikany. Škola: 224 dítek, vyučuje 6 sester Božské Prozřetelnosti.

FENNIMORE, WIS.:

Smíšená osada Panny Marie. Farář: Rev. J. Felk. Dojíždí dvakrát ročně důst. p. Jakub Mlsna z Montfort, Wis.

FENTON, MISSOURI:

Osada sv. Pavla. Asi 35 českých rodin. Farář: dp. J. Kennedy. Kaplan: dp. Karel Komáška. Školu navštěvuje 80 dítek, vyučují 3 sestry Nejsv. Krve.

FLATONIA, TEXAS:

Osada Nejsv. Srdce Pána Ježíše. Farář: Rev. Viktor Raška.

FLORESVILLE, TEXAS:

Smíšená osada Božského Srdce. Mnoho českých rodin. Farář: dp. J. Gerbermann. Škola: vyučují Sestry Vtěleného Slova a Nejsv. Svátosti z Victoria, Texas.

FORT ATKINSON, IOWA:

Smíšená osada sv. Jana Nep. Farář: důst. p. Štěpán J. Kučera. Škola: 130 dítek, vyučuje 5 sester řádu sv. Františka.

FORT WILLIAM, ONT., CANADA:

Smíšená osada sv. Petra, slovenská. Farář: důst. p. E. V. Vodicska, 705 McIntosh St. Škola sv. Petra: 495 dítek, vyučuje 7 sester sv. Josefa.

FORTH WORTH, TEX.:

Osada sv. Tomáše. Farář: _____
2920 Azle Ave.

FRANCIS CREEK, WIS.

Smíšená osada sv. Anny. Farář: důst. p. Josef Rauch, P. O., R. 6, Manitowoc. Škola: 90 dítek, vyučují 3 sestry řádu sv. Františka.

FRELSBURG, TEXAS:

Německo-česká osada ssv. Petra a Pavla. Asi 50 českých rodin. Farář: důst. p. Ed. Geiser, (Po. O. R. 2, New Ulm). Škola: 3 ctih. sestry vyučují 60 dítek.

FRENŠTÁT, TEXAS:

Osada Panny Marie Růžencové. Farář: dp. Jiří Tydláčka, (P. O. Caldwell). Misie: Dime Box, sv. Josefa.

FRÝDEK, TEXAS:

Osada Panny Marie. Farář: důst. p. Ladislav J. Klímiček. Škola: 45 dítek, učitelky sestry Božské Prozřetelnosti, ze San Antonio, Tex.

GANADO, TEXAS:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: důst. p. Ant. Matula. Kaplan: důst. p. James Brunner. Škola: 125 dítek, 3 ctih. sestry Vtěleného Slova z Victoria, Tex.

GARNER, IOWA:

Smíšená osada sv. Bonifáce, asi 20 českých rodin. Farář: dp. Mat. Manternach. Pro Čechy dojíždí nejdp. Msgr. Václav Hradecký, z Duncan, Ia, P.O. Britt, Iowa.

GERANIUM, NEBR.:

Osada sv. Václava. Dojíždí důst. p. Michael Szezesny ze Sargent.

GLENCOE, MINN.:

Osada sv. Jiří. Farář: Rev. Robert M. Bastýř.

GOLTRY, OKLAHOMA:

Osada sv. Michaela. Farář: důst. p. Bernard Havlík.

GONZALES, TEXAS:

Osada sv. Jakuba. Rev. Joseph Mathey, M.S.F. a Rev. Charles Niebel, M.S.F.

GRANGER, TEXAS:

Osada ssv. Cyrilla a Metoděje. Farář: Very Rev. Msgr. Jan Vančěk, děkan. Kaplan: _____
Škola: 256 dítek, vyučuje 7 sester řádu Božské Prozřetelnosti.

GREGORY, SO. DAK.:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. F. P. Monighan.

HALLETTSVILLE, TEXAS:

Smíšená osada Nejsv. Srdce Páně. Farář: Very Rev. Alois J. Mořkovský, děkan. Dva kaplaní.

Škola: 500 dítek, vyučuje 12 sester Vtěleného Slova a Nejsv. Svátosti z Victoria, Texas.

HAMILTON, ONT., CANADA:

Osada sv. Cyrila a Metoděje. Slovenská osada, ke které přináleží české rodiny z okolí. Farář: Rev. E. G. Fuzy, 204 Park Street, Hamilton, Ont.

HANOVER, KANSAS:

Osada sv. Jana Křtitele. Farář: důst. p. Henry J. Gesenhuer.

HAUGEN, WISCONSIN:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: důst. p. Benedikt Bauer, O.S.B. Škola: 69 dítek, vyučují 3 sestry řádu sv. Benedikta z Lisle, Illinois.

HAWK POINT, MO.:

Smíšená osada Panny Marie. Farář: důst. p. Henry W. Wiesmann.

HAZELWOOD, NORTHFIELD P.O. MINN.:

Osada Zvěstování P. Marie. Farář: Rev. R. Rus-
sall.

HEIDELBERG, (P. O. New Prague), MINN.:

Osada sv. Školastiky. Farář: důst. p. Štěpán Zdechlik, P. O. R. 2, New Prague, Minn.

HERMLEIGH, TEXAS:

Česko-německá osada sv. Františka. Dojíždí důst. p. n. ze Sweet Water, Texas.

HEUN (P. O. Clarkson), NEBR.:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: důst. p. Václav Kovář, (P. O. Clarkson.)

HIGHLAND, WIS.:

Smíšená osada sv. Antonína Pad. Farář: důst. p. A. J. Goetzan. Dojíždí dvakrát za rok důst. p. Jakub Mlsna z Montfort, Wis.

HILLJE, (Louise P. O.) TEXAS:

Osada sv. Ondřeje (založena 28. září 1905). Farář: Rev. Jerome Stryk.

HILLSBORO, TEXAS:

Farář: _____

HILLSBORO, WIS.:

Osada sv. Aloisia, česko-íráská. Farář: důst. p. Cyril Smetana. Kaplan: _____

HOLMAN, TEXAS:

Osada sv. Václava. Dojíždí důst. p. A. Janda z Ammansville, Texas.

HOPKINS, MINN.:

Smíšená osada sv. Josefa. Farář: _____
Kaplan: Rev. John T. Brown.

Škola: 255 dítek, vyučuje 8 sester řádu sv. Josefa ze St. Paul, Minn.

Nová osada: (Interlachen) Rev. Jos. Vacek.

HOSTÝN, KANS.:

Osada sv. Jana Nep. Spravuje důst. p. Robert Meis, O. M. Can., z Atwood, Kans.

HOSTÝN, TEXAS:

Osada Královny Posvátného Růžence. Farář Rev. Leo Moczygemba. Škola "Hostýn": 51 dítek, vyučují 2 sestry Vtěleného Slova. Adresa: Hostýn, La Grange P.O., Box 365, Texas.

HOSTÝN, (blíže Ellinger), TEXAS:

Osada P. Marie. Farář: důst. p. Fr. Kolář, P. O. Route 2, Fayetteville, Texas.

HOWELL, NEBR.:

Osada sv. Jana Nep. Farář důst. p. Joseph Vitko.

HUBBARD, OREGON:

Smíšená misie, asi 8 československých rodin. Dojíždí pro Čechy občas dp. Metoděj Korn, O.S.B.

HUNGERFORD, TEXAS:

Osada sv. Jana Evangelisty. Dojíždí Rev. L. Price z Wharton, Tex., každou neděli a zasvěcených svátků a jednou týdně ve všední dny.

INDUSTRY, TEXAS:

Osada Neposkvrněného Početí Panny Marie. Katolických českých rodin 29. Dojíždí důst. p. Ed. Geiser, z Frelsburg, Texas.

INEZ, TEXAS:

Smíšená osada sv. Josefa. Farář: Rev. Roman Janák.

IOWA CITY, IOWA:

Anglicko-česká osada sv. Václava. Farář: důst. p. Eduard W. Neužil.

IOWA COLONY, TEXAS:

Osada Milostného Pražského Jezulátka. Dojíždí občas některý z českých důst. pánů.

IRVING, KANSAS:

Osada sv. Alžběty (dříve sv. Václava). Dojíždí důst. C. Williams z Waterville, Kansas.

JACKSON, MINN.:

Osada sv. Václava. Farář: Albanus Huisje. — Pro Čechy pomáhá nejd. Msgr. J. Pivo. Škola: 72 dítek, vyučují 3 sestry řádu sv. Františka z Rochester, Minn.

JACKSONVILLE, NO. CAROLINA:

Osada Pražské Jezulátka. Dp. Ambrose Rohrbacher.

JOURDANTON, TEXAS:

Osada sv. Matouše. Farář: důst. p. Wenc. Lieb, M.S.F. Kaplan: Rev. George Kreutler, M.S.F.

KARLIN, MICHIGAN:

Osada sv. Josefa. Dojíždí důst. p. Leo Zielinski z Onkama, Mich.

KARLIN, MISSOURI:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Leo W. Nugent.

KAUFMAN, TEXAS:

Osada sv. Anny. Farář: dp. Václav Pechal.

KELLNERSVILLE, WIS.:

Osada sv. Josefa. Farář: důst. p. František Svatek. Škola 101 třídní: 78 dítek, vyučují 3 sestry řádu sv. Františka.

KENASTON, SASK., CANADA.

Osada sv. Ondřeje. Smíšená chorvatsko-česko-slovenská osada, k níž patří missie v Davidson a Craik. Farář: důst. p. Charles Fillion.

KEWAUNEE, WIS.:

Osada sv. Růžence. Farář: Rev. Michael J. Jackowski. Škola: 250 dítek, vyučují 6 sester řádu sv. Františka z Alverno, Wis.

KLONDIKE, WIS.:

Osada sv. Václava. Dojíždí důst. p. Jan Gruna ze Spruce. (P. O. R. 3. Lena.) Wis.

KOERTH, TEXAS:

Osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. Emmett Kolodzie, Rt. 4, Hallettsville, Tex.

KOLÍN A LIBUŠE, ALEXANDRIA P.O. R. 3.**BOX 119, LA.:**

Rev. Mark Horáček, O.S.B.

KOSSUTH, WIS.:

Osada sv. Augustina. Dojíždí důst. p. Jos. Rauch z Francis Creek. (P. O. R. 6, Manitowoc), Wis.

KOVÁŘ (nědaleko Cistern), TEXAS:

Dojíždí dp. L. J. Schiel ze Cistern, Tex.

KROK, WISCONSIN:

Osada sv. Jana Nep. Dojíždí důst. p. Rudolf Kerch z Norman, Wis.

LA CROSSE, WIS.:

Osada sv. Václava. Farář: nejdůst. p. msgr. Ferdinand Čech, 936 Winnebago St. Škola: 171 dítek, vyučují 4 sestry řádu sv. Františka z La Crosse, Wis.

LA GRANGE, TEXAS:

Smíšená osada Nejsv. Srdce Pána Ježíše. Farář: nejdůst. Msgr. St. Zientek. Škola: 65 dítek, vyučují 3 sestry řádu Vtěleného Slova.

LAKE ANDES, SO. DAK.:

Osada sv. Marka. Farář: Rev. R. J. Kelly.

LAKE RENO (P. O. Lowry), MINN.:

Osada sv. Jana Nep. Farář: důst. p. J. Kroll.

LAKEFIELD, MINN.:

Smíšená osada sv. Josefa. Farář: Nejdůst. p. Msgr. Fr. Prokeš.

LAKOTA, N. D.:

Osada Panny Marie. Farář: důst. p. Ulric Proelker, P.S.M. Několik českých rodin.

LAMONT, IOWA:

Smíšená osada Panny Marie. Farář: Rev. Jos. Bohr.

LANKIN, NO. DAK.:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Jar. Tománek. Misie: Bechyně, ssv. Petra a Pavla.

LA SALLE, TEXAS:

Česká misie. Dojíždí dp. Clarence Leopold z Vandrblit, Tex.

LATIUM, TEXAS:

Osada Nejsv. Srdce Páně. Dojíždí důst. p. Chas. Wiesnerowski z Brenham, Tex.

LAWN, NEBRASKA:

Osada sv. Václava. Dojíždí důst. p. Jiří Elmen-dorf z Hemingford, Nebr.

LAWRENCE, NEBR.:

Smíšená osada Božského Srdce Páně. Farář: Rt. Rev. Msgr. Fr. J. Kopecký. Kaplan: Rev. Ed. Valášek. Škola: 148 dítek, vyučují 6 sester de Notre Dame.

LEOPOLIS, WIS.:

Osada Panny Marie. Dojíždí důst. p. H. Schmitt z Gresham, Wis.

LESTERVILLE, SO. DAK.:

Osada sv. Jana Křtitele. Farář: A. J. Millemann.

LE CENTER, MINN.:

Osada Panny Marie. Farář: důst. p. Henry Minea. Škola: 132 dítek, vyučují 6 sester řádu sv. Josefa.

LIDGERWOOD, NO. DAK.:

Osada sv. Jana Nepomuckého. Farář: důst. p. Jiří Krile.

LIMERICK, SASK., CANADA:

Smíšená missijní stanice. 12 moravských rodin. Doslňuje důst. p. J. Dufresne z La Flesh, Sask.

LINWOOD, NEBR.:

Osada Jména Panny Marie. Dojíždí důst. p. Bonifac Tomek, O.S.B., z Able, Neb.

LISBON, IOWA:

Smíšená osada sv. Jana. Farář: Rev. J. R. Goodman. Pro Čechy doslňuje důst. p. Josef Syrový z Prairieburg, Iowa.

LISLE, ILL.:

Smíšená osada Bláh. Johanny z Arku. Farář: dp. Bedřich Beller, O.S.B. Škola: 140 dítek, vyučují 4 sestry řádu sv. Benedikta.

LITTLE FERRY, N. J.:

Osada sv. Markéty. Doslňují Redemptoristé z New Yorku.

LITOMYŠL, P.O. OWATONNA, MINN.:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Fr. Paukert.

LITTLE TURKEY, IOWA:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Ludvík Urbánek.

LOMA, NEBRASKA:

Osada sv. Lukáše. Farář: Rev. Frant. Leiblinger.

LOMICE, N. D.:

Osada sv. Kateřiny. Dojíždí Rev. R. Štorch z Brocket.

LONSDALE, MINN.:

Osada Neposkvrněného Početí Panny Marie. Farář: Rev. Karel C. Jířek. Škola: 149 dítek, vyučují 5 sester Notre Dame z Mankato, Minn.

LOUCKY, NEB.:

Osada sv. Martina. V neděli a ve svátek dojíždí Rev. Gregor Petrus, z Deweese, Nebraska.

LOUISE, TEXAS:

Osada sv. Prokopa (založena 4. července 1944). Dojíždí z Hillje Rev. Jerome Stryk.

LOURDES, IOWA:

Smíšená osada Panny Marie Lurdská. Farář: Rev. F. Renier (R.F.D. 4.), Elma. Pro Čechy dojíždí kněz z Protivin, Iowa.

LYNCH, NEBRASKA:

Osada Panny Marie. Farář: Rev. D. Twohig. Škola jen v létě vyučují 2 ct. sestry 52 žáků.

MAHNOMEN, MINN.:

Osada sv. Michaela. 75 českých rodin. Farář: Rev. Justin Luetmer, O.S.B.

MANDAN, NO. DAK.:

Smíšená osada sv. Josefa. Na 30 českých rodin. Farář: Rev. Charles Schneider. Kaplani: Rev. C. Backes a Rev. D. Rooney. Škola: 715 dítek, vyučují 18 sester řádu sv. Benedikta.

MANITOWOC, WIS.:

Smíšená osada Svatých Nevinátek. Farář: Rev. Eduard A. Raděj. Škola: 305 dítek, vyučuje 7 sester řádu sv. Františka.

MANLY, IOWA:

Smíšená osada Božského Srdce 15 českých rodin. Farář: Rev. Leo E. Derga. Pro Čechy dojíždí kněz z Duncan, Iowa.

MAPLE HEIGHTS, P.O. BEDFORD, OHIO:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Raymund Matoušek. Kaplani: Rev. Jan J. Fiala a Rev. Antonín Vítouš, 17285 Libby Rd., P.O. Bedford, O. Škola 717 dítek, vyučují 9 sester řádu sv. Josefa a 6 učitelé.

MAPLE CITY, MICH.:

Smíšená osada sv. Josefa. Několik čes. rodin. Dojíždí Rev. Jos. F. Boček z Empire, Michigan.

MAPLE LAKE, MINN.:

Smíšená osada sv. Timothea. Farář: Rev. F. O'Brien.

MARAK, TEXAS:

Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Prozatímní administrátor: Rev. Kaszynski. Škola: 40 dítek, vyučují 2 sestry Vtěleného Slova. Adresa: P. O. Route 1, Cameron, Texas.

MARINETTE, WIS.:

Polsko-česká osada Nejsv. Srdce Páně. Farář: Rev. Josef A. Szupryt, 915 Elizabeth Avenue.

MARSHALLTOWN, IOWA:

Smíšená osada Panny Marie. Farář: Rt. Rev. Msgr. Alfred P. Meyer. Pro Čechy dojíždí kněz z Vining, Iowa.

MEDFORD, MINN.:

Kristus Král. Farář: Rev. Raymond Snyder. Nová osada, slušný počet Čechů.

MEGARGEL, TEX.:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Dojíždí Rev. Pavel Mosler, O.M.I. ze Seymour, Tex. Škola: 45 dítek, vyučuje světská učitelka a Rev. P. A. Mosler, O.M.I., každou sobotu odpoledne.

MELVILLE, SASK., CANADA:

40 českých rodin pod duchovní správou Otců O. M. I.

MENOMINEE, MICH.:

Polsko-česká osada sv. Vojtěcha. Farář: Rev. Viktor Karch, 319 Broadway.

MILLADORE, WIS.:

Osada sv. Václava: Farář: Rev. Clarence Stirm.

MILLIGAN, NEBR.:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. John M. Kozlík.

MILWAUKEE, WIS.:

Osada sv. Jana Nepomuckého. Farář: Rev. Dr. Karel Koudelka. Kaplani: Rev. Jan Knotek a Rev. Vilem Zelly, 3442 N. 38th Street. Škola: 414 dítek, vyučují sestry de Notre Dame z Milwaukee, 3426 N. 38. Street.

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Václav Kozák. Kaplani: Rev. Andrew Redig, 1410 W. Scott St. Škola: 285 dítek, vyučuje 8 sester řádu sv. Františka z Milwaukee, Wis., 1405 W. Scott St.

MINNEAPOLIS, MINN.:

Osada P. Marie Ustavičné Pomoci. Farář: Rev. Josef F. Hovorka, 419—21. Ave. So.

MINNEOTA, MINN.:

Smíšená osada sv. Jana Křtitele. Dojíždí Rev. Fr. Prokeš z Lakefield, Minnesota.

MISHAK, OKLAHOMA:

Osada sv. Martina. Dojíždí poslední neděli v měsíci Rev. Augustin Horn, O.S.B., z Shawnee, Okla.

MISHICOT, WIS.:

Smíšená osada sv. Kříže převážně česká. Farář: Rev. Josef Van Bogart. Škola: 72 dítek, vyučují 3 sestry řádu sv. Františka.

MONONA, IOWA:

Osada sv. Patrika. Několik českých rodin, kterým dosluhuje kněz z Fort Atkinson, Iowa.

MONTFORT, WIS.:

Osada sv. Tomáše Apoštola. Farář: Rev. Jakub Mlsna. Asi 35 rodin.

MONTGOMERY, MINN.:

Osada Nejsv. Vykupitele. Farář: Rev. Fr. J. Tomek. Kaplani: Rev. Robert Dobihal. Škola: 180 dítek, vyučují 4 sestry řádu sv. Benedikta.

MONTPELIER, WIS.:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Jan Johánek. (P. O. R. 3, Luxemburg).

MOORLAND, IOWA:

Smíšená osada Panny Marie Dobré Rady. Farář: Rev. B. A. Hunt.

MORAVIA, MINN.:

Osada sv. Václava. Přifařena k Owatonna; dojíždí střídavě Rev. Edw. Kasal a Rev. Urb. Neudecker každou neděli.

MORAVIA, TEX.:

Osada Nanebevstoupení Páně. Dojíždí Rev. Emil T. Vinklarek ze St. John's.

MORSE BLUFF, NEBR.:

Osada sv. Jiří. Farář: Rev. Jiří J. Livanec.

MOSINEE, WISCONSIN:

Osada sv. Pavla. Farář: Rt. Rev. Msgr. Jos. B. Cysewski.

MOULTON, TEXAS:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. J. Kopp. Kaplani: Rev. Bernard Goebel. Škola: 135 dítek, vyučují 4 sestry Božské Prozřetelnosti.

MOUNT TABOR, WIS.:

Osada sv. Josefa. Dojíždí Rev. Cyril Smetana z Hillsboro, Wis.

MULL, ONTARIO, CANADA:

Osada sv. Isidora. Dojíždí Very Rev. Ladislav, O.F.M. Cap. z Blenheim. K osadě přináleží 30 československých rodin.

MUNDEN, KANSAS:

Osada sv. Jiří. Dojíždí kněz z Belleville, Kansas.

MUSCODA, WIS.:

Smíšená osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. Chas. Surges. Školu navštěvuje 80 dítek, vyučují 3 sestry řádu sv. Františka z Milwaukee, Wisconsin.

NADA, TEXAS:

Smíšená osada Narození Panny Marie. Farář: Rev. Edmund Bílý. Škola: 126 dítek, vyučují 4 sestry Vtěleného Slova z Victoria, Tex.

NECEDAH, WIS.:

Smíšená osada sv. Františka z Assisi. Farář: Rev. J. J. Sheridan.

NEEDVILLE, TEXAS:

Osada sv. Michaela. Farář: Rev. Gilbert F. Pekaf.

NEKOMA, N. D.:

Smíšená osada sv. Eduarda. Farář: Rev. S. Cullen.

NEVA, WISCONSIN:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Jindřich Hubert, P. O. Antigo, Wis.

NEW BOHEMIA, VA.:

Osada Božského Srdce Páně. Farář: Rev. Štěpán Šrahulek, O.S.B., R. 2, Petersburg, Virginia. Dojíždí též do osady sv. Jana Nep. v Dinwiddie County a do osady sv. Anny v Colonial Heights, Virginia.

NEW DENMARK, WIS.:

Osada Nejsv. Trojice. 40 českých rodin. Dojíždí Rev. Jan Gehl z Denmark, Wis.

NEW HRADEC, N. D.:

Osada sv. Petra a Pavla. Farář: Rev. Ladislav Brydl. Škola: 150 dítek, celoročně školu navštěvujících, vyučují 4 sestry de Notre Dame.

NEW MARKET, MINN.:

Osada sv. Mikuláše. Rev. Jiří Skluzáček a Rev. Leonard Hirnen.

NEW PRAGUE, MINN.:

Osada sv. Václava. Farář: Very Rev. Cyril Popelka. Kaplani: Rev. Gebert Endres a Rev. Alfred Skluzáček. Škola: 362 dítek, vyučuje 9 sester řádu sv. Františka.

NEW YORK, N. Y.:

Osada sv. Jana Muč. Farář: Msgr. Tomáš P. Larkin, 250 E. 72. Str.

Osada Panny Marie Ustavilné Pomoci. Farář: Very Rev. Ferd. Litz, C.S.S.R.; 323 E. 61 St. Kněží v duchovní správě: Rev. Martin Oktavec, C.S.S.R., Rev. Jan Tauš, C.S.S.R. a Rev. Felix Janish, C.S.S.R. Škola: 305 dítek, vyučuje 8 sester de Notre Dame, 328 E. 62nd St.

Kaple sv. Václava, 1341 York Ave., New York, New York.

NEWPORT (P. O. Solon), IOWA:

Missie Panny Marie Růžencové. Dojíždí dšst. p. z osady P. Marie, Solon, Ia.

NICOLLET, MINNESOTA:

Osada sv. Pavla. Farář: Rev. Charles A. Webber.

NORMAN, WIS.:

Osada sv. Josefa. Kewaunee, R.F.D. No. 1. Farář: Rev. William Hemauer.

NORTH JUDSON, IND.:

Osada sv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Rev. Ladislav Krause. Škola: 100 dětí, 4 sestry sv. Františka.

NOVÁ TŘEBOŇ, MINN.:

Viz Třeboň, Minn.:

OAKES, NO. DAKOTA:

Smíšená osada sv. Karla. Několik českých rodin. Farář: Rev. F. A. Meyer. Škola: 94 dítek, vyučují tři sestry řádu sv. Benedikta.

ODELL, NEBRASKA:

Smíšená osada Panny Marie Ustavilné Pomoci. Farář: Rev. F. W. Čadek.

ODESSA, WASHINGTON:

Smíšená osada sv. Josefa. Adm. Rev. J. Brunner.

OLIVIA, MINNESOTA:

Smíšená osada sv. Aloisia. Farář: Rev. Stanislav Skluzáček. Škola: 175 dítek, vyučuje 5 sester řádu sv. Josefa. Třída křesťanské apologetiky, vyučuje farář. 50 posluchačů z vyšší školy.

OLMITZ, KANSAS:

Osada sv. Anny. Farář: Rev. A. L. Meyer. Škola: 120 dítek, vyučují 4 sestry řádu Nejsv. Krve Páně.

OMAHA, NEBRASKA:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rt. Rev. Msgr. Barta, bis. rada. Kaplán: Rev. P. L. Nolan, 5438 S. 22nd St., So. Side. Škola: 213 dítek, vyučuje 5 školských sester řádu de Notre Dame z Omahy.

Osada sv. Růženy. Farář: Rev. A. Senger, 4102 S. 13th St. Smíšená osada, k níž náleží asi 25 českých rodin.

Osada sv. Vojtěcha. Farář: Rev. Václav Kočárník, 2617 So. 31st St. Škola 301 dítek, vyučuje 6 školských sester de Notre Dame z Omahy, Nebr., a jedna světská učitelka.

ORD, NEBRASKA:

Smíšená česko-polská osada Panny Marie Ustavilné Pomoci. Farář: Rev. Thomas Sindowski

OTTER CREEK, IOWA:

Osada Nejsvětější Trojice. Dojíždí každou neděli kněz z Vining, Iowa.

OWATONNA, MINN.:

Osada Nejsv. Srdce Pána Ježíše. Farář: Rt. Rev. Edward Kasal, kaplán: dpp. Wendelin Spíler a Paul Evers, 810 So. Cedar. Škola: 380 dítek, vyučuje 7 sester řádu sv. Františka z Rochester, Minn., a laické učitelky.

OWENSVILLE, MO.:

Smíšená osada Neposkvrněného Početí Panny Marie. Farář: Rev. John J. Martin.

OWOSSO, MICHIGAN:

Smíšená československá osada sv. Josefa. Farář: Rev. John S. Daniel, 811 E. Oliver Street.

OXFORD, IOWA:

Missie sv. Prokopa. Dojíždí Rev. Harvey Finefield z osady P. Marie.

OXFORD JUNCTION IOWA:

Osada Božského Srdce Páně. Farář: Rt. Rev. Msgr. Josef Gregor.

PALM BAY, FLORIDA:

Smíšená osada sv. Josefa. Farář: Rev. Fr. J. Finnegan.

PARMA, OHIO:

Smíšená osada sv. Rodiny. Farář: Rev. Wm. Beníšek. Kaplán: Rev. Albert Meyers. 7391 York Rd., 29. Škola: 452 dítek, vyučuje 9 sester sv. Vincence.

PENELOPE, TEXAS:

Osada Narození Panny Marie. Farář: Rev. Bohumil Hrubý.

PEP, TEXAS:

Smíšená osada sv. Filipa Neri. Farář: dp. Frant. Kaminský.

PHILLIPS, WISCONSIN:

Smíšená osada Panny Marie. Farář: Rev. Alcuin Kašný, O.S.B.

PILOT POINT, TEXAS:

Smíšená osada sv. Tomáše, asi 10 českých rodin. Farář: Rev.

PILSEN, KANSAS:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Arthur Tonne. Škola: 65 dítek, vyučují 3 sestry řádu Nejsv. Krve Páně.

PINE CITY, MINN.:

Smíšená osada Nep. Početí Panny Marie. Farář: Rev. J. J. O'Mahoney, D. D.

PÍSEK, NO. DAK.:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Jan W. Roth.

PITTSBURGH, PA.:

Osada sv. Václava, 833 Progress St. N. S. Pittsburgh, Pa. Farář: Rev. John J. Vilha. Škola: 100 dítek, vyučují 3 sestry řádu sv. Benedikta.

PLASI, (P. O. Prague), NEBR.:

Osada sv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Rev. John B. Pastorak.

PLATTE, SO. DAK.:

Smíšená osada sv. Petra. Farář: Rev. Jan Przytarski.

PLATTSMOUTH, NEBR.:

Osada Panny Marie sv. Růžence. Farář: Rt. Rev. Msgr. Joseph A. Tupý. Rev. Edward C. Tuckek.

PLUM, TEXAS:

Osada ssv. Petra a Pavla. Farář: Rev. Adolph Janda. Škola sv. Jaroslava, 86 dítek, vyučují 3 sestry Vtěleného Slova. Adresa: LaGrange, Tex.

PLZEŇ—SOLON, IOWA:

Missie ssv. Petra a Pavla. Pro Čechy dojíždí kněz ze Cedar Rapids, Ia.

POCAHONTAS, IOWA:

Osada ssv. Petra a Pavla. Farář: Rev. Wm. P. Hyland. Pro Čechy dojíždí kněz z Duncan, Ia.

POTH, TEXAS:

Smíšená osada Nejsv. Svátosti. Farář: Rev. Armand Florizoone, CICM.

PRAGUE, ALBERTA, CANADA:

Osada sv. Jana Nep. 25 českých rodin, 3 polské rodiny. Dojíždí třikrát za měsíc Rev. R. T. O'Neil z Viking, Alta, Canada.

PRAGUE, NEBRASKA:

Osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rt. Rev. Msgr. Vilém Řezábek. Škola: 62 dítek, vyučují 3 sestry de Notre Dame z Omahy.

PRAGUE, OKLAHOMA:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Geo. V. Johnson. Škola: Pražského Jezulátka, vyučují sestry sv. Benedikta z Lisle, Ill.

PRAHA (P. O. Flatonia), TEXAS:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Marcus Valenta. Škola: 62 dítek, vyučují 4 sestry Vtěleného Slova a Nejsv. Svátosti z Victoria, Tex.

PRAIRIE DU CHIEN, WISCONSIN:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Pavel Monarski. Dojíždí Rev. J. E. Průcha z La Crosse, Wis., čtyřikrát do roka v sobotu. Škola: 135 dětí, vyučují 4 sestry Notre Dame.

PRAIRIEBURG, IOWA:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Albert Zachaf. Škola: 70 dětí, vyučují 2 sestry řádu sv. Františka.

PROTIVÍN, IOWA:

Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Jaroslav Skluzáček. Kaplan: Rev. James Milota. Škola: dvanactitřídní (High School) státem uznaná, 175 dětí, vyučuje 7 sester řádu sv. Františka.

RACINE, WISCONSIN:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Jos Maček. Kaplan: Rev. Anthony Parr a Rev. Jiří A. Kollanda. 1911 Green St. Škola: 392 dětí, vyučuje 12 sester řádu sv. Františka, 1915 Green St.

RAVENNA, NEBRASKA:

Směšená osada Panny Marie Lurdské. Farář: Rev. Antonín Radziewicz.

RED LAKE, S. D.:

Osada sv. Prokopa. Dojíždí Rev. James Burns z Puckwana, S. D.

REEDSVILLE, WIS.:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Vilém Koutník. Škola: 85 dětí, vyučují tři sestry řádu sv. Srantiška z Alverno, Wisconsin.

REGENT, NO. DAK.:

Anglická osada sv. Jindřicha. Asi 15 českých rodin. Farář: Rev. Michael Binkhorst.

RICHMOND, TEXAS:

Osada Nejsv. Srdce. Národnosti českomoravské 15%; polské 60% a jiné 25%.

ROBSTOWN, TEXAS:

Československá missie sv. Jana Nep. Farář: Rt. Rev. Mgr. Geo. Secina.

ROCK CREEK, MO.:

Osada česko-anglická sv. Jana Evangelisty. Farář: Rev. J. Wippermann. Škola: 63 dětí. Adresa: R. 2, Valley Park, Missouri.

ROCKLAND LAKE, N. Y.:

Československá osada sv. Michala. Doslужují důst. Otcové Redemptoristé z New Yorku.

ROSENBERG, TEXAS:

Osada Panny Marie Růžencové. Národnosti českomoravské 40%; národnosti polské 35%; jiné národnosti asi 25%. Farář: Very Rev. Jerome Tydlačka, děkan. Škola: 157 dětí, vyučují sestry řádu sv. Dominika.

ROSSFORD, OHIO:

Československá missie ssv. Cyrilla a Methoděje. Dojíždí Rev. Ondřej Blaško z Toledo, Ohio.

ROWENA, TEXAS:

Česko-německá osada sv. Josefa. Farář: Rev. W. F. Sosen. Škola: 165 dětí, vyučuje 7 sester Božské Prozřetelnosti.

RUNGE, TEXAS:

Směšená osada sv. Antonína. Farář: Rev. Rudolph Hoffmann.

SARGENT, NEBRASKA:

Směšená osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Michael Szezesny.

SARONA, WISCONSIN:

Směšená osada sv. Kateřiny. Doslужuje Rev. Benedict Bauer, O.S.B., z Haugen, Wis.

SAVAGE, MINN.:

Osada sv. Jana Kř. Farář: Rev. Vojtěch Žizkovský.

SCAPPOOSE, OREGON:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. Josef Manik.

SCHLEY, IOWA:

Směšená osada sv. Kříže. Spravuje dp. farář z Protivín, Iowa.

SCIO, OREGON:

Směšená osada. Farář: Beatus Baur, S.D.S.

SCOTLAND, SO. DAK.:

Směšená osada sv. Jiří. Farář: Rev. Wm. Power.

SEALY, TEXAS:

Osada Nep. Početí Panny Marie. Katolických rodin 278. Farář: Rev. Benjamin Holub. Škola 128 dětí, vyučují 3 sestry Vtěleného Slova. Osadní bus dováží dívky do školy.

SEWARD, NEBR.:

Osada sv. Vincence. Farář: Rev. _____

SEYMOUR, TEXAS:

Osada Nejsv. Srdce Pána Ježíše. Farář: Rev. G. Julian, O.M.I. Kaplan: dp. Pavel Mosler, O. M.I. Škola: 30 dětí, vyučuje důst. p. farář.

SHELL LAKE, WIS.:

Osada sv. Josefa, smíšená. Farář: Rev. Joseph Mayou.

SHERRY, (P. O. Blenker) WISCONSIN:

Osada sv. Kiliána, 10 českých rodin. Farář: Rev. William Muehlenkamp. Škola: 116 dětí, vyučují 4 sestry řádu Notre Dame.

SHINER, TEXAS:

Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Rev. Jan J. Hanáček. Kaplan: Rev. Tomáš Collins. Škola: 250 dětí, vyučuje 11 sester kláštera Vtěleného Slova a Nejsv. Svátosti.

SCHULENBURG R. 4 BOX 181, TEXAS:

Osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. Emil T. Vinklerek.

SCHULENBURG, TEXAS:

Směšená osada sv. Růženy z Limy. Farář: Rev. Eustace Hermes. Kaplan: Rev. Stanley Petrá. Škola: 200 dětí, vyučuje 5 sester Božské Prozřetelnosti.

SCHUYLER, NEBRASKA:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Viktor E. Heřman.

SIGEL, (P.O. Route 4, Grand Rapids), WIS.:

Směšená osada sv. Růžence. Několik českých rodin. Dojíždí Rev. J. McNamara z Milladore, Wisconsin.

SILVER HILL, ALABAMA:

Osada Pražského Jezulátka. Dojíždí: Rev. Philip Lambert z Robertsdale.

SILVER LAKE, MINN.:

Osada sv. Josefa. Farář: Rev. Albert Šlechta. Škola: 111 dětí, vyučují 4 sestry de Notre Dame.

SLOVAN, WISCONSIN:

Osada sv. Vojtěcha, asi 40 rodin. Dojíždí Rev. Rudolf J. Hodík z Casco, Wis.

SMITHVILLE, TEXAS:

Směšená osada sv. Pavla. Farář: Rev. P. J. Kieffer.

SOLOM, IOWA

Osada Panny Marie, Newport (P. O. Solon, Ia.). Osada ssv. Petra a Petra. Dojíždí důstojný pán ze Cedar Rapids pro Čechy.

SOLOM, R. 43, OHIO:

Osada sv. Rity. Farář: Msgr. Oldřich A. Mazanec. Kaplani: Rev. Richard Schnurr a Rev. John Matty, Baldwin Rd. and Parkway. Škola 469 dětí, vyučuje 10 sester sv. Vincence. Misie: sv. Joany z Arc. Chagrin Falls, O.

SOUTH HEART, NO. DAK.:

Směšená osada P. Marie. Asi 10 českých rodin. Farář: Rev. Felix Andrews. Veřejná škola. Vyučuje 5 ct. sester řádu sv. Františka.

SPENCER, NEBRASKA:

Směšená osada Panny Marie. Farář: Rev. Michael Condon. Škola jen v létě. 64 žáků.

SPILLVILLE, IOWA:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. John Chihak. Škola: třídní i 9tá a 10tá, 105 dětí, vyučují 4 sestry řádu de Notre Dame z Omaha, Nebr.

ST. ANN (P. O. Yoakum), TEXAS:

Dojíždí důst. p. Yoakum.

ST. ANN'S MEMORIAL CHAPEL, VA.:

Dojíždí Rev. Štěpán Šrahulek, O.S.B., z New Bohemia. P. O. Prince George, Va.

ST. JOHN (P. O. Schulenburg R. 4), TEXAS:
Smíšená osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. Emil T. Vinklerek. Dojíždí se do Moravie, Tex.

ST. LOUIS, MISSOURI:
Osada sv. Jana Nep.: Farář Rev. A. J. Prokeš, 1625 So. 11th St. Kaplan: ———, Škola: 195 žáků, vyučuje 5 sester řádu de Notre Dame.
Osada sv. Václava. Farář: Rt. Rev. Msgr. Václav Hamtl, 3014 Oregon Ave. Škola: 127 dítek, vyučují 4 sestry de Notre Dame, 2821 Arsenal Street.

ST. MARY'S, P.O. Hallettsville Rt. 4, jinak: Smothers Creek, TEXAS: Rev. Henry Pšenčík.

ST. PAUL, MINN.:
Osada sv. Stanislava. Farář: Rev. V. J. Jiráček, 398 Superior Street. Kaplan: Rev. G. Bigot. Škola: 312 dítek, vyučuje 8 sester de Notre Dame z Mankato, Minn.
Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Václav A. Remeš.

ST. PAUL, NEBRASKA:
Osada ssv. Petra a Pavla. Farář: Rev. Jan Gleeson.

STAMFORD, TEXAS:
Osada sv. Kevina vyznávače. Dojíždí Rev. Theo. Okruhlik, O.M.I., ze Seymour, Tex., dvě neděle měsíčně a vyučuje 5 dítek.

STANGELVILLE, WIS.:
Osada sv. Vavřince. Farář: Rev. Rudolf N. Kerch.

STEWART, MINN.:
Osada sv. Bonifáce. Několik českých rodin. Farář: Rev. W. A. Neudecher.

STIRUM, NO. DAK.:
Osada sv. Vincence. Asi 15 českých rodin. Farář: Rev. Patrick Connell.

STRATTON, NEBR.:
Smíšená osada, asi 6 českých rodin.

SUTTONS BAY, MICH.:
Osada sv. Michaela. Farář: Rev. Charles Baker.

SWARTZ CREEK, MICH.:
Smíšená osada Panny Marie Královny Andělu. Farář: Rev. Antonín G. Brakora.

SWEET HOME, TEXAS:
Osada Panny Marie Královny Míru. Farář: Rev. G. Kuřátko.

TABOR, MINNESOTA:
Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. A. L. Zellekens.

TÁBOR, NEBRASKA:
Osada Narození Panny Marie. Dojíždí Rev. A. F. Tuma z Heun, Nebraska.

TÁBOR, SO. DAK.:
Osada sv. Václava. Farář: Rev. Raymond Koman, O.S.B. Škola: 8-třídni, 75 dítek, vyučuje 3 sestry řádu sv. Benedikta z kláštera Božského Srnce, Yankton, So. Dak.

TAITON, TEXAS:
Osada sv. Jana Nep. Dojíždí se z El Campo, Tex.

TAMA, IOWA:
Smíšená osada sv. Patrika. Čechům dosluhuje Rev. Václav Pánek z Chelsea, Iowa.

TAUNTON, MINNESOTA:
Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Rev. J. Pavelski.

TAYLOR, TEXAS:
Smíšená osada Panny Marie. Farář: Rev. S. Brown. Kaplan: Rev. Arthur Michalka. Škola: 133 dítek, vyučuje 6 sester řádu sv. Dominika.

TIMKEN, KANSAS:
Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Alois Clupny.

TISCH MILLS, WIS.:
Osada Narození Panny Marie. Farář: Rev. J. C. Kalíšek.

TOBIAS, NEBRASKA:
Smíšená osada sv. Josefa. Dosluhuje Rev. Clarence Stirm z Milligan, Nebr.

TOLEDO, OHIO:
Českoslov. anglická osada Největějšího Řízení. Farář: Rev. Pavel P. Palka. Kaplan: Rev. Ondřej J. Blaško, 806 N. Wheeling St. Škola: 360 dítek, vyučuje 5 sester řádu Notre Dame a jedna učitelka.

TONY, WISCONSIN:
Anglická missie sv. Antonína Pad. Asi 37 československých rodin. Dojíždí Rev. P. Kuczek, O. S.M., z Ladysmith, Wis.

TOUHY, NEBRASKA:
Osada sv. Víta. Farář: Rev. Václav Sladký.

TŘEBOŇ, MINN.:
Osada Neposkvrněného Početí P. Marie. Dojíždí Rev. Vác. Skluzáček z Montgomery, Minnesota.

TRINIDAD, COLO.:
Osada Nejsv. Trojice. Smíšená osada. Rev. Jan Křížek, S.J.

TURNERS FALLS, MASS.:
Osada Panny Marie. Dojíždí důst. Otava R. demptorist z New Yorku.

TWO RIVERS, WIS.:
Smíšená osada sv. Lukáše. Několik českých rodin. Farář: Rev. C. V. Hugo, 1814 Jefferson St.

TYNDALL, SO. DAK.:
Smíšená osada sv. Lva. Farář: Rev. Fr. Krauw.

ULYSSES, NEBRASKA:
Osada Panny Marie. Asi 60 českých rodin. Farář: Rev. Maurice Downey.

UNION CENTER, WIS.:
Osada sv. Terezie. Českých rodin asi 12. Farář: Rev. Wm. Braun. Dojíždí Rev. Cyril Smetana z Hillsboro, Wis.

VALPARAISO, NEBR.:
Osada Panny Marie, převážně česká. Farář: Rev. Jan Kozlík.

VEBLEN, SO. DAK.:
Missie. Asi 15 českých rodin. Dojíždí ———.

VERDIGRE, NEBR.:
Osada sv. Václava. Farář: Rev. Karel J. Oborný.

VERNON, TEXAS:
Smíšená osada sv. Rodiny. Farář: ———.

VERONA, NO. DAK.:
Anglická osada sv. Rafaela. Několik českých rodin. Farář: Rev. T. Cahill.

VESELEYVILLE, N. D.:
Osada sv. Lukáše. Farář: Rev. Václav Řehoř.

VESELÍ, MINNESOTA:
Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Stanislav Srnec. Škola: 104 dítek, vyučují sestry řádu sv. Františka z Milwaukee.

VESPER, WIS.:
Smíšená osada sv. Jakuba. Většinou česká. Farář: Rev. A. Kammer.

VINING, IOWA:
Osada Panny Marie a osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Jos. Syrový.

VODNANY, SCOTLAND P.O. SO. DAK.:
Osada ssv. Cyrilla a Methoděje. Farář: Rev. W. Power.

WADSWORTH, OHIO: (U.S. Rt. 224)
Oldřich Korab. Kaplan: Rev. Wm. Englert, 272 Broad St. Škola: 218 dítek, vyučuje 5 sester sv. Vincence, 275 Broad St.

WAGNER, SO. DAK.:
Smíšená osada sv. Jana Křtitele. Farář: Rev. M. Kelly.

WAHOO, NEBRASKA:
Osada sv. Václava. Farář: Rev. Edward Kolář. Kaplan: Rev. Vincent Kelly. Škola: 10-třídni. Vyučují sestry de Notre Dame z Omaha, Nebr.

WAHPETON, NO. DAK.:
Osada sv. Vojtěcha. Farář: Rev. A. Jande.

WALES, N. DAK.:
Osada sv. Michael. Rev. Petr Lekavý.

WALFORD, IOWA:
Osada Nejsv. Trojice. Farář: Rev. Štěpán Tushak.

WALL, TEXAS:

Osada sv. Ambrože. Farář: Rt. Rev. Msgr. F. J. Pokluda, V. G. Kaplan: Rev. Jar. P. Vitek.

WALLIS, TEXAS:

Osada sv. Anděla Strážce. Farář: Rev. A. W. Nesvadba. Kaplan: Rev. Fr. S. Miller. Škola: 150 dítek, vyučují 4 sestry Božské Prozřetelnosti.

WARSAW, NEBRASKA:

Osada sv. Václava. Dostluhuje Rev. Jan Gleeson, ze St. Paul, Nebr.

WAUBUN, MINNESOTA:

Smíšená osada sv. Anny. 25 českých rodin. Farář: Rev. Filip Bahner, O.S.B.

WAUKECHON, WIS.:

Osada sv. Václava. Dojíždí Rev. H. Halinde, 316 Main St., Shawano, Wis.

WAUSAUKEE, WIS.:

Smíšená osada sv. Augustina. Asi 40 českých rodin. Farář: Rev. Michael Jacowski.

WAUZEKA, WIS.:

Osada Božského Srdce. Dojíždí Rev. E. Bettinger z Eastman, Wis.

WEATHERFORD, TEXAS:

Anglická osada sv. Štěpána. Asi 8 českých rodin. Farář: Rev. Patrick Gallagher.

WEIMAR, TEXAS:

Osada sv. Michaela. Farář: Very Rev. Msgr. Anton Drozd, děkan. Kaplani: Rev. Benton Thurmond a Rev. Guido Nurenberger. Škola: 200 dětí, vyučuje 6 sester Vtěleného Slova.

WEST, TEXAS:

Osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Rev. Jiří E. Doskočil. Dva kaplani. Škola: 220 dítek, vyučuje šest sester Božské Prozřetelnosti.

WEST POINT, NEBR.:

Smíšená osada Nanebevzetí Panny Marie. Farář: Very Rev. Herman Kaup, V.F. Kaplan: Rev. Conrad J. Spinner. Škola: 275 žáků vyučuje 12 ct. sester sv. Františka z Manitowoc, Wis. Též vyšší školu 12 tříd. Rev. Josef Drbal (na odpočinku). Rev. Josef Roth (na odpočinku) dostluhuje do nemocnice a domova pro starce sv. Josefa.

WESTON, NEBRASKA:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. O. Ekhaml.

WHARTON, TEXAS:

Osada sv. Rodiny. 65 smíšených rodin. Farář: Rev. L. J. Price.

WICHITA FALLS, TEXAS:

Anglická osada Nejsv. Srdce Páně. Asi 8 českých rodin. Farář: Very Rev. P. J. O'Beirne.

WILBER, NEBRASKA:

Osada sv. Václava. Farář: Rt. Rev. Msgr. Jeroným Pokorný.

WILSON, KANSAS:

Osada sv. Václava. Farář: Rev. John F. McManus.

WILSON, NEBRASKA:

Osada Panny Marie Ustavičné Pomoci. Dojíždí Rev. Viktor E. Heřman ze Schuyler, Nebraska.

WINONA, MINNESOTA:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Rev. Frederick Freking, 560 E. Broadway. Škola: 76 dítek, vyučují tři sestry de Notre Dame z Mankato, Minn.

WITTING, TEXAS:

Kaple sv. Antonína. Dojíždí Rev. H. F. Pšenčík ze St. Mary's.

WOODBURN, OREGON:

Smíšená osada sv. Lukáše. Asi 20 česko-slovenských rodin. Farář: Rev. V. Mofenbeier. Škola: 200 dětí, vyučuje 6 sester řádu sv. Benedikta.

WOODLAWN, WIS.:

Smíšená osada sv. Anny.

WYNDMERE, NO. DAK.:

Anglická osada sv. Jana Křtitele. Asi 5 českých rodin. Dojíždí Rev. Jiří Krile z Lidgerwood, N. D.

YANKTON, SO. DAK.:

Smíšená osada Božského Srdce P. Ježíše. Farář: Very Rev. Msgr. L. Link. Škola: 222 dítek, vyučuje 6 sester řádu sv. Benedikta.

YOAKUM, TEXAS:

Osada sv. Josefa. Asi 60 českých rodin. Farář: Rev. Edward Janský. Dva kaplani. Dojíždí se do osady sv. Anny. Škola sv. Josefa: vyučují sestry Božské Prozřetelnosti.

YUBA, WISCONSIN:

Kostel sv. Václava. Dojíždí Rev. Cyril Smetana z Hillsboro, Wis.

YUKON, OKLAHOMA:

Osada sv. Jana Nep. Farář: Very Rev. W. P. Lamb.

ČTĚTE A ROZŠÍRUJTE

“NÁROD” a “KATOLÍK”

JEDINÉ ČESKÉ KATOLICKÉ POLOTÝDENÍKY NA SVĚTĚ

PODPORUJTE

NAŠE

OZNAMOVATELE

ČESKÉ KATOLICKÉ ÚSTAVY V AMERICE

OPATSTVÍ SV. PROKOPA, řádu sv. Benedikta. Opat: Rt. Rev. Ambrož Ondrák, O.S.B. Kněží 92, kleriků 18, bratří laiků 36. Kněží působí v duchovní správě v diecích: Chicago, Ill., Superior, Wis., Lincoln, Nebr., Bismarck, No. Dak., Sioux Falls, S.D. a Alexandria, La. Adresa: St. Procopius Abbey, Lisle, Illinois.

KLÁŠTER BLAH. PANNY MARIE USTAVIČNÉ POMOCI, řádu Nejsv. Vykupitelé. Představený: Very Rev. Ferdinand Litz, C.S.S.R., více kněží jak ve správě osady tak i na misiích a 2 ctih. bratry. (Viz. New York, N.Y.) Adresa: Redemptorist Fathers, 323 E. 61st St., New York, N.Y.

KLÁŠTER SV. VÁCLAVA, řádu Nejsv. Vykupitelé. Představený: Very Rev. Josef Větrovec, C.S.S.R., více kněží ve správě osady a na misiích a ctih. bratr. (Viz. osada sv. Václava, Baltimore, Md. Adresa: Redemptorist Fathers, 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.

PANENSKÝ KLÁŠTER NEJSV. SRDCE PÁNA JEŽÍŠE, spojený s ústavem pro výchovu učitelů a vyšší dívčí školou. Představená: Velebná Matka

Emiliana Šonka, O.S.B. Sester 172, 4 novicky, 8 čekatelek. — Adresa: Benedictine Sisters of the Sacred Heart, Lisle, Du Page Co., Ill.

KONGREGACE ŠKOLSKÝCH SESTER de NOTRE DAME. Hlavní mateřinec v Čechách byl od r. 1854 v Horažďovicích, nyní je prozatím v Javorníku ve Slezsku. Provinciální mateřinec jest v Omaze na předměstí Florence, Nebraska. Zde je též provinciální noviciát. Provinciální představenou jest pro americké domy ctihodná Matka M. Loyola Samková, místní představenou ve Florence ctihodná sestra M. Alfonsa. Domácí kaplan Rev. Antonín Albert. Sester profesek 108, novickek 11 a čekatelek také 11. Adresa: Convent de N. D., 35th and State Sts., Omaha 12, Nebraska.

KONGREGACE SESTER SV. KŘÍŽE. Mateřinec Ingenbohl, Švýcars. Sídlo americké a noviciát Merrill, Wis. Prokuratoria Mother Heliodora. Odvětví české Hessounův sirotčinec, Fenton, Mo. Představená ctih. sestra Cornelle. Sester 6. Adresa: Sisters of Mercy of the Holy Cross. Hessoun Orphanage, Valley Park, Mo.

VYŠŠÍ UČILIŠTĚ

ST. PROCOPIUS SEMINARY, LISLE, ILLINOIS. Chancellor: The Rt. Rev. Ambrose L. Ondrák, O.S.B. Rector: The Very Rev. Maur J. Dlouhy, O.S.B. Vice-Rector: The Rev. Clement E. Sobr. O.S.B. Address: The Very Reverend Rector, St. Procopius Seminary, Lisle, Ill.

ST. PROCOPIUS COLLEGE, LISLE, ILLINOIS. Chancellor: The Rt. Rev. Ambrose L. Ondrák, O.S.B. President: The Rev. Adolph E. Hrdlicka, O.S.B. Dean of Studies: The Rev. Daniel W. Kucera, O.S.B. Dean of Students: The Rev. Valentine Skluzacek, O.S.B. Registra: The Rev. Zachary M. Hrisko, O.S.B. Address: The Registrar, St. Procopius College, Lisle, Ill.

ST. PROCOPIUS COLLEGE HIGH SCHOOL, LISLE, ILL. — Chancellor: The Rt. Rev. Ambrose L. Ondrák, O.S.B. Principal: The Rev. Thomas J. Havlik, O.S.B. Address: The Principal, St. Procopius College High School, Lisle, Illinois.

JAEGER JUNIOR COLLEGE A AKADEMIE BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ, LISLE, ILL., pod správou ctih. Sester Řádu sv. Benedikta. — V Jaeger Junior College se vyučuje v prvních dvou letech kolleje (College). Akademie je přípravkou pro kollej (College) a věnuje se vyučování obchodním kursům. Vyučuje se všem, ve vyšších školách obvyklým předmětům, mimo řečí anglické, české a latinské též řečí moderním; dle přání též hudbě, zpěvu, malbě, vyšívání, šití šatů a vaření. Adresa: Jaeger Junior College nebo Sacred Heart Academy, Lisle, Ill.

AKADEMIE "NAŠÍ MILÉ PANÍ" — NOTRE DAME ACADEMY — je státem uznaná příprava na vstoupení do kolleje. Jest při ní též dvouletý kurs obchodní. Vyučuje se všem pro vyšší školy předepsaným předmětům v řeči anglické, jakož i náboženství, češtině, latině, francouzštině, španělštině, vaření, hudbě a zpěvu, šití a hotovení různých ženských ručních prací. Ředitelkou vyšší školy jest sestra M. Emmanuela de N. D. Adresa: Notre Dame Academy, 3501 State St., Omaha 12, Nebraska.

ČESKÉ DOBROČINNÉ ÚSTAVY

DOMOV SV. BENEDIKTA PRO STARCE A STAŘENY. Vede zvolený výbor laiků a kněží. Příjímání jsou za chovance muži od šedesáti pěti let, ženy od šedesátého roku. Adresa: Domov sv. Benedikta, 1718 W. 18. Place, Chicago, Ill. Veške-

ré příspěvky buďtež zaslány na: Rudolph F. Hajček, pokladník, 3337 W. 26th St., Chicago, Ill.

Útulek pro dívky. — Spojený s domovem sv. Benedikta.

Řídí sestry sv. Benedikta z Lisle, Ill.

ČESKÉ KATOLICKÉ ČASOPISY V AMERICE.

NÁROD — polotýdeník. Vychází ve středu a v neděli. Vydavatelé: Řád Českých Benediktinů. Ředitel tiskárny: Rev. Karel Kolek, O.S.B. Šéfredaktor: Dr. Vilém Stránecký. Redaktoři: Jiří Hálek, Josef Kubát, Betty Prevendar a Leo Setoff. V Chicagu a Cicero, \$5.00 na rok. Mimo Chicago \$5.00 ročně. Do Evropy \$7.00 ročně. Celoroční předplatitelé obdrží jako premií nástěnný kalendář "Národ". — Adresa: "Národ", 1637 Allport St., Chicago 8, Illinois.

KATOLÍK — dvojtýdeník. Vychází každé úterý a pátek. Vydavatelé: Řád Českých Benediktinů. Ředitel závodu Rev. Karel Kolek, O.S.B. Šéfredaktor: Dr. Vilém Stránecký; Redaktoři: Josef Kubát, Jiří Hálek, Leo Setoff a Betty Prevendar. Předplatné \$5.00 ročně. Do Kanady \$5.00, do Evropy \$7.00. Celoroční předplatitelé obdrží jako premií zdarma krásný kalendář "Národ". Adresa: "Katolík", 1637 Allport St., Chicago 8, Illinois.

PŘÍTEL DÍTEK — dětský týdeník, již nevychází, ale pro dívky a přátele jejich jak v "KATOLÍKU", tak i v "NÁRODU" je připravena jedna stránka týdně, "dětský koutek", podobného naučení, povídek, pohádek, básniček a dopisů dítek i starých čtenářů, kteří se o dětskou stránku zajímají. Dopisy adresujte na: Strýček Pavel, 1637 Allport St., Chicago 8, Ill.

NOVÝ DOMOV — dvojtýdeník. Vychází každé pondělí a čtvrtek. Majitel: Vlad. Malec. Redaktor: Stanislav Stiborík. Předplatné: Na rok \$3.00. Adresa: "Nový Domov", Hallettsville, Texas.

NAŠINEC — týdeník. Vychází každý pátek. Majitel: Našinec Publishing Co. Redaktor: Jos. Mareš. Předplatné na rok \$2.50. Adresa "Našinec", Granger, Texas.

VŮDCE — Náboženský měsíčník a orgán spolku Apoštolátu Modlitby pro české osady ve Spojených Státech. Vydavatelé: Řád českých benediktinů. Vychází 15. dne každého měsíce. Redaktor: Rev. Karel Kolek, O.S.B. Předplatné pro Spoj. Státy \$1.00 ročně. Do Evropy \$1.25. Adresa: "Vůdce", 1637 Allport St., Chicago 8, Illinois.

KATOLICKÝ DĚLNÍK — Vychází jednou měsíčně. Úřední časopis Jednoty "Katolický Dělník". Řídící redaktor: Rev. Fr. J. Oborný, Dodge, Nebr.

VĚSTNÍK (The Herald) — Úřední list Katolické Ústřední Jednoty. Vychází čtvrtletně, v měsících lednu, dubnu, červenci a říjnu. Redaktor: Václav B. Havel. Adresa: Catholic Central Union, 1436 W. 18th Str., Chicago 8, Illinois.

POSEL — Čtvrtletní orgán České Katolické Jednoty. Redaktorka: Marie L. Král, 1643 S. Austin Blvd., Cicero 50, Illinois.

THE PROCOPIAN NEWS — Vychází každý třetí týden během školního roku. Vydávaný studenty koleje sv. Prokopa v Lisle, Ill. a věnovaný výhradně zprávám o koleji a jejích alumních. Ředitel: Rev. Adolf Hrdlička, O.S.B. Předplatné \$2.00 ročně. Adresa: The Procopian News, St. Procopius College, Lisle, Ill.

SEZNAM ČESKO-KATOL. JEDNOT VE SPOJ. STÁTECH A ADRESÁŘ JEJICH ÚŘEDNÍKŮ.

KATOLICKÁ ÚSTŘEDNÍ JEDNOTA
(Catholic Central Union)
(Dříve zvaná Česká Katolická První Ústřední Jednota)

Hlavní úřadovna: 1800 S. 18th Street, St. Louis 4, Missouri.

Výkonná úřadovna: American Hall Bldg., 1436 W. 18th St., Chicago 8, Ill.

Kaplan: Rev. Vilém Plachetka, 5009 S. Hermitage Ave., Chicago, Illinois.

Předseda: Edward E. Hejra, 14065 Pleasant Valley Rd., Cleveland 30, Ohio.

Místopředseda: John J. Krieger, 5324 Bancroft Av., St. Louis 9, Mo.

Tajemník: Frank J. Lidinský, úřadovna: 1436 W. 18th St., Chicago 8, Ill.

Pokladník: W. B. Havel, úřadovna: 1436 W. 18th St., Chicago 8, Ill.

Lékař: Dr. Jos. M. Ruda, 4140 W. 57th Pl., Chicago 29, Ill.

Ředitelé: Wm. A. Brynda, 6651 Devonshire Ave., St. Louis 9, Mo. — Frank W. Holicky Jr., 10511 Crestwood Ave., Cleveland 4, O. — Frank Houdek, 3682 52nd St., Cleveland 5, O. — John S. Klaric, 1800 S. 18th St., St. Louis 4, Mo. — M. J. Moudry, 1913 S. May St., Chicago 8, Ill. — John Pinkava, 17520 Matthews, Riverview, Wyandotte, Mich. — Charles Pletka, 2170 W. 103rd St., Cleveland 2, O.

ČESKÁ KATOLICKÁ JEDNOTA.

(Bývalá Česká Římsko-Kat. Ústřední Jednota Žen ve Spoj. Státech Amerických, k níž se připojila bývalá Česko-Slov. Římsko-Katol. Podporující Jednota ve státu Ohio a Česká Římsko-Katolická Jednota Žen v Cleveland, Ohio.)

Hlavní úřadovna: 5644 Broadway, Cleveland 4, Ohio.

Velkokaplan: Důst. p. Arnošt Žižka, O.S.B., 1641 Allport St., Chicago 8, Ill.

Velkopředsedkyně: Marie Králová, 1643 So. Austin Blvd., Cicero 50, Ill.

Velkomístopředseda: Karel J. Hronek, 3991 E. 42. St., Cleveland, Ohio.

Velkotajemnice: Anna Veverka, 3914 Hyde, Cleveland, Ohio.

Velkopokladnice: Marie Průšová, 2652 S. Central Park Ave., Chicago 23, Ill.

Velkoředitelstvo: Kateřina Killianová, Omaha, Nebr., Marie Tinglerová, St. Louis, Mo., a Mildred R. Janda, Chicago, Illinois.

Redaktorka: Marie L. Král, 1643 S. Austin Blvd., Cicero 50, Ill.

KATOLICKÝ DÉLNÍK

Ústřední úředníci:

Čestný předseda: Ndp. biskup L. B. Kučera, D.D., LL.D., 2801 Calvert Street, Lincoln, Nebraska.

Duchovní ředitel: Rt. Rev. Msgr. Fr. R. Hrubý, 209 - 21st Ave., S.W., Cedar Rapids, Iowa.

Předseda: Václav F. Jelinek, 4032 South 13th St., Omaha 7, Nebraska.

Místopředseda: A. G. Šírek, New Prague, Minn.

Tajemník: S. F. Wagner, New Prague, Minn.

Pokladník: J. W. Ficenec, 2405 L St., Omaha 7, Nebraska.

Lékař: Dr. S. T. Kučera, M.D., 819 W. 2nd St., Northfield, Minn.

Právník: Jos. A. Vojíš, 518 Insurance Building, Omaha 2, Nebraska.

Důvěrníci: J. K. Proskočil, 2757 S. 13th Street, Omaha 6, Nebr.; Jos. J. Pavlík, 5614 S. 21st St., Omaha 7, Nebr.; H. A. Parma, Ennis, Texas.

KATOLICKÁ JEDNOTA TEXASKÁ.

Hl. úřadovna, La Grange, Texas.

Kaplan: Rev. A. W. Nesvadba, Wallis, Texas.

Čestný předseda: A. J. Kallus, Wied. Rt. 2, Hallettsville, Texas.

Předseda: I. J. Parma, Granger, Texas.

Místopředseda: Jan Bača, Granger, Texas.

Tajemník: Amos Pavlík, La Grange, Texas.

Pokladník: Emil Kovář, Box 333, La Grange, Texas.

Právník: B. P. Matocha, 601 Bedell Bldg., San Antonio, Texas.

I. ředitel: Josef A. Válek, R. 3, Ennis, Texas.

II. ředitel: Boh. Kepřta, East Bernard, Texas.

III. ředitel: C. M. Janda, Rr. 3, La Grange, Tex.

IV. ředitel: Ludvík Šablatura

V. ředitel: Cyril Svrček.

Vrchní lékař: Dr. F. M. Wagner, Shiner, Texas.

ČESKÁ ŘÍMSKO-KATOLICKÁ JEDNOTA ŽEN VE STÁTU TEXAS.

Domov hlavní úřadovny v Yoakum, Tex.

Kaplan: Rt. Rev. I. J. Valenta, Jarrell, Texas.

Předsedkyně: Josefina Habarta, Yoakum, Texas.

Místopředsedkyně: Mrs. Benita Pavlu, Hallettsville, Texas.

Pokladnice: Marie Jareš, Yoakum, Texas.

Tajemnice: Carolyn Hrnčíř, Yoakum, Texas.

I. ředitelka: Ottilie Klečka, Taylor, Texas.

II. ředitelka: Anděla Kopecký, Galveston, Texas.

III. ředitelka: Rita Kallus, La Grange, Tex.

IV. ředitelka: Julia Brandesky, Corpus Christi, Texas.

V. ředitelka: Magdalena Muška, West, Tex.

Vrchní lékař: Dr. C. L. Kopecký, Yoakum, Tex.

Ředitelka dívčího oddělení: Antonie Pustka, Rt. 4, Hallettsville, Texas.

Právní rádce: Roman J. Bartosh, Taylor, Texas.

KATOLICKÁ JEDNOTA SOKOL

Starosta: John W. Voller, 5338 West 24th Place, Cicero 50, Illinois.

Místostarosta: J. K. Proskočil, 2757 So. 13th St., Omaha, Nebraska.

Tajemník: Jan E. Beneš, 1305 So. 8th Street, La Crosse, Wisconsin.

Pokladník: Jos. Hodouš, 3925 W. 26th Street, Chicago 23, Illinois.

Náčelník: Frank Nevšímal, 2224 So. Kedvale Ave., Chicago 23, Illinois.

Náčelní: Mrs. Marie Průša, 2652 So. Central Park Ave., Chicago 23, Illinois.

NÁRODNÍ SVAZ ČESKÝCH KATOLÍKŮ.

Hlavní úřadovna: 1436 West 18th Street, Chicago 8, Illinois.

Čestní předsedové: Jeho Emin. kardinál Samuel Stritch, arcibiskup chicagský; Jeho Exell. Gerald Bergan, arcibiskup, Omaha, Nebraska; Jeho Exell. Ludvík B. Kučera, biskup, Lincoln, Nebraska; Jeho Milost nejdp. Ambrož Ondrák, O.S.B., opat v Lisie, Illinois.

Čestní místopředsedové: Msgr. Václav C. Hradecký, Duncan, P.O. Britt, Iowa; vdp. Josef Větrovec, 323 E. 61 St., New York, N. Y.; vdp. Martin Oktávec, CSsR. a vdp. Josef Štěpánek, CSsR, 2111 Ashland Ave., Baltimore, Md.; L. J. Šulák, La Grange, Texas; Václav Keřka, Cleveland, Ohio.

Kaplan: Msgr. Martin Křížka, 2635 South Central Park Ave., Chicago 23, Ill.

Předseda: Jan W. Voller, 5338 W. 24th Pl., Cicero 50, Illinois.

Místopředseda: paní Marie Králová, 1643 South Austin Blvd. Cicero, Ill.

Tajemnice: sl. Jeanette Krippner, 2456 So. Homan Ave, Chicago 23, Ill.

Pokladník: Jos. J. Janda, Lawndale Agency & Loan Corp., 3205 W. Cermak Rd., Chicago 23.

Členové ředitelstva: Dr. Josef Čada, 2427 S. Lombard Ave., Cicero, Ill.; dp. František Pokorný, 2953 Lowe Ave., Chicago, Ill.; prof. Julius Kuchyňka, 5121 W. 22nd Pl., Cicero, Ill.; Josef Hucek, Chicago, Ill.; Marie Průšová, 2652 So Central Park Ave, Chicago 23, Ill.; Marie Pítelková, Chicago, Ill.; sl. Antonette Váňová, Chicago, Illinois.

Výkonná sekretářka: Jeanette Krippnerová, Chicago.

ROLNICKÁ PODPORUJÍCÍ JEDNOTA SV. ISIDORA V TEXASU

Kaplan: Rev. Henry F. Pšenčík, Rt. 4, Hallettsville, Texas.

Předseda: Henry F. Šablatura, Ganado, Texas.

Místopředseda: Frank Juřena, Hallettsville, Tex.

Tajemník: Raymond Toman, Ganado, Tex.

Pokladník: John Urbish, Hallettsville, Tex., R. 4.

Ředitelé: Bohumil Brosch, Rt. 4, Hallettsville, Tex.; Bohumil Hložek, Moulton, Rt. 1, Texas, a

Ben. Hellinger, P. O. Flatonia, Rt. 2, Texas.

CYRILOMETODĚJSKÁ LIGA

Hlavní úřadovny: 33 Fitzjohn Ave., London N.W. 3, Great Britain; Via Concillazone 1, Rome.

Zemský duchovní rádce pro Ameriku: Rev. Max Pikard, St. Joseph's Church, Lankin, N. D.

ČS. OREL V EXILU, ŽUPA SVATOVÁCLAVSKÁ

Hlavní úřadovna: 2318 South Avers Ave., Chicago 23, Illinois.

Duchovní rádce: Rev. Jiří Maria Svoboda.

Starosta: Rev. Jan Smutný, Curtis, Nebraska.

John A. Mallin

KOSTELNÍ MALÍŘ
(Decorative Artist)

2252 W. Devon Ave.

Tel. SHeldrake 3-1687

Chicago, Illinois

(Designers and Decorators of St. Procopius Church)

RIDGELAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6650 W. CERMAK ROAD, BERWYN, ILLINOIS

Tel.: GUnderson 4-7600

ZALOŽEN ROKU 1921

Otevřte si u nás výnosný spořitelní účet.

VŠECHNY VKLADY POJIŠTĚNY DO \$10,000.00.

WILLIAM J. RAYSPIS, president.

DOBŘE A ÚPLNĚ SPOLEHLIVÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ MÁ KATOLICKÝ DĚLNÍK

pro každého člena rodiny — muži, ženy a děti se přijímají v
členství od narození do věku až 60 let do obnosu až \$5000.00.

**Různé výhody — výběr dvojitého pojištění — vyplacení
v hotovosti za živa — půjčky proti rezervě a jiné.**

Tisíce spokojených krajanů, kteří mají dobré životní pojištění
při nízkých poplatcích.

O členství hlaste se u spolků Katolického Dělníka aneb pište na adresu:

KATOLICKÝ DĚLNÍK, New Prague, Minn.

Úřednictvo:

Duchovní ředitel:	Rt. Rev. Msgr. Fr. R. Hrubý, Cedar Rapids, Iowa
Předseda:	Václav F. Jelínek, Omaha, Nebraska
Místopředseda:	Andrew Sirek, New Prague, Minnesota
Tajemník:	Stanislav F. Wagner, New Prague, Minnesota
Pokladník:	Josef W. Ficenec, 2405 L Str., Omaha 7, Nebraska
Lékař:	Dr. Stanislav T. Kučera, Northfield, Minnesota
Právní rádce:	Josef A. Vojtěch, Omaha, Nebraska
Ředitelé:	Josef K. Proskočil a Jos. J. Pavlík, Omaha, H. A. Parma, Ennis, Texas.

Zákonné povolení oběhu v 16 státech.

NA ROHU S OTÁČECÍMI HODINAMI

ŠETŘTE S DŮVĚROU U

ESTABLISHED 1890

townhall 3-2002
bishop 2-2937

Central Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

5953 W. Cermak Rd., Cicero 50, Ill.
Savings insured up to \$10,000

FRANK J. KRÝDA, předseda

COMPLIMENTS

of

Morris B. Sachs

General Banking

THE BERWYN NATIONAL BANK

Oak Park Ave. and Cermak Rd.

Berwyn, Illinois

1883

ŘÁD

1956

KATOLICKÝCH LESNÍKŮ

Bratrská a sesterská pojišťující jednotka
(A Legal Reserve Fraternal Society)

Poskytuje duchovní, společenskou a tělocvičnou činnost a nabízí 12 druhů pojistek katolickým mužům a ženám ve stáří od 16. do 60. let.

Certifikáty jsou vystaveny mužům a ženám bez omezování výše pojištění s výhodou dvojnásobného pojištění v pádu nahodilé smrti.

Pro hochy a dívky do 16. let stáří nabízí 10 druhů moderních certifikátů.

POPLATKY A VÝHODY ZALOŽENY NA
C.S.O. TABULCE S 24% SÚROČENÍM

Všechny životní a nadační certifikáty poskytují následující nazadatelné výhody:

PŮJČKY V HOTOVOSTI**VYROVNÁNÍ V HOTOVOSTI****ZAPLACENÉ CERTIFIKÁTY****CERTIFIKÁTY S PRODLOUŽENÝM POJIŠTĚNÍM****PŮJČKY NA ZAPLACENÍ POPLATKŮ**

DIVIDENDY — Členské certifikáty, na něž požadované poplatky placeny jsou po dva anebo více roků, podílí se na přebytečném zisku jednoty v podobné ročních dividendů.

Albert A. Horstman,
předseda sboru ředitelů.

George H. Crowns,
velkonadlesní.

Richard T. Tobin,
místovelkonadlesní.

Hugh Young,
velkotajemník
a ředitel-organisátor.

Louis T. Duffy, Sr.,
velkopokladník.

Joseph Hucek,
velkodůvěrník.

O podrobnosti týkající se členství, poplatků a výhod tažte se našeho místního zástupce aneb dopište na hlavní úřad

Catholic Order of Foresters

HIGH COURT OFFICE

305 W. Madison St.

Chicago 6, Illinois

KATOLICKÁ ÚSTŘEDNÍ JEDNOTA (Catholic Central Union)

První podpůrná organizace katolických Čechů v Americe.
Založená v St. Louis r. 1877.

N a b í z í

KATOLICKÝM RODINÁM — MUŽŮM, ŽENÁM A DÍTKÁM
výhody moderní pojišťovny

Devět druhů populárních certifikátů pro dítky od narození
do 16. let stáří a pro dospělé do stáří 55. let.

Dopíše si o seznam certifikátů a platební podmínky.

CATHOLIC CENTRAL UNION

American Hall Building

1436 W. 18th St. (Phone CAnal 6-5509) Chicago 8, Illinois

PŮJČKY NA NOVÉ MAJETKY — Opravy a přestavby

Rychlá a svědomitá služba

3205-3207 W. Cermak Road

Chicago 23, Illinois

Phone: BIshop 7-6530

Padesátšest roků vzorné služby

JOS. J. JANDA, předseda

JOSEPH J. HOUDA, místopředseda

MILDRED R. JANDA, tajemnice

GEO. J. KIRCHMAN, pokladník

Lawndale Agency & Loan Corporation

POJIŠTĚNÍ VŠEHO DRUHŮ.

Ohnivzdorné skřínky k pronajmutí. — — — Prodej a koupě majetků.

3205-3207 W. Cermak Road

Phone: BIshop 7-6530

Chicago 23, Ill.

Nejlepší
druhy
amerického
zboží pro pány.

- *Kuppenheimer Clothes*
- *Worsted Tex*
- *Knit Tex*
- *Interwoven Hose*
- *Mallory Hats*
- *Arrow Shirts*

The Douglas *Clothing Co.*

3937 and 3939
W. 26th STREET

Just East of
Crawford Ave.

JOSEF MATHAUS, zakladatel.

Česká Katolická Jednota

Poskytuje celorodinné pojištění od
útlého mládí do 60 let

ZÍSKÁTE VSECHNY VÝHODY MODERNÍHO ŽIVOTNÍHO
POJIŠTĚNÍ S KTERÝMKOLIV CERTIFIKÁTEM

POJIŠTĚNÍ OD \$500 do \$3,000.

1. Celoživotní—platí se celý život
2. Dvacet let platu—platí se 20 let
3. Dvacetileté nadační—splatné za živa po 20 letech
4. Zaplacené v 60 letech—platí se do 60 let stáří
5. Zaplacené v 70 letech—platí se do 70 let stáří
6. Nadační v 60 letech—splatné za živa v 60 letech

ODBOR MLÁDEŽE

1. Do věku 16 roků—25c měsíčně (Pojištění do \$500.00)
2. Celoživotní
3. Dvacet let platu
4. Dvacet let nadační
5. Nadační (Educational) splacené v 18 letech

Dividendy vypláceny nepřetržitě po 16 roků.

ČESKÁ KATOLICKÁ JEDNOTA

5644 BROADWAY

CLEVELAND, O.

CIVIC

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

**3821 West
26th Street**

Henry Swade,
president

Telefon:

**LAWndale 1-6200
LAWndale 1-2018**

Robert I. Vaněk,
taj. a pokladník

Vaše úspory jsou pojištěny do \$10,000
SYSTEMATICKÉ UKLÁDÁNÍ ZAJISTÍ VAŠI BUDOUCNOST.

HOTOVÉ

— pro zítřejší potřeby. —

OTEVŘTE SI SVŮJ ÚČET DNES

U

Second Federal Savings AND LOAN ASSN.

26. ul. a Pulaski Rd.

CRawford 7-8500

Chicago 23, Illinois

Vaše vklady jsou pojištěny do \$10,000

POSKYTNEME VÁM VÝHODNOU PŮJČKU NA MAJETEK

NA MÍRNÝ ÚROK.

POTRAVINOVÉ A JINÉ BALÍČKY DO ČESKOSLOVENSKA
PŘI NEJNIŽŠÍCH SAZBÁCH.

Ve všech bankovních záležitostech obraťte se
s úplnou důvěrou na

SKALA NATIONAL BANK

1817 SO. LOOMIS ST., CHICAGO 8, ILL.

CAAnal 6-8181-2

ÚPLNÁ CESTOVNÍ SLUŽBA

- ★ AEROPLÁNEM
- ★ LODI
- ★ AMERICKÉ ZÁJEZDY
- ★ ZASÍLÁNÍ PENĚZ DO EVROPY
- ★ AFFIDAVITY

VANĚK TRAVEL SERVICE

3707 W. 26th Street

CHICAGO 23, ILL.

Telefon: ROckwell 2-2326

BOHEMIA FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION of Chicago

2101 SOUTH PULASKI ROAD
CHICAGO 23, ILLINOIS

Telephones: LAwndale 1-3100
LAwndale 1-3170

George O. Jarosh,
president

CHARTERED AND SUPERVISED BY
U. S. GOVERNMENT

Each Account Fully Insured up to
\$10,000.00

Hours:

9:00 A.M. to 4:00 P.M. Mon., Tues. & Fri.
Wed. & Sat. 9:00 A.M. to Noon
Thurs. 9:00 A.M. to 7:30 P.M.

Give Your Baking

"Solo Magic"
Added Touch!

Upečte tyto lahodné koláčky
SE SOLO ŠVESTKOVOU, MÁKOVOU
nebo MERUŇKOVOU PŘIPRAVENOU
KOLÁČOVOU NÁPLNÍ.

6 LAHODNÝCH NÁPLNÍ

**MAKOVÁ
ŠVESTKOVÁ
MERUŇKOVÁ
MANDLOVÁ
DATLOVÁ
HROZINKOVÁ**

PRODÁVÁNY VE VŠECH
VEDOUÍCÍCH OBCHODECH
A VELKOOBCHODECH
S GROCERNÍM ZBOŽÍM.

JINÉ POTRAVINOVÉ "SOLO" PRODUKTY:

**IMPORTOVANÉ SUŠENÉ HOUBY
ANCHOVY PASTA
PROCESSED ONION CHIPS
ŠAFRÁN, MÁK A KMÍN**

NAPIŠTE SI O BEZPLATNOU KNÍŽEČKU RECEPTŮ
A PREMIOVĚ NABÍDKY

SOKOL & COMPANY

TERESA SOKOL NOVAK, Pres.

214 E. Illinois St.

Chicago 11, Ill.

SUPERIOR 7-0955

REXALL LÉKÁRNA BI 7-7550

Riedl's Prescription PHARMACY

J. E. Riedl, B.S., R.Ph.

E. J. Riedl, B.S., R.Ph.

ČESKÁ LÉKÁRNA

● Břišní opěrné obvazy.

● Elastické punčochy

Vyřizujeme prescriptions
na různé léky pro Evropu.

3156 ZÁP. 26. ULICE

CHICAGO 23, ILL.

(Východně od Kedzie Ave.)

KABÁTOVA ČERNÁ MAST

Mast', která táhne a hojí

Mast' je připravována z prostředků
nejvýše utišujících a léčivých. Léčí
vyrážky — boláky — spáleniny —
opařeniny — pořezaniny a odřeniny
na kůži. Mast' tato jest zaručená.
Cena \$1.00 s poštou. Je k dostání v
lékárnách v Chicagu i předměstí. Ne-
pište přímo na adresu:

ALOIS KABAT CO.

3156 W. 26th ST.,

Chicago 23, ILL.

SPORITELNÍ ÚČET JE VÝNOSNĚJŠÍ.

Jsme vždy nejvýše ochotni, býti vám nápomocni ve
snaze vlastnit svůj domov a připravíme vám
nejlepší možné výhody hypoteční.

HEMLOCK FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

5100 South Ashland Avenue, Chicago, Ill.

Telefon HEMlock 4-0600

Na spořitelní vklady platíme 3½% běžné dividendy.

Z. J. KOSMALSKI, president.

JOSEPH GAVRON, tajemník.

LAWNDALE MEAT PRODUCTS CO.

PRVOTŘÍDNÍ ŘEZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ.

— Pražský — Hot Párky — Hot Loaves — Choice Fresh Meats —

● WHOLESALE

RETAIL ●

3617 West 27th Street

Chicago 23, Illinois

Telefon: Bishop 7-7975.

M. LIŠKA — E. MORVAY — J. BEDNÁŘ, majitelé.

ZÍSKEJTE NEJVÍC Z VAŠICH ÚSPOR

Otevřte si "PEOPLES FEDERAL" VKLADNÍ ÚČET
a dostaňte nejvyšší zisk z vašich peněz při pojištěné bezpečnosti.

Peoples Federal Savings and Loan Association vás zve s oprávněnou chloubou do nové úřadovny... ve které jako vždy je hlavní snaha uspokojivá služba a bezpečí pro vaše vklady.

Opatrní a spořivý lidé používají naše služby a zařízení od roku 1912. Naše zkušenost 44 roky trvající je pohotově k vašim službám.

Vklady pojištěny do \$10,000 a vydělávají 3%.

PEOPLES FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

S. W. ROPA, předseda.

Na 18. ulici u Ashland Avenue

Chicago 8, Ill.

NEJVĚTŠÍ ÚSPORNÝ ÚSTAV NA ZÁPADNÍ STRANĚ.

GUARANTY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

JOHN G. ZELEDNY, President

STANLEY DVORAK, Secretary

3854-56 West 26th Street - Chicago

(Corner Springfield Avenue)

**OVER 57 YEARS OF
SAFE AND SOUND MANAGEMENT**

**Od roku 1887 tisíce užívalo tento ZNÁMÝ ŽALUDEČNÍ
TONIC lék k boji proti zácpě a jejím následkům!**

Dostaňte si láhev Trinerova vína dnes a nechte jeho příjemně chutnající, zácpu odstraňující účinky pracovat za vás. (Upozornění: Pakli nemůžete dostati Trinerovo víno ve vašem obchodě, zašlete \$1.50 se jménem vašeho obchodníka na: Jos. Triner Corp., 4053 Fillmore, Chicago 24, a velká láhev Trinerova hořkého vína bude vám zaslána ihned poštou vyplaceně.)

Trinerovo Hořké Víno

ŠETŘENÍ SE VYPLÁCÍ v BERWYN Savings & Loan Assn.

6725 West Cermak Road, Berwyn, Ill.

Telefon: GUnderson 4-5360.

Vaše spořitelní vklady jsou pojištěny do \$10,000.

— PŮJCKY NA MAJETKY —

POJIŠTĚNÍ VŠEHO DRUHU.

FRANK C. TOPINKA, předseda.

FRANK KOŘÍNEK & CO.

Krajanský velkoobchod s pekařskými potřebami

založený před 39 lety p. Frank Kořínkem starším.

4828-30 W. 25th STREET CICERO, ILL.

Phone OLympic 2-2870.

Frank J. Kořínek

George E. Kořínek

VÝROBCI ZAVÁŘENIN --

JAM A JELLY

Zvláštní pozornost věnujeme "MAKU", který jest naší specialitou!
NAŠE POVIDLA jsou pravou pochoutkou; jak Švestková (Prune), Merunková (Apricot), Ananasová (Pineapple), Jahodová (Strawberry), Malinová (Raspberry), Datlová (Date), které dodáváme a zasíláme po celých Spojených státech pekařům — velkoobchodům a restaurantům — v 10 lb. — 50 lb. — 300 lb. a 600 lb. kbelících.

Tato firma jest řízena poctivými a spolehlivými odborníky

pp. FRANK J. KOŘÍNEK a GEORGE E. KOŘÍNEK.

WAHOO, NEBR. Osada sv. Václava. Farář Rev. Eduard Kolář. Čestný farář Rt. Rev. Mgr. Matěj Němec.

AUTO INSURANCE LIFE INSURANCE FIRE INSURANCE

My company offers all 3!

If you have a family, own a home, or drive a car ... you want the best protection money will buy. You can always rely on State Farm insurance for all three ... at reasonable rates. Before you invest in further protection for your family, your home or your car ... let me tell you about State Farm's budget-planned insurance.

It pays to know your STATE FARM Agent

- FARMERS UNION CO-OPERATIVE OIL ASS'N of SAUNDERS COUNTY.** Petroleum Products, Bottled Gas, Propane. John O. Schmit, Pres. Started Apr. 1, 1929.
- HULT PAINT & WALL PAPER.** Since Sept. 1, 1920, in same location. "May-Tag" Washing Machines, Danny Lopour, son-in-law of S. M. Hult, speaks Bohemian.
- WAHOO TRANSFER.** Daily freight service to Lincoln & Omaha. Was purchased by Tom Shanahan, May 1, 1944, who has always been in this kind of work.
- W. G. JOHNSON CONSTRUCTION CO.** Started on March 1, 1937. His son-in-law E. Gerald Erickson became a partner January 1, 1953.
- WM. KUBIK.** Excavating & Construction Work. Phone 747. Was started May 1, 1946.
- KELLY & JORDAN.** Plumbing-Heating-Wiring. Phone 212. John Kelly since 1948 and Harold Jordan started June 1, 1953.
- OLSON PLUMBING & HEATING.** (On the Highway.) The elder Olson has turned over the active management to his son and son-in-law, Gordon Nordquist, who started Aug. 20, 1948. The elder Olson has been in the plumbing business since April 1, 1913.
- ALBIN W. HANSON.** Plumbing & Heating. "Lennox" Dealer, down-town store. Started in business for himself June 1, 1931. Has always been in the plumbing work.
- WAHOO FEED & PRODUCE** was started by Kenneth Hagelstein October 6, 1954.
- McPECK'S PRODUCE.** Dealer for Sargent feeds, was started Oct. 6, 1954.
- TORRENS PRODUCE.** Was started by Lloyd Torrens (Now Mayor of Wahoo) April 1, 1924.
- DOOLEY AUCTION MARKET,** Sales Every Saturday Since March 1, 1941. John W. James became manager January 1, 1956.
- GIFFORD & RICHTER DEHYDRATING PLANT.** Bought out Wahoo Milling Co. in 1956. Quality Dehydrated Alfalfa Meal & Livestock feeds. We buy, cut and haul your Alfalfa. Tel. 264.
- MCCORD WELDING & BLACKSMITHING,** 3 doors East of Highway on West 8th Street. — Plow Work, Farm Repair, Hard Surfacing, Fabrication & Portable Welding.
- DEEP ROCK SERVICE & TANK DELIVERIES.** Joe Johnson started Oct. 1, 1945, on the Highway, at Wahoo, Nebr.
- RAY'S CHAMPLIN SERVICE STATION & SVOBODA O.K. RUBBER WELDERS,** Cooper Tires. Wholesale & retail. Phone 320. Ray J. Svoboda came to Wahoo, Nebr., April 1, 1954. At the corner of 1st & Chestnut, on the highway, where the highways meet at the sound end of Wahoo, Nebr.
- CHET'S SINCLAIR SERVICE,** on the highway, at Wahoo, Nebraska, Member of St. Joseph's parish, Colon, Nebraska. Chester J. Wesolowski.
- WONKA OIL CO.** Cash buyers of Poultry, Weston, Nebraska. Since 1928.
- LANIK'S HOME MARKET.** The Grocery Store that keeps open evenings, started Oct. 31, 1945.
- HINKY DINKY GROCERY STORES** came to Wahoo in 1938. Harvey Reitmayer, manager, since Feb. 11, 1956.
- KOLTERMAN'S BEN FRANKLIN STORES** date to January 13, 1933 and have advertised in the Bohemian Almanac every year.

A. H. THEGE & SONS Real Estate & Insurance business was started by A. H. Thege, who speaks Bohemian, July 1, 1930. Wayne Thege, who sells real estate, started in 1945 and Chas. Thege, who writes insurance, started in 1944.

BURMEISTER BROS. Real Estate & Insurance business was started Feb. 1, 1927, and the Saunders Finance Co. June 1, 1929. Karl Burmeister has been the manager since the start.

HARRY F. FALKE AGENCY, Insurance, Bonds, Real Estate, Sales, Farm loans. Purchased George Ayers Agency in May 1952.

JAMES L. KUDRNA, President, First Nat'l Bank, Wahoo, Nebr., Real Estate Broker and Insurance since Sept. 1, 1919.

GLEN "JIGGS" GRIESER, 715 N. Sycamore Street. Phone 593. Your State Farm Agent. Auto, Life & Fire.

FARMERS MUTUAL INSURANCE CO. — Incorporated Nov. 20, 1891. A. F. Lindau, Pres.; Henry L. Rood, Vice-Pres.; B. E. Norenberg, Sec'y-Treas. — Mrs. Anne Malek Justsen, the book-keeper, speaks Bohemian and the Bohemian agents are: — Leonard Benes, James Meduna, Jos. Holubar, Frank J. Vaněk, Adolph Nemec & Alvin Dvorak.

DR. R. E. SKLENAR, Dentist. Anderson-Hultin Bldg., Wahoo, Nebr. Since October, 1954.

DR. WM. L. KLING, since 1914. Office over Dickinson's Jewelry.

WAHOO GREENHOUSE. Flowers for all occasions. L. J. Jensen since July 1, 1927.
This business was started in 1906 two blocks west of the Court House.

HULT MORTUARY & FURNITURE, Wahoo, Nebr. Started by L. E. Hult, April 1, 1927.
Modern, Redecorated & Air-Conditioned Funeral Parlors. — New Furniture Store.
New Stock. Across the alley south from the Mortuary, Air-Conditioned. —
Telephones 150 & 868.

TRAUTT HARDWARE (at one time Janda & Koch) was purchased April 1, 1952. Hardware,
Stoves, Household Goods & Tools. The real Value Store.

WAHOO APPLIANCE. Since 1946. East of Torrens Produce. Radio, Television, Refrigerators,
Cooling Systems, Electric Wiring. Roger E. Olson became owner Feb. 13, 1956.
Phones 235 & 821-W.

GEORGE MINERS. Television Sales & Service. Across from Safeway Store. Phone 644. New
Philc and R.C.A. Television sets — Service all makes. In Television work from
the beginning locally, and for the foreseeable future. Mrs. Miners is a daughter
of Mr. & Mrs. Geo. Smersch.

BRUCE T. V. SERVICE. Service on all makes. Telephone 7111 at night and 424 daytime.
Qualified for Color T. V. Service. Started in Wahoo August 15, 1952. Business at
Gambles Store.

ANDERSON AUTO CO. General Motors, since 1913. Chevrolet and Oldsmobile Sales & Service.

ROBERT LAPOUR started with **ANDERSON BUICK & PONTIAC** in 1955.

BRODAHL MOTOR CO. Ford Cars & Trucks, 6th and Linden Streets, since 1917. Sales &
Service. Al Brodahl & Son Don Brodahl.

A. L. NOVY IMPLEMENT CO. John Deere zemědělské nářadí. Bought out H. G. Stolz August 15,
1950. East of Safeway Store. Phone 123.

PEETZ IMPLEMENT CO. Modern Power Farm Equipment. Allis-Chalmers Sales & Service.
Purina Chows. Purchased Wurst Implement Co. Dec. 1, 1953. South side of 4th St.
½ Block West of the High School.

FARMERS CO-OPERATIVE CO. One Block east of the Court House. Started June 23, 1914.
Building Material. Grain, Lumber & Coal.

WAHOO HATCHERY. East of the Post Office, was started after 1st World War, in 1923.

WAHOO BAKERY. Was started by Oscar Schulte after the First World War. "Buy it as you
want it" at Wahoo's only Bakery.

CENTRAL ELECTRIC & GAS CO. J. W. (Bill) Keefer came to Wahoo in Nov., 1948, having
been with the Gas Co. at York and Lincoln since 1941. — Chamber of Commerce
president. He and his family one of Wahoo's most valuable assets.

DICKINSON'S JEWELRY, Since June 14, 1947. Diamonds, Expert Watch & Jewelry Repair.

HOLME'S WATCH REPAIR & JEWELRY. Since 1952. All work guaranteed.

LANIK'S MEAT MARKET, ½ block south of City Hall. Ed Lanik started to work for his
brother June 1, 1922, and became owner in 1941.

BERANEK'S MEAT MARKET. Was started September 15, 1926. Joe Beranek Sr.

LINDLEY CLOTHING STORE, the "Obchod pro muže". Was started in Sept. 1935.

MR. & MRS. JACK SLOEY purchased the **DAIRY BAR** June 30, 1955. ½ Block south of the
1st Nat'l Bank.

CITY CAFE was purchased by **MR. & MRS. VINCENT HANSEN** in 1956. One Block west of
the 1st Nat'l Bank.

FAIRVIEW CAFE (on Highway) was started August, 1946, and the **AUTO COURT** August, 1942.

HAROLD ROBERTS purchased **WAHOO THEATRE**, May 1st, 1955.

ELMER JACOB purchased **JOSEF HAJEK TAVERN** May 1st, 1955.

E. J. ERICKSON. City Clerk since 1932.

MILLER'S BOOTERY. Shoes for the entire family.

DR. J. R. SWANSON & DR. ROY SWANSON. Osteopatičtí lékaři. Office over Collings Drug
Store. Dr. J. R. Swanson started Sept. 4, 1927 and Dr. Roy Swanson, Nov. 1, 1937.

WAHOO CLINIC. Dr. French came to Wahoo March 15, 1947, & Dr. Wallace July 1, 1952. Office
1st Bldg. East of Saunders County Community Hospital. Dr. Wallace is Katolický
Dělník Examiner and a Member of S.S. Cyril & Method Society.

SAUNDERS COUNTY CLINIC. Was started December 19, 1953, by Dr. E. J. Hinrichs and
Dr. M. H. Crouse. They are located in the Levin Building, ½ block north of the
First National Bank, on the ground floor.

CHRISTENSEN'S DRUG STORE. Was started by Dick Christensen, January 3, 1946. His brother
Jack Christensen became associated with him July 1, 1950. Dick came to Wahoo
Sept. 5, 1938, worked in a drug store 5 years and at the plant at Mead 4 years.

BANK OF PRAQUE, Prague, Nebraska. 51 years of continuous service. Max Vlasak, Cashier.

WAHOO STATE BANK. Clarence Hohl, President. With the bank since it started Jan. 1, 1932.

THE FIRST NATIONAL BANK, Wahoo, Nebr. James L. Kudrna, President. Came to the Bank
Sept. 1, 1919. Held every position in the bank before becoming president.

SECURITY HOME BANK, Malmo, Nebr. A Home-owned institution. Gus Houfek has been in
the Banking Business since March 12, 1919.

JAMES W. JASA. SHOE REPAIR. Started in Wahoo, Nebr., on December 1, 1929.

ZALOŽEN R. 1904.

4010 W. 26th Street

Chicago 23, Ill.

Všechny vklady federálně pojištěny až do \$10,000

LAwndale 1-7755

Úplná

Cestovní

Služba

HEGER TRAVEL BUREAU

6118 West Cermak Road

CICERO 50, ILL.

Telefon: TOWnhall 3-4774 -- 3-4775

VÁVROVA LÉKÁRNA

Nejstarší česká lékárna v Chicagu

JEDOKAZ — VŠEHOCHUŤ

**Vyhlášené léky, které byly
vyrobeny před 50 lety.**

1916 S. Racine Ave., Chicago 8, Ill. Telefon: CAnal 6-9191

CAPITOL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

3522-24 West 26th Street, roh Drake Avenue

Chicago 23, Illinois

Telefon: Bishop 7-6900

CHARLES T. SALAK, president.

**PRO VAŠE ÚSPORY
PŮJČKY NA MAJETKY**

**VAŠE VKLADY JSOU POJIŠTĚNY DO \$10,000
AGENTUROU VLÁDY SPOJENÝCH STÁTŮ**

Your

**Savings GAIN from these
benefits at TALMAN**

- Insured Safety — to \$10,000.
- Substantially Higher rate of Earnings — than is paid by other types of savings institutions.
- Most Liberal Method used to compute earnings.
- Fluctuation Free — cash value does not move up or down.
- Convenient — 4 drive-up tellers, 24 inside paying and receiving tellers, save or withdraw by mail — postage free both ways.

50 Hours of Public Service:

9 to 4 Mon. and Wed.

9 to 8 Tues., Thurs. and Fri.

9 to Noon on Saturday

4 free parking lots

TALMAN

CHICAGO'S 170-MILLION-DOLLAR

FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Where people are more important than money

55th and South Kedzie Avenue • HEmlock 4-3322 • Ben F. Bohac, President

PSACÍ a POČÍTACÍ STROJE

PSACÍ STROJE S ČESKÝMI PÍSMENY.

Všech značek prodá, půjčí, opraví neb vymění se zárukou

RUDY DVOŘÁK

ODBORNÝ ČESKÝ ZÁVOD

3506 W. 26th St.

Chicago 23, Ill.

Blshop 7-7522

BEZPEČNÉ A VÝNOSNÉ UKLÁDÁNÍ PENĚZ NABÍZÍ

MANNING SAVINGS & LOAN ASSN.

2854 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Blshop 7-7080

Založeno roku 1887.

ŠETŘTE POŠTOU NEBO OSOBNĚ.

Platíme přítomně 3% dividendy. — Vklady pojištěny do \$10,000.

Peníze uložené před 15., ponesou dividendy od 1. v měsíci.

Půjčky na majetky — dlouhodobé — na mírné splátky.

LOUIS J. MAYER & CO., Real Estate & Insurance

Nájem, prodej, výměna a spravování majetků, ve stejné budově.

Přejete si šetřit peníze? Zkuste to poštou u **CITIZEN SAVINGS**. Nezáleží kde bydlíte, vzdálenost nerozhoduje. Zašlete nám Váš check, poštovní poukázku, neb M.O., jak se Vám to hodí a Váš účet bude otevřen ihned a knížka Vám bude zaslána zároveň s potřebnými obálkami, tak, abyste je mohli používat při dalším ukládání. **VEŠKERÉ ÚSPORY JSOU POJIŠTĚNY AŽ DO \$10,000 u Fed. Savings and Loan Ins. Corporation.**

JOIN OUR SAV-O-MATIC CHECK CHRISTMAS CLUB — 25 Payments
Ve všech finančních záležitostech porad'te se u

CITIZEN SAVINGS & LOAN ASSN.

3917-19 West 26th Street

Chicago 23, Ill.

FRANK L. BAŠTA, president.

Telefon: ROckwell 2-1264-5

DO ČESKOSLOVENSKA V ROCE 1957

LETADLEM nebo LODÍ

s VÝPRAVAMI Č.A.N.S. neb jednotlivě

pojedete pohodlně a bezstarostně prostřednictvím Odborné turistické kanceláře

BAŠTA-MUSIL & CO.

3917-19 West 26th Street

Chicago 23, Ill.

Tel. CRawford 7-4800 — 4801.

Naše přímé zastoupení spol. ČEDOK v ČSR umožní Vám vyřízení všech příprav a obstarání čl. visa, atd. rychle a bez Vašich starostí. — Příhlášky o rezervaci míst na lodích pro Váš odjezd i návrat z Evropy nutno učinit **IHNEDE**.

ZÁSILKY PENĚZ a BALÍČKOVÉ DÁRKY

do všech evropských zemí vyřizujeme spolehlivě k úplné spokojenosti našich zákazníků. — Žádejte ceníky.

CEST. CHECKY - POJIŠTĚNÍ - POZEMKOVÝ OBCHOD - NOTÁŘSTVÍ

PŘES PADESÁT LET SPOLEHLIVÉ SLUŽBY
BEZPEČNOST

*Ve veškerých bankovních a finančních záležitostech,
obraťte se s naprostou důvěrou*

— NA —

Lawndale National Bank

3337-45 West 26th Street

Chicago, Illinois

Bishop 7-6800

Pro vaše úspory

ČLEN FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Vaše úspory jsou pojištěny do \$10,000

JOHN T. CHRÁSTKA

Pohřební ústavy:

3440 záp. 26. ulice

Tel. BISHOP 7-6747

Tel.: BISHOP 2-2990

6301-5 záp. Cermak Road

Tel.: STANLEY 8-8240

Po více jak 40 roků slouží naší české veřejnosti a největší počet pohřbů s největší svědomitostí vypravených mluví sám za sebe.

JOHN J. KUČERA

3901 W. 26th St.

Tel. LAWndale 1-1300

CHICAGO 23, ILL.

REALITNÍ OBCHOD

Majetky na prodej — Půjčky

Pojištění všeho druhu.

Spolehlivost.

Úslužnost.

Vzorná obsluha.

DO KUCHYNĚ!

Jak známo, jsme dlouholetými importéry kvalitních MLÝNKŮ NA MÁK, MASO, HOUSKU, OŘECHY, MANDLE, ČOKOLÁDU, PEPŘ, atd. — Všechny tyto mlýnky jsou stále na skladě. — Zvláště však upozorňujeme na novinku: **MLÝNEK NA MÁK "DIENES" No. 222.** Je to nejlepší mlýnek na mák, jaký jsme až dosud měli a toho času nejlepší na trhu. Je prvotřídního a trvanlivého zpracování. Special cena: \$4.50, poštou \$5.10. —

Dále máme nový sklad krásných **MLÝNKŮ NA KÁVU** ve třech velikostech. **OLD FASHIONED**, ale káva nejlépe chutná, je-li čerstvě umleta. Přesvědčte se! A jsme jisti, že si jeden takový mlýnek objednáte.

VEŠKERÉ DRUHY KUCHYŇSKÉHO KOŘENÍ:

Mák 59¢ lb., poštou 85¢; Kmín 49¢ lb., poštou 75¢ (při větším množství najednou poštovné je levnější); Paprika, Pepř bílý, Anýz, Pepř černý, Skořice, Nové koření, Šafrán, Hřebíček, Zázvor atd. Čerstvá zásoba vanilky: lusk 25¢. Sušené hřebky, prvotřídní, lb. \$5.00, 1/2 lb. \$2.75, 1/4 lb. \$1.50, vyplaceně.

BÁBOVKA importovaná:

Kovová polévaná, ve dvou velikostech: menší za \$3.25, poštou \$3.80, větší \$3.95, poštou \$4.50.

ČESKÉ KNIHY, SLOVNÍKY, UČEBNICE, HUDEBNINY,
IMPORT. REKORDY (GRAM. DESKY), ČESKÉ I SLOVENSKÉ

— PÍŠTE SI O SEZNAM! —

F. PANCNER, *Importer*

6514 W. CERMAK ROAD

BERWYN, ILLINOIS

Telefon GUnderson 4-3459

ČESKÁ A SLOVENSKÁ BLAHOPŘÁNÍ

KU VŠEM PŘÍLEŽITOSTEM

BOHEMIAN GREETING CARDS
FOR ALL OCCASIONS

Po dlouhá léta vlastním nákladem tiskneme a uvádíme na trh původní česká a slovenská blahopřání k narozeninám, jmeninám, svátkům vánočním a velikonočním s hřejivými českými a slovenskými veršičky mamince, tatínkovi, bratrovi, sestře atd. — Dále k sňatku, ku Dni matek, ku Dni oteu a k celé řadě jiných příležitostí. Jsou k dostání v cenách 10, 15, 25 a 35¢ kus.

Jen si všimněte zn. PANCNER na zadní stránce, pak víte, že jste koupili nejlepší českou nebo slovenskou kartu na trhu! Pro letošní vánoce nachystali jsme SPECIAL: 12 různých karet v jednom setu za \$1.00, poštou za \$1.15. Využijte této zvláště výhodné koupě! Ještě chceme upozornit, že samozřejmě máme na skladě bohatý výběr anglických blahopřání ke všem příležitostem, a pro vánoční svátky i v jiných řečích jako německé, polské, maďarské atd.

SAVE MORE – EARN MORE

3 $\frac{1}{2}$ %

PAID ON

SAVINGS

GENERAL SAVINGS

2216 SOUTH CICERO AVE., CICERO, ILL.

Open Monday thru Thursday 9 - 4:30, Friday 9 - 8. Closed Saturdays.

Phones: Bishop 2-1192

Townhall 3-2105

VLASTNICTVÍ SVÉHO DOMOVA —

KOUSKU TĚ KRÁSNĚ AMERIKY,

jistě jest touhou mnohého z vás.

Dovolte nám abychom vám mohli uskutečniti vaše přání.

Navštivte naši úřadovnu a porad'te se dříve s námi.

C. KEMF

**REAL
ESTATE**

3857 W. 26th Street, Chicago, Ill. Tel.: CRawford 7-0810
6521 Archer Ave. Portsmouth 7-7165

Máme bohatý výběr majetků v Chicagu a předměstích.

DOVOLTE, ABYCHOM I VÁS USPOKOJILI.

OLYMPIC

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

LOMBARD A CERMAK RD.

BERWYN, ILLINOIS

Značky bezpečnosti, které dodávají důvěru
Tisíce investujících pro mimořádný příjem
a bezpečnost pojištěnou do \$10,000

Mohovitost přes \$50,000,000

F. T. SEDLÁČEK,
předseda.

R. R. NOVOTNÝ,
tajemník.

Česká spořitelna

ATLAS

Savings and Loan Association

v nové vlastní budově

3901 W. 26th St.

Chicago 23, Ill.

nabízí své služby krajauským spolkům, organisacím, obchodníkům a jednotlivcům v Chicagu i mimo Chicaga při ukládání úspor a dělání půjček na majetky.

PLATÍME 3% ROČNĚ — KAŽDÝ ÚČET POJIŠTĚNÝ do \$10,000

Mimochicagští krajané ukládejte své úspory poštou.

Hradíme poštovné. Vyžádejte si naše adresované obálky.

OTEVŘTE SI NOVÝ ÚČET - OSOBNÍ ANEBO SPOLKOVÝ - POŠTOU

Úsporové vklady pojištěny
do \$10,000.00

vládní agenturou

Federal Savings & Loan
Insurance Corporation

HOMAN SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

ÚSPOROVÉ ÚČTY VÍTÁNY.

(Náš systematický splátkový plán nadále k použití.)

3347 W. 26th Street — Chicago

Telefon: BIshop 7-3200

RICHEY V. GRAHAM, SR., president. EDWARD J. KLEČKA, tajemník.

ESTABLISHED 1889.

68 YEARS OF PROGRESS

3%

DIVIDEND ON YOUR SAVINGS

You'll be pleased with the modern, helpful services made available for your use at
ST. PAUL FEDERAL:

SAVINGS ACCOUNTS — INVESTMENT ACCOUNTS — HOME LOANS —
IMPROVEMENT LOANS — LIBERAL DIVIDENDS — INSURED SAFETY —
CONVENIENT WITHDRAWALS — CASHING CHECKS — BORROWING ON
SAVINGS — CHRISTMAS CLUB — VACATION MONEY.

SAFETY DEPOSIT BOXES

ST. PAUL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASS'N OF CHICAGO

FRANK P. KOSMACH, President

RESOURCES OVER \$70,000,000.00.

6720 WEST NORTH AVENUE, CHICAGO 35, ILL.

PHONE: NATIONAL 2-5000

OFFICE HOURS: MON., TUE., THURSDAY 9 to 4 P.M.

WED. & SAT. 9 to 12 — FRIDAY 12 to 8 P.M.

All accounts are insured to \$10,000.00. — Chartered and supervised by United States Government. — Accounts may be opened by mail. Money in before 10th of the month will earn as of the 1st. — Ample parking at both the rear and east side of the Bldg.

Proč kašlati?

Zkusili jste

PELIKAN'S BRONCHIAL BALSAM?

60c and \$1.00

Po 40 roků tato příprava kořenek byla
nápomocna kašlajícím. Obdržíte u

Pelikan
DRUG STORE

EDWARD J. KRAL, R. PH. G.
LAWDALE AVE., COR. 26TH ST., CHICAGO, ILL.
PHONE CRAWFORD 2100

Katolický tisk

patří do

každé rodiny

NORBERT SPĚVÁK

pozemkový obchod

MAJETKY NA PRODEJ.

PŮJČKY NA MAJETKY.

POJIŠTĚNÍ VŠEHO DRUHU.

3522 West 26th St., Chicago 23, Ill.

Telefon: Bishop 7-6900

Residence: GUnderson 4-1002

Honsík Pharmacy

PHARMACISTS

Milton F. Ryba, R.Ph.G.

West 26th Street

Cor. Christiana Ave.

CHICAGO

Phone BIsHop 7-7663

**Přesné vyplňování léků dle
lékařských předpisů.**

Veškeré toaletní potřeby.

**ŠETŘTE
S JISTOTOU**

3½% DIVIDENDA
NA VAŠE VKLADY

POJIŠTĚNÉ VKLADNÍ ÚČTY — SAVE-BY-MAIL KITS — VÁNOČNÍ A
PRÁZDNINOVÝ KLUB — PŮJČKY NA DOMOVY — PŮJČKY NA
OPRAVY DOMOVŮ — U. S. VLÁDNÍ A ÚSPORNÉ BONDY —
POKLADNÍ ŠEKY — CESTOVNÍ ŠEKY — BEZPEČNOSTNÍ SKŘÍNKY

CICERO FEDERAL SAVINGS **and loan association**

Townhall
3-6700

5900 WEST CERMAK ROAD CICERO 50, ILL.

Bishop
2-2646

HUGO KORANDA, President

ÚŘEDNÍ HODINY: V pondělí a v úterý od 9 ráno do 4 odpo. Ve středu od 9 ráno do
12 v poledne. Ve čtvrtek a v pátek od 9 ráno do 8 hodin večer.
V sobotu zavřeno.

POTŘEBUJETE-LI prodat neb koupit

MAJETEK, FARMU nebo LOTY,
POTŘEBUJETE-LI pojistit domov a auto
PROTI OHNI, VĚTRU a KROUPÁM
POTŘEBUJETE-LI pomoc s fed. daní z příjmu
zavolejte nebo navštivte

JAMES KRÁL

(bývalý deputy collector)

2616 S. Pulaski Rd., Chicago 23, Ill.

Telefon: CRawford 7-0763

Est. 1905

SCHEFFEL PHARMACY

— Emil Brvenik —

Prescription Specialists

Prompt Delivery

1918 S. Blue Island Ave.

CAnal 6-0727

"We Appreciate Your Patronage"

KUBA JEWELERS

Diamonds - Silverware - Jewelry

ELGIN — BULOVA
HAMILTON
WESTFIELD
WATCHES

Na lehké splátky
žádné poplatky.

Expertní opravy v
hodinářství.

4052 W. 26th St., Chicago

1 blok záp. od Pulaski Road.

OBSAH

Poznámky z roku 1957	Str. 2 - 3
Kalendář na rok 1957	4 - 15
Tabulka hlavních pohyblivých svátků	16
Jména svatých v Americe	17 - 19
Znásobte tažení lásky	20
Maria neopustí	25
Biskupův talínek	27
Pan učitel — Božena Němcová	29
Návštěva ve staré vlasti — Napsal Jan Vrbka	31
Dědictví — Gustav R. Opečenský	46
Touha po domově — Karel Rais	50
Louka, která se rdí krví	52
Jak muzikanti slavívali posvícení	52
Patronové zahradníků a sadařů — Antonín Šorm	53
Ztracená — Alois Dostál	54
Za tři tisíce roků — báseň — Jos. V. Sládek	59
Nebyla to náhoda — Teichmanová	60
Mrtvé uctivě pochovat — J. Š. Baar	62
Mluvte s ním, když rozumu nemá! — Aug. Lužný	70
Zvonění proti mrazům	
Zlaté saně	77
Albínka — Vlasta Javořická	78
Svatý Antonín Paduánský, patronem úrodného deště	85
Na svatební cestě — V. Lehr	86
Rolnická, Karel Dostál Lutínov:	
Zda "v pátek — všecko nazpátek?"	89
Vytrvalé prosby vyslyšeny — Marie Sadovská	90
O lásce mateřské — báseň — Karel V. Kuttan	94
Lampička u Panny Marie — Marie Sadovská	95
Pes — Karel Rais	98
U Tousarů — Humoreska	107
Syn — J. Š. Baar	112
Otče náš! — báseň — Dr. M. Kovář	
Malý hrdina víry	114
Jeho vlastní volba — A. Kraus	115
Návrat z ciziny — Svatopluk Čech	126
Kronika	178
Adresář česko-katolického duchovenstva v Americe	178

Old Friend
NEW LABEL

**smoothest beer
you ever tasted**

The same mellow, golden brew
Now in a sparkling new package.

THE FAMILY QUART

THE 7 OZ. BOTTLE

THE HANDY 6 CAN PACK

Yusay PILSEN Beer is so SMOOTH
because it is brewed S-L-O-W-L-Y
from choice barley malt and finest hops
by a traditional aging process.

PILSEN BREWING CO. CHICAGO 23

Káva nejlépe chutná

je-li čerstvě umletá. Podařilo se nám získati importované mlýnky na kávu ve velmi dobrém provedení z tvrdého bukového dřeva, lakované. Máme několik velikostí v cenách od \$2.89 do \$5.25. Pište si o zvláštní list s vyobrazením a popisem těchto mlýnků.

Každý rád koláčky nebo buchtičky

s mákem a má-li býti dobrý mák, musí býti vždy čerstvě mletý (a od Pancnera).

Máme dobrý importovaný mák za 59c 1 libra plus poštovné a také — importované mlýnky na mák v cenách \$2.95, poštou \$3.45. Větší MACO "High Duty" a hodí se též na mletí koření, cukru atd. za \$3.75, poštou \$4.25.

Nejlepší pak mlýnek na mák č. 222 značky DIENES v prvotřídním provedení, lakovaný s vysokým leskem "Ivory Finish" s gumovou ochrannou podložkou, s patentním regulátorem v předu — rychlé a jemné mletí. Výška 10", váha net 3 lb. za \$4.50, poštou \$5.10.

Veškeré druhy kuchyňského koření

Ručně malované kávové hrníčky "k a f á ě k y" s moravskými ornamenty "Svěraz" neb chodské vzory v pestrých barvách. Soudečkový tvar. Velikost 4"x3". Zhotoveny jsou z kameniny, a malba je zaručeně trvanlivá. Tyto máme s nadpisy i bez nadpisů. Cena \$1.25, poštou \$1.65, tři kusy \$3.75, poštou \$4.40.

Rovněž ručně malované pultitry. Právě jako starokrajáky na pivo, kávu atd. \$1.90, poštou \$2.40. — List s vyobrazením a popisem zašleme na požádání. —

Ručně malované dřevěné ozdobné talíře učiní Váš domov útulnějším. Velký výběr těchto "Svěraz" moravských a chodských talířů ve velikostech 8", 10" a 12". Cena od \$2.50 do \$6.50. Seznam s vyobrazením a popisem zdarma obratem pošty na požádání.

Česká muzika — vždycky pěkně hrála . . .

Importované ČESKÉ A SLOVENSKÉ REKORDY

v největším výběru. Každý měsíc vydáváme nový úplný seznam, co máme na skladě. — Pište si o něj. Zašleme obratem zdarma nezávazně!

PŘÍRODNÍ BYLINY

ze staré vlasti, jichž máme zásoby a jsou zaručené jakosti. Jsme si vědomi jejich důležitosti a proto zásoby stále doplňujeme.

Příroda sama dává vlastní léky! — I moderní věda lékařská potvrzuje osvědčenou účinnost PŘÍRODNÍCH BYLIN!

Nová zásoba ROSIČKY (SUNDEW) prvotřídní, jaká nebyla po mnoho let k dostání. Doporučuje se při nespavosti, vysokém tlaku krve, kornatění tepen, tlučení srdce atd. ½ oz. balíček 75c, poštou 85c, 1 oz. \$1.45, poštou \$1.60.

PIŠTE SI O ÚPLNÝ SEZNAM BYLIN!

Formula bylinný čaj proti zácpě 60c, poštou 70c.

Tatra Herb Tea No. 1. Doporučuje se při zažívacích potížích, proti žaludečním kyselinám atd. \$1.00, poštou \$1.10.

Pectoral Herb Tea No. 2. Doporučuje se proti kašli, bronchitis, kataru a

jiným nemocem z nachlazení. \$1.00, poštou \$1.10.

Remolek Herb Tea. Doporučuje se pro vycistění střev. \$1.00, poštou \$1.10.

Ematea Herb Tea. Příjemně chutnáji-
cí, lehce projímající. \$1.00, poštou \$1.10.

Renex Herb Tea No. 5. Doporučuje se k čistění moče. \$1.00, poštou \$1.10.

M N O H Ě J I N Ě !

F. PANCNER IMPORTER
6514 W. Cermak Rd. Berwyn Ill.